

OUD RECHTELIJK ARCHIEF SCHIEDAM

INVENTARISNUMMER 574

CERTIFICATIEBOEK

BEVAT VERKLARINGEN AFGELEGD OF

GERECOLLEERD VOOR OF AFGEGEVEN DOOR

SCHEPENEN, BEVAT TEVENSVERKLARINGEN

TER REQUISITIE VAN DE BALJUW OF

SCHEPENEN AFGELEGD.

12-07-1602 t/m 26-11-1609

659 ENKELE FOLIO=S

BEWERKING DOOR

HENK VAN DER WAAG

TE SPIJKENISSE

folio 1 d.d. 12-07-1602.

T.v.v. Cornelis Gerritsz. Schoonweer voerman van Schiedam hebben Maartgen Ariensdr. weduwe Arie Pleunenz. oud 52 jr, Neeltgen Claasdr. huisvrouw van Jan Doomen schuitvoerder oud 54 jr en Leentgen Cornelisdr. weduwe Arie Luytjenz 52 jr verklaard, dat zij op 10-07-1602 ten huize van Neeltgen Jacobsdr. huisvrouw van Thijs Claasz. portier haar hebben horen zeggen dat zij het ongeluk haar overkomen door het afvallen van Schoonweers wagen van de dijk (indien zij daardoor kwam te overlijden) nu en ten eeuwigden dage het hem zal vergeven en dat het zijn schuld niet was, maar dat het kwam door het schrikken van de paarden van een voer hooi, dat beneden op de dijk kwam rijden. Zij verklaren verder dat zij gezien en gehoord hebben ten tijde dat de broer van Neeltgen Jacobsdr. voornoemd genaamd Maarten Jacobsz. mitsgaders Liedewij Jansdr. gehuwd met Jacob Scheurwater de dochter van Neeltgen Jacobsdr genaamd Aafgen N gehuwd met Willem Lourisz. (die beiden mede op de wagen zaten ten tijde voorsz.. mede zeiden dat het niet de schuld van de voerman was) en de voerman vergeven hebben en geen wraak tegen hem zullen hebben als Neeltgen Jacobsdr. kwam te overlijden.

folio 2 d.d. 19-07-1602.

T.v.v. Ruth Jansz. schipper hebben Maartgen Jansdr. oud 70 jr weduwe van Jan Mathijsz. snijder en Trijntgen Pietersdr. gehuwd met Theunis Jacobsz. oud 40 jr, verklaard dat 7 of 8 weken geleden Arie Aalbrechtsz. Cock met de requirant gekomen is ten huize van de voorsz. Trijntgen Pietersdr. de deposanten voornoemd en dat de requirant aldaar vermaande dat het hem van harte leed was dat hij hem lestmaal zo onnozel tot zijn onschuld geslagen had, biddende de voorsz. Arie Aalbrechtsz. dat hij hem vergeven zou al het leed dat hij hem aangedaan had, waarop Arie Aalbrechtsz. antwoordde ik vergeef het U. Zij hebben toen de kwestie met malkanderen afgedronken.

folio 3 d.d. 25-07-1602.

T.v.v. Vries Hendriksz. schipper hebben Willem Willemsz. oud 23 jr en Hendrik Vriesz. oud 17 jr verklaard dat Vries Hendriksz. op de 2e paasdag zijnde 08-04-1602 gelost hebben uit het schip van de requirant zekere olifants tanden en dat zij deze ingeladen hebben in het schip van Cornelis Jansz. burger dezer stede in het bijzijn van Gillis van Uffelen koopman te Rotterdam die dezelfde tanden bij de numero ontvangen heeft en dat hij toen hij de tanden op dezelfde tijd loste volgens het cognossement bij de requirant overgeleverd 8 tanden, op het numero in het cognossement begrepen, te kort zijn geleverd en tot supplement van de welke hij de andere dag `s-morgens nog 4 tanden in het schip van Cornelis Jansz. voorsz. heeft gebracht.

folio 4 d.d. 26-07-1602.

T.v.v. Dirk Maartensz. als pachter van de consumpties van het zout van Schiedam en alle dorpen onder deze verpachting sorterende heeft Pouwels Theunisz. oud 50 jr wonende op Vlaardingewoud verklaard dat hij op 02-07-1602 is gekomen in de Kethel tot de requiranten heeft daar gehaald een biljet van een ton zout en dat hij 's-avonds weer gekomen is in de Kethel, waarbij hij een ton zout op de wagen heeft geladen en naar zijn beste weten het biljet heeft overhandigd aan de huisvrouw van de requirant, maar hij weet niet of zij dat biljet aan haar man heeft gegeven. Hij heeft wel gehoord dat zij terstond aan haar man riep en dat de requirant terstond daarna voorkwam en hem vroeg waar hij dat zout had gehaald en dat de vrouw van Pouwels Theunisz. mede op de wagen zittende antwoordde tot Gerrittgen Boelendr., hetwelk zij daarom zei, omdat de koop van het voorsz. zout met de man van Gerrittgen Boelendr. met name Huijbrecht Barentsz. gemaakt was, doch dat hij niet weet of het voorsz. zout op gebied van Gerrittgen Boelendr. voorsz. of van haar man uitgeleverd was.

folio 5 d.d. 26-07-1602.

T.v.v. Huijbrecht Barentsz. wonende Rotterdam heeft Pouwels Theunisz. wonende op Vlaardingewoud oud 50 jr verklaard waarachtig te zijn als in de vorige akte vermeld. Hij is met dat biljet naar de requirant gereden in Rotterdam en dat hij daar een ton zout die hij hem schuldig was heeft betaald en daarna nog vroeg of hij zout te koop had, waarop deze antwoordde van zijn zusters wegen en dat de deposant vroeg wat de prijs was en dat hij daarna een ton zout bestelde, waarop de deposant zeide: Ick salt de fluskens haalen en zijn also van de andere gescheiden, zonder dat hij de requirant op die tijd meer gezien of gesproken heeft. Hij verklaart verder, dat als hij de ton zout ontvangen heeft twee dienstmaagden bij hem gekomen zijn, vragende naar het biljet van de pachter van Kethel, hetwelk hij aan de meisjes leverde, die daarmede naar de pachter van Rotterdam gingen, om nog een biljet te vragen, hebbende hem zolang laten wachten, dat de meisjes daarna wederom kwamen en hem de voorsz. ton zout uit de loods of pakhuizen geleverd hebben daarvan zij de sleutel hadden en uitgeleverd hebben aan de zuster van Huijbrecht Barentsz. requirant, met welke uitlevering

hij zich niet heeft bemoeid.

folio 6 d.d. 28-07-1602.

T.v.v. Jan Gerritsz. schipper hebben Willem Hendriksz. stierman 28 jr en Jacob Danielsz. van der Houven bootsgezel van Delft oud omtrent 23 jr verklaard dat zij ten tijde als de schepenen die met hen waren gezeild van Rochel in een compagnie en admiraalschap wezende en des namiddags omtrent zuidwester zonne ontzeilt die contrarie het accoord ende admiraalsbrief daarvan gemaakt ten zelve dage des avonds gekomen zijn omtrent de schepen die in Auerga kwamen, zijnde zes van getal, die alle mede naar Tessel wilden, dewelke zijlieden aan anker kwamen, omme de ebben te stoppen en geen koers veranderd hebben en ook niet anders van mening zijn geweest om naar Tessel te zeilen.

folio 7 d.d. 29-07-1602.

T.v.v. Dirk Maartensz. waard in de Kethel heeft Allert Luliaansz. van der Voocht notaris te Gorinchem oud 30 jr verklaard dat zekere tijd geleden zonder de dag onthouden te hebben Willem lemantsz. wonende Vlaardingen zoon van lemant Sijvertsz. tegen hem deposant zo nu en dan meermalen verhaald heeft dat het huis van zijn voorsz. vader staande te Vlaardingen daar tevoren door zekere deurwaarder van de gemenelandsmiddelen verkocht is en de voorsz. Willem lemantsz. daarvan voor 100 gld koper is gebleven. Hij heeft gevraagd waarom het huis zo weinig heeft opgebracht en Willem lemantsz. antwoordde dat zulks geschied was door collusie die hij met de deurwaarder die zulks aangaat gehad had en dat dit kwam omdat hij eerder met die deurwaarder gesproken had en dat deze het voorsz. huis voor een kleinere prijs zou inzetten of loven en Willem lemantsz. toestond op dit huis te mijnen zoals ieder ander, zodat hij aan het comptoir van de gemenelansmiddelen zou hebben op te brengen en hij als borg voor de voorsz. lemant Sijvertsz. zijn vader voor de voorsz. penningen daarvoor het huis werd geëxecuteerd dies te betere de heren Staten zouden blindhokken en volgens dien daardoor genoeglijken te wezen brengen om atterminatie van lange tijd, beroerende de resterende som geld te verkrijgen, daarbij de voorsz. Willem lemantsz. nog uitdrukkelijk tegen hem deposant heeft gezegd en verklaard dat hij het voorsz. huis voor 100 gld gekocht en gemijnd had en niet tot zijn eigen profijt, maar alleen voor zijn voorsz. vader, in voege dat zijn vader evenwel eigenaar daarvan is. en hij Willem lemantsz.

het huis maar voor de naam zou hebben, zodat geen crediteurs van zijn vader daar aan konden komen. De deposant verklaart voorts, dat de voorsz Willem lemantsz en Sijvert lemantsz. zijn broer daarna zowel tezamen als elk van hen in het bijzonder meermalen tegen hem deposant gezegd hebben, datr de voorsz. Sijvert lemantsz. het voorsz. huis van lemans Sijvertsz. wedergekocht had voor zekere som gelds en voorts met jaarlijkse custingpenningen. Hij verzocht de deposant, dat hij zulks secreet houden zou, eensdeels uit oorxake dat de voorsz. Sijvert lemantsz. het voorz huis in huur bezat om daar door de 40e penning te ontgaan. also zij luiden het tezamen daarover eens waren, als ook eensdeels om andere redenen en oorzaken. Deposant verklaarde nog door begeerte van Marijngen Claasdr. zijn stiefmoeder de voornoemde Willem en Sijvert lemants zonen van harentwege zo nu en dan aangesproken en vermaand heeft teneinde dat zijlieden doch schikkende zouden dat Maartgen Claasdr van hetgeen zij aan de voorsz. lemant Sijvertsz. haarlieder vader deugdelijk ten achter waren mede eerlang mocht betaald worden, terwijl zij haar vaders goederen genoegzaam in hun handen hadden en zij wel wisten, hoe het daarmede gelegen was en dat zij hem deposant als antwoord gaven dat zij wel schikken zouden dat Maartgen Claasdr. betaald zou worden, maar dat zij haar tijd moest afwachten, omdat daar andere schulden waren die voor moesten gaan en dat ook Maartgen Claasdr. niets zou verliezen of tekort komen, omdat daar goederen genoemd waren, terwijl haar vaders schulden ten volle betaald zouden worden..

folio 11 d.d. 11-09-1602.

T.v.v. Ruth Jansz. hebben Pieter Heertjes schipper van Amsterdam en Cornelis Cornelisz. schipper van Gouda verklaard dat 5 of 6 weken geleden zij deposanten erbij zijn geweest toen de requirant aan Hendrik Jansz. van Delft 2 ankers en een kabel verkocht had, waarover zij deposanten als onpartijdige zegsluiden zijn geroepen ende een zegge daarvan gezegd hebben dat Hendrik Jansz. voorsz. de requirant betalen zal voor de 2 ankers met het touw 45 gld gereed geld, waarop zij ter weerszijden tevreden waren en elkaar de koopmanschap toesloegen.

folio 11 d.d. 09-10-1602.

T.v.v. Maartgen Florisdr. weduwe Michiel Hendriksz. cuijper hebben Jop Wittensz. huistimmerman oud 40 jr en Engel Thijsz. cuijper oud 40 jr beiden verklaard en eerst Engel Thijsz. dat hem wel bekend is dat Lucas Michielsz. schipper een heining van planken heeft doen zetten op het erf dat Michiel Hendriksz. haar reguirantes man zal. van hem heeft gekocht en Job Wittensz. verklaarde dat hij op dezelfde grond daar de heining op heeft gestaan een loodsje heeft gebouwd, hetwelk hem rechtelijk

verboden werd door Wijnant Jacobsz. de stads bode, welke zeide dat hij op stads grond had getimmerd, zodat hij daarom met zijn werk niet verder mocht gaan. Hij verklaart mede, dat omtrent 5 of 6 weken geleden Staats Reiniersz. stadstimmerman en Mathijs Bastiaansz. stads metselaar geraaid werden, welke hebben vastgesteld dat hetzelfde begonnen loodsje omtrent 2 voet op stadsgrond stond en dat daarom het loodsje moest worden afgebroken.

folio 12 d.d. 17-11-1602.

T.v.v. Leendert Cornelisz. Cruijck schipper op de Fortuijn hebben David Pietersz. constabel oud 23 jr en Cornelis Alewijnsz. hoogbootsman oud 22 jr verklaard dat zij op 02-04- 1602 met de requirant van den Briel uit de Maze te zeil zijn gegaan, nemende haar koers over de zee naar Nantes ofte Peldering en daar aankomende heeft de requirant het schip laten timmeren, harpoenijzen en dichtmaken, zoals men zodanige schepen op zulke vaart gewoonlijk is te doen en nadat het schip goed gemaakt was heeft de requirant aldaar zekere lasten greinen en bonen ingeladen en het voorsz. schip met een piloot op dezelfde reis naar Peubueff gezonden om aldaar zijn volle lading in te nemen en het voorsz. schip op de reis naar Peubueff tweemaal aan de grond gestoten heeft, waarna zij depositanten dachten, dat de kiel uit het schip zou gestroompd hebben. Bij aankomst te Peubueff bleek dat het schip nog goed dicht was en zij hebben hun reis voortgezet en nadat zij de volle lading hadden ingenomen zijn zij verder gezeild naar Santelegere alwaar zij zijn blijven wachten op een gundstige wind om vandaar naar Specie te zeilen. Door slecht weer zijn zij terechtgekomen in Livorno waarna zij zijn gezeild naar Viloregia om aldaar te lossen. Zij hebben daar 8 dagen gelegen wegens storm en onweer en zij zijn daarna verder gezeild. Zij hebben bemerkt dat de kiel lek was, doch zij weten niet waardoor de lading van de bomen nat is geworden, zoals zij ook te Genua in het consulaat onder ede verklaard hebben.

folio 14 d.d. 20-11-1602.

T.v.v. Leendert Cornelisz. cagenaar hebben Crijn Cornelisz. (Coninck) oud 34 jr bootsgezel en Emmetgen Gerritsdr. (de Munnick) huisvrouw van Cornelis Amenz. (Witte) stierman oud 36 jr verklaard dat verleden zondag tegen de avond tussen 8 en 8 1/2 uur groot getier en geroep was voor de deur van de deposant, Emmetgen Gerritsdr. verklaarde een stem luid te hebben horen roepen ik heb geen mes, waarop een ander riep: "ghij bockvanger hoe wil ick U dan snijen" waarop een vrouwenstem antwoordde broer wat wilt gij doen en hoorde nog deposante verscheidene malen roepen hoe wil ik hem snijen. Een weinig daarna heeft zij horen zeggen: broer wat hebt gij gedaan, waarop hij antwoordde dat is niet dan een lust voor mijn dat ik een bokvanger een snee in zijn konen geven mag. Crijn Cornelisz. heeft horen zeggen heeft hij geen mes, waarop een ander antwoordde neen hij heeft geen mes en heeft kort daarna horen roepen ik zal hem vermoorden.

folio 15 d.d. 29-11-1602.

T.v.v. Pierson de Blije heeft Arie Pietersz. Lantman oud 44 jr verklaard dat hij op heden heeft staan praten in de Butterstraat tegen Dirk Anthonisz. Carreman en dat toen voorbij is gegaan Pierson de Blije voorsz- en komende bij hem en Dirk Theunisz. voorsz. dezelfde Dirk Theunisz. de voorsz. Pierson gegrepen heeft bij zijn rokje en hem staande houdende heeft gevraagd waarom wilde gij mijn zoon met voeten trappen, wat heeft hij gedaan, waarop de requirant zeide ik kan uw zoon niet, uw zoon die liegt het, waarop Dirk Theunisz. zeide hoe zou hij liegen, het is mij vandaag nog door andere lieden gezegd. De voorsz. Dirk Theunisz. heeft hierna de requirant een vuistslag gegeven en hem daarna weer geslagen heeft, hem om de hals vallende en hem bij de neus heeft gegrepen.

folio 16 d.d. 06-12-1602.

T.v.v. Hendrik Harkesz. wonende Schagen in Noord-Holland heeft Thomas Aalbrechtsz- oud 29 jr mede van Schagen, verklaard dat circa een half jaar geleden, de requirant Ariaantgen Lourisdr. huisvrouw van Marinus N. keetman, poorteresse dezer stede, twee zakjes met blanke peningen ter bewaring gegeven heeft, het ene zakje wegende 10 pond groot vlaams en het andere 5 pond groot vlaams, makende tezamen 15, groot vlaams.

folio 16 d.d. 10-12-1602.

Ten verzoeke van Ariaantgen Jansdr. gehuwd met Jan Gerritsz. schipper hebben Willem Hendriksz. oud 29 jr, Job Hendriksz. 28 jr en Schrevel Jacobsz. mede 28 jr verklaard dat ca 4 of 4 1/2 jaar geleden zij depositanten met haar requirantes man ten Brielle uit de Maze zijn gezeild, bevracht met greinen, rogge en hennip van zekere Joris Joostenz. koopman wonende Rotterdam om deze te vervoeren naar Caminj in Portugael om aldaar de ingeladen koopmansschepen aan een koopman genaamd Adam Claasz. wonende Vianen te leveren, aan wie de koopmansschappen verschreven waren en aldaar komende dat de voorsz. Adam Claasz. van Vianen ook aldaar gekomen, de koopmansschappen ontvangen heeft en dat ook mede des requirants man te zelfder tijde een rol was

ingeladen had, die aan een andere koopman genaamd Sacharias Claasz wonende te Poort a poort of aan zijn commis, welke rol was in handen van Adam Claasz. ald. tot Camijn mede geleverd is en dat haar requirantes man dezelfde Adam Claasz. afvroeg hoe zullen wij het hebben met de rolle was die die gij ontvangen hebt overmits zij aan U niet verschreven is, waarop hij antwoordde hij ontvangt wel wat altemet voor mij als ik daar niet bij en ben (denoterende de voorsz. Sacharias Claasz) en ik zal dit ook voor hem ontvangen.

folio 17 d.d. 12-12-1602.

T.v.v. Cornelis Jansz. bootsgezel hebben Maartgen Cornelisdr. gehuwd met Thomas Romboutsz. oud 47 jr, Neeltgen Ariensdr. gehuwd met Egbert Jansz. oud 46 jr verklaard dat in de vorige week de zuster van Dirk Maartensz. bootsgezel's huisvrouw genaamd Neeltgen Hendriksdr. weduwe Cornelis Florisz. omtrent het huis van de requirant tegen een J.D. staan praten heeft over een Lambrecht Gerritsz. die overleden was, zeggende hij zal ons nu niets meer in de weg liggen, onze lieve heer heeft hem weldra uitgehaald (denoterende de voorsz. Lambrecht Gerritsz.,) waarop de requirants huisvrouw, die over haar deur lag en dit horende zei: heeft hij daar kwade reden toegehad, waarop Neeltgen Hendriksdr zei hij heeft het ons nochtans niet kunnen beletten en gij zult het ons ook niet beletten, want het staat al in het swart, gij zult het niet uitcrabbelen en hij zal langs de straten gaan en over zijn deur liggen daar het hem liefd, tis u lieff ofte leed, denoterende Dirk Maartensz. die Jacob Aemenz. ter neder geleid heeft.

folio 18 d.d. 14-12-1602.

T.v.v. Cornelis Aalwijnsz., Pieter Pietersz. van der Burch en Pieter Claasz. Pesser keetmeesters van de zoutketen, allen hier ter stede heeft mr Carel Lambrechtsz. van Heijnsberg raad en vroedschap dezer stede oud 75 jr rechtelijk geroepen en gedagvaard bij de eed door hem in 't stuk van zijn officie gedaan, verklaard dat in het jaar 1557 of 1558 hij depositant als chirurgijn over Ariaantgen Jansdr. dochter van zal. Jan Gerritsz. de Bruijn ten huize van dezelfde Jan Gerritsz. deszelfs huisvrouw tegen hem Jan Gerritsz. zeide: man gij sult mede portie in de nering van de keeten hebben ende ten dient ons niet, wij hebben genoeg met het ons te doen, daarop Jan Gerritsz. de Bruijn antwoordde ik die daarom dit ons belooff in vrijdom en executie van de turff accijns, wie weet waar 't selve ons of onze kinderen te passe mag komen.

folio 19 d.d. 28-12-1602.

T.v.v. Neeltgen Cornelisdr. (Voochten) weduwe Louris Ariensz. Lickebier heeft Claas Dammasz. Lantman oud 47 jr verklaard dat omtrent een jaar geleden hij depositant daarbij was als haar requirants man twee vaarzen de ene bont en de andere bies, bij haar besteld heeft om te weiden, hij Leendert Aalbrechtsz. Stijffgen wonende Bergschenhoek 3 jaar lang om de melk kwam mits dat de voorsz. Leendert Aalbrechtsz. de leste 2 jaar een half achtendeeltgen boters zoude leveren aan haar requirants man.

Finis de Anno 1602.

Anno 1603.

folio 20 d.d. 03-01-1603.

T.v.v. Louris Jansz. schuitvoerder heeft Neeltgen Jacobsdr. gehuwd met Gerrit Ariensz. voerman oud 47 jr verklaard dat circa 1 1/2 jr geleden de requirant borg is geworden voor 100 Claphouten die Pieter Pietersz. gekocht had om 9 gld 5 st van Arent Dirksz. Niessen en ongeveer 3 jr daarna ene Thonis Pouwelsz. met Pieter Pietersz. voorsz. tot hun huis gekomen zijnde en met malkanderen gerekend hebben zodat Pieter Pietersz. van de voorsz. Thonis Pouwelsz. bij liquidatie moest hebben 7 gld en de requirant te zelfder tijde bij de voorsz. Pieter Pietersz. en Thonis Pouwelsz. komende heeft Pieter Pietersz- tegen de rquirant gezegd ik heb met Thonis Pouwelsz. gerekend en hij moet nog 7 gld uitkeren, ik ben tevreden als gij die ontvangt op afkorting van 9 gld 5 st, die ik U schuldig ben, waarop Thonis Pouwelsz. zei ik ben daar wel in te vinden, ik zal de 7 gld Louris Jansz. betalen en aan niemand anders.

folio 21 d.d. 07-01-1603.

T.v.v. Pleuntgen Hendriksdr. gehuwd met Dirk Maartensz.. bootsgezel hebben Neeltgen Hendriksdr. weduwe Cornelis Florisz. oud 37 jr en Willempgen Jorisdr. ongehuwde dochter, oud 23 jr verklaard dat op heden zij depositanten present zijn geweest en ook gezien hebben dat Neeltgen Aamendr gehuwd met Jacob Aemenz. de voorsz. requirante staande op ter strate geworpen heeft in haar zijde beneden haar heupen met een halve baksteen en gebruikende daarbij nog deze en diergelijke woorden: gij

moordenaars vacht blijft uit mijn ogen, ik en wil niet noch en sal U niet zien, al sou t mijn al kosten, dat ik in de wereld hebbe.

folio 21 d.d. 14-01-1603.

T.v.v. Anna Appelsdr weduwe van Arie Jacobsz. heeft Hans Jacobsz. tijkwerker oud 54 jr verklaard dat tot omtrent 19 jr zij requirante een huis met erf gelegen binnen de vrijheid van Turenhout in de Otterstraat verhuurd heeft aan Jan Burchmans voor ½ jr., dat hij voor ½ jr huur zou betalen 22½ rins gulden met conditie dat de voorsz. Jan Burchmans alleen de lasten van het onderhoud tot zijn kosten zal moeten dragen, zonder dat zij requirante daar iets aan behoeft te betalen.

folio 22 d.d. 23-01-1603.

Lijsbeth Kerssensdr. JD oud 22 jr dienstmaagd van Cornelis Aartsz. Kievit waert in Dordrecht heeft t.v.v. Maartgen Cornelisdr. haar moeder weduwe van Kers Jansz. wonende Rotterdam verklaard dat omtrent baafmis 1602 de voorsz. Cornelis Aartsz. haar deposante verscheidene malen zoete woorden en schone beloften aangegaan heeft om bij haar te slapen en zijn wille met haar te doen, zeggende o.a. ont eer ik U, ik zal U weder eren en dat zij deposante hebbende haar eer liever dan zulks te doen op een onzekere waan te staan, tselve hem dikwijls heeft geweigerd, de voorsz. Cornelis Aartsz. niet aflatende, maar continuerende uit aanzoeken met schone beloften als voren en zij deposante tselve hem dikwijls heeft geweigerd en is het gebeurd dat de voorsz. Cornelis Aartsz. op een tijd en dronken en vol zijnde haar deposante met fortse aangegaan heeft en tegen wil en dank haar deposante zijne wil met haar gedaan heeft, doende niettemin evenwel de schone beloften als voren en dat voorts de voorsz. Cornelis Aartsz. na datum van die tot in verscheidene reise (als zij deposante te bedde was en slapende) bij haar is komen leggen en onder gekropen haar aanzoekende zijn wille van haar te hebben met belofte voor haar wederom te eren en trouwen als voren, zodat eindelijk zij deposante door vele aanzoeken en schone beloften en veel smekende woorden daar inne heeft geconsenteerd, item dat de voorsz. Cornelis Aartsz. als zij deposante ook mede hij al te bedde waren, haar deposante heeft afgeroepen, niet aflatende van roepen ende kloppen voor dat zij af kwam; dat ook ten tijde als zij deposante en Grietge Wolffertsdr. beiden te zijnen huize woonden en te zijnen dienste stonden, hij altijd heeft willen hebben dat zij deposante hem zoude te bedde lichten, zeggende tegen de voorsz. Grietgen gaat gij naar 't bedde toe ofte doet gij u dingen soekende altijd bij haar deposante alleen te wezen, en aldaar zij deposante in zijn dienst was en zulks haar niet en stond ter laten heeft t selve gedaan en alzo zij haar niet ongekwellen liet, met haar te voren zulks hadde gepleegd in manieren en met beloften als voren, heeft zij deposante 't selve somtijds toegelaten, maar niet zonder plocken endeniet ende trekken van hem, haar nemend in haar midden en smakkende haar op het bedde, zulks dat de voorsz. Cornelis Aartsz. haar deposante genoeg met fortse daar toe gebracht en geschandaliseerd heeft. Compareerde mede Annetge Hendriksdr. oud 18 jr mede dienstmaagd aldaar ten huize en verklaarde dat zij deposante de voorsz. Cornelis Aartsz. de voorsz. Lijsbeth Kerssendr. heeft horen schelden voor een hoere en Maartgen Leendertsdr. oud 24 jr die ten huize van Cornelis Aartsz. is naaiende dat zij (bedoelende Lijsbeth Kerssendr. tegen hem zeggende ben ik een hoer, zo hebt gij een hoer van mij gemaakt) de voorsz. Cornelis Aartsz. heeft horen zeggen gij waart een hoer toen gij in mijn huis kwaamt.

folio 25 d.d. 25-01-1603.

T.v.v. Jan Jansz. van der Goude hebben Arie Cornelisz. oud 36 jr en Cornelis Florisz. oud 20 jr verklaard dat zij deposanten met de requirant in de eerste reise van voorleden teelt ter haring hebben gevaren voor bootsgezel met Pieter Willemsz. Penning stierman van een buis en dat in dezelfde reis in zee zijnde, de voorsz. Penning en de requirant woorden kregen tegen elkander, zodat de zoon van de voorsz. Penning, die toen ter tijd mede voer, tegen de requirant zei: "swijcht stille ghij kaeckert off ick slae U voor de cop" waarop de requirant zei: "ick most het eerst hebben willen" en zodra de requirant de woorden gesproken had, de voorsz. Penning's zoon toesloeg en de requirant doen weder slaande en zijn eindelijk van elkander gescheiden, zeggende de requirant tegen de voorsz. Penning: "ghij staet U kinderen wel voor", waarop de voorsz. Penning veel woorden maakte, de requirant van duizend duivelen hield te lopen, tussen Arie Cornelisz. depositant voor mede gehoord heeft zonder te weten wie van beiden tzelve zeide, daarop de requirant zei waren wij land gij zou het mijn geen tweemaal aanbieten, zeggende daarop de voorsz. Penning als wij weer aan land komen loopt dan henen.

folio 26 d.d. 28-01-1603.

T.v.v. Pieter Willemsz. Penning hebben Daniel Danielsz. oud 27 jr en Leendert Jansz. oud 29 jr beiden in de voorleden teelt ter haring gevaren, hebbende met de voorsz. requirant verklaard, dat zij in de 1e reis van de teelt voorleden, nooit de requirant Jan Jansz. van der Goude zijn zak hebben horen geven

en nog nooit gehoord hebben, dat de requirant hem niet meer ter zee wilde hebben, maar dat zij deposanten gehoord hebben zijnde hieran 't land dat de requirant tegen de voorsz. Jan Jansz. zei gaat henen bij het volk en doet niet meer, waarop hij antwoordde: "ick en wel dit nieten wil niet meer vaeren oock" waarop de requirant zeide: "daer neem ik tuig en kennis aan".

folio 27 d.d. 18-02-1603.

T.v.v. Maartgen Conelisdr. weduwe Kers Jansz. wonende Rotterdam hebben Dirk Jorisz. schipper 30 jr en Willem Willemsz. Olij oud 28 jr verklaard dat drie jaar geleden omtrent pasen zij deposanten gezeten zijn geweest op de wagen van Hendrik Riddersz. voerman om met hem naar Rotterdam te rijden en de deposanten waren op de wagen gezeten en dat bij de poort Lijsbeth Kerssendr. wonende alhier de dochter van de requirante is gekomen die mede naar Rotterdam wilde gaan en is voorts Lijsbeth Kerssendr opgestegen en mede gereden tot Rotterdam; dat voorts in de avond toen deposante bij de poort kwam om weer naar Schiedam te rijden met de voorsz. wagenaar, welke zij deposante weder gehoord had en de poort gesloten zijnde die zij opkochten, weder uit Rotterdam zijn gereden alwaar Lijsbeth voorsz. met henlieden deposanten mede is opgezeten die even bij de poort had zitten wachten, om met de wagenaar daar zij mede eerder gereden was, wederom te rijden, omdat het laat in de avond was en de nacht haar overviel, zijn de deposanten niet verder gereden dan aan het eerste huis van Schoonderloo, alwaar zij deposanten mitsgaders Lijsbeth Kerssendr. van de wagen gingen en aldaar de nacht gelogeed hebben en dat Lijsbeth Kerssendr. binnen huis komende gezeten is geweest in een stoel bij het vuur. Zij heeft daar de hele nacht heeft gezeten, zonder dat hier iemand van hen allen noch de gasten die zij deposanten meer bij zich hadden, gemolesteerd of ten onere aangezocht of enig oneer aan haar gezien hebben, maar dat 's-morgens vroeg daarna zij deposanten gezien hebben, dat Lijsbeth voorsz. te voet is uitgegaan naar Schiedam. Compareerde mede Hendrik Riddersz. wagenaar burger dezer stede voorsz. die alhetgeen hiervoor is verklaard mede verklaarde waar te zijn.

folio 29 d.d. 24-02-1603.

T.v.v. Claas Jansz. van der Wout mitsgaders Claas Ariensz. Nielen vervangende zijn andere broeders hebben Daniel van der Houven baljuw van Schiedam en Goossen Simonsz olieslager 53 jr, als man en voogd geweest van Ariaantgen Claasdr. Nielen en overzulks mede als voogd over Claas Lambrechtsz. Buijs verklaard hebben dat in 1601 ten tijde als de erfgenamen van Claas Lambrechtsz. Buijs met dezelfde Claas Lambrechtsz. zijn veraccordeerd, zijn de deposanten daar bij de put geweest en dat zij daarvan goede kennis hebben en dat hetzelfde met geen andere mening nog uitspraak is gedaan dan dat de helft van 2800 gld die in het accoord was begrepen aan de voorsz. Claas Lambrechtsz. zonder wettelijke descendentes achter te laten, kwam te overlijden, in zulke gevallen wederom zouden komen en deboeveren op de gerechte erfgenamen van moederszijde naar schependoms recht, indien de boel alsdan zoveel waardig bevonden werden, alleen de erfgenamen van vaders zijde in gevallen als voren ietwas zouden mogen genieten, in verzekerdheid van hetwelke hij de erfgenamen een bezegelde brief voor schepenen der stad Nieuwagen verleden zou leveren en dat voorts de helft Claas Lambrechtsz. in februari 1602 bij die voorsz. erfgenamen een brief vertoond heeft waarmede zij niet tevreden nog volkomen verzekerd waren, zodat het door dezelfde erfgenamen geordonneerd is een andere brief te doen maken, zulks hij ook de voorsz. erfgenamen beloofd heeft, zeggende nog daarbij door een minuut te maken, waarna gij die brief gemaakt wilt hebben en als ik weder hier kom zal ik een brief conform doen medebrengen en dat zulks ook aan de erfgenamen is gedaan en door Willem Nieuport nts geconcipeerd en voorgelezen is. Willem Nieuport nts bevestigde dat.

folio 30 d.d. 01-03-1603.

T.v.v. Bastiaan Hendriksz. Bolleman hebben Frans Dirksz. molenaar oud 44 jr en Claas Ariensz. molenaar oud 38 jr verklaard eerst Frans Dirksz. dat in september j.l. de voorsz. Claas Ariensz. molenaar van zijn deposantes moeren heeft gehaald 10 zakken van het koren op zijn deposantes moeren die toebehoren aan de requirant, hetwelk hij deposant ten huize van Willem Melchiorz. verimposterend aangebracht hadden, van welke 10 zakken koren hij deposant het maalgeld uit handen van Willem Melchiorz. ontvangen had. Claas Ariensz. molenaar deposant voorsz. verklaart dat hij ten tijde voorsz. de voorsz. 10 zakken koren van de moeren van Frans Dirksz. gehaald heeft, hetzelfde verklaarde de voorsz. Willem Melchiorz. dat hij 10 zakken van de moeren van Frans Dirksz. voorsz. gehaald heeft en daarna het maalgeld uit handen van Willem Melchiorz. ontvangen had.

folio 31 d.d. 08-03-1603.

T.v.v. Pouwels Michielsz. schipper hebben Gilbert Allertsz. oud 53 jr schipper en Jan Jacobsz. schoenmaker oud 48 jr verklaard dat de requirant in zijn schip geladen heeft de navolgende victualiën

om te voeren op Oostende te weten 6 lasten bier daarvoor hij betaald heeft van iedere last 72 gld en komt voor deze last 432 gld en 250 stukken boter, daarvoor hij betaald heeft 40 gld, 300 ponden kaas daarvoor hij betaald heeft 22 gld 10 st, een halve last haring voor 42 gld, 4 tonnen vis 26 gld, nog aan een stapel vis 5 gld, brood 6 gld, spek 36 gld, kaars, zout en cool tezamen 10 gld, 25 stooop brandewijn voor 22 gld, zeep 7 gld en dat de requirant beloofd heeft voor de huur van schipper, stierman en knecht 100 gld, te betalen en dat zij het schip van de requirant zo het reilt en zeilt, daar de voorsz. victualiën ingeladen zijn, gepresiseerd hebben op 600 gld, belopende tesamen 1348 gld 10 st.

folio 32 d.d. 10-03-1603.

T.v.v. de diaconen armen dezer stede heeft Claas Ariensz. Nielen oud 22 jr jongezel verklaard dat geleden ongeveer 10 dagen voor het overlijden van Ariaantgen Claasdr. de huisvrouw van Goossen Simonsz. zijn deposantes moeie zonder de preciese dag onthouden te hebben, hij deposant de zelve Ariaantgen Claasdr. ziekelijk zijnde ter presentie van de voorsz. Goossen Simonsz en Liedewij Claasdr. haar zuster heeft horen zeggen deze of diergelijke woorden In substantie zuster (denoterende Liedewij Claasdr.) ik zou wel een dinck op u begeren en dat de voorsz. Liedewij Claasdr. daarop antwoordde wat is dit zuster, waarop Ariaantgen Claasdr. zeide dat ghij de kerken armen alhier ter stede zal geven 100 gld, de wezen tot Delfshaven 100 gld en alzo de voorsz. Liedewij Claasdr. daarop stille zweeg en dat de voorsz. Ariaantgen Claasdr. zei: zult gij het ook doen zuster en dat Liedewij daarop antwoordde ja, al wat gij op mijn begeert sal ick nacomen.

folio 32 d.d. 10-03-1603.

T.v.v. Dirk Dirksz. Vuijtenbroeck heeft Lambrecht Dirksz. Haga koopman tot Delfshaven oud 26 jr verklaard dat ca 2 jaar geleden hij deposant met de requirant is gekomen binnen de stad Bremen ten huize van Arent Clamp waard in de witte swaan, alwaar hij deposant bij hem ter maaltijd genoot hadde een Melchior Swelling en dat mede aan tafel gekomen is Francois van der Does, welke aan de requirant verzocht 100 rijksdaalders ter leen ofte op vasten op Amsterdam, hetwelk de requirant de voornoemde Van der Does ontzeijde zeggende geen geld bij zich te hebben ofte geen raad daarom te weten overmits hij requirant in een vreemde stad was, derhalve de voorsz. Van der Does de requirant ernstig opbad dat hij Melchior Simonsz. Welhouck om de voorsz. penningen zou aanpreken en heeft de voorn. requirant door van veel verzoeken de voorsz. Swelling van de tafel geroepen, alwaar zijlieden voor propoosten met malkanderen hadden, welke hij deposant niet gehoord heeft en daar is ten leste de voorsz. deposant bij de requirant en de voorsz. Melchior Swelling gekomen, alwaar toen ter tijde de requirant in tegenwoordigheid van Melchior Swelling de propoosrten die zij met malkanderen gehad hadden hem deposant verhaald, te weten dat Francois van der Does op de requirant begeerde dat hij Melchior Swelling aanspreken zou om de penningen boven verhaald.

folio 33 d.d. 10-03-1603.

T.v.v. Cornelis Hendriksz. wonende Rotterdam heeft Mr Nieupoort de jonge notaris te Schiedam bij zijn eed verklaard dat hij op 23-01-1602 gehaald wezende ten huize van Wouter Reijnsz. Scherp aldaar verzocht werd van de requirant in presentie van Wouter Reijnsz. en zijn huisvrouw om een attestatie op te maken van de voorsz. Wouter Reijnsz. en dat hij deposant terstond daarna de geroerde attestatie bij geschrift gesteld hebbend uit de mond van Wouter Reijnsz. in presentie van Job Jobsz. Fabrij en Pieter Jansz. als getuigen, welke attestatie Wouter Reijnsz. de originele minute der selve op 23-01 heeft ondertekend, welke attestatie daarna op 25-01 voor schepenen van Schiedam gebruikt is.

folio 34 d.d. 10-03-1603

T.v.v. Willem Melchiorz. van Welhouck burgemeester dezer stede heeft Claas Ariensz. molenaar oud 38 jr bij de eed als schutter dezer stede gedaan verklaard dat in september 1602 de deposant zijn brief gebracht heeft naar de requirant om met hem af te rekenen hoeveel zakken koren hij gemalen had van Bastiaan Hendriksz. Bolleman, welk briefje tot in de 20 zakken kwam, doch dat hij niet weet of hij een briefje bij de requirant gehaald heeft voor 10 zakken koren die hij deposant van de molen van Frans Dirksz. burger dezer stede gehaald en gemalen heeft.

folio 35 d.df. 13-03-1603.

T.v.v. Cornelis Gerritsz. Schoonweer hebben Maartgen Chielendr. weduwe Jan IJsbrantsz. molenaar oud 27 jr en Agnies Jansdr. gehuwd met Jan de Schotsman oud 20 jr verklaard dat zij 6 weken geleden gezien hebben dat Claas Jorisz. tijkwever een zwart trijpt hartgen in een zijden sluijer heeft gevonden in een diefsack van een rok van Ariaantgen Jansdr. huisvrouw van de requirant, welke rok Jannetgen Dirksdr. huisvrouw van Claas Jorisz. voorsz. in verzekering van haar belook geld door de vrouw van de requirant verdient en dat Claas Jorisz. voorsz. zei daarvan bewijs te hebben dat hem gebracht is wat steerkter is zei 5 groot aan geld en dat hij daarmede haastelijk naar voren is gelopen.

folio 36 d.d. 25-03-1603.

T.v.v. Rochus Dammasz. stierman hebben Cornelis Pietersz. oud 20 jr en Robbrecht Jansz. bootsgezellen oud 24 jr verklaard dat zij deposanten in de reis door de requirant naar Dantzig gedaan in 1602 met hen hebben gevaren en dat ene Jan Claesz van Amsterdam varende in dezelfde reis met de requirant voor stierman ofte piloot in het weder keren van Danzig herwaarts in de Sont, alwaar de requirant moest vertollen aan land gevaren is en niet ter schepen wilde komen, waardoor de requirant alzo de wind goed was en alle de andere schepen die weer herwaarts aan wilden, daarmede de requirant admiraalschap had gemaakt ter zeil gingen, genoodzaakt was mede ter zeil te gaan en dat zij deposanten op zee zijnde een paskaart uit de kist van Jan Claasz. voorsz. die ongesloten haalde die niemand van alle de scheepsgasten ofte bootsgezellen een kaart ter sloop hadden, zulks dat zijluiden daarom benodigd waren en hij requirant aleer hij die kist opende, al het scheepsvolk bij hem riep zeggende: "maets draecht kennisse wat hier in is en dat deselve geopend wesende, niet anders daarin bevonden werd dan 47 lege flessen, 8 stenen berdekens die gebrocken waren en de voorsz. paskaart".

folio 37 d.d. 27-03-1603.

T.v.v. Annetgen Simonsdr. huisvrouw van Tielman Cornelisz. hebben Arie Leendertsz. Crujck oud 27 jr, Rochus Dammasz. oud 28 jr en Cornelis Wittensz. oud 30 jr, allen schippers verklaard dat omtrent een jaar geleden zij met haar schepen naar Danzig te eten zijn geweest ten huize van des requiranten moeder, alwaar de requirant mede te eten was en dat zijlieden des avonds na de eten gaande om de requirant thuis te brengen met een licht dat voor hen gedragen werd door de zoon van Hendrik Willemsz. Juijst (henen) na hunlieden gestoken heeft, in dier voege, dat dezelfde Tielman de voorsz. Rochus Dammasz in zijn coon en Cornelis Wittensz. over zijn neus gekwetst is. De deposanten verklaarden dat de voorsz. Rochus Dammasz en Cornelis Wittensz. gekwetsten of iemand van haarlieden de andere dag over hetgeen is voorschreven geklaagd hebben bij de offiier van Danzig voorsz., die ook dienvolgende met zijn dienaar de voorsz. Tielman deden zoeken, en alzo Tielman niet te vinden was, doch zichzelfe buiten de wege was houdende, de voorsz. dienaar het rapier van de voorsz. Tielman uit het huis heeft gehaald.

folio 38 d.d. 02-04-1603.

T.v.v. Abraham Cornelisz. van der Pot hebben Roelof Jansz. schrijnwerker oud 51 jr, Cornelis Maartensz. (Niesen) schoenmaker 38 jr en Joost Jansz. (Voocht) timmerman oud 38 jr verklaard dat op verloren maandag II. zijnde 14-01-1603 zij deposanten hebben gezien dat Hendrik Jansz. Pansser de stadsbode aan de requirant heeft verkocht het huis en erf daarin hij jegenwoordig woont gelegen aan het Marktveld voor 1500 gld, waarvan 200 gld gereed en voorts in termijnen van 50 gld per jr en te leveren in mei a.s.

folio 39 d.d. 06-04-1603.

T.v.v. Pieter Cornelisz. van der Pot stadsbode heeft Pieter Claasz. zeevarende man oud 34 jr verklaard dat 8 of 9 jr geleden hij deposant staande in de winkel van Hendrik Lourisz. schrijnwerker de voorsz. Hendrik Lourisz. hoorde zeggen doen ik de 4 pond groot betaalde voor Willem Allertsz. Zas in de herberg van Boodt doen resteerde nog wel in de 20 pond op de brief te betalen van Jan Willemsz. zalr., daarbij voegende dat Hendrik Lourisz. niet wist hoe lang het geleden was dat hij de 4 pond van Willem Allertsz. Zas had betaald.

folio 39 d.d. 19-04-1603.

T.v.v. Abraham Cornelisz. van der Pot goudsmid burger van Schiedam hebben Heijman Corstiaansz. koopman oud 28 jr en Roelof Jansz. schrijnwerker oud 53 jr verklaard dat op verloren maandag I.I. 14-01-1603 dat zij gehoord hebben dat de requirant 8 dagen voor mei a.s. hij in het gekochte huis op het Marktveld zijn fornuis mocht plaatsen.

folio 40 d.d. 24-04-1603.

T.v.v. Anneken van Bijler te Wijck te Duurstede wonende Vlaardinghen hebben Gerrit Janszn. oud 36 jr, Bastiaan Jansz. oud 29 jr en Gerrit Lambrechtsz. oud 27 jr, allen zeevarende luiden geburen van Barbara Hendriksdr. mitsgaders Hilletgen Jansdr. huisvrouw van Bastiaan Janszn. voorsz. oud 33 jr verklaard eerst Gerrit en Bastiaan Jansz. voorsz. dat 5 weken geleden de voorsz. Barbara Hendriksdr. van Diert Simonsz. weggelopen was en na 3 dagen terug gekomen en naar huis gaande, dat Bastiaan Jansz. deposant voorsz. haar aangesproken heeft en haar gezegd: "wel Barbara mejnt ghij wederom naer hujs te gaen" waarop zij antwoordde Jae, daar tegen hij deposant zeide: "Ü zaecken en staen nijet schoon ghij hebt weleer geseijt dat ghij drie kinderen bij Maerten Bastiaensz. gehad hebt en hij en bekent maer van een de vader te sijn bij wien hebt ghij dandere twee gehad?" waarop zij antwoordde: "dat ende roert niemant daer geen claecht en Is daer ende is geen regt". Zij wilden graag

van haar weten, bij wie zij de twee andere kinderen had gehad, doch dat wilde zij niet vertellen. Bastiaan Jansz. voorsz. verklaart dat ca een half uur tevoren eer hij de voorsz. woorden tegen haar sprak Diert Simonsz. tegen hem gezegd had dat zij tegen hem bekend had, dat zij het ene kind bij een Engelsman die op het schip van Cornelis Jansz. Ceelen doodgeschoten was gehad had en dat zij met een wever 14 dagen huis gehouden had. Gerrit Lambrechtsz. voorsz. verklaart dat Barbara voorsz. hem bekend heeft en mondeling gezegd heeft, dat zij een kind met een Engelsman die met Cornelis Jansz. Ceelen voer gehad heeft en dat zij 14 dagen met een wever huis gehouden heeft. Hilletgen Jansdr. voorsz. verklaart dat zij de voorsz. Barbara Hendriksdr. dikwijls heeft horen zeggen dat zij 3 kinderen gehad heeft en dat omtrent Rotterdamse kermis 1602 de zuser van Maarten Bastiaansz. hier ter stede geweest is en tegen haar deposante gezegd heeft, dat de voorsz. Barbara maar een kind bij Maarten Bastiaansz. gehad had en zo zij er meer gehad had hetwelk zij verklaarde niet te weten, dat zij die bij hem niet gehad had en dat zij Barbara dikwijls heeft horen zeggen dat zij wel wilde dat Diert Simonsz. op de loop was gelijk Maarten Bastiaansz.

folio 42 d.d. 25-04-1603.

T.v.v. Teunis Roelenz. lijndraaier hebben Heijmen Coerten oud 26 jr en Simon Cornelisz. oud 20 jr verklaard dat op heden over 8 dagen wezende de 18e dezer, hij deposant Cornelis Florisz. lijndraaier tegen de requirant hebben horen zeggen deze of diergelijke woorden in sunstantie, eerstelijk zei tegen de requirant Teunis breng mij de duiven weder die gij hedenmorgen gevangen hebt of trek de hals er af dat ik het zaie, zo mag ik weten waar dat ze gebleven zijn, waarop de requirant antwoordde dat hij zijn duiven niet en hadde, nog van de duiven niets wist, nog ook die morgen niet thuis was geweest, waarop Cornelis Florisz. zei: ik heb gezien dat gij ze gevangen hebt, waarop de requirant hem vroeg wat zegt gij daar dat ik een dief ben, waarop Cornelis Florisz. zei ja dat zeg ik, gij zijt arger dan een dief.

folio 42 d.d. 02-05-1603.

T.v.v. Arie Leendertz. (Crujck) schipper hebben Dirk Commersz. stierman oud 20 jr en Pieter Pietersz. van Dijk kleermaker oud 60 jr beiden burgers en inwoonders dezer stede verklaard eerst Dirk Commersz. dat het voorleden dinsdag tegen de avond zijnde 29-04-1603 hij deposant Haasgen Doenendr. huisvrouw van Leendert Cornelisz. Kruik heeft horen zeggen: "ghij hebt mijn wel twee cantelingen steenen erf ontstoelen" denoterende daarbij de requirant. Verder verklaart Pieter Pietersz. voorsz. dat hij de requirant tegen Haasgen Doenendr heeft horen zeggen: dat leg ik in kennis dat ghij de erscheiders te na spreekt, Compareerde mede Gerrit Cornelisz metselaar oud 33 jr die verklaart dat de requirant bovengenoemd de voorsz. Haasgen Doenendr. afvroeg hoe hij het met zijn ankeren aanstellen zou of zij buiten aan haar muur begeerde of niet, waarop zij antwoordde: "alsoo mijn nijet in de weech er sijn soo wie ick".

folio 43 d.d. 03-05-1603.

T.v.v. Joris Jacobsz. stierman en burger van Schiedam hebben Jan Sierenz. oud 38 jr, Joost Pietersz. oud 29 jr, Job Dirksz. oud 24 jr en Arent Ruttensz. 24 jr allen bootsgezellen verklaard dat op 27-08 laatsleden tegen de avond omtrent de zonsondergang toen zij deposanten met de requirant in zee waren een boot uit het oosten kwam zeilen met haar fok en dat toen te zelfder tijd Cornellis Leendertz. Boete van Zwartewaal daar lag die zijn want schoot om haring te vangen en dat zij deposanten omtrent 16 of 17 netten aan lij van de voorsz. boot gefokt of gezeild zijn, zonder enige breels of want van hem te vernemen en zo lang door laten staan, hebbende dat zij een zeemans open in lij van de voorsz. boete waren, waarna zij deposanten zijn begonnen hun want te schieten toen de zon nog op was. Zij verklaren voorts dat niemand van al haar scheepsvolk ten tijde voorsz. ooit geripd of geroeid heeft en ook geen woorden daarover gehad heeft en zij hebben aan de voorsz. boete enige schade of enige zake te kort gedaan en dat zij op 29-08-1602 toen zij van haar want gekomen waren en haar want zochten naar de voorsz. boete zijn komen zeilen om hem te kennen. Zij hebben door bakens op te hangen als twee in het midden van het schip en een achter aan de droeyl (=fokzeil).

folio 44 d.d. 06-05-1603.

T.v.v. de gemene reders van Domis Pietersz. stierman van een visboot groot 18 lasten hebben Domis Pietersz. voorsz. oud 44 jr, Arie Cornelisz. oud 37 jr, Marinus Willemsz. oud 20 jr, Job Thijsz. oud 32 jr, Cornelis Cornelisz. oud 29 jr, Crijn Cornelisz. oud 30 jr, Mees Gerritsz. oud 31 jr, Pieter Jobsz. oud 27 jr en Leendert Cornelisz. 19 jr allen bootsgezellen van Domis Pietersz. verklaard eerst Domis Pietersz. dat hij op 29-04-1603 met zijn visboot gelegen heeft benoorden het Zand en dat op dezelfde dag >s-morgens voor zonsopgang toen hij en zijn scheepsvolk bezig waren met het inhalen van het haringwant zij acht schepen zagen, welke nader bij komende schepen van oorlog van Duinkerken bleken te zijn en de bootsgezellen aan hem vroegen zullen wij onze kleren wegsteken, waarop hij

antwoordde ik heb daar geen oortje voor en dat hij deposant vertrouwd op het paspoort door hem van de admiraliteit verkregen: dat daarna een van de voorsz. acht schepen van oorlog, dat voor een hond en achter een bourgoens kruis had en met een kleine boot met 4 of 5 man aan boord zijn gekomen en tekeer gingen tegen zijn scheepsvolk. Hij heeft zich door een kleine boot door zijn scheepsvolk aan boord van de kaper laten brengen en aan hun kapitein zijn paspoort laten zien. Nadat de kapitein het paspoort had gevisiteerd begon hij tegen hem ten schelden en wilde bier en brood van hem hebben, waarop hij antwoordde laat mij aan boord varen en ik zal u leveren wat ik ontberen mag. De kapitein antwoordde: Ghij schelm ik wil niet te geef hebben, ik wil nemen. Hij bemerkte dat de overste van de soldaten het paspoort voor goed en van waarde hield en hem zeer beleefd vroeg dat de voorsz. kapitein de kleine boot met volk aan boord zou zeggen: neem het bier en brood en slaat ze dat de lendenen kraken. Deze zijn aan boord gegaan en hebben 6 tonnen cabeljauw in de kleine boot gesmeten met kleren van hem en van zijn scheepsvolk en komende hiermede aan het schip van oorlog, waar hij deposant geweldig met een touw is geslagen en dat hij daarna met consent van de overste van de soldaten, die zich in alles zeer beleefd gedroeg zoals hierboven is verhaald, naar zijn schip is gevaren en waar hij heeft gezien dat kaper Meeuw Colaert met zijn kleine boot waarin hij 3 tonnen vis en 2/4e van een ton vis geladen had, hij tegen kapitein Colaert zei: wel kapitein ik heb een goed paspoort, hoe plundert men zo mijn goederen, waarop de kapitein zei: Had ik eerst aan boord gekomen ik zou niet meer afgenomen hebben dan een zootje vis, doch dat hij toen hij in zijn boot gekomen was, vernam van zijn bootsgezellen dat de kapers 18 ton vis met een ton kolen die allen boven hadden gestaan nog niet toegeslagen waren geweest, welke hij deposant leeg zag staan en dat ze nog 5 tonnen vis en een half met vier vierendelen van een ton uit het ruim hadden gehaald etc. Arie Cornelisz. en de anderen verklaarden dat hun kleren waren gestolen.

folio 49 d.d. 05-05-1603.

T.v.v. Ruth Jansz. schipper hebben Dirk Jorisz. oud 28 jr en Arie Pietersz. oud 27 jr beiden bootsgezellen verklaard, dat zij op 11-04-1603 binnen Oostende geweest zijn en de requirant aan Christiaan Joon hopman van een compagnie zwitsers die toen te Oostende in garnizoen lag aan geld 432 gld had aangeteld, die de requirant gewisseld in den Haag weer zou ontvangen zo zij hebben horen zeggen, welke gelden gebruikt werden om de soldaten van de hopman te betalen.

folio 49 d.d. 09-05-1603.

T.v.v. Fop Luijtzsz. tot Ouderkerk heeft Cornelis Gerritsz. Schoonweer oud 60 jr verklaard dat ca 12 jr geleden de deposant verkocht heeft aan Jacob Cornelisz. zekere woning met 12 morgen land gelegen te Crimpen op de IJssel voor 1200 gld gereed en de resterende som (die hem ontschoten is) op 200 gld per jr tot de volle betaling toe.

folio 50 d.d. 12-05-1603.

T.v.v. Weijntgen Pietersdr. weduwe Jan Michielsz. schotsman hebben Jaques Coenegem schotsman borduurwerker oud 54 jr en Claas Reijniersz. schotsman schoelapper oud 46 jr verklaard dat zijlieden over lange jaren goede kennis hebben gehad aan Jan Michielsz. en dat deze is geweest een halve broer van Pouwels Michielsz. geboren van een vader maar niet van een moeder. Zij verklaren met Jan Michielsz. ettelijke jaren den lande gediend hebben.

folio 50 dd. 17-05-1603.

T.v.v. Claas Jansz. van der Woudt als man en voogd van Liedewij Claasdr. heeft Pieter Jansz. Lis raad en vroedschap dezer stede oud 50 jr verklaard dat hij zekere tijd na het overlijden van Ariaantgen Claasdr. huisvrouw van Goossen Simonsz. door de kerkeraad dezer stede gecommitteerd is geweest te gaan naar Delfshaven naar Liedewij Claasdr. zuster van Ariaantgen Claasdr. om aldaar betaling te verzoeken van een legaat van 100 gld, door diezelfde Aeriaantgen Claasdr. aan de kerkeraad alhier is gemaakt en dat uiteindelijk Goossen Simonsz. die 100 gld heeft betaald.

folio 52 d.d. 21-05-1603.

T.v.v. Pieter Ariensz. tafelhouder binnen dezer stede heeft Staas Reijniersz. Bosch dezer stede mr timmerman oud 55 jr verklaard dat de requirant wonende te Dordrecht door de deposant uit de naam en vanwege Jacob Lambrechtsz. raad en vroedschap dezer stede bij zekere missive beschreven is geweest om binnen dezer stede met de voorsz. Jacob Lambrechtsz te spreken nopende de tafel van lening dezer stede en dat de requirant hier gekomen is en met hem deposant ten huize van de voorsz. Jacob Lambrechtsz. gegaan is en aldaar met hem gesproken heeft hoe en op welke wijze men de privileges zou kunnen krijgen en wat voor pensioen men jaarlijks moest geven en dat Jacob

Lambrechtsz. zei 800 gld per jr, waarop de requirant antwoordde daar boven staat mij de privilegie niet aan, want het is veel te veel en een al te groot pensioen, waarop Jacob Lambrechtsz. zei dat er een van den Briel zoveel meer geboden had en dat het om Zion Lus wil is geschied, "dat men voor een tijt ende sijen most," schilderende de zaak schoon af met vele schone woorden, zeggend dat hij niet twijfelde of zo haast als de requirant hier een jaar geweest was (als er geen geld gebrek was) of hij zou wel tot afslag of vermindering van het pensioen komen, als de voorgaande tafelhouders niet meer dan 12 pond vlaams jaarlijks betaald had en dat de requirant de tafel zeer wel aanpreeft en zei dat de tafel van geld voorzien is en dat het een goede tafel was daar vele schone panden van verscheidene plaatsen gebracht worden, waar over de requirant met de voorsz. Jacob Lambrechtsz. eindelijk is overeengekomen (nadat zij andere contrahanten elk sommige dagen daarop beraad gehad hadden), de voorsz. Jacob Lambrechtsz. actie van privilegie over en hem daar voor belovende 18 gld eens boven het jaarlijkse pensioen volgens de schuldbrief daarvan zijnde voor schepenen dezer stede verleden en verklaart nog de voorsz. depositant dat de requirant in het contraheren met Jacob Lambrechtsz. voorsz., niet meer tot pensioen beloofd heeft dan 800 gld per jr en dat ook de voorsz. Jacob Lambrechtsz. niet meer van de requirant geëist heeft. De depositant heeft tegen Jacob Lambrechtsz. gezegd en heeft hem vermaand, de 50 gld per jr die boven de 800 gld tot pensioen beloofd waren door Jacob Lambrechtsz. betaald zouden worden en niet tlv de requirant zouden komen. Drie weken geleden is de depositant met de requirant geweest bij Jacob Lambrechtssz. voorsz. en dat de requirant o.a. verklaard had dat hij aan Jacob Lambrechtsz. betaald had een jaar interest van 1800 gld per jr en hij er boven gementioneerd zijnde 21 pond vlaams en dat hij daaraan gekort en ingehouden heeft 50 gld die boven de 800 gld van het pensioen beloofd waren en dat Jacob Lambrechtsz. daar niet tegen was.

folio 54 d.d. 23-05-1603.

T.v.v. Claas Jansz. Ploij stierman hebben Hendrik Leendertsz. oud 53 raad en vroedschap dezer stede en Jan Dirksz. van Coelen oud 56 jr, Arie Willemsz. lijndraaier oud 44 jr en Claas Rijser oud 23 jr allen reders in de buis van de voorsz. stierman verklaard en wel Hendrik Leendertsz. met de andere depositanten verklaard dat de depositanten in de voorgaande week voor Kerstmis vergaderd zijn geweest met meer anderen ten huize van de requirant op het horen van de rekening van dezelfde requirant en dat te zelfder tijde door de voorsz. Hendrik Leendertsz. als door de requirant voorgeslagen werden de koper van een ander schip van hetgeen de requirant toen ter tijd was roerende en welke voorslag Arie Jansz. korenkoper tot Delfshaven zijnde aldaar present zijn kwade wil te consenteren, dus zei zo men een weinig beter schip zou kunnen kopen mits toegevend 100 of 200 gld en dat hij daarin consenterende en tevreden was maar niet in het kopen van een nieuw schip, zulks dat eindelijk besloten werd dat men een andere buis die de requirant in de toekomstige haringteelt van mening is te voeren, zou kopen, waarin de voorsz. Adriaan Jansz. benevens de andere reders als voren consenterende, tevreden waren.

folio 55 d.d. 23-05-1603.

T.v.v. Mr Carel Lambrechtsz. van Heijnsberg heeft Hendrik Ariensz. Zemelaar scheepstimmerman oud 35 jr rechterlijk gedaagd zijnde om van de waarheid getuigenis te geven verklaard dat de depositant in 1600 te woorden heeft gehad met Pieter Jansz. Lis over het kopen van het huis en werf van Isbrant Jansz. onder zulke condities zo verre dezelfde Pieter Jansz. kon krijgen dat hij de depositant de kade voor dezelfde werf in de lengte van 5 roeden daarover erfpacht van het erf betaald wordt zou mogen afbreken door het lage water, dat hij depositant in zulken voege de kaai gemaakt wezende daar voren geresolveerd was te komen 700 orf 800 gld op gereede penningen en termijnen als Isbrant Jansz. hetzelfde had gekocht en omdat Pieter Jansz. het voorsz. gesprek tussen breken van de kade niet heeft kunnen verkrijgen, is de koop niet doorgestaan en dat mede hij depositant zo verre men het afbreken van de kade in manieren voorsz. kon verkrijgen voor het voorsz. huis, nu ter tijd zou willen lossen met 2700 orf 2800 gld.

folio 56 d.d. 28-05-1603.

T.v.v. Cornelis Alewijnsz., Pieter Pietersz. van der Burch en Pieter Claesz. Pesser eigenaren van de zoutketen alhier ter stede hebben Job Jobsz. Fabrij oud 65 jr, Jacob Rochusz. bakker oud 58 jr en Jacob Lambrechtsz. oud 55 jr allen raden en vroedschappen dezer stede verklaard als volgt: Op heden 17-02-1603 compareerden voor Willem Nieupoort nts te Schiedam en hebben deze tvv Cornelis Alewijnsz., Pieter Pietersz. van der Burch en Pieter Claasz. Pesser verklaard dat zij depositanten op 29-12-1586 ter vergadering van de vroedschappen tegenwoordig zijn geweest dat de stede turf accijns zijnde 5 groot van de 100 ton turf verhoogd werd tot 6 st en een oortje alwaar ter zelfder tijd bij sommige van de vroedschappen voorgeslagen werd dat men de keten hier ter stede

mede met dezelfde turf excijs zou bezwaren en daarop de keetmeesteren in dezelfde vergadering present zijnde zich hier opposerende alle de haar beloofde vrijdom waarop in dezelfde vergadering geresolveerd en besloten de resolutie daarvan geregistreerd op 29-12-1586 voorsz. presenterende tselve te allen tijde desnoods ofte verzocht zijnde met eed te bevestigen.

folio 57 d.d. 29-05-1603.

T.v.v. Jan Cornelisz. smid verklaren Gerrit Andriesz. smid oud omtrent 50 jr en Ruth Jansz. schipper oud 36 jr dat de requirant's huisvrouw Trijntgen Hendriksdr. van Santen een jaar geleden binnen Oostende is overleden. Zij verklaren verder dat de requirant vrij en onverbonden met trouwen is.

folio 58 d.d. 02-06-1603.

Jan Jansz. Broer oud 23 jr en Arie Jacobsz. 20 jr beiden bootsgezellen wonende alhier attesteren tvv Gerrit Dirksz. van der Wolff gehoord en geëxamineerd zijnde op de navolgende vraagstukken en hebben daarop geantwoord als hieronder is gesteld:

1e Of niet waarachtig is dat zij deposanten in de verlopen winter met schipper Dirk Hubrechtsz. als bootsgezellen zijn geweest naar Danzig. Antwoord ja.en of niet aan haar schip (zijnde in het leste van zijn lading) een bording is aan boord gekomen hebbenden onderin 5 last rogge toekomende Dirk Hubrechtsz. en zijn reders mitsgaders nog 10 last tarwe liggende op zijn zelve in dezelfde bording gescheept door Lambrecht Carelsz. en boven op diezelve nog 15 last rogge toekomende Gerrit Dirksz. van der Wolff liggende in het midden van de bording boven op en of niet waar is dat de voorsz. 15 last geheel eerst overgenomen zijn en daarna de tarwe tot een half last of daaromtrent toe en of dezelve last niet is gebleven in de bording door begeren van de stierman, zijnde de schipper aan land, omdat er een groot tempeest op de Sont was en de stuurman gaarne mede de rogge en zijn schipper gesalveerd en overgenomen had. Antwoord ja en of het de deposanten niet bekend is hoeveel rogge de schipper en zijn reders overgegaan is op henlieden bij gissing dachten een half last of meer (daarin gebleven is). Zij verklaren hiervan niets te weten omdat het met horten en stoten overging, dan dat zijlieden de schipper hebben horen zeggen dat de bording Carels zei omtrent een last naar gissing.

folio 59 d.d. 03-06-1603.

T.v.v. Gerrit Engebrechtsz. stierman op Delfshaven hebben Dirk Ariensz. cuijper oud 45 jr tegenwoordig schepen dezer stede en Domis Pietersz. stierman oud 45 jr verklaard dat binnen dezer stede van geenige gezouten tonnen vis aldaar aankomende enig lastgeld, kadegeld of andere imposten werd geëist of betaald is.

folio 60 d.d. 08-06-1603.

T.v.v. David de Leur wonende Rotterdam heeft Pieter Lievensz. metselaar oud omtrent 63 jr verklaard dat hij deposant in januari 1592 uit de mond van Barbara Gerritsdr. huisvrouw van Sijtgen Feckens (sic) wonende Rotterdam en ook van de huisvrouw van Jacob Sanders mede aldaar tot verscheidene tijden heeft gehoord dat de voorsz. Barbara Gerritsdr. in handen van Dominicus de Castel toen tafelhoeder van leningen binnen Schiedam in pand geleverd heeft een custingbrief verleden door Jacob Sanders voorsz. inhoudende nog zuiver 1800 gld te betalen met 200 gld per jr staande op een huis genaamd het gulden Cartouw binnen Rotterdam en dat de voorsz. Dominicus in handen van Barbara Gerritsdr. daarop geleverd heeft 800 gld.

folio 61 d.d. 11-06-1603.

T.v.v. Harring Jacobsz. schipper tot Embden hebben Claas Hendriksz. zeilmaker oud 38 jr en Jan Leendertsz. schipper oud ca 44 jr verklaard bij de eed door hen als schutter gedaan dat de requirant op heden ten huize van Claas Hendriksz. betaald heeft de navolgenden personen en dat vanwege de weeskinderen van Volkert Rijkersz.in zijn leven burger van Embden als arbeidsloon gedaan aan zekere buis die de voorsz. Volkert Rijkersz. binnen dezer stede gekocht en de rest.gekocht en de requirant van Volckert's weeskinderen overgenomen heeft.mitsgaders verteerde kosten en anders, te weten 58 gld 10 st die Gerrit Thonisz. sloopstimmerman nog aan Pietertgen Cornelisdr. 9 gld 1 st 1 oortje, aan Marinus Willemsz. smid 1 gld 19 st, aan Jochum Pietersz. sloopstimmerman 3 gld, aan Cornelis Gerritsz. blokmaker 17 st en nog aan verscheidene personen zo voor arbeidsloon, verteerde kosten als anderszins 14 gld door de voorsz. Volkert verteert, bedragende 88 gld 6 st 8 p, van welke voorsz. partijen de requirant henlieden deposanten vertoond heeft behoorlijke kwitantie op elke partij, die zij deposanten verklaren deugdelijk te zijn. Compareerde mede Pieter Claasz. Pansser vroedschap dezer stede en verklaart dat de requirant op heden aan hem deposant betaald heeft van wege als voren de somma van 105 carolus gld, die de voorsz. Volkert Rijkersz. als rest van koop van de voorsz. buis aan hem nog schuldig was.

folio 62 dd. 14-06-1603.

Ten verzoeken van Pieter Claasz. schipper hebben Cornelis Cornelisz. Calff den ouden oude 53 jr en Adriaan Arentsz. oud 48 jr beiden scheepstimmerlui verklaard eerst Cornelis Cornelisz. bij de eed als schutter gedaan en Adriaan Arentsz. bij zijn mannen waarheid in plaats van eed dat zij deposanten op heden gevisiteerd hebben het schip van de requirant zijnde een damloper, welke bij het uitkomen van Oostende door het geschut van de vijand is geschoten achter door de roef, zulks dat de gehele roef mitsgaders het want als met de koppen geheel aan stukken is en dat zij de schade door het schieten geleden rechtens geschat hebben op 36 car. guldens. Compareerde mede Jacob Hendriksz. Bolleman zeilmaker die verklaart op heden gevisiteerd te hebben het grote zeil, de lalle? en brede fok en enige touwen van de voorsz. damloper, die door het voorsz. schieten mede zeer waren beschadigd en dat hij die schade getaxeerd heeft op 24 car. guldens.

Bovenstaande akte was tweemaal opgenomen; een maal verwijderd. (CDK)

folio 62 d.d. 18-06-1603.

T.v.v. Gerrit Dirksz. van der Wolff verklaarden Cornelis Jansz. schipper oud 35 jr, Cornelis Ariensz. Boen schipper oud 50 jr, Jan Cornelisz. Cruijssert schepen oud 28 jr en Jan van Wijk oud 40 jr waar te zijn en wel eerst de beide schippers dat zij lest tot Danswijk met hun schepen liggende gezien en horen lezen hebben zekere brief die geschreven was uit de Sont door Dirk Huibrechtsz. schipper met ondertekening van enige van zijn bootsgezellen vermeldende dat door de storm op en neer gaan van de bording de rogge bij Daniel de Marees hem ingescheept met zijn en de reders rogge onder een geraakt en zo vermengd overgeschoeten was en een deel in de bording gebleven en dat hij de voorsz. Daniel Demarees daarop hoorde zeggen dat strijd tegen alle vernuft ende reden. also de rogge door hem gescheept alleen boven op het ene eind wel afgemattet gelegen heeft en de tarwe op het andere einde en zijn schippers met de reders rogge midden onder wel mede afgemat op zich zelf en dat hij ook zei dat Lambrecht Karelsz. voor Dirk Huibrechtsz. hem verzocht had dat hij mede zou verstaan en inwilligen dat de rogge in het gemeen uit de bording te helpen vissen of naar doenlijkheid uit te krijgen, zo de bording gestrangeld en de ene zijde genoeg ingeworpen was, waartoe hij verklaarde geenszins te willen verstaan of hem kentrekken of mede bemoeien om reden als voren door hem verhaald, zeggende altijd strijd tegen allen vernuft wat meent hij dat ik een gek of narre zij. Voorts verklaart Jan Cornelisz. Cruijssert bij de eed door hem bij het srtuk van zijn dienst gedaan dat hij depositant onlangs heeft gestaan voor de waagbrug bij Dirk Huibrechtsz. schipper thuis gekomen zijnde in presentie van Jacob Lambrechtsz. zijn reder met meer anderen en dat hij tegen zijn reders zeide dat heur 4 lasten rogge door de storm in de bording gebleven was met een last van de requirant zeggende overzulks tegen hem depositant: "dat moecht ghij Uw schoenvader en moeder zeggen, zo neemt ghij mij de moijte aff", Jan van Wijk verklaart bij de eed als schutter gedaan mede daar bij gestaan en wel gehoord te hebben dat de voorsz. Dirk Huibrechtsz. zeide en verhaalde dat er mede enig goed van de requirant in de bording gebleven was, maar niet onthouden te hebben perfect hoeveel en ook dat hij tegen Cruijssert zei dat moogt ghij uw schoonvader en moeder zeggen, gelijk hiervoor gedeposeerd staat.

folio 64 d.d. 20-06-1603.

T.v.v. Crijn Cornelisz. schipper en zijn gemene reders hebben Jan Jacobsz. de Recht en Elias Pietersz. Maarland schepenen ten overstaan van Daniel van der Houven schout en Mathijs van Muijlwijk burgemeester dezer stede toegezegeld 3 houten toegespijkerde kistjes die door Crijn Cornelisz. in zee overgenomen zijn uit zeker Frans koopvaardijship komende uit Oost Indië hetwelk in zee gebleven is en welke kistjes zijn gevuld met zakjes daarin zaten Spaanse realen zo de commies van de kooplui die dezelfde vervolgden en door de voorsz. Crijn Cornelisz. overgenomen zijn. Mede compareerde voor schout, burgemeesters en schepenen voornoemd Dirk Jacobsz. Gommersbach notaris en Daam Jacobsz. schipper beiden wonende alhier en verklaarde eerst de voorsz. Gommersbach dat hij erbij geweest was toen de bovengenoemde kistjes door Daam Jacobsz. overgenomen werden uit het schip van de voorsz. Crijn Cornelisz. liggende voor het Hoofd dezer stede op stroom en afgevraagd heeft Jean jonge commies van de voorsz. koopui (zo hij hen noemde) of de voorsz. 3 kistjes in zulke vorm of gesteltenis waren, gelijk zij waren ten tijde van het overnemen uit het gebleven schip dat Jean Jonge voornoemd daarop antwoordde Ja. Verklaarde voorts beiden gelijkelijk dat de voorsz. 3 kistjes in zulke vorm en gesteltenis geleverd en toegescheid zijn op de kade van de haven dezer stede als zij waren ten tijde toen zij door Daam Jacobsz. uit het schip van Crijn Cornelisz. waren overgenomen.

folio 65 d.d. 25-06-1603.

T.v.v. Ariaantgen Claasdr. weduwe Frans Michielsz. in zijn leven lijndraaier hebben Willemsz Melchiorz. van Welhoek oud ca 38 jr en Maritgen Leendertsdr. huisvrouw van Jan Willem. Bont oud 44 jr verklaard dat de boedel van de requirant ten tijde van het overlijden van haar man die in zee gebleven is ca 2 jr geleden, geïnvolueerd was met vele schulden en lasten, eigenlijk meer dan de boedel waard was. Zij heeft drie kleine kinderen door haar man aan haar geprocureerd. Zij geven voor redenen van wetenschap dat zij goede kennis hebben gehad aan de overleden man van de deposante.

folio 66 d.d. 07-07-1603.

T.v.v. Crijn Cornelisz. schipper van een koopvaardijship genaamd de Witte Duif hebben Jan Cornelisz. constabel oud 30 jr, Pieter Jansz. Cock oud 29 jr en IJvon? Jacobsz. oud 22 jr en Cornelis Pietersz. oud 42 jr beiden bootsgezellen verklaard dat zij deposanten met de voorsz. schipper's schip op 2 maart 1603 te zeil zijn gegaan uit het gat van Venetië met haar volle lading van stukgoederen die op de 21e en 23e mei in de Spaanse zee omtrent de hoogte van Barrels? tussen de 60 en 70 mijlen in zee uit zeker vergaan en gebleven Frans koopvaardijship overgenomen en door haarlieden zijn geborgen en geschied in de plaats van henlieden virtualie die toen gegeten en verteerd was, dat men tijdens de reis zonder enig verzuimenise van de schipper of bootsgezellen behoorlijk is gevorderd en dat haar reis door het overnemen van het voorsz. goed niet gehinderd is geweest. Verklaart voorts de voorsz. Jan Rochusz constabel (sic) alleen dat hij twee gelijke reizen met de voorsz. schipper en schip heeft gemaakt en dat het schip nooit zo vol geladen is geweest, dan het was als zij op de 2e maart voorsz. ter zeile gingen en zij verklaren nog gelijkelijc dat zijlieden na het verlaten van het voorsz. schip daaruit gehaald hebben een kleine partij pepers die henlieden gegeven was en die zij hebben geborgen in haar kooien en tonnen, dat mede het aan de grond zeilen van het voorsz. schip in de Maas is gekomen door de onbenieertheid van dien en niet door schuld van de schipper of bootsgezellen.

folio 67 d.d. 17-07-1603.

T.v.v. Willem Pietersz. van Oudekerk heeft Willem Ariensz. Jaen oud 29 jr verklaard dat hij deposant in de laatste Valkenburgse paardenmarkt van de requirant een merrie heeft gekocht. en dat hij terstond na de koop met de requirant naar de pachters van de 20e penning van die paarden ~~en aldaar~~ is gegaan en de koop aangebracht heeft ~~bij de pachters van die 20e penning van de paarden en aldaar de koop aangebracht~~ en de 20e penning van de kooppenningen (die hem ontgaan zijn) betaald heeft. Hij verklaart verder dat de pachters in mei bij hen geweest zijn, zeggende nadoen de koop van het voorsz. paard niet terecht was aangebracht en dat zij de requirant gecauseerd hadden en dat hij met henlieden geconposeerd en 200 gld aan boeten betaald had. Zij hebben hem gevraagd of hij met henlieden wilde accorderen, waarop hij antwoordde: "ick en hebbe niet gefraudeert en ick begeere sulcx niet te accorderen", waarna de pachters hem gedreigd hebben een deurwaarder te zenden.

folio 68 dd. 17-07-1603.

T.v.v. Vranck Cornelisz. Gorter als man en voogd van Dirkgen Dirksdr heeft Arij Jacobsz. gezworen klapwaker oud omtrent 78 jr verklaard bij de eed hem in het stuk van zijn dienst gedaan waar te zijn dat hij als oom en bloedvoogd van vaderszijde over de voorsz. Dirkgen Dirksdr. ca 17 jr geleden gestaan heeft over het accoord en uitkoop, welke uitkoop gedaan is door Willem Claasz. de stiefvader van Dirkgen Dirksdr. te welker tijd hij deposant diezelfde Willem Claasz. aansprak om te accorderen nopende het moederlijk goed en matrimonie van de voortz. Dirkgen Dirksdr. en dat hij daarop antwoordde en tegen hem zei: "ghij en sijtterniet van doen. ick salt wel maecken". Hij verklaart voorts dat de voorsz. Willem Claasz. na die voorsz. tijd nooit hem deposant aangesproken of gemoeit heeft om te accorderen met hem deposant nopens het voorsz. moederlijke goed.

folio 69 d.d. 21-07-1603.

Schout, burtgemeesters en raden dezer stede certificeren dat heden gecompareerd zijn Huig Cornelisz. hoog bootsman oud 29 jr en Pieter Jansz. Cock oud 29 jr komende deze reis van Venetië met het schip de witte Duif daar schipper op was Crijn Cornelisz. van Schiedam, welke gerechtelijc geroepen en gedagvaard waren om getuigenis der waarheid te geven aan Bruin Adriaansz. als reder van hetzelfde schip. Zij hebben geattesteerd dat zij deposanten met de voorsz. schipper en het schip op 02-03-1603 ter zeil zijn gegaan uit het gat van Venetië alwaar het schip zeilklaar was gemaakt, zodat het bekwaam was om te varen op zee, doch door veel storm en onweer die zij in de golf van Venetië gehad hebben gedurende drie weken is er onderin het schip een lek gekomen, zodat zij dag en nacht alle twee uren aan de pomp gestaan hebben, totdat het schip te Schiedam aan het Hooft is aangekomen.

folio 71 d.d. 31-07-1603.

T.v.v. Barbara Willemsdr. huisvrouw van Jacob van Dooren schoelapper heeft Hans Dirksz. van Mechelen schoenmaker waard in het wapen van Mechelen oud 42 jr verklaard dat hij op Vrijdag verleden 's-middags tussen 12 en 1 uur voor de deur van het huisje zat en schoenen aan het lappen was en toen in zijn huis is gekomen de voorsz. Jacob van Doorn die zekere vrouwspersonen volgde die aan hem deposant onbekend waren en terstond toen hij in huis kwam zag hij de twee vrouwspersonen zittende in zijn achterhuis, elk aan een zijde tegen malkander over ieder van haar gezien wezende, dat de voorsz. Jacob van Doorn hem deposant riep zeggende in effectie: "ghij moet eens drincken en niet van huis gaan voor en aleeer dat wij scheiden" begerende op de voorsz. personen, dat zij hem zouden zeggen, waar zij zeker garen (bij haar gevonden aan de Nieuwendijk verkocht en gebracht hadden, zeggende dat zij van zijn meester daarvoor met haar tot Schiedam gezonden was) waarop hetzelfde vrouwspersoon begin te schreien zeggende dat zij het huis niet wisten te vinden daar het jaren gebracht was en hij deposant ten besten sprekende, dat het voorsz. vrouwspersoon eindelijk zei, dat zij Jacob van Doorn het huis zouden aanwijzen en dat dezelfde Jacob van Doorn daarop zei: "Ick en begeer anders niet ende dat als ghij het mij gewezen hebt, soo gaet naer huis" na welke propoosten de twee personen (nadat zij tezamen een kanne biers gedronken hadden) zijn deposanten's huis zijn uitgegaan, zonder dat hij deposant wist waar heen. Hij verklaart voorts dat een groot half uur na het weggaan de voorsz. Jacob van Doorn alleen weder te zijn deposante's huis is gekomen, vertonende een streene (= streng) netten garen en zeggende ik heb een streene en wil naar huis gaan en u een goeden nacht zeggen, waarop hij deposant vragende waar de meid gebleven was en dat hij daarop antwoordde: "ick en weet het niet, ick denck dat ze naer huis is".

folio 73 d.d. 31-07-1603.

T.v.v. ut supra heeft Soetgen Huigensdr. weduwe van Claas Hendriksz. (Groenewegen) oud 48 jr verklaard dat op vrijdag voorleden 's-middags omtrent een uur te haren huize gekomen zijn de voorsz. Jacob van Doorn met zekere jonge vrouwspersonen haar onbekend, vragende dezelfde Jacob van Doorn waarom zij deposanten gestolen garen gekocht had, waarop zij hem verhalende hoe zij aan het garen gekomen was, hoe de voorsz. vrouwspersonen haar hadden willen induceren dat zij tegen hem zou zeggen, dat het garen door dezelfde vrouwspersonen gevonden, door haar deposante als eigenaresse aangeslagen was dat de voorsz. vrouwspersonen begonnen te schreien, zeggende tegen Jacob van Doorn: "Jacob spreekt voor mij want ick hebbe vele logens omgelogen" en verklaart verder dat Jacob van Doorn op haar deposanten verzoek of zij een streen van het garen mede mocht nemen zeggende wat hij van zijn mr daaromme gezonden was, twelk zij deposanten hem consenterende, dat zijlieden zo ten huize uitgingen ende voor de deur komende dat de voorsz. Jacob van Doorn tegen de voorsz. vrouwspersonen zeide tot 3 of 4 reizen toe: "gaet ghij over de vest heenen, ick en hebbe met U nijet meer te doen, ick hebbe 3 uren met u gelopen" en dat dezelfde vrouwspersonen die niet tegenstaande de voorsz. Jacob van Doorn volgden en met hem henen gingen..

folio 74 d.d. 31-07-1603.

T.v.v. ut supra heeft Coentgen IJsbrantsdr. JD dochter van IJJsbrant Jansz. wonende in de sleutel oud 22 jr verklaard dat op vrijdag voorleden 's-morgens tusen 8 en 9 uren in haar huis is gekomen de voorsz. Jacob van Doorn dewelke volgde zeker vrouwspersoon haar deposante onbekend en dat de twee vrouwspersonen gingen zitten in het voorhuis in het besijden camerken met nog twee manspersonen, alwaar zijlieden enige lachende propoosten hadden en twee canneken biers gedronken hebben en dat zij tezamen het huis uitgingen, nadat zij daar een kwartier waren geweest.

folio 75. d.d. 31-07-1603.

T.v.v. ut supra hebben Ploontgen Ariensdr. weduwe Claas Pietersz. Mol oud circa 53 jr en Jannetgen Willemsdr. JD oud 22 jr verklaard dat op vrijdag verleden 's-middags omtrent een uur voor bij de deur van de voorsz. Ploontgen op de Achterweg dezer stede al schreiende gekomen is zeker vrouwspersoon die de voorsz. Jannetgen Willemsdr. verklaarde genaamd te zijn Adriaan(tgen) de dochter van een bootsgezel wonende op Delfshaven onder de Rotterdamse dijk, zijnde haar moeder genaamd Coentgen dewelke zij Jannetgen Willemsdr. omroepende en vragende waarom dat zij schreide dat de voorsz. vrouwspersoon zei dat zij zeker garen gevonden had en dit alhier verkocht had, waarvan men zei bij haar gestolen te zijn en dat zij tegen de schout gezegd had, dat de eigenaar van het garen tot Schiedam woonde en dat zij daarom veel gelogen had. Zij verklaarde verder dat de voornoemde vrouwspersonen haar deposante al schreiend klaagden dat de voorsz. Jacob van Doorn haar alhier gesleept had uit de ene herberg in de andere en dat hij haar daar oneerlijk aangetast en ongeschichtelijk geschandaliseerd had. De voorsz. Ploontgen Ariensdr. verklaarde alleen dat zij de

voorsz. vrouw had gevraagd waar en hoe het gebeurd was en dat zij daarop antwoordde in de herberg alwaar hij haar onder zijn mantel al oneerlijk gehandeld had, waarop zij deposante zei: "ick heb U terstont tot Hans van Mechelen

gesien, waarom riept ghij de waard en de waardinne niet" en dat zij daarop antwoordde al schreiende de waard (denoterende Hans) doocht zo luttel als hij vallende, welke propoosten verklaarde zij deposante dat voorbij haar deur kwam de voorsz. Jacob van Doorn, twelk ziende dat zij de voorsz. vrouwspersoon aan de ene zijde stiet, zeggende daar komt de dienaar packt U weg en blijf uit zijn ogen en dat die vrouwspersoon antwoordde: "ick moet hier wesen en hem te vriend houden", waarop zij deposante zei: "gaet met u moeie naer huis en blijft van hem en scheidende also van haar".

folio 77 d.d. 02-08-1603.

T.v.v. Jannetgen Schuilings huisvrouw van Jacob Schuiling beijtschipper (binnenvaartschipper) heeft Govert Jansz. van Geessel oud ca 28 jr verklaard bij zijn eed als schutter gedaan, dat 5 jaar geleden tot zijn deposantens vaders huis, woonachtig tot Dordrecht gekomen is zeker vrouwspersoon genaamd Aaltgen dewelke haar verhuurd had om te dienen als dienstmaagd en verklaarde voorts dat dezelfde (nadat zij daar ettelijke dagen gewoond had met een merkelijke som gelds, door haar uit zijn deposantes vaders comptoir genomen had, des morgens door gegaan is en dat zij dezelfde vervolgd en gevonden hebben op de Utrechtse vaart en het voorsz. geld eensdeels van haar wederom gekregen en bekomen heeft.

folio 77 d.d. 02-08-1603.

T.v.v. Hans Jacobsz. tijkwerker hebben Pieter Jansz. Langer Aer oud 62 j, Maritgen Cornelisdr. moeder van het siekhuis oud 41 jr, Tanneken Jansdr. wadster in het siekhuis, oud 45 jr, Martijntgen Allertsdr. huisvrouw van Govert Reijniersz. oud 43 jr, Ploontgen Jansdr. huisvrouw van Louis Lourisz. 's-Heren dienaar oud 37 jr en Tanneken Gijsbrechtsdr. huisvrouw van Frans den dienaar oud 38 jr verklaard hetgeen bij elk antwoord is gesteld: eerst of zijlieden gehoord hebben dat op 10-07-1602 zij deposanten zittende met haar werk voor de deur van Louris den dienaar vergezelschapt wezende met Mette Stoffelsdr. die openlijk zeide en verhaalde dat de requirant zijn dochter Maartgen Jansdr. uit het huis besteld had tot Haarlem om iet te leveren (zo zei zeide) maar dat het was om dat dezelve Maritgen Jansdr. zwanger was van een van de requirants knechten en dat alsdan het gemene spreekwoord is dat men hier of daar gaat wonen om iet te leveren en Maartgen Cornelisdr. Tanneken Jansdr. en Ploontgen Jansdr. verklaarden hetgeen hier gevraagd wordt gehoord te hebben uit de mond van Jannetgen Stoffelsdr. de zuster van Mette Stoffelsdr. dewelke het bevestigde; Tanneken Jansdr. verklaarde in het voorbijgaan de voorsz. Jannetgen Stoffelsdr. heeft horen zeggen dat Hans Jacobsz. de naging? door de hele stad dat zij zwanger was, zeggende wat is daar tot Haarlem, men verkoopt er niet dan bedden en veren en de anderen deposanten verklaren hiervan niets te weten.

Item of dezelve Mette Stoffelsdr. zeide dat zij Tanneken Jansdr. des requirants andere dochter had horen zeggen dat haar zuster bij de knecht geslapen had: Maritgen Cornelisdr., Tanneken Jansdr. en Ploontgen Jansdr. verklaren hetgeen hier werd gevraagd hebben horen zeggen, Jannetgen Stoffelsdr. Mettes zuster en de andere deposanten verklaren hiervan niets te weten.

Insgelijks dat de requirant zijn huis op hield met andere luiden geld dat zijn kinderen hem uit Frankrijk zonden en bleven andere luiden schuldig en wel meer andere onfurieuse woorden.

Maartgen Cornelisdr., Pieter Jansz., Martijntgen Allertsdr. en Tanneken Gijsbertsdr. verklaren deze propoosten gehoord te hebben uit de mond als boven en de andere deposanten verklaren hier niets van te weten.

Item of de huisvrouw en de dochters van Stoffel van Rije gezegd hebben dat de requirant vijfviendeel pond zout van zijn zoon uit Frankrijk ontvangen had voor Jan de Recht daarvan niet een deujt wilde te willen wesen.

De getuigen verklaren gelijkelijk dat zij de dochters van Stoffel van Rije hebben horen zeggen omtrent 14 of 15 weken geleden en ook daarna dat de requirant van zijn zoon 5/4e deel pond zout ontvangen had van Wouter Jacobsz., Gerrit Dirksz. van der Wolff, Arent Dirksz. Niesen en Jan Jacobsz.. de Recht en dat zij dezelve ter wille daarvoor wilde wesen.

Item wat zij getuigen verder strekkende tot injurie van de requirant en zijn familie gehoord hebben Pieter Jansz. van Langer Aar en Tanneken Gijsbrechtsdr. verklaren de huisvrouw en de dochters van Stoffel van Rije hebben horen zeggen dat de requirant's zoon in Frankrijk bordeelhouder was en dat de requirant met zijn familie de poort uit naar Frankrijk mosten met meer anderen injurieuse woorden en verklaren voorts allen gelijkelijken verder niets gehoord te hebben.

folio 80 d.d. 04-08-1603.

T.v.v. Jan Cornelisz. Cruijssert verklaart Willem Fransz. van Amsterdam oud omtrent 30 jr dat hij

omtrent 16 september 1602 tot Delfshaven ontvangen heeft van Dirk Danenz. stierman aldaar 13 1/2 lasten volle haring, twee lasten 8 tonnen ijelen haring die overgegaan is in het schip van Dirk van Cortemont en nog twee last ijelen haring die overgegaan is in het schip van Cornelis Willemsz., welke haring de requirant verkocht had voor Pieter van Hoeck en dat in het overgaan van dezelfde haring een abus gevonden werd tussen hem deposant en de stierman voornoemd van 7 tonnen volle haring, daarvan de stuurman zei dat er meer waren, dat voorts de haring te Amsterdam gekomen is geteld en er toen daar een tekort was van een ton ijelen haring, verklarende voorts dat de voornoemde stierman tegen hem deposant zeide telt de haring te Amsterdam ende t gunt er te cort is, schrijf het terstond aan Cruijssert over en dat er niet is zal hij niet betalen.

folio 81 d.d.06-08-1603.

T.v.v. Pieter Cornelisz. van der Poth als pachter van de impost op brandhout voor de lopende termijn verklaart Jacob Jansz. Boeling koekenbakker oud omtrent 24 jr bij de eed door hem als schutter gedaan dat hij deposant 6 weken geleden gekocht heeft van Jan Bon kuiper 225 bossen takken en dat hij dezelve Jan Bon daarvoor betaald heeft 4 1/2 gld.

folio 82 d.d. 05-08-1603.

Compareerden ter secretarie der stede Schiedam voor schepenen onder genomineerd Pieter nelletgen Gillisdr. geboren Middelburg en verklaarde dat zij 9 of 10 jr geleden gehuwd is met ene Jan Coepier van Baarsdorp mede van Middelburg en dat zij niettegenstaande dezelve Coepier in levende lijve is, haar zelve zo verre verlopen en vergeten heeft dat zij met een genaamd jonker van Wisdorp wiens naam aan de comparante onbekend is, jegenwoordig als ruiter dienende onder capitein Laseel binnen Breda huis gehouden en vleselijke conversatie gehad heeft gedurende 6 maanden lang en dat zij bij dezelve Wisdorp van een kind zwanger is geweest en een miskraam heeft gehad en na een halve dracht gebaard heeft binnen de Breda en dat dit is geleden nu op Donderdag lestleden 5 weken. Aldus gedaan en verleden voor Sijmon Cornelisz. Bouwman en Elias Pietersz. Maarland schepenen.

folio 83 d.d. 18-08-1603.

T.v.v. Hubrecht Pietersz. kalkman wonende Leiden hebben Arie Jacobsz. kalkmeter gezworen klapwaker oud 78 jr en Hendrik Jansz. metselaar oud 65 jr verklaard dat op dinsdag laatsleden 's-morgens Hendrik Jansz. voor het huis van Cornelis Joppenz. stierman de requirant die met een schuit kalk kwam varen in de Haven gevraagd heeft of hij kalk had die daarop ja antwoordde en dat Hendrik Jansz. deposant hem bescheide weder over een uur te komen alzo de vrouw nog bij haar bedde was. Hij verklaarde voorts dat de requirant op de gestelde tijd weer kwam en aan de voorsz. stuurmans huisvrouw een hoed kalk verkocht heeft en geleverd heeft en dat hij door Hendrik Jansz. deposant aangesproken is en om kalk gemoeijt werden aleer hij de vrouw van de stierman sprak en de kalk aan haar verkocht..

folio 83 dd. 21-08-1603.

T.v.v. Pieter Ardes tafelhouder heeft Staas Reijniersz. Bosch stadstimmerman oud 56 jr verklaard dat hij deposant omtrent een maand geleden met de requirant ten huize van Jacob Lambrechtsz. convooimeester alhier geweest is, welke de requirant aansprak over 126 gld daar voor hij requirant voor den Hove gedagvaard was en hem verzoekende, dat hij de zaak zou laten rusten, hetwelk hij de requirant toe zeide, waarop de requirant antwoordde en zeggende in effectie laat ons malkander niet bedriegen, zo ghij tegen mij zeggen dat ghij de zaak zou laten rusten en middelerwijl daar mede voort ging, zo wilt het mij zeggen opdat ik daar tegen mag voorzien en dat de voorsz. Jacob Lambrechtsz. antwoordde dat hij die week zijn advocaat gesproken had en dezelfde belast had dat hij de zaak zou laten blijven en dat deze daar niet mee zou voortgaan zonder zijn last. Belovende de requirant vasters dat hij in de zaak niets zou doen zonder de requirant te waarschuwen.

folio 84 d.d. 23-08-1603.

T.v.v. Gerrit Amerique stierman wonende Catwijk op Zee hebben Dirk Cornelisz. van Leiden oud 22 jr, Jan Jansz. van Catwijk 27 jr, Arie Jansz. van Noortwijk oud 23 jr, Teunis Jacobsz. van Rotterdam 20 jr, en Maarten Jansz. oud 18 jr, allen in de tegenwoordige teelt ter haring varende met de requirant hebben gestaafd en afgnomen en verklaard waar te zijn dat de requirant en ene Jan Ariensz. kuiper van Catwijk op Zee die zich voor bootsgezel verhuurd had bij den requirant en kijfachtige woorden tegen malkander gesproken hebben voor den Briel op de 1e reis van deze haringteelt en dat Jan Ariensz. te zelfder tijd zijn goederen uit het schip nam en doorging en dat zij deposanten nooit gehoord hebben dat de requirant de voorsz. Jan Ariensz. "sijn sack gaf of heete gaan".

folio 85 d.d. 30-08-1603.

T.v.v. Lucas Michielsz. schipper van het schip genaamd Neptunus heeft Maarten Crijnenz. oud 22 jr verklaard dat de requirant op de reis naar St Michiel anno 1602 op zijn schip gehad heeft 11 mannen

zo bootsgezellen als jongens. Hij verklaart voorts dat op dezelfde reis toen de requirant door Duinkerkers beroofd werd hij requirant de voorsz. bootsgezellen gelast had te gaan in Baione de fransche om aldaar een wijle te blijven leggen tot kosten of profijt van het voorsz. schip overmits de requirant van mening was zijn voorsz. schip weer te kopen en dat de voorsz. bootsgezellen aldaar 10 dagen bleven liggen en dat zij aldaar alle daags elk 10 stuivers verteerden, makende tezamen 55 gld 15 st. Voor redenen van wetenschap verklaarde hij deposant met de requirant op dezelfde reis als bootsgezel te hebben gevaren.

folio 86 d.d. 06-09-1603.

T.v.v. Eeuwout Hubrechtsz. lakenkoper heeft Joost Jacobsz. Verlick (= Verliith) kleermaker oud 28 jr en schutter verklaard dat hij deposant 8 dagen geleden 's-morgens tussen 2 en 3 uren met de requirant en Arie Dirksz. de ronde deed metter selver gekomen is omtrent de verbrande erven alwaar de requirant zijn gevoeg doende zijn hellebaard tegen het huis van Claas Allertsz. zette en dat te zelve tijde de voorsz. Arie Dirksz. lachende aan kwam lopen en de hellebaard nam en daarmede rasselijk doorliep en dat hij deposant met de requirant terstond naar het stadhuis ging. Hij verklaart voorts dat hij daarna gegaan is met de requirant naast het huis van Jan Thijsz. alwaar zij Dirk Jansz. schermmeester zagen en dat dezelfde schermmeester tegen hem zei dat hij Arie Dirksz. het hellebaard in de Schie had zien werpen.

folio 86 d.d. 12-09-1603

Jan Corstiaansz. oud 36 jr en Arie Pietersz. oud 35 jr hebben verklaard dat verleden vrijdag 8 dagen geleden 's-morgens na 3 uur ten huize van Jan van Wijk (alwaar zij deposanten stonden en wrochten) gekomen zijn Arie Dirksz. met Mr Dirk schermmeester, hebbende de voorsz. Arie Dirksz. een hellebaard bij zich en de deposanten vroegen hem of zij daar op brandewijn of anijswater halen wilden, waarop Arie Pietersz. deposant voornoemd tegen Arie Dirksz. zei dat het de hellebaard van zijn luitenant was en hoe hij daaraan gekomen was. Arie Dirksz. verklaarde daarop dat hij de hellebaard uit het stadhuis weggenomen had daar de luitenant lag te slapen. Hij verklaart voorts dat Mr Dirk voornoemd tegen Arie Dirksz. zei vrund gij moogt wel willen om een daalder dat de hellebaard weer op het stadhuis was en dat Arie Dirksz. daar over in huis groot rumoer maakte, zeggende op het oneerlijkst wat roert mij het hellebaard en dat hij met de voorsz. Mr Dirk wegging.

folio 88 d.d. 15-09-1603.

T.v.v. Dirk Pietersz. woonachtig binnen Schiedam en Arie Pietersz. wonende Rotterdam heeft Maritgen Ariensdr., lest weduwe van Arie Pleunenz. oud 50 jr verklaard dat omtrent 28 of 29 jr geleden Arie Pleunenz. haar deposantes man voorsz. betaald heeft aan Grietgen Ariensdr. 240 gld, welke som de weeskinderen van Pieter Michielsz. was aanbestorven door overlijden van Jacob Michielsz. des weeskinderen vaders broer.

folio 89 d.d. 18-09-1603.

T.v.v. Eeuwout Huibrechtsz. (van Vliet) lakenkoper hebben Frans Willemsz. Prelleman oud 56 jr en Jacob Cornelisz. oud 55 jr verklaard als schutter eerst Frans dat hij op 28-08-1603 's-morgens voor 3 uur hebbende de wacht en zittende op de trappen voor het stadhuis de requirant met Joost Jacobsz. kleermaker heeft zien komen op het stadhuis, welke de ronde hadden gedaan en dat hij deposant voor 4 uur van daar scheidende de requirant aldaar heeft gelaten zonder dat dezelfde requirant binnen dezelfde tijd van het stadhuis geweest is en de voorsz. Jacob Cornelisz. verklaart dat hij ten dage voorsz. na 4 uur op het stadhuis wakker wordende, aldaar vond liggende slapen de requirant voorsz. en voor half 5 uur vandaar gegaan is en dat hij de requirant aldaar gelaten heeft.

folio 89 d.d. 21-09-1603.

T.v.v. Jan Ariensz. wonende Rotterdam heeft Gerrit Willemsz. varensgezel wonende Dordrecht oud 30 jr verklaard dat omtrent 8 of 9 jr geleden Beatrijs Jansdr. toen ter tijd weduwe van Guillaume van Helmont in onecht huishouden gehouden heeft binnen Dordrecht met de requirant en dat de voorsz. Beatrijs na die tijd nog wel 5 of 6 jr in leven is geweest. Voor redenen van wetenschap verklaart hij deposant dat hij ter selver dage menigmaal met de requirant omgegaen en verkeerd heeft.

folio 90 d.d. 26-09-1603.

T.v.v. Hendrik Jacobsz. vleeshouwer heeft Cornelis Cornelisz. Verheul oud 41 jr verklaard dat de requirant 14 dagen voor mei finaal van hem deposant gekocht heeft twee bruine bleszen merries en een jong rood veulen met een bles voor op het hoofd en dat hij deposant in dezelfde koop bedongen heeft dat hij de voorsz. paarden nog enige tijd zou gebruiken.

folio 91 d.d. 03-10-1603.

T.v.v. Leendert Cornelisz. Cruijck heeft Sijbrand Lourisz. timmerman oud ca 46 jr verklaard dat op een stuk van de noordzijds muur van het Taanhuis staande op de Haven dezer stad hetgeen toekomt

Bruijn Adriaansz. c.s. over ettelijke jaren gelegen heeft een houten goot bezijden het erf van de requirant, zodat het stuk van het voorsz. taanhuis zijn eigen drop droeg en dat (dezelfde goot omtrent pinksteren verleden door de harde wind afgewaaid zijnde) hij deposant door last en bevel van Bruijn Ariaansz. de pannen daar de goot gelegen had, heeft overgestoken, zulks dat de drop tegenwoordig valt op requirants erf, niettegenstaande de huisvrouw van de requirant hem deposant (in het werk zijnde) belastte en expres begeerde dat hij de goot zou maken zoals die vroeger geweest was. Hij verklaart verder dat hij deposant deze week het venster staande in het voorsz. taanhuis en responderende op des requirants erf nadat Bruijn Asdriaansz. voor hem zelve belast en bevolen had. In margine 27-08-1604. De getuige alsnog gehoord zijnde heeft verklaard dat hij bij zijn verklaring persisteert behalve dat hij de pannen niet zelf heeft gestoken, maar dat dit door een metselaar is gedaan en dat Bruijn Adriaansz. hem niet heeft belast om de pannen van het taanhuis te versteken doch Bruijn Adriaansz. heeft horen zeggen: "ick sal laten toespijkeren" denoterende het voorsz. venster. Bruijn Adriaansz. kuiper en Balthasar Quinget gevraagd zijnde of de huisvrouw van Leendert Cruijck ten huize van hem deposant gekomen is, verzoekende dat hij het voorsz. venster in het Taanhuis zou komen toespijkeren en of hij deposant dienvolgende het zelve gedaan heeft, heeft hij verklaard dat hij meer dan eenmaal door Leendert Cruijck of zijn huisvrouw verzocht is om het venster toe te spijkeren en dienvolgend zijn knecht het gedaan heeft.

folio 92 d.d. 04-10-1603.

T.v.v. Gerrit Hendriksz. schipper van Schiedam hebben Gilbert Allertsz. oud 53 jr, Govert Jacobsz. oud 43 jr en Adriaan Leendertsz. oud 34 jr allen schippers verklaard dat zij depositanten dikwijls gezien en gevisiteerd hebben de crabschuit van de requirant groot omtrent 16 lasten de welke onlangs bij het uitvaren uit Oostende door het schieten van de vijand aan de grond geraakt is en verdonken is en deze crabschuit hier getaxeerd en bevonden waardig te zijn 900 carolus gld in gereed geld.

folio 93 d.d. 10-10-1603.

T.v.v. Huig Woutersz. Bol heeft Jan Jacobsz. de Recht tegenwoordig schepen oud 58 jr verklaard dat ca 9 of 10 jr geleden hij deposant verzocht is geweest om te staan over zeker huwelijk tussen Cornelis Woutersz. Bol en Adriaantgen Claasdr. en dat bij het sluiten van het huwelijk bij de vrunden van de voorsz. Adriaantgen Claasdr. voorgeslagen en begeerd worden dat de landen die Adriaantgen tot onderhoud van het huwelijk zal inbrengen na haar overlijden weer zouden gaan en komen aan haar zijde. De deposant antwoordde daarop dat hij in zulke voegen over het voorsz. huwelijk niet begeerde te staan, zeggende dat men niet wist hoe het in het a.s. huwelijk met de landen (tsij bij verkoop of belasting) zou mogen gaan en dat overzulks de vrunden van Cornelis Woutersz. voorsz. opstonden en weglieden en buiten de deur zijnde dat de beide vrunden van Adriaantgen Claasdr. wederom geroepen werden en het voorsz. huwelijk aangegaan en gesloten werd onder deze conditie dat de voorsz. landen gemeen en Cornelis Woutersz. deze zou gebruiken alsof ze van zijn ouders gekomen waren, verkopen en belasten zo het hem goed dunkt. Hij verklaarde voorts dat het voorsz. huwelijk (volgens zijn weten) nooit aangegaan zou zijn zonder de voorsz. conditie van gemeen.

folio 94 d.d. 10-10-1603.

T.v.v. Grietgen Cornelisdr. gehuwd met Louris Eeuwoutsz. hebben Adriaantgen Gerritsdr. gehuwd met Arie Willemsz. Prelleman oud 60 jr, Maritgen Crijnsdr. gehuwd met Claas Cornelisz. cagenaar oud 37 jr en Barbara Gerritsdr. gehuwd met Constantijn Adriaansz. oud 46 jr. verklaard dat deze vrouw van onbesproken gedrag is.

folio 95 d.d. 18-10-1603.

T.v.v. Jan Pietersz. van Groenewegen hebben Anthonius Simonsz. oud 19 jr en Jan Cornelisz. Ceelen oud 19 jr verklaard dat zij eergisteren des nachts met de requirant en Arij IJsbrantsz. den Ridder de Cruistraat zijn afgelopen alwaar dezelve Adriaan IJsbrantsz. met de requirant woorden kreeg tot smijntens toe en komende voor Jacob Pietersz. van Dijk dat de voorsz. Adriaan IJsbrantsz. met zijn rapier in de schede de requirant tussen hals en schoeren sloeg en daarna het rapier er uit trok.

folio 95 d.d. 18-10-1603.

T.v.v. Maarten Jansz. bootsgezel hebben Mr Nicolaas Major chirurgijn oud 24 jr en Gijsbrecht Evertsz., bootsgezel oud 21 jr verklaard dat zij depositanten op 19-04 voorleden (leggende met hun schip op de kust van Guinea) en met de requirant aan land gegaan, hebben gezien dat dezelfde requirant door Jan Crijnenz. bootsgezel op het schip genaamd de Oliphant van Amsterdam met een musket werd geschoten in zijn beide benen, van welke schoten zijn requirantes rechter been nog ongezond is.

folio 96 d.d. 22-10-1603.

T.v.v. Pieter Pietersz. steenplaatser bestevader en voogd over de kinderen van Arend Leendertsz

Hartoch zalr. verklaren Jaapgen Gerritsdr. oud 24 jr huisvrouw van Elias Leendertsz. en Anna Pietersdr. huisvrouw van Thonis Hendriksz. oud 26 jr eerst de voorsz. Jaapgen Gerritsdr. dat zij deposante dezelve Arend Leendertsz. dikwijls vermaand heeft dat hij lichtelijk van de uitcoop gekomen was die hij met de requirant gedaan had, dat Arend Leendertsz. daarop antwoordde ik had het zo goed genomen en dat de voorsz. Arend Leendertsz. tegen haar deposante wel gezegd heeft dat hij zijn jongste kind genaamd Annetgen Ariensdr. al de kleinodiën die van haar moeders lijf gekomen zijn gegeven heeft, waarop zij deposante vroeg wat zijn andere kind genaamd Leendert Arentsz. zou krijgen, waarop hij antwoordde dat hij het kind twee gouden ringen die van zijn moeder gekomen waren had gegeven. Voorts vroeg zij deposante aan de voorsz. Arie Leendertsz. als hij weer hertrouwde of hij dan niet de twee ringen weer nodig zou hebben, waarop hij antwoordde dat hij dan de waarde van die ringen aan het kind zou vergoeden.

folio 97 d.d. 24-10-1603

T.v.v. Hendrik Leendertsz..koopman raad en vroedschap dezer stede hebben Jan Cornelisz. oud 20 jr en Marinus Pietersz. oud 45 jr verklaard dat 7 of 8 weken geleden ene Engel Jansz. schipper van Amsterdam aanbesteed heeft gehad 12 lasten haring om die naar Amsterdam te vervoeren en dat de 12 lasten haring op de kade voor zijn schippers schip gedragen werden alwaar zijlieden dezelfde enkel leggende perfectelijk van ton tot ton hebben geteldt hetgeen de deposanten gezien hebben en dat zij daarbij geweest zijn dat de voorsz. schipper de voorsz. 12 lasten haring mede zelfs geteld heeft en te zelfder tijd de requirant tegen Jan Cornelisz. heeft gezegd dat hij de schipper de lasten moest laten tellen, "want: so ghij se hier ontfangt so sult ghij se te Amsterdam moeten wederom uitkeren".

folio 98 d.d. 24-10-1603.

T.v.v. Gerrit Dirksz. van der Wolff hebben Dirk Ariensz. in Abraham oud 50 jr en Willem Gerritsz. oud 41 jr beiden lakenkopers alhier en Jan Gerritsz. Molen lakenbereider mede wonende alhier oud 45 jr verklaard bij hun eed als schutter gedaan (behalve Willem Gerritsz. die de verklaring deed bij ware woorden ipv de eed) eerst Dirk Ariensz. en Willem Gerritsz. dat Lijsbeth Jansdr. de huisvrouw van de requirant uit haar zelve henlieden deposanten heeft laten zien zekere hamburgse lakentjes die zij verkregen had waarbij zij gevraagd had of zij daarvoor iets schuldig was of betalen moest voor accijns of anders, waarop de deposanten zeiden eenvoudig neen, men is daarover niets schuldig van die ze gebruiken en slijten zeggende weder daarop dat en sal mij niet geschieden. Voorts Jan Gerritsz. deposant verklaart dat Lijsbeth Jansdr. de deposant ontboden heeft om voor haar te halen 12 Hamburgse lakentjes om die te berijden, te weten 4 roden, 4 blauwen en 4 tot te neete (= bruinrood) en dat te meesten oorbaar zonder die te rekken, zeggende het is voor de Heilige Geest Armen, waarop hij deposant zei dat hij deze lakentjes niet begeerde te zijnen huize te nemen voor en aleeer dat die gelood waren en dat hetzelfde ook eerst behoorde te geschieden, waarop zij weder zei: "dat hebbe ick niet geweten, want ick hebt de lakenkopers als Dirk Ariensz. en Willem Gerritsz. gevraecht off icker ijjet voor schuldig was en seijden neen" dan bij de uitbruikers en dat zij zulks als voren van hem deposant verstaan straks belasten dezelve te doen loden, hetwelk hij dadelijk gedaan heeft. Verklarende wijders dat hij deposant na de bereiding hem deposant gevonden heeft bij Jacob Pietersz. van Dijk lakenkoper-collecteur zeggende gij hebt de lakentjes onder mij doen arresteren na de lodinge en U bedenkende op mijn verzoek in de naam van Lijsbeth Jansdr. voornoemd genomen om mij bescheid te zeggen of men ze te verven zou mogen brengen, nu vraag ik U of Uw belofte is dat men ze brengt en uit de verf daar zij beter uit zullen komen, weder te mijnent zal laten brengen, daar ik U voor twee getuigen vast voor zal staan, waarop zij zeide dat hij hetzelfde niet toelaten wilde en dat hij deposant daarop weder zei Jacob Pietersz. gij weet wel dat het voor de armen is en dat het tegen de koude winter gaat en de armen uit de zee komend ook mede gekleed zullen worden en dat men het droge weer niet altijd in zijn hand heeft om geverfd te worden en weer droog te krijgen, dus zult wel doen dat gij hetzelfde toelaat. Hij zei daarop: ik weet het al wel, dan zal ik nu wel daar ik zal nu van de Heilige Geest en armen niet meer te bet hebben ende mistelijk wie daar nu off te bet heeft en ook zolang zij wit zijn kunnen zij die niet gebruiken, dus ik wil dat gij ze onder u houdt liggen, daar wij ze onder U gearresteerd hebben en niet tegenstaande hij deposant al weder zeide dat hij niet verkort zou wezen in zijn actie en goed recht, maar in het geheel daarin blijven en ook de lakentjes niet verargerd, maar uit de verf als voren verbeterd zouden worden, zo bleef de collecteur evenwel bij zijn voornemen persisterende en zulks hij deposant de lakentjes onder hem heeft moeten houden liggen.

folio 101 d.d. 07-11-1603

T.v.v. Joost Ariensz. Baarts tijkwerker heeft Jan Jorisz. glaasmaker oud 53 jr, Annetgen Willemsdr. huisvrouw van Lijeven Leendertsz. oud 31 jr gehoord en geëxamineerd zijnde op de navolgende vraagstukken hebbende daar op de voorsz. Jan Jorisz. bij de eed door hem als schutter dezer stede

gedaan en Annetgen Willemsdr. bij solemnele eed verklaard, getuigd en gedeposeerd waarachtig te zijn t gunt voor en benefens alle artikelen is gesteld. Te vragen aan Jan Jorisz. glaasmaker of het waar is dat Claas Bastiaansz. metselaar in de week voor pinksteren verleden ten tijde hij deposant zekere glazen gemaakt had in deszelfs Claas Bastiaansz. huis staande aan de Raam tegen hem deposant gezegd heeft dat de requirant hetzelfde huis alstoen 4 jr geleden gehuurd had hij getuige verklaard dat geleden tussen pasen en pinxsteren Claas Bastiaansz. tegen hem deposant gezegd heeft dat hij 't huis 4 jaar aan een wever verhuurd had (zonder dat hij deposant wist wie het was). Te vragen Annetgen Willemsdr. of waar is dat de huisvrouw van de voorsz. Claas Bastiaansz. geleden omtrent een jaar tegen haar deposante gezegd heeft dat de requirant het voorsz. huis 4 jr in huur had. De getuige zegt ja.

folio 102 d.d. 11-11-1603.

T.v.v. Pieter Pietersz. van der Burch, Cornelis Alewijnsz. en Pieter Claasz. Pesser keetmeesters dezer stede hebben Sebastiaan Jacobsz. Coon oud 80 jr gehoord en gerecolleerd zijnde op de navolgende alhier geïncorporeerd en aldus luidende attestatie op heden.17-01-1603 compareerden voor Willem Nieuupoort de jonge nts te Schiedam Sebastiaan Jacobsz. Coon oud 80 jr en heeft ter requisitie van Pieter Pietersz. van der Burch, Cornelis Alewijnsz. en Pieter Claasz. Pesser keetmeesters dezer stede bij zijn consentie ipv eed verklaard en geaffirmeerd waarachtig te zijn dat de soutketen alhier ter stede gefundeerd en getimmerd zijn in 1557 of 1558 en dat hij deposant wel en zekerlijk weet, dat de keetmeesters voor het maken van de keeten enige vrijdom beloofd werden of dat anders de keeten ongebouwd zouden zijn gebleven en dat hij deposant hoorde zeggen in het bouwen van de keeten en daarna dat de keetmeesters vrijdom van turf accijns hadden, gevende voor redenen van wetenschap dat zijn deposantes vader Jacob Daendels alstoen oud burgemeester dezer stede mede daarin zijn portie zou hebben gehad, zo zijn middelen sterk genoeg hadden geweest en dat hij deposant alle fondateurs van de keeten wel gekend en mede geconverseerd heeft en verzoekende hiervan akte.

folio 104 d.d. 14-11-1603.

T.v.v. Huig Huigensz. Poortman wonende in den lande van Leerdam heeft Jannetgen Huigendr. weduwe van Gerrit Hendriksz. van Nijewenhoven oud omtrent 38 jr verklaard dat zij deposante zekerlijk weet dat Hendrik van Nijewenhoven wonende tot Vianen vanwege de requirant als oudste zoon van zijn overleden vader ontvangen heeft 500 gld op zekere 14 morgen land gelegen op Overheijcoop onder Leerdam mitsgaders nog 900 gld op 4 morgen land leggende bezijden de voorsz. 14 morgen door de requirant van de voorsz. Nieuwenhoven gekocht. Verklaart voorts zij deposante wel te weten dat de requirant voornoemd bij zijn moeder niet meer te laste gelegd was te betalen op de voorsz. 14 morgen dan de voorsz. 500 gld. Voor redenen van wetenschap verklaarden zij deposanten des voornoemdes. requirants moeder hetzelfde dikwijls heeft horen zeggen dat zij vrijdom van turfaccijns hadden.

folio 105 d.d. 20-11-1603.

T.v.v. Pieter Pietersz. van Dijk heeft Dirck Ariensz. lakenkoper oud 50 jr verklaard bij de eed als schutter gedaan, dat hij deposant ca 27 jr geleden met de requirant geweest is tot Gravesende in Engeland ten huize van zekere brouwer aldaar hem deposant onbekend en dat hij deposant dikwijls aldaar uit en inging met de requirant voornoemd zonder dat hij ooit gehoord heeft dat de voorsz. brouwer de requirant ergens van moeijde ofte aansprak.

folio 105 d.d. 21-11-1603.

T.v.v. dijkgraaf en heemraden van het Vrankenland hebben Daam Ariensz. molenaar oud 40 jr en Dirk Thonisz. Karreman oud 52 jr verklaard eerst Daam Ariensz. dat hij in het ambacht van het Vrankenland gehuurd heeft de spuikade van het Vrankenland en dat hij de kade de twee verleden jaren heeft overgedragen te weten anno 1602 aan Aalbrecht de karreman en in 1603 aan Maarten Jorisz. Knapper per jr om 10 gld en de voorsz. DirkThonisz. dat Daam Ariensz. mitsgaders Hendrik Jansz. Pansser de stads bode verklaren allen gelijkelijc wel te weten dat Arij Pietersz. vleeshouwer de voorsz. kade anno 1601 beweid heeft met melkbeesten, hebbende de huur van de voorsz. Pansser overgenomen.

folo 106 d.d.18-11-1603.

T.v.v. Cornelis Alewijnsz., Pieter Pietersz. van der Burch en Pieter Claasz. Pesser keetmeesters van de zoutketen alhier ter stede is Jan Thijsz. oud 78 jr gehoord en geëxamineerd bij forme van attestatie door hem op 04-02-1603 voor nts. Willem Nieuupoort verleden, waarbij Jan Mathijsz. oud 77 jr ter requisitie van dezelfde keetmeesters verklaard heeft dat de voorsz. zoutketen alhier gefundeerd en getimmerd zijn in 1557 of 1558 en dat hij zeker weet dat de keetmeesters voor het opbouwen derselver beloofd en gegund is vrijdom van stedes turfaccijns. Hij verklaart voorts dat hij op het

stadhuis was alwaar de stadsaccijnzen verpacht werden en dat bij het opveilen van de turfaccijns uitdrukkelijk vermeld werd dat de keten vrijdom van turfaccijns genoten, zijnde de 1e maal dat de turfaccijns na het consent van het bouwen van de keten verpacht werden. Hij geeft voor reden van wetenschap dat hij omtrent de Pontiaans vloed (=13-01-1552) alhier ter stede metter woon gekomen is en dat hij ten tijde van het bouwen van de keten 6 personen aan de keten welke bij hem thuis gelogeed zijn geweest hebben gewerkt en door het veelvuldig verhalen van hetgeen voorschreven is volkomen kennis heeft. Hij weet echter niet of dit in 1557 of 1558 is geschied.

folio 108 d.d. 18-11-1603.

T.v.v. als voren heeft Mr Carel Lambrechtsz. van Heijnsberch raad en vroedschap dezer stede oud 74 jr gelijkelijk verklaard.

folio 109 d.d. 09-12-1603.

T.v.v. de burgemeesters en regeerders dezer stede hebben Dirk Adriaansz. kuiper oud 45 jr. Elias Pietersz. Maarland oud 29 jr beiden schepen, raad en vroedschap en Jan Arentsz. Dwinglo klerk ter secretarie oud 18 jr verklaard eerst Dirk Adriaansz. en Jan Arentsz., dat op 09-11-1603 in de secretarie gekomen is Jacob Maartensz. stierman van Wijk op zee om certificatie te passeren van zijn gevangen haring en dat hij (nadat zijn bootsgezellen afgevraagd waren of hij iemand schade in zee gedaan hadden aan want, netten of anderszins, doch dat hij verklaarde dat zijn bootsgezellen hetzelfde niet is afgevraagd geworden, zeggende daarbij zoverre hij daarbij schuldig is dat hij de stad Schiedam zou schouwen en elders zijn certificaties verlijden. Verklaart voorts Dirk Adriaansz. alleen dat de voorsz. stierman naderhand tegen hem gezegd heeft, dat hij stierman van de tegenwoordige teelt tweemaal tot Enkhuizen gearriveerd was geweest en hem daarna nauwelijks gevraagd werd of hij haring voor St Jan gevangen had of niet. Ten leste verklaarde Maarland dat hij in de tegenwoordige teelt als schepen verzocht is geweest en gestaan heeft over het verlij van zekere haringcertificaties en dat de bootsgezellen verklaarden dat zij nergens zo scherp geëxamineerd werden als te Schiedam.

folio 110 d.d. 15-12-1603.

T.v.v. Claas Cornelisz. cagenaar hebben Gilbert Allertsz. oud 53 jr en Adriaan Leendertsz. oud 34 jr beiden schipper, gehoord en geëxamineerd op de navolgende vraagstukken en hebben daarop verklaard zoals hetgeen bij elk artikel is gesteld: of zij deposanten in het taxeren van het schip en gereedschappen van die van zalr Gerrit Hendriksz. schipper hetwelk voor Oostende in de grond geschoten is, acht geslagen en wel gelet hebben op de goederen die ten tijde van het in de grond schieten van het voorsz. schip waren aan ledige tonnen, klederen en anderszins en of de zelve goederen mede begrepen zijn in de 900 gld, daarop zij deposanten het voorsz. gebleven schip getaxeerd en geëxamineerd hebben. Getuigen verklaren deze vragen waar te zijn. Of bij de voorn. taxatie gestadelijk present is geweest de weduwe van de voorsz. Gerrit Hendriksz. en of zij tot dezelve taxatie gestempd en die in alle poincten geapprobeerd heeft zonder enig tegenzeggen. Getuigen verklaren dat na de taxatie (ter plaatse daar dezelve geschiedde) in kwam de weduwe van Gerrit Hendriksz. en dat Govert Jacobsz. schipper die mede over de taxatie was de voorsz. weduwe voorhield hoe en in wat voegen dezelve taxatie toegegaan was van parcel tot parcel en dat de voorsz. weduwe daarmede tevreden was. Het schip van Gerrit Hendriksz. is getaxeerd op 900 gld in regard dat Gerrit Hendriksz. het schip boven de kooppenningen merkelyk verbeterd hadde als met een speldernieuwe zeil, getouwen en vertimmeringen en alle andere gereedschappen en verbeternissen ende andere eigen goederen van de voornoemde Gerrit Hendriksz. ter scheep zijnde. Deposanten verklaren nee.

folio 112 d.d. 18-12-1603.

T.v.v. Jan Jacobsz. schoenmaker hebben verklaard Adriaan Reijniersz. schoenmaker oud 30 jr en Baartgen Jansdr. JD oud 23 jr beiden wonende alhier dat 14 dagen gelegen Anna Cornelisdr. weduwe van Pouwels Michielsz. gekomen is ten huize van de requirant makende aldaar groot rumoer en getier zo in huis als voor de deur en dat Anna Cornelisdr. meermalen zei tegen de requirant: "Ghij stucke schelm ghij sit in mijn goet" met meer andere injurienselijcke woorden en Adriaan Reijniersz. alleen dat de voorsz. Anna Cornelisdr. van de requirant zeer injurienseke eiste een zak met 90 rozenobels die zij zeide haar toe te behoren.

folio 113 d.d. 19-12-1603.

T.v.v. Jan Cornelisz. hoedenmaker wonende alhier hebben Simon Hendriksz. oud 55 jr en Jeremias Nijssens oud 50 jr, beiden hoedenmaker binnen Rotterdam verklaard dat zij binnen Rotterdam geen pacht of impost betalen van manufacturen die zij deposanten niet gebruiken en dat zij ook nooit enige impost betaald hebben anders dan zij van hetgeen zij met de el niet gebruiken en dat zij deposanten ook wel weten, dat geen hoedenmakers of stoffeerdere binnen Rotterdam anders betalen.

folio 113 d.d. 23-12-1603.

T.v.v. Domis Pietersz. stierman als man en voogd van Ariaantgen Thonisdr. hebben Hendrik Alewijnsz. koopman 70 jr, Maritgen Jansdr. gehuwd met Willem Bolleman 65 jr, Anna Stevensdr. huisvrouw van Gerrit Gerritsz. jonge Moelen oud 38 jr allen geburen van Anthonis Cornelisz. stierman, Grietgen Jansdr. JD oud 25 jr en Trijntgen Arentsdr. mede JD oud 21 jr verklaard dat het hen bekend is dat de voorsz. Anthonis Cornelisz. dagelijks wel en behoorlijk bij de voorsz. Adriaantgen Thonisdr huisvrouw van de requirant en de dienstmaagd ten huize van de voorsz. Anthonis Cornelisz. wonende, wordt getrakteerd met eten, drinken en andere behoefte, gelijk een oud man en persoon van vermogen behoort te doen, verklaart de voorsz. Hendrik Alewijnsz., Maritgen Jansdr. en Anna Stevensdr. die zij dagelijks ten huize van de voorsz. Anthonis Cornelisz. ingekomen zijn en gezien hebben dat dezelve Anthonis Cornelisz. op zijn tafel voor hem hadde een capoen, duiven en andere goede spijzen, mitsgaders goed en zwaar brood en de voorsz. Grietgen Jans en Trijntgen Arentsdr. dat de voorsz. Grietgen in het tegenwoordige jaar als dienstmaagd bij de voorsz. Anthonis Cornelisz. gewoond heef, Trijntgen Arentsdr. alsnog is wonende en dat zijlieden dezelve Anthonis Cornelisz. wel getraceerd hebben en nog zijn tracterende "sulcx dat geenich redelick mensch eenige clachte over sulcx tractement ende behooren noch niet mede en mach doen".

folio 115 dd. 23-12-1603.

Ten verzoeke als boven. Maritgen Arentsdr. weduwe van Leendert Willemsz. stierman oud 55 jr verklaart dat zij dikwijls geconverseerd heeft ten huize van Anthonis Cornelisz. stierman voornoemd en dat zij deposante menigmaal gehoord en verstaan heeft dat dezelve Anthonis Cornelisz. tegen de voorsz. Ariaantgen Thonisdr. huisvrouw van de requirant ook tegen haar deposante en andere personen aldaar ten huize wezende, zeer onbehoorlijke, ongeschikte, gruwelijke en ongemanierde propoosten woorden en redenen gebruikte, die een redelijk mens hem zoude grotelijk schamen te denken, veel min ter vermaning ofte uit te spreken wel en heerlijk getraceerd worden van eten, drinken en andere behoeften.

folio 116 die praefato (19-12-1603)

T.v.v. Maritge Ariensdr. huisvrouw van Jan Dirksz. lijndraaier heeft Jan Jorisz. glaasmaker oud 55 jr verklaard dat ca 19 jr geleden hij deposant (dienende als) soldaat binnen Maastricht aldaar gezien en gesproken heeft met Neeltgen Aalbrechtsdr. de zuster van des requirantes eerste man genaamd Arij Aalbrechtsz. en dat Neeltje Aalbrechtsdr. aldaar een soldaat gehuwd had en bij dezelve al gewonnen had 3 kinderen. Gevende voor redenen van wetenschap dat hij deposant aan de soldaat een goede kennis van hem was toen hij binnen Maasrticht onder een compagnie diende en om de andere nacht met malkanderen waakten.

folio 116 d.d. 28-12-1603.

T.v.v. Leendert Crijnenz. timmerman als oom van Jan Claasz. voortvluchtig heeft Ruth Arentsz. coman oud 60 jr verklaard dat hij deposant 14 dagen geleden toen hij stond in zijn hoekbank 's-avonds om 7 uur enig rumoer hoorde voor zijn deur en uitkomende dat hij gezien heeft dat aldaar tezamen doende waren de voorsz. Jan Claasz. en Floris Thijsz. kuiper jongezel, trekkende tezamen aan het stokje, daarmede Jan Claasz. naar de wacht ging en dat voorts hij deposant de voorsz. Jan Claasz. hoorde zeggen in effectie deze woorden: Laat die bloet gaen hij moet naar de wacht en dat de kussens die Jan Claasz. voornoemd aan zijn stokje gehad heeft op de straat neder lagen. Verklaart voorts dat terstond daarna de voorsz. Floor Thijsz. in zijn deposantes huis kwam bloedende aan zijn hoofd en hij deposant met zijn huisvrouw daarop vragende wat hem lette, dat hij Floor Thijsz. daarop antwoordde dat het geen noot en was en alzo na de barbier toe ging om zich te laten verbinden, zonder dat hij deposant iet meer gezien heeft.

folio 117 d.d. 28-12-1603.

Maritgen Ruttendr. JD oud 20 jr verklaart dat zij deposante ten tijde voorsz. staande voor de deur van haar vader bij de Overschiese poort heeft zien aankomen de voorsz. Jan Claasz. hetwelk ziende de voorsz. Floris Thijsz. die mede voor de deur stond met meer ander gezelschap en dat dezelfde Floris zei: "ick moet Jan Claesz. vragen of hij een vrijster begeert" en dat de voorsz. Floris de voorsz. Jan Claasz. aanranste nemende het ene einde van het stokje hetwelk Jan Claasz. bij zich had, trekkende alzo tegen malkander en dat de voorsz. Jan Claasz. zelf gestadelijk riep: "Laet die bloet gaen die U niet en moeijt" en naar de wacht moet ende dat dijens niettegenstaende de voorsz. Floris Thijsz. ende dezelve Jan Claasz. kwelde en tegen hem doende was, dat voorts zij deposante ene Leendert Pietersz. daarmede omtrent zijnde, zei dat hij zou gaan scheiden, zulks hij dede ende wederkomende dat dezelve Leendert Pietersz. zei dat hij met die stok op het hoofd was geslagen en niet meer en begeerde te scheiden. Verklaart voorts dat de voorsz. Floris Thijsz. nadat hij van Jan Claasz.

gescheiden was bij haar deposante kwam bloedende aan zijn hoofd zonder dat zij deposante gezien heeft door wie hij gekwetst was, dan dat zij met worstelen wel gehoord heeft, dat Jan Claasz. tegen Floris Thijsz. zeide: "Laet mij gaen off ick sal U met de stock op t lijff slaan" of diergelijke woorden.

folio 118 d.d. 28-12-1603.

Aachtgen Arentsdr. JD 18 jr verklaart dat ten tijde voorsz. zij deposante staande ten huize van Ruth Aartsz. coman bij de Ouderschiese poort heeft zien aankomen de voorsz. Jan Claasz. hebbende een houthaakje op zijn schouder en een pakje onder de arm, willende naar de wacht zo het scheen, hetwelk ziende de voorsz. Floris Thijsz. die voor de deur van Ruth Aartsz. stonden, dat diezelve Floris de voorsz. Jan Claasz. aanraste, nemende het ene einde van het voorsz. haakje, zulks dat het pakje op de straat mede viel en dat Floris Thijsz. met Jan Claasz. also tegen de andere worstelden; dat voorts zij deposante de voorsz. Jan Claasz. dikwijls hoorde zeggen: "Laet den bloet gaen die na de wacht moet ende U niet en moeijt" verklarende voorts zij deposante dat de voorsz. Floris Thijsz. daar bij haar deposante kwam bloedende aan zijn hoofd en dat hij zei dat het geen noot was, zonder dat zij deposante gezien heeft bij wie hij gekwetst was.

Anno 1604.

folio 119 d.d. 0-01-1604.

T.v.v. Jan Jansz. Poth kuiper hebben Hendrik Thijsz. kuiper oud omtrent 40 jr en Willem Lourisz. lijndraaier oud 34 jr verklaard dat zij depositanten op voorleden maandag met de requirant hebben zitten drinken in de herberg van Dordrecht en gezien hebben dat het jonkwyf in de kamer kwam en ter plaatse daar het gelach stond met een krijt twee schreven schreef, hetwelk zij depositanten ziende en het jonkwyf aanzeggende dat zij henlieden bad dat zij geen moeite zouden maken en dat zij de ene schreef uit zou doen, zulks zij metter daad deed. Zij verklaren voorts dat daarna Cornelis Kievit waard in de voorsz. herberg het kamerke in kwam, zeer moeilijk ziende en dat hij terstond de tang van de haard in de hand nam en daarmee (na verscheidene hijmelijke woorden die hij Kievit zo tegen de requirant als zijn huisvrouw had) dezelve requirant op het lijf sloeg, zulks dat de requirant (hem willende defenderen) tegen de voorsz. Kievit hand gezien worden, verklaren nog dat gedurende het voorsz. hijmelijk en vechtelijk gene opstekens getrokken zijn.

folio 119 d.d. 03-01-1604.

T.v.v. Jan Jacobsz. schoenmaker heeft Goris Jansz. schipper oud 63 jr verklaard dat ca 2 jr geleden hij depositant met Dirk Theusz. zalr ten huize van de requirant gebracht heeft 200 gld, zijnde allemaal paiement behalve twee stukken goud en dat daar ook wel kwaad geld onder was. Het bedrag kwam toe aan Pouwels Michielsz. schotsman. In margine 30-01-1604 De voorsz. getuigenis op deze zijne voorgaande depositie gehoord ende heeft bij ede verklaard de inhoud daarvan waar te zijn en daarbij te persisteren en dezelve verklaring te amplieren en verklaarde wel zekerlijk te weten dat het geld in de depositie geboekt door de requirant vanwege Pouwels Michielsz. verstrekt is aan diverse crediteuren en Pouwels Michielsz. schuldig was aan Gerrit de Hovering 30 gld en Willem Canarij 13 gld 9 st en de rest aan Jan Gerritsz. van Dijk brouwer tot Delfr. Gevende voor redenen van wetenschap dat hij depositant bij de uitreiking en betaling van hetzelfde geld geweest is, mitsgaders de huisvrouw en het dochterke van de voorsz. Pouwels Michielsz.

folio 120 d.d. 09-01-1604.

T.v.v. Mathijs Cornelisz. Cater wonende aan de Kleiweg in de jurisdictie van Ouderschie heeft Claas Adriaansz. olieslager oud 29 jr wonende alhier verklaard dat 5 jr geleden de requirant aan Pieter Pietersz. mede olieslager tot drie verscheidene reizen zekere turf geleverd heeft in mindering van een obligatie die Pieter Pietersz. voornoemd geruild heeft met Dirk Jansz. Roscam, welke obligatie verleden was bij de requirant tbv Dirk Jansz. voorsz. en dat hij depositant verschillende malen uit de mond van dezelve Pieter Pietersz. verstaan heeft, dat de voorsz. obligatie ten volle betaald was op 1 gld of 30 st na. Hij geeft voor redenen van wetenschap dat hij depositant te zelfder tijde met de voorsz. Pieter Pietersz. binnen Rotterdam olie geslagen heeft en de voorsz. turf daartoe verbezigt.

folio 121 d.d. 23-01-1604.

T.v.v. Anna Cornelisdr. weduwe Pouwels Michielsz. hebben Adriaan Reiniersz. oud circa 30 jr, en Jacob Michielsz. oud 20 jr beiden schoenmakers verklaard dat 6 weken geleden de requirante gekomen is ten huize van Jan Jacobsz. mede schoenmaker (alwaar zij depositanten zaten en wrochten) afeissende een som geld, waarop de voorsz. Jan Jacobsz. zei ik heb geen geld van U (denoterende de requirante) en dat daar over veel kijfachtige en furieuze woorden vielen, zodat de voorsz. Jan Jacobsz. ten leste een schoenmakers hamer nam en de requirante dreigde te slaan. De voornoemde Adriaan Reiniersz. verklaarde alleen dat de voorsz. Jan Jacobsz. zei wat wilt gij doen,

legt de hamer neder, hetgeen hij deed en dat Jan Jacobsz. de requirante achter in haar hals greep, zeggende wat doet gij mijn spijtig aan, zulks dat de requirante alzo ten leste ten huize uitgeraasd is. Compareerde mede Loentgen Cornelisdr. de huisvrouw van Gerrit Jacobsz. oud 77 jr en verklaarde dat zij deposante van Jan Cornelisz. kramer alwaar zij de requirante vond die zat te schreien en zij vroeg waarom zij nog schreide en dat de requirante antwoordde dat Jan Jacobsz. haar geslagen had, latende haar hand zien die nog bloedde.

folio 122 d.d. 03-02-1604.

T.v.v. Thonis Florisz. wonende op Pietershoek als nazaat van Gijsbrecht Adriaansz. heeft Dirk van Nuijsterbosch Jansz. wonende alhier verklaard dat alhoewel Jan van der Wulp secretaris van 's-Gravendeel in den lande van Bonaventura op de rugge van zekere schuldbrief door Gijsbrecht Adriaansz. 't Midtge, Cornelis en Floris Pietersz. voor schout en schepenen van 's-Gravendeel voorsz. tbv Emmetgen Botter Jansdr. weduwe van Johan van Nuijsterbosch zijn vader getekend heeft dat uit de twee eerste paijen van dezelfde brief verschijnende Bamis 1600 en 1601 gemaakt zijn twee brieven de ene tbv hem comparant en de andere van Harmen van Nuijsterbosch zijn broer, dat evenwel dies niettegenstaande hem comparant niet kennelijk is en niet is gebleken, dat daar af de brief tot zijn comparantes behoef gemaakt is geweest, dat hij ook geen memorie of heugenis heeft dat hem ooit daarvan een brief is geleverd geweest. Dat ook hij deposant de voorsz. twee paijen hem competerende met de boven verhaalde oude brief gemaakt en ontvangen heeft en als het te eniger tijd gebeurde dat dezelfde brief te voorschijn kwam of namaals gevonden zou mogen worden, zo bekende hij mits deze van de twee paijen daarin verhaald en verschijnende als boven hem gecompeteerd hebbende ten volle voldaan en betaald te zijn de leste penning met de eerste en dat dezelfde brief overzulks mits deze gecasseerd en te niet gedaan is.

folio 123 d.d. 09-02-1604.

T.v.v. Gerrit Ariensz. stierman hebben Gerrit Cornelisz. oud 22 jr en Arie Ariensz. oud 20 jr beiden bootsgezellen wonende alhier verklaard dat zij deposanten op voorleden zondag met nog enig ander gezelschap van jongemannen en dochters vergaderd zijn geweest ten huize van Cornelis Segersz. op het einde binnen dezer stede en dat in de nacht ten huize voorsz. aan de deur kwamen lopen drie personen met name Pieter Snijer, Evert van Woerden en Willem Knolletgen, vragende of zij lieden aldaar om een roije mochten komen en dat daar over de deur geopend en door diegenen die binnen waren geantwoord wordt dat zij haar gezelschap al haddende, sluitende alzo weder de deur toe en dat er na het zelve toesluiten terstond met voeten op de voorsz. deur werd gelopen en groot rumoer werd gemaakt. Verklaart voorts de gemelde Gerrit Cornelisz. deposant alleen dat hij horende hetzelfde getier met ene Cornelis Ariensz. die binnen het huis mede met gezelschap was achter ten huize uitging en voor de voordeur komende dat dezelve Cornelis Ariensz. vroeg waar de schrappers waren (denoterende de personen die op de deur gelopen en het voorsz. rumoer gemaakt hadden) waarop door Willem Knolletgen geantwoord zijnde (hier zijn ze) dat de voorsz. Cornelis Ariensz. met dezelve Knolletgeen daarover handgemeen en vechtende geworden is.

folio 124 d.d. 16-02-1604.

T.v.v. Mathijs Hendriksz. stierman, Sijbrant Cornelisz. Steen oud 40 jr, Joris Jansz. oud 55 jr en Abraham Jansz. oud 50 jr dat zijlieden in de haringteelt van 1602 met de requirant gevaren hebben en dat zijlieden daags voor de tijd enige tonnen haring gevangen hebben zijnde voor St Jansdag, zonder dat zijlieden voor St Jansdag enige haring hadden gevangen of gezouten. Verklarende ook dat zijlieden t.v.v. de officier verklaard hebben, dat zijlieden met de requirant haring gevangen hebben daar is voor de tijd en dat zij daarmede denoterende St Jansdag en dat zij ook wel weten dat op dezelfde dag een grote hoop schepen haar want hebben geschoten, zonder dat zij deposanten weten, wat door dezelve gevangen is, gelijk zij ook verklaren niet te weten aan wie de haring door de requirant voornoemd op St Jansdag gevangen en verkocht of geleverd is.

folio 125 d.d. 09-02-1604.

T.v.v. Vincent Cornelisz. woonachtig tot Delft heeft Vrank Pietersz. waard in de Roscam oud 55 jr dewelke gehoord en geëxamineerd zijnde op de navolgende alhier geïncorporeerde vraagstukken heeft daarop bij solemnele ede verklaard, getuigd en gedeposeerd waar te zijn het gundt voor en benefens elk derzerlver vraagstukken gesteld en geannoteerd is:

of hij getuige geleden omtrent 36 jr binnen Delft gewoond heeft ten huize van Cornelis Centenz. metselaar en Betgen Theusdr. zijn huisvrouw bij het leven van dezelve twee personen ja
of hij ter selfder tijde gekend heeft Hendrikgen Centendr. moeder van Cornelis Centenz. des requirants vader;
ja

item of hij perfectelijk weet te verklaren wie eerst dezer wereld is overleden te weten Hendrikgen of Cornelis Centenz. beiden voornoemd en hoe lang d'een na d'ander is gestorven.

Getuige verklaart wel te weten dat Cornelis Centenz. voor zijn moeder Hendrikgen is overleden, zonder dat hij perfectelijk zou kunnen deposeren hoe lang. Geeft voor redenen van wetenschap dat de voorsz. Hendrikgen haar zoon Cornelis Centenz. voornoemd eerst dede begraven en dat hij deposant ten tijde van het overlijden van dezelve Cornelis Centenz tot deszelfs Cornelis Centenz. huis gewoond heeft.

Of hij de requirant alhier wel is kennende en of hij weet dat dezelve requirant genaamd is Cent Cornelisz. en een zoon is van Cornelis Centenz. voornoemd. ja

In margine de 16e november 1604. Compareerde Vrank Pietersz. waard in de Roskam oud 55 jr dewelke achtervolgende het requisitoriaal schrijvcken van de gerechten der stad Delft bij forme van recollement gehoord en nader geëxamineerd zijnde op de navolgende zijne depositie in dato 09-02-1604 heeft bij solemnele ede hier met opgerechte vingeren daarop verklaard en getuigd van dezelve depositie waarachtig te wezen.

folio 126 d.d. 23-02-1604

T.v.v. Diert Simonsz. bootsgezel hebben Gerrit Jansz. oud 37 jr, Cornelis Jacobsz. oud 31 jr en Bastiaan Jansz. oud 29 jr allen bootsgezellen verklaard dat de requirant getrouwd heeft Barbara Hendriksdr. en met dezelfde ca 4 jr huisgehouden en dat de requirant bij de voorsz. Barbara Hendriksdr. zich altijd als een eerlijk en vromelijk (zo zij deposanten weten niet anders en nooit anders gehoord hebben) heeft gedragen en zich jegens de voorsz. Barbara Hendriksdr. gekweten en getoond heeft als een goede vrome man met zijn huisvrouw schuldig is en behoort te doen en dat de voorsz. Barbara Hendriksdr. tot 2 verscheidene reizen van hem requirant weggelopen is. Geven voor redenen van wetenschap dat zij deposanten bureu zijn van de requirant en dagelijks met hem ommezingen en converseerden.

folio 126 d.d. 23-02-1604.

T.v.v. Jan Gerritsz. schipper hebben Claas Hendriksz.oud 22 jr en Simon Pietersz. mede 22 jr verklaard dat zij met Jan Gerritsz. schipper requirant van Schiedam, deze laatste jongste reis gevaren hebbende en de reis met hem naar West Indië gedaan hebben en dat haar wel bekend is dat de schipper Maarten Willemsz. met zijn commies Abraham de Verne niet meer in het schip hebben willen schepen, dan zij gescheept hebben en dat Jan Gerritsz. requirant niets daar tegen gezegd of gedaan heeft; dat zij ook wel gehoord hebben dat de voorsz. commies en zijn schipper goed contentement namen en welvernoegd waren van het laden van het schip en dat de schipper leggende in de haven van Genua zijn schip alzo geladen heeft, dat het ruim vol zijnde, hij nog op zijne overloop hadden leggen meer dan 150 huiden, met welke lading de schipper Maarten Willemsz. en zijn commies ziende dat hij naar behoren vol en wel geladen was, hebben goed contentement genomen en dat hij deposant niet verstaan is hebbende , dat er tussen Jan Gerritsz.requirant en haar enige kwestie gevallen is, dat zij daar meer in begeerde alzo zulks niet oorbaarlijk was, maar komende in zee en omtrent 14 dagen of 3 weken in zee geweest zijnde en de huiden gezakt in het ruim van zelfs wat ballast wezende, daar ze niet getaligt waren, hebben omtrent de helft van de voorsz. 150 huiden nog in het ruim gesteken ende komende in poorte kruis hebbende zij deposanten bevonden dadelijk dat haar schip niet wel gemanierd en bedreven was en dat het water ook naar behoren niet bij de pomp kwam, overmitst zij tevoren lastig waren, waar om de requirant noodwendig steen ofte ander gezocht ballast zou moeten innemen hebben om het schip stuurlastig te maken. Dat voorts daar en tussen in de voorsz. porte cruys mede ingekomen is een Engelsman, die des voorsz. schip heeft aanbesteed te voeren 73 balen gember welke voorsz. 73 balen gember boven op de overloop gevoerd zijn, alzo dat zij deposanten haar daarom hebben moeten benauwen alzo dat er niet een baal gember in het ruim geweest is en dat zijlieden met het innemen van de voorsz. gember geen tijd verzuimd en hebben. Verklaren voorts dat zij daar na gearriveerd zijn in porte francois met een schip genaamd Jan Rem, welke Jan Rem Jan Gerritsz. requirant gebeden heeft van hem te willen overnemen zekere 200 huiden en dat Jan Gerritsz. hetzelfde gedaan heeft, alzo hij een lek schip had, dat de voorsz. Jan Rem te beter bij hem zou blijven om in nood of anders enige hulp van hem te mogen hebben, alzo de voorsz. Jan Rem het zelf beloofde en dat de requirant om de voorsz. huiden te bergen aan stukken heeft geslagen een groot brood vat, hetwelk leeg gegeten was met twee Cordewagens (= kruiwagens) verklarende nog dat hem ook wel bekend is datr de commies Abraham de Verne en de schipper Jan Gerritsz. in het laden van het schip haar rekening overziende, tegen Maarten Willemsz. verschil hadden in de tel van de huiden, en dat zij gehoord hebben dat de voorsz. commies de barbier die mede geschreven had schamperlijk toesprak en dat de commies en Maarten zeiden tegen de schipper

Jan Gerritsz. wij betrouwen u wel toe, wat er inne is sal der wel uit komen. Verklaren voorts ten leste dat de voorsz. commies en schipper Maarten Willemsz. het schip na haar appetijt geladen en het zout op de reede over boord geworpen hebben zonder tegen zeggen van de requirant.

folio 128 d.d. 26-02-1604

T.v.v. Willem Ariensz. hebben Evert Willemsz. oud 22 jr en Pieter Pietersz. oud 21 jr beiden lijndraaiers verklaard dat zij deposanten omtrent drie weken geleden met de requirant des avonds omtrent half 12 gekomen zijn op het einde voor het huis van Cornelis Segersz. en dat zijlieden (horende gezelschap aldaar ten huize) aangeklopt en gevraagd hebben of zij voor een revije mochten komen en dat de deur (geopend zijnde) terstond weder toegesloten werd en dat daarna zij deposanten de deur verlieten en met de requirant de straat op gingen en dat terstond de dijk op kwamen lopen ene Gerrit Cornelisz. en Cornelis Ariensz. beiden jongezellen, de welke achter de deur uitgekomen waren, hebbende de voorsz. Cornelis ene blote opsteker in de hand en dat dezelve Cornelis na enige heimelijke woorden tegen de requirant zei tsa, snijdende terstond naar hem requirant toe, zulks dat de requirant (tot zijn nodige defentie) met dezelfde Cornelis vechtende worden in welk gevecht de requirant door Cornelis Ariensz. voornoemd in zijn aangezicht gekwetst werd.

folio 128 d.d. 02-03-1604.

T.v.v. Gerrit Dirksz. van der Wolff, Jan Jacobsz. de Recht, Jonas Pietersz., Anthonis Cornelisz. en Arent Dirksz. Niessen allen kooplieden wonende alhier hebben Bastiaan Jansz. oud 29 jr Jan Jacobsz. Cunst oud 21 jr en Leendert Theunisz. oud 20 jr allen bootsgezellen wonende alhier verklaard dat zij deposanten op dinsdag 16-12 j.l. als bootsgezellen van Schiedam gevaren en ter zeil gegaan zijn met Jacob Lourisz. schipper van een buis om naar Hamburg te zeilen, zij ingeladen hebben omtrent 47 lasten haring de requirant toebehorende en dat op den 16^e december voorsz. 's-nacht liggende de voorsz. Buijs noordwest af van Catwijk een onversijene wind en storm opkwam, waardoor zijlieden ten anker kwamen en benodigd waren haar mast af te kerven zulks dat de mast met het opstaande want over boord geraakte en verloren werd. Ende dat zijlieden daarna als de storm en onweder over waren met een mastbanker en een oude fock wederom ter zeil gegaan zijn en haar reis op Hamburg voorts gevorderd hebben en komende op de 21e december zijnde een zondag op de riviere van dezelve dat zijlieden overmits de grote ijsgang aldaar omtrent 2 mijlen van Hamburg genoodzaakt zijn geweest hunlieder schip ofte buis aan de grond te zetten en hebben aldaar uit het schip gelost omtrent 20 lasten haring om het schip wederom vlot te krijgen en in 't diep te brengen als de vorst over zou zijn. Item dat zijlieden 8 dagen lang op de lue bij het voorsz schip zijn geweest ende met vrundschappen van de voorsz. schipper gescheiden zijn, zonder dat de schipper enige andere schade of verlies dat voorsz. is heeft gehad en dat heurlieder deposanten kennelijk is.

folio 130 d.d. 19-03-1604

T.v.v. Arie Jansz. Goetijt schipper hebben Arie Danenz. schipper oud 47 jr en Jan Lourisz. van Wijck 29 (mz. 39) jr verklaard als schutters dat 8 dagen geleden de requirant aangenomen is bij ene Mr Arent Intenieur van Zijne Excellentie om met zijn schip de voorsz. Mr Arent te voeren op de tocht die Zijne Excellentie a.s. zou mogen hebben. Geven voor redenen van wetenschap door de voorsz. Jan Lourisz. dat hij bij dezelve aanneming present is geweest en de voorsz. Arie Danenz. dat hij de voorsz. Mr Arent zelf heeft horen zeggen, dat hij de requirant als voor aangenomen had.

folio 130 d.d. 20-03-1604.

T.v.v. Jan Gerritsz. schipper heeft Hendrik Thijsz. schipper verklaard dat omtrent 6 jr geleden (hij deposant bevraagd zijnde van enige kooplieden om met zijn schip te varen naar Lissabon ende in zee wezende omtrent Pleijmuiden) hem deposant ontmoet zijn enige Engelse schepen die hij deposant meende dat hem aanhalen zoude en dat hij deposant door vrees van die enige koopmansbrieven overboord geworpen, verbrand en sommige nog behouden heeft; dat hij deposant daarna tot Lissabon is gekomen en dat de kooplieden te Lissabon woonachtig die de voornoemde brieven toebehoorden, nooit hem deposant daarom gemolesteerd ofte aangesproken hadden. Hij verklaart voorts dat omtrent 1 jr daarna hij ter zeil gegaan is van Malgen van mening zijnde om naar Hollant te zeilen en in zee zijnde omtrent Jupiter dat hij deposant te zelfder tijd alle de koopmansbrieven en connossementen over boord geworpen heeft om de kooplieden haar goed te bergen en te salueren zoveel als enigszns doenlijk was zonder dat hem te oorzaak van dien enige zwarigheid opgekomen is van de kooplieden die de voorsz. brieven toebehoorden.

folio 131 d.d. 28-03-1604.

T.v.v. Joost Hugensz. van Schiedam hebben Hendrik Jansz. van Delft oud 59 jr, Dirk Theunisz. Karreman oud 53 jr en Louris Lourisz. 's-heren dienaar oud 45 jr verklaard dat omtrent 4 maanden geleden en ook daar te voren aan de requirant verkocht en geleverd hebben een partij haring en

paling op 6 weken tijd te betalen, welke haring en paling door zekere Govert Reiniersz. schoenlapper des requirantes mede staander gevoerd zijn in het land van Gulik om zijn profijt daarmede te doen en dat zij deposanten niemand anders dan de requirant om haar betaling zijn moeiende en aansprekende nog ook niet van mening zijn iemand anders aan te spreken.

folio 131 d.d. 02-04-1604.

T.v.v. Cornelis Cornelisz. Calff hebben Mathijs Arentsz. oud 50 jr en Cornelis Joppenz. oud 60 jr verklaard dat zij deposanten omtrent een vierendeel 's-jaars geleden uit het huis van de requirant gehaald hebben 3 tonnen bij halve vaten en bij kinnekens met een breetgen haring en deszelfs haring in getal voorsz. gebracht hebben ten huize van Heijman Corstiaansz.

folio 132 d.d. 04-1604.

T.v.v. Jan Gerritsz. schipper hebben Sijvert Jansz. stierman oud 40 jr en Claas Hendriksz. oud 22 jr verklaard dat een half jaar geleden de requirant met zijn schip liggende in de porte van Genenes met Pieter Simonsz. mede schipper tegen de voorsz. Pieter Simonsz. vermangeld hebben enige koopmanschap die hem toebehoorde en in geen compagnie van de kooplui gerekend waren en dat voor 16 huiden. Zij verklaren voorts dat de voorsz. Sijvert Jansz. te zelfder tijd tegen enige Spanjaarden ook sommige kaarsen vermangeld heeft die hem toebehoorden voor 4 huiden.

folio 132 d.d. 09-04-1604.

T.v.v. Hubrecht Gerritsz. Das timmerman hebben Pieter Arentsz. oud 40 jr en Pieter Pietersz. de jongen Boer oud 28 jr verklaard eerst Pieter Arentsz. dat ca 2 jr geleden hij deposant alhier te Schiedam ten huize van Neeltge Andriesdr. weduwe van Maarten Pouwelsz. ingeladen en tot Rotterdam aan Dirk Jansz. Roscam geleverd heeft enige delen crapraven (dakspanten van sparren) en vuren balken zonder het getal daarvan onthouden te hebben en de voorsz. Pieter Pietersz. dat hij ca 2 jr geleden ten huize voorsz. ingeladen en aan de requirant geleverd heeft 5 balken en enig wagenschot. Verklaart voorts de voorsz. Pieter Arentsz. dat ten tijde voorsz. Arie Eeuwoutsz. in zijn leven kleivoerder ter plaatse voorsz. ingeladen en aan Dirk Jansz. Roscam voorts geleverd heeft 5 eiken simmers, (rechte planken) gevende voor reden van wetenschap, dat hij deposant ten tijde voorsz. met de voorsz. Arie Eeuwoutsz. gevaren heeft.

folio 133 d.d. 10-05-1604.

T.v.v. Gerard Fransz. Meerman schout van Delft, heeft Abigaal Maartensdr. JD oud 21 jr nichte van Pieter Ardes haar zoon tafelhouder van lening verklaard dat op zaterdag 's-morgens de 8e dezer maand mei tussen 6 en 7 uur alee de tafel van lening open was ten huize van haar zoon gekomen is Jan Doomen schuitvoerder van Schiedam varende op Delft vertonende aan haar deposante een biljet en verzoekende daar mede te lichten een zwarte kleine mantel daarop in maart laatstleden een pond vlaams geleend was en dat zij deposante om de voorsz. Jan Doomen te gerieven alzo hij naar Delft moest extraordinair de voorsz. mantel opgezocht (heeft) en van hem het voorsz. pond vlaams mitsgaders 7 st 8 denier van interest ontvangen heeft en dat ook het biljet inhoudt en vermeldt dat hetzelfde pand in de voorsz. tafel is gebracht door Willem N

folio 133 d.d. 13-05-1604.

T.v.v. Hubrecht Gerritsz. Das te Rotterdam hebben Willem Arijensz. Speldenijewerharing oud 44 jr, Thonis Hendrksz. Vingeren oud 39 jr en Jan Jansz. Poth oud 28 jr en erfgenamen van zalr Neeltgen Andriesdr. in haar leven weduwe van Maarten Pouwelsz. verklaard dat de requirant tbv Dirk Jansz. Roscam van de voorsz. Neeltgen Andriesdr. in haar leven gekocht heeft verscheidene partijen van hout dienende tot optimmering van twee huizen die de voorsz. Dirk Jansz. te Rotterdam voor handen had te maken, daarvan het bedrag 525 gld is en dat de requirant voor hetzelfde bedrag aan de voorsz. Neeltgen Andriesdr. niet alleen zijn credit voorde voorsz. Dirk Jansz heeft verstrekt, maar ook benefens die daarop alreeds betaald heeft zekere schuldbrief sprekende op Gillis Maartensz. twijnder groot 490 gld, te betalen op termijnen. Hij geeft voor redenen van wetenschap dat hij deposant op de laatste rekening welke met de requirant gedaan is, daarbij aanwezig was.

folio 134 d.d. 20-05-1604.

T.v.v. Gerard Fransz. Meerman schout van Delft heeft Grietgen Thijsdr. gehuwd met Pieter Dammasz. (Brouwer) stierman oud 40 jr verklaard dat zekere tijd geleden ene Jaapgen Pietersdr. alias Jaapgen Pietersdr. Post wonende aan de Delftweg tegen haar deposante gezegd heeft (onder enige propoosten die zij deposante met de voorsz. Jaapgen hadde) aangaande de dieverij die men zeide dat gepleegd was bij de huisvrouw van Willem Allertsz. Zas dat Fijtgen Jacobsdr. de huisvrouw van dezelve Willem Zas dikwijls 's-avonds laat van Delft kwam en dat Willem Zas haar man haar tegemoet kwam en dat zijlieden tezamen vrolijk en lachende naar Ouderschic gingen. Verklaart voorts dat zij deposante hetgeen voorschreven is weder verteld heeft aan de brou(w)ster in de passer tot Delft.

folio 135 d.d. 21-05-1604.

T.v.v. Claas Hendriksz. zeilmaker hebben Goris Jansz. oud 66 jr en Crijn Dirksz. oud 50 jr verklaard dat ca 1 jaar geleden zij deposanten door de requirant gezonden zijn geweest in de plaats van Joris Maartensz. Coij over de Haven dezer stede om te werken enig pick hetwelk door de requirant gekocht was en dat zij deposanten in de voorsz. plaats komende, tegen een Jan Schaar cuijper mede in de voorsz. plaats wezende, zei dat aldaar zoveel pick niet en was als de requirant gehad had en dat dezelve Jan Schaar daarop antwoordde, dat er niet en is en zal hij niet betalen, wat hier is pick gehaald. Verklaart voorts Crijn Dirksz. alleen dat hij met de voorsz. Goris Jansz. niet meer uit de voorsz. plaats geladen heeft dan 16 tonnen pick, daarvan 11 lagen op de voorplecht en 5 op het achtereind van de Aalman.

folio 135 den lesten mei 1604.

T.v.v. Gerrit Dirksz. van der Wolff hebben Pieter Jaspersz. metselaar oud 37 jr en Arij Willemsz. huistimmerman oud 31 jr verklaard, dat zij deposanten in de zomer van 1601 wezende met metselen en maken van het achterste regimente en de muren van Ruth Leendertsz. stierman bij de requirant en Neeltgen Andriesdr. weduwe van Maarten Pouwelsz. rechtelijk doen verbieden met hetzelfde werk niet door te gaan of te blijven haar muur en drop van dien en dat Maartgen Ariensdr. de huisvrouw van Ruth Leendertsz. altijd wel bekende hoe voor hem deposant alsmede voor Thijs Bastiaansz. stads metselaar dat de muur en drop van de requirant c.s. voorsz. toe kwam, maar zeggende dat zij heur bevraagd hadde en dat de halve droppen te duim waren, dat de requirant c.s. voorts sustineerde heur niet ingevuld verre toe te komen als hun opgaande muur voren uitwees; immers de voorsz. huisvrouw van Ruth Leendertsz. was tevreden en tezamen verdragen dat Ruth Leendertsz. haar man die toen ter zee ter haring was thuis komende hem requirant met Neeltgen Andriesdr. bescheid zoude verlijden, dat de muren die zij daaraan behoeft hadden te zetten en voorts zouden zetten maar tot weder zeggen zoude wezen ende henlieden heur drop die hem daar buiten competeerde altijd vrij zouden laten volgen en genieten naar behoren en tot dien einde de pijp van haar privaat zo ver daar of most zetten dat de drop van de requirant c.s. heur vrij uit lozing en loop daar tussen altijd zou mogen hebben en dat hij deposant met de huisvrouw van Ruth Leendertsz. de requirants c.s. voorsz. nog en verwilligde dat zij in de muur van hem Van der Wolff c.s. voorsz. zou brengen en leggen twee houtgens in hun afspanning al tot wederzeggen van hem requirant c.s. mits goed bescheid mede als voor daar aff verlijden en dat zij deposanten de voorsz. Ruth Leendertsz. tot meermalen ook wel hebben horen zeggen en bekennen en van gelijke ook zijn voorsz. huisvrouw deze en diergelijke woorden, wij en begeren van het heure niet, maar zijn met het onze ook wel te vreden.

folio 136 d.d. 11-06-1604.

T.v.v. Leendert Cornelisz. Cruijck heeft Grietgen Leendertsdr. huisvrouw van Adriaan Vassenz. oud 63 jr verklaard dat zij deposante omtrent 20 jr geleden gewoond heeft in het huis daar tegenwoordig de requirant in woont en dat zij deposante wel weet en gezien heeft dat de gevel aan de noordwestzijde van het Taanhuis tegenwoordig toebehorende Bruijn Adriaansz. cuijper en Baltahsar Quinget geweest is een recht opgaande gevel en dat dezelve gevel na haar wetenschap geen drop hebbende op het erf tegenwoordig de requirant toebehorende. In margine 27-01-1604. De getuige deze haar depositie voorgelezen en bij recollement daarop gehoord zijnde, heeft onder ede verklaard de inhoud van die waarachtig te wezen en daarbij te persisteren en voorts geëxamineerd zijnde op de navolgende vraagstukken heeft daarop bij ede verklaard waarachtig te zijn hetgundt beneffens blijkt en is gesteld.

De voorsz. deposante af te vragen hoe lang het is geleden dat zij eerst in het huis van de requirant metter woon kwam. Getuige verklaart dat zij na haar onthouden eerst in de huisinge daar de requirant in is wonende is komen wonen omtrent 38 of 39 jr.

Item of op die tijd het huis van de requirant aan de oostzijde was hebbende zijn vrije drop en of in de oostzijde muur staande vier lichten. Zij verklaart niet zeker te weten dat het huis van de requirant aan de oostzijde een vrije drop was hebbende, maar wel te weten dat in de oostzijdemuur 4 lichten stonden.

Item of de drop vallende van het huis van de requirant altoos gelopen heeft ofte gedragen is over het erf van het taanhuis. Zij getuige verklaart dat zij gedurende de tijd dat zij in het huis van de requirant gewoond heeft, geen weten ende heeft gedragen van het voorsz. huis vallende dat zij ook de tijd van 45 jr in het huis van de requirant heeft verkeerd en wel weet dat de drop van des requirantes huis vallende, dezelve tijd gedurende rustelijk en onbehinderd zijn loop gehad heeft op het erf van het voorsz. Taanhuis.

folio 137 actum coram Pieter Jansz. Lis schepen de 2e october 1604.

Grietgen Leendertsdr. voorsz. weder gehoord en bij forme van recollement geëxamineerd zijnde op de

voorsz. twee eerste vragen heeft daarop verklaard, dat het 45 jr geleden is dat zij in het huis kwam wonen daar de requirant tegenwoordig in woont en dat zij wel weet dat het huis van de requirant aan de oostzijde een drop had, zonder te weten of die vrij was of niet.

folio 138 d.d. 21-06-1604.

T.v.v. Leendert Cornelisz. Weuster hebben Cornelis Leendertsz. Steen en Neeltgen Jansdr. zijn huisvrouw elk 24 jr gehoord en geëxamineerd zijnde op de navolgende vraagstukken, hebben daarop bij ede verklaard waar te zijn tguntd voor en benefens elk artikel is gesteld.

Of henlieden deposanten kennelijk is dat de requirant als knecht op het schip van Jan Leendertsz. Steen in het leger van Sluis wezende, uit de naam van dezelve Jan Leendertsz. niet meer van bier ontvangen heeft als 6 gld en of hij requirant daarvan weder een halve rozenobel tot schips behoef verstrekt en betaald heeft. Zij getuigen verklaren uit monde van de requirant verstaan te hebben dat zij niet meer als 6 gld ontvangen hebben, zonder dat zij zulks zekerlijk weten, dan verklaren wel te weten dat zij een halve nobel tot scheeps behoef verstrekt hebben

Of zij deposanten weten dat de requirant zijn bedongen huur uit handen van de voorsz. Jan Leendertsz. ten volle heeft ontvangen. Verklaren zulks niet te weten en geen kennisse daaraan te hebben.

Item of de requirant de klederen die hij nu is dragende namellijk een blauw pijtje, met een paar grauwe bocxe in het leger heeft gekocht voor 5 schellingen of zij weten dat hij dezelve 5 schellingen geleend heeft van ene Lijntgen Lorrendrijers. Zij getuigen verklaren bij monde van de requirant gehoord te hebben dat zij de kleren in de tekst geroerd gekocht zouden hebben voor 3 schellingen, en het geld daarvoor geleend en zij daaraan geen andere wetenschap zijn hebben.

folio 139 d.d. 22-06-1604.

T.v.v. als boven heeft Lijntgen Jacobsdr. huisvrouw van Ferrij de la Val oud 20 jr verklaard bij haar consiense in plaats van ede waar te zijn dat een maand geleden zij deposante wezende in het leger voor Sluis gezien heeft dat het schip van Jan Leendertsz. Steen bij die van de stad in de grond geschoten werd en dat de requirant met ene Pieter Leendertsz. Steen uit hetzelfde schip in het water sprong en het schip verlijt en zonder iet met heurlieden te nemen anders dan de klederen, die zij aan het lijf hadden, dat ook zij deposant in handen van Pieter Leendertsz. voorsz. geleend heeft om de requirant te overhandigen de somme van 30 st om klederen daarvoor te kopen en dat zij na het blijven van het voorsz. schip verstaan heeft dat een schotsman aan boord gezwommen en met het geld in het schip wezende, doorgestaan was.

folio 139 d.d. 21-07-1604.

T.v.v. Jonas Pietersz. koopman alhier en Dirk van Bleijswijk wonende Delft heeft Gabriel Jansz. schipper van Staveren oud 35 jr verklaard dat hij deposant omtrent een maand geleden met zijn schip genaamd Jonas gezeild is en uit de rivier van Rouaan in Frankrijk inhebbende voor lading 20 last en 20 zakken tarwe toekomende de requiranten dat hij deposant met dezelfde tarwe is gearriveerd te Rotterdam in Holland en dezelve eendeels aldaar gelost heeft in het schip van Thomas Claasz. van Rotterdam die dezelfde tarwe heeft vervoerd naar Amsterdam een anderdeels door een onbekende schipper van Haarlem die het zelve naar Delft gebracht heeft.

folio 140 d.d. 12-08-1604.

T.v.v. Cornelis Jansz. stierman hebben Hendrik Cornelisz. oud 40 jr en Floris Arijensz. oud 28 j beiden bootsgezellen ter haring varende met de requirant verklaard dat zij op de eerster reis van de tegenwoordige teelt met de voorsz. requirant als bootsgezellen gevaren heeft Jacob IJsbrantsz. zoon van IJsbrant Jansz. waard in de sleutel en dat dezelve Jacob IJsbrantsz. 3 dagen voor St Jacob in zee wezende klaagde en vertoonde dat hij een gezwel aan zijn ene arm gekregen had en nadat aan hem gevraagd was hoe hij daaraan was gekomen en of hij zich bij het scheepswerk zeer gedaan heeft, dat Jacob IJsbrantsz. zeide neen en dat het vanzelf gekomen was. Hij verklaart voorts dat op diezelfde dag de voorsz. Jacob IJsbrantsz aan de requirant overgegeven werd in het schip van kapitein Piet Heijn van Delfshaven en dat door de requirant in hetzelfde schip van Piet Heijn een andere man in zijn plaats overgenomen werd om het werk te doen en dat ook de voorsz. Jacob IJsbrantsz. gedurende de voorsz. reis, dikwijls twist binnen het scheepsboord gemaakt heeft en dat hij zijn werk niet en deed als het wel behoorde en daavoor hij zich verhuurd had. Verder verklaart zij deposanten dat op maandag voor leden zijlieden doende geweest zijn met het laden van zout in de haven dezer stede en dat op dezelfde tijd daar aankwam de moeder van Jacob IJsbrantsz. voorsz., welke zij deposanten vragende of haar zoon niet het werk zou komen en dat de moeder van Jacob IJsbrantsz. daarop antwoordde (in effecte deze woorden) hij en zal bij hem (denoterende de requirant) van dit jaar niet varen al wilde hij hem 100 gld geven, zeggende nog daarbij dat zij de voorsz. Jacob IJsbrantsz op het timmeren

besteed had.

folio 141 d.d. 27-08-1604.

T.v.v. Leendert Cruijk schipper heeft Cornelis Crijnenz. Coninck oud 68 jr gehoord en geëxamineerd zijnde op de navolgende vraagstukken bij solemnele eed verklaard t'guntt voor en beneffens elk artikel is gesteld.

Of waar is dat hij deposant oud wezende omtrent 4 jr met zijn ouders kwam wonen in het huis daar de requirant nog tegenwoordig is wonende ja

en of hij deposant continuelijke daar woonde lange jaren, hij is daar blijven wonen 21 of 22 jaren aan de andere

Item of hem deposant overzulks wel voorstaat dat de gang aan de oostzijde van de huizinge van de requirant was een wijt slop in zulken voege dat hij deposant in zijn jonkheid menigmaal daar door heeft gelopen en welk slop heeft toebehoord aan het huis van de requirant.

Hij verklaart deze vragen waarachtig te wezen behalve dat hij geen kennis heeft gehad aan wie het slop heeft toebehoord en/of des requirant's drop in hetzelfde slop was vallende gelijk die tegenwoordig valt buiten zijn Oostzijde muur zegt ja

Item of hem deposant wel voorstaat dat hetzelfde slop daarna gewijt os en in zulken voege het tegenwoordig is zegt ja

folio 142

Item of ten tijde hij deposant in het huis van de requirant kwam wonen in de oostzijde muur responderende in het slop al enige lichten stonden

Hij verklaart dat ten tijde hij in het huis van de requirant kwam wonen in de oostzijde muur stonden twee staande lichten zonder vensters.

Voorts of waar is dat de gevel aan de noordwestzijde van het Taanhuis tegenwoordig toebehorende Bruijn Adriaansz. cuijper en Balthasar Quinget geweest is een rechtopgaande gevel die geen drop was hebbende op het voorsz. erf van de requirant.

Getuige verklaart wel te weten dat de gevel aan de noordwestzijde van het Taanhuis geweest is een recht opstaande gevel zonder dat hij weet te verklaren of die drop gehad heeft of niet-

folio 142 dd. 27-08-1604

T.v.v. dezelfde verklaart Jannetje Claasdr. huisvrouw van Jan Pietersz. oud 64 jr bij ede dat zij deposante 28 of 29 jr geleden aan de andere gewoond heeft aan de oostzijde van het huis van de requirant en dat ten zelve tijde des requirantes drop was vallende aan de oostzijde in het slop gelijk die tegenwoordig valt en dat in des requirantes oostzijdmuur 4 staande lichten stonden, die ook gedurende de tijd die zij deposante in het huis naast de requirant gewoond heeft, des requirantes drop gelopen heeft over het erf van het Taanhuis, nu toebehorende aan Bruijn Adriaansz. cuijper en Balthasar Quinget.

folio 143 d.d. 29-08-1604.

T.v.v. Jan Jacobsz. schoenmaker heeft Dirk Cornelisz. bootsgezel oud 23 jr gehoord en geëxamineerd zijnde op de navolgende vraagstukken daarop bij ede verklaard, getuigd waarachtig te zijn t'guntt voor ende beneffens elk artikel is gesteld

Eerst of waarachtig is dat deposant op Kerstdag lestleden in 1602 met het schip gekocht door Pouwels Michielsz. schotsman en met Pouwels voornoemd op de reis geweest is omme te varen naar Oostende verklaart ja

Item of toen ter tijd op dezelfde reis de voorsz. Pouwels Michielsz. een pilootman gehuurd had om hetzelfde schip te brengen binnen Oostende genaamd Theunis van Vlissingen die het voorsz. schip binnen de stad van Oostende heeft gebracht

Item of het waarachtig is dat op dezelfde reis een schipper mede voer die door de voorsz. Pouwels Michielsz mede op hetzelfde schip gehuurd was, genaamd Pieter van Vuijtrecht die bij het invaren van Oostende dood geschoten werd. verklaart ja

Item of hij deposant met Pouwels Michielsz. met hetzelfde schip wederom uit Oostende gekomen is met een schipper door de voorsz. Pouwels Michielsz. binnen Oostende gehuurd wezende van de geboorte van Haarlem also de andere schipper is inkomende van de stad geschoten was ja

Item of Govert Ariensz. van Duinkerken op het uitvaren ofte inkomen van de voorsz. twee reizen ooit is geweest op het schip van de voorsz. Pouwels Michielsz. en hij deposant zelf het schip uit Schiedam heeft helpen brengen en wederom daarin. Hij verklaart dat Govert Ariensz. van Duinkerken op het uit of invaren van de voorsz. twee reizen en op het schip nooit is geweest en dat hij deposant het schip uit en weder in Schiedam heeft helpen brengen. Item of hij deposant de reis daarin met Pouwels Michielsz. op Oostende heeft helpen doen of toenter tijd Gilbert Allertsz. voor schipper ende

pilootsman heeft mede gevaren, zowel in het ginds varen als in het weer omme komen. Verklaart ja. Item of hij deposant de voorsz. Pouwels Michielsz. eer hij van Schiedam voor de tweede reis ter zeil ging heeft horen zeggen: het is tijd dat wij van hier gaan, want ik heb mijn eerste geld dat ik in de wereld heb daar uitgegeven om een half last Engels bier tot de brouwer tot Rotterdam (te brengen) zegt ja.

Item of hij deposant wel weet toen hij ter zeil was gegaan en gekomen was in Zeeland tot Vlissingen dat de voorsz. Pouwels Michielsz. en ene Joost de Vlaming met zijn zwager Joris aldaar om geld: ter leen gemoeid heeft verklaart ja.

Item of waarachtig is dat Pouwels Michielsz. op de tweede reis in het wederkomen over boord gevallen en verdronken is. Verklaart ja.

folio 145 d.d. 28-08-1604.

T.v.v. als boven heeft Goris Jansz. schipper oud 63 jr verklaard waarachtig te zijn dat circa 3 jr geleden hij deposant voor schipper gevaren heeft op het schip van Pouwels Michielsz. schotsman en dat hij deposant de reis volbracht hebbende zijn huur ontvangen heeft van Anna Cornelisdr. de huisvrouw van Pouwels Michielsz. voorsz., dewelke het geld daartoe te haren huize uit een kistje langde en daar mede ging ten huize van de requirant, alwaar hetzelfde hem in presentie van de voorsz. Anna Cornelisdr. aangeteld werde en dat aan het voorsz. geld overschoten twee of drie stukken goud, dewelke de voorsz. Anna Cornelisdr. wederom met haar nam zeggende dat zij niet wist waar zij hetzelfde zoude bergen, en dat haar zoon Cornelis Michielsz. (!) haar twee of drie stukken gelds ontdragen had.

folio 146 d.d. 02-09-1604.

T.v.v. Leendert Cruijck schipper hebben Steven Lourisz. oud 28 jr en Leendert Theunisz. oud 20 jr bootsgezellen van Leendert Cornelisz. Cruijck schipper op het schip de Fontein verklaard ca 11 weken gelegen met de requirant uit de Maas ter zeil zijn gegaan naar Coningsbergen en aldaar gearriveerd zijnde en circa 3 weken stil gelegen hebben, dat onlangs voor het afvaren van de requirant ene Lambrecht Lambrechtsz. koopman aldaar te Coningsbergen buiten weten van de requirant twee van des requirants bootsgezellen verzocht heeft om zijn harnas tonne te sloop te brengen, belovende dezelve daarvoor te vereren met een kanne bier; voorts dat zijlieden deposanten de voorsz. harnas tonne benefens meer andere goederen te sloop gebracht hebben en dat dezelve tonne een dag of twee ter sloop geweest zijn uit het schip vermist is, niettegenstaande de voorsz. Lambrecht Lambrechtsz. t selve continueel sloop geweest is en aldaar geslapen heeft, zonder dat zij deposanten weten hoe ofte wanneer de voorsz. tonne uit het sloop genomen ofte waar die gebleven is, nadien zij de luiken van het schip altoos 's-morgens gesloten vinden, zoals die des avonds toegedaan waren; dat ook niet anders uit de schepen vermist is dan de voorsz. tonne; dat ook mede de voorsz. Lambrecht Lambrechtsz. ten tijde de tonne genomen zouden wezen ende toen die vermist worden deselve ter sloop geweest ende geslapen heeft ende dat de requirant als toen niet ter sloop was. Hij verklaart nog dat deze Lambrecht Lambrechtsz. eer de tonne vermist worde telkenmale vroeg naar zijn tonne, niet tegenstaande zij deposanten hem dezelve aanwezen als ook van gelijke dat dezelfde genomen ofte uit het schip vermist was. Voorts verklaren zij deposanten dat de requirant de voorsz. Lambrecht Lambrechtsz. enig geld te Coningsbergen geleend heeft gelijk zij deposanten te Coningsbergen hebben horen zeggen en ten laatste dat de voorsz. Lambrecht Lambrechtsz. ten zelfder tijd binnen sloopwezen, veel ongeschikte woorden gebruikte en ook verhaalde dat hij behalve zijn echte kinderen ook nog 5 bastaarden had.

folio 147 d.d. 04-09-1604.

T.v.v. Pieter van Daal wonende binn der Goude hebben Maarten Verwilt overman en Claas Timmers, Frans Maas, Willem Meesz. en Jan van der Veecken gezworen tarremeesters van het tijkwaren verklaard dat zij deposanten gedurende haar voorsz. diensten aan niemand ter wereld hebben overhandigd, overgezonden noch doen verzenden directelijk noch indirectelijk enige copie uit de ordonnantie op het stuk van de tarre binen dezer stede en dat zij ook geen brieven geschreven noch doen schrijven en hebben aan iemand om die van der Goude de Garemakt tot Dordrecht te verbieden. Ende dat zijlieden niet weten door wie de copie uit de voorsz. ordonnantie gelicht is en wie enige brieven geschreven zouden mogen hebben.

folio 147 d.d. 05-09-1604.

T.v.v. Maarten Verwilt overman van de Tarremeesters binnen Schiedam hebben Willem Maas en Pouwels Verbeek beiden tijkwerkers verklaard dat zij op 20 augustus voor ede met Dordrecht present zijn geweest en dat de requirant zekere wedding van 1 pond vlaams tegen 6 gelijke ponden wederom tbv de armen binnen der Goude heeft gevestigd op conditie dat de huisvrouw van Pieter van Daal

voornoemd de requirant binen 14 (dagen?) alstoen eerstkomende zoude moeten vertonen het schrijven van de eigen hand van de requirant ofte van een der tarremeesters binnen dezer stede daar ook aan de Magistraat van der Goude zouden geschreven zijn nopende het verbieden van de Garemarkt tot Dordrecht ende ingevalle de huisvrouw van de voorsz. Pieter van Daal binnen de voorsz. tijd alzulke schrijven overleverde dat zij de wedding zouden winnen ende indien niet, dat zij die zouden verliezen.

folio 148 d.d. 06-09-1604.

T.v.v. Jacob Vrankensz. wonende tot Breukelen als voogd over het weeskind van Hubrecht Claasz. hoefsmid heeft Arij Willemsz. Maan oud 30 jr verklaard dat de voorsz. Hubrecht Claasz. de dag voor zijn sterfdag in zeker langwerpent registerken hetwelk onder hem deposant is berustende met zijn eigen hand geschreven en getekend heeft dat hij zekere rentebrief sprekende op zijn nichte genaamd Brijet had liggen en berustend onder ene Evert Verschuur procureur te Amersfoort en dat hij deposant alle de andere geschriften die door de voorsz. Hubrecht Claasz. in het voorsz. registerken getekend zijn naar deszelfs dood waarachtig en oprecht bevonden heeft.

folio 148 d.d. 09-09-1604.

T.v.v. Gerrit Gerritsz. Molen hebben Cornelis Jansz. Ceelen kapitein op het schip van oorlog en Jan Anthonisz. schipper op het voorsz. schip gehoord en geëxamineerd zijnde op de navolgende vraagstukken hebben daarop bij ede verklaard waarachtig te zijn het gundt voor en beneffens elk artikel is gesteld: Eerst de voorsz. deposant te vragen of waarachtig is dat Willem Pietersz. stierman op St Jans dag lestleden de requirant op hetzelfde Schip van oorlog heeft gebracht om te cureren een arm die bij de requirant uit het lid gevallen was, verklaart ja.

Item of de requirant presenterende een klook man uit het schip van oorlog in zijn plaats te huren en/of de stierman daarop antwoordde dat hij zulks niet en begeerde, zeggende daarbij het er scheelt op een dag 8 of 10 dagen niet blijft vrij 14 dagen hier totdat gij gebetert verklaren ja.

Item of de stierman zeide ik zal over 14 dagen weder komen halen een baken dat gij mijn wel zult zien. zo meucht gij dan weder overcomen.

Zij verklaren dat zij de stierman Willem Pietersz. hebben horen zeggen dat hij de requirant wel baken zoude.

Item de voorsz. Jan Theunisz. alleen te vragen of het waar is dat de stierman na de 10e dag hem deposant vroeg hoe het met de requirant was en of hij antwoordde, zeide hij is haast gebetert, hij zal haast overkomen. Jan Anthonisz verklaart deze vraag waar te wezen.

Item beide de deposanten nog te vragen of de stierman met zijn schip ooit weder zijnde 10e dag voorsz. bij ofte omtrent het schip van oorloge geweest is.

Zij getuigen verklaren dat zij de stuurman Willem Pietersz. na de 10e dag niet weder gezien nog vernomen hebben.

Item of de requirant uit het schip van oorlog wezende zijn devoir niet en heeft gedaan en dikwijls gewenst om binnen de stierman Buijs weder te komen. Zij verklaren ja.

folio 150 d.d. 29-09-1604.

T.v.v. Jan Willemsz. koopman wonende op Delfshaven hebben Dirk Adriaansz. kuiper raad en vroedschap dezer stede oud 46 jr en Jan Cornelisz. Cruijssert schepen oud 27 jr beiden kooplieden verklaard dat zij deposanten lange tijd reders geweest zijn en nog zijn redende in verscheidene haringschepen en buisen alhier afvarende en dat zij deposanten zo wanneer dezelve schepen haar laatste reis gedaan en enige kwantiteit van zout over gehouden hebbende, de pachter van de impost op het zout nooit binnen de preciese tijd in de ordonnantie der Edele Heren Staten begrepen, dezelve kwantiteit hebben aangebracht noch doen aanbrengen, maar dikwijls ettelijken weken nadat de schepen aangekomen waren en het zout opgedaan was en dat zij deposanten nooit terzake van alzulke verzuim van boeten gecauseerd zijn, dat zijook wel weten, dat vele kooplieden binnen dezer stede de preciese tijd niet onthouden noch van enig weten gecauseerd worden.

folio 150 d.d. 14-10-1604.

T.v.v. Wouter Bartelsz. alias Jorisz. en Adriaan Bartelsz. tijkwerkers binnen Rotterdam heeft Maritgen Dirksdr. gehuwd met Gijsbrecht van der Hooch oud 67 jr gedeposeerd en verklaard dat zij deposante is geboren en opgevoed binnen oud Turnhout in Brabant en aldaar lange jaren gewoond heeft; dat zij deposante ook zeer wel gekend heeft tot oud Turnhout voorsz. Wouter Bartelsz. dewelke aldaar land bouwde tappen en brouwde en een zoon had genaamd Jan Bartelsz. en dat dezelve Wouter Bartelsz. mitsdien is geweest de grootvader van de requirante. Voorts dat de voorsz. Wouter Bartelsz. heeft gehad een dochter Elisabeth Bartel Woutersdr. en dat zij deposante dezelve mede wel gekend

heeft, ook mede wel te weten dat de voorsz. Elisabeth Woutersdr. uit oud Turnhout uit haar vaders huis vertrokken is naar Asch boven Brussel ten huize van Willem Dirksz. pastoor tot Asch voorsz. en dat zij deposante verstaan heeft dat de voorsz. Elisabeth van daar voorts vertrokken zou zijn naar Bergen in Henegouwen. Verklaarde mede dat de voorsz. deposante zeer goede kennis heeft aan de voorsz. requirante ende wel te weten dat zijlieden zijn echte kinderen van de voorsz. Jan Bartelsz. en dat de voorsz. Elisabeth is geweest de moeie van 'vaders zijde van de voorsz. requiranten, zeggende voor redenen van wetenschap dat zij deposante als getuige over de doop van de voorsz. Arijen Bartelsz. requirant gestaan heeft en dezelfde op of te voet tot Oud Turnhout voorsz. gegeven en altijd goede kennis met deszelfs ouders gehouden heeft-

folio 152 d.d. 27-10-1604.

T.v.v. Jan Gerritsz. schipper heeft Martijn Helervaart oud 35 jr verklaard dat hij deposant in augustus 1601, zijnde in dienst van Aurelio Spignola, toen ter tijd superintendent over de galijen binnen de stad Sluis vanwege Frederik Spignola er bij en present is geweest toen des requirantes schip genaamd Jonas geladen met diverse koopmanschappen als wijn, azijn, wit rijs, wit en grauw papier, spaanse wollen, olie van olijven, tarwe en cocksoualie mitsgaders mustelgaat en een grote som van geld van de diverse galijen genomen en de voorsz. requirant met al zijn scheepsvolk gevangen werd. Hetzelfde schip werd verlaten nadat het geld en verscheidene andere waren daaruit gehaald waren en door pressie en last en bevel van de voorsz. Aurelio Spignola in brand gestoken doordien de galijen van de hollandse oorlogsschepen. Hij geeft voor redenen van wetenschap dat hij in persoon bij de voorsz. Aurelio Spignola geweest is en hetgeen voorschreven staat gehoord en zelf gezien heeft.

folio 152 d.d. 23-11-1604.

T.v.v. Cornelis Michielsz. schipper heeft Thonis Jansz. schipper oud 23 jr verklaard dat hij deposant op dinsdag 13 oktober voorleden als knecht op het schip van de requirant geladen met victualiën van Vlissingen ter zeil is gegaan om met henlieden te Sluis binnen te lopen, zijnde vergezelschap van nog 12 of 13 schepen die mede naar Sluis silden en dat zijlieden met heur schip voor Sluis 2 of 3 uur hebben gelegen om met de voetlui te komen, zulks dat door groot onweder hetwelk opstak zijlieden van de andere schepen verdwaald zijn en beide haar ankers hebben verloren; dat voorts om lijf en goed te salueren zij genoodzaakt zijn geweest tot Oostende in te lopen en in 's-vijands handen te vallen, alwaar hij geëxamineerd is en dat hij deposant aan de Gouverneur verklaard heeft dat de requirant met zijn schip aldaar uit vrije wil ingelopen was om henlieden te victualiseren volgens het concept; dat hij deposant met de requirant had gemaakt om niet gevangen of gerantsoeneerd te worden, maar dat de Gouverneur zulks niet geloofde en henlieden gevangen heeft doen stellen en het schip en goed behouden en ten leste dat hij deposant (nadat de requirant op rantsoen gesteld was) uit de gevangenis is ontslagen en de requirant aldaar gebleven, welke naderhand ook vrij gemaakt is.

folio 153 d.d. 23-11-1604.

T.v.v. Cornelis Cornelisz. kuiper als vader en Cornelis Cornelisz. zijn zoon jegenwoordig gevangen alhier hebben Dirk Arijensz. Souwers oud 55 jr en Jan Dirksz. kleermaker oud 31 jr gehoord en geëxamineerd zijnde op de navolgende vraagstukken, hebbende daarop als schutters de eed gedaan, verklaard en getuigd waar te zijn t gundt voorsz. benefens elk artikel is gesteld. Eerst of waar is dat op de 1e november lestleden zij deposanten de vracht gehad en de ronden gedaan hebben omtrent 's-avonds tussen 10 en half elf zeggen ja.

Item of zij zijn gekomen omtrent het huis van Jacob Florisz. naar het bruggetje toe en of henlieden toen zij omtrent het bruggetje waren ontmoet hebben Floris Jacobsz. met zijn zoon Jacob Florisz. metselaar voorsz. hebbende in zijn hand een rapier en hen te kennen gevende dat twee personen kwamen varen met een schuitje zeggen ja

Item of zij ook gezien hebben toen het schuitje bij het bruggetje was dat Jacob Florisz., voornoemd van hen liep met het rapier in het schuitje is gesprongen en toen hij in het schuitje sprong of zij deposanten zagen dat een van de twee personen die in het schuitje waren er uit sprong en naar de Noordmolen toe ging zeggen ja

Item of Floris Jacobsz. voorsz. ziende dat ter een uit het schuitje sprong van hem deposant week en liep naar degene die uit het schuitje was gesprongen roepende tot meermalen gij schelm gij dief houdt steede ende staat

Zij deposanten verklaren ja, behalve dat zij gene dief hebben horen roepen.

En of zij deposanten weten of gezien hebben dat de requirant's zoon genaamd Cornelis Cornelisz. die uit de schuit gesprongen en weggelopen was, enig getijer of rumoer jegens de voorsz. personen of iemand anders gemaakt heeft verklaren nee

Item of zij deposanten gezien en gehoord hebben dat de voorsz. Jacob Florisz.. in de schuit zijnde jegens de andere personen zijnde Salomon Cornelisz, groot remoer en Gerrit Maartensz zeggende Gij schelm gij dieff wil ik U nu doorstoten en slaande hem met een rapier op zijn lijf. Getuigen verklaren het rumoer onder de brug wel gehoord te hebben, maar niet perfect verstaan te hebben die woorden die Jacob Florisz. gesproken heeft doch dat zij wel hebben gezien dat hij de voorsz. Salomon met het rapier sloeg

Item of zij deposanten kunnen zeggen dat de voorsz. twee jong gezellen hetzij in de schout of daar buiten iets kwaad aldaar gedreven of enig rumoer gemaakt hebben, anders dan dat zij in stilligheid geweest zijn. Getuigen verklaren geen rumoer noch getier gezien te hebben en ook niet te weten wat de voornoemde jong gezellen hebben bedreven.

folio 156 d.d. 24-11-1604.

T.v.v. Jan Jacobsz. schoenmaker heeft Pieter nelletgen Pietersdr. weduwe van Pieter Jansz. Duvoir oud 67 jr verklaard dat op Middelburgse kermis lestleden zij deposante tot Vlissingen in de Haven is geweest bij ene Govert Arijensz. bootsgezel en dat dezelfde Govert in haar presentie en nog van verschillende andere personen aldaar o.a. proposten zeide dat hij een deel gelds toekomende Pouwels Michielsz. Schotsman ten huize van de requirant zelf gebracht had voor hem daarbij begeerd hij (denoterende de requirant) meerder blijkt daar van te hebben ik zal hem noemen de specie. van het geld dat hij daar van tot Rotterdam om koopmanschappen uitgegeven heeft.

folio 157 d.d. 14-11-1604.

T.v.v. Rochus Gerritsz. (Schuijffhouck) en Geertgen Gerritsdr. zijn zuster hebben Jan Ruttensz. metselaar oud circa 63 jr en Theunis Jansz. timmerman oud ca 43 jr verklaard dat zij lieden deposanten circa 9 jr geleden getimmerd hebben zeker huis, gelegen aan het Korte Groenendal op de Laan op zekere tuin daarvan de lijftocht gemaakt is op Geertgen Gerritsdr. requirante voorsz. achtervolgens zekere dispositie, codicillair verleden voor schepenen dezer stede van 15-02-1575 dat zij lieden hetzelfde huis t.v.v. de requirante op zaterdag laatstleden op rechterlijke ende te goeder trouwen zonder gunsten ofte van gunsten getaxeerd, geëstimineerd en gewaardeerd hebben en bevonden naar hunlieder deposanten beste wetenschappen hetzelfde huis nu ter tijd waardig te zijn de somma van 750 gld in gereed geld, n.l. 600 gld aan hout, steen, kalk en arbeidsloon en nog daarenboven 100 gld aan schrijnwerkerije en glazen, mitsgaders nog 50 gld aan ijzerwerk, makende tezamen 750 gld als boven verklaard. Voorts Theunis Jansz. depositant voornoemd dat hij in de voorleden zomer gemaakt heeft zekere heining, daar de voorsz. tuin achter mede afgeheind is. De vroevaders hebben zekere ontruiming aldaar gedaan en dat hij goede kennis heeft dat dezelfde heining aan hout en materialen gekost heeft 24 gld, dat hem depositant ook kennelijken is dat de voorsz. Geertgen Gerritsdr. requirante gelegd heeft zekere stenen gemetselde pomp, strekkende achter uit de voorsz. heining tot voor in de sloot van de laan toe, de welke zij lieden deposanten hun later bedunken, dat wel 12 gld heeft gekost en dat zij ook goede kennis en wetenschap hebbende dat de voorsz. Geertgen de helft van zekere sloot aan de zuidzijde van het huis met consent van burgemeesters dezer stede tot haar eigen kosten heeft doen vullen en van gelijke mede achter aan de oostzijde van hetzelfde huis, waarmede de voorsz. tuin vergroot is.

folio 158 d.d. 18-12-1604.

T.v.v. Jacob Mattheusz. collecteur en medestander van de impost op het gemaal binnen Schiedam heeft Jannetgen Claasdr. huisvrouw van Leendert Ariensz. oud 53 jr gehoord en geëxamineerd zijnde op de volgende vraagstukken verklaard:

of zij deposante op Donderdag laatstleden voormiddag wezende de 9e dezer maand december een achtendeel tarwe met de molenaar Cornelis Cornelisz. ter malen gezonden heeft, verklaart een achtendeel tarwe met Corneis Cornelisz. tezamen mede gezonden te hebben, maar de precieze dag niet onthouden te hebben, niet te weten dat het voor de middag of na de middag gebeurd is en of ook waar is dat de voormelde molenaar het geld van de accijns dat hij ontvangen had om te gaan veraccijnsen. Verklaart ja.

of de waarheid is dat dezelfde molenaar ten voorsz. dage naar de noen het geld wederom gebracht heeft, zeggende gaat gij zelf ende ziet dat gij het veraccijnst, ick en moetet met mij doen: verklaart ja zonder te weten op wat dag van gelijken en zij deposante weet niet of het voor de middag geweest is of na de middag. En of zij deposante om het biljet te halen daar na in de schemering van de avond gegaan zijnde hetzelve alzo verkregen heeft, verklaart hetzelve bij dag gehaald te hebben.

folio 159 d.d. 18-12-1604.

T.v.v. de weesvaders en tbv de weeshuizen alhier heeft Willem Jan Aartsz. burgemeester dezer stede gehoord en geëxamineerd zijnde op de navolgende vraagstukken verklaard waar te zijn t gunt voor

ende beneffens elk artikel is gesteld

Of waar en hem deposant kennelijk is dat in het leven van Lijsbeth Maartensdr. weduwe van Schrevel van Diemen ene Pieter Jacobsz. burgemeester van Brielle aan haar verzocht heeft aflossing van de hoofdsom van een rente van 9 gld per jr omdat de rentebrief daarvan vermist of verloren was.

Getuige verklaart deze vraag waarachtig te zijn.

En of de voorsz. Lijsbeth Maartensdr. niet verklaarde dat zij hetzelve niet en vermochte dan dat zij bereid was nadat haar mitsgaders Sebastiaan Anthonisz. haar gekoren voogd daar mede present werd de deugdelijkheid van de voorsz. rente onderricht was te bekennen in plaats van de verloren brief voor twee geloofwaardige getuigen de voorsz. rente schuldig te wezen ende dienvolgende dezelve te betalen tot haar leven toe, mits dat terstond na haar overlijden uit haar na te laten boel en de voorsz. rente afgelost zou worden. Getuige verklaart uit de mond van Lijsbeth Maartensdr. verstaan te hebben dat zij de middelen niet had om de rentebrief af te lossen dan dat zij tevreden was de rente jaarlijks te betalen, mits dat de aflossing na haar dood zou geschieden uit haar na te laten goederen.

En of dezelve Lijsbeth Maartensdr. de voorsz. bekentenisse terstond niet een derde voor hem deposant en de voorsz. Sebastiaan Anthonisz. (heeft bekend?) Getuigen verklaart ja.

folio 161. d.d. 18-12-1604.

T.v.v. Joris Hendriksz. lijndraaier heeft Willem Nieupoort notaris oud 26 jr verklaard waar te zijn dat zekere tijd geleden ten huize van hem deposant gekomen is Dirk Claasz. comen geassisteerd met Hendrik Leendertsz. in zijn leven vroedschap dezer stede aldaar ter zelve mede present was de requirant, welke verzocht aan de voorsz. Dirk Claasz., dat hij de hoofdsom die hij requirant hem schuldig was zou mogen aflossen met 20 gld per jr zonder rente mits dat zij alle de verlopen rente zouden afdoen, verklarende geen middelen te hebben enige verdere renten te kunnen betalen en dat ten laatste door tussenspreken van de voorsz. Hendrik Leendertsz. de voorsz. Dirk Claasz. t verzoek van de requirant consenterende naar zijn deposantes beste onthoud.

folio 161 d.d. 21-12-1604.

T.v.v. Barent Gerritsz. burger tot Dordrecht hebben Arij Dirksz. Sorgen oud 27 jr en Willem Jansz. oud 21 jr verklaard waar te zijn, dat zii deposanten omtrent twee jaren geleden geweest zijn op de bruiloft van Ariaantgen Crijnendr. zuster van Dirk Crijnenz. schipper van het schip genaamd het Land van Beloften en dat zij deposanten over zulks wel en zekerlijk weten dat dezelve Dirk Crijnenz. op de voorsz. bruiloft nooit geweest is. Compareerde mede Pieter Pietersz. bootsgezel oud 32 jr dewelke verklaarde dat omtrent de voorsz. tijd als voren de voornoemde Dirk Crijnenz. gegaan is naar Nantes en dat hij nog diverse koopmansschappen toebehorende kooplieden van Rotterdam en Dordrecht ingeladen heeft nadat de andere schepen al ter zeil waren. Geven voor redenen van wetenschappen dat hij deposant ter zelve tijd als bootsgezel op het voornoemde schip gediend heeft.

folio 162 d.d. 21-12-1604.

T.v.v. Joris Joostenz. koopman wonende Rotterdam hebben Job Hendriksz. oud omtrent 30 jaren en Schrevel Jacobsz. oud circa 30 jr beiden gehoord en geëxamineerd zijnde op de navolgende vraagstukken hebben daarop verklaard waar te zijn t gunt voor en beneffens elk artikel is gesteld. Eerstelijk of haarlieden niet indachtig ende kennelijke is dat ze met een schipper met name Jan Gerritsz. van Rotterdam naar Caminie in Poortugaal omtrent 6 of 6 1/2 jr geleden gevaren zijnde en wat ze aan voorwaarden en koopmanschappen aldaar brachten die ze tot Rotterdam geladen en ingenomen hadden. Zij getuigen verklaren dat zij ca 6 1/2 jr geleden met schipper Jan Gerritsz. van Rotterdam ter zeil gegaan zijn naar Caminie in Poortugaal hebbende ingeladen rogge, tarwe, kennip en was .

Item of haarlieden niet indachtig is en niet weten wie haarlieden bevrachter tot Rotterdam geweest is ende waaruit zij zulks weten. Job Hendriksz. deposant verklaard hem indachtig te zijn dat de requirant een partij goederen in het schip had zonder dat zij de andere bevrachters weten en dat hij van des requirantes bevrachtinge kennis heeft daardien hij hetzelve de schipper die zijn oom is heeft horen zeggen en Schrevel Jacobsz. verklaarde van deze vraag niet te weten.

Item of het haar bekend is dat iemand meer als de koopman bevracht heeft of enige goederen bevracht haarlieder daar in geladen. Zij getuigen verklaren van deze vraag niet te weten..

Item of zijlieden niet weten wie de goederen van de ene of wie de goederen van de andere bevrachter ontvangen heeft en de redenen waaruit zij zulks weten. Zij getuigen verklaren hen kennelijk te wezen dat alle ingeladen goederen ontvangen zijn door Adam Claasz. koopman en dat zij zulks weten van hem, dat er geen duitse kooplieden meer met de schipper te doen gehad hebben.

Item ofte ten voorsz. tijd enig was in het zelve schip geweest is en wie hetzelve zouden mogen

geladen hebben ende aan wie het verschreven was ende haarlieder redenen van wetenschap. Zij getuigen verklaren wel te weten dat er was in het schip is geweest, maar dat hen niet kennelijk is wie hetzelfde had ingeladen of voor wie de voorsz. was was.

Item of de rogge en de was in een pakhuis hebben geleverd of dat ze deze elk in verscheidene pakhuizen hebben gedaan en gebracht en de reden van wetenschap.

Zij verklaren niet te weten of de rogge en de was in een pakhuis zijn gebracht, maar dat de goederen uit het schip in een bark gelost werden met welke bark een van het scheepsvolk in het land voer.

Item of haarlieder bekend is dat er een rolle was dat maar in het schip is geweest die aan Sacharias Claasz. verschenen was.

Verklaren wel te weten dat er een rol was in het schip geweest is, maar niet te weten aan wie die zelve was verschenen.

Item of zij niet weten of Adam Claasz. die rol was ontvangen heeft dan of de ze in de tol van Cammie is gebracht die ze de aflandige heten

Verklaren wel te weten dat de rolle was aan land gekomen is, maar niet onthouden te hebben op wat plaatse die gebracht mocht zijn.

Item of zij deposanten gehoord hebben of weten dat de schipper Jan Gerritsz. met Adam Claasz. tot Caminie propoosten tezamen gehad hebben aangaande die voorsz. rol was en wat propoosten hetzelfde geweest zijn. Verklaren hiervan niet te weten.

folio 164 d.d. 05-01-1605.

T.v.v. Arent Allertsz. van der Wielen secretaris te Wassenaar hebben Jannetgen Jacobsdr. weduwe van Anthonis Ariensz. alias coman 't Heugt geassisteerd met Pieter Jansz. Lis haar gekozen voogd in deze oud omtrent 30 jr mitsgaders de voorsz. Pieter Jansz. Lis oud ca 52 jr en Jan Dirksz. van Ceulen oud omtrent 58 jr allen wonende binnen Schiedam verklaard waarachtig te zijn hetgunt hier na volgt als 1e de voorsz. Jannetgen Jacobsdr. dat 4 jr geleden zij deposanten van de voorsz. requirant ontvangen heeft 18 pond groot vlaams als de requirant haar schuldig was volgens de obligatie daarvan zijnde, alsnog berustende onder Gerrit Jansz., welke 18 pond waren gekomen van Neeltgen Theunisdr. dochter van coman Theun tot Rotterdam en zij verklaarden daarvan ten volle voldaan en gecontenteerd te wezen. Verder verklaarde de voorsz. Pieter Jansz. Lis dat hij ten zelfder tijd voorsz. 18 pond vanwege de voorsz. Jannetgen Jacobsdr. zelf ontvangen heeft als voogd en daarbij over en present geweest is de voorsz. Pieter Jansz. Lis en Jannetgen Jacobsdr. verklaarden gezamenlijk dat zijlieden de requirant ter zake van de voorsz. verhaalde 18 ponden volgens niet en zulke manen, molesteren, noch lastig vallen in eniger manieren, en ten einde verklaart Jan Dirksz. van Ceulen deposant dat hij mede daarbij en present was geweest ten tijde van het aantellen van de voorsz. penningen toen de voorsz. penningen door de voorsz. Pieter Jansz. Lis in kwaliteit als voren ontvangen zijn geworden. .

folio 166 d.d. 10-01-1605.

T.v.v. Gijsbrecht Helwich waard in de Swaan op de Rietdijk tot Dordrecht c.s. hebben Crijn Dirksz. Loijen oud 50 jr en Pieter Pietersz. bootsgezel oud 32 jr verklaard dat zij omtrent twee jaar geleden aangenomen zijn geweest op het schip genaamd 't land van Belofte daar schipper op was Dirk Crijnenz. om hetzelfde schip en goederen te helpen voeren naar Nantes te weten de voorsz. Crijn Dirksz. als constabel en de voorsz. Pieter Pietersz. als bootsgezel en dat hetzelfde schip toen ter tijd op de reede van de stad Schiedam lag met meer andere schepen, zulks dat zijlieden wel 30 schepen sterk zijnde uit de Maze in zee gelopen zijn en o.a. mede ene Jan Pouwelsz. Neuck schipper van Zwartewaal en ene Simon Maartensz. schipper van Rotterdam anders genaamd zwarte Simon zo waarlijk mosten henlieden deposanten god almachtig helpen.

folio 167 d.d. 13-01-1605.

T.v.v. Jacob Mattheusz. Buijs als pachter of medestander van het gemaal binnen der stede Schiedam heeft Cornelis Dirksz. gezworen stads korenmeter oud 52 jr verklaard, dat hij deposant op de leste december voorleden geweest is op de Rosmolen van ene Claas Arijensz. molenaar ende aldaar gemeten heeft een zak meel en daarna bevonden heeft een achtendeel met een half opgehoopt ende dit ook mede nog een weinig meel in de zak is gebleven, hetwelk in de mate niet en mochte welke zak toebehorende was aan ene Maarten Lourisz. van Vlaardinger-Ambacht.

folio 167 d.d. 13-01-1605.

T.v.v. utsupra heeft Cornelis Dirksz. gezworen stadsmeter oud als voren heeft verklaard dat hij op heden voor de middag zijnde 13-01-1605 gemeten heeft een zak tarwe daarin hij bevonden heeft en achtendeel en omtrent een halve vierling welke zal toebehoren aan ene Maritgen Arijensz. Pleunen.

folio 168 d.d. 14-01-1605.

T.v.v. ut supra heeft Claas Arijensz. molenaar van de Noordmolen oud 49 jr verklaard dat op 29-11-1604 verleden op zijn deposanten's molen gebracht is door de voorsz. Jacob Matheusz. Buijs requirant in deze een zak tarwe dewelke op de molenwerf gebracht werd door de kinderen van ene Maritgen Arijen Pleunen ten tijde als de voorsz. Jacob Matheusz. op de voorsz. molenwerff was en dat hij deposant zelve door begeerte van de voorsz. requirant gewogen heeft en bevonden dezelfde zak te wegen ruim een achten deel, welke zak toebehorende was aan de voorsz. Maritgen Arijen Pleunen wonende binnen dezer stede..

folio 168 d.d. 04-02-1605.

T.v.v. de capitein Jan Couck hebben Jan Capre vaandrig van de cie van kapitein Sr Harry Carren oud 38 jr, Jannetgen Jacobsdr. huisvrouw van Thomas Forle oud 30 jr beiden wonende alhier verklaard dat op Donderdag verleden wezende de 27-01-1605 zij deposanten zeer wel weten dat ten zelve dage alhier tot Schiedam geweest zijn Richard Knot en Willem Lame beiden soldaten onder de voorsz. kapitein Jan Couck zeggende voor redenen van wetenschap eerst de voorsz. Jan Capre dat de voorsz. twee soldaten ten zelve dage bij hem ter maaltijd zijn geweest tot zijnder woonplaatse en de voorsz. Jannetgen Jacobsdr. ~~verklaarde dat dezelfde twee soldaten ten zelve dage bij hen ter maaltijd geweest zijn tot zijnder woonplaatse ende de voorsz. Jannetgen Jacobsdr. verklaarde dat dezelfde twee soldaten bij de voorsz. vaandrig Jan Capre tot haren huize gebracht zijn om te logeren en vervolgens de nacht aldaar tot haren huize gebleven zijn geweest.~~

folio 169 d.d. 26-01-1605.

T.v.v. Gillis Danielsz. zeevarende man hebben Wouter Cornelisz. oud omtrent 26 jr, Willem Maartensz. oud mede 26 jr beiden boortsgezel verklaard dat op maandag voorleden wezende de 24e dezer maand januari zij deposanten gaande spinnen op de baan staande in het zusterhuis en over daar gezien en gehoord hebben dat de voorsz. requirant zeer harde woorden gehad en gekregen heeft met ene Jan Willemsz. schoorsteenveger en dat zij deposanten ook gehoord hebben o.a. kijfachtige woorden die zij met malkanderen hadden dat de voorsz. Jan Willemsz. tegen de voorsz. requirant zei: ick en hebbe nog geen kennis genomen als ghij wel doet.

folio 170 d.d. 26-02-1605.

T.v.v. Maartgen Jansdr. lorrendraaier hebben Thijs Pouwelsz. cuiper oud ca 53 jr, Govert Reiniersz. schoelapper oud 37 jr, Geertgen Courten oud ca 38 jr verklaard t gunt volgt: Eerst Thijs Pouwelsz. dat hij gewoond heeft 18 weken ten huize van de requirant en daar gelogeed is geweest en dat hij overzulks zeer wel kent ene Lijntgen Jacobsdr. des voorsz. requirants dochter en ook anders niet van dezelfde dochter en weet dus van alle eer en deugd te spreken en voorts verklaarde wel gehoord te hebben dat ene Huibrecht Tamborijn van de compagnie van Harry Carren de voorsz. dochter gezegd zou hebben dat zij zijn wille van dezelve tot zijn gelieven zou gehad hebben en dat hij Huibrecht hem deposant een kanne biers twee of drie geboden heeft teneinde hij zou zeggen dat dezelfde Huibrecht hem deposant zijn welke van de voorsz. dochter zou gehad hebben, hetwelk hij deposant tot verscheidene maal gerefuseerd heeft en ook tegen hem Huibrecht gezegd hetzelfde niet te willen doen, voor dien hij deposant de tijd van 18 weken gedurende geen oneer aan de voorsz. gezien heeft, waardoor hij deposant hetzelfde zoude mogen zeggen gevende zij deposanten voor redenen van wetenschap daarbij een put ge? te zijn ten tijde hetzelfde alzo voorschreven stond geschieden?.

folio 171 d.d. 05-03-1605.

T.v.v. Cornelis Segersz. wonende binnen Schiedam hebben Robbert Jansz. oud circa 25 jr en Pouwels Jansz. oud circa 28 jr beiden bootsgezellen mitsgaders Pietertgen Joostendr. oud ca 21 jr en Trijntgen Hendriksdr. oud ca 21 jr beiden J.D. verklaard 1e Robbert Jansz. en Pouwels Jansz. dat omtrent 8 dagen voor vastenavond ten huize van Pouwels Jansz. deposant gekomen is Jan Dirksz. koperslager buur van Pouwels Jansz. van welke zij verstaan hebben dat hij een jaar geleden geweest is ten huize van de requirant waar hij diens dochter op de vloer had neergelegd en van mening zijnde zijnen wil aan dezelve te hebben, dan zeide achter gebleven te zijn, doordien de moeder wezende de huisvrouw van de requirant op de gang aan kwam en hem Jan Dirksz. kwalijk toesprak zeggende in forme deze woorden ghij schelm ghij dieff (denoterende dezelve Jan Dirksz.) wilt ghij mijn dochter onteren, daarop hij Jan Dirksz. weggegaan was, alle hetwelk hij geleden 8 dagen voor vastenavond tegens henlieden deposanten verklaard ende zeide zeggende in forme deze woorden: Ick dochter lieve moer (denoterende de moeder van de voorsz. dochter) Ick hebbet al voor deze tijt gedaan. Verklaarde voorts mede de voorsz. Pietertgen Joostendr. en Trijntgen Hendriksdr. dat circa 14 dagen geleden zij beiden geweest zijnde ten huize van Pouwels Jansz. alwaar tezelfde tijde mede waren Jannetgen huisvrouw van de voorsz. Jan Dirksz. en Lijsbeth Bouwensdr. huisvrouw van Pouwels Jansz. dewelke tegen haar deposante zeide: wij gecken noch met onze Jan (denoterende de voorsz.

Jan Dirksz.) ende als hij voor bij Pieter Bolleman komt, zo mag hij goeden dag vragen, wel zeggen tegen dezelfde Pieter Bolleman wezende jegenwoordig man en voogd van des voorsz requirantes dochter.

folio 172 d.d. 17-03-1605.

T.v.v. Hubrechtv Willemsz. Tamborijn hebben Pieter Hutsen engelsman oud ca 30 jr en Thomas Beheverlee mede engelsman oud ca 25 jr beiden soldaten dienende onder capitein Herrij Gerreeven verklaard dat zij lieden deposanten drie weken geleden geweest zijn ten huize van Jannetgen Lorrendraijers alwaar te zelfder tijd mede waren de voorsz. requirant en ene IJsaak de Franschman welke Fransman de voorsz. requirant o.a. afvroeg of hij iet te zeggen had op een dochter genaamd Lijntgen Jacobsdr. wezende de dochter van Meijtgen Jacobsdr. Lorrendraijers dewelke van dezelfde Fransman zekere gouden ringen in handen had waarop de voornoemde Fransman tegen hem requirant antwoordde en verklaarde tezelfver dochter niet te weten te zeggen ofte ook enige trouwbeloften met haar gedaan te hebben, maar haar dezelfde gouden ringen geschonken te hebben uit goeden gunste, verklaren zij deposanten voor redenen van wetenschap daarbij en put ge? te zijn ten tijde hetzelfde also 't voornoemde staat geschied is.

folio 173 d.d. 18-03-1605.

T.v.v. Arijen Leendertsz. rietdekker wonende tot Vlaardingen heeft Agnietgen Fransendr. huisvrouw van Jan Jansz. engelsman oud omtrent 33 jr verklaard dat Jacobmijntgen Cornelisdr. des voorsz. requirantes huisvrouw dewelke omtrent de voorsz. geleden tijd tot haar deposantes huis gekomen is vergezelschap van een manspersoon haar deposante onbekend ende haar deposante gebiedende dat zij een muddeken brandewijn zoude halen, hetwelk zij deposante dezelve Jacobmijntgen niet voordehand gevonden ende tot verscheidene maal ook aan dezelfde geroepen dan also zij Jacobmijntgen haar deposante niet willende antwoorden is zij deposante op de trappen van haar zolder gegaan en bevonden dat de voorn. Jacobmijntgen met de voorsz. manspersoon op de bedde dat aldaar op de zolder stond tezamen gelegen waren en haar deposante bedunk dus vleijsselijk met malkanderen converseerden.

folio 174. d.d. 24-03-1605.

T.v.v. Frederik Arijensz. schipper van Delfshaven hebben Arijen Cornelisz. Daenen oud omtrent 50 jr schipper, Jacob Bouwensz. oud omtrent 25 jr mede schipper verklaard te weten de voorsz. Arijen Cornelisz. Daenen schutter en de voorsz. Jacob Bouwensz. verklaard waarachtig te wezen dat de voornoemde requirant in de voorleden zomer wezende in dienste van zijne Exellentie met zijn karveel schip groot omtrent 26 lasten met drie mannen gevaren heeft met name Jan Frederiksz. en Hendrick Jansz. wezende hij requirant mede een van dezelfde drie mannen gerekend. Gevende voor redenen van wetenschap alle gerende zij deposanten dat zij op de zelfde tijd elk met een schip mede in dienste van Zijne Excellentie zijn geweest ende nevens hem requirant uitgevaren en thuis gekomen zijn.

folio 174 d.d. 21-04-1605.

T.v.v. Arent Hendriksz. bootsgezel hebben Jacob Cornelisz. wonende tot Vlaardingen oud omtrent 23 jr en Marcus Bastiaansz. wonende Schiedam oud omtrent 23 jr bootsgezellen verklaard dat zij deposanten 6 jr geleden in de winter benevens de voorsz. requirant gevaren hebben met ene Thomas Cornelisz. Vorschvaarders wonende op Maaslandsluis welke haar deposanten mitsgaders de voorsz. requirant aangenomen had met hem ter zeil te varen, vissen ende zijn zijlieden alle tezamen (die voorsz. naar te metten zal men Thomas Cornelisz. gedaan hebbende van Maaslandsluis voorsz. gescheiden en hebben tezelfder tijd met hem Thomas Cornelisz. ook van allen zijnen afgerekend zulks dat hij aan de requirant ofte aan henlieden deposanten geen achterstallige of rest van enige penningen ofte anderszins behouden ofte laten staan heeft.

folio 175 d.d. 21-04-1605.

T.v.v. Pieter Cornelisz. van der Poth bode en roededrager van Schiedam hebben Jacob Cornelisz oud omtrent 60 jr en Jacob Reijnbrandsz (de Gilde) oud omtrent 50 jr gehoord en geëxamineerd zijnde op de navolgende vraagstukken, hebbende daarop verklaard het gunt volgt, beneffens elk artikel is gesteld. Eerst de voorsz. deposanten te vragen of niet waar is dat zijlieden op gisteren zijnde de 20-04-1605 staande voor het huis van Gerrit Thonisz. scheepstimmerman op dees zijde de steenplaats buiten de Hoofdpoorte gezien hebben dat de requirant ontmoetende ene Dirk de Visser vergezelschap zijnde met zeker manspersoon die men noemt Plattgen. Zij getuigen verklaren ja. Item of zij deposanten ook gehoord hebben dat dezelfde Dirk de Visscher de voorsz. requiranten met veel injurieuse woorden weechden te slaan. Jacob Cornelisz. verklaart ja en Jacob Reijnbrandsz. verklaart wel gehoord te hebben dat Dirk de Visser veel harde woorden tegens den requirant gebruikt heeft, zonder verstaan te hebben wat dezelve woorden waren.

Item of zij deposanten ook gezien hebben dat de voorsz. Dirk de Visscher zijn mes in de schede hebbende uit zijn zak getrocken heeft ende de requirant is ingelopen. De getuigen verklaren ja Of mede waar is dat de requirant om ongemak ofte vechten te schouwen en hem op de vlucht begevende heeft om zulks geweld te schouwen getuigen verklaren ja.

folio 176 d.d. 22-04-1605.

T.v.v. Gijs Jansz. molenaar van de Nieuwelandse watermolen hebben Joris Jansz. Claas wonende op Vijf sluizen oud ca 80 jr, Annetgen Simonsdr, ongehuwd persoon oud 26 jr en Cornelis Stoffelsz. van Montfoort oud 50 jr beiden wonende alhier verklaard eerst de voorsz Joris Jan Claasz. dat hij twee jaar geleden aan de requirant verkocht heeft 3 voeren riet welke voeren riet hij requirant te zelfder tijde door zijn kinderen doen halen heeft ende hem deposant daar van ook ten volle ende eerlijk betaald heeft, daarna verklarende de voorsz. Annetgen Simonsdr. dat 14 dagen geleden bij haar deposante gekomen is een vrouwspersoon genaamd Lijsbeth Gerritsdr. wezende de huisvrouw van Job Arentsz. molenaar op de Babberspolder watermolen, dewelke haar deposante o.a. afvroeg of zij niet gezien had dat Gijs Pietersz. (!) requirant voorsz. van een schip met riet gestolen ende weg gevoerd had waarop zij deposante antwoordde daar van niets te weten of dezelve ook niet gezien te hebben. Verder verklaarde mede de voorsz. Cornelis Stoffelsz. dat de voorsz. Lijsbeth de huisvrouw van de voorsz. Job Arentsz. 2 of 3 maanden geleden tot verscheidene stonden tegen hem deposant gezegd en verhaald heeft dat de voorsz. requirant een schip met riet op de Maas gehaald, gestolen en weggevoerd had.

folio 177 d.d. 27-04-1605.

T.v.v. de kinderen van zalr. Magdalena van den Hout hebben Sijbrant Lourisz. timmerman oud ca 49 jr, Marinus Willemsz. smid oud 53 jr, Soetgen Dingemansdr. oud ca 48 jr allen wonende binnen Schiedam, Cuniertgen Lourisdr. oud 56 jr wonende Ouderschie gehoord en geëxamineerd zijnde op de navolgende vraagstukken, hebben daarop verklaard (de voorsz. Sibrant Lourisz. em Marinus Willemsz. schutters der voorsz stede gedaan en Cuniertgen Lourisdr. en Soetgen Dingemansdr. bij de eed waar te zijn t gundt voor ende benefens elk artikel is gesteld.

Eerst de voorsz. Sijbrant Lourisz. en Cuniertgen Lourisdr. of henlieder deposanten kennelijk ende indachtig is dat Jacob van Morselen, Magdalena van der Hout zijn huisvrouw binnen der stede Schiedam gewoond hebbende in hare deposantes huis. Getuigen verklaren ja.

Of waar is dat de voorsz. Jacob van Morselen en zijn voorsz. huisvrouw haar deposantes huishuur van de voorsz. huisinge wel ten volle en deugdelijk voldaan hebben verklaren mede ja.

Item de voorsz. deposanten tezamen af te vragen of niet waar is dat de voorsz. Jacob van Morselen ende zijn huisvrouw henlieden ten tijde zij binnen dezer stede wonende zich eerlijk en vromelijk gedragen hebbende getuigen verklaeren allen tezamen ja.

Item of mede niet ende waar is dat dezelfde Jacob van Morselen met zijn huisvrouw bij schonen lichten dagen niet alleen haar huisraad ende inboedel uit de voorsz. huisinge buiten dezer stede vertrokken zijn. Getuigen verklaren mede ja behalve Marinus Willemsz. die verklaart hetzelfde niet geheugd ofte gezien te hebben en wanneer zij vertrokken zijn door dien het lange geleden was.

De voorsz. Soetgen Dingemansdr. nog alleen af te vragen of zij niet ten volle voldaan ende eerlijk geconsenteerd is van de voorsz. Jacob van Morselen ende zijn huisvrouw van waren die zijlieden tot haar deposante huize gehaald zouden mogen hebben. Zij getuige verklaart ja.

folio 179 d.d. 29-04-1605.

T.v.v. de weesvaders dezer stede heeft Arijaan Jansz. Vockestaart oud 64 jr tegenwoordig wonende op de Westmaas verklaard wel en waar te zijn dat hij deposant omtrent Kerstmis 1602 geweest is ten huize van Claas Jansz. Ploij stierman aldaar hij deposant geïnstitueerd was te komen om aan te horen de rekening die aldaar gedaan zou worden van de teelt van het jaar 1602 voorsz. en dat aldaar bij de mede reders aldaar present wezende verhaald waren dat zijlieden gedongen hadden het oude schip van questige Thijsgen doch buiten zijn deposantes kennisse. Verklaart voorts hij deposant dat ter zelve tijde nog ook daar voor afte na hem nooit voorgehouden is vant veranderen van het oude schip van de voorsz. Claas Ploij stierman, maar dat aldaar uitdrukkelijk geresolveerd werd dat hetzelfde de teelt alsdan aanstaande wederom zou toegemaakt ende toen gebracht worden zouden dat hij deposant in het veranderen van hetzelfde schip enig consent gedragen ofte ooit geconsenteerd heeft. Dat ook mede hij deposant wel 6 weken of 2 maanden na doen van de rekening niet ende wiste dat 't selve schip daarin hij was redende, verkocht was, dan dat Pieter Michielsz. Bakker ten huize van hem deposant wezende hem 't selve verhaald heeft daarop hij deposant (verblijft zijnde) antwoordde nu ben

ik daar uit.

folio 180. de leste april 1605.

T.v.v. Ariaantgen Pietersdr. huisvrouw van Wouter Cornelisz. hebben Dirck Cornelisz. oud omtrent 26 jr, Neeltgen Harmensdr. oud omtrent 50 jr, Philips Pietersz. oud omtrent 43 jr, Cornelis Pietersz. oud omtrent 34 jr, Jan Cornelisz. oud omtrent 29 jr, Jacob Aalbrechtsz. oud omtrent 30 jr en Cornelis Maartensz. oud omtrent 23 jr, allen wonende binnen Schiedam verklaren waarachtig te zijn hetgeen volgt. Ende eerst de voorsz. Dirk Cornelisz., Neeltgen Harmensdr. en Philips Pietersz. dat op donderdag verleden zijnde de 28e april zij deposanten zijnde in de banen van het zusterhuis overdam gezien hebben dat ene Jan Claasz. soldaat dienende onder Capitein Sr. Seeuwen in dezelfde banen gekomen is dewelke aldaar van de bomen die in de banen geplant staan met zijn zijdgeweer, een tak van dezelfde bomen gehouden heeft, waarop beiden voorsz. Neeltgen Harmensdr. om tegen dezelve Jan Claasz. veel woorden gemaakt en hem zelve verboden was, zeggende ware mijn man thuis ghij sout het niet doen, daar tegen hij Jan Claasz. zeide hebt gij de baan gehoord, ghij en hebt de bomen niet gehoord, waarop Wouter Cornelisz. des voorschreven requirantes man antwoordde Ja was hij thuis (denoterende des voorschreven Neeltgen Harmensdr. man) hij soude wel een schop in uw gat geven gelijk als hij de anderen gedaan heeft waarop hij Jan Claasz. tegen dezelfde Wouter Cornelisz. zeide daar zou ik moeten bij wezen en off ick aan uw kant quame hakken een takgen sout ghij daar kwaad om zijn, daarop Wouter zeide komt ziet het eens, waarop hij Jan Claasz. wederom antwoordde ik ben als nu gerieff en wat meent ghij dat het U al gewonnen zoude zijn en nog meerder diergelijke woorden in suptantie waarmede zijlieden tezamen naar het vooreinde van de banen zijn gegaan en nog veel kijfachtige woorden met malkanderen gebruikt hebben, zonder dat zij deposanten dezelve verstaan hebben. Verders verklaarden Cornelis Pietersz., Jan Cornelisz., Jacob Aalbrechtsz. en Cornelis Maartensz. allen tezamen in de voorsz. banen hebben gezien en gehoord hebben dat Wouter Cornelisz. des voorsz. requirantes man met Jan Claasz. soldaat voorsz. harde en kijfachtige woorden hadden, waaronder dezelfde Jan Claasz. zijn zijdgeweer, dat hij bij zich had, uit de schede getrokken heeft en de voorsz. Wouter Cornelisz. gekwetst heeft daarover de zelfde Wouter Cornelisz. een krik die aldaar op een van de voorsz. banen stond, in de hand genomen en hemzelve verdedeerd heeft in zulken voege, dat hij die Jan Claasz. een slag op het hoofd gegeven heeft, dat dezelfde ter aarde was gevallen, waarna Jacob Aalbrechtsz. van de deposanten, alleen verklaard heeft, dat hij tegen de voorsz. Wouter zeide toen hij Wouter de voorsz. slag aan dezelfde Jan Claasz. gegeven heeft in forme deze woorden wat duivel Wouter slaat gij de man zo op zijn hoofd, komt laten wij hem op helpen en heeft dezelfde Wouter Cornelisz. dienvolgende het voornoemde hout of de krik uit de hand geworpen en de voorsz. Jan Claas tezamen opgericht, in hetwelk doende verscheidene andere personen die aldaar op de baan gingen spinnen, daar bij zijn komen lopen en henlieden dezelfde Jan Claasz. op hebben helpen rechten, dan en is de zelfde zo machtig niet geweest, zulks dat zijlieden hem weder ter aarde hebben moeten laten dalen ende is zulks met enige soldaten van zijn voorschreven compagnie tot zijn logement gebracht

folio 182 d.d. 20-05-1605.

T.v.v. de weesvaders alhier ter stede die zaak desenderende voor Arie Jansz. Vockestaart heeft Pieter Michielsz. bakker oud 50 jr gehoord en geëxamineerd zijnde op de navolgende vraagstukken verklaard t gundt voor en benefens elk artikel is gesteld.

Eerst of niet waar en hem kennelijk is dat hij omtrent kerstmis 1602 present geweest is ten huize van Claas Jansz. Ploij stierman op het doen van de rekening van de teelt als toen voorleden

Hij verklaart ja.

Item of hij deposant aldaar gehoord heeft de voorsz. Arie Jansz. consenterende in het veranderen van het schip dat de requirant tot de rekening ofte uiteinde van de teelt toe.

Verklaart van deze vraag niet gehoord te hebben.

Insgelijks of hij deposant omtrent 6 of 7 weken daarna niet geweest is tot Delft bij de voorsz. Arie Jansz. of bij dezelve niet aan en zeide dat het schip van Claas Jansz. Ploij darinne hij reder was, verkocht was.

Getuige verklaart deze vraag waar te zijn en daarbij nog voegende dat Arie Jansz. hem hetzelfde beslag heeft de reders aan te zeggen, hetwelk hij getuige om redenen afsloeg,

Ende of dezelve Arie Jansz. verblijft te zijn niet op een sprong zeggende nu ben ik daar uit.

Ten lesten of hij deposant niet altijd verstaan heeft uit de mond van Arie Jansz. zelf dat hij nooit in enige veranderinge geconsenteerd heeft en nog niet van meninge was te veranderen.

Verklaart deze vragen waarachtig te wezen.

folio 183 d.d. 20-05-1605

T.v.v. als voren.

Jan Dirksz. van Coolen en Arie Willemsz. lijndraaiers deposanten in zekere verificatie verleden tvv Claas Jansz. Ploij stierman van 23-05-1603 gehoord en geëxamineerd zijnde bij contra interrrogatorium op diezelfde certificatie hebben bij ede verklaard t gundt voor en benefens elk derselve artikel is gesteld.

Of zij getuigen Arie Jansz. mondeling hebben horen zeggen dat hij consenterende in het veranderen van het schip.

Getuigen verklaren deze vraag waar te zijn.

Ende dat men kopen zoude het schip dat tegenwoordig door de stierman wordt gevoerd deselve nog af te vragen of bij hun kennisse nadat zij een schip gekocht hebben tselve de voorsz. Arie Jansz. hebben geassisteerd ofte iemand doen insinueren.

Getuigen verklaren haar werk niet te wezen de insinuatie aan Arie Jansz. te doen, maar hebben de stierman en boekhouder wel tot verscheidene stonden horen zeggen, dat de insinuanten aan dezelve Arie Jansz. gedaan was.

folio 184 d.d. 28-05-1605.

T.v.v. Maritgen Gerritsdr. weduwe van Harmen Willemsz. smid heeft Niesgen Gerritsdr. oud ca 47 jr wonende Rotterdam verklaard waar te zijn dat circa 1 1/2 jr geleden zij deposante zijnde ten huize van Harmen Willemsz. smid voorsz. dezelve heeft afgevraagd hoe zijn zaken gelegen waren dewelke haar o.a. zeiden dat hem enig geld was competerende van Cornelis Cornelisz Calff den ouden scheepstimmerman hetwelke zij zeide niet wel te kunnen krijgen en voegende daarbij indien ik dit hadde zoude daar mede wel betalen aan Grietgen Willemsdr. en Leendert Pietersz. Ruijchrock aan welke ik geld schuldig ben.

folio 185. d.d. 03-06-1605.

T.v.v. Maritgen Willemsdr. de weduwe van Pieter Pietersz. cuijp wonende binnen Schiedam heeft Gerrit Matheusz. Praat wonende Ouderschie oud 40 jr verklaard dat hij in 1602 aan de requirant betaald heeft 66 gld wegens koop van land door hem deposant van haar gekocht en dat hij deposant zeer wel weet dat de voorsz. requirante een dag of twee na het aantellen van de ontvangen penningen betaald en zelve aangeteld heeft ene Joris Willemsz. (Goijer) haar broer met conditie om met de penningen ten volle af te lossen en haar rente behandigen zekere schuldbrief die Dirk Thonisz. Sterrenburch en Simon Joppenz. als voogden van Job Cornelisz. nagelaten zoon van Cornelis Joppenz. op haar man sprekende heeft inhoudende 66 gld. Verders verklaarde hij deposant mede goede kennisse te hebben dat Joris Willemsz. met de voornoemde voogd aangaande de betalinge en lossinge van de voorsz. custingbrief geaccordeerd is en dat dezelve Joris Willemsz. tot dien einde obli gaat tbv de voorsz. Job Cornelisz. verleden en heeft voor reden van wetenschappen alle gerende hij deposant dat hij dezelve obli gaat als borg voor de voorsz. Joris Willemsz. ondertekend heeft.

folio 186 d.d. 06-06-1605.

T.v.v. Dirk Ariensz. anders genaamd Dirk de Visscher heeft Cornelis Florisz. oud 22 jr, Dirk Cornelisz. oud omtrent 23 jr en Jan Jacobsz. oud omtrent 22 jr gehoord en geëxamineerd zijnde op de navolgende vraagstukken hebben daarop verklaard waar te zijn t gundt voor en benefens elk artikel is gesteld.

Deze voorsz. getuigen te vragen of zij deposanten gekomen zijn op 02-06- lestleden des avonds omtrent elf uren achter langs de Schie omtrent het huis van de brouwerie. De getuigen verklaren ja.

Ende of zij deposanten aldaar gehoord en gezien hebben dat ene Gerrit Bak tinnegieter vergezelschap van Mr Gerrit churgijn met een werpnet in de Schie geworpen heeft en alzo vissen gevangen heeft. Verklarenn mede ja.

Of zij deposanten ook gehoord hebben dat Cornelis Florisz. de schoonzoon van de requirant sprak en zei het is niet geoorloofd hier te vissen, want mijn schoonvader heeft dit water in huur waarover ik U bekeur dat gij hier vist. Verklaren deze vraag waar te zijn.

Of ook waar is dat zij deposanten gehoord hebben dat de voorsz. Gerrit Bak, Mr Gerrit chirurgijn daarop antwoordde en zeiden ten wert het U nog uw vader niet, wij willen hier vissen, wij hebben hier meer gevist en wij zullen hier nog meer vissen zo Dirk Willemsz. als ons belieft. Verklaren dese vragen waar te zijn.

folio 187 d.d. 11-06-1605.

T.v.v. Assueris Willemsz. hebben Pieter Theunisz. lindeweaver oud 43 jr en Gerrit Cornelisz. bootsgezel oud omtrent 26 jr gehoord en geëxamineerd zijnde op de navolgende vraagstukken verklaard waar te zijn t gundt voor en benefens elk artikel is gesteld.

Eerst of niet waar is dat zij Jujaan Joppenz. tot diverse reizen hebben horen zeggen en bekennen dat

hij met zijn boekhouder van de voorsz. Assueris Wilemsz. huur ingehouden heeft 12 gld tbv meesterloon dat de voorsz. stierman zo hij reeds afgesproken had met de chirurgijn van het schip van oorlog van Enckhuijsen, welke chirurgijn schrift van de stierman had hadde. Zij getuigen verklaren ja. Item Pieter Theunisz. voornoemd alleen te vragen of waar is dat hij op 12 april zijnde paas maandag gezien heeft dat Jaan Joppensz. met de requirant gegaan is tot het huis van de boekhouder Bastiaan Hendriksz. Bolman (=Bolleman) en hij deposant daar van daan gegaan is en gekomen omtrent het stadhuis alwaar hij stond om te zien de soldaat begraven uit de compagnie van P Leneren die dood gestoken was en een tijdlang daar gestaan hebben of hem niet gerecontueerd is de voorsz. stierman voor de deur of huizinge van Jan Jacobsz. de Recht of toen bij hem deposant niet gezegd is in effectio deze woorden: welkom stierman Ick sach U daar ingaan met Assueris tot de boekhouder hoe na helpt ghij hem aan zijn geld en of de voorsz. stierman daar niet op antwoordde het is sijn gelt niet maar de meester zijn geld.

folio 189 d.d. 21-06-1605.

T.v.v. Evert Bijts en Andries Corsz.beiden soldaten onder kapitein George Floot hebben Hendrick Jansz. van Delft oud omtrent 60 jr, Maartgen Florisdr. oud mede 60 jr en Neeltgen Thijsdr. oud omtrent 29 jr allen wonende alhier verklaard waar te zijn eerst de voorsz. Hendrick Jansz. en Maartgen Florisdr. dat zij goede kennisse hebben aan Evert Bijts een van de voorsz. requiranten en overzulks wel weten, dat dezelve requirant op de 28 mei alhier gekomen en geweest is. Verders verklaarden de voorsz. Maartgen Florisdr.en Neeltgen Thijsdr.dat zij mede goede kennisse hebben aan de voorsz. Andries Corsz. mede requirant in dezen ook zeer wel weten, dat dezelve ten voorsz. dage neffens Evert Bijts binnen dezer stede gekomen en geweest is.

folio 189 d.d. 04-07-1605.

T.v.v. Gerrit Dirksz. van der Wolff hebben Willem Jansz. oud burgemeester dezer stede oud 70 jr, Jacob Lambrechtsz. vroedschap oud 57 jr beiden voorgaande Heilige Geestmeesters en weesvaders der voorsz. stede mitsgaders Arent Dirksz Niesen oud 48 jr voorgaande en nog jegenwoordige Heilige Geestmeesters en weesvaders gehoord en geëxamineerd zijnde op de navolgende vraagstukken hebben daarop verklaard t gunt voor en beneffens elk artikel is gesteld.

Eerstelijk te vragen of henlieden niet kennelijk waren dat de requirant zekere 24 grove rouwe lakens ao 1603 de arme wezen overgedaan en in rekening laten brengen, heeft zo zeehem tot Hamburch gekocht zouden zonder voor t perikel van de zee geld verschieten ende lang ontberen van t selve ende noch voor andere vacatien en moeiten daarmede gehad, gelden of penningen genoten te hebben, uitwijzende het rekenboek van de weesmeesters. Zij getuigen verklaren ja.

Insgelijks of niet de huisvrouw van de requirant nog siaers daaraan mede grove lakens voor de wezen te Amsterdam gekocht heeft en het geld daartoe verschoten en ettelijke maanden te buiten gestaan heeft zonder genot ten meesten dienste en de profijte van den weesarmen verklaren ja.

Ten leste of niet de requirant als weesvader en deszelfs huisvrouw als weesmoeder haren altijd wel gedragen en trouwelijk gekweten hebben zo in het stuk van haren ambt en dienste als in het liberaal bedenken van de wezen in hare loterij. Verklaren insgelijks ja.

folio 191 d.d. 04-07-1605.

T.v.v. Gerrit Dirksz. van der Wolff hebben Jacob Lambrechtsz. oud 57 jr, Arent Dirksz.Niesen oud 48 jr, beiden Heilige Geestmeesters en weesvaders dezer stede, Neeltgen Gerritsdr. huisvrouw van de voorsz. Jacob Lambrechtsz. oud omtrent 54 jr en Geertgen Allertsdr. huisvrouw van Willem Jan Aertsz. oud burgemeester dezer stede oud omtrent 74 jr verklaard: Eerst Jacob Lambrechtsz. dat 2 jaar geleden hij deposant in officie wezende als Heilige Geestmeester en weesvader hem tot verscheidene malen heeft aangediend de arme wezen oorbaar en hoognodig te wezen dat men de grove lakens die men ten dienste van de wantsnijders inkopen moet, zelfs zouden van Hamburg ontbieden, alzo daar goede gelegenheid toe diende en dat de requirant tot dien einde presenterende de penningen aldaar te verschieten. Alle hetwelk hij requirant diverselijke in het Collegie zijnde mede vermaand heeft, doch is daarinne niet gedaan, overmits enige in het zelve collegie zijnde, verstaande de arme wezen geen perikel ter zee mochten lopen, dan zijn gelijke wel de voorsz. lakens bij de voorn. requirant alleen nomine officie tot zijnen laste ontboden en behouden ontvangen, dewelke dezelve requirant ten eerste tot profijte van de voorsz. wezen aan de Heilige Geest en weesvaders gepand heeft, daarna verklaarde de voorsz. Arent Dirksz. dat hij tot confirmatie van hetgeen voorsz. is als wezende te zelve tijd mede Heilige Geestmeester en weesvader de voorsz. lakens vanwege de armen heeft geïnsisteerd. Verder verklaarden de voorsz. Neeltgen Gerritsdr. en Geertgen Allertsdr. dat zij omtrent de voorsz. tijd alle 24 lakens door de voorsz. requirant van Hamburg ontboden, aangenomen hebben volgens zijn presentatie als voren ten eerste gedaan ende hebben die te haren

voldoening en behoefte doen bereiden en verven en aan de armen gedistribueerd. Al hetgeen voorschreven staat alle de voorsz. deposanten op 10-02-1604 verleden onder hare gewoonlyke subsiguare de goedwillijken verklaard hebben en zulks alsnu bij forme van recollement daarop wettelijk gehoord zijnde, hebben daarbij gepersisteerd ende t gunt voorschreven is verklaard waar te zijn en want men de waarheid schuldig is getuigenis te geven bijzonder des verzocht zijnde, als wij nu zijn. Getekend 04-07-1605.

folio 193 d.d. 06-07-1605.

T.v.v. Elias Gerritsz. (Hissing) slootmaker hebben Gerrit Coerten schoenmaker oud 36 jr, Willem Gerritsz. grafmaker oud omtrent 34 jr en Jan Teller engelsman oud omtrent 34 jr gehoord en geëxamineerd zijnde op de navolgende vraagstukken verklaard waar te zijn t gunt voor en beneffens elk artikel is gesteld: De voorsz. getuigen te vragen of zij deposanten 14 dagen of 3 weken geleden gestaan hebben omtrent de klok bezijden de kerk met menigte van volk Willem Gerritsz. graafmaker zegt dat hem ten tijde als dit gebeurde niet belasten voor de kennisse daarvan te dragen ende dat hij daarom hieraf niet en begeert te deposeren, Gerrit Coerten en Jan Teller verklaren ja.

Of zij getuigen ook gezien hebben, dat de requirant geslagen is geworden door de drie steenhouders met name Filips Jans, Daniel Pietersz. en Frederik Cardon. Verklaren ja maar de namen niet te weten. Jan Teller zegt dat ze zo heftig sloegen dat hij deposant meende, dat ze de requirant zeer gekwetst zouden hebben.

Of zij deposanten gehoord hebben dat dezelve steenhouders zeer schimpig riepen jegens de requiranten "Gij Lecker ghij sijt maar een jongen en een fraai kwant om U wijfs cut af te snijen".

Gerrit Coerten verklaart deze en diergelijke woorden naar het smitten gehoord te hebben, Jan Teller verklaart hetzelfde niet verstaan te hebben.

Of hetzelfde schimpig roepen niet zo wel voors als na het smijten geschiedde

Verklaren dat niet te weten

folio 194 d.d. 28-07-1605.

Claas Bastiaansz. landmeter oud ca 58 jr en Wouter Cornelisz. oud omtrent 49 jr beiden wonende alhier hebben verklaard waar te zijn dat Jan Pietersz. soldaat onder de compagnie van Pieter Cheeuwen op gisteren alhier gekomen is, wezende in zeer cranskelijken schijn daarin hij alsnog continuerende en van dagen tot dagen meerder aannemende en voor redenen van wetenschap allegerende zij deposantendat zij zijn naaste bureu, van welke alwaar de voorsz. Jan Pietersz. gelogeed is en mede dat hij zijn genot voor het bedde van de voorsz. Jan Pietersz. Verder verklaarden de voorsz. deposanten dat zij alhier omtrent 5 weken geleden hebben gezien ene Gerrit Dirksz. van Rotterdam soldaat onder de voorsz. compagnie, zonder dat zijlieden weten waar dezelve Gerrit Dirksz. is.

folio 195 d.d. 05-07-1605.

T.v.v. Gerrit Dirksz. van der Wolff hebben Cornelis Ariensz. Boon burger alhier oud 54 jr en Cornelis Pietersz. zeilmaker van Vlaardingen oud omtrent 27 jr verklaard dat zijlieden in het voorjaar voor mei lestleden geweest zijn ten huize van de requirant en dat aldaar ter zelve tijde met die was ene Maarten Cornelisz. van Geervliet met zijn huisvrouw om nieuwe huur te maken van zekere 14 gemeten lijnland die zijn ouders van de requirant c.s. en daarvan hij requirant rentmeester is gebruikt? hadden en na veel propoosten van lof ende bot dienaangaande tezamen gehouden en zijn zijlieden tezamen in de huur finalijk onderkomen te weten in de oude huur van 9 gld het gemet per jaar in vrij gelds, alles volgens de oude huurcelen ende mits hem rentmeester gevende zijn ordinaris salaris ter rantsoen 2 st op de gulden en beloofde nog te geven ende hem rentmeester te zenden voor rantsoen een gemeste zwaan of een goed vet gemest lam tot zijn optie ende alle jaren een zwaan en de requirant verklaarde dat hij het gemeste lam zou zenden ende verzocht de voorsz. Maarten Cornelisz. aan de requirant dat hij hem een klein stukje weiland dat tussen beide van het zaailand lag, zou willen laten insteken, zeggende ten zal U eigenaars niet hinder nog schade geven, hetwelk de requirant hem niet wilde consenteren die zei ik zal zelve eerstdaags eens uitkomen of mijn zoon zenden op te bezichtigen en zo wij zulks geraden vinden zullen het gaarne toelaten. maar anders wei te moeten laten dat wei is ende dit was een buiten slijten ende accorderen van huur die finalijk als boven tussen henluiden geschiedde.

folio 196 d.d. 04-08-1605.

T.v.v. Pieter Simonsz. Schot als procuratie hebbende van Heiman Corstiaansz. hebben Gerrit Gijsenz. stierman oud omtrent 41jr en Cornelis Ariensz. wonende Rotterdam oud omtrent 24 jr verklaard en gedeposeerd waar te zijn dat in het leste van juni zij deposanten zijnde met zeker schip genaamd de Valk tot Rouaan in de Kooier voor de kade aldaar gehoord en verstaan hebben uit de mond van de

voorsz. Heiman Corstiaansz. dewelke voor de ene helft reder in hetzelfde schip is en te zelve tijd mede tot Rouaan voorsz. was, dat hij wel van mening was het voorsz. schip te verkopen en mede dat hem een zekere som gelds van enige personen aldaar voor de kopinge van die was geboden, hetwelk hij zeide Jan Arentsz. Smid schipper van het voorsz. schip (die welke volkomen commissie van de andere reders van hetzelfde schip had om alles te mogen doen wat hij begeerde en hem goed dacht) aan gezegd te hebben en niet wilde tot het verkopen van hetzelfde schip verstaan of enig consent dient halven dragen, verder verklaarden mede zij deposanten dat kort daarna aan de voorsz. Jan Arentsz. het verzoek is gedaan geweest dopor enige kooplieden te Rouaan voorsz. om met het voorsz. schip te varen van Rouaan naar Bordeaux met tarwe of rogge, hetwelk de voorsz. Jan Arentsz. insgelijks afgeslagen en geweigerd heeft te doen, hoewel de voorsz. Heiman Corstiaansz. daarinne consent was dragende en hetzelfde willig bereid was te helpen, verklaarden nog omtrent 8 dagen nadat het voorsz. verzoek van bevrachtinge aan de voorsz. Jan Arentsz. was gedaan, het voorsz. schip door dezelve Jan Arentsz. is verkocht geworden voor ca 400 gld, nadat als zij uit de mond van Heiman voorsz. verstaan hebben tot Rouaan te hebben mogen. Gevende voor redenen van wetenschappen alle gerende zij deposanten dat zij met het voorsz. schip van Dordrecht afgevaren ende tot die verkopinge van dien toen daarop ge ? zijn, zijnde de tijd van ca 10 weken te weten de voorsz. Gerrit Gijsenz. als stierman en Cornelis Ariensz. per compagnie en plezier.

folio 198 d.d. 05-08-1605.

Intergatorium om ten verzoeke van Trijntgen Sijbrantsdr. JD daarop bij ede door Jan Pietersz. Schaar oud omtrent 69 jr en Willem Jansz. Schott omtrent 52 jr.

De voorsz. getuigen af te vragen of zij deposanten zijn gekomen op 30 juli lestleden na noen omtrent de klok te 6 uren omtrent de Rotterdamse poort alhier ter stede tussen het huis van de Roscam en het huis van de requirante zijnde het hoekhuis van de Gooistraat.

Getuigen verklaren deze vragen waar te zijn.

En of zij deposanten aldaar gehoord en gezien hebben dat Annetgen Wisselsdr. waardinne in de Roskam is gekomen voor de deur van de voorsz. Trijntgen Sibrantsdr. requirante in deze.

Zij verklaren insgelijks ja.

Of zij deposanten aldaar hebben gehoord dat Annetgen Wisselsdr. voor zich tot de voorsz. requirante Compter uit ghij allemans hoer ghij vuitgebruidede en uitgereden hoer, Jan Eeuwoutsz. hoer, gij houdt bordeel in uw huis
Verklaren mede ja.

Item of zij deposanten gehoord hebben dat de voorsz. Annetgen Wisselsdr. zei tot de requirante gij sijt een diefachtige hoer, want gij steelt van elk pont goets dat gij de luiden verkoopt, een vierendeel dat zal ik goed doen ende bewijzen.
Zij verklaren ja.

folio 199 d.d. 08-08-1605.

T.v.v. Maartgen Willemsdr. weduwe Pieter Pietersz. cuiper hebben Jan Dirksz. van Colen oud omtrent 60 jr, Arie Pietersz. Lantman oud omtrent jaren (niet ingevuld) gehoord en geëxamineerd zijnde op de navolgende artikelen en vraagstukken hebben daarop bij de eed door henlieden als burgers dezer stede gedaan, verklarende waar te zijn t gundt voor en benefens dezelve artikelen gemeld was.

Eerst de voorsz. getuigen af te vragen of het waar is dat de requirante en ene Job Cornelisz. de gelden die zijlieden met de anderen hadden uitstaan, nopende de betaling van zekere schuldbrief die de voorsz. Job Cornelisz. op de requirante sprekende had met clacx ende aling (= erfgenaam) aan henlieden deposanten gebleven hadden om daaraan een uitspraak te doen wat requirante van de rente gevende zouden ter zake de penningen in de voornoemde schuldbtref begrepen al lange verschenen waren eer de betalinge van dien geëxhibeerde.
Getuigen verklaren ja.

Item of de voorsz. Job Cornelisz. doen ter tijd niet vernoegd was en ten volle contentement van de principale somme of het achterwezen van de schuldbrief met het verlijden van een obligatie onder de hand van Joris Willemsz. des voorsz. requirantes broeder.
Verklaren ja.

Item of mede waar is dat ten andere geen kwestie was dan de voorsz. rente of de uitspraak door henlieden deposanten als zegslieden niet en is geen ende voor uitspraak verklaard dat de schuldbrief aan de voorsz. Maartgen Willemsz. zou worden gerestitueerd zonder van de rente nopende quade betalinge iets te genieten. Onvermits zijlieden deposanten die brief gezien en gelezen hebbende geen rente was inhoudende
Verklaren ja

Ten leste de voorsz. Jan Dirksz. alleen af te vragen of Dirk Thonisz. voogd van de voorsz. Job Cornelisz. voor data van 't doen van de voorsz. uitspraak tot zijn huis aan de bank van zijn lakenkas geweest is ende of hij hem deposant vroeg hoe dat het bijkwam, dat de uitspraak van de rente van de voorsz. brief niet gedaan en werd ende of hij deposant derzelve Dirk Thonisz. niet toescheide derzelve uitspraak eertijds te zullen doen. Hij getuige verklaarde ja.

folio 202 d.d. 17-08-1605.

T.v.v. Arent Gijsbrechtsz. van Wena voor hem zelve en als actie en transport hebbende van Robrecht Pietersz. van Schilperoord hebben Pieter Cornelisz. Verheul schout van de Keetel oud omtrent 66 jr en Willem Nieupoort de jonge secretaris van het ambacht oud 27 jr, beiden wonende Schiedam, verklaard beiden bij de eed door henlieder respectivelijk in het stuk harer officie gedaan, gehoord waar te zijn t gundt voor ende beneffens elk der navolgende artuikelen is gesteld. Te vragen of niet waar is dat in den jare 1603 terstond na het overlijden van Cornelis Huigensz.gewoond hebbende op de woning van de requirant in de Oost Abtspolder in de Keetel, de requirant door de schout in presentie van schepenen niet ende heeft gedaan arresteren op zijn grond en in zijn weide alle beesten van dezelfde Cornelis Huigensz. mitsgaders alle de haver, hooi, stro, meubilair en huisraad die de requirant op zijn land of grond bevonden heeft.

Pieter Cornelisz. schout verklaart ja. Willem Nieupoort secretaris verklaart hieraan geen kennisse te hebben.

Of daarna de secretaris van de Ketel niet gesteld is geweest als curator van de boedel van de voorsz. Cornelis Huigensz. onder expresse protestatie en belofte hem requirant bij de Gerechte gedaan die hij door het stellen van de curateur in zijn gedaan arrest ende gerechtigheden niet zouden worden verminderd, maar blijven staan zonder op zijn geheel en voorgaande recht, op de welke post de curator zijn officie van curateurschap gevoorderd heeft, alzo die requirant daar inne anderszins niet wilde consenteren.

De schout en secretaris deposanten voornoemd verklaren beiden dat nadat de requirant recht genaakt had op de gearresteerde goederen en die zelve bij de gerechte van de Keetel verklaard waren executabel de voorn. Willem Nieupoort op het verzoek de enige crediteuuen van de boel van Cornelis Huigensz. in absentie van de requirant gesteld is curator over deszelve boedel en dat enige tijd daarna requirant tot Schiedam komende om henluider deposanten ter vordering van zijn recht te spreken, zijlieden deposanten als toen de requirant aanzegden dat de voorsz. Nieuwpoort in voegen voorsz. als curator gesteld was en verzochten requirant daaromme mede wilde consenteren om verdere kosten na executie te schatten ter inzichte van de armoede van de weduwe afdoen van de hete ziekte krank liggende, waarin de requirant toen ter tijd niet en wilde consenteren, maar aan haar zelve daarop te bekaden nam ende dat echter de voorsz. curateur voorts procedeeft de tot verkoping van meubile goederen op zekere dagen daarvan de requirant bij de curateur verwittigd was, op, op welke dag de requirant hem op de verkoping bij het vinden, doch wilde niet consenteren in de verkoping, ten ware hij neffens de voorsz. curator mede als curateur gesteld werden, hetwelk die van die gerechte op de verkoping present zijnde, consentierenden en de requirant als mede curator stelde, waarmede de verkoping voort ging.

Of ook jegenwoordig niet nog in levende lijf is Crijntgen Theunisd. nagelaten weduwe van Cornelis Huigensz. Verklaarden beiden na haar beste weten ja.

Item vorder wat zij reders of andere van deze zaak weten.

Verklaren beiden dat na de verkoping van de goederen van de boel na voorgaande proclamatie in den dorpe van de Keetel ende naast gelegen steden gedaan gelegen steden gedaan die preferente van deszelve boel gehouden is geweest ende naar voorgaande advies van twee rechtsgeleerden op de eisen van preferentie bij de crediteuren overgeleverd.

folio 204 d.d. 22-08-1605.

Arent Simonsz. oud omtrent 22 jr, Jan Simonsz. oud 20 jr, en Rijk Ruttenz. mede 20 jr allen bootsgezellen varende met Daan Woutersz. stierman van een buis wonende alhier hebben verklaard waar te zijn dat Pieter Claasz. van Cherdam op hetzelfde schip nevens henlieden deposanten varende. geleden omtrent 9 dagen, uitsagen? van de grote mast van de voorsz. buis en door het breken van de strop met het uitschieten van het blok voor het hoofd geslagen worden, zulks dat dezelve Pieter Claasz. door dezelve slag omtrent twee uren daarna dezer wereld overleden is, zonder enig woord na het krijgen van de slag als voren gesproken te hebben, verklarende mede zij deposanten dat omtrent een half uur nadat de voorsz. Pieter Claasz. de voorsz. slag gekregen had dezelve door de chirurgijn van het schip van oorlog van Delfshaven verbonden is geworden, dan alzo de panne van het Hoofd aan stukken geslagen ende het brein eensdeels uit was, is dezelve gelijke wel als voren overleden. Voor redenen van wetenschap alle gerende zij deposanten dat zij daar bij ende present zijn geweest ten tijde van het geven van de voorsz. slag aan de voorsz. Pieter Claasz.

folio 205 d.d. 28-08-1605.

Ten verzoeke van Gijsbrecht Jansz. molenaar van de Nieuwerlandse watermolen heeft Joost Jansz. timmerman wonende alhier oud omtrent 40 jr, gehoord en geëxamineerd zijnde op de navolgende

vraagstukken verklaard waar te zijn t gundt voor en beneffens elk artikel is gesteld.

De voorsz. deposanten te vragen of niet waar is dat een vrouwspersoon genaamd Lijsbeth wezende de huisvrouw van Job Ariensz. molenaar op de Babberspolder watermoolen geleden omtrent 5 of 6 maanden te geven hem deposant tot verscheidene stonden gezegd en verhaald heeft dat de voorsz., requirant een schuit met riet op de Maas gehaald en onbehoorlijk weg gevoerd zou hebben.

Verklaart ja.

Ende voorts wat hij breder of meerder van de zaak gehoord of verstuurd zou mogen hebben.

Verklarende hij deposant dat de requirant de schuit met riet van Joris Jan Claasz. gekocht en gehaald heeft ende overzulks wel weet dat dezelve schuit met riet door hem requirant meegenomen of onbehoorlijk weggevoerd is.

folio 206 d.d. 30-08-1605.

T.v.v. Arie IJsbrandsz. Ridder hebben Mr Willem van Moerbergen chirurgijn oud 25 jr, Arij Dirksz. bakker oud 21 jr beiden wonende alhier verklaren te weten de voornoemde Mr Willem van Moerbergen schutter en Arie Dirksz. bij solemnele ede waar te wesen, dat de voorsz. requirant op Vrijdag lest voorleden wezende de 26e dezer maand binnen Schiedam (plaatse zijner residentie ziek gekomen en ook nog jegenwoordig. Gevende voor redenen van wetenschap al gerende zij deposanten dat zij zeer goede kennisse aan dezelve requirant zijn hebbende.

folio 207 d.d. 17-09-1605.

Hebben Cornelis Pietersz. Scherp oud omtrent 63 jr, Willem Jansz. Schots kuiper oud omtrent 50 jr en Jan Pietersz. Schaar oud omtrent 69 jr gehoord en geëxamineerd zijnde op de navolgende vraagstukken daarop verklaard was t gundt voor en beneffens elk artikel is gesteld.

Hen deposanten af te vragen of zijlieden op heden niet gezeten hebben op de Laagbrugge dezer stede.

Getuigen verklaren ja.

Item of de requirant aldaar omtrent de voorsz. Laagbrugge met een rencontreerde ene Bastiaan Hendriksz. Bolleman? Verklaren insgelijks ja.

Ende of zijlieden niet hoorden dat de voorsz. Bastiaan Hendriksz. tegen de requirant onder andere woorden en proposten zeide gij doet als een stuk schelems, een rabant, een logenaar als gij sijt en Cornelis Pietersz. Scharp verklaarde ja.

Willem Jansz.. Schot en Jan Pietersz. Schaar verklaarden mede ja, behalve het woord stuk schelm, hetwelk zij zeiden Bastiaan Hendriksz. niet te hebben horen zeggen.

folio 208 d.d. 27-09-1605.

Hebben Claas Cornelisz. oud omtrent 45 jr, Arij Arijensz. oud omtrent 36 jr en Pieter Jacobsz. oud omtrent 28 jr allen schipper en burgers dezer stede verklaard en getuigd en geattesteerd waar te wezen te weten Claas Cornelisz. en Arij Arijensz. en Pieter Jacobsz. waar te zijn dat zij deposanten zeer goede kennisse zijn hebbende aan ene Arij Jorisz. zeevarende gezetel wonende alhier en zeer wel weten dat dezelve geheel klein van middelen is en drie moederloze kinderen heeft dezelve van de goede kinderen eensdeels gehouden was en dat mede hij Arij Jorisz. niet anders ter wereld heeft om hem en zijn voorsz. kinderen in kost en klederen te onderhouden als zij dagelijkse winsten dewelke hij als knecht in het varen van verscheidene kaagschuiten kan verdienen. In welke vaart hij enige tijd lang gedurig gecontinueerd ende nu lest uit dezer stede gevaren insgelijks als knecht op een kaagschuit toekomende ene Govert Arijensz., schipper binnen dezer stede ende overzulks wel weten dat dezelve Arijen Jorisz. nooit enige eigendommen aan enige schuiten, schepen, huizen, landen of erven gehad heeft ofte alsnog is hebbende, verklaarden nog de voorsz. deposanten zeer goede kennisse te hebben aan de voorsz. Arij Jorisz. naaste vrunden en magen en zeer wel weten dat alle dezelve insgelijks klein van middelen zijn en dat er geenige derzelve zijn die een somma van 6 gld zouden mogen van haar zelfs goederen opbrengen voor de voorsz. Arij Jorisz.

folio 209. Den lesten septembris 1605.

T.v.v. Gerrit Dirksz. van der Wolff verklaarden Jacob Lambrechtsz. vroedschap oud 57 jr en Neeltgen Gerritsdr. zijn huisvrouw oud 58 jr bij executie en nadere verklaring op haarlieder attestatie ende ten recollement van die van 03-07-1605 hoe dat de requirant de 24 wolle lakens door hem in 1603 nomine officio van de Heilige Geest en weeskamer dezer stede ontvangen, en zijnde de deposant in die tijd met hem in dienst van de armen. Voorts voor dezelfde prijs zo ze hem tot Hamburg ingekocht stonden die door zijn huisvrouw aangepresenteerd zijn en dat zo ras de voorsz. lakens hier gearriveerd en nog te schepen waren en dat voor de gehele nombre of zoveel de armen waren begeren, waarop zij deposanten des requirantes huisvrouw antwoordde Wij behouvense alletemaal ende zijn overzulks al te samen bij henlieden voor de Heilige Geest en Weeskamer voor aangenomen breder blijkende bij

heurlieder voorgaande attestatie en recollement van dien.

folio 210 d.d. 02-10-1605.

T.v.v. Cornelis Cornelisz. Meppel requirant verklaart Elizabeth Arentsdr. huisvrouw van Jacob Arentsz. notaris oud 46 jr waar te zijn hoe dat zij deposante tussen dinsdag en woensdag voorleden in de nacht tussen een en twee uren ontwaakt en uit haar slaap gehoord heeft enig geluid of rumoer waarom zij haar begeven heeft in het zolder venster van haar huis en door het venster een zeker manspersoon gezien heeft op de straat omtrent de huizinge of herberg de klok zonder dezelve te mogen bekennen wie hij was en dat zij nu dezelve manspersoon heeft horen zeggen wel kameraad willen uitdrukken of met ende dat zij deposante uit het huis of voor de deur van de klok voornoemd dan welke zij uit zijn sprake bekende dat Gerrit Courten haar buurman voorsz. hoorde antwoorden ende met luider stemme tot ene en tweemaal zeggen neen ik met U gij lekker gij esel ghij jonge met U afdrinken en dat zij deposante toen zag dat de voorgenoemde manspersoon van de straat naar de herberg van de klok voornoemd toeging zonder te kunnen zien wat er meer geschiedde.

folio 211 d.d. 02-10-1605.

T.v.v. Cornelis Cornelisz. Meppel hebben Jacob Pietersz. wonende tegenwoordig in den Briel oud omtrent 31 jr, Arij Reijniersz. oud omtrent 35 jr waard in de herberg van de klok binnen dezer stede en Jan Fransz. schrienwerker oud 25 jr verklaard waar te zijn te weten Jacob Pietersz. en Arij Reijmersz. eerst de voorsz. Arij Reijniersz. dat tussen dinsdag en woensdag lestleden snachts tussen een uur en twee uur tot zijn huis onder ander gezelschap zijn geweest ene Gerrit Courten en de requirant en dat de requirant eerst uit zijn deposantes huis is gegaan, zijnde de zelve Gerrit Courten hem vervolgd is vragende hem deposant naar een mand om de stukken ofte in te rapen, gaande hij Gerrit Courten mitsdien het huis uit alwaar hij deposant hem vervolgd en buiten zijn huis komende zag dat de requirant alleen een stuk uit het huis tot op het kerkhof gegaan was, pogende hij deposant de voorsz. Gerrit Courten vast te houden, die naar de requirant toeging, doch dezelve hem deposant ontweidigd ende bij de requirant gegaan en bij Gerrit Courten bij de requirant komende heeft dezelve requirant gezegd Gerrit blijf uit mijn mes en hij requirant tzelve tot meermalen repeterende is hij deposant overzulks bij de voorsz. Gerrit Courten gekomen en hem terug bracht tot in de stoepen van zijn deposantes huis, alwaar de requirant mede volgende tegen hem Gerrit Courten zeide laten wij het afdrinken, daarop hij Gerrit Courten zei met U jonge lekker Goutbekken ende diergelijke injurieuse ende onbehoorlijke woorden tzelve weigerde ende nu? also metten andere vechtenderhand geworden in voegen dat de voorsz. Gerrit Courten gekwetst worden zonder dat hij deposant weet of gezien heeft wie het deed, verklaarde voorts de voorsz. Arij Reijniersz. en Jan Fransz. gehoord hebben nadat de voorsz. Gerrit Courten thuis gebracht was dat dezelve tot verscheidene stonden zei degene die mij dat gedaan heeft vergeve ik hetzelve uit grond mijne herten, voorzover verklaarde alle de deposanten lange jaren kennisse aan de voorsz. Gerrit Courten gehad te hebben en overzulks wel weten, dat dezelve in zijn leven is geweest een draaksteker, een spotvogel ende altijd veel verscheidene lelijke factien tegen een iegelijk daar hij ommegang mee had, gebruikt heeft in voegen dat henlieder deposanten zeer verwonderd heeft dat dezelve Gerrit Courten niet eerder tot ofte ander ongeld? geraakt is.

folio 213. d.d. 27-10-1605.

T.v.v. Arij Jansz. Cappendijk wonende Delft hebben Bastiaan Gerritsz. (Kievit) waard in de herberg van het Vliegend Hert gelegen op het Hooft dezer stede oud circa 50 jr en Arij Gerritsz. wonende Charlois oud circa 40 jr verklaard waar te zijn dat 17, 18 of 19 jr geleden ene Gerrit Hendriksz. de Lange haar deposanten vader met Arij Gerritsz. deposant voor zijn zoon binnen de dorpe van Charlois aldaar in het openbaar van Jan Gijsz. en Clement Jansz. als voogden van de requirant gehuurd hebben voor 7 eertkomende jaren 6 morgen land genaamd het Zandblok gelegen in de heerlijkheid voorsz. dien tijd de voorsz. requirant toebehorende, voor 72 gld per jr, behalve het rantsoen en verklaarden voorts zij deposanten dat hun voorsz. vader ten tijde van het huren van het voorsz. land de voorsz. Bastiaan Gerritsz., wezende zijn oudste zoon, op hetzelve land gebracht heeft omme te bevestigen, zeggende zie het zoon dit land heb ik gehuurd voor 12 pond groot vlaams en zijn mede de pachten van het voorsz. land betaald in handen van de voorsz. Jan Gijsz. en Clement Jansz. als voogden over de requirant voorsz.

folio 215 d.d. 28-10-1605.

Hendrik Mathijsz. schipper oud omtrent 40 jr verklaard waar te zijn dat 3 jaar geleden hij deposant gekomen is van Rossel? met zijn schip ingeladen hebbende zijn reders eigen goederen, de welk hij alhier ter stede gekocht heeft en dat kort geleden daarna door hem deposant ontboden zijn de gemene reders van het voorsz. schip en onder andere ene Lucas Michielsz. mede reder in hetzelve

schip, om met de anderen te resolveren of men het voorsz. schip zoude doen verlengen of verkopen, of anders wat zijlieden mettenanderen oorbaar ende geraden zouden vinden gedaan te worden en dat alleen de presente reders resolverende het schip te verlengen gelijk daarna ook geschied is, niet tegenstaande enige van de reders absent waren, als ook mede de voorsz Lucas Michielsz. alhier wel bij de voorsz. deposanten tot verscheidene stonden aangesproken zijnde beloofd hadden te compareren. Verders verklaarde de deposant nog dat de voorsz. Lucas Michielsz. ten wijlen het schip onderhanden was om volgens de voorsz. resolutie verlengd te worden aan hem verzocht heeft te willen zien naar een koopman tot de poorten die zij Lucas in het schip hadden, zeggende tegen hem deposant dezelve portie wel om een redelijke penning te willen geven ende heeft hij deposant diervolgende door intercessie van de voorsz. Lucas Michielsz. de voorsz. porties naar voorgaande affyctie van biljetten te koop geboden dan is het tot nu toe onverkocht gebleven hetwelke hij deposant verklaard waar te wezen.

folio 216 d.d. 12-11-1605

T.v.v. Cornelis Jansz. Poort als stuurman van de buis genaamd Abraham hebben Hendrik Willemsz. oud omtrent 40 jr en Steven Willemsz. oud omtrent 21 jr beiden burgers dezer stede verklaard waar te zijn het meeste deel van al het bier door de requirant op de leste haringreis voor zijn scheepsvolk mede genomen oud 8 dagen nadat zij van huis ter zeil gegaan waren stuk ende gans ondrinkbaar is geworden in voege dat hij de requirant omtrent de nombre van 20 tonnen bier met zich voorsz. buiten scheepsboord doen gieten is gevende voor redenen van wetenschap alle gerende zij deposanten dat zij gedurende de voorsz. reis met de requirant als bootsgezellen op de voorsz. buis gevaren en mitsdien van alhetgeen voorschreven is goede kennisse te hebben ende hetzelve alzie de waarheid is.

folio 217 d.d.dd. 19-11-1605.

T.v.v. Jannetgen Jansdr. Goecoop huisvrouw van Claas Cornelisz. heeft dezelve Claas Cornelisz. oud omtrent 70 jr verklaard waar te zijn, dat ca 15 jr geleden omtrent St Jacob in de zomer hij deposant met de requirant geweest is ten huize van Cornelis Alewijnsz. oud burgemeester dezer stede om met hem te accorderen ende verenigen de kwestie die tussen zijn huisvrouw en Jan Cornelisz. Loij stuurman binnen dezer stede cousijn van Cornelis Alewijnsz. uitstaande was, uit zake de voorsz. Jan Cornelisz. zijn deposanten huisvrouw verweten hadde dat hij hem gaarne 36 lasten haring onthouden zouden hebben, ende is ten voorsz. tijde ten huize van de voorsz. Cornelis Alewijnsz. het accord gericht is in bijzijn van dezelve Cornelis Alewijnsz. en zijn huisvrouw zalr ende zijn dochter mitsgaders Jan Cornelisz. Loij voornoemd, Pieter Doesen zalr, Jacob Rochusz. Doesen, Gerrit Meesz. Visch wonende Rotterdam, Trijntgen Rochusdr. huisvrouw van de voorsz. Jan Loij, Neeltgen Maartensdr. huisvrouw van Gerrit Berkenrode wonende Haarlem, Leentgen Leendertsdr. huisvrouw van Frans Maes, Jannetgen Cornelisdr. doentertijd JD aan Corstiaan Willemsz. timmerman in maniere naarvolgende, te weten dat de voorsz. Jan Cornelisz. Loij in handen van de voorsz. requirant betalen zou eens de somma van 100 gld en dit voor de beteringen van haar eer bij hem door de voorsz. zegswaarden ten deel benomen?, voor welke som Cornelis Alewijnsz. door verzoek van de requirante hem als borg stelde als nog onbehaald is, met expresse stimulatie en verbod zo was voor henluiden doen daar present wezen, mitsgaders alle andere vreemden? de voorsz. requirante enig verwijt in voege voorsz. deze telkens zouden verbeuren aan geld 100 gld ten profijte van de requirante daar voor Cornelis Alewijnsz. door verzoek als voorsz. hem insgelijks als borg stelde, hetwelk verbod hij deposant tot verscheidene tijden heeft horen zeggen in voege als voorsz. van de stadhuize naar voorgaande klokgeslag gepubliceerd te zijn.

folio 218 d.d. 23-11-1605.

T.v.v. Pietertgen Claasdr. weduwe van Claas Maartensz. hebben Maartgen Crijnendr. anders genaamd Moer Crijnen t Rijsch wijf oud omtrent 57 jr en Maartgen Pieter Doesen oud omtrent 56 jr verklaard waar te zijn dat zij deposanten daarbij en present zijn geweest ten tijde de requirante met Geertgen Pietersdr. huisvrouw van Jan Jacobsz. gerekend en geliquideerd heeft en mitsdien zeer wel weten dat de voorsz. Geertgen Pietersdr. de requirante schuldig bleef 34 car. guldens behalve het goed dat in de Lombaard alhier ter stede stond, hetwelk hij henlieden ongerekend bleef, alle welke zij deposanten mede verklaarden wel te weten de laatst zeker geweest te zijn die bij de requirantre ende Geertgen Pietersdr. gedaan is geworden, also dezelve geertgen Pietersdr. omtrent een halve dag na de een van dien dezer wereld overleden is.

folio 219 d.d. 25-11-1605.

T.v.v. Maartgen Botsdr. weduwe Dirk Pietersz. wonende Amersfoort hebben Cornelis Crijnenz. Coninck schipper oud 70 jr en Jannetgen Jansdr. zijn vrouw oud omtrent 50 jr, beiden wonende alhier

verklaard waar te zijn dat de voorsz. Dirk Pietersz. 6 weken geleden tot haar deposantes huis geweest is, en vernacht heeft vergezelschap zijnde met ene Aalbrecht Hendriksz. van Amsterdam schipper van een spaans barkje hetwelk geleden omtrent die voorsz. tijd van het Hoofd dezer stede ter zeil is gegaan, op welk scheepgen de voorsz. Dirk Pietersz. als stierman aangenomen was dan heeft alhier te lande moeten blijven, vermits zijn ziekte daar van hij kort na het afzeilen van het zelve scheepgen in het pesthuis dezer stede overleden is, verklaarde voorts zijn deposanten ten voorsz. tijde mede gezien te hebben dat de voorsz. Dirk Pietersz. aan handen van de voorsz. schipper Aalbrecht Hendriksz. geteld een somme van 50 gld om bij hem Aalbrecht Hendriksz. met dezelfde somme op voorsz. scheepgen gehandeld te werden nevens andere, met conditie dat alle winst en verlies door dezelve daarmede te doen zonder komen ten profijte en schade van Dirk Pietersz. voorsz.

folio 220 d.d. 12-12-1605.

T.v.v. Aaltgen Hendriksdr., Maritgen Hendriksdr., Trijntgen Hendriksdr. allen wonende alhier zusters van zalr Jan Hendriksz. bootsgezel in zijn leven wonende binnen dezer stede hebben Joris Feijesz. wonende Naaldijk oud omtrent 36 jr en Claas Clementsz. wonende binnen dezer stede oud omtrent 22 jr verklaard dat de voorsz. Jan Hendriksz. die des requirantes broer was, 4 jaar geleden als mastklimmer heeft gevaren op het schip genaamd de Eenhoorn daar kapitein op was Ot Claasz. van der Goude en dat dezelve na het doen van de reis met hetzelfde schip binnen de voorsz. stede overleden is.

folio 221 d.d. 12-12-1605.

T.v.v. Jannetgen Thonisdr. JD wonende binnen dezer stede hebben Maritgen Jacobsdr. oud omtrent 58 jr weduwe van Jacob Jansz. Iorrendraaijer en Annetgen Jansdr. huisvrouw van Arij Maartensz. messenmaker oud omtrent 20 jr, beiden wonende alhier, verklaren waar te zijn dat zijlieden op Vrijdag lestleden zijnde de 9e december gezien en gehoord hebben dat Jannetgen Jacobsdr., nadat zij buiten het huis van de voorsz. Maritgen Jacobsdr. haar moeder gegaan was uit zake van enige kwestie die zij met haar hadde de requirant zijnde ten huize van dezelfde Maritgen Jacobsdr. zonder oorzaak zeer geslagen, gestoten ook mede gebloed rist en grotelijk ge'ınjurieerd heeft zeggende dat zij requirante een hoer was en meer andere diergelijke woorden van substantie, mitsgaders hetzelfde tot meermalen ten aanhoren van een ieder over straat roepende en repeterende allegerende de voorsz. Annetgen Jansdr., voor redenen van wetenschappen dat zij is de gebuur van de voorsz. Maritgen Jacobsdr. alwaar de requirante woonachtig ende het gundt voorschreven staat geschied is.

folio 222 d.d. 14-11-1605.

T.v.v. Hendrik Jansz. Pansser als procuratie hebbende van Hans van der Veecken koopman te Rotterdam hebben Barent Willemsz. oud omtrent 38 jr, Jan Pouwelsz. oud omtrent 53 jr, Claas Jansz. oud omtrent 34 jr, Frans Marinus oud omtrent 30 jr, allen wonende alhier hebben verklaard waar te zijn eerst de voorsz. Barent Willemsz., Claas Jansz. en Frans Marinus dat zij 4 1/2 jr geleden uit deze stede ter zeil zijn gegaan met een visbootje, daar schipper op was Cornelis Leendertsz. Bouve en nadat zij enige dagen op zee geweest waren het voorsz. bootje door de Duinkerkers genomen is geworden, waarbij de Duinkerkers hetzelfde bootje genomen hebben de nombre van omtrent 5 of 6 tonnen zout ten hoogste, verklarende nog zij deposanten van de voorsz. reis niet meer als een week van haar bedongen huur ontvangen te hebben, de welke na haar beste onthouden is geweest 38 st per week. Jan Pouwelsz. verklaarde voorts dat omtrent geleden de voorsz. tijd nevens de voorsz. drie deposanten op het voorsz. bootje gevaren te hebben en uit deze stede ter zeil gegaan te zijn en dat hij nadat hetzelfde bootje van de Duinkerkers genomen was in deszelfs Duinkerkers schip gegaan en daarin geen zout gezien heeft.

folio 223 d.d. 14-11-1605.

T.v.v. Willem Andriesz. Schotsman en Jan Ariensz. Blankert wonende Rotterdam hebben Pieter Dirksz. oud omtrent 32 jr en Berthel Jansz. oud omtrent 37 jr beiden wonende Amsterdam verklaard dat zij deposanten omtrent 2 jr geleden gekomen zijn binnen Amsterdam ten huize van ene Arijaan Gillisdr. waardinne wonende achter de oude kerk aldaar vragend naar ene Jan Simonsz. schipper uit de Condaat en binnen het voorsz. huize komen hebben daar niemand anders voor de hand gevonden als een klein jongetje, dewelke zij vroegen naar zijn moeder, die hen luide antwoordde en zeide dat zijn moeder boven op de zolder van het huis was, blijvende zij deposanten dienvolgens een weinig in het voorhuis van hetzelfde huis, verwachtende de afkomst van de voorsz. jongens moeder, dan alzo na lange wachten aldaar niemand voor de hand kwam ende zij deposanten ook niemand hoorden, zijn tezamen naar boven gegaan ende boven komende hebben gelijkelijk gezien dat de voorsz. Jan Simonsz. met de waardinne van het huis voornoemd tezamen op een bed lagen ende vleselijk met de

andere converseerde ende hij Jan Simonsz. hen deposanten ziende is van de bedde gesprongen ende heeft begonst zeer kwalijken te spreken ende zijn zij deposanten dienvolgens terstond wederom naar beneden gegaan ende aldaar wederom een lange wijle vertoefd, verwachtende deszelfs Jan Simonsz. zoons afkomsten teneinde zij hem zouden komen te spreken ende alzo dezelfde nog echter boven was blijvende, niettegenstaande zij verscheiden malen aan hen riepen dat hij wilde afkomen ende hem te spreken hadde zijn het huis uitgegaan en hebben aan de gebuiren van de voorsz. Arijaan Gillisdr. gevraagd wat zij voor een vrouw was dewelke henlieden antwoordden dat er geen vuilderhoer in Amsterdam en was.. Zij antwoordde henlieden onder indien men hetzelfde mochten zeggen, hetwelk zij zeiden niet te mogen doen daar dien de officier met haar zeer familiaar was, waarna zij deposanten gegaan zijn in de herberg daar uithangende is Emaus, staande in dezelfde gebuurte ende hebben zij in zekere compagnie, die aldaar door de anderen waren gevraagd wat de voorsz. Arijaan Gillisdr. voor een vrouw was onder welke compagnie enige personen henlieden deposanten insgelijks antwoordden dat dezelve een vuile hoer was ende in de wandeling genaamd was Arijaan Caelcondt.

folio 224 d.d. 02-01-1606.

Interrogatorium Gerrit Jansz. Delft omme te vragen Beatrix van Dorp oud omtrent 66 jr zijn vrouw. Eerst of niet waar is dat de voorsz. Gerrit Jansz. en Beatrix van Dorp hebben gekocht van Melchior Wijntges dochters man van de voorsz. Beatrix zekere partij mee over enige jaren tbv henlieder ververie. Verklaren ja.

Of niet waarachtig is dat zij deposant als hebbende de meeste administratie van haarlieder ververij ende ook van dezelfde Melchior Wijntges haar dochters man alle de mee die de voorsz. Gerrit Jansz. ende zij deposante van de voorsz. Melchior Wijntges hebben gekocht ende ontvangen, ten volle aan de voorsz. Melchior Wijntges heeft betaald met goed contantement. Verklaart niet anders te weten dan dat Melchior Wijntges ten volle betaald ende voldaan is van de mee van hem gekocht.

Item of niet waar is dat de voorsz. Gerrit Jansz. door hen? van haar deposanten als hebbende de meeste administratie van haarlieder penningen geleend heeft Melchior Wijntges haar voorsz. dochters man in de jare 1591 1000 gld in gereed geld omme dezelve te restitueren tot believe van de voorsz. Gerrit Jansz. ende dat deze 1000 gld alsnog niet zijn gerestitueerd nog gerembourseerd. Verklaard deze 1000 gld aan Melchior Wijntges als man en voogd van haar dochter absolutelijk gegeven ende niet geleend te hebben zonder het jaar onthouden te hebben wanneer hetzelve geschied is geweest.

Item of niet waar is dat in het jaar 1594 zij deposante met behulp van haar man heeft gebracht 843 gld 10 st 8 p en nog gezonden door Jan Gerritsz. haar mans zoon tot Rotterdam 151 gld aan een apotekaris aldaar de voorsz. Melchior schuldig was en moste betalen, makende tezamen 993 gld 10 st 8 p van derzelfde penningen binnen een maand wederom te restitueren ende dit omme te ontgaan het verlies van de settinge van gelden die toen voorhanden waren mede of niet waar is dat de voorsz. Melchior Wijntges als nog gene restitutie van de voorsz. penningen heeft gedaan zegt geleden omtrent 10 jr met believe van haar man aan Melchior Wijntges voornoemd, verstrekt te hebben 100 vlaamse nobels in specie ende belangende in de penningen aan de apotheker te Rotterdam gezonden, verklaart dezelve door haar man door zijn zoon gezonden te zijn, zonder dat haar deposanten kennelijk is in hoeverre anders dan dit (**folio 226**) haar dunckt hetzelve 20 ponden of 25 ponden vlaams geweest te zijn, hetwelk geschied is om 't ontgaan het verlies van de gelden alstoen voor handen wezen ende nopende de restitutie wel te geloven dat Melchior Wijntges daarvan geen restitutie ende heeft gedaan anders die dezelve Wijntges daar tegens een rekening met haar deposante en haar man uitstaande heeft.

Item of niet waar is dat zij deposanten aan haar voornoemde man onder andere goederen mede heeft in huwelijk gebracht 3 morgen land gelegen bij de Honselersdijk ofte watering, daar bruiker van was Joris Jorisz. op Honselaarsdijk

Verklaren ja.

Item of zij deposante dezelve 3 morgen land door Inadvertentie niet denkende dat zij deposante de voorsz. 3 morgen land aan haar voorsz. man had in huwelijk gebracht haar 2 voorkinderen als Jan Tielmansz. en Geertruid Tielmansdr. Block kinderen zekere tijd na het overlijden van haar voorsz. man o.a. goederen die zij deposante buiten het huwelijk van haar man had gehouden heeft haar voorsz. 2 kinderen gegeven en ter weeskamer van Delft heeft doen registreren in presentie en met believe van haar voorsz. man die niet anders wist of dit waren andere 3 morgen land als zij deposante met haar voorsz. man in huwelijk gebracht had. Zegt dat zij niet zoude kunnen affirmatievelijken verklaren of zij deposante haar kinderen deze 3 morgen gegeven heeft gedurende haar huwelijk met de requirant ofte daar voor, verklaart ook niet te weten wat de requirant daar van

dacht of meende. Of niet waarachtig is dat zij deposante heeft gehad van de goederen die zij buiten huwelijk heeft gehouden alle de administratie. Zegt niet te weten of zij deposante alleen hier van administratie gehad heeft of niet maar dat de requirant daarvan enige landen zelf verkocht had en de penningen van de afgeloste rente zelf ontvangen heeft. (pag. 227) Alle het welk zij deposante verklaarde zulks waar te zijn naar haar beste wetenschap ende dat zij niet anders en zoude zeggen ofte verklaren als waart zake dat zij in doosnood ware.

pagina 227. d.d. 03-01-1606

Articulen waarop Pieter des Ardres tafelhoeder tot Schiedam oud 43 jr gehoord is t.v.v. Sijon Luz tafelhoeder tot Amsterdam.

Of hem niet kennelijk is dat Cornelis Balbiaen zijn neef in 1601 en 1602 (na het overlijden van Anthonij Surnotj de Jonge) van Anthonij Surnotj den ouden schoonvader van dito Balbiaen de tafel van der Veere heeft gekocht met al de aankleven van dien, verklaart aan handen van de officier dezer stede gedaan dat hij deposant de voorsz. Cornelis Balbiaen zijn neef wel heeft horen zeggen, dat hij Balbiaen voornoemd van Anthonij Surnotj den ouden zijn schoonvader gekocht heeft de tafel van lening van der Veere met alle aankleven van dien, >t welk na zijn deposantens beste kennis en wetenschap, geschied is omtrent de jare 1602 na het overlijden van Anthonij Surnotj de jonge zonder de presiese tijd onthouden te hebben en of hij ook niet heeft gezien in handen van de voornoemde Balbiaen absolute kwitantie van dezelfde tafel van der Veere in Walcheren getekend bij de hand van dito Surnotj, verklaart dat de voorsz. Balbiaen hem deposant getoond heeft zekere (pag. 228) geschriften, bij zijn eigen hand geschreven, t welk hij zei de absolute kwitantie te zijn van de voorsz. tafel van der Veere, zonder dat hij getuige weet of met waarheid zou kunnen verklaren of het zelfde geschrift bij de voorsz. Surnotj ondertekend was dan niet en of hem ook niet kennelijk is dat de voorsz. Balbiaen de tafel van Breda van de zelve zijn schoonvader heeft gekocht en ontvangen, zegt daarvan niet te weten anders dan dit nadat de voorsz. Surnotj den ouden tot Breda krank was geweest hij deposant de zelfde Surnotj binnen der Veere en ook mede de voorsz. Balbiaen binnen Vlissingen in zijn gevanckenisse wel heeft horen zeggen dat dezelfde Balbiaen de tafel van Breda door zijn voorsz. schoonvader getransporteerd was. Item of hij niet heeft gezien in handen van dezelfde Balbiaen kwitantie van de bovengenoemde tafel van Breda, verklaart neen en dat hij nooit van dezelfde kwitantie heeft horen spreken.

pagina 228 d.d. 12-01-1606.

T.v.v. Jan Florisz. anders genaamd Jan Snol waard op het Hooft dezer stede heeft Bouwen Claasz. schipper burger dezer stede oud omtrent 53 jr verklaard waar te zijn dat hij deposant met verscheiden ander gezelschap op St Maartens avond lestleden namiddag de klokke tussen een en twee uren gekomen is ten huize van de requirant, alwaar hij van het zitten ene Bastiaan Gerritsz. waard in het Vliegert Hert op het voorsz. Hooft, zijnde vergezelschap met ene Aart den Bloijssel, de welke aldaar des voornoens al gekomen en overzulks ten dele dronken ware (pagina 220) en nadat hij deposant een weinig tijd daar geweest was, heeft gehoord en gezien aan verscheidene oogmerken en woorden dat de voorsz. Bastiaan Gerritsz. omme al sochte tegens de voorsz. requirant gaande dezelve Bastiaan uit het gezelschap tot in het voorhuis alwaar de requirant was en trekkende aldaar zijn opsteker uit de schede in meninge om de requirant te snijden of te steken, waardoor hij requirant genoodzaakt werd zijn voorhuis te ruimen, lopende naar achteren om aldaar zekere bijl te halen, daarmede hij hem tegens de voorsz. Bastiaan zou verweren, dan also dezelve requirant ondertussen bij hem deposant en anderen van het gezelschap gehouden worden is ditmaal t vechten verhoed geworden en is Bastiaan Gerritsz. nadat hij wederom in het gezelschap gekomen was en aldaar een weinige tijd ten aanhoren en spijte van de requirant zitten zingen had en is daarna het huis uitgegaan, zonder dat hij deposant hem van die avond weer gezien heeft. Het is toen gebeurd dat de voorsz. requirant ten zelfden tijde naar de dageraad door bevel van de schipper van een schip van Amsterdam hetwelk aan het Hooft met carslangen geladen was en hem deposant gegaan is naar zekere schuur omtrent zijn huis staande, om aldaar een mandeken te halen daar in hij twee karsalgen uit het voorsz. schip voor de voorsz. schipper en het andere gezelschap zou dragen, kort na welk uitgaan hij deposant gehoord heeft, dat de voorsz. requirant groot rumoer, gekrijt en geschreeuw om zulks gebruikte, zonder dat hij gezien heeft of met waarheid zou kunnen spreken, wie hem hetzelfde aan de anders als hij uit de mond van de requirant verstaan heeft die welke zeide in het wederkeren van zijn voorsz. schuur bij Bastiaan Gerritsz. voornoemd aangeranst en naar het lijf gestoten te wezen, zulks dat hij genoodzaakt werd hem met zekere bijl die in zijn mandekle lag, af te keren en mitsdien in groot perikel van zijn lijf te welke om het mandekens wille geweest was.

pagina 230. d.d. 14-01-1606.

T.v.v. Jochem Jansz. schipper op het schip genaamd St Joris wonende Rotterdam heeft Gerrit Gijsbrechtsz. oud 42 jr wonende binnen dezer stede verklaard waar te zijn dat hij deposant nu laatst op het voorsz. schip 15 weken als stuurman gevaren heeft en op 10 november 1605 op verzoek van Hermen Onwis wonende Monster in West Phalen en op dezelfde tijd ter pille met hetzelfde schip van daar gevaren is naar Libau alwaar zijlieden lijnzaad zouden innemen, hetwelk de voorsz. Hermen Onwis was toekonende, met belofte door de voorsz. Onwis ten dage voorsz. en daar tevoren verscheidene stonden aan de requirant voorsz. gedaan, dat zijlieden met het voorsz. schip niet langer dan een etmaal tot Libau voorsz. zouden liggen, alles nader blijkende bij zekere missive door Daniel Sijmonsz., Visscher wonende te Rotterdam uit de naam van de voorsz. Hermen Onwis aan de requirant geschreven van 09-11-1605, verklarende voorts hij deposant dat zijlieden met het voorsz. schip ipv een etmaal 14 dagen onbehaald van de juiste tijd naar de lading van het voorsz. lijnzaad hebben liggen wachten, in welke leggende kabel van het dagelijkse anker van de scherpe grond aldaar geveild en mede geheel bedorven is geworden.

pagina 231 17-01-1606.

T.v.v. Jan Florisz. alias Jan Snol waard wonende op het Hooft dezer stede heeft Passchier Willemsz. van Zwartewaal oud ca 23 jr verklaard waar te zijn hoe dat hij deposant ongeveer 1 jr geleden zonder de juiste dag onthouden te hebben, gekomen is ten huize van Bastiaan Gerritsz. waard in het Vliegende Hert buiten op het Hooft om een kanne bier te drinken, op welke tijd de voorsz. Bastiaan hem deposant heeft vertoond en opgeveild een grauwe hoed in welke hoed omtrent boven de band een gat was en door dezelfde Bastiaan Gerritsz. zo hij getuigt uit deszelfs mond verstond buiten op het Hooft in de grienden gevonden te zijn, waarvoor hij deposant 4 gld heeft geboden, al hetwelk voorschreven staat hij getuige verklaart waar geschied te zijn.

pagina 231 d.d. 30-01-1606.

T.v.v. Maritgen Jansdr. weduwe Gerrit Courten schoenmaker hebben Dirck Ariensz. kuiper oud omtrent 46 jr raad en vroedschap dezer stede, Willem Melchiorz. Welhouck oud 41 jr, Willem Fransz. schoenmaker oud mede 41 jr, Willem Hermensz. kaaskoper oud omtrent 35 jr, Claas Jansz. Muijs oud omtrent 36 jr, Willem Ariensz. Jaentgen oud 31 jr, Cornelis Ariensz. timmerman oud ca 30 jr, Mr Barent Cornelisz. chirurgijn oud ca 35 jr, Hendrik Lourisz. oud ca 39 jr, Job Cornelisz. molenaar oud ca 26 jr, Gerrit Jacobsz. schoenmaker oud mede 26 jr en Lenert Jansz. van Delff insgelijks oud ca 26 jr allen schutters dezer stede en tezamen rotgezellen in een rot hebben gelijkelijk verklaard waar te zijn dat zijlieden lange jaren goede kennisse gehad hebben aan de voorsz. Gerrit Courten en niet anders van dezelfde gedurende de tijd dat hij binnen dezer stede gewoond heeft, gezien of gehoord te hebben dan alle eer, deugd en vromigheid en dat dezelve zich altoos gedragen heeft als een goed en getrouw burger en een schutter toestaat en behoort te doen, zonder ooit met enige kwade zaken berucht of befaamd, veel min achterhaald geweest te zijn, gevende voor redenen van weten schap allen gerende zij deposanten dat de voorsz. Gerrit Courten als schutter in haar rot gewaard heeft en alle tochten en wachten bij hem nevens henlieden behoorlijk gedaan zijn. Verklarende mede zij deposanten dat bij de voornoemde Gerrit Courten gedurende de tijd dat hij met henlieden als schutter gewaakt heeft, nooit enige oorzaak gegeven is geworden daardoor iemand tegens hem kwesties zou hebben kunnen moverende, hetwelk ook niet is geschied.

pagina 232 den lesten januari 1606.

Interrogatorium om daarop te horen en examineren ten verzoeke van Maritgen Jansdr. nagelaten weduwe van Gerrit Courten schoenmaker, Adriaan Reijniersz. waard in de Klok op het Kerkhof dezer stede (pagina 233) Adriaan Reijniersz. oud ca 36 jr gehoord en geëxamineerd zijnde op de navolgen de artikelen van Interrogatorie, heeft daarop bij de eed als schutter gedaan en verklaard waar te zijn, te weten >t gundt voor en benevens ieder derzelve artikelen is gesteld. Eerst of niet waar is ten tijde dat de voorsz. requirant=s man op 27 september lestleden kwestie had tegen Cornelis Meppel, dat dezelve Cornelis Meppel buiten zijn deposantes huis tot over zekere goot op het Kerkhof gegaan is en of Gerrit Courten bij hem vastgehouden werd in zijn deposantes stoupen. Verklaart deze vragen waar te zijn, 2e item of de voorsz. Meppel terstond niet wederom keerde en bij de voorsz. Gerrit Courten kwam en dezelve die bij hem deposant in de voorsz. zijn stoupen was staande met een opsteker gesteken heeft, zonder enige kijfachtige woorden tegen hem te gebruiken, 3e hij getuige verklaart dat Gerrit Courten door Cornelis Meppel tot op het Kerkhof liep en door hem deposant wederom gehaald is en gebracht geworden tot tussen zijn deposantes stoupen alwaar Meppel henlieden volgde en bij dezelve stoupen komende heeft afgevraagd of Gerrit Courten de kwestie met hem wilde afdrinken, hetwelk Gerrit Courten weigerde, waarover zij enige woorden met elkaar kregen, zulks dat Gerrit Courten door de voorsz. Meppel met een opsteker gesteken is geworden in het bovenste lid van zijn

linker arm, welke steek door Gerrit Courten ontvangen zijnde, is deze binnen zijn deposantes huis gegaan en aldaar ter aarde gevallen, mitsgaders daags daarna dezer wereld overleden, 4e Item iof Gerrit Courten hem ten voorsz. tijde tegen de voorsz. Cornelis Meppel ooit ter weer gesteld ofte enige opsteken in de hand gehad heeft. Verklaart nee.

pagina 234 d.d. 02-02-1606.

T.v.v. Dirk Arijensz. cuijper, Jonas Pietersz., Jan Cornelisz. Cruijssert en Cornelis Jansz. schipper hebben Arijen Cornelisz. Keuijff oud ca 23 jr, Arijen Huijbrechtsz. oud ca 21 jr beiden wonende binnen dezer stede, Maarten Hermansz. oud ca 23 jr van het Vlieland, Herman Claasz. oud ca 20 jr van Memelicken, Pieter Rittel van Chiuvalerij oud ca 20 jr verklaard waar te zijn dat zij op 26 december lestleden met zeker schip genaamd Sint Peter daar schipper op was Cornelis Janssz. van Schiedam, geladen zijnde met zout toebehorende zijn gemene reders, gezeild zijn van Rochel aan de Maas toe zijnde in het uitvaren vergezelschap door nog drie andere schepen, van welke schepen het voorsz. schip op 6 januari daaraanvolgende in de middernacht door tempeest en kwaad weder verstemmen is geworden en is alleen als voren naar de Maas toegezeild, in welke zeilen hetzelve schip op de 8e der voorsz. maand januari door kwaad donker weder des avonds omtrent 9 uur aan de stang gezeild is op de kust van Squinhem in den lande van Bolonge, zulks dat het voorsz. schip met zijn ingeladen goederen, daar door ten thruime en ten dele kwijt is gekomen, dan zijn nog enige der zelve goederen geborgd geworden, welke 2 dagen daarna benevens het voorsz. schip, kabels, ankers en alle scheepsgereedschappen en toebehoren verkocht zijn (**pag. 235**) voor de somma van 900 gld, voor redenen van wetenschappe allegerende zij deposanten, dat zij ten voorsz. tijde op het voorsz. schip geweest zijn en als bootsgezellen gevaren hebben.

pagina 235 eodem die = 02-02-1606.

T.v.v. Wouter Reijniersz. Scherp als collateur en medestander van de impost op het bestiaal over Schiedam ingegaan de eerste augustus lestleden. Lodewijk Pietersz. Gardenier oud ca 40 jr wonende binnen dezer stede heeft verklaard waar te zijn dat hij in de slachttijd lestleden staan dorssen heeft ten huize van Joris Leendertsz. van Alphijn wonende in de jurisdictie van de Kethel, ten welker tijde hij deposant gezien heeft dat aldaar bij de voorsz. Joris Leendertsz. is doen slachten 9 vette beesten zo ossen als koeien die zij allen te maal aan verscheiden borgers binnen dezer stede wonende verkocht heeft ende dienvolgens binnen dezer stede gebracht zijn geworden. Daar verklaarde hij deposant nog dat bij hem ten tijde de voorsz. 9 beesten bij Joris Leendertsz. als boven werden geslachticht tegen dezelve gezegd is geworden in forme deze woorden Awel Joris mach dit alsoe bestaen=donaterende het slachten en verkopen der voorsz. beesten, zeggende voorts daar bij had ik dit geweten ik zoude hiermede mijn beest hebben komen slachten, waarop Joris Leendertsz. huisvrouw antwoordde en zeide had gij hier gekomen men zou het U wel gegund hebben, gij zou het wel hebben mogen doen.

pagina 236 d.d. 03-02-1606,

Interrogatorium tvv Arij Jansz. Pansser omme daarop te horen en examineren Jan Dirksz. va Keulen en Willem Hermansz. vettewarier. Jan Dirksz. van Keulen oud ca 60 jr en Willem Hermansz. oud ca 35 jr gehoord en geëxamineerd zijnde op de navolgende articulen en vraagstukken, hebben daarop verklaard bij de eed als schutters dezer stede gedaan >t gundt achter ieder articul is volgende. Eerst henlieder deposanten af te vragen of niet waar is dat zijlieden nadat zij bij schepenen dezer stede daartoe gecommiteerd waren in de kwestie van hem requirant en Liedewij Ruttendr. weduwe Jan Michielsz. schipper die zij met een ander uitstaande hadden van de koop van een zwarte vis bij haar gekocht daarvan hij requirant sustineerde; dat hij de huid daaraf in koop hadde, met een andere afgemaakt is deur zeker clacx gebliff door hem requirant en de voorsz. weduwe aan de voorsz. gecommiteerden gedaan is, verklaarde de inhoud van dit articul waar te wezen. Item of toen ter tijd meer met de andere gehandeld of afgemaakt is dan de kwestie van de voorsz. huid, daarop zijlieden met de ander in rechte stonden en volgende die bij schepenen appointment bij de voorsz. gecommiteerden is geordonneerd te gaan omme te accorderen was doenlijk. II Verklarende ut supra.

pagina 237 d.d. 09-02-1606.

T.v.v. Liedewij Ruttendr., weduwe Jan Michielsz. schipper. Thijs Arijensz. oud ca 53 jr en Dammas Pietersz. oud ca 56 jr, beiden wonende binnen dezer stede hebben verklaard waar te zijn dat zijlieden omtrent Bamis lestleden zonder de juiste dag onthouden te hebben, metten anderen ten huize van de requirant geslacht hadden een os welke ging op zijn derde gras, waarvan de huid gehaald werd bij een Arij Jansz. Pansser. Verder verklaarde Thijs Arijensz. voormeld alleen dat ten tijde door de voorsz. Pansser de huid als voren gehaald werd daar tegens gezegd is dat het geen leverantie was om voor een huid van een driejarige os te ontvangen. En alzo hij deposant zag dat het als boven gezegd is een driejarige os was, heeft hij tegen de requirante gezegd dat zij de voorsz. Pansser de

voorsz. huid zoude laten volgen om alle moeite te verhoeden, voor 5 gld zeggende mede daar bij dat dezelfde huid beter was en indien die hem toebehoord hadde daarom niet zouden willen geven. Compareerde voor schepenen bovengenoemde Arij Jansz. Pansser en protesteerde tegen het doen der voorsz. depositie, alzo hem geen copie of interrogatorium volgens de ordonnantie van dezelfde depositie is geleverd.

pagina 238 d.d. 13-02-1606.

T.v.v. Wouter Reijnsz. als collecteur en medestander van de impost op het Bestiaal over Schiedam ingegaan zijnde 01-08-1605, hebben Maarten van Pelt tijkwerker oud ca 45 jr, Frederik Fransz. linnewever oud mede 45 jr en Daniel Danielsz. bootsgezel oud ca 32 jr, allen wonende binnen dezer stede, verklaard waar te zijn tgunst volgt en eerst Maarten van Pelt en Frederik Fransz. dat zij depositanten in de slachttijd lestleden tezamen gekocht en ontvangen hebben van Joris Leendertsz. van Alphijn wonende in Kethel zekere os die al geslacht was, voor 32 gld, welke door hen half en half gedeeld is geworden. Verklarende mede Daniel Danielsz. dat de voorsz. Joris Leendertsz. huisvrouw in de slachttijd anno 1604 tot zijn huis is gekomen en hem zeker vlees geveild heeft, waarvan door hem binnen zijn huis ook een voet ten dienste gekocht is. Hij verklaarde verder dat de huisvrouw van Joris Leendertsz. in de slachttijd lestleden wederom naar zijn huis is gekomen en hem zeker vlees heeft aangeboden, doch dat hij niets heeft gekocht.

pagina 239 d.d. 14-02-1606.

Interrogatorie om daarop te horen Willem Nieupoort notaris binnen Schiedam t.v.v. burgemeesters en regeerders der selve stede nopende zekere attestatie door hem verleden onder zijn hand t.v.v. keetmeesters der zelve stede. Willem Nieupoort nts publiek oud ca 27 jr gehoord en geëxamineerd zijnde op zekere akte van Interrogatorium hierna volgende en hier geinsereerd. 1e Wie hem belast heeft te zoeken naar enig bescheid van de zoutketen gementioneerd in zijn attestatie gedateerd 15-08-1603 door hem t.v.v. de keetmeesters binnen Schiedam onder zijn hand verleden, heeft hij depositant bij de eed in het stuk zijner officie gedaan en verklaard hem voor te staan dat hij belast was bij de secretaris Gerard Muijs, 2e geeft voor reden van wetenschap dat hij depositant heeft een groot register daarin hij attesteert enig bescheid van de zoutketen gevonden te hebben en dat hetzelfde met klein geschrift geschreven was. Hij verklaart hiervan geen reden van wetenschap te kunnen geven door de lankheid des tijds, anders dan dat hem tselve enigszins in beeld voorstaat door verscheiden vermaningen door hem daarvan gedaan. 3e Of hij met waarheid zoude kunnen affirmeren en verklaren dat hij het voorsz. register aan de burgemeester Coij die hem daarna vroeg overgeleverd heeft. Hij verklaart neen, daar hij hetzelfde overgeleverd heeft in het comptoir van de secretaris volgens de attestatie, 4e of hij (**pag. 240**) enige reden van wetenschap heeft dat hij hetzelfde register daarna nooit meer gezien nog in handen heeft gehad en of hij daarop particulierlijken gelet heeft. Hij verklaart geen reden van wetenschap daarvan te kunnen geven en niet te weten dat hij hetzelfde register ooit meer daarna gezien of in handen heeft gehad en dat hij ook niet particulierlijken daarop heeft gelet. 5e Of hij getuige enige affirmatie, kennisse ofte memorie heeft dat hetzelfde register of ook enig ander register ter secretarie dezer stede daarin enig bescheid van de zoutketen geschreven is geweest alle de tijd gedurende dat hij getuige als klerk aldaar heeft geschreven vermist ofte achtergehouden is geweest. Hij getuige verklaart daarvan niet te weten en geen kennisse dezer wereld daarvan te hebben.

pagina 240 d.d. 21-02-1606.

T.v.v. Jan Velmus engelsman en Hendrik Dixton engelsman heeft Willem Andries engelsman oud ca 47 jr nu ter tijd woonachtig binnen dezer stede verklaard hoe dat hij depositant in de voorleden zomer gevolgd heeft het leger van zijne prinselijke Excellentie en in dezelfde zomer geweest is in het leger liggende tot Watervliet alwaar mede was een Abram Cappelle commandeur van de wagenmeester van (**pag. 241**) welke Abram hij depositant met ene Thomas Patissen zijne. vennit (= vennoot) daarmee? hij in Compagnie van Soetelarije was, gehuurd hebbende een wagen met paarden om haarlieder daarmede de gehele zomer te dienen en dat voor 3 gld per dag en dat hij depositant in dezelfde tijd met consent van Abram heeft doen voeren enige tonnen Engels bier die deze requirant waren toebehoren en daarvan haarlieder de tonne kosten 10 gld in welke voeren hij Abram voornoemd de wagen heeft omgeworpen, daardoor 2 tonnen bier zijn aan stukken gevallen en te niet geraakt, verklarende verder hij depositant dat hem wel is bekend dat dezelfde wagen zoals hij uit de mond van hem Abram voornoemd verstaan had, hem was toebehorende.

pagina 241 d.d. 26-02-1606.

T.v.v. Wouter Reijniersz. Scherp als collecteur en medestander van de impost van het bestiaal over Schiedam van de termijn ingegaan 01-08-1605 hebben Pieter Hendriksz. zeevarende man oud circa

30 jr en Nanning Aalbrechtsz. mede zeevarende man oud ca 33 jr (**pag. 242**) waar te zijn hetgeen volgt. En eerts de voorsz. Pieter Hendriksz. hoe dat in de slachttijd anno 1604 tot zijn huis is gekomen de huisvrouw van Joris Leendertsz. van Alphen wonende in de jurisdictie van de Kethel en zijn deposants huisvrouw een voet vlees verveild heeft, zoals hij uit de mond van zijn vrouw heeft verstaan, dewelke door haar van dezelve dienvolgens gekocht is geworden. Verder verklaart hij deposant nog dat de huisvrouw van (**pag. 243**) Joris Leendertsz. voornoemd in de slachttijd lestleden weder tot zijn huis 3 of 4 diverse reizen gekomen is en hem met zijn vrouw heeft gevraagd of hij enig vlees van hem begeerde te kopen, waarop hem tot antwoord is gegeven dat hij het vlees dat hij zou mogen komen te kopen eerst begeerde te bezichtigen en heeft daarna door veel aanlopen van de voorsz. Joris Leendertsz. huisvrouw een halve voet vlees gekocht, verklaarde mede hij deposant dat nu ca een maand geleden de voorsz. Joris Leendertsz. met zijn vrouw tot zijn huis is gekomen zeer verbaasd wezende en tegen hem en zijn huisvrouw gezegd heeft dat zijlieden doch tegen niemand zeggen zouden, dat zij enig vlees van haar gekocht hadden, voegende daarbij waar zake dat hij deposant het zei daardoor wel tot 200 gld aan schade zou komen te geraken, waarbij door hem deposant is geantwoord: Ahadde ick dat geweten toen gij mij het vlees verkocht, ick en soude het van nu niet gekocht hebben. Daarna verklaarde de voorsz. Nanning Aalbrechtsz. hoe dat geleden ca 10 weken hij deposant nog jongeman wezende gestaan heeft ten huize van Trijntgen Sijbrandsdr. zijn tegenwoordige vrouw toentertijd jongedochter en dat middertijd ingekomen is de huisvrouw van Joris Leendertsz. voorsz. verveijlen (pagina 243) dezelve Trijntgen Sijbrandsdr. een voet vlees welke door haar van dezelfde vrouw gekocht is geworden voor omtrent 7 2 gld, verklaarde wijders hij deposant op de 24-02-1606 buiten deze stad gegaan is om enige affaires die hij te doen hadde, gekomen zijn ten huize van de voorsz. Joris Leendertsz. dewelke ten zelfde dage tegen hem deposant zei dat hij doch tegen niemand zou zeggen dat zijn deposant huisvrouw enig vlees van hem gekocht had, voegende mede daarbij indien iemand hetzelfde kwam te weten, dat zij daardoor grote schade zouden lijden en dat hij het niet zei om zijnent wille maar om hem deposanten wil. Eindelijk verklaarden zij deposanten allebei wel te weten dat door ene Tonis Gerritsz. zo als zij uit de mond van deszelfs Tonis Gerritsz. huisvrouw verstaan hebben, de andere voeten vlees van het beest daar Trijntgen voornoemd afgehaald heeft van de voorsz. Joris Leendertsz. huisvrouw binnen dezer stede gekocht is geworden. **pagina 243 d.d. 15-03-1606.**

T.v.v. Cornelis Cornelisz. Meppel hebben Jan Thijsz. van Tendeloo oud ca 37 jr overgebuur en Lijsbeth Claasdr. oud ca 54 jr huisvrouw van Sijbrant Dirksz. naaste gebuur van Maritgen Jansdr. weduwe van Gerrit Courten schoenmaker verklaard waar te zijn dat zijlieden sedert de aflijvigheid van de voorsz. Gerrit niet gezien hebben dat de requirant geweest of gegaan is voorbij of ontrent de deur (**pag. 244**) van de voorsz. Gerrit Courten en dat de requirant het sedert dezelfde tijd en wijlen in de stad is geweest en zich niet anders gedragen of gekweten heeft dan een jongeman met ere hem schuldig is en behoort te gedragen.

pagina 244 d.d. 15-03-1606.

T.v.v. als voren heeft Gerrit Dirksz. van der Wolff oud weesmeester en tegenwoordig weesvader van het weeshuis alhier oud ca 46 jr verklaard waar te zijn dat hij deposant benevens meer anderen vergaderd is geweest in het weeshuis hier ter stede en geleden ca 2 maanden om door zijn tussenspreken de requirant te verzoeken en accorderen met de vrunden van de zijde van Gerrit Courten bij dewelke aldaar geëist worde voor de zoen de somma van 1000 gld boven enige andere pretentie daarop de vrunden van de requirant antwoordden en verklaarden hetzelfde te wezen verre boven het vermogen en middelen van dezelfde requirant, doch echter een bod geboden hebben daar naar de vrunden van de voorsz. Gerrit Courten niet en wilden horen. Verklaart voorts dat de vrunden van de voorsz. requirant aldaar verzocht hebben de zaak te submitteren aan hem deposant mitsgaders Pieter Pietersz. van der Burch oud burgemeester, Pieter Claasz. Pesser en Pieter Jansz. Lis raden dezer stede, maar dat door het hoog aanhouden en eis van de zijde van Gerrit Courten gedaan door de voorsz. arbiters geen uitspraak (**pag. 245**) werd gedaan, verklaarden de zaak voor een wijle te willen (aan)houden voor advies ordonnerende en middelertijd partijen bij de anderen te gaan om de zaak wat nader te prepareren. Eindelijk verklaarde hij deposant sedert het overlijden van Gerrit Courten niet anders verstaan te hebben dan dat de requirant zich stil en beleefd heeft gedragen.

pagina 245 eodem die = 15-03-1606.

Compareerde Willem Nieupoort nts oud ca 28 jr en verklaart ten verzoeke als voren waar te zijn dat hij tot meermalen aan de vrunden ofte enige van de zijde van Gerrit Courten verzocht heeft om weer bij elkaar te komen en nu leest op maandag de 6e dezer aan de secretaris Gerrit Muijs dewelke dadelijk

ene Roeloff Jansz. schrienwerker schoonvader van de weduwe van Gerrit Courten hetzelfde aanzegde die daarop de secretaris antwoordde (zo hij deposant hem relaterende dat het onnodig ware alle de goede mannen bijeen te doen komen voor en aleer de zaak wat was geprepareerd) en dat dit het beste was dat men eerst met zijn tweeën of drieën de zaak bij de anderen wat zochten te middelen, waarop hij deposant tegen de secretaris Muijs zeide daartoe wel genegen te zijn, verzoekende dat hij wilde hetzelfde de voorsz. Roeloff aanzeggen en afvragen wanneer hem hetzelfde mocht te passen om te komen, daarop Roeloff Jansz. de secretaris antwoordde dat het hem op maandag voorsz. niet mocht gebeuren, maar wel dinsdags daaraanvolgende tot zulke ure als hem zoude worden betekend, daar bijvoegende dat hii **pag. 246)** zou meebrengen Hendrik Jansz. Pansser als voogd van de weeskinderen van Gerrit Courten voornoemd.

pagina 246 eodem die = 15-03-1606.

Arent van Leeuwen eertijds klerk van de secretaris en nu van Willem Nieupoort nts voornoemd oud ca 24 jr heeft tvv als voren verklaard waar te zijn dat hij op dinsdag smorgens door last van de voorsz. Willem Nieupoort gegaan is ten huize van Roeloff Jansz. schrienwerker om hem aan te zeggen en de plaats te betekenen ter fine voorsz. om te compareren in de herberg van Dordrecht na de noen te 4 uren, waarop hij tot antwoord kreeg van de huisvrouw van de voorsz. Roeloff Jansz. dat hij niet thuis was en dat zij ook niet wist waar hij was, doch echter daar weder nog eens gaande verstond dat hij was geweest van smorgens vroeg af ten huize van Jan Thijsz. Brandewijndrinker tot omtrent de klok van 10 uren voor noen en daarna in een andere herberg genaamd de Boot tot ca de klok van 12 uren, verklaart voorts hij deposant dat hij omtrent half 2 uur na noen gegaan is naar Roeloff voorsz. wandelende achter op de Haven, aan hem verzoekende met vrundschappen de comparitie te willen waarnemen, waarop Roeloff hem voor antwoord gaf ik ben anders beraden en wil hij (denoterende de requirant) t gunt geëist is niet geven, zo en zal het niet gedaan worden met meer andere propoosten. Ten leste verklaarde hij deposant dat op woensdag de 8e dezer Hendrik Jansz. Pansser (**pag. 247)** als voogd van de voorsz. weeskinderen (wezende ten huize van Willem Nieuwpoort) verhaalde hoe dat Roeloff Jansz. hem gesproken had om op dinsdag alstoen lest verleden te vergaderen en dat hij Hendrik Jansz. ten zelve dage=s-morgens komende ten huiize van Jan Thijsz. Brandewijnbrander aldaar vond zitten de voorsz. Roeloff Jansz. de welke hij afvroeg wat uur de vergadering zou zijn, daarop Roeloff antwoordde Atis aff ick ben anders beraden= en andere harde woorden.

pagina 247 d.d. 09-03-1606.

Compareerde Bruijn Adriaansz. Cuijper raad en vroedschap dezer stede oud 51 jr, de welke verklaarde waar te zijn dat door hem t convoij betaald is van alzulke tonnen haring als door Hans Elers van Hamburch van zijnentwege aan Adriaan Maartensz. Block tot Amsterdam gezonden is. In margine >t salaris van de Baljuw en Bode is hiervan niet ontvangen.

pagina 247 d.d. 18-03-1606.

Hebben Dirk Ariensz. Cuijper oud ca 48 jr vroedschap mitsgaders Jonas Pietersz. oud ca 44 jr en Jan Cornelisz. Cruijssert oud ca 29 jr elk bij de eed als schutter dezer stede gedaan en Maartijntgen Maartensdr. oud ca 28 jr huisvrouw van Cornelis Jansz. schipper verklaard als reders elk voor 1/16e part in het schip genaamd Sinte Pieter groot 90 lasten, (**pag. 248)** daar schipper van was Cornelis Jansz. voornoemd, mitsgaders eigenaars dezelfde portie scheeps van het ingeladen zout hetwelk >t zelfde schip ten tijde van het ongeluk op datum het navolgende overeengekomen en had waar te zijn tvv Quiring Jansz. Bugge koopman wonende Amsterdam vanwege de assureteurs van het voorsz. schip dat zijlieden deposanten niet geweten hebben van het ongeluk >t voorsz. schip op 8 januariari lestleden op de kust van Squirhem in den lande van Boulogne overkomen voor ende aleer de voorsz. schipper Cornelis Jansz. op >t Hooft dezer stede was gekomen wezende de eerste februari daarna. Verder verklaarden zij deposanten nog wel te weten dat Leendert Jansz. mede reder voor 1/16e part in het voorsz. schip van Cornelis Jansz. dewelke met zijn schip tegenwoordig naar Rochel gevaren is en overzulks nevens henlieden deposanten alhier geen verklaring zoude doen, insgelijks van >t voorsz. ongeluk niet heeft geweten, voor en aleer Cornelis Jabnsz. op 1 februari als voren verhaald staat, op >t Hooft dezer stedd was gekomen.

pagina 248 T.v.v. als boven heeft Cornelis Jansz. schipper oud ca 38 jr verklaard waar te zijn dat ten tijde het schip genaamd Sinte Pieter daarop hij deposant schipper was op de kust van Squirhem in den lande van Boulogne op 08-01-1606 strandde ingeladen had de nombre van een weinig meer als (**pag. 249)** 800 mornacx zout zijn reders eigenlijk toebehorende, waarvan honderd door hem deposant gekocht was van 36 kronen, mitsgaders nog 2 oxhoofden franse wijn, verklaarde nog hij deposant mede kennisse te hebben en waar te zijn al het gundt op 02-02-1606 bij vijf van zijn bootsgezellen met name Arij Cornelisz. Keuijff, Arij Huibrechtsz., Maarten Hermansz., Herman Claasz.

en Pierre Rittil gedeposeerd en verklaard is.

pagina 249 d.d. 21-03-1606.

T.v.v. Johannes Cuchilimus doctor dezer stede heeft Claartgen Cornelisdr. oud ca 16 jr dienstmaagd van de voorsz. doctor verklaard waar te zijn dat na de voorsz. requirant haar deposante gestuurd had ten huize van Tonis Pouwelsz. om sekere penningen die hem kwamen ter zake dat hij diens huisvrouw omtrent 1 jaar geleden gevisiteerd had en nu hem daarom beleefdelyk door haar deposante dede manen zo is Adriaan Tonisz. die ten huize van Tonis Pouwelsz. voorsz. was gekomen ten huize van de voorsz. requirant met luider kele injurieuselyk genoeg tegen dezelve requirant geroepen en gezegd Aghij schrobber, ghij wroeterken, ghij en zijt niet waardich dat ghij doctor zijt en meer andere jurieuze woorden en heeft daerenboven de huisvrouw van de requirant wel forselyk bij de arm gevat en gezegd om deze fluwelen mouwen zal uw vader bankeroet spelen, daarom betaald ze om dit geld en weggegaan zijnde is weder gekomen en heeft gezegd Acomter eens vuyt hebt ghij het hert denoterende (**pag. 250**) de voorsz. requirant bijtende wel vilijnlyk op zijn duim met meer andere dreigementen, zulks dat de huisvrouw van dezelve requirant genoodzaakt is geweest de deur aan te sluiten.

pagina 250 d.d. 23-03-1606.

T.v.v. Potteke Reijntges schipper wonende Molquerijn in Vriesland heeft Claas Bastiaansz. lijndraaier wonende binnen dezer stede oud ca 40 jr verklaard waar te zijn dat hij ca 2 jr geleden voor Willem Jujaansz. Borsselaar gemaakt heeft een nieuwe cabel lang wezende omtrent 110 vamen tbv het bootschip dat dezelve Willem Jujaansz. ten voorsz. tijde was voerende, verklaart nog hij deposant tvv als boven in april lestleden voor en tbv als boven gemaakt te hebben een nieuwe cabel de welke mede omtrent 110 vamen lang was.

pagina 251 d.d. 23-03-1606.

T.v.v. als voren heeft Jan Michielsz. sloopstimmerman wonende op Delfshaven oud ca 50 jr verklaard waar te zijn dat hij omtrent 1 maand geleden nevens de requirant geweest is ten huize van Willem Jujaansz. stierman wonende binnen dezer stede ten welken tijde de voorsz. requirant van dezelve Willem Jujaansz kocht zekere boot aldaar in de haven liggende met conditie dat hij Willem Jujaansz. de zelve boot zou vrijen en waren op alle havens, stromen en rivieren als vrij en onbekommerd, gelijk hij ook dadelijk beloofde ook mede dat het gans gaaf, ongescheurd en ongeknusd was en dat daarbij waren 4 cabels in de langste lijnbaan binnen deze stede wezende geslagen, van welke 4 cabels de voorsz. Borsselaar zeide dat de voorste een eindje gekort was, mitsgaders nog 3 ankers en voorts alle andere gereedschappen tot het voorsz. bootschip boven het gunt voorsz. is behorende, zo het zelve uit de zee gekomen is, behalve koopmans goed en driffwant.

pagina 251 d.d. 04-04-1606.

T.v.v. Antonis Cornelisz. en Maarten Willemsz. kooplieden wonende binnen dezer stede hebben Cornelis Ariensz., Boon oud circa 56 jr en Arie Cornelisz. Drooch (**pag. 252**) oud ca 45 jr, beiden schippers wonende alhier verklaard waar te zijn alhetgeen door hen deposanten op 07-12-1605 neffens Pieter Gerritsz. schipper van Franeker en Wouter Woutersz. timmerman wonende tot Versuij in Frankrijk onder haar hand is geattesteerd hetwelk van woorde tot woorde hieronder is gesteld. Wij ondergeschrevenen schippers en timmerlieden certificeren dat het schip van Baarhout Warnaarstz. zeer onbekwaam is om te repareren of weer te maken, ten ware met grote kosten te weten daar moet 1e een nieuwe huid om en van binnen zeer voorzien met sluimers en kadtspoeren en ander goed zodat het veel zou kosten en daar is ook die plaats zeer onbekwaam, overmits dat er geen hout is te bekomen ten ware met groot geld, want zou men het schip laten maken, zo most men alle dinck uit Holland moeten brengen, hout, spijkers, timmerlieden, gram hout, voorts al wat men tot zulken werk van doen moetten wezen. Oirconden zo hebben wij schippers met ons eigen hand en merk ondertekend. Alen tekenen behalve Cornelis Boon die met een merk tekent.

pagina 253 d.d. 05-04-1606.

T.v.v. Vranck Pietersz. waard in de Roskam binnen Schiedam heeft Aalbrecht Arentsz. zeevarende man oud ca 58 jr wonende den Briel verklaard waar te zijn dat hij op 03-04-1606, ten welke tijde hij van mening was naar zijn woonplaats te varen en niet weg kon geraken, hij des avonds is gekomen ten huize van de voornoemde requirant en daar gevraagd heeft of hij voor een nacht daar logies kon krijgen, hetwelk kon en hij aldaar is blijven logeren. Hij is >s-morgens opgestaan en heeft zich gehaast aangekleed en is het huis van de requirant uitgegaan, daar hij meende dat hij zich een weinig verslapen had en zorgde dat Daam Jacobsz. schipper op den Briel (welke hij de avond tevoren gesproken had) weg zou varen en toen hij deposant op straat kwam daar Daam ontmoette, die hem deposant zeide zeker manspersoon te willen gaan halen in de herberg van de sleutel die met hem

naar den Briel zou varen en is hij deposant met de voorsz. Daam naar de voorsz. manspersoon in de voorsz. herberg gegaan en daar binenkomende zag dat dezelve manspersoon een half muddeke met brandewijn voor zich had staan en hij heeft toen een gelijk half muddeken brandewijn besteld en uitgedronken met meer anderen, die mede naar den Briel met hem zouden varen en bij het scheiden heeft hij deposant in zijn diefsack getapt, menende daar klein geld uit te halen om de brandewijn door hem en de anderen (**pag. 255**) gedronken, daar mede te betalen en heeft daarin geen klein geld genomen, waarover hij tegen de voorsz. Daam Jacobsz. zeide in forma deze woorden=ik meende dat ick noch een weinig klein geld bij mij had, doch ick vint het niet, ick wilde wel dat ghij mij 1 st aan klein geld wilde lenen, ick zal het U in de schuit wederom geven=waarna vervolgens hij deposant dezelfde stuiver bij Daam heeft geleend en zijn also alle tezamen van daar gescheiden, zonder enige woorden meer dienaangaande te gebruiken of dat hij deposant ook in het minst gezegd of gedacht heeft dat hij enig geld ten huize van de requirant kwijt zou zijn geraakt, verklaarde hij deposant wel te weten dat hij ten tijde als boven tot de requirant geslapen heeft aldaar bij dezelfde of iemand van zijn huisgezin heeft nog de penninck veranderd is geworden en dat hij van de requirant zijn vrouw of iemand van deszelfs huisgezin ook anders niet weet te zeggen of gezien heeft dan alle eer en vromigheid. Eindelijk verklaarde hij deposant nog dat hij tot verscheidene andere tijden ten huize van de voorsz. requirant gelogeed is geweest en dat hij dezelve mitsgaders zijn huisvrouw wel verscheidene penningen ter bewaring heeft gegeven gehad die hem bij henen altoos tot de penningen toe wederom zijn gerestitueerd zp wanneer hij des begeerde zouden ooit ten tijde hij aldaar gelogeed is geweest in het minst gelach geld of goederen verminderd geworden te zijn.

pagina 255 d.d. 13-04-1606.

T.v.v. Maritgen Willemsdr. weduwe van Pieter Pietersz. bakker wonende alhier hebben Dirk Arentsz. schuitvoerder oud circa 64 jr en Maritgen Arentsdr. oud circa 60 jr beiden wonende binnen dezer stede verklaard waar te zijn te weten dat nu 3 jaar geleden zonder de juiste tijd nog te weten tezamen gegaan zijn naar Ouderschie ten huize van Maritgen Dirksdr. des voorsz. requirantes moeder om dezelve te verzoeken en te visiteren in haar ziekte, daarvan zij 2 of 3 dagen daarna dezer wereld is overleden, haar onder meer andere woorden en propoosten vragende hoe dat de dingen tussen haar en haar kinderen, mitsgaders tussen dezelve kinderen stonden, waarop zij deposante antwoordde dezelve alles wel te staan, voegende voorts nog daarbij dat zij wel zoude maken dat het tussen haar 2 kinderen zo gelijk zoude gaan als of het in een effenaar hinkende naar verscheiden meer andere redenen hebben zij depositanten van de voorsz. Maritgen Dirksdr. afscheid genomen en zijn wederom naar huis gegaan, in welke thuis gaan henlieden binnen Overschie ontmoetten ene Joris Wilemsz. de zoon van de voorsz. Maritgen Dirksdr., dewelke zijlieden aan hebben gesproken en verhaald dat zij tot zijn moeder hadden geweest en dat zij zijn moeder afgevraagd hadden hoe de dingen tussen haar en haar kinderen, mitsgaders tussen dezelve kinderen al stonden, dies henlieden daarop mede antwoorden dat dezelve wel stonden en dat het wel (**pag. 256**) beschreven was, waarop zij depositanten zeiden hetzelfde goed te zijn en vroegen de voorsz. Joris Willemsz. of Maritgen Willemsdr. requirante voorsz. zijn zuster daar bij geweest was, die henlieden daarentegen antwoorden neen, waarop zij depositanten hem vroegen of Maritgen Willemsdr. daar mede wel tevreden zou zijn, daarop hij antwoordde en zeide Indien zij daarmede niet tevreden is, zo is het ongedaan. Verder verklaarden zij depositanten nog tot verscheidene stonden hebben horen zeggen dat Joris Willemsz. ten tijde hij huwelijkte uit de gemene boedel gekleed en uitgezet is en dat het voorsproken was dat hij daarenboven voor zijn huwelijksgoed zou hebben eens 300 gld en dat de requirante daar tegens ten volle niet begroot was.

pagina 256 d.d. 21-04-1606.

T.v.v. Bastiaan Joostenz. schipper wonende Rotterdam hebben Simon Claasz. Pesser oud circa 52 jr., Gerrit Dirksz. van der Wolff oud circa 56 jr, Pieter Jansz. Lis oud ca 53 jr, Bruijn Reijmbrantsz., cuijper oud jr (niet ingevuld) en Jonas Pietersz. oud 45 jr allen tegenwoordig binnen dezer stede gehoord en geëxamineerd zijnde op de navolgende articulen van interrogatorien, hebben verklaard waar te zijn het gundt voor en beneffens ieder derzelve articulen gesteld is. Eerst of niet waar is dat Maarten Tielmansz. Coninck c.s. mede bewilligd en (**pag. 257**)geconsenteerd heeft in zeker accoord gemaakt tussen de requirant alstoen gevangen tot Duinkerken en zijn bevrachters volgens het accoord daarvan zijnde van 12-02-1600. Simon Claasz. Pesser, Pieter Jansz. Lis en Jonas Pietersz. zeiden niet affirmatinklijk te kunnen verklaren dat Maarten Tielmansz. Coninck in het accoord bewilligd en geconstateerd zou hebben doordien het lange geleden was en henlieden overzulks ontgaan is, Gerrit Dirksz. van der Wolff en Bruijn Reijmbrantsz. cuijper verklaarden wel te weten dat Maarten Coninck ten tijde van het maken en schrijven van het accoord hierboven geroerd daarinne mede bewilligd en

geconenteerd heeft, maar dat hij onwillig bleef hetzelfde te tekenen nadat het bij henlieden deposanten cs al ondertekend was op niet ingevuld, deszelfs Maarten Tielmansz. voorgaande gedragen consenteert. Item of zijlieden het voorsz. accoord wel zouden hebben aangegaan indien de voorsz. Maarten Tielmansz. daartoe niet had willen staan. Zij getuigen verklaren allen neen. En of Arent Dirksz. Niessen mede een van de requiranten bevrachters met zo wel geaccordeerd heeft voor vrij Hamburgers goederen als boven zijn eigen goederen. Zij getuigen verklaren allen tezamen ja En of het accoord finalijk niet is gedaan onder de bevrachters in het zelve accoord genomineerd ten einde de requirant van dezelve zou ontvangen de somma van 1000 gld zonder enig reserve en dat daarmede de zaak alstoen litigieus voor de vierschaar dezer stede hangende, af zou wezen. De getuige verklaren ja.

pagina 258 d.d 26-04-1606.

T.v.v. Cornelis Joppensz. buitenvader van het oude bijssges hof gefundeerd bij zalr Huijbrecht Corsz. heeft Tonis Cornelisz. koopman binnen dezer stede oud circa 46 jr verklaard waar te wezen dat ten tijde toen hij deposant van gelijke buitenvader in het voornoemde oude bijssgeshof was bij ene Jan Marcusz. en Neeltgen Meesdr. Visscher zijn huisvrouw beiden zalr. op 01-11-1602 uit de middelen en incomen van hetzelfde Hoff aan baar geld heeft geleend 100 gld, welke som zijn beloofd in haar leven te restitueren of naar haarlieder dood doen restitueren.

pagina 258 d.d. 06-05-1606..

T.v.v. Pieter Jansz. Lis raad en vroedschap dezer stede vanwege en als procuratie hebbende van Mr Carel Lambrechtsz.chirurgijn binnen de zelve stede zijn huisvrouwen stiefvasder hebben Sijmon Melchiorz. Veris insgelijks raad en vroedschap en Dirk Claasz. Pansser burgers der voorsz. stede gehoord (**pag. 259**) en geëxamineerd zijnde op de navolgende vraagstukken, verklaard waar te zijn het gundt voor en benefens ieder der zelve articulen geannoteerd en getekend staat. Of niet waar en haarlieder deposanten kennelijk is dat de requirant op de 16e maart lestleden binnen Delft buiten aan de noordzijde van de Hamerbrug ene Crijn Jansz. Verhooch wonende aldaar aangesproken en gemaand heeft om in kwaliteit als boven betalinge te hebben van enige jaren verlopen erfpacht. En of de voorsz. Crijn Verhooch daarop niet antwoordde dezelve betalinge korts na Pasen eerstcomende te zullen doen.

pagina 259.

Op 16-03-1609 zijn Sijmon Melchiorz. Veris en Dirk Claasz. Pansser t.v.v. als boven ter secretarie gecompareerd en hebben bij forme van recollement verklaard bij haarlieder depositie te persisteren en de inhoud van dien waar en van zulke voughen geschied te zijn.

pagina 260 d.d. 26-05-1606.

T.v.v. Anthonis Jansz. de Heijde koopman wonende Delft hebben Arent Bruijnsz. van der Dussen oud ca 46 jr en Jacob Hendriksz. Bolleman oud ca 37 jr beiden kooplieden alhier verklaard waar te zijn dat Arie Cornelisz. Drooch schipper op het schip Sinte Pieter op 20-04-1606 van het Hooft dezer stede met het voorsz. schip ter zeil is gegaan en >s-anderen daags >s-morgens wezende vrijdag met hetzelfde schip in zee is gevaren en ingeladen hebbende 36 last tarwe, waarvan 30 lasten toebehorende enige kooplieden in Delft en de resterende 6 last aan Gerrit Dirksz. van der Wolff. Zij verklaarden voorts wel te weten dat de voorsz. Arien Drooch met het voorsz. schip twee of drie dagen na het uitzeilen van het voorsz. schip genaamd de peerl van Duijkerken daar kapitein op is Wittebol genomen is geworden en gebracht bij de stad Nieuwpoort met het voorsz. schip en ingeladen goed. Allegerende zij deposanten voor redenen van wetenschappedat de voorsz. Arij Drooch na het voorsz. nemen een missive aan hem gezonden heeft geschreven en getekend door zijn eigen hand op 16-06-1606, inhoudende o.a. dat het voorsz. schip bij Nieuwpoort voornoemd al verkocht was.

pagina 261 d.d. 06-06-1606.

T.v.v. Maarten Hendriksz. Lantman hebben Jan Jorisz. glaasmaker oud ca 56 jr en Neeltgen Dirksdr. zijn huisvrouw oud 38 jr verklaard waar te zijn t gundt volgt. Eerst de voorsz. Neeltgen Dirksdr. dat zij deposante geleden omtrent 5 jr >s-maandags aan pasen is gegaan naar haar tuin liggende buiten de Rotterdamse poort dezer stede omtrent het huis van de requirant en dat zij te zelve tijde in het voorbij passeren van deszelfs requirantes huisinge in de deur heeft zien staan een vrouw genaamd Meijnsgen Jansdr,. met een stuk eten in haar hand, zijnde nog ongehuld en dat zij in haar tuin komende heeft gezegd tegen haar man Jan Jorisz. voornoemd die zij in de voorsz. tuin heeft gevonden, dat zij een vrouw met een stuk eten in haar hand wezende ongehuld. En dat zij in dezelve haar tuin komendw heeft gezegd tegen haar man Jan Jorisz. voornoemd die hij in de voorsz. tuin heeft gevonden) dat zij een vrouw met een stuk eten wezende ongehuld als voren, heeft zien staan in de deur van de requirant, waarop door haar man is geantwoord dat Maarten Hendriksz. en zijn vrouw niet

thuis waren en dat hij zijn zoontje Jan Jansz. ten huize van de requirant om de spade (die aldaar stond), had gezonden en dat hij hen voor antwoord gegeven had dat zij hem aan de spade niet en const geholpen, nochte dat zij niet wist waar diezelfde stond, mitsgaders dat de voorsz. vrouw tegen zijn zoontje had gezegd, dat zij de zuster was van de huisvrouw van de requirant en dat hij dezelfde vrouw een stuk linde in haar narm (=arm) had zien hebben, welke zij zeide van mening was te gaan naaien. Verder verklaren zij deposanten voor reden van wetenschap allebei dat een half uur nadat de voorsz. vrouw bij de deposante was (**pag. 262**)gezien, zij luiden uit de tuin zijn gescheiden en dat zij toen de deur van des requirantes huizinge hebben bevonden toegesloten te wezen. Eindelijk verklaren zij deposanten nog dat de requirant een dag of twee nadat zijlieden in haar tuin waren geweest bij haarlieder is gekomen en haar geklaagd heeft dat hij >s-,maandags aan pasen, toen hij met zijn vrouw te Overschie was, kwijt geworden is enige goederen als namelijk een stuk rookt vlees, een deel linde, 2 halve kazen en een paar schoenen.

pagina 262 d.d. 09-06-1606.

T.v.v. Dirk Anthonisz. wonende tot Zierikzee heeft Jan Cruijssert koopman wonende alhier verklaard waar te zijn dat hij 3 weken geleden tot Zierikzee verkocht heeft 300 groff zout à 27 pond vlaams ten honderd, voor welke som hij de requirant heeft last gelaten dat hij voor hem zou gelieven te kopen 200 klein zout en heeft hem tot dieneinde overhandigd zijn tolbrief van 09-09-1605, volgende de voorsz. belasting de requirant hetzelfde volbracht heeft en is dienvolgens alhier aan het Hoofd dezer stede op 07-06-1606 met de voorsz. 200 zout aangekomen bij hem, hebbende de voorsz. tolbrief, waarvan hij (**pag. 263**) deposant ter zelfder tijd om het voorsz. zout te verkopen, met de requirant een monsterken met lijf aan zijn factor Pieter Sijmonsz.. koopmante Dordrecht heeft gezonden; dat de requirant in het wederom keren een brief van de voorsz. Pieter Sijmonsz. zijn voorsz. factor heeft gebracht, gedateerd 06-06-1606, in dewelke hij hem heeft geschreven dat hij de voornoemde 200 zout had verkocht en dat hij toen de requirant om het voorsz. zout, hetwelk middelertijd tot Schiedam was blijven liggen, heeft bevracht om naar Dordrecht te voeren en dat hij deposant te dien tijde 50 abuis de voorsz. requirant de voorn. tolbrief heeft afgeëist en gezegd ghij vaart van Dordrecht naar Zierikzee, geef mijn tolbrief wederom, hetwelk de voorsz. requirant heeft gedaan zonder dat hij deposant op de Tol te Dordrecht heeft gedaan.

pagina 263 d.d. 10-06-1606.

T.v.v. Jacob Rochusz. Swardelbosch heeft Cornelis Leendertsz. Hertich oud ca 53 jr verklaard waar te zijn dat hij 2 2 jr geleden zonder de juiste tijd onthouden te hebben is geweest te huize van Gerrit Pietersz. Blick alwaar te zelfder tijd ten bijwezen van Rochus Jansz., Arent Leendertsz. en de huisvrouw (**pag. 264**) van de voorsz. Blick door de requirant verkocht is en door ene Elias Leendertsz. gekocht is geworden een huis en erf gelegen aan het Einde, belend O Sijmon Cornelisz. Bouman en W Frans Brasser en dat ter zelfder tijde in het verkopen van het voorsz. huis door de requirantr vuytdukkelijk is geconditioneerd en bedongen geworden, dat hij de voorsz. Elias Leendertsz. het voorsz. huis zou leveren zoals bij hem requirant lest gepossiedeerd en bezeten was en voorts alles volgens de oude waarbrief die hij dezelfde Elias bij het geven van de gifte van het voorsz. huis zou leveren.

pagina 264 d.d. 13-06-1606.

T.v.v. Cornelis Cornelisz. Calff den Ouden heeft Aalbrecht Hendriksz. van der Warrick scheepstimmerman wonende alhier oud ca 26 jr verklaard waar te zijn dat geleden omtrent vastenavond ao 1606 een jaar zonder in de perfecte tijd behaald te willen zijn, gebeurd is dat ene Huijbrecht Cornelisz. den Draijer vergezelschap met zijn zwager genaamd Cornelis gekomen zijn op de timmerwerf, alwaar de voorsz. Huijbrecht een nieuwe cromstevenschuit (die hij de requirant had besteld te maken) op stapel had staan en dat hij te zelfder tijd met zijn zwager in de voorsz. cromstevan is gegaan (**pag. 265**) en zijn nadat hij dezelfde bezichtigd had weder daar vuytgecomen en een stukje weg van de voornoemde cromstevan schuit is gegaan, alwaar de voorsz. Huijbrecht de requirant bij hem heeft geroepen en tegen hem gezegd heeft, dat de cromstevenschuit niet naar zijn zin was en dat hij die zelfde niet begeerde te hebben, waarop door de requirant tot antwoord is gegeven wilt ghij die niet hebben, laet mij die houden, waarop de voorsz. Huijbrecht wederom antwoordde ick laet ze u houden. Verder verklaarde de deposant voor redenen van wetenschap nog dat hij te zelfder tijd is geweest de werkknecht van de requirant en dat hij de voorsz. cromstevan vant eerste tot het leste heeft helpen opmaken en dat de voorsz. Huijbrecht gedurende het maken van de voorsz. cromstevan bij hem deposant (daar hij aan dezelfde stond) wracht is gekomen en tegen hem deposant gezegd heeft de schuit is niet naar mijn zin, ik begeer de schuit niet.

pagina 265 d.d. 15-06-1606.

T.v.v. Cornelis Balbiaen wonende ter Veer heeft Esaijas de Tuaert tafelhouder tot St Geertruidenberg oud ca 39 jr gehoord en geëxamineerd zijnde op de navolgende vraagstukken daarop verklaard t gundt achter ieder der selver articulen is gesteld (**pag. 266**) en eerst of niet waar is dat Anthonij Surnotj de tafel van leninge tot Breda verkocht en geleverd heeft aan de requirant zijn schoonzoon. Hij verklaart ja.

Ende of de requirant dezelve Surnotj daarvan niet heeft voldaan en betaald. Hij deposant zegt niet affirmatievelijk te connen getuigen dat Anthonin Surnotj van de koop van de tafel van lening te Breda door de requirant is voldaan, dan verklaart hem vastelijk te geduijncken dat de voorsz. Surnotj daarvan zou zijn voldaan, uitwijzende de boeken van de requirant, dewelke hij deposant onder (ogen) gehad heeft en doorgelezen daarop geresumeerd heeft. Verder of de requirant (voorgenomen hebbende te vertrekken naar Engeland) de voorsz. tafel niet weder gesteld heeft in handen van de voorsz. Surnotj zijn schoonvader en hem benefens die gegeven middelen van defentie om die tot zijn requirantes profijt te administreren ende defenderen voor elk onbehoorde extorsciën en rigoreuze procederen tegen zijn requirants crediteuren, verklaart het voorgestelde artikel waar te zijn en hetzelfde uit de mond van Surnotj verstaan te hebben.

Item of de voorsz. Surnotj de requirant van de voorsz. handeling niet wederom gegeven heeft een renversaal inhoudende dat hij Surnotj ter wedercomste van de requirant zijn schoonzoon aan dezelve requirant van zijn administratie en handeling zou doen behoorlijke rekeningh, bewijs en reliqua en benefens dien weder afstand doen van de voorsz. tafel tot Breda als ook van de tafel (**pag. 267**) tot ter Veer met de aankleven van dien en die wederoverleverende als vrij eigen aan de voorsz. requirant. Getuige verklaart ut supra.

Item of hij deposant daarna wezende bij de voorsz. Surnotj en dezelve afvragende hoe het al stond met de zaken van de requirant zijn schoonzoon. Of dezelve Surnotj daarop niet antwoordde wat kan de ezel doen (denoterende de requirant). Ik heb alle stukken en papieren (tussen hem en mij gemaakt) gescheurd en inzonderheid de renversaal. Ik heb nu de bruij van hem. Hij deposant verklaart ut supra. En wat hij deposant vorder van de voorsz. handeling weet en daarvan met waarheid zou kunnen verklaren. Verder wist hij deposant niet meerder te getuigen.

pagina 267 d.d. 01-07-1606.

T.v.v. Teuntgen Eeuwoutsdr. huisvrouw van Hendrik Hendriksz. den Trarum hebben Claas Arijensz. lindeweaver oud ca 63 jr, Lambrecht Jansz. boogmaker wonende in de Doelen dezer stede oud ca 56 jr, Trijntgen Hendriksdr. oud ca 25 jr, (**pag. 268**) allen geburen van de requirant, verklaren waar te zijn dat zijlieden deposanten op 26-06-1606 door het groot misbaar maken van des requirants kinderen (toen zij van het bezichtigen binnen dezer stede van het rethorikersspel gekomen waren) verstaan hebben dat middelertijd zij het voorsz. spel gezien hadden, veel van haar ouders goederen gestolen waren. Verder verklaart de voorsz. Trijntgen Hendriksdr. alleen, dat zij tenzelven tijde door groot misbaar maken van des requirantes kinderen als voren is gegaan ten huize van dezelve requirante, alwaar zij gezien heeft dat al de tinnen vaten die zij op een vate bort in hetzelfde huis voor die tijd menig maal zien staan hadden, weg waren en dat zij ook mede zag dat daar een last (alwaar de linnen webbe garen in gelegen hadden) op te niet ingevuld stond en hetzelfde garen daar niet was, mitsgaders dat zij thuis achter op de plaats van haar huis is gekomen en aldaar gezien heeft, dat de poort van haar bezijden gang waarop was opgebroken, zulks dat men daar door wel kon bemerken dat zij daar over gekomen en tot het huis van de requirante ingebroken waren.

pagina 269 d.d. 01-07-1606.

Maartgen Jacobsdr. Verboon JD oud omtrent 32 jr gekomen en geëxamineerd zijnde bij forme van recollemente op t inhouden van zekere attestatie door haar voor Willem Nieuupoort de Jonge nts verleden van 29-06-1606 hierna geïnsereerd en aldus luidende Op heden 29-06-1606 comparweerde voor Willem Nieuupoort de jonge nts alhier Maartgen Jacobsdr. Verboon JD oud ca 32 jr heeft ter requisitie van Arent Bruijnsz. van der Dussen verklaard waar te zijn dat zekere tijd geleden Mathijs van Muijlwijck tegen haar deposante (hebbende enige propoosten van de kwestie of processe van de Officier jegens de requirant) zei onder andere: ik heb minst tegen de requirant getuigd dat ik heb gehoord dat hij (denoterende de requirant) tegen de Officier zeide zo gij niet betaald zijt gij een schelm, daarbij voegende dat hij ook veel redenen van Bankeroetiers hoorde) daar hij zo zeer niet op had gelet, presenterende hetzelfde ten allen tijde desnoods en verzocht zijnde met ede te bevestigen.

pag. 270 Zij deposante heeft verklaard, dat de inhoud van die vraag waar te zijn.

pagina 270. ten selven dage = 01-07-1606.

T.v.v. als voren. Aeltgen Cornelisdr. huisvrouw van Balthasar Quinget oud circa 35 jr verklaart voor genoemde nts Nieuupoort van 29-06-1606 ter requisitie van Arent Bruijnsz. van der Dussen waar te

zijn dat zij circa 8 maanden geleden gehoord heeft dat Mathijs van (**pag. 271**) Muijwijck wezende tot haar huis o.a. redenen van het doen van de rekening van Domis Pietersz. tegen haar deposante verhaalde en zei dit hebt gij van mijn te bet(alen) menende van een droge rekening die van het zelfde schip zou worden gedaan en ik heb nochtans meer tot Arent Bruijnsz. voordeel als nadeel verklaard, want ik had verklaard dat Arent Bruijnsz. zei alle bankroetiers zijn schelmen en als hij (denoterende de baljuw) mede bankroet speelde, dat hij mede een schelm was, daarbij voegende nog dezelfde Muijwijck dat hij zulks had verklaard en de secretaris doen tekenen.

pagina 271. 04-07-1606.

Jan Willemsz. van Haarlem oud burgemeester oud ca 49 jr gehoord en geëxamineerd zijnde bij forme van recollemtie op het inhoud van zekere attestatie door hem voor Willem Nieuport de jonge verklaard van 28-06-1606 hierna geïnsereerd en luidende (**pag. 272**) Compareerde voor mij Willem Nieuport de jonge notaris te Schiedam Jan Willemsz. van Haarlem oud burgemeester oud circa 49 jren heeft t.v.v. Arent Bruijnsz. van der Dussen verklaard waar te zijn dat omtrent 10 of 11 maanden geleden ene Sijmon Cornelisz.. Bouman alstoen burgemeester tegen hem deposant zei (nadat hij deposant dezelve verklaard had dat het hem vreemd docht dat hij zo haastig in t deposeren was zonder de requirant eerst gesproken te hebben en dat hij in de secretarie >s-morgens goetijds ontboden was, niet wetende waarom menende dat het van stadhuis zaken was toen hij in de secretarie kwam de certificaten al geschreven vond en hem voorgelezen werd en dezelve horende wel wist dat het alles zo was, maar kwalen uit hem zelve zulks alles zou kennen zeggende hebben, verklaarde voorts hij deposant dat hij zekere tijd daarna met Mathijs van Muijwijck mede oud burgemeester dezer stede van het gunt voorschreven is, redenen hebbende dezelve Muijwijck daarop zeide dat hij de requirant tegen de Baljuw had horen zegen gij zijt een schelm (denoterende de Baljuw) zo gij niet betaald presenterende tzelve te allen tijde (desnoods of verzocht zijnder met ede te bevestigen. Verzoekende hiervan akte.

pagina 273 d.d. 28-07-1606.

T/v.v. Adriaan Servaasz. hebben Abraham Evertsz. oud ca 55 jr en Servaas Ruttenz. oud ca 45 jr verklaard waar te zijn eerst de voorsz. Servaas Ruttenz. dat hem deposant wel kennelijk is dat hoewel het huis op de hoek van de Crepelstraat belend O het huis en erf van Jan Jansz.. Doelman en W met de voorsz. hoek van de Crepelstraat op de naam van Adriaan Servaas zijn deposantes oom op 27-11-1570 verkocht en voor het gerecht dezer stede opgedragen is aan Pieter Jacobsz. Sterrenburch en daarna door Lijsbeth Hendriksdr. van Wel zijn weduwe op 24-03-1574 wederom aan dezelfde Adriaan Servaas (**pag. 274**) verkocht en opgedragen is, alles blijkende bij het giftboek dezer stede, dat nochtans hetzelfde huis en erf nooit de voorsz. Adriaan Servaas toebehoord heeft, maar dat hetzelfde alleenlijken pro forma gedaan werd en de voorsz. Adriaan Servaas naam gebruikt is geweest op i.p.v. Ruth Servaasz. zijn deposantes vader, dewelke het voorsz. huis is toebehorende, welke gift en opdracht daarom pro forma gegeven en gedaan werd omdat zijn deposantes vader Ruth Servaasz. voornoemd van de mennonistische gezindheid was en omdat hij bevreesd was en zorgde dat hetzelfde huis geconfisceerd en bij de heer aangetast zou worden, dat ook mede in de rentebrief van 3 gld per jr die Adriaan Servaasz. op 24 maart voorsz. voor schepenen alhier heeft verleden en speciaal op het voorsz. huis verzekerd heeft de naam van Adriaan Servaasz. voorsz. mede pro forma gebruikt is geweest, om dezelve oorzaak en reden, alzo zijn deposantes vader, dezelfde rente schuldig was aan Lijsbet van Wel voorsz. met Adriaan Servaasz. Voorts verklaren beide deposanten gelijkelijk dat Rut Servaas voorsz. ca 16 of 17 jaar geleden hetzelfde huis verkocht heeft aan Abraham Evertsz. deposant voorsz. met de voorsz. belasting van 3 gld per jr, nadat de voorsz. Abraham Evertsz. omtrent een half jaar daarin had gewoond, heeft hij hetzelfde huis wederom verkocht en opgedragen aan Jan Goossensz. lijndraaier, dewelke de (**pag. 275**) voorsz. rente van 3 gld tot zijn laste nam te betalen, heeft de hoofdsom van dezelfde rente hem gevalideerd en betalinge gestrekt op 80 gld die Jan Goossensz. voornoemd teijnde jaar aan Abraham Evertsz. schuldig was te betalen, welke hoofdsom van de rente ook op de rugge van de custingbrief als aan gelden betaald, getekend worde in zulker voege dat de voorsz. Jan Goossensz. dezelfde rente ook in zijn leven altijd betaald heeft, zulks dat zijlieden deposanten nooit daarom gemaand noch aangesproken zijn geweest, als ook mede niet de voorsz. Adriaan Servaasz., Servaas Ruttenz. deposant voorsz. verklaart nog waar te zijn, dat Tielman de man van Annetje Sijmonsdr. de voorsz. Jan Goossensz. en zijn huisvrouw in haar leven verzocht heeft gehad om de voorsz. hoofdsom af te lossen en presenterende een stuk gelds daar aan te verliezen, hetwelk de voorsz. Jan Goossensz. en zijn huisvrouw tegen hem deposant en zijn huisvrouw zelfs verklaard hebben, zeggende wij zouden de brief nu wel goedkoop krijgen, maar wij weten gene raad om geld.

pagina 275 d.d. 08-08-1606.

T.v.v. Cornelis Jansz. Jongezel hebben Neeltgen Huijbrechtsdr. huisvrouw van (**pag. 276**) Joost Jansz. timmerman oud ca 40 jr, Maartgen Cornelisdr. gehuwd met Tonis Sijmonsz. waker oud ca 43 jr, Jannetgen Jansdr. huisvrouw van Marinus Pietersz. oud ca 54 jr en Lijsbeth Arentsdr. gehuwd met Pieter Courten oud ca 26 jr, allen tezamen geburen verklaren waar te zijn het gundt volgt. Eerst de voorsz. Lijsbeth Arentsdr. en Maartgen Cornelisdr. hoe dat zijlieden op zondag lestleden zijnde 6 augustus met de anderen gestaan hebben voor de deur van Maartgen Tielendr. alias Maartgen Bastiaansdr. en aldaar gezien hebben dat de requirant en ene Sijmon Pietersz. de anderen hebben gemoetet en dat zij de anderen met voorbij passeren over en wederover hebben aangesproken en zijn zo gescheiden zonder dat zijlieden de ander en (ten dien stonden meer hebben gemoeid of gemolesteerd). Voorts zo verklaren zij deposanten allen tezamen, dat nadien de voorsz. requirant en de voorsz. Sijmon Pietersz. van malkanderen gescheiden waren, zijlieden gehoord hebben dat ene Arijen Cornelisz. Boom (die daar omtrent was daarbij de voorsz. Sijmon Pietersz. naar het scheiden van de requirant is gekomen) hem Sijmon voorsz. heeft gevraagd wie hem was onmoetet, waarop door de voorsz. Sijmon is geantwoord geworden, die jongeman (denoterende de requirant die van henlieden een stuk weegs was staan) waarnaar de voorsz. Arijen Boom met (**pag. 277**) toornigen moede naar de requirant is getreden en hem terstond (zeer gestoord zijnde) bij de keel gevat en met zulken gemoed (houdende de requirant nog in zijn bedwang, gevraagd heeft zijt gij het Kornelis, waarop door de requirant is geantwoord ja ik zij het, waarop de voorsz. Boom in voege voorsz. hem requirant wederom heeft gevraagd, wat hem schorte en of hij wel tegen een man zou durven staan, waarop de requirant antwoordde en zei ja ik, dan zei hij verder ik zoek U niet Arijen, waarop door de voorsz. Arijen Boom wederom zeer toornig is geantwoord ende heeft gezegd ik spreek voor mijn zwager en heeft zo, nadat hij veel smadige en toornige woorden had gebruikt, de requirant vortselijk aangevallen, zulks dat hij genooddrukt werd (door die vuijriuse aanvellingen een groot stuk te ruggen te treden). Voorts verklaren zij deposanten nog dat zij de requirant (in het voren te ruggen treden) menigmaal hebben horen roepen Arijen ik en mag U niet. Vorders verklaren Neeltgen Huijbrechtsdr. en Lijsbeth Arientsdr. nog dat de voorsz. Arijen Boom en Sijmon Pietersz. voornoemd de requirant omtrent het huis van Joost Jansz. zeer vortselijk hebben aangedrongen en overvallen, zulks dat zij deposanten wel zagen, dat zijlieden aldaar metten ander de meeste moeiten hadden. Eindelijk verklaart Maartgen Cornelisdr. voornoemd nog dat zij de requirant gedurende (**pag. 278**) de kwestie heeft horen roepen ik ben gekwetst en ik heb genoeg.

pagina 278 d.d. 09-08-1606.

T.v.v. Willem Pietersz. stierman van een buis wonende binnen dezer stede hebben Jan Cornelisz, oud ca 40 jr, Crijn Jacobsz. oud ca 45 jr, Claas Claasz. oud ca 50 jr, Jan Reijersz. oud ca 36 jr, Thonis Rochusz. oud ca 31 jr, Arijen Cornelisz. oud 23 jr, Maarten Jansz. oud ca 25 jr, Wilem Claasz. oud ca 18 jr en Arijen Crijnenz. oud ca 17 jr, elk wonende binnen dezer strede, mitsgaders Thonis Pietersz. oud mede ca 17 jr wonende Haastrecht verklaren waar te zijn dat zij deposanten allen met de voorsz. stierman als bootsgezellen op heden van dezer stede ter zeil gegaan zijn naar den Briel en gekomen zijnde voor of omtrent het Hooft van Vlaardingen is het gebeurd dat ene Cornelis Wesselsz. JM van Wormer bootsgezel neffens henlieden deposanten op de voorsz. buis door een slinger van de fokke hals buiten boord gevallen is (**pag. 279**) in het wenden van de buis naar het Vlaardinger Hooft toe, doordien zij moesten laveren, vermits de wind contrari was, om naar den Briel als voren te zeilen, welke val de voorsz. requirant en zij deposanten gezien hebben, is dezelfde requirant drijvende uit zijn buis (daar in hij aan >t roer stond) gesprongen in een klein bootje dat achter aan dezelfde buis dreef, mitsgaders nog 3 of 4 van henlieden deposanten neffens hm requirant en hebben veel moeite gedaan om de voorsz. Cornelis Wesselsz. te vissen en te bergen, dan hebben dezelve niet weder gezien of kunnen bekomen, is alzo daar verdronken. Verklaren mede zij deposanten, dat door enige bootsgezellen die in de buis waren gebleven, een hout buiten boord is geworpen in de meninge, dat de voorsz. Cornelis Wesselsz. aan tzelve zou houden en zijn leven daarmede salveren van de dood, zeggende de voorsz. bootsgezellen dat hun gedachte de voorsz. Cornelis boven het water hebben zien komen.

pagina 279 d.d. 10-08-1606.

T.v.v. Jacob Matheusz. Buijsch pachter van het gemaal over dezer stede Schiedam van staten wege residerende alhier hebben Cornelis Arientsz. Kievit waard in Dordrecht oud ca 34 jr en Pieter Cornelisz. van der Poth stadsbode met de roede oud ca 46 jr verklaard waar te zijn dat zijlieden deposanten op heden omtrent de klok van drie uren geweest zijn in het huisje geordonneerd tot de ontvangst van de impost en accijnzen, zo van staten als van stede wegen, staande aan de

Schiebrugge binnen dezer stede, alwaar de requirant was zittende om het ontvangen van de impost op het gemaal voorsz. en dat ter zelve stond aldaar gekomen was Gerrit Gerritsz. molenaar op de Zuidkorenmolen, vragende in het inkomen binnen het voorsz. huisje, de requirant na een briefje van enige zakken tarwe, daarvan henlieden depositanten de nombre is ontgaan en zeggende naar) en onder veel meer andere onbehoorlijke woorden (die zij depositanten in effecte niet ontbouden hebben) vuyt vuyrieuse en gramme moede, dat hij het de requirant vergelden zoude (denoterende van dat de requirant hem aangezegd had, dat hij 5 zakken koren (zonder als voren een briefje van de requirant te hebben op zijn molen ontvangen had) om te malen, dewelke bij de requirant ten voorsz. dage voor de noen aldaar bevonden waren, neffens Pieter Cornelisz. depositant voornoemd, pachter van het voorsz. gemaal van stede wegen, heeft mede de voorsz. molenaar staande in het voorsz. huisje voor de requirant (nadat hij tegen de requirant als voren veel heftige en inurieuse woorden had gebruikt, die alle (**pag. 281**) door de requirant beleefd werden beantwoord en met lijdzaamheid verdragen zijn geworden en zonder bij dezelve requirant hem daartoe enige redenen gegeven te zijn), zijn hand opgeheven in meninge om de requirant te slaan, stotende deszelfs requirants boeken (daar in hij de aanbreng van het gemaal is aantekenende,) van de tafel en dagende de requirant (nadat hij door gebod van dezelve uit het voorsz. huisje gegaan was, uit hetzelfde huisje te komen, zeggende dat hij hem requirant een mes in zijn ribben zou stoten, daar also de requirant t voorsz. dagement niet buiten het huisje kwam, heeft met veel onbehoorlijke eden, woorden en dreigementen gezegd de requirant nog wel te zullen krijgen en zijn lijf vol slagen geven, mitsgaders een mes in zijn requirants ribben te duwen, zo wanneer hij zijn molen weer zou komen bezien, of waar hij hem zou ontmoeten, scheidende also nadat hij nog verscheidene injurieus met woorden en dreigementen, ten aanhoren van vele personen die aldaar door zijn groot rumoer als voorsz. staat waren vergaderd, tegen de requirant hadden gebruikt, die zei depositanten insgelijks in effecte niet hebben onthouden.

pagina 281 d.d. 02-09-1606.

T.v.v. Jan Pietersz. beenhakker als curator van de boedel van Philips Lasonius (**pag. 282**) eertijds rector der stede schole van den Briel heeft mr Pieter Scholier schoolmeester van het weeshuis dezer stede gehoord en geëxamineerd zijnde op de navolgende artikelen van interrogatorie gepresenteerd bij ede te verklaren waar te zijn tgunst voor en beneffens tselve artikel gesteld is.

Of niet waar is dat onder hem zijn berustende de navolgende goederen van Philips Lasonius voornt nl een vlieger met fluweel gevoerd, een grof grijnen vlieger met fluweel gevoerd, een fluwelen borst kassa met mouwen, een zijden grifgrijn schortekleed, twee kassa fluwelen moffen met bont, twee boratten moffen met bont, een lakense vlieger, een silver kinderclater met eenkettinkje, een silveren tarastel, een sleutelketting, een porceleinen met een zilveren voet de kant verguld, een laken rokje met satijnen mouwen, een grof grijnen rokje en een fluwelen kassabroek. Verklaart onder hem te hebben de voormelde kledingstukken en dat als willig pand voor 90 gld 15 st die hij depositant aan lijfsom uit goede vrundschap met beli

ofte van eerstdaags te restitueren zonder interest geleend heeft. Verklaart mede wel meerdere goederen als voren zo nu en dan onder hem gehad te hebben van de voorsz. Lasonius maar dat hij dezelve wederom aan Lasonius gerestitueerd heeft.

pagina 283 d.d. 08-09-1606.

T.v.v. Jan Thijsz. voor hem zelve mitsgaders Willem Willemsz. Canarij en Hendrik Dirksz. beiden nomine uxoris heeft Pieter Jansz. schuitvoerder oud ca 61 jr wonende op het Hoofft buiten dezer stede verhoord zijnde op t innehouden van zekere attestatie door hem verleden voor Dirk Jacobsz.

Gommersbach nts alhier op 31-01-1604 verklaard waar te zijn dat in 1603 volgende de tenneur van dezelve attestatie hij depositant met zijn schuit uit een grote cromstevenschuit liggende aan t Hoofft, door last van de requiranten of haar huisvrouwen gelost heeft twee zakken van boven toegebonden, zonder dat hij depositant weet wat er in zat, mitsgaders een vierkant ladeken met een klein houten figuutje of beeldeken daarin groot 1 voet, zonder iet meer, hetwelk hij depositant voerde van het Hoofft tot in dezer stede voor de deur van de voorsz, Willem Canarij, gaande de requiranten of enige van hen die daar present waren met hun vrouwen te voet en hij depositant gekomen wezende voor de deur, van Willem Canarij voorsz., heeft de voorsz. twee zakken uit zijn schuit opgelinkt en zijn bij andere in huis gedragen geworden en dat hij depositant dezelve zakken in huis wezende mede in huis gegaan is, alwaar hem vertoond werden door de huisvrouw van Willem Canarij twee messen met zilveren heften die daar bij zeide dat zijn mijn moeders messen geweest, die heb ik laten mijnen, zonder iet meer gezien of gehoord te hebben.

pagina 284 d.d. 14-09-1606.

T.v.v. Maijken Jansdr. bijgenaamd Quiters jegenwoordig huisvrouw van Frans Meesz. hebben Jan

Jacobsz. van der Veecke oud ca 42 jr en Hans Dirksz. van Mechelen oud ca 44 jr beiden burgers dezer stede gehoord en geëxamineerd zijnde op de navolgende artikelen en vraagstukken hebben daarop verklaard waar te zijn t gundt voor en benevens ieder der zelve artikelen is gesteld.

Of niet waarachtig is dat geleden omtrent mei lestleden ten huize van de voorsz. Hans van Mechelen waren ene Louris Pietersz. van den Bosch mitsgaders de requirante haar man en de voorsz. Jan Jacosz. deposant. Zij hetuigen verklaren dit artikel waar te zijn.

En of aldaar de voorsz. Louris Pietersz. niet openlijk bekende dat hij Jacobgen Gillisdr. daar hij is ter Goude drie geboden mede gehad had en trouwbeloften gedaan en gehand troudt hadde.

Verklaren ut supra.

Item of de voorsz. Hans Dirksz. alleen af te vragen of de voorsz. Louris tsijne huize niet bij hem hadde een vrouws persoon die hij zeide zijn bijzit te wezen en dat hij daarbij een kind had dat nu al 14 jr oud was en of de vrouw t zelve niet mede bekende. Hij getuige verklaart ja.

pagina 285 d.d. 14-09-1606.

T.v.v. Arent Tonisz. cuijper heeft Jacob Rochusz. schepen dezer stede verklaard waar te zijn dat in mei 1606 tot zijn depositie huis gekomen is ene Dirk Dirksz. Vuyttenbrouck vergezelschapt met Bastiaan Cornelisz. van der Hij (die een somma van penningen van hem Dirk Dirksz. was competerende)ten welken tijde de voorsz. Dirk Dirksz. tegen hem deposant heeft gezegd ziet deze man (denoterende de voorsz. Bastiaan Cornelisz. valt mij moeilijk om t gundt hem van mij is competerende, dan ik wijse hem aan Tonis Pouwelsz. cuijper, Arie Tonisz. zijn zoon en Jan Leendertsz. daar van mijn omtrent gelijke somme van penninge is competerende, dat hij dezelfde van haarlieder ontvangt het zal haar tegens mijn goede betaling strekken en ik zal hem van t gundt bevonden zal worden hem nog te resteren voldoen en betalen.

pagina 285 den lesten september 1606.

T.v.v. Gerrit Jansz. Delff hebben Neeltgen Cornelisdr. huisvrouw van Huijch Sijmonsz. oud ca 57 jr en Stijntgen Huijgensdr. haar dochter oud ca 23 jr verklaard waar te zijn van t gundt voor en beneffens ieder dezer navolgende artikelen getekend staat: (**pag. 286**)Of niet waar is dat zij hebben gehoord van Beatrix van Dorp Jansdr. huisvrouw van Gerrit Jansz. Delff voorsz. dat zij naar Seeland wilde reizen en halen aldaar 1000 gld aan geld en brengenm dezelve in haar mans comptoir en wat propoosten zij meer dies aangaande gehoord hebben Neeltgen Cornelisdr. de huisvrouw van Huijch Sijmonsz. voornoemd verklaart met affirmativelijken te kunnen gezeggen dat Beatrix van Dorp huisvrouw van Gerrit Jansz. van Delff tegen haar zou hebben gezegd dat zij naar Zeeland zou reizen en daar halen 1000 gld aan geld om dezelve in haar mans comptoir te brengen, maar verklaart dat Beatrix niet wel hebben kunnen verstaan dan gedunckt haar verstaan te hebben dat de voorsz. Beatrix zeide ik zal naar Zeeland reizen en halen daar 1000 gld aan geld zonder dat haar deposante bekend was waartoe de voorsz. Beatrix hetzelfde verhaalde.

En de voorsz. Stijntgen mede daarop gevraagd zijnde verklaarde insgelijks daarvan niet affirmatiefelijk te konnen verklaren alzo zij op de propoosten die haar moeder tegen de voorsz. Bearix van Dorp gebruikte geen acht heeft geslagen. Voorts haar af te vragen of zij tselve niet mondeling tegen Gerrit Jansz. Delff heeft gezegd nopende het halen van die 1000 gld.

De voorsz. Neeltgen Cornelisdr. verklaart dit artikel in voegen hierboven genoemd tegen Gerrit Jansz. verhaald te hebben en verklaren zij deposanten van de artikelen van deze zaak verder niet te weten.

pagina 287 d.d. 14-10-1606.

T.v.v. Neeltgen Cornelisdr. hebben Brechtgen Wilemsdr. oud ca 38 jr en Maartgen Ariensdr. oud ca 35 jr beiden burgeressen dezer stede gehoord en geëxamineerd zijnde op zekere artikelen van Intterogatorie hierna gesteld, hebben daarop bij ede verklaard hetgeen voor en beneffens ieder der zelve artikelen gesteld is. Deerste haar deposanten af te vragen of zij gehoord hebben dat Aechgen Jacobsdr., Ariaantgen Joostendr. en Lijntgen de Stijfster zouden gezegd hebben (nadien zij requirante geklaagd had dat zij zeker geld kwijt geworden was), hoe dat haar requirantes dochter hetzelfde gestolen zou hebben en dat het haar eigen handen waren die haar beten De voornoemde getuigen verklaren dit nevens gestelde artikel in voegen in het zelve verhaald geschied te zijn.

Of zij getuigen mede hebben gehoord dat Lijntgen de Stijfster van de requirante afgevraagd zijnde of zij de voornoemde woorden wel zouden durven staande houden (van dat haar requiranten dochter het geld gestolen had) zei ja zeer wel. Ik zeg U in t aangezicht en andere achter uw rug. Ut supra.

Item of zij deposanten ook gezien hebben dat Aechgen Jacobsdr. voornoemd na het verwijten van de dieverij van de srequirantes dochter op 15 october lestleden de voornoemde requirante ten aanzien van vele personen op de straat heeft geslagen.

Compareerde voor Dirk Ariensz. lakenkoper en Maarten Jorisz. Coij schepenen Brechgen Willemdr.,

Maartgen Ariensdr. deposanten hier voren in het hoofd van deze genomineerd, de welke rechtelijk geroepen en gedaagd zijn in cas van recollemente op de inhoud der voorsz. 3 vraagstukken hebben verklaard (na dien haar dezelve van woorden te woorden voorgelezen waren) de inhoud van dien waar te wezen op 01-11-1606.

pagina 288 d.d. 27-10-1606.

T.v.v. Pieter Huijbrechtsz. stierman wonende Catwijk en zijn gemene reders hebben Steven Willemsz. oud ca 21 jr, Adriaan Leendertsz. oud ca 22 jr en Cornelis Allertsz. oud ca 23 jr allen wonende binnen dezer stede en gehoord en geëxamineerd zijnde op zekere artikelen van Interogatorie hier navolgend hebben verklaard nadat zij daartoe rechtelijk geroepen en gedaagd waren t gunt voor en neffens ieder der selver artikelen is gesteld.

Eerst of zijlieden deposanten op de 8e dezer zijnde zondag niet gezeild zijn met de visboot daar stierman op is Pieter Huijbrechtsz. de Vlijlander wonende Catwijk varende van Delfshaven om met diezelfde boot in zee te varen en vissen te doggen. Verklaren ja.

En of zij daarna op de 11e der zelve maand zijnde woensdag met die zelfde boot niet in (**pag. 289**)zee gelopen zijn.

En of zij zaterdag daaraan volgend op haar nering niet kwamen en dienvolgende zijn begonnen te vissen.

En of zijlieden des Zondags daaraanvolgend op 15-10 zo zij aan haar want lagen en visten met de kleine boot om de Beuch ofte hoekwant in te halen, niet en vernamen twee duinkerkers.

Ende of zij van een van dezelve Duinkerkers niet en werd genomen te weten van Cornelis Egbert Willemsz.,

Ende of de stierman genomen zijnde niet verwilligde Jacob Pietersz. zijn maat om wat hem over te gaan ten einde hij zijn boot te beter zou mogen salveren.

Ende of het volk van >t schip van oorlog van de Duinkerkers daar kapitein op is Egbert Willemsz. voorsz. nadat het rantsoen gemaakt was op 180 gld diezelfde boot niet hebben geplunderd.

Ende of het volk van het andere schip van oorlog van de Duinkerkers daar kapitein op is Pieter van Voren genaamd de Parel nadat kapitein Egberts volk (**pag. 291**)hetzelfde geplunderd had niet mede diezelfde visboot kwamen plunderen.

Item de voorsz. deposanten af te vragen of het volk van de voorsz. 2 schepen van Duinkerken van die voorsz. visboot niet hebben geplunderd of geroofd alle deze nagespecificieerde goederen 2 ankers ende etc. Volgen alle scheepsbenodigheden.

Verklaren ut supra ja.

Ten lesten de voorsz. deposanten nog af te vragen of zij op de 18e oktober daaraanvolgende zijnde woensdag niet met de voorsz. boot nadat ze zondags tevoren genomen waren, in de Maas gekomen zijn.

pagina 291 d.d. 01-01-1606.

T.v.v. Jan Jacobsz. jongezel wonende binnen dezer stede hebben Arij Pietersz. smid oud ca 37 jr, Jasper Ariensz. linenwever oud ca 40 jr en Jacob Jacobsz. schoenmaker oud ca 27 jr allen wonende binnen dezer stede verklaard waar te zijn dat zijlieden deposanten ca 4 jr geleden zonder de juiste datum te weten tezamen met de requiranten de heren Staten als soldaten gediend hebben onder een compagnie waardgelders daar toen ter tijd kapitein van was Michiel Janz. van Waart en dat zij deposanten te zelfder tijde in de zomer omtrent 14 dagen voor Rotterdamse kermis de voorsz. requirant dikwijls hebben horen zeggen(nadat zij enige dagen met verlof van de voorsz. kapitein thuis waren geweest) dat hij ten haring was verhuurd en dat hij van zijn kapitein alle daags paspoort verwachtte en dat de voorsz. requirant nadat hij voor.redenen als voren had verhaald, nog wel 8 of 14 dagen bij haarlieder (pag. 292) onder dezelfde compagnie heeft gediend en middelertijd ook door wil en begeren van de voorsz. kapitein heeft helpen moeten doen en dat zijlieden deposanten derzelve recht (doordien het zolang treijneerde eer hij zijn paspoort kon krijgen), menigmaal hebben horen klagen en zeggen ziet hier ga ik en weet mijnpaspoort niet te bekomen zulks dat ik daarmede van mijn reis zal verder versteken en daardoor grote schade lijden.

pagina 292 d.d. 09-10-1606.

T..v.v. de hoofdmans van het schippersgilde hebben Wolphert Lubbertsz. schipper wonende binnen dezer stede oud ca 61 jr en Jan Jansz. mede schipper oud ca 58 jr wonende Amsterdam verklaard waar te zijn dat zo wanneer zijlieden deposanten elk met hun schip tot Hamburg komen. tzij of zij met enige goederen geladen zijn of niet aldaar moeten betalen een Lubicxse schelling van zo menig last als hare schepen groot zijn, twelk komt tot laste van henlieden deposanten alleen als eigenaar van haar schip, zonder dat de kooplieden (daar van zij enige goederen zouden mogen geladen hebben

henlieden daarin iet ten bate komen, welke opstal bij die van Hamburg voorsz. opgesteld en ingevoerd is geworden sedert die schippers van aldaar in deze Nederlanden hebben moeten lastgeld van haar ingeladen goederen betalen.

pagina 293 d.d. 20-10-1606.

Claas Cornelisz. oud 63 jr wonende ter Goude zoon van zalr Cornelis Corsz. in zijn leven wonende alhier, Wolphert Lubbertsz. schipper oud ca 61 jr gehuwd met Dirkgen Cornelisdr., Maartgen Cornelisdr. oud ca 53 jr en Neeltgen Cornelisdr. oud circa 50 jr dochters en zwager respectieve van Cornelis Corsz. voorsz. mitsgaders Maartgen Ariensdr. oud ca 51 jr weduwe van Cornelis Cornelisz. die een zoon was van dezelfde Cornelis Corsz., allen wonende binnen dezer stede, dewelke verklaard hebben dat de voorsz. Cornelis Corsz. 9 jr lang gedurende en achtereenvolgende tot zijn overlijden toe ten huize van Wolphert Lubbertsz. voorsz. gewoond heeft en door dezelfde Wolphert gedurende dezelfde tijd in mondkost, kleren en andere noodwendige lijfsbehoeften verzorgd is geworden zonder daarvan helder nochte penning genoten te hebben ter oorzake hij Cornelis Corsz. geen middelen ter wereld was hebbende om hem te onderhouden, zulks dat zijlieden depositanten nog ook niemand van hem iet ter wereld van dezelve haar vader hebben geërfd of genoten. Ook mede dat zijlieden sedert zijn overlijden, zijnde nu omtrent 8 jr geleden, geen schulden vanwege dezelve herkomen en bij hem in zijn leven gemaakt, dewelke veel zijn betaald, hebben veel meer daaromme van niemand tot deze toe gemolesteerd geweest te zijn.

pagina 293. d.d. 09-11-1606.

T.v.v. Liedewij Damiaensdr. huisvrouw van Lourens Christoffelsz. zeevarende man heeft Grietgen Hendriksdr. oud ca 51 jr weduwe van Aart Aartsz. wonende alhier (**pag. 294**) verklaard waar te zijn dat zij op heden voor de noen gekomen is ten huize van de requirant voorsz. alwaar zij woude staan bij de requirante ene Maartgen Huijbrechtsdr gehuwd met Willem Pietersz. stierman begerende zij Maartgen Huijbrechtsdr. van de requirante zekere groen kinderdekentje twelk zij opentlijk zeide bij dezelve requirante vuyt haar huis genomen te zijn waarna zij deposante terstond gezien heeft dat de voorsz. requirante door begeerte en ook tot genoegen van de voorsz. Maartgen Huijbrechtsdr. met haar sleutel ende dezelve Maartgen Huijbrechtsdr. naar boven is gegaan om de sloten te openen en haar Maartgen aldaar te doen bezichtigen of haar dekentje daar zoude mogen wezen en dat zij haar dekentje niet ziende ofte vindende heeft ECHTER nog weer gezegd tegens de requirante in forma deze navolgende woorden ghij hebt mijn goed en anders niemand ik begere het van U te hebben, denoterende het voornoemde dekentje.

pagina 294 d.d. 20-11-1606.

T.v.v. Leendert Jansz. van Delff burger dezer stede hebben Joost Jansz. hekelaar oud ca 36 jr en **Jacob Bastiaansz. lijndraaier** oud ca 44 jr beiden mede burgers deser stede verklaard waar te zijn dat zijlieden goede kennisse zijn hebbende dat de requirant zeven weken geleden schipper Crijn Cornelisz. Coninck van Amsterdamm ontvangen heeft zeven bonder rijtsche hennip ieder bont wegende tussen de 800 en 900 pond en dat onder dezelve twee bondeken zijn geweest heel nat mitsgaders nog een bondel mede nat twelke verbroijt en ten dele gerot was, zulks dat zijlieden depositanten bij raming wel weten bij de requirant, het derdendeel aan dezelve drie bossen te kort gekomen en verloren te zinj. Voor redenen van wetenschappen allegerende de voorsz. Jacob Bastiaansz. dat hij een portie van de voorsz. drie bossen hennip gekocht heeft en Joost Jacobsz. dat dezelve bij hem gehekeld zijn. De voorsz. Jacob Bastiaansz. lijndraaier heeft nog alleen verklaard dat de voorsz. schipper Crijn Cornelisz. op huijden tegen hem depositant en de requirant verklaard heeft hem te allen tijde desnoods en verzocht zijnde te willen purgeren, de voorsz. hennip in te overbrengen van Amsterdam als voor in zijn schip niet nat zijn geworden te zijn, alzo hetzelfde zijn schip nieuw is en door hem de luiken van die gedurende het overbrengen van dezelve henip gestadig toe zijn gelaten.

pagina 294 d.d. 20-11-1606.

Compareerde Willem Jacobssz. Brassser raad en vroedschap dezer stede oud ca 35 jr, Arent Bruijnenz. van der Dussen oud ca 46 jr, Hendrik Willemsz. Juijst oud ca 45 jr kooplieden en Cornelis Arentsz. Doom schipper oud ca 46 jr, allen inwoners dezer stede en verklaarden dat alzulke 3 2 last haring als door Cornelis Boon depositant voorsz. omtrent augustus lestleden met zijn schip tot Danswijk gevoerd zijn, deszelfs gemene reders toebehorende zijn de bij hem door mondelinge last van dezelve alhier tot Schiedam in augustus voorsz. gekocht en ingeladen (**pag. 296**) en tot Danswijk als voren gevoerd en mits aldaar gelost en gesteld zijn in handen van Bartholomeus Hendriksz. Juijst, om door dezelve tot haarlieder profijit aldaar verkocht te worden. Voor redenen van wetenschappen allegerende zij depositanten dat zijlieden zijn medereders in het schip van Cornelis Aertsz. Boon voorsz.

pagina 296. d.d. 22-11-1606.

T.v.v. de hoofdmans van St Eloij ofte smids gilde te Schiedam hebben Jacob Pietersz. van Cleeff zijdelakenkooper oud ca 45 jr en Jan Gerritsz. Jonge Molen droogscheerder oud ca 48 jr burgers en poorters dezer stede verklaard waar te zijn dat Eeuwout Gerrisz. Molen zalr ged. in zijn leven wonende tot Calckar nu een jaar geleden met ene Ruth mede woonachtig aldaar binnen dezer stede aan verscheidene personen verreuijlt heeft gehad zeker ijzer en dat hetzelfde ijzer zekere tijd daarna door Jan Lourensz. van Wijck van henlieder ontvangen is geworden.

pagina 296 d.d 01-12-1606.

Leendert Jansz. van Delft burger en poorter dezer stede oud ca 27 jr en verklaart (**pag. 297**) waar te zijn dat hij omtrent 9 weken geleden door ene Claas Ariensz. van Leek schipper wonende in Noord Holland heeft gekocht gehad 6 bossen hennip ieder bos tussen de 800 en 900 ponden en dit bij de voorsz. 6 bossen en dat hij de voorsz. 6 bossen hennip volgens de voorsz. koop per schipper Crijn Cornelisz. Coninck ontvangen hebbende daaronder bevonden zijn 2 bossen geheel nat te zijn en nog een derde bos mede nat, mitsgaderas verbroeijt en ten dele gerot, zulks dat hij comparant verklaarde wel te weten door hem 1/3e deel aan dezelve drie onzuivere bossen te kort gekomen en verloren te zijn, Verklaart nog de voorsz. comparant ten tijde van de ontvang der voorsz. 6 bossen hennip of ook sedert derzelve tijd tot dezen dag toe egeene rijtschen nocte ongehekelde hennip in zijn huis gehad te hebben anders als dezelve 6 bossen en dat overzulks de deposanten bij Joost Jansz. hekelaar en Jacob Bastiaansz. lijndraaier beiden burgers der stede Schiedam voorsz. op de 20e november lestleden tot zijn comparantes verzoek gepasseerd voor schepenen dezer stede gedaan is ende referen tot de voorsz. 6 bossen hennip ende van geen andere gemerct hij comparant ten tijde volgens dezelve depositie (als voren verklaard staat) geen rijtschen nog ongehekelde hennip anders dan dezelve 6 bossen in zijn huis was hebbend.

pagina 298 d.d. 27-11-1606.

T..v.v. Arent Bruijnsz. van der Dussen hebben Bruijn Adriaansz. burgemeester, Mathijs Willemsz. Muijwijck en Sijmon Cornelisz. Bouman vroedschappen gehoord en geëxamineerd zijnde op de navolgende vraagstukken bij forma van contra Interrogatie tegens zekere certificatie door hen deposanten op 08-06-1605 voor schepenen dezer stede gepasseerd, verzoeken van Daniel van der Houve baljuw der zelve stede hebben daarop verklaard waar te zijn tgeen voor en beneffens ieder artikel gesteld is.

Of waar is dat na het monster maal die voorn, Bruijn Adriaansz. ende als requirant heftige propoosten gehad hebbende op het stuk van taeme staande alleen op een hoek van de kamer.

Bruijn Arijensz. verklaart wel enige propoosten met de requirant van het taeme gehad te hebben maar niet heftig.

En of Bruijn Adriaansz. eerst begonst te praten ende op te werpen van taams Bruijn Arijensz. verklaart ja.

Mathijs Muijwijck en Simon Bouman verklaren wel enige propoosten van het taeme gehoord te hebben maar die rechte inter van dien niet te hebben verstaan also Bruijn Adriaansz. en de requirant volgen ten inhoud van het voorsz. eerste artikel op een hoek van de kamer waren staan.

Item of de Baljuw daar niet bijkwam ende hem vermengende met haar propoosten, bij de requirant op de propoosten gebracht heeft die althans zo hoog en zwaar genomen werden.

Zij getuigen verklaren op dit artikel wel kennis te hebben dat de baljuw daar bij kwam, maar opt verder inhoud van het zelve artikel geen affirmative verklaring te kunnen doen.

(**pag. 299**). Of ook de requirant gedurende de maaltijd ten tijde toen hij door Bruijn Adriaansz. werd gebracht ende propoosten van taemen en hem anders dan vrolijken beleefd en vriendelijk gedragen heeft.

Verklaren dit artikel waar te zijn.

En of hij insgelijks niet geheel dronken was en of zij deposanten (mede aan dezelve maaltijd) geweest hebbende, mitsdien wel gehoord en onthouden hebbende dat de woorden van schelm perfect zonder enige veranderinge ofte ander woord min of meer daar bij te voegen zo bij de requirant uitgesproken zijn als zij in de certificatie verklaard staan gemerct de requirant nochteren niet perfect van spraak zijnde zo veel te meer door den dranck gerammeld en vuytgesproken heeft na het gerucht dat op de kamer was staande deen hier en dander daar.

Verklaren geen dronkenschap aan de requirant te hebben connen bemerken ende persisteren voorts op de verdere inhoud van dit en naastvolgende artikel haar deposanten op de 8e juni 1605 die ze bij aangaan, ten verzoeken van de Officier dezer stede hier gedaan.

Dan of zij niet gehoord hebben dat de requirant zei bankroeters zijn schelmen en als gij zulks mede dede waart gij mede een schelm.

pagina 300 eodem die = 27-11-16067.

Ten verzoeken als boven.

Mathijs Willemsz. Muijliwijk raad en vroedschap dezer stede gehoord en geëxamineerd zijnde op de nagestelde vraagstukken bij forma van contra Interrogatorium tegen zekere certificatie van 08/06/1605 verleden voor schepenen van de voorsz. stede, verklaart en getuicht waar te zijn t gundt bij elk artikel is gesteld.

Of Arent Bruijnsz. van der Dussen in verleden jaar in juni na de maaltijd die die van de visserij in de herberg van de Pinas binnen dezer stede hielden niet heftige en hoge woorden gehad heeft tegen Bruijn Arijensz. op het stuk van taeme, zijnde tezamen alleen op de hoek van de kamer.

Hij getuige verklaart wel enige woorden gehad te hebben van taeme maar niet te weten of dezelve heftig waren of niet alzo bij deze in effecte niet heeft connen verstaan.

Of de baljuw daarbij connen en woorden hebbende met de voorsz. Van der Dussen ende sprekende van bankroet te spelen Van der Dussen niet gezegd heeft dat de bankroetiers ofte die bankroetspelen schelmen zijn en als hij baljuw zulks dede dat hij insgelijk een schelm zou zijn.

Verklaart hiervan niet te weten als bij hem ten verzoeken van de Officier deze aangaande is gedeposieerd.

pagina 301 d.d. 30-11-1606.

T.v.v. Ariaantgen Joostendr JD en Aachgen Jacobsdr. huisvrouw van Mees Gerritsz. cagenaar hebben Aachgen Rochusdr. weduwe Arijen Sijmonsz. oud ca 66 jr, Geertgen Claasdr. huisvrouw van Jacob Claasz. scheepstimmerman oud ca 58 jr en Annetgen Ariensdr. huisvrouw van Cornelis Pietersz. oud ca 48 jr gehoord en geëxamineerd zijnde bij forme van recollement op de inhoud van zekere attestatie verleden voor nts binnen dezer stede hierna van woerde tot woerde geincorporeerd en luidende als volgt: Op 02-11-1606 compareerden voor Willem Nieupoort de jonge nts Aachgen Rochusdr. weduwe Arijen Sijmonsz. oud ca 66 jr, Geertgen Claasdr. vrouw van Jacob Claasz. scheepstimmerman oud ca 58 jr, Lijntgen Jansdr. anders genaamd Lijntgen de stijfster huisvrouw van Thonis Rochusz. oud ca 41 jr, Annetgen (**pag. 302**) Ariensdr. huisvrouw van Cornelis Pietersz. oud ca 48 jr en hebben tvv Ariaantgen Joostendr JD en Aachgen Jacobsdr. huisvrouw van Meeus Gerritsz. cagenaar allen wonende hier ter stede geattesteerd waar te zijn eerst Aachgen Rochusdr. dat geleden omtrent Schiedamse kermis lestleden ene Neeltgen Pietersdr. huisvrouw van Maarten Dirksz. (= Maarten Dirksz. Osman?) onder andere redenen verhaalde en zeide degene die bij mijn dochter geslapen heeft ter wijle ik van huis geweest ben die weet wel waar mijn geld is, dat ik kwijt geworden ben, hadde zij bij mijn dochter niet geslapen ik hadde mogelijk mijn geld niet kwijt geweest, daar bij voegende dat Seuchgen dat seuchgen denoterende Arijaantgen Joostendr. requirante voornoemd en dat omtrent een dag of twee na dien voorsz. tijd bij haar deposante mede gekomen is Annetgen Maartensdr. de dochter van de voorsz. Neeltgen Pietersdr. en tegen haar deposante zei hadde Ariaantgen Joostendr. mijn moeders geld niet gestolen, haar stuffer (denoterende Aachgen Jacobsdr. requirante voorsz). en zou zulken mooien huis niet getimmerd hebben; Geertgen (**pag. 303**) Claasdr. deposante voornoemd verklaart dat zij Neeltgen Pietersdr. heeft horen zeggen die bij mijn dochter geslapen heeft weet wel waar mijn geld is mocht hetzelfde zeggen, Lijntgen Jansdr. deposante voorsz. verklaart dat zij Annetgen Maartensdr. heeft horen zeggen die bij mij geslapen heeft, weet wel waar mijn moeders geld gebleven is en Annetgen Ariensdr. de deposante voornoemd verklaarde dat geleden omtrent de voornoemde tijd Neeltgen Pietersdr. ten huize van haar deposante gekomen is en dat zij deposante voornoemde Neeltgen Pietersdr. afvroeg of haar geld gestolen was, waarop Neeltgen Pietersdr. antwoordde ja en zij deposante vragende wie hetzelfde geld gestolen had door de voorsz. Neeltgen Pietersdr. beantwoord werd die bij mijn dochter geslapen heeft en zij deposante haar afvragende wie hetzelfde was de voorsz. Neeltgen Pietersdr. daarop antwoordde onder andere redenen Ariaantgen Joostendr. requirante voornoemd persisterende tselve te allen tijde, desnoods ofte vervuld zijnde bij ede te bevestigen, verzoekende hiervan akte.

Daar op naar dat haar dezelve van woerde tot woerde voorgelezen was bij ede verklaard (**pag. 304**) de inhoud daarvan waar te zijn en daarbij te persisteren voor zo veel bij hen daarinne is gedeposeerd zonder meer en voorts mede geëxamineerd zijnde t.v.v. Neeltgen Pietersdr. de huisvrouw van Maarten Dirksz. voorsz. op de navolgende artikelen van contra Interrogatorium hebben daarop bij ede verklaard waar te zijn t gundt achter alle dezelve artikelen is gesteld of zij deposanten wel weten en verzekerd zijn dat omtrent Schiedamse Kermis lestleden tussen Neeltgen Pietersdr. requirante in deze en Ariaantgen Joostendr. JD en Aachgen Jacobsdr. requirante voornoemd veel kijfachtige woorden zijn gevallen, Aachgen Rochusdr. en Geertgen Claasdr. verklaren ja en Annetgen Ariensdr. verklaarde hiervan niet te weten.

Of waar is dat Aachgen Jacobsdr. te dien tijde Neeltgen Pietersdr. in haar huis daarover met fortse geslagen heeft verklaren hiervan niets te weten en of dezelve kwestie kort daarna door tussenspreken van haarlieder deposanten en sommige andere personen aan deen zijde geleerd afgemaakt is. Annetgen Arijensdr. verklaart op de afmakinge van de requirante niet geweest te zijn en daarvan niets te weten, Geertgen Claasdr. verklaart daarbij present geweest te zijn de tijd dat zij terwijl de partijen (**pag. 305**) doende waren. Aachgen verklaarde ja. Aachgen Jacobsdr. op te examinatie der voorsz. artikelen van de interrogatie om present zijnde en horende t leste artikel van dien de voorsz. deposanten voorlezen zei de requirant afgemaakt te zijn met conditie dat Neeltgen Pietersdr. van dezelve niet meer zou mogen vermanen.

pagina 305 d.d. 08-12-1606.

T.v.v. Cent Damen en Bijes Cornelis hebben Leendert Jansz. bootsgezel oud ca 33 jr, Thijs Jansz. oud ca 23 jr en Pieter Wittensz. oud ca 37 jr gehoord en geëxamineerd zijnde op zekere artikelen van Interogattoire hierna volgende hebben daarop nadat haar dezelfde van woorde tot woorde voorgelezen was verklaard waar te zijn (**pag. 306**) voor en beneffens deze artikelen is vermeld.

Deze getuigen af te vragen of zij met de requiranten dewelke de reis van de voorleden haruingteelt door Pieter Willemsz. Penning stierman van een buis ter zee om haring te vangen hebben geweest verklaren ja

en of zij deposanten op de reis zijnde gehoord hebben dat Jan Pietersz. de zoon van de stierman voornoemd tegen de requiranten heeft gezegd onder andere kijfachtige woorden ik zal U voor U beck bruijen en hebt gij mans hert in U lijff komt een van U beiden boven verklaren ja

Of zij deposanten ook gehoord hebben dat Willem Pietersz. de zoon van de stierman voorsz. tegen zijn broeder zei mijn broeder slaat er op hebt gij geen mes ik zal U een lenen wind hem de hals af Pieter Willemsz. verklaarde hiervan niet te weten alzo hij beneden in het schip was doen de woorden in dit artikel gesteld gesproken werden en dandere twee deposanten verklaren hetzelfde artikel waar te zijn.

De stierman Sent Damen hebben geslagen dat hij uit zijn kinnebacken bloedde Verklaren gezien te hebben dat de stiermans zonen ene Sent Damen met vuisten tegen malkander knokten maar niet te weten ofte gezien te hebben dat Sent Damen bloedde alzo tselve in de nacht geschiedde.

Of zij getuigen ook gehoord hebben dat die stiermans zonen voornoemd gezegd hebben tegen de requirant gij sijt Balljuws Craijers en smackt bij nachte briefkens over zijn poort.

Verklaren deze woorden wel dikmaals horen zeggen te hebben in Boertige redenen maar niet te weten bij wie deselve gesproken zijn

Of zij deposanten de stierman voornoemd hebben horen zeggen tegen de requiranten loopt in Bommels cont en voor den duivel daar gij hoort als wij aan land komen ontloopt mijn een hond en ik grijp een kat

Verklaren hiervan niets te weten.

pagina 308 d.d. december 1606.

T.v.v. Cornelis Jansz. Ceelen wonende binnen dezer stede kapitein van een oorlogsschip ten dienste van de visserij staande onder het gebied van de Heren Gecommitteerde Raden van de Admiraliteit residerende tot Rotterdam.

Joost Jacobsz. Bolleman schipper oud ca 32 jr, Jan Thonisz. Fiool stierman oud ca 58 jr, Maarten Cornelisz. Coij kwartiermeester oud ca 30 jr, Jan Eeuwoutsz. timmerman oud ca 23 jr en Pieter Cornelisz. Bosschieter oud ca 56 jr burgers en inwoonders dezer stede verklaren waar te zijn dat zijlieden deposanten allen respectieve in officiele diensten als voren geëxprimeerd staat op de voorsz. oorlogsschepen zijnde op de 26 september lestleden door bevel van de admiraal Claas Hendriksz. die op dezelfde oorlogsschepen te dien tijd mede was wijd en diep water met 9 haringschepen naar het Sont zijn gezeild op de 27e dito, gekomen benoorden de Schilt alwaar henlieden verschenen drie vreemde zeilen dewelke hebbende heeft het geleijt daarbij komende zagen Rotterdamse buisen stierluiden waren met name Jacob Faijan, Giel Sijmons., Pieter Crimpen en hebben Pieter van Crimpen eerst gesproken en hem afgevraagd waar de gemene buissen waren daarop hij antwoordde dat de schepen waren aan het noordwesten van >t Sandt, hebben dezelve ook gevraagd naar zijn vangst van de haring jongste nacht waarna hij terstond zeer in jurieuselijk wegens de aanlopen heeft begonst te spreken en o.a. gezegd in forma de navolgende woorden al uw kapiteinen zijn altezamen een hoop schelmen met namen de verbruyden boometer heeft voorts nog tegens de admiraal gezegd de duijvel voert u in t lijff denoterende dezelve admiraal dat hij geen beter order onder uw capiteins hebben.

pagina 309 d.d. 21-12-1606.

T.v.v. Willem Andriesz., Willem Tedder oud ca 23 jr en Nicolaas Win oud ca 26 jr beiden soldaten dienst hebbende onder niet leesbaar gehouden en geëxamineerd zijnde (**pag. 310**) van Interrogatorie hierna volgende hebben daarop naar dat diezelve van woorden tot woorden voorgelezen was bij solemnele ede verklaard waar te zijn.

Of zij deposanten geleden omtrent 4 jr met de requirant voor de stad Graeff in de belegeringe geweest hebben zij getuigen verklaren beide ja

De voorsz. getuigen te vragen of de requirant staande dezelve belegeringe ginck aan het schip van Louris Ariensz. alias Lou Dirken om zekere mantel te lossen die verste stond aldaar voor twee tonnen bier

Ende of de huisvrouw van Louris voorsz. straks daar aankomende in de hutte van de requirant kweam schreiende zeggende de mantel is mij ontstolen. Ik weet genen raad mijn man zal zo verschijnen Willem Tedder verklaart ja en Nicolaas Willemsz. zegt hiervan niet te weten.

pagina 311

onleesbaar voorsz. Louris Ariaensz. omtrent geleden een jaar na de belegering van de stad Grave gekomen is ten huize van de requirant in clock dier tijd wonende alhier ter stede omme tselve bier nog betaald te hebben verklaren beide ja

Ende of de requirant daarop zeide beschiet mij mijn part Ik sal u betalen uts

Of mede waar is dat Griet Cornelis wederom zeide wat kan ik betere daar de mantel uit ons schip genomen is ende sij getuigen dit artikel amplierende zeiden en verklaren, mede dat de huisvrouw van Loudicke ten huize van de requirant mede in de voorsz. 2 voorgaande artikelen verhaald is wezende onder andere mede zeide indien de requirant haar wat te baat wilde kunnen in de mantel die van haar in het leger voor de Graaf gestolen was, dat zij dezelve alsdan wel wilde betalen.

pagina 312 onleesbaar Arijensz. lakenkoper.

Dirk Cornelisz. van der Pot bode en roededrasger verklaarde voor relatie dat hij de dochter van Louris Ariensz. alias Lou Dirken op gisteren voor de noen de 20e december geïnsinueerd heeft haar broeder te willen aanzeggen op heden te een ure voor noen te compareren in de secretarie om de voorsz. twee getuigen te zien, verklaren geëxamineerd op t gundt voorschreven is.

pagina 312 d.d. 28-11-1606.

Compareerde voor Willem Nieuwpoort de jonge notaris te Schiedam. Cornelis Arijensz. bootsgezel wonende in de Lier oud ca 36 jr en heeft tvv Hendrik Cornelisz. Kesa verklaard waar te zijn dat geleden omtrent drie weken na pinksteren lestleden onbegrepen van de juiste tijd hij deposant (**pag. 313**) de requirant tot onleesbaar omme voor hem drie onleesbaar Brouwershaven te coopen als onleesbaar hem requirant best gelegen en voor hem deposant profijtabelste zoude wezen en dat hij requirant dezelve tot zijnen huize zou brengen ten tijde toen hij deposant ofte zijn huisvrouw gelegenheid hadde dezelve te halen t welk de requirant zulks aannam te doen ende daar benefens hem deposant belaste als hij het zout tot zijnen huize zou kunnen halen en dat hij een toerbrieggen van het voorsz. zout mede zou brengen, verzoekende hiervan akte.

pagina 313 d.d. 04-01-1606 (=1607).

Compareerde Cornelis Arijensz. bootsgezel wonende Lier oud ca 38 jr ten rechtelijken verzoek van Hendrik Cornelisz. Kesa wonende binnen dezer stede in cas van recollement gehoord en geëxamineerd zijnde op de inhoud van de voorsz. attestatie (**pag. 314**) en nadat deze hem van worde tot worde voorgelezen was heeft hij verklaard waar te wezen daarbij te persisteren uitbezonderd hij deposant affirmativelijken ervan verklaart of hij de requirant in deze twee tonnen zouts belast had te kopen ook mede dat hij deposant met zekerheid gezegd en heeft hetzelve zout alleenlijk bij hem deposant ofte zijn huisvrouw gehaald te werden van het huis van de requirant maar bij hem deposant zijne huisvrouw gehaald te worden van het huis van de requirant maar bij hem deposant zijn huisvrouw of iemand anders die hij deposant daar om zou zenden.

pagina 314 d.d. 14-01-1607.

T.v.v. Michiel Woutersz. goudsmid wonende Utrecht hebben Pieter Michielsz. bakker oud ca 52 jr en Mr Gerrit Luijten oud ca 30- jr chirurgijn beiden burgers en schutters dezer stede elk respectievelijk bij de eed als schutter (**pag. 315**) dezelve. onleesbaar ende gedeposeerd waar te zijn haarluiden deposanten wel (kennisse hebben aan) de voorsz. Michiel Woutersz. met zijn huisvrouw Susanneken Heijndriksdr. mede zijnde gegaan verleden zomer anno 1605 in de maand Augustus binnen dezer stede gekomen zijn en dat dezelfde huisvrouw van Michiel Woutersz. voorsz. nadat zij enige dagen binnen dezer stede ziek gelegen had van dezelfde ziekte op 28 derzelve maand ofte daaromtrent gestorven en in de heer gerust is. Voor redenen van wetenschappe verstaan zijlieden deposanten nog

dat zij met dezelve. Suzanne Hendriksdr. ter lijke en begrafenisgegaan hebben en ook aan dezelve in haar leven goede kennis hebben gehad.

pagina 315 d.d. 08-01-1607.

T.v.v. Rochus Jacobsz. jongezel hebben Gerrit Jansz. oud ca 30 jr, Pieter Gerritsz. oud mede (**pag. 316**) ca 30 jr en Neeltgen Leendertsdr. JD oud ca 24 jr allen inwonende burgers en burgeresse dezer stede waar te zijn dat zij deposanten op de leste december 1606 voorleden zijn geweest op de maaltijd en statie van Elias Leendertsz. en Anneken Pietersdr. alwaar mede onder andere neffens henluiden ter maaltijd waren ene Leendert Pietersz. (de zoon van Pieter Pietersz. steenplaatser en de requirante voornoemd) en dat zij na voorgaande boertige propoosten die zijluiden onder malkander tegen de requirante waren gebruikende van dat dezelve requirant tot een vrijster was hebbende een JD genaamd Annetgen Heijndriksdr. de voorsz. Leendert Pietersz. tegen dezelve requirant hebben horen zeggen wij zullen zwagers worden, verklaart voorts de voorsz. Neeltgen Leendertsdr. dat zij de voorsz. Leendert Pietersz. tot diverse malen tegen de requirant heeft horen zeggen ik breng U swagertje.

pagina 317 datum onleesbaar (10-01-1607?)

T.v.v. Goris Jansz. de Zeeuw hebben Maartgen Jansdr. oud ca 56 jr, Commer Dirksz. oud 28 jr en Grietgen Meesdr. oud ca 22 jr allen inwonende poorteressen dezer stede verklaard t gundt volgt en eerst Grietgen Meesdr. dat zij deposante op maandag voorleden de 8e januari 1607 gezien en gehoord heeft dat Grietgen Cornelisdr. alias Grietie Dirksdr. en Eeuwoutgen Lourisdr. haar dochter tezamen met furieuze moede zijn gekomen ten huize van de requirante voornoemd en dat zijliden aldaar jegens deszelfs huisvrouw om een aarden kanne die zijliden zeiden haar toe te behoren zeer wel onbehoorlijke en rigoreuse kijfachtige woorden tegen de voorsz. requirantes huisvrouw hebben gebruikt, verklaren voorts zij deposanten allen tezamen dat zij gezien hebben dat de voornoemde Eeuwoutgen Lourisdr. gedurende het voornoemde kijven de huisvrouw van de requirant staande (**pag. 318**) (voor haar) huisinge tot twee diverse malen furieuselijk op haar lijf heeft gestoten in voegen dat desselfs requirantes huisvrouw achter over viel.

pagina 318 d.d. 13-01-1607.

T.v.v. Cornelis Cornelisz. cuiper vanwege zijn zoon Pieter Cornelisz. van Dijck wonende alhier hebben Anthonis Cornelisz. Bakker koopman oud ca 46 jr, Thonis Jorisz. Post oud ca 42 jr als schuitvoerder en Jan Jansz. mede schuitvoerder oud ca 29 jr allen burgers en inwoonders dezer stede verklaard naar voorgaande examinatie t gundt voor en benefens de navolgende artikelen is gesteld.

Eerst de voorsz. Thonis Jorisz. Post en Jan Jansz. af te vragen of waar is (**pag. 319**)=s-avonds.zondag omtrent 4 uren..... de noen benefens.....haarluiden in haar schuit van Rotterdam binnen Schiedam gekomen is verklaren ja.

En daarna Thonis Cornelisz. alleen af te vragen of waar is en hem bekend is dat des resquirants zoon voorsz. des anderen daags >s-morgens wezende de jaardag in zijn haringplaats is komen werken en dienvolgens het meestendeel van dezelfde dag aldaar gewrocht heeft verklaart ja.

pagina 319 d.d 25-01-1607.

Inteogatorium omme daarop te horen en examineren Willem Willemsz. van der Vecht oud 50 ca j en Gerrit Arijensz. Moninck oud ca 65 jr en Jan Cornelisz. Loij oud ca 60 jr stierlieden tvv Jacob Lambrechtsz. Brouwer.

pagina 320.

Willemsz. van der Vecht hij tot verscheidene tijden de impost en excijs van het bier binnen Schiedam heeft gehad verklaart ja.

En of niet waar is dat alle de schepen zo buizen, boots en pincken die binnen Schiedam afvaren elke reis een tonne bier geconsumeerd zijnde de excijs daaraf betalen na de teelte tzij het in huis of op schepen drinken en of zij elke reis een biljet daarof halen tzij of het uit het schip of elders halen of niet.

Verklaart dat de stierluiden tzij van buizen, boots of pincken naast hare gedane haringteelt hem deposant toen bij pachter was altijd van elke reis hebben betaald de impost van een tonne bier zonder dat zijluiden daarvan in het doen van dezelve teelt ofte elke reis van dien tzij of het bier uit de brouwerij in hunlieder schepen of ook uit hun schepen in hun huizen brengen een biljet van hem deposant hebben gehaald maar dat zij dezelfde ton biers betalen naar costume.

Item Gerrit de Moninck en Jan Cornelisz. voorsz. af te vragen of niet altoos en nog gebruikelijk is als zij elke reis van die haringteelt met haar schepen uit de zee thuis komen niet in haar huizen (**pag. 321**) brengen een tonne biers hetzij uit zee hetzij of elders zouden een biljet van de excijsenaar te halen.

Zij getuigen verklaren dat zijlieden alszij met haar haringschepen uit de zee aan land komen een tonne bier uit de brouwerij in hun schepen en wederom naar het gelegen komt dezelfde uit haar schepen in hun huizen brengen zonder enig biljet van de excijseraar te halen of dezelve daarom aan te spreken.

Noch af te vragen als de haringteelt gedaan is en zij deposanten met de beurs omme gaande de excijsenaar betalen van elke reis die zij gedaan hebben een tonne biers. Getuigen verklaren ja.

Ten leste af te vragen als zij in >t toesteken en timmeren van haar schepen zijn of zij dan niet en halen een biljet van de excijsenaar van het bier hetwelk alsdan door henluiden geconsumeerd werd en in de teelt niet, zij getuigen verklaren dat zij in het toesteken of timmeren van hun schepen van het bier dat alsdan door hun scheepsvolk wordt gedronken een biljet halen ofte doen halen maar in de teelt niet.

pagina 322 d.d. 16-01-1607.

T.v.v. Simon Hendriksz. Pijp bootsgezel binnen dezer stede hebben Maartgen Tielendr. oud ca 64 jr, Maartgen Cornelisdr. huisvrouw van Thonis Simonsz. oud ca 44 jr, Adriaantgen Pietersdr. oud ca 26 jr en Lijsbeth Harmensdr, oud mede ca 26 jr allen inwonende poortersen dezer stede gehoord en geëxamineerd zijnde op de navolgende vraagstukken, hebben verklaard waar te zijn t gundt voor en beneffens elk artikel is gesteld.

Eerst te vragen of zij getuigen op de 6e augustus lestleden >s-avonds omtrent de klok van 9 uur gezien hebben dat de requirant ontmoet heeft ene Cornelis Jansz. schuitvoerder omtrent het huis van Maurits Pietersz. op het pad bij >t groene weegse. Zij getuigen verklaren behalve Maartgen Tielendr. die zegt hetzelfde niet gezien te hebben. Of zij getuigen gehoord hebben dat de requirant in het voorbij passeren tegen Cornelis Jansz. voornoemd zei goedenavond en of dezelfde Cornelis Jansz. daarop zeide Acust mijn cont≡ Adriaantgen Pietersdr. en Lijsbeyh Arijensdr. verklaren gehoord en gezien te hebben dat de requirant in het voorbij gaan aan Cornelis Jansz. tegen dezelfde zei goeden avond en dat hij Cornelis Jansz. daarop zei Aloopt in de cont≡. Maartgen Tielendr. en Maartgen Cornelisdr. verklaren daarvan niet gehoord te hebben.

Item of zij getuigen mede gezien hebben dat Cornelis Jansz. de requirant al voorbijgaande wezende wederom is gekeerd en de requirant gevolgd is tot voor het huis van Maartgen Tielendr.

Zij getuigen verklaren allen uitgezonderd Maartgen Tielendr. gezien te hebben dat Cornelis Jansz. de requirant al voorbij gegaan wezende wederom is gekeerd en naar dezelfde requirant toegegaan is die was voor het huis van Maartgen Tielendr. met Arie Boom door diezelfde Arie Boom tegen hem Cornelis Jansz. riep en tegen de requirant zei wat is dit voor een jonkman die U daar zo antwoordt Aderff hij niet voor den dach comen ende t selve tot meerdere malen verhaalde gedurende het aencomen van de voosz.Cornelis Jansz. met meer andere woorden≡ die zij deposanten in effectie niet onthouden hebben..

(pag. 324) Of ook waar is dat derzelven tijd omtrent de voorsz. huizinge van de requirant door Cornelis Jansz. voornoemd nadat dezelfde Cornelis Jansz. met Arie Boom gansmalen geweest hadden onder de voet geworpen en door hem Cornelis Jansz. met een opsteker op het lijf gevallen is en de requirant alzo door dezelve alstoen gekwetst is geworden, hoewel de requiarnt nooit moeiten gemaakt hadden.

Maartgen Tielendr. en Maartgen Cornelisdr. verklaren de requirant wel op straat te hebben zien liggen en opstaan, maar niet gezien te hebben of deze affirmatiefelijk te kunnen verklaren wie hem ter neder geworpen hadde; ook mede dezelve niet te hebben zien quetsen ofte ook gezien te hebben dat hij gekwetst was. Arijaantgen en Lijsbeth verklaren van deze vragen niet te weten.

pagina 325 d.d. 23-01-1607.

T.v.v. Maartgen Jacobsdr. waardin in de Sleutel alhier ter stede heeft Grietgen Simonsdr. oud ca 39 jr verklaard dat 7 jr geleden zij deposante gehaald heeft een emmer met water en dat haar deposante in het weerom keren naar haar huis is gerecontreerd en in het gemoet gekomen en Maartgen Simonsdr. in die tijd pachter van de bieren binnen dezer stede was, dewelke haar deposante heeft aangesproken en gezegd Grietgen comt drinkt met mijn eens, welke volgens hij haar deposante heeft gebracht ten huize van de requirante alwaar hij een kanne bier dede tappen en dat hij deposant alseven de voornoemde requirante als doen zoals zij de voorsz. Maarten Simonsz. de voorsz. kanne bier in hande zouden geven heeft horen zeggen in vouge deze woorden zeggende AMAarten Simonsz. doet mijn nu op >n boek daar ik heb u nu bij leven ende sterven voldaan, waarop door dezelfde Maarten is geantwoord geworden ik zal het doen.

pagina 326 d.d. 26-01-1607.

Compareerde Willem Willemsz.oud ca 23 jr wonende ten huize van Jacob Lambertsz. Brouwer en

heeft t.v.v. Gerrit Gerritsz. molenaar verklaard dat op 09-08-1606 de requirant hem deposant last en bevel gegeven heeft dat hij met de molekarre zoude rijden omme te halen uit de Delftse schuit 5 zakken taruwe, hetwelk hij deposant dadelijk dede, nemende met hem de zoon van de requirant Job Gerritsz. en komende op de Schie omtrent de schuit vonden aldaar de pachters van de Staten en stede wegen en dat zij deposanten voor eerst t zelve aangevende de zoon van de requirant van stede wegen die hetzelve in zijn tafelboekgen aantekende, middelertijd Jacob Matheusz. pachter van staten wege hem deposant afvroeg wiens goed zult gij laten, daarop hij hem deposant antwoordde 5 zakken van Diert Jansz. waarop de pachter zeide zult gij die alle ter molen doen daarop door hem deposant geantwoord werd ik weet het niet, ik zal de jongen denoterende voorsz. Jacob Gerritssz. zijnde om hetzelve te vragen gelijk hij deposant dadelijk deed en zittende hij deposant middelertijd in presentie van de pachters de 5 zakken op de molenkar de voorsz. jongen die hij gezonden had om bescheid te vragen wederom is gekomen. (**pag. 327**) zeggende tegen de voorsz. pachter zij moeten alle 5 op de molen zijn ende datalstoen hij deposant tegen de pachter zei also hij zijn molen carre of wagen door een andere molenaar die daar mede met zijn wagen kwam moest wijken, ik zei hiermede heeft de jongen een briefken verklaard. Voorts de voorsz. Jop Gerritsz. JG oud ca 13 jr dat hij terstond de pachter volgende en hij noch in het excijs huiske was tegen de voorsz. pachter zei geeft mijn het briefke daarop de voorsz. pachter antwoordde gij moet geen briefken hebben, de bakker moet het zelf halen, waarmede hij deposant uit onnozelheid hem liet contenteren en is also van de pachter gescheiden.

pagina 327 eodem die = 26-01-1607.

T.v.v als voren heeft Itgen Maartensdr. huisvrouw van Diert Jansz. oud ca 24 jr verklaard dat zij op 09-08-1606 met dezelfde schuit aangekregen hebbende 5 zaken terwe de requirant ontboden heeft dat hij door zijn knecht zal doen halen met de molenkar en de pachter aangevende also zij deposante geen knecht of meid thuis had die zij daarom mocht zenden en dat haar man met de schutters in garnizoen lag op het fort van Loevestein en een wijle daar na de zoon van Gerrit de molenaar kwam vragen of de zakken (**pag. 328**) alle 5 naar de molen zouden gaan, daarop zij antwoordde ja, dat zij ook niet weet of zij de excijs van stede wegen ten volle betaald heeft en aangaande de impost van 5 zakken van staten wege zij niet zekerlijk te kunnen verklaren of dezelfde impost daarvan is betaald of niet.

pagina 328 d.d. 26-04-1607.

T.v.v. Cornelis Cornelisz. Matelieff wonende Rotterdam heeft Baarhout Wanaartsz. oud ca 58 jr wonende alhier verklaard waar te zijn dat hij deposant omtrent Rotterdamse Kermis gekocht heeft 1/6e part in een schip hetwelk bij Jan Gerritsz. schipper tevoren gevoerd is, daarmede dezelve alstoen uit Noorwegen is gekomen alwaar het zelve ten gronde was geweest en dat tegen 2600 gld het gehele schip gerekend, welk schip alhier ter stede ten gronde hadde gelegen zonder dat daarinne enige kosten van reparaties of timmeringe gerekend zijn. Verklaart nog hij deposant het voorsz. schip gestimmerd wezende, dat hij op het zelve schipper omtrent Rotterdamse Kermis (**pagina 329**) van Schiedam is uitgevaren en een halve reis daarmede gedaan heeft, mitsgaders hetzelve in >t som gelaten ende om te slijten aldaar verkocht te hebben.

pagina 329 d.d. 26-01-1607

T.v.v. Daniel Leendertsz. schipper hebben Abraham Pietersz. oud ca 21 jr, Arejt Arentsz. oud ca 20 jr en Willem Pouwelsz. Hoijkaas oud ca 43 jr verklaard eerst Abraham Pietersz. dat hij als hoogbootsman en de voorsz. Arent Arentsz. voor scheepstimmerman met de requirant de lest gedane Coninxbergse reis gevaren, zulks alhier wederom gekomen zijnde hetzelve helpen lossen hebben en de voorsz. Willem Pouwelsz. verklaart mede het voorsz. schip alhier helpen lossen te hebben in de plaats van de absenten als de kok en de stierman, in wier plaatse de requirant hem deposant om zijn loon gehuurd had. Verklaren zij deposanten gelijkelijk dat de rogge die die voorsz. schipper requirant ingehouden en overgebracht heeft, gelost zijnde in absentie van de requirant op te leste de requirant het schip gehaald worde en hem alstoen laten zien hetgeen zij van de madtschoddinge en andere uit het ruim van vuil nat geschoten in een gebakken en verdorven goed bij een vergaderd hadde (**pagina 330**) hetwelk de requirant in zulken aanzien ende verdorventheid en ook door dien hetzelve binnen de schepen scheen een weinig te wezen, henluiden toeliet te mogen aanvaarden om haar wille daarmede te doen voor madschodding bij een veegsel vuilnisse van de laste die de bootsgezellen ofte scheepsvolk altijd is competerende en dat zij bootsgezellen daarna de voorsz. Willem Pouwelsz. hetzelve verkocht hebben om 3 gulden in de hand en 1 gld in het gelach, mits dat zij bootsgezellen hun teselve mosten helpen thuis brengen en dat daarin alles was 4 clinckmanden waarvan de voorsz. Willem Pouwelsz. liet door een help brengen tot zijn huis 2 manden en tot Maartgen Lourisdr.

huisvrouw van capitein Lem de andere 2 manden te weten voor de varkens ,zonder dat zij deposanten de schipper meer vertoond hebben of dat hij schipper van meerder weet ofte gezien heeft als de voorsz. verdorven rogge die hij daar dan in de 4 clinkmanden van Willem Pouwelsz. voorsz. als voren verkocht hebben. Verklaren nog zij deposanten dat na het lossen van het hout nog bij een gevoegd en vergaderd is de clinkmanden met een kleine mand kwade geschoten rogge ofte uitveegsel ende hetzelfde Willem Pouwelsz. hebben helpen aanbrengen zonder iet daar voren door de onwaardigheid van dezelve Willem Pouwelsz. genoten te hebben. Item dat zij deposanten gezien hebben dat in het lossen van het hout voor de poort en hier en daar nog wat rogge lag zo goed zo kwaad zonder te weten hoe veel maar zij gezien hebben dat Willem Pouwelsz. daar van zijn hoed van zijn hoof(d) en zijn linde borgde uittrekkende (**pagina 331**) voor hun van het beste volstak en dat voorts het hout gelost wezende Willem Pouwelsz. alleen het schip geveegd en gereinigd heeft en dat alle de madtschudding veegsel verdorven goed en ander met haarlieder beste kennisse ende onthoud geweest is omtrent de 6 voorsz. manden of een weinig meer onbegrepen, verklaren insgelijks zij deposanten dat zij met de requirant en zijn schip leggende tot Coninxbergen en bezig zijnde met de rogge in te laden en ten naaste bij het ruim vol hebbende, ging de requirant aan land om zijn bescheid en rekening te halen en dat ter wijlen de requirant aan land was het ruim vol en meer rogge in de bording ofte lichter wezende zijlieden een deel van het hout op gebroeken hebben en tzelve ten beste afgemat zoveel zij konden en mochten en daar de rest van de rogge in de bording wezende opgelegd hebben en dat hetzelfde afmatten op het zou zo perfect en dicht niet en konden geschieden ofte daar moest enige rogge door lopen of tussen in vallen als aan de voor schudding en bij een vergaderd vuil goed gebleken heeft. Verklarende mede dat zijlieden met de requirant gekomen zijnde in de Sont om naar Riga te zeilen aldaar verhoorde dat hertog Karel met 5 schepen in het gat lag en dat er veel buiten lagen in zulke voegen, dat er niemand in mocht en dat ook hartog Karel al twee schepen aan land gejaagd had en de schippers afgenomen hadden en twee nagelopen die het ontkomen waren en dat de andere schepen in de Sont wezende tot twalve toe geschut op hebben met de anderen Admiraalschap maakten en dat de requirant met enige andere schepen geen geschut op hebbende naar Coninxbergen zeilende, ten leste verklaarde (**pagina 332**) Abraham Pietersz. dat hij door Maartgen Jorisdr. Coij en Anthonie Cornelisz. Backer ontboden en geinsinueerd werd te komen ten huize van Dirk Jacobsz. Gommersbach notaris alhier ter stede en aldaar gekomen wezende, dat dezelfde Coij en Anthonie Cornelisz. hem afvroegen waar de rogge welke zij zeiden te vermisen, gebleven was, daarop hij depositant antwoordde dat hij dat niet wist, daar jegens Anthonie Cornelisz. kloekmoedig zei weet gij niet gij zult het wel niet zeggen, wij zullen U voor de baljuw en schepenen brengen, daar zult gij Uw vingeren op moeten steken, want wij houden het op U dat gij de dief bent of Uw schipper moet de dief zijn of gij zult ons hier zeggen waar het gebleven is, waarop hij depositant zeide ik ben echter bereid de waarheid te zeggen zo veel ik daarvan weet en dat hij in effectie verklaarde en geattesteerd heeft voor de notaris t gundt hiervoor verhaald staat van de voorsz. rogge en anders niet, doch zo dixtentie anders mede bracht dat het zelve buiten zijn verstand en kennisse geextendeerd. Verklarende voorts de voorsz. Willem Pouwelsz. alleen dat hij de voorsz. leste grote en kleine manden met vergaderde vuilnis en veegsel gebracht heeft tot de voorsz. Maartgen Leendertsdr. voor haar varkens als voren en dat zij de eerste twee manden met de voorsz. grote en kleine manden van hem depositant gekocht heeft voor 4 gulden, maar dat zij hem daar voor maar betaald heeft 3 gld 15 st door de grote vuiligheid en verdorven veegsel ende qualijke en voor de varkens diende en de andere twee manden tot zijn deposants huis mitsgaders hetgeen hij in zijn hoed en de boxen verzameld en opgeraapt had mede in een mand gebracht heeft en dat de depositant de voorsz. twee manden gezift, gelezen, gewassen, gedroogd en veel arbeid en moeite daartoe gedaan hebbende ten beste verkocht heeft, de ene aan Cornelis Jansz. van Delff voor 30 st en de ander aan Gillis Bolletgensman (**pagina 333**) voor 1 gld in de hand en nog 20 st als hij dat had te geven zonder gelden of kruis meer daar van gezien of genoten te hebben. Ten leste verklaren zij deposanten allen dat de requirant bij de voorsz. madtschudding en vuilnis nooit meer is geweest als de eerste maal toen zijlieden hem ontboden hadden en hem nooit meer daarmede gemoeid heeft nog en dat de schipper requirant iet daarvan genoten begeert of hem enigszins daar in gezocht heeft in het minste of meest.

2pagina 333 d.d. 31-01-1607.

T.v.v. Arent van der Wolff vaandrig van een compagnie schutters binnen dezer stede hebben Govert Panthen luitenant van een compagnie Engelsen oud ca 25 jr, Thomas Richardus edelman van dezelfde compagnie oud circa 29 jr verklaard waar te zijn dat zijlieden deposanten op 28-01-1607 de klokke 10 uur in de voornacht zijn geweest bij de requirant vaandrig voornoemd in het wachthuis dezer stede alwaar zijlieden deposanten aan de requirant hebben verzocht of hem geliefde dat zijlieden met

hem de ronde mochten doen om te zien of er geen soldaten van haar compagnie moedwil op straat en bedreven en dat hetzelfde verzoek bij de wacht en de requirant goedgevonden is en dat (**pag. 334**) zijlieden deposanten dien volgende met de requirant en zijn broer Jacob van der Wolff die geen geweer had zijn gegaan om de ronde te doen en komende op de Hoogstraat hebben gehoord groot rumoer en daarbij gekomen zijnde hebben enige engelse soldaten, zijnde van de compagnie van de kolonel Eghe in het geweer bevonden tegen enige burgers en dat de Engelsen zijn gesteld bij henlieder deposanten en de burgerij bij de requirant voorsz., die riep dat alle moeiten zou gelaten worden en dat zijlieden de wacht en de ronde hadden, dat nochtans die niettegenstaande enige burgers dronken zijnde, met messen haar daar tegen hebben gesteld zeggende, wij hebben de bruij van de wacht het is uw wacht niet, noch hebt gij het woord niet, gaat haal het en dat alstoen een van de zelfde burgers de requirant ingeschoten is, mits dat de requirant zijn geweer trok en dat de voorsz. burger van mening was hetzelfde met geweld te nemen ende heeft dezelve burger dien volgende de requirant ter aarde geworsteld en gesleept, zulks dat de requirant zijn broer te hulp riep, zeggende mijn geweer wordt mij ontweldigd, staat mij bij en dat alstoen Jacob van der Wolff zeide zijn broer onder de voet leggende in perikel is gekomen en heeft de voorsz. burger t geweer ontruk en hem ter weer gesteld, zonder dat zij deposanten weten wie hij gekwetst heeft, dan verklaren gehoord te hebben datter een zeide maat ik heb genoeg laat ons gaan, eindelijk verklaart de voornoemde Parthen nog dat hij in t scheiden ten beste sprak van het voornoemde rumoer ende verschel vele ende diverse sneden in zijn mantel heeft ontvangen, dan en weet niet wie dezelfde heeft gesneden, alzo het zeer donker was ende men naulicx de andere konde bekennen.

pagina 335 d.d 31-01-1607

Jan Jorisz. glaasmaker oud circa 56 jr, Claas Gerritsz. schoenmaker oud circa 40 jr, Claas Bastiaansz. landmeter oud ca 49 jaar, Cornelis Kuijper oud ca 49 jr en Samuel Jansz. oud 46 jr, burgers deser stad Schiedam verdagvaard zijnde om getuigenis te geven tvv Arent van der Wolff vaandrig van een compagnie schutters en alhier ter stede hebben verklaard waar te zijn dat zijlieden deposanten in een rot van dezelfde compagnie onder de requirant voornoemd de wacht gehad hebben op de 28-01-1607 des nachts in het stadhuis der voorsz. stad en dat de requirant bij henlieden op de wacht is gekomen tussen 9 en 10 uren om orde te stellen en zijn zonder waar te nemen geaccompagneerd met zijn broer Jacob van der Wolff die geen geweer had, zijnde beiden goeds moeds en gans niet beschonken geweest, daar van vele goede kennissen dragende overmits vele propoosten en discoursen, die zijlieden deposanten met de requirant en zijn broer gehouden hebben, de klok 10 uur zijnde, is op de wacht gekomen de luitenant Panthon met een dienaar en noch een edelman (**pagina 336**) van zijn compagnie, verzoekende aan de vaandrig en de requirant om te assisteren in het doen van de ronde om te zien of enige van zijn compagnie op straat moedwil bedreven >t welk de requirant aan dienende zijne metgezellen en henlieden deposanten is hetzelfde goed gevonden enalzo enige metten requirant en vaandrig voorsz. presenterende te gaan, zo zei hij wij zijn sterk genoeg ende beloofde dat men hem straks met anderen zouden volgen om alle disordre op staat te verhoeden en is alzo de requirant met de voorsz. Engelsen en zijn broeder, nadat hij het woord van de wacht genomen had om de ronde te doen uitgegaan. Wijders verklaarde Claas Bastiaansz. voorsz. dat de voorsz. luitenant onlangs nadat hij van henlieden gescheiden was, weder bij haar gekomen is klagende van het geweld dat de requirant aangedaan was en hoe dat hij in zijn mantel gescheurd was, hetwelk hij hem deposant getoond heeft en zag hij deposant mede dat veel bloed aan dezelfde mantel was. Verklaarde nog zij deposanten uitgezonderd Claas Gerritsz. dat de requirant voornoemd en zijn broer mede onlangs daarna bij henlieden zijn gekomen, verhalende >t ongeval en geweld henlieden aangedaan, in t ontweldigen van het geweld en tonende de requirant henlieden deposanten dat hij ter aarde geworpen was geweest (**pagina 337**) en gesleept dat zijn knieën onder gekwetst ende gebloed waren, ende heel blauw en mede Jacob van der Wolff vertoonde henluijden deposanten dat hij in zijn hand gesneden was en heel dapper bloedde en Claas Gerritsz. voornoemd verklaarde dat de vaandrig voornoemd met zijn broer tezamen (alsook gekwetst zijnde) in het wachthuis zijn gekomen en dat hij deposant en Wouter Ariensz. timmerman met dezelfde weder uit zijn gegaan, om voorts de ronde te volvoeren en dat zijlieden tezamen daarna in het wachthuis gekomen zijnde, hij deposant verstond dat de luitenant aldaar geweest was.

pagina 337 eodem die (= 31-01-1607).

heeft Machtelt Cornelisdr. huisvrouw van Wouter Regniersz. waard in de drie haringenn oud ca 54 jr insgelijks verdagvaard zijnde omme getuigenis der waarheid te geven tvv Arent van der Wolff voornoemd, verklaard waar te zijn dat tot haar huis op 28-01-1607 hebbben zitten drinken ene Adriaan Danen, Arij Hendriksz. Bolleman en ene Cornelis den Boer, dewelke (**pagina 338**) gehoord hebbende

zekere rumoer op straat, hebben begeerd uit het huis te zijn om daar bij te zijn en alzo zij heel bij de drank waren principalijk Cornelis den Boer heeft zijn deposant gezocht henlieden binnenshuis te houden, daarop Cornelis voorsz. gezegd heeft laat ons uit of wij slaan de glazen uit en heeft zij deposante de deur geopend en zijn alzo uitgegaan, gaande de waker om 9 uren.

pagina 338 de 01-02-1607.

Interrogatorium om daarop te horen en examineren Huijgh Jansz. schipper.

Eerstelijk hoe veel madschodding dat men gemeenlijk wel heeft op een partij rogge van 18 of 19 lasten en zo wanneer dat daar meer valt of een schipper die te goeder trouwe begeert te handelen niet gehouden en is, >t zelve de koopman die het goed toebehoort aan te geven.

Verklaart dat men gemeenlijk van 60 of 70 lasten een mande huisschoddinge heeft, doch somtijds is min en somtijds is meer, verklaart voorts dat een schipper die te goeder trouwe wil handelen wel gehouden is, alle de matschodding de koopman te kennen te geven en dat de schipper niet of toekomt, maar dat constumelijk is dat de bootsgezellen de madschodding behouden, zonder de koopman daarvan te verwittigen ofte desselfs consent daar toe te nemen..

pagina 339. Ten tweede of niet waar is als Daniel Leendertsz. aankwam dat hij op het Hoofd komende hem gebracht worden hoe dat hij het met de haring gemaakt had, daarop antwoordde ik heb mij dit bruij kwijt gemaakt. Verklaart hiervan niet te weten.

pagina 339 d.d. 01-02-1607.

Cornelis Jansz. schipper oud ca 39 jr gehoord en geëxamineerd zijnde op de navolgende artikelen van interrogatorie, heeft omdat hem dezelve van woorde tot woorde voorgelezen was t.v.v. Maarten Jorisz. Kojj verklaard waar te zijn t gundt voor ende beneffens dezelve artikelen is gesteld.

Eerstelijk hoe veel madschoddingh dat men gemeenlijk wel heeft op de partij rogge van 18 of 19 lasten en zo wanneer dat daar meer valt of de schipper die ter goeder trouwe begeert te handelen, niet gehouden is tzelve de koopman die het goed toebehoort, aan te geven.

Verklaart dat de rogge die bij hem deposant lest van Coninxbergen gebrocht aan matschodding zo hem zijn bootsgezellen hebben aangediend,. geweest is, een schop vol, maar dat het in zulken voegen altijd niet en is en is ook mede dat deen tijd meer madschodding valt als dander, zulks dat het altijd geen zekere maat en houd. Item dat als het zo weinig is ofte niet veel meer altijd door het scheepsvolk wordt geschonken

pag. 340. Ten tweede of niet waar is als Daniel Leendertsz. aankwam, dat hij op het Hoofd komende hem gevraagd werd, hoe dat hij het met de haring gemaakt hadde, daarop antwoordde ik heb mij de bruij kwijt gemaakt. Zijt hiervan niet te weten

Ten derde hoeveel rogge hij van de voorleden gereisd tot Coninxbergen heeft ingenomen.

Verklaart ook 18 lasten tot Coninxbergen geladen te hebben ofte een weinig meer

Ten vierde hoeveel rogge hij alhier heeft uitgeleverd van de boven gementioneerde rogge tot Coninxbergen ingenomen ende in wat maand van de jare 1606.

Verklaart de voornoemde rogge alhier in de maand van november gelost te hebben en dat hij op last een halve zak tot overmaat heeft geleverd.

pagina 340 d.d. 11-02-1607.

hebben Claas Jansz. Ploij stierman oud ca 34 jr, Barent Willemsz. oud ca 38 jr en Frans Marinusz. oud ca 32 jr beiden bootsgezelen t.v.v. Bruijn Ariensz. burgemeester c.s. verklaard waar te wezen t gundt voor en beneffens ieder dezer naarvolgende artikelen van Interrogatorie is gesteld.

Of henlieden deposanten bekend is dat de boot die zij tot Brouwershaven hebben helpen halen die aldaar (**pag. 341**) bij ene Cornelis Leendertsz. gevoerd was bij Bruijn Ariensz. requirant voornoemd gekocht is geweest voor de somme van 900 gld op drie scheepsdagen.

Frans Marinusz. verklaart de inhoud van dit artikel waar te wezen, Claas Jansz. Ploij verklaart wel geheugenis te hebben die boot voor ca 900 gld op drie scheepsdagen gekocht te zijn, maar dienaangaande geen zekere verklaring te kunnen doen en Barent Willemsz. verklaart hier van niet te weten.

Of zijlieden deposanten toen zij de verste reis genomen werden te vorse hadden geweest en of de stierman in den Briel zijnde met het voorsz. schip ende henlieden deposanten enige prikken tot een reis nodig, heeft gekocht gehad.

De voorsz. Frans Marinusz. verklaart ja, Claas Jansz. Ploij verklaart dat een loopreis van 2 weken geweest te zijn en dat de stierman in den Briel heeft gekocht 1400 of 1500 prikken en Barent Willemsz. als boven hiervan niet te weten.

Item of zijlieden deposanten van de voorsz. reis elk omtrent 5 gld aan geld voor haar huur of arbeidsloon hebben ontvangen. Verklaren gezamenlijk ja.

Ende of. de Duinkerkers op de tweede genomen reis hebben genomen alle de zeilen van de voorsz.

boot behalve het grote schoverzeil ende het schoverzeil van de fokke.

Verklaren alsvoren ja en dat het grote marszeil mede >t schip gebleven te zijn..

Of de voorsz. Duinkerkers over hebben genomen meestal het brood, bier, boter en kaas en al het hoek-want mitsgaders enige t(pag. 342) tonnen zout en of dezelve nog een deel tonnen zout gespild hebben.. ut supra.

Of de voorsz. Duinkerkers mede de kleine boot, lege tonnen en al wat los was overboord geworpen hebben. ut supra

Item of haar deposanten mede kennelijk is dat naar dat zij met de voorsz. boot van de tweede reis genomen waren geweest, dezelve boot die alstoen aanstaande zomer niet gevaren maar leeg in de grond gelegen heeft. ut supra.

Ten leste te vragen of haarlieder deposanten kennelijk is dat toen de stierman van de Duinkerkers op Delfshaven was gekomen naar de tijd een boot van daar twee reizen gevoerd heeft. ut supra

De voorsz. Barent Willemsz. en Claas Jansz. Ploij zijn op de 11-02-1607 op de voorsz. artikelen van Interrogatorie gehoord en geëxamineerd voor Jacob Rochusz. en Simon Melchiorz. Veris schepenen en de voorsz. Frans Marinusz. is op de 12-02-1607 insgelijks op de voorsz. artikelen bij solemnele eed geëxamineerd ten presentie van Dirk Aryensz. lakenkoper en Maarten Jorisz. Koj schepenen.

pagina 343 11-02-1607.

T.v.v. Bruijn Ariensz. Cuijper hebben Barent Willemsz. oud ca 38 jr zeevarende man, Frans Marinusz. oud ca 32 jr en Claas Jansz. Ploij oud ca 34 jr stierman beiden wonende binnen dezer stede gehoord en geëxamineerd zijnde op de navolgende artikelen van Interrogatorie naar dat haar hetzelfde van worde tot worde voorgelezen was, verklaren waar te zijn t gundt voor en benefens elk artikel is gesteld.

Eerst of Ole Pietersz. en Claas Jansz. allebei stuurlieden, Barent Willemsz. en Frans Marinusz. niet bekend is dat een boot die ze tot Brouwershaven hebben helpen halen, die Cornelis Leendertz. aldaar gevoerd hadde, door Bruijn Ariensz. gekocht is voor 900 gld op drie scheepsparties.

Claas Jansz. Ploij verklaart wel geheugenis te hebben dat de boot omtrent die 900 gld op drie scheepsdagen gekocht te zijn, maar dienaangaande geen zekere verklaringe te kunnen doen.

Ende of ze van de eerste genomen reis niet te vorse geweest hadden en dat de stierman in den Briel prikken heeft gekocht die hij op dezelfde reis nodig van doen hadde.

Claas Jansz. Ploij zegt dit een loopreis van 2 2 week geweest te zijn en dat zij in den Briel kochten omtrent 1 poste 1500 prikken. De verdere deposanten verklaren ut supra.

Of ze niet van de eerste genomen reis elk omtrent 5 gld voor haar deel gehad hebben. Verklaren tezamen ja.

Op de tweede genomen reis of de Duinkerkers niet en hebben genomen alle de zeilen, behalve het grote schoverzeil en dat schoverzeil van de fok.

Verklaren ja ende het grote marszeil mede ter sloop gebleven te zijn.

Of ze ook niet over hebben genomen meestal brood, bier, kaas en alle het hoekwant en enige tonnen zout en of ze ook enige tonnen hebben gespilt. Verklaren alle tezamen ja.

Of ze ook de kleine boot, lege tonnen en al wat los was over boord hebben geworpen. ut supra.

Of haar ook niet kennelijk is nadat ze van de tweede reis genomen waren, het schip van dit jaar niet en heeft gevaren, maar heeft die zomer leeg gelegen in de grond. ut supra.

Of haar niet kennelijk is dat de stierman van Duinkerker kwam op Delfshaven en met een boot twee reizen gevaren heeft ut supra.

pagina 345 d.d. 16-02-1607.

T.v.v. Cornelis Jansz. schipper wonende binnen dezer stede hebben Willem Cornelisz. van Leiden oud ca 26 jr en Cornelis Jansz. oud ca 29 jr wonende binnen dezer stede verklaard gedeposeerd waar te zijn, dat zijlieden met de voorsz. requirant de leste reis bij dezelve met zijn schip van Danswijk op Schiedam gedaan op hetzelfde schip gevaren hebben namentlijk de voorsz. Willem Cornelisz. als stuurman en Cornelis Jansz. voor hoog bootsman en mitsdien tot Danswijk voorsz. het voorsz. schip helpen laden een partij taruwe van de juiste maten van welke partij taruwe zij deposanten geen zekere verklaring kunnen doen, vermits zij bij de metinge niet zijn geweest, dan verstonden aldaar dezelfde partij voor 11 lasten ingegeven te werden die zij deposanten zoveel hen mogelijk was met schip afgemat hebben op zekere andere partij terwe ende gekomen zijn tot Schiedam is aldaar van de voorsz. 11 lasten gemeten 3 lasten die zijlieden hebben helpen lossen, gelijk zij mede tot Schiedam voornoemd ongemeten hebben helpen lossen in een cromsteven schuit die Arij den Dortsman voerende is de leste van de voorsz. 11 lasten boven de drie gemeten lasten in het schip gebleven zijnde, die daar mede naar Rotterdam gevaren is, zonder dat zijlieden deposanten weten hoe daar

verder mede gehandeld is. Verklaren voorts (**pag. 346**) depositanten nog zij depositanten dat de voorsz. 11 lasten teruwe in het laden af matten over varende en lossen als voren bij de voorsz. requirant ofte iemand van deszelfs bootsgezellen bij weten van hen depositanten geenszins verminderd is.

pagina 346 d.d. 07-03-1607.

T.v.v. Volcardus Overlander koopman te Amsterdam door begeren van schipper Casanoschi heeft Adriaan Arentsz. van der Dussen jonggezel oud ca 22 jr zoon van Arent Bruijnsz. van der Dussen koopman alhier ter stede verklaart waar te zijn dat hij dienaar is geweest van de voornoemde Overlander in 1604, 1605 en 1606 en dat omtrent de 20e mei 1606 bij dezelfde Overlander is gekomen schipper Casanoschi, dewelke aan hem verzocht voor hem om te wisselen de nombre van 15.0000 hollandse dalers dewelke nombre hij Overlander hem depositant heeft belast gehad tot Casanoschi proffitie op te zoeken en te verwisselen, de voorsz. Van der Dussen ten verzoeken als voren gehoord en geëxamineerd zijnde op de navolgende vraagstukken, heeft daarop bij ede verklaard waar te zijn (**pagina 347**) >t gundt achter ieder artikel is gesteld.

Eerst bij wie schipper Casanoschi zijn herberg tot Amsterdam is geweest. Hij getuige verklaart de naam van de waard hem onbekend te zijn daar hij was gelogeed naast Roemer Visscher tot Amsterdam op de Engelse kade.

Op wat tijd de voorsz. Casanoschi bij hem depositant is geweest, daarop hij depositant verklaart dat het is geweest omtrent 8 of 9 juni 1606.

Hoeveel duizend realen van de 8en en hoeveel rijx daellards in specie en tegen wat prijs de voorsz. Casanoschi hem depositant toegeteld heeft daarop hij getuige verklaarde dat de 23 mei 1606 bij Casanoschi geopend heeft zekere zakken met realen van 8en daarin hij waande te wezen 4400 realen van 8en à 47 st en dat daarvan in het toetellen te kort bevonden is realen van 8en zodat daar niet bleef 4385 realen van 8en à 47 st de 30e dito nog ontvangen 7557 realen van 8en à 47 st den zelfden dito nog ontvangen 486 rijxdalers bij hem depositant tot profijte van Casanoschi verwisseld zijn en daar voor ontvangen 16 gld 10 st de 8e juli 1606 ontvangen uit handen van de requirant tgeen hem depositant per slot van rekening was resterende 812 gld 4 st 8 p.

Op wat tijd de voorsz. Casanoschi de hollandse daalders heeft ontvangen hoeveel en tot wat prijs, verklaart dat op de 5e juni 1606 door hem zijn ontvangen 9479 hollandse dallars à 39 1/4 st >t stuk en nog ter zelve (**pag. 348**) dage 867 tot 39 3/8 st, de 7e dito 713 hollandse daallers tot 39 3/8 st, maken tezamen 15.000 hollandse dallers.

pagina 348. de 23-05-1606 de voorsz. Casanoschi uit de eerste partij van de ontvangen realen van 8en aangeteld 25 realen à 47 st, de 27e dito nog van dezelfde partij hem geteld 74 realen van 8en tot 47 st >t stuk, de 3 juni hem geteld 79 realen à 57 st en de 7e dito 65 realen van 8en.

Of de voorsz. Casanoschi zelf de realen en de rijxdallers heeft doen breken of smelten in de munte en de hollandse dallers zelf heeft doen slaan dan of hij die van hem depositant ontvangen en ingewisseld heeft, daarop hij depositant verklaart dat de realen en rijx dallars voorsz. bij hem zijn ontvangen en aan diverse wisselaars in betaling van hollandse dallars gegeven.

pagina 348 d.d. 07-03-1607.

T.v.v. Arent Bruijnsz. van der Dussen heeft Mathijs Willemsz. Muijlschijf raad en vroedschap dezer stede gehoord en geëxamineerd zijnde op de navolgende artikelen bij forme van Interpretatie daarop verklaard waar te zijn hetgeen beneffens >t zelfde artikel is gesteld.

pagina 349. Eerst alzo de voorsz. depositant t.v.v. Arent Bruijnsz. op de 27e november op de contra interrogatoria bij de voorsz. Arent Bruijnsz. hem depositant doen voorlezen en onder andere heeft verklaard op het 2e artikel anders niet te weten als bij hem ten verzoeken van de Officier dienaangaand is gedeposeerd.

Of hij depositant verstaat daarmede hem ook te refereren tot die woorden onder aan de rectificatie bij de secretaris Muijs door zijn depositantes laatst getekend als blijkt bij de minute van dezelfde rectificatie, dan of hij verstaat daar van gerenunchieerd te hebben ende dezelve woorden die wel en heeft doen royeren, welke woorden waren luidende als volgt: daar bij voegende de voorsz. Muijlschijf gehoord te hebben dat Arent Bruijnsz. achtervolgende het voorsz. zeggen mede zegt omdat gij niet en betaald.

Hij depositant verklaart de woorden ter eersten instantie hebben verklaard als ook op de respectieve recollementen daarna gevolgd, gelijk hij dezelve alsnog bij deze is verklarende waar te zijn en mitsdien daarvan niet gerenunchieerd te hebben ofte die met zijn kennis geroeyerd te zijn.

pagina 350 d.d. 12-03-1607.

T.v.v. Maarten Jorisz. Koijschepen dezer stede heeft Thijs Jansz. bootsgezel oud ca 21 jr verklaard waar te zijn dat hij depositant in de voorleden herfst anno 1606 met schipper Daniel Leemers (=Leen-

derts) als bootsgezel gevaren heeft van Schiedam tot Coninxbergen en wederom van Coninxbergen met de voorsz. schipper van de voornoemde Coninxbergse reis alhier tot Schiedam is gearriveerd, ingeladen hebbende zekere nombre van 17 of 18 lasten rogge en dat de voorsz. schipper ene Willem de Hoijcaes die >s nachts in het schip sliep last gegeven heeft dat hij zekere partij rogge van de voorsz. uit 17 of 18 lasten rogge uit het schip aan land zou dragen en welke volgens hem deposant gezien heeft dat de voorsz. Hoijcaes tot twee avonden na malkanderen 4 manden rogge >t >s-avonds wezende tijd wel 4 uren in de avond ten huize van de schoenmoeder van de voorsz. schipper ende ten huize van hem Willem voornoemd heeft zien brengen zonder dat hij deposant weet zodanige nombre van rogge dan voorsz. 4 manden kwamen te bedragen, de voorsz. Thijs Jansz. ten verzoeke als boven werden gehoord en geëxamineerd zijnde op zekere artikelen van Interrogetorie hierna van woorden te woorden geincorporeerd heeft, daarop bij ede als voren verklaart t gundt achter ieder derzelve artikelen is volgende.

pagina 351. Eerst of waar is dat ten tijde hij deposant met het andere scheepsvolk het schip was ontladen, veel rogge onder het hout hebben gevonden ende overzulks zwaarigheid maakten en tegen malkanderen zeide het is consient werk dat wij altemaal voor matschudding zouden hebben en het scheepsvolk daarover de schipper ontboden hebben tegen malkanderen gezegd hiet is nog wel een deel goede rogge onder en of de schipper bij het schip door de voorsz. ontbieding gekomen wezende, antwoordde zeide die moogt verkopen ende geven het geld om godswil en of hij deposant met het voorsz. scheepsvolk zulks weigerde ende of het zelve bij Willem den Hoijcaes aangenomen werd te doen. Hij getuige verklaart het inhouden van het voorsz. artikel in voege voorsz. gezegd te zijn en hetzelfde waar te wezen, verklaart mede dat hij met het andere scheepsvolk van de voorsz. rogge niet meer als 3 gld met 3 of 4 van een bier heeft genoten of het hem deposant kennelijk is dat ten tijde hij deposant mitsgaders het verdere scheepsvolk Willem de Hoijcaes de voorsz. rogge verkochten nog enige meerder rogge in het schip was, verklaart van geen meerder als de voorsz. verkochte rogge wetenschap te hebben of hij deposant niet en weet dat enige rogge hetzij in matte geworden of anders overboord gesmakt is verklaart ut supra.

Of hij deposant niet weet wie tot Coninxbergen gematted heeft, verklaart dat de stierman het ruim heeft gemattet.

pagina 352 d.d. 14-03-1607.

Cornelis Cornelisz. Stulinc oud ca 53 jr en Eeuwout Huijbrechtsz. oud ca 46 jr beiden inwonende poorters dezer stede van Schiedam rechtelijk geroepen en gedaagd zijnde tvv Dirk Cornelisz. Steijn wonende Rotterdam hebben verklaard dat wijlen Maria Jansdr. van Delff huisvrouw van wijlen Hendrik van Paeschen voor haar erfgenamen bij testament geïnstitueerd heeft elk voor 1/3e deel Jan Centen en Cornelis Centenz. zijn broer mitsgaders Arie Ariensz. kistemaker allen tot Delft dat zij deposanten ook haar nakomelingen in het leven zijnde zeer wel kennen dewelke zijn geweest als hiernaar volgt:

Jan Centenz. voorsz. heeft nagelaten twee dochters Catharina en Petronella Jansdr. welke Catharina heeft nagelaten 3 kinderen als Cornelis Florisdr. en Emmetje Florisdr. (**pagina 353**) beiden dezer wereld overleden en Josina Florisdr, huisvrouw van Dirk Cornelizz. Steijn requirant voorsz. en Petronella voorsz. heeft nagelaten Hendrikje Jansdr., Jan Jansz., Aaltgen Jansdr., Andries Jansz. mitsgaders Cent Jansz. en Dirk Jansz. die beiden overleden zijn en de voorsz. jegenwoordig wonende tot Delff.

Cornelis Centenz. heeft nagelaten twee kinderen met namen Cent en Goossen Cornelisz., doch is dezelve Goossen Cornelisz. jong gestorven en woont Cent Cornelisz. jegenwoordig in Delff

Arie Ariensz. kistemaker voorsz. heeft nagelaten Jan Ariensz., Claas Ariensz., Leendert Ariensz. en Neeltgen Ariensdr. en Belijken Ariensdr. van welke dat overleden zijn Claas en Leendert Ariensz. en Jan Ariensz. tegenwoordig wonende en gehuwd is tot Leeuwarden in Friesland en de twee zusters in den Haag, de ene gehuwd en de andere nog J.D.

pagina 354 d.d. 21-03-1607.

T.v.v. Leendert Jansz. van Delff inwonende poorter dezer stede hebben Crijn Cornelisz. Coninck schipper oud ca. 48 jr, Pieter Eeuwoutsz. oud ca 58 jr en Joost Jansz. oud ca 36 jr verklaart als volgt te weten eerst de voorsz. Crijn Cornelisz. dat hij deposant geleden omtrent 14 dagen na laatst voorgaande Amsterdamse kermis met zijn schip tot Amsterdam voorsz. zijnde van de requirant met schoon en droog weer in zijn schip ontvangen heeft 6 bossen hennip welke scheen goed koopmans goed te wezen en dat hij dezelfde hennip in zijn schip alstoen geladen hebbende wel bewaard en dienvolgende zo droog en schoon als die ten tijde van het ontvangen scheen binnen Schiedam gebrocht heeft, verklaart mede de voorsz. Pieter Eeuwoutsz. dat hij de voorsz. 6 bossen hennip door verzoek van de requirant neffens enige andere arbeiders met schoon droog weer uit het schip van de

voorsz. Coning heeft helpen lossen en binnen de huize van de voorsz. requirant gebracht (**pagina 355**) heeft en dat hem despoant overzulks wel kennelijk is dat de voorsz. hennip schoon en droog uit het voorsz. schip gelost en binnen den huize van de requirant gebrocht is, alwaar hij dezelfde met zijn voorsz. behulpers op planken (om droog te blijven) heeft helpen zetten. Verklaart verder dat van dezelfde hennip goed koopmansgoed scheen te wezen en dat zijn medehelpers zeiden dat haarlieder gedacht te dien tijd van het jaar geen betere hennip gebracht te hebben. Eindelijk verklaart de voorsz. Joost Jansz. hekelaar bij hem deposant op de 20-11-1606 t.v.v. de requirant gedaan waar te zijn dat hij 3 bossen van de voorsz. hennip t.b.v. de voorsz. requirant gehekeld heeft en dat alle de 3 bossen van buiten schenen goede hennip en goed koopmansgoed te wezen maar dat nochtans bij hem in het hekelen van die bevonden is dat twee van dezelfde bossen uitwijzende de voorsz. certificaten van 20-11-1606 van binnen heel nat en verbruijt te zijn geweest.

pagina 356 d.d. 29-03-1607.

Arie Ariensz. constabel oud ca 29 jr wonende binnen dezer stede t.v.v. Jan Gerritsz. schipper gehoord en geëxamineerd zijnde op deze navolgende artikelen van interrogatorie heeft daarop naar dat hem dezelfde van woorde tot woorde voorgelezen waren verklaard t gundt voor ende benefens ieder der zelve artikelen is gesteld.

Of hij op des requirants schip als constabel gediend hebbende in den jare 1601 op een Rochelse reis niet wel en weet dat de requirant met andere schepen tot Rochelle admiraalschip gemaakt hebbende met dezelve gezeild en gekomen zijn tot omtrent de hoofden, de admiraal van dezelfde schepen Jacob Heijmansz., zijnde de wind zuidelijk in de avond meer zeils gemaakt heeft als hij tevoren gevoerd hadden bijzettende zijn voor maxseil.

Hij getuige verklaart de inhoud van dit artikel waar te wezen.

Of in de nacht de wind veranderde, oost ende noordoostelijk wordende ende in de nacht een mist overkomende, hij deposant (**pag. 357**) met hulp van de bootsgezellen tegens dat het begon te ebben na middernacht een uur of twee voor dag het anker niet hebben laten vallen om het tij af te stoppen verklaart ut supra

Of de voorsz. mist lange gedurende heeft als tot de oosterzonne toe. Verklaart de mist niet langer als tot de oosterzonne toe geduurd te hebben.

Of de mist over en klaar weder geworden zijnde zijluiden d=andere schepen van het admiraalschip niet in de wind voor haar ende hebben zien liggen anker in >t tij ongevaarlijk een half zul of ander half mijle voor haar
verklaart ja

Of de requirant aan de andere schepen die een half zul voor hem lagen geen sein en teken gedaan heeft met zijn bezaan op te vellen en de bezaan mede aan het kruis te zetten. Item met zijn maxseil drie maal op te trekken en op de kant te laten.lopen
verklaart ja.

pag. 358) Of de voorsz. andere schepen van het admiraalschip des middags ofte daaromtrent de vloed komende haar anker gezamenlijk niet en hebben gelicht zonder na de requirant te wachten tot hij bij henlieden zouden hebben mogen gekomen zijn.
verklaart ja

Of de voorsz. schepen van het admiraalschip enig devoir gedaan hebben om voor tij ende voor de wind zulks zij lagen naar de requirant toe te komen.
verklaart neen.

Of de requirant op de voorsz. middag als de andere schepen van het Admiraalschip haar anker lichten ende waar omme met de vloed haar reis te vorderen mede zijn anker niet gelicht en heeft
verklaart ja.

Of dezelfde schepen mits zij beter gezeild waren als des requirants schip ende vermits zij een half zul voor hen gezeild waren hetzelfde getij vuijt zijn requirants ogen en gezicht niet en zijn gezeild
verklaart ja.

pagina 359 d.d. 30-03-1607.

Joannes Keijmpes goudsmidsgezel oud ca 24 jr jegenwoordig zijn residentie hebbende binnen dezer stede Schiedam gehoord ende geëxamineerd zijnde op de navolgende vraagstukken heeft daarop verklaard waar te zijn t gundt voor en benefens ieder derzelve vraagstukken is gesteld.

Eerst of door tussenspreken van des comparantes huisvrouw die zei dat zij jongeluiden waren en met het geld nog wel een stuiver verdienen konden, dat vermits die de gedaagde Peijma die bagge mosten hebben voor 200 gouden guldens
getuige verklaart ja

Of de gedaagde daarop antwoordde welaan ik neem daarop mijn beraad, een paar uren dat ik dat met een goede vriend overleggen zo ik binnen die tijd niet weder en kome zal de voorsz. Bagge verkocht worden.

Verklaart dit artikel waar te wezen terwijl behoudens dat hij deposant geen affirmatieve verklaring kan doen op de tijd van beraad in het zeker artikel gesteld dan weet wel dat het beraad gezeid werde op

een uur of drie.

(pag. 360) Of Adriaan Kuijck oude burgemeester tot d=Impetrants huis is gekomen vragende meester wel hoe vaart het met die Bagge is die verkocht of niet

Verklaart wel te weten dat er een oud man van Franeker op de winkel is komen vragen of de Bagge verkocht was of niet maar zijn naam niet te weten.

Of de impetrant daarop gezegd heeft in presentie van twee knechten die daar jegenwoordig waren Peijma heeft dezelve met zich genomen om een uur of twee nopende die koop derzelve zijn beraad te hebben vermoeden d=Impetrants dat hij nauwelyx aan Peijmans zijn ooms huis was gekomen.

Verklaart ja en een van de twee knechts geweest te zijn die op des Requirantes winkel zaten.

Of Adriaan Cornelisz. oude burgemeester voorsz. zeide mr Frans omdat die Bagge van mij niet gekomen is en de gedaagde Peijma recht u koopman is zal ik eens gaan zien of hij is geweest, doch waar die gedaagde niet in huis als de knecht verklaarden en had alstoen nog niet in geweest..

Verklaart ja maar dat de voorsz. oude man van Franeker wederom komende op de winkel hij deposant van de zake verstond dat de knecht tegens dezelve had gezegd dat Peijma niet in huis was en dat hij alstoen nog niet thuis was.

pagina 361. Of over een half uur daarna de voorsz. Adriaan wederom komende hem van de meid gezegd werde dat Peijma al in huis was geweest, doch hij was gereisd naar Dokkum en voorts naar D=Ongendal.

Verklaart dat van de voorsz. oude man te hebben horen zeggen.

Of de voorsz. Adriaan Kruijck alstoen voor d=Impetrants winkel is gekomen zeggende wel mr hoegaat dat toe U koopman is gereisd, heeft hij U drie Baggen wedergebracht of zijn U die betaald en dit alles ter presentie van de twee knechten voorsz., mitsgaders d=Impetrant en zijn huisvrouw.

Verklaart ja maar niet wel te weten of de huisvrouw van d=Impetrant mede tegenwoordig was toen de woorden van dit artikel gesteld bij de voorsz. oude man gesproken zijn alzo het lang geleden en overzulks hem deposant ten dele ontgaan is.

Of mede Jan Gerritsz. goudwerker benefens de burgemeester Kuijck zeiden gij zijt jongelieden en gij comt daar kwaliken mede toe en moet hem nu vast nalopen, daarbij zeggende die man moet niet goeds in zijn zin hebben en dit is geen manier van doen.

Verklaart de oude man de woorden in dit artikel wel te hebben horen zeggen dat Jan Gerritsz. goudwerker daar bij stond, maar niet te weten of dezelfde daar mede woorden van hadde.

pagina 362.

Of daarinne d=Impetrant met zijn huisvrouw en knechten grotelinxs waren verwonderd dat hij gedaagde de Bagge niet eerst betaalde of zijn behoorlijke tijd restitueerden of ten minst d=Impetrant te vreden stelde
verklaart ja.

Of de gedaagdeb gekomen is met de voorsz. Bagge tot d=Impetrants huis als hij Impetrant met zijn huisvrouw in Holland was en zijn Impetrants winkel wel 14 dagen hadde gesloten geweest en alstoen dezelfde Bagge wilde optuderen (optueren is wegnemen) en in der hand steken degene die d=Impetrants huis bewaarde alstoen zeggende met vele woorden dat hem de voorsz. Bagge voor 200 gld niet aan en stonde en dat hij van de koop wilde ontslagen worden.

Verklaart dit te hebben horen zeggen van de knechten dat na hem deposant op des Impetrants winkel gewrocht te hebben en die hem zeiden daar bij geweest te zijn

pagina 363 Of de oude vrouw dit huis van de Impetrant waarnam ziende dat daar stenen uit waren ziende dat het dingen waren die haar niet en werden ende de gedaagde mochte komen als d=Impetrant thuis ware.

Verklaart hiervan niet te weten en mitsdien geen affermative verklaringe daarop te kunnen doen.

pagina 363 d.d. 09-04-1607.

T.v.v. de reders van de schepe daar schipper op is Hendrik Thijsz. wonende Schiedam hebben Jan Jacobsz. oud ca 24 jr en Wessel Vranckensz. oud ca 23 jr beiden wonende te Schiedem getuigd en gedeposeerd waar te (pag. 364) zijn dat zij laatst als bootsgezellen op >t voorsz. schip gevaren hebben en gekomen zijnde in >t Goerese Gat voor Hellevoetsluis >t schip aldaar door onweder en tempeest lek gestoten zijnde, wel weten dat de bootsgezellen willig zijn geweest >t schip te lossen van de granen daarin zijnde en ook gedaan hebben, maar dat dezelfde niet weder wilden laden voor en aleer zij wisten wat zij daar of zouden hebben; dat zij ook voor het lossen al vermaand en zeiden wel te willen lossen en laden, maar dat zij daar af wilden geloond zijn als anderen, verklaarde nog dat Pieter Reijersz. van Amsterdam door schrijvens oude advertentie van Hendrik Thijsz. aldaar gekomen zijnde en horen dat de bootsgezellen onwillig waren >t schip weder te laden, heeft ons met henliedre

>t accoorderen van >t lossen en laden tweemaal vergaderd geweest en aan dezelfde eindelijk geboden vanwege de bevrachters van het voorsz. schip de somma van 40 gld alzo de bootsgezellen tselve daar voren niet wilden doen ende nog echter onwillig >t zelfde heeft de voorsz. schipper tot zijn bootsgezellen nog weder volk moeten huren om het schip weder te laden en betaald zo men zijn bootsgezellen als (**pagina 365**) d=anderen de somme van 100 gld voor het lossen en laden. Verklarende zij deposanten datr de schipper hetzelfde voor geen minder somme gedaan kost krijgen ofte te weeg brengen.

pagina 365 d.d. 11-04-1607.T.v.v. Jan Huijbrechtsz. als curator bij die van de gerechte der stad Rotterdam gesteld zijnde over de boel en goederen van Engebrecht Pietersz. en Woutertgen Huijbrechtsdr. in haar leven woonachtig geweest zijnde binnen de stad Rotterdam heeft Cors Isbrantsz. zandman burger dezer stede oud ca 50 jr verklaard waar te zijn dat geleden omtrent (**pagina 366**) 26 jr zonder de juiste tijd behaald te willen zijn, hij deposant aan Engebrecht Pietersz. voorsz. wezende de schoonzoon van ene Jan Ruttensz. verkocht heeft gehad zeker erf gelegen in het land van Beloften binnen der stede Schiedam voor 100 gld van 40 groten het stuk, te betalen met 8 gld gereed, twee daar naast aanvolgende jaren en Martini dagen telkens gelijke 8 gld, voorts de resterende som op 6 gld per jr gelijke Martinidagen als boven en dat hij Cors Isbrantsz. de schuldbrief uit kracht van de voorsz. koop spruitende zijn moeder Annetgen Cornelisdr. ter oorzake hij deposant enige penningen aan haar schuldig was en dat dienvolgens dezelve Annetgen Cornelisdr. de jaarlijkse custingen tot haar dood en overlijden toe heeft ontvangen, dan en is hem deposant niet kennelijk door wiens handen de voorsz. jaarlijkse kusting alle jaren om haar voorsz. achter wezen daar aan te mogen doen verhalen aan zijn moeder. Verklaart voorts hij deposant dat hij tegen Engbrecht Pietersz. voornoemd een accord in dato 26-01-1582 heeft gemaakt gehad, daar (**pagina 367**) bij verhaald werd dat dezelve Engebrecht Pietersz. hem ten regarde van een uitgang leggende bezijden het voornoemde verkochte erf als bij het voorsz. accord breder blijkende aan de eerste kooppenningen twee gulden gekort zijn. Verklaart mede dat hem voorslaat dat hij nog enige verdere rekeningen en liquidatie ter zelfder tijd met de voorsz. Engebrecht Pietersz. van metselloon ende ander heeft gedaan als het voornoemde accord insgelijks ook laat aanzien, maar daarvan door de lankheid van des tijds geen volkomen geheugenis te hebben ende geen affirmatieve verklaring te kunnen doen.

pagina 367 d.d. 23-04-1607.

T.v.v. Hadewij Jacobsdr. de moeder van Lijsbeth Pietersdr. hebben Neeltgen Tonisdr. JD oud ca 30 jr en Maartgen Tonisdr. mede oud ca (**pagina 368**) 27 jr verklaard waar te wezen dat op Zaterdag voorleden wezende 21 april >s-avonds de klok tussen 7 en 8 uren de voorsz. Lijsbeth Pietersdr. de straat van haar requirantes huis heeft geveegd en dat ter zelfder tijde bij dezelfde Lijsbeth Pietersdr. gekomen is Crijntgen Leendertsdr. de dochter van Leendert Cruijck dewelke haar Lijsbeth Pietersdr. vroeg wel schijnt deur hoe veegt gij dus schoon gij en veegde zo schoon niet toen de deur bescheten was.

Verklaart voorts dat Anneken bemers de huisvrouw van Cornelis Huijbrechtsz. omtrent een uur na de voorsz. tijd insgelijks tegen de voornoemde Lijsbeth Pietersdr. zeide Govert met den Bult waarop Lijsbeth Pietersdr. vroeg wie zij meende daarop dezelfde Annetgen zeide ik meen U Govert met den Bult die in de luiden haar kelder daar zij gaan boeten weet te gaan en drinken U gat vol wijn en alsdan op haar want zolders hetzelfde wederom uit spuijgen.

pagina 369 d.d. 27-04-1607.

T.v.v. Jacob Jansz. Backer wonende Haarlem als oom en voogd vanwege zijn huisvrouw >s-moederszijde van Trijntgen Leendertsdr. nagelaten weeskind v an zalr Leendert Dirksz. in zijn leven bootsgezel lest gewoond hebbende tot Noordwijk op Zee hebben Dane Woutersz. stierman oud ca 38 jr, Arent Crijnenz. oud ca 60 jr en Jan Cornelisz. Corff oud ca 45 jr beiden bootsgezellen, allen wonende hier ter stede verklaard waar te zijn dat de voorsz. Leendert Dirksz. in 1605 als bootsgezel neffens henliedder deposanten op de eerste reis ter haring van Schiedam uitgevaren zijnde gedurende dezelfde reis in zee dezer wereld is overleden op een zondag wezende 14 (dagen?) voor Rotterdamse kermis.

pagina 370 d.d. 01-05-1607.

T.v.v. Jan Dirksz. van Coelen lakenkoper binnen dezer stede heeft Mr Jacob Pietersz. van der Burch oud ca 27 jr verklaard waar te zijn dat omtrent het begin van de maand november lestleden hij deposant met de requirant geweest is in de Zouteveen op des requirants woning alwaar de requirant met Cornelis Abrahamsz. zijn pachter in presentie van Cornelis Willemsz. uit de Lier mitsgaders Lijsbeth van Steenhuijsen huisvrouw van Cornelis Cornelisz. als borggen voor Cornelis Abrahamsz. voornoemd afrekende van alhetgeen de requirant van Cornelis Abrahamsz. was competerende. Mede

present waren Michiel de zwager van Lijsbeth voorsz. en Frans Dircksz. van Vlaardingen mitsgaders Cornelis Lourisz. en dat de requirant ter zelfder tijd (**pag. 371**) expresselijk conditioneerde dat de voorsz. borgen mosten verobligeerd en vast blijven staan voor de gehele somme, zulks zijlieden van te voren stonden, dat ook de voorsz. Cornelis Willemsz. en Lijsbeth van Steenhuijsen beloofden terstond met contant geld ofte sussifisante (=voldoende) rentebrieven te betalen, hetgeen de voorsz. Cornelis Abrahamsz. de requirant bij liquidatie schuldig zouden blijven. Item dat de voorsz. borgen gehouden zouden zijn ook vast te staan ende verbonden te blijven voor de ongelden van >t land gedurende de 7 jaren huur van Cornelis Abrahamsz. voornoemd. De requirant kocht ter zelfder tijde van de voorsz. Cornelis Abrahamsz. al zijn beesten ende inboedel met alle appendentien van de bouwninge voor de somme van 1710 gld 11 penningen, dewelke afslaan en betalinge zouden strekken op hetgene Cornelis Abrahamsz. de requirant bij afrekening (schuldig) bleef zijnde 2114 gld 2 st 8 p, daarin begrepen 150 gld van geleende penningen met de rente van dien mitsgaders nog 8 gld van lakenschulden waarin de voorsz borgen niet en waren verbonden nog gehouden te betalen, maar beloofden (**pag. 372**) de rest contant of met suffisante rentebrieven te betalen als boven omtrent 3 weken daarna hij deposant met de requirant geweest is tot Vlaardingen ten huize van de voorsz. Frans Dirksz. als toen waren ten tijde de voorsz. borgen n.l. Cornelis Corsz. en Cornelis Willemsz. uit de Lier mede present waren, dewelke van de requirant verzochten kwijtschelding ter somme van 300 gld t.a.v. ongelden, die nog stonden te betalen en alzo de requirant weigerde kwijtschelding te doen zeiden dezelve borgen ingeval gij ons geen kwijtschelding en wilt doen zo zullen wij ons behelpen met de huurcedule en de huur niet hoger rekenen als tegen 8 gld de morgen, waarop de requirant zeide de huur is op 10 gld de morgen gemaakt en gij en zou bij ede niet dorven contrarie verklaren >t welk Cornelis Abrahamsz. die daar mede present was, ook niet en ontkende, daar tegen de voorsz. borgen zeiden indien gij ons kwijtschelding doet zo en zillen wij daarom geen crakeel ofte moeiten maken en verzochten de voorsz. borgen (**pag. 373**) vruntlijken dat de requirant de ongelden zou verschieten, daarop de requirant zeide waarop zout gij mij v erzekeren daar tegen Cornelis Corsz. zeide ik en hebbe geen land, maar ik zal U brieven verlijen daar gij mede bezwaard zult zijn ende rente van uw geld betalen en Cornelis Willemsz. beloofde >t zelve te hypothekeeren op zijn eigen land ende zijn eindelijk in het scheiden geaccordeerd op 150 gld kwijtschelding na zijn deposants beste onthoud, welk accoord Cornelis Willemsz. met de requirant maakte in het scheiden butenshuis de requirant navolgende.

pagina 373 d.d.22-09-1607.

Mr Jacob Pietersz. van der Burch deposant in de bovenstaande certificatie ten verzoekende als boven rechtelijk geroepen en gedagvaard zijnde bij forme van recollementen heeft daarop nadat hem dezelfde van woerde te woerde voorgelezen was bij ede verklaard (**pagina 374**) de inhoud van dien waar te zijn en daarbij als bij de waarheid te persisteren.

pagina 374 d.d. 10-05-1607.

T.v. als voren hebben Cornelis Jansz. pottebakker oud ca 51 jr, Maartgen Willemsdr. oud ca 46 jr weduwe van Pieter Pietersz. cuijper en Ormtgen Pietersdr. oud ca 19 jr de dochter van de voorsz. Maartgen Willemsdr., allen wonende binnen dezer stede rechtelijken geroepen en gedaagd zijnde om daar waarheid en getuigenis te geven, verklaard waar te wezen t gundt volgt. Eerst de voorsz. Cornelis Jansz. schutter der stede Schiedam dat hij geleden omtrent 5 of 6 weken met de requirant geweest is op deszelfs requirants woning op de (**pag. 375**) Zouteveen en aldaar gezien en gehoord te hebben dat de requirant Cornelis Abrahamsz. toen der tijd woonachtig op dezelfde woning zekere vraagstukken aan deze geannexeerd zijnde geschreven bij de hand van de requirant concernerende >t proces ongedecideerd hangende voor het gerecht der stede Schiedam tussen de requirant als eiser ter eenre en Cornelis Cornelisz. wonende Vlaardingen, Cornelis Willemsz. wonende in de heerlijkheid van de Lier als borgen voor de voorsz. Cornelis Abrahamsz. ter zake van landhuur en anders die de requirant sustineert hem van dezelfde Cornelis Abrahamsz. te competeren ende heeft Cornelis Abrahamsz. op enige van derste hem voorgelezen vraagstukken geantwoord en bekend dezelve waar te zijn en op de andere gezwegen en dezelve bekend nog ook ontkent waarnaar de requirant aan hem verzoekende dat hij de voorgelezen artikelen zou willen ondertekenen is onwillig gebleven en hij deposant hem afvragend of alle de artikelen die Jan Dirksz. van Coelen hem voorgelezen had niet waar geschied waren gaf voor (**pag. 376**) antwoord dat het alzo geschied is als Jan Dirksz. hem voorgelezen had, waarop hij deposant repliceerde en zeide waarom en wilt gij dan de artikelen niet ondertekenen als gij bekent dat het alzo waarachtig is, daarop hij Cornelis Abrahamsz. zeide in forme de navolgende woorden zegt hem dat hij mij weder huurt, denoterende de voorsz. Jan Dirksz. requirant in deze zo zal ik het tekenen en zal wel maken dat hij >t recht van mijn ouders winnen zal en

zal alsdan tegen haar de waarheid van alles tuigen maar en gegeerd hij mij niet weder te heijren zo en begeer ik tegens mijn ouders niet te tuigen nog ook de waarheid daarvan te zeggen ende alzo hij deposant daarop zeide dat men hem Cornelis Abrahamsz. daartoe niet recht wel zouden komen dwingen, zeide dezelve verder hij nog niemand die daar leeft zal mij daartoe dwingen als ik immers niet en wil tegen mijn ouders tuigen. Maartgen Willemsdr. verklaarde dat zij door last van de requirant op deszelfs voorsz. woning enige dagen (**pag. 377**) geweest is en dat Cornelis Abrahamsz. op de laaste zijndag voor meidag lestleden van Vlaardingen aldaar gekomen zijnde tegen haar zeide dat hij zeer tegen zijn ouders geheven hadde en haar verweten dat zij groot ongelijk hadde. Item dat zij deposanten Jan Dirksz. zeggen zoude die alstoen niet op de woning was, dat hij hem weder wilde aannemen en alsdan wel maken zoude dat hij Jan Dirksz. het recht winnen zoude, verklaarde nog de voorsz. Maartgen Willemsdr. dat zij ten voorsz. dage des avonds Cornelis Abrahamsz.. afgevraagd heeft in presentie van Jan Jorisz. huurman op de Zouteveen voorsz. of dezelfde Cornelis Abrahamsz. niet gezegd heeft dat hij maken zoude dat Jan Dirksz. >t recht van zijn ouders winnen zoude, daarop hij Cornelis Abrahamsz.. antwoordde >t is waar ik heb gezegd zou werde als Jan Dirksz. mij wederom heiren wil. Eindelijk verklaarde Ormtgen Pietersdr. insgelijks Cornelis Abrahamsz. te voorsz. dage mede te hebben horen zeggen dat hij tegen zijn moeder wel dapper geheven dezelfde gezegd had in forme ik zal maken (**pagina 378**) dat gij het recht tegens Jan Dirksz. verliezen zult want gij deze oorzaak zijt dat ik met Jan Dirksz. niet accorderen kan en van de woning zal moeten.

pagina 378 d.d. 22-09-1607.

De deposanten in de bovenstaande certificatie genommineerd rechtelijk geroepen en gedaagd zijnde bij forme van recollementie hebben daarop naar dat dezelfde van woorde tot woorde voorgelezen was verklaard de inhoud van deze waar te wezen en daarbij te persisteren.

pagina 378 d.d. 10-05-1607 (sic).

T.v.v. Pieter Jansz. bootsgezel wonende in het Broersvelt hier ter stede hebben Gilbert Allersz. oud ca 56 jr en Simon Arijensz. oud ca 43 jr wonende beiden (**pagina 379**) binnen dezer stede rechtelijk gedagvaard zijnde omme der waarheid getuigenis te geven dat Willem Ariensz. Fonckert zalr gedaagde in 1602 van de requirant gekocht heeft gehad 10 hoed kalk van D=Oeuvre voor 4 gld het hoed en dat dienvolgende dezelfde requirant met een schip kalk van D=Oeuvre voorsz. gekomen zijnde de voorn. Willem Ariensz. de voorsz. 10 hoeden kalk pretenderende te leveren die hetzelfde refuseerde om redenen hij zeide geen kalk van doen te hebben ende niet van meninge was iet te metselen, daarom de requirant in kwaad genoeg was als zeggende dat hij Fonckert die voor 4 gld het hoed van hem gekocht had ende nieuwers na op zo hoge prijs was, daarop Willem Ariensz, tegen de requirante zeide verkoopt ende doet gij de oorbaar met uw kalk wij zullen met de anderen wel maken. Vorders verklaren zij deposanten goede geheugnis te hebben, dat het voorsz. restant van steen monterende ter somme van 12 gld 12 st en dat iedere hoed van de voorsz. Doeversche kalk in de voorsz. jare 1602 verkocht ende gekocht werd tegen 50 st en 55 st ten hoogsten.

pagina 380 d.d. 11-05-1607.

T.v.v. Daem Arijensz. voerman wonende binnen dezer stede hebben Cornelis Dirksz. oud ca 30 jr en Huijbrecht Huijbrechtsz. oud ca 24 jr beiden mede voerlieden en wonende alhier rechtelijke gedaagd zijnde om getuigenis der waarheid te geven op de navolgende vraagstukken hebben daarop verklaard nadat dezelve voorgelezen en zij daarop geëxamineerd waren t gundt voor elk is gesteld.

Of zij getuigen op gisteren met de requirant gestaan hebben bij de Rotterdamse poort hier ter stede verklaren ja

ende of zij aldaar gehoord hebben dat Anna Wessens waardin in de Roskam na veel kijfachtige woorden die zij tegen de requirant gebruikte, zeide dat dezelve een brief van cessie in den Haag gehaald had, voor 900 gld
ut supra

pagina 381 d.d. 13-05-1607.

T.v.v. Wolphert Lubbertsz. burger dezer stede heeft Crijn Heremansz schipper mede wonende binnen dezer stede oud ca 60 jr getuigd en gedeposeerd waar te zijn dat hij deposant door het verzoek van de requirant ene Hendrik Cornelisz. Kesa geleden omtrent 8 weken bij henlieden gecompereerd en present geweest is tot Amsterdam in de herberg van de Groene Papagaai, alwaar ten zelve tijde de voorsz. requirant door tussenspreken van hem deposant aan de voorsz. Hendrik Cornelisz. verkocht heeft gehad een crapschuit en dat in het verkopen van hetzelfde bij de requirant in het minste niet ende is verhaald geworden hoe oud van jaren de crapschuit was, maar dat de requirant ter contrarie wel duidelijk verhaalde dat hij hem Hendrik Cornelisz. dezelfde schuit zou leveren, zo hij deze had gevoerd en zulks hij daar was aangekomen.

pagina 382 d.d. 23-05-1607.

Jacob Lambrechtsz. Brouwer oud ca 60 jr raad en vroedschap dezer stede gehoord en geëxamineerd zijnde op deze navolgende artikelen van Interrogatorie t.v.v. Quirijn Jansz. van der Hooch wonende Delft heeft daarop nadat hem diezelfde van woorde tot woorde voorgelezen was, verklaard waar te zijn t gundt neffens ieder derzelve artikel is gesteld.

Of hij deposant is geweest op 26 mrt 1607 tot Schiedam in de herberg van de Pauw om met ene Willem Jacobsz. Brasser te helpen spreken als goede mannen tussen de voorsz. Van der Hooch en Mr Karel Lambrechtsz. tot Schiedam voornoemd nopende zekere afkopinge van 8 gld per jr, die de voorsz. Mr Karel sprekende heeft op een boomgaard bij de voorsz. Van der Hooch gekocht verklaart ja

Ende of ter zelfder tijde bij de zoon van Mr Karel ende Pieter Jansz. Lis werd gezegd vanwege de voorsz. Mr Karel 1000 gld doordien zij zeiden dat de boomgaard verbeurd was omdat Van der Hooch in 4 volle jaren de voorsz. 8 gld per jr hoofdgeld, daar boven betaald zoude worden alzulke somme van penningen als mannen zouden bevinden te behoren. ut supra

Item of Van der Hooch daarop antwoordde aangaande het verval met een mijt schuldig te wezen ende niet een penning dienaangaande wilde betalen ende dat Mr Karel in zijn eis ende conclusie ter zelfder oorzaak (bij hem op Van der Hooch gedaan) zelfs most werden gecondemneerd. ut supra.

(pag. 383) Ende of hij Van der Hooch tevreden was en aannam hetzelfde dadelijk henluiden te bewijzen op de navolgende condities. te weten indien Van der Hooch >t zelfde mede en bewees dat alsdan de mannen hem af zeggen zouden nopende >t gepretendeerde verval, alzulke somme van penningen als mannen bevinden zouden te behoren ende om 8 gld per jr hoofdgeld van gelijke alzulke somme als haar zoude goedvinden, maar zo Van der Hooch >t zelve haarlieden bewees, dat men alsdan van enig verval niet en zoude spreken dan alleenlijk van het afkopen der voorsz. 8 gld per jr, dewelke Van der Hooch in zulke gevallen pretenderende tot minder prijzen als haar uiterste waarde behoorde te hebben doordien dat hij Mr Karel zoude hebben aangewezen zijn grote faulte waardoor hij ontgaan zoude vele jaren pleijdens, behalve de kosten, schade ende interesten die hij daaromme zoude hebben moeten leiden ende ten leste daarin nog weder gecondemneerd.

Ende of de vergadering daarop is gescheiden doordien Van der Hooch op geen andere conditie een zeggen van mannen wilde horen ende of Lambrecht Karelsz. de zoon van Mr Karel en Pieter Jansz. Lis zeiden dat zijluiden haar vader Mr Karel daartoe niet ende kosten gebrengen. ut supra.

Ende of hij deposant naderhand is geweest ten huize van de voorsz. Van der Hooch met Lambrecht Karelsz. alwaar de voorsz. Lambrecht op de voorsz. Van der Hooch verzocht, dat men de voorsz. zaak nog eens vervatten zoude, doordien hij zijn vader verwilligd hadde, om te doen t gundt Van der Hooch voormaals hadde begeerd als voorschreven is ende of Van derr Hooch >t zelfde niet en consenteerde dat men het op alzulke conditien zoude doen. ut supra.

(pagina 384)

Ende of op de 4e april doen hij deposant vergaderd was met de voorsz. Brasser en Pieter Pietersz. van der Burch in de herberg van Dordrecht binnen dezer stede ter oorzaak voorz. enige andere als de voorgaande condities werden gemaakt, of ze voor of ze naar enige andere gemaakt zijn geweest als voorschreven staat.

Verklaart dat er geen nieuwe condities ende zijn gemaakt, maar dat de comparitie volgens de oude condities begonnen ende dienvolgens d=uijtsprake geschied is.

Of Van der Hooch henlieden doen ter tijd dede haren ende bij de voorsz. Pieter Jansz. Lis en Lambrecht Karelsz. dede bekennen dat Van der Hooch aan haarlieden had betaald op zijn verlopen jare van de voorsz. 8 gld per jr de somma van 80 gld ende of hij henlieden bewees dat hij het ten tijde doen hij van Mr Karel in rechte geroepen werden aan Mr Karel niet meer schuldig was als 8 gld van een jaar verlopen rente en dat Mr Karel Van der Hooch doen eisende was 4 volle verlopen jaren.

Verklaart dat Pieter Jansz. Lis en Lambrecht Karelsz. bekenden de somme van 80 gld over 10 jr van de verlopen rente van de requirant ontvangen te hebben, maar niet zekerlijk te weten dat de requirant bewees dat hij met 1 jr verloop ten achter was en voorts >t innehoude van het voorsz. artikel waar te wezen.

Of Van der Hooch nadat de uitspraak gedaan was, hem tegens de deposant beklaagde omdat het zeggen zo hoog ende hem zoveel te na gezegd was en hem vreemd gaf dat hij daarinne had geaccordeerd. verklaart ja

Ten leste of hij deposant daarop antwoordde ik heb daarinne nooit zo hoog willen consenteren, dan ik werde van de andere vervoegd ofte overstemt

Verklaart hiervan geen heugenisse te hebben ende deze aangaande niet te kunnen verklaren.

pagina 385 d.d. 25-05-1607.

T.v.v. Willem Vranckensz., voerman en Pleuntgen Michielsdr. zijn huisvrouw beiden wonende binnen dezer stede hebben Daam Ariensz, voerman oud ca 52 jr en Gerrit Cornelisz. Schoenweer zeevarende man oud ca 38 jr beiden wonende binnen dezer stede en Lambrecht Willemsz. oud ca 37 jr wonende buiten de Rotterdamse Poort in Mathenes rechtelijke geroepen en gedaagd zijnde om de waarheid te geven verklaren waar te wezen dat zij deposanten nevens Willem Vranckensz. op eergisteren voor de noen omtrent de klok wezende tussen 7 en 8 uren tezamen werpende om een vracht op Rotterdam ende bij Lambrecht Willemsz. voorsz. ene Vranck Pietersz. waard in de Roskam gevraagd zijnde of hij mede wilde werpen zeide dezelve daarop mijn paarden (**pagina 386**) zijn niet opgehaald wat zoude ik werpen zij zeggen dat ik mede vaar voor ballast, ik mag geen knecht houden van deze kakelaars, denoterende hen deposanten en de voorsz. Willem Vranckensz. mitsgaders de andere voerluiden, waarop Willem Vranckensz. antwoordde ende zeide wie moeit U, daarop Vranck Pietersz. weder zeide gij gebruikende hij Willem Vranckensz. en Vranck Pietersz. voorts verscheiden kijfachtige woorden die zij deposanten in effecte niet onthouden en hebbenin voegen dat Vranck Pietersz. een schoep uit zijn huis haalde en Willem Vranckensz. daarmede dreigde te smiten, staande hij Willem Vranckensz. op de straat en hebbende een stuk eten met een opsteker in zijn hand en zeggende zo gij mij smijt ik zal U met dat mes U wel weder vrij in uw huid dermen stoten ende is terwijleken zij also stonden uitten huise gekomen Anna Bessels huisvrouw van de voorsz. Vranck Pietersz. die zeide tegen Willem Vranckensz. gij eunieren (=eunjeren=zigeuner) Berch loept na u eunieren Berch toe. Verklarende verder de voorsz. Daem Ariensz. en Lambrecht Willemsz. dat sij terstond naar dat t gundt voorschreven is gesesseerd was met Willem Vranckensz. zittende ten huize van Nanning Aelbrechtsz. (**pag. 387**) terwijlen aldaar ingekomen is Pleuntgen Michielsdr. tegen welke zij deposanten Willem Vranckensz. horen zeggen hebben in forma wel wijff bent gij eunier zo zal ik U laten beruien al zou ik zelfs de turf daar toe moeten kopen, hebben mede zij deposanten Pleuntgen Michielsdr. horen zeggen dat zij aldaar gekomen was om dat zzulks van haar hadden horen zeggen dat zij aldaar gekomen was omdat zij zulks had horen zeggene dat zij voet bij stuk zouden zetten scheynende zeer verstoord te zijn ende schreiende zeer.

pagina 387 den lesten februari 1607.

Cornelis Leendertz. Weuijster oud ca 56 jr wonende binnen dezer stede en Cornelis Cornelisz. Calff de jonge oud ca 34 jr wonende op het Hoofd derzelve stede beiden sloopstimmerlieden verklaren ten rechtelijke verzoeke van Hendrikde Jonge wonende den Haag waar te wezen (**pag. 388**) dat de requirant geleden omtrent 6 maanden zonder meer de precise tijd te weten zijn behaalt aangevaard heeft zeker sloopstimmerlieden daarmede ene Jan Jennings van Persmuij? en Aelbrecht Hendriksz. van Amsterdam beiden als kopers ofte oversten op hetzelfde sloopstimmerlieden uit de haven dezer stede omtrent St Jacob lestleden een jaar geleden in zee uitgevaren en omtrent 3 maanden voor de voorsz. aanvaarding alhier weder is gekomen zijn gedurende welke 3 maanden tselve ontbloot is van alle gereedschap ende toebehoren ende t blote wrack door de haven dezer stede gedreven heeft in voegen dar zijlieden deposanten wel weten en henlieden kenlijck is dat ten tijden t voorsz. sloopstimmerlieden bij de requirant als voren werde aangevaard daar van bij verkopinge geen 60 gld zoude hebben geprocedeerd en geen 60 gulden waardig was al wezene in anders geen schijn van zo men hetzelfde slijten zoude en voorts ook al gegeven om te slijten aan ene Crijn Cornelisz. Coninck schipper alhier ter stede.

pagina 388 d.d. 01-06-1607.

T.v.v. Bastiaan Joostensz. schipper wonende tot Rotterdam hebben Simon Claasz. Pesser oud ca 54 jr, Gerrit Dirksz. van der Wolff oud ca 57 jr, Arent Dirksz. Nijesen oud ca 50 jr en Jonas Pietersz. oud ca 45 jr verklaard (**pag.389**) waar te zijn dat de voorsz. Simon Claasz. Pesser en Gerrit Dirksz. van der Wolff beiden weesmeesters mitsgaders Jonas Pietersz. vroedschap dezer stede gedaan en de voorsz. Arent Dirksz. Nijesen bij zijn zielen zaligheid i.p.v. eed verklaard dat zij deposanten nevens ene Maarten Tielemansz. Coninck c.s. in het jaar 1599 de voorsz. requirant met haring op Hamburg hebben bevracht gehad en dat dezelfde requirant in het vorderen van zijn voorsz. reis door Duinkerker is genomen geworden, waarover zijlieden deposanten mitsgaders de voorsz. Maarten Tielmansz. Coninck als hem sterkmakende en belovende te responderen van Allart Jacobsz. van den Briel en Tielman Coninck wonende tot Hamburgzijne mede standers met de huisvrouw van de requirant een accord hebben gemaakt, dat zijlieden portie porties gelick voor zoveel iedereen de voorsz. requirant hadde bevracht zouden betalen een somme van 1000 carolus guldens, welke voorsz. somme zijlieden deposanten elk voor zijn portie aan aanpaard in voegen voorsz. hebben betaald. Verklaren voorts dat de 178 gld 7 st die aan de voorsz. somme van 1000 gld nog resteren te betalen, alleenlijk betaald moeten worden bij Maarten Tielmansz. Coninck in qualiteit voorsz. of zijn

kinderen en erfgenamen ende dat als voor de portie en aanpaard (**pagina 390**) die dezelfde uit kracht van die bevrachting bij hem in des requirants schip gedaan, schuldig en gehouden is te betalen, als breder blijkende bij het accoord hiervoor geroerd van 12-02-1600 henlieden depositanten op heden vertoond en overzulks haar alhetgeen voorschreven staat te klaarden in memorie komende. Verklaren mede dat de voorsz. Arent Dirksz. in gelijke kwaliteit als de voorsz. Maarten Tielmansz. voor zijn mede staanders beloofde te responderen gelijk hij ook dienvolgende gedaan heeft en dat zij depositanten het voorsz. accoord nimmermeer zouden hebben gemaakt ofte aangegeven ten ware de voorsz. Coninck neffens hunlieder daarin willig en geconsenteerd hadden. Eindelijk verklaarden zij depositanten nog dat het accoord ter zelfder tijd toen het besloten was niet en werden beschreven maar dat het des anderen daags door de voorsz. Van der Wolff in geschrifte gesteld is en dat de voorsz. Coninck hetzelfde alstoen niet en wilde ondertekenen nog voor zijn medestaanders responderen gelijk als hij ten tijde als voren nevens hem depositant aangegaan en geconsenteerd ende beloofd hadde.

pagina 391 d.d. 12-06-1607.

Compareerden de eezame Pieter Pietersz. van der Burch oud burgemeester oud ca 62 jr, Jacob Lambrechtsz. Brouwer oud ca 60 jr en Willem Jacobsz Brassier oud circa 36 jr beiden raden en vredschappen dezer stede en hebben t.v.v. Lambrecht Carelsz. vanwege zijn vader Mr Carel Lambrechtsz. van Huijsberch mitsgaders Pieter Jansz. Lis als procuratie van dezelve hebben verklaard waar te zijn eerst Jacob Lambrechtsz. en Willem Jacobsz. Brassier dat zij lieden op de 4e april lesteden verkoren zijn geweest als n.l. Jacob Lambrechtsz. van Quirijn Jansz. Verhooch tot Delft en Willem Brassier van de requiranten om als zegslieden of arbiters te beslechten ende waar te doneljk aan d=een zijde te leggen zeker proces ongedecideerd hangende voor de gerechte der stad Delft nopende zekere erfpachtsbrief van 8 gld per jr gehypothekeerd op zekere boomgaard en verder getimmerte daarop staande buiten de Kethelpoort der stad Delft toebehorende de voorsz. Verhooch daarop nota enige jaren rente waren verlopen contenderende overzulks de requiranten tot verval van de voornoemde boomgaard volgende de teneur van de originele erfpachtsbrief en erfpachtsrecht en dat zij depositanten ten dele de zake verstaan hebbende tot subarbiter ofte (**pag. 392**) overman met bewilliging van partijen hinc (=hier) in de gerequireerd hadden Pieter Pietersz. van der Burch voornoemd die hem zelve ook benefens hun depositanten om deze zaken te beslechten heeft laten emploieren ten voorsz. dagen alhier ter stede binnen de herberg van Dordrecht. Verklarende voorts alle de depositanten dat zijlieden partijen in het lang en breed gehoord hebbende mitsgaders overlezen de voorsz. erfpachtsbrief en alhetgeen partijen ter wedsijden tot henlieden defentie exhibeerden met goede aanmerkinge van zaken, ten lesten aan partijen verzochten dat haar believen wilde dezer zake clacxalingh ende als onwederroepelijken te submitteren aan henlieden arbitragie ende uitsprake daarin partijen hinc inde bewilligden ende consenteerden en henlieden depositanten de voorgeroerde zaken zowel d=actie van de brief als het verloop van die clacxalingh ende onwederroepeljk toebetrouden in zulke voegen dat zij depositanten dienvolgende met de andere verdragen wezende naar rijpe communicatie ende oplettinge voor uitsprake verklaard hebben dat Mr Carel Lambrechtsz. ofte de requiranten voren geroerd in zijnen name aan Quirijn Verhooch voornoemd zal laten volgen alle de brieve, transpoorte actien en pretentien die hij op de voorn. boomgaard heeft met daarop gereserveerd ofte uit bescheiden ende dit bij Verhooch daar voren als ook voor de verlopen erfpachten van die aan Mr Carel ofte iemand van zijnentwege tussen dit en meie eerstkomende betalen zal eens de somma van 300 (**pag. 393**) gld in goede gesalueerde gelde mitsgaders hetzelfde op te doen van de uitsprake ende deze accoorden in voegen vooromschreven verteert Jacob Lambrechtsz. en verklaarde nog alleen het woord onwederroepeljk hiervoor tweemaal gesteld niet te hebben nomineren of uitspreken.

pagina 393 Eodem die (= 12-06-1607)

T.v.v. Weijntgen Pietersdr. wonende binnen dezer stede, nagelaten weduwe van Jan Michielsz. schots-man in zijn leven wonende binnen derselver stede hebben Herman Jansz. arbeider oud ca 62 jr en Thomas Ariensz. Schootsman oud ca 47 jr beiden inwoonders der voorsz. stede verklaard waar te zijn dat zij depositanten in het leven van de voorsz. Jan Michielsz. aan dezelve zeer goede kennisse hebben gehad en uit zijn mond mitsgaders van anderen tot geenigen tijde anders verstaan of gehoord te hebben, dan dat hij is geweest een enige halve broeder van za Pouwels Michielsz. in zijn leven mede gewoond hebbende binnen dezer stede zonder dat zijlieden wel of mede (**pag. 394**) gehoord hebben dat dezelfde Pouwels Michielsz. enige meer halve of hele broeders of zusters of ook echte kinderen ten tijde van zijn overlijden in het leven gehad heeft. Verklaren nog zij depositanten dat de voorsz. Jan Michielsz. nagelaten heeft een enige zoon genaamd Jan Jansz. nu oud zijnde ca 30 jr bij hem in echte geprocureerd aan de voorsz. zijn weduwe requirante in deze.

pagina 394 d.d. 16-06-1607.

T.v.v. Jasper Jansz. engelsman soldaat dienende onder de compagnie van de kolonel Ogle als voogd en aangenomen hebbende >t opzicht te nemen op Arijen Donckers nagelaten zoon van Reijnier Donckers soldaat geweest zijnde onder dezelfde compagnie en Grietgen Ariensdr. beiden zalr. ged. hebben Hendrik Grootwijck sergeant oud circa 32 jr en Willem Fransz. oud ca 23 jr soldaat, beiden dienende onder de voorsz. compagnie verklaard waar te zijn dat Reijnier Donckers voornoemd nu geleden omtrent 3 weken zonder in de juiste tijd te willen zijn behaald ten huize van Aaltgen Dirksdr. (**pag. 395**) moeder in het ziekenhuis geweest zijnde binnen dezer stede overleden en begraven is ende dat dezelve Reijnier Donckers achter gelaten heeft een zoontje genaamd Arien Doncker nu oud zijnde ca 3 jr hetwelk hij Reijnier geprocureerd had aan Grietgen Ariensdr. voornoemd die ca 1 jr geleden komende van Wezel naar Dordrecht onderweg gestorven ende binnen Dordrecht voorsz. begraven is, alwaar zij van geboorte was en bij de voorsz. Reijnier getrouwd is geweest. Compareerde mede de voorsz. Aaltgen Dirksdr. oud ca 40 jr verklaart waar te zijn dat de voorsz. Reijnier Doncker als voren binnen haar huis is overleden en dat dezelve een zoontje genaamd en geprocureerd als voren heeft nagelaten.

pagina 395 d.d. 20-06-1607.

T.v.v. Balthasar Quinget koopman tegenwoordig schepen dezer stede Schiedam heeft Claas Hendriksz. zeilmaker oud ca 43 jr verklaard waar te zijn dat hij deposant nevens ene Lucas Michielsz. inwonende poorter dezer stede geleden omtrent 4 jr zonder in de perfecte tijd behaald te willen zijn van de (**pag. 396**) reders van Cornelis Leendertsz. Boenen gekocht gehad heeft een visbootken hetwelk hij deposant nevens andere reders die in het zelfde visbootje waren redende heeft doen vuyjtreken toe maken om te dogge ofte vissen en te varen gelijk hetzelfde dienvolgende die winter gedaan heeft en dat daarop bij hem deposant en de andere reders tot stierman was gesteld Claas Corsz. burger dezer stede. Verklaart voorts hij deposant dat hij memorie en notitie heeft gehouden gehad van alle de onkosten die ter zake van het vuyjtreken van het voorsz. bootje waren gevallen ende dat dezelve tezamen waren bedragende 1292 gld ofte 25 gld min of meer onbegrepen.

pagina 396 d.d. 28-06-1607.

T.v.v. Evert Henman schipper van de Kuijnder in Vriesland hebben Arent Dirksz. Niesen oud ca 50 jr en Alewijn Hendriksz. oud ca 49 jr beiden kooplieden wonende binnen dezer stede verklaard waar te zijn dat de marckte van de haring binnen Schiedam anno 1601 in de maanden October en November respectievelijk geweest is als volgt nl. van de cruysbrant ten laste tot 156 de vollen haring gezouten met grof zout ten laste 126 gld ende den ijdeln haring ten laste tot 104 gld alles (**pag. 397**) gerekend met de onkosten tot in het schip. Voor redenen van wetenschap allegerende zij deposanten dat zij in de voorsz. maanden de voorsz. haring gespecificeerd ende verklaard staat respectievelijk gekocht en weg geschept hebben naar uitwijzen haar boek ende rekeninge.

pagina 397 d.d. 05-07-1607.

Compareerde ter secretarie der stede Schiedam Trijntgen Maartensdr. oud ca 37 jr weduwe van Michiel Cornelisz. Doelman inwonende poorteresse dezer stede en verklaart waar te zijn dat zij deposante niet en weet ofte ook in het minste geen kennisse en heeft waar dat is de Bloem van de tulpa genaamd de Vijervlam die ene Jan Gerritsz. cruijdenier wonende tot Delft petenteriede hem toe te horen en dat dezelve bij haar niemand van de haren haars wetens niet een is verzet, verpoot, verplant ofte weggedragen ende dat zij deposante tsedert dat haar tuin is verkocht geweest haar mette zelfde ofte bloemen van dien in het minste niet en heeft bemoeid.

pagina 397 d.d. 06-07-1607.

T.v.v. Tielman Maartensz. Coninck koopman wonende Hamburg heeft (**pag. 398**) Bruijn Ariensz. cuijper oud burgemeester dezer stede verklaard waar te zijn dat alzulke 495 rijksdaalders als hij enen Claas Roonburch. in mei 1603 tot Amsterdam op wissel gelicht zijn geweest op de naam van hem deposant zonder last van dezelve bij de voornoemde requirant een wisselbrief van de geaccepteerd en dankelijk voldaan is zonder dat hij deposant aan dezelve requirant enig rembassement heeft gedaan.

pagina 398 d.d. 11-07-1607.

T.v.v. Cornelis Aartsz. boekverkoper inwonende poorter tot Rotterdsm hebben Pieter van der Brugge oud ca 60 jr en Pieter Cornelisz. hout cramer oud ca 28 jr beiden inwonende poorters dezer stede verklaard waar te zijn t gundt volgt ende eerst de voorsz. Van der Brugge dat hij geleden omtrent 4 jr zonder in de juistetijd behaald te willen zijn, gezien en gehoord heeft dat ene Gillis Pietersz. van Rotterdam ende de (**pag. 399**) requirant vele kijfachtige en injuriese woorden tegen de andere waren gebruikende als n.l. dat zij malkanderen diefdn ende schelmdn ende de voorsz. Pieter Cornelisz.

verklaart dat zij ten tijde doen de voorsz. kijffagie geschieden gestaan heeft bij ofte omtrent de kraam van de requirant ende dat hij alstoen heeft gezien en gehoord dat de voorsz. Gillis Pietersz. aldereerst de woorden van dief en schelm tegen de requirant gebruikte.

pagina 399 d.d. 30-07-1607.

T.v.v. Pietertgen Claasdr. weduwe Maarten van der Meer en Neeltgen Maartensdr. deszelfs dochter heeft Robbert Belwes oud ca 35 jr luitenant-kapitein van de compagnie van de kolonel Ogle jegenwoordig binnen dezer stede Schiedam in garnizoen liggende, verklaard waar te zijn dat hij deposant van Leven egeen kennisse ofte conversatie vleselijke ofte anders gehad heeft met den voornoemde Neeltgen Maartensdr. ook mede om dezelfde geen onere ter wereld te weten of gehoord te hebben. Verklaarde nog hij deposant met de voorsz. Pietertgen Claasdr. ofte haar voorsz. dochter nooit gegeten ofte gedronken te hebben ofte met dezelve of een van beiden nooit in compagnie ofte **(pag. 400)** anders geweest te zijn, dat ook mede bij hem deposant nooit enig vermaan van de voornoemde Pietertgen Claasdr. ofte haar dochter aangaande tegens de officier dezer stede is gedaan.

pagina 400 d.d. 03-08-1607.

T.v.v. Janneken Danielsdr. wonende binnen Gouda heeft Trijntgen Sijbrandsdr oud ca 31jr jegenwoordig huisvrouw van Nanning Aelbrechtsz. verklaard waar te zijn dat zij deposante geleden omtrent 2 jaren zonder in de juiste tijd behaald te willen zijn, gehuurd gehad heeft van Stijntgen Jansdr. zalr. een huis en erf staande en gelegen op het Einde dezer stede en dat in het eerste doen zij deposante in het zelfde huis metterwoon gekomen was vanwege de requirante alstoen onder haar werden gearresteerd de hure die zij deposante de voorsz. Stijntgen Jansdr. voor een geheel jaar had beloofd wezende 27 karolus guldens ende dat zij deposante niet jegenstaande Geertgen Jansdr. mitsgdaders haar vader Jan Ruttensz, voorsz. gedaan arrest naar de dood van de voorsz. Stijntgen Jansdr. de voorsz. beloofde 27 gld betaald heeft aan Geertgen Jansdr. wezende de zuster van de overleden Stijntgen Jansdr. oorzaak dat dezelfde haar daarom zeer moeilijk ende **(pag. 401)** lastig gevallen hadden.

pagina 401 d.d. 07-08-1607.

T.v.v. Arij Vassen stierman van een buis hebben Floris Ariensz. oud ca 31 jr ende Robbrecht Jansz. oud ca 28 jr beiden inwonende burgers dezer stede verklaard waar te zijn dat zijlieden deposanten in de gedane haringreise nevens ene Arie Abramsz. als bootsgezellen met de voornoemde requirant ten haring hadden gevaren ende dat zijlieden in zee zijnde op St Jansdag lestleden >s-avonds wezende omtrent de tijd tussen 6 of 7 uren door een verloop van onweer metten voorsz. Arie Abramsz. en hun andere mede scheepsvolk hebben doende geweest om het schip en zeilen van dien te wennen en redenen naar behoren ende dat ten zelfden tijde de voorsz. Arie Abramsz. zijnde voor in het schip om de fokke in te halen door noot van de krachtige wind de haak staande aan de fokke gewonnen heeft waardoor de hals vandien aan stukken is, dat alstoen de schoot van de voornoemde fokke hem Arie Abramsz. om >t lijff sloeg ende hem daardoor over boord in zee geworpen heeft. Verklaren voorts zijlieden deposanten dat toen de voorsz. Arie Abramsz. over boord was geworpen de voorsz. fok door de gedurende kracht van het onweer over midden scheurden ende geheel uiterlijk **(pagina 402)** raakten, zulks dat zijlieden ofte niemand van haar andere scheepsvolk niet en vermochten de voorsz. Arie Abramsz. enige behulp te doen om denzelven weder te vissen en weder te bekomen tot haarlieder alder grote hertsen ende leedwezen.

pagina 402 eodem die = 07-08-1607.

T.v.v. Thomas Hendriksz. wonende tot Delft heeft Jan Gerritsz. burger dezer stede oud ca 56 jr verklaard waar te zijn dat op de 28e of 29e juni lestleden, onbehaald in de juiste dag, tot zijn deposantes huis gekomen is de requirant om voor zijn huis met vlees te mogen voorstaan en dewelke hij deposant heeft aangezegd dat zijn beesten ofte schapen die hij van meninge was alhier te staan ende verkopen de vleesvinders dezer stede zouden moeten aangeven, eer hij die zou mogen slachten ende dat hij deposant tot dien einde met de requirant tot Gerrit Andriesz. Smit een dezer stedes vleesvinders gegaan is, alwaar de requirant denzelfden aanzeide dat hij aldaar een os met 7 schapen hadde gebrand en deszelve van meninge was hier ter stede te slachten ende verkopen, welke dienvolgende aan de voorsz. Gerrit Andriesz. verzocht, dat hij de voorsz. os staande aan het stadhuis en de voorsz. schapen staande op de plaats van hem deposant zou gelieve te kunnen besichtigen en visiteren gelijk ook den Gerrit **(pag. 403)** Andriesz. volgens >t voorsz. verzoek met haarluiden tezamen gegaan is tot aan het stadhuis voorsz., aldaar de voorsz. os heeft gevisiteerd.

pagina 403 d.d. 10-08-1607.

T.v.v. Lijntgen Huijbrechtsdr. wonende tot Dordrecht heeft David Noor soldaat oud ca 30 jr,

jegenwoordig dienende onder de compagnie van de kolonel Ogle binnen dezer stede in garnizoen leggende, verklaard waar te zijn, dat hij 3 1/2 jr geleden nevens ene Thomas Candt Schotsman des requirantes getrouwde man onder de compagnie van Graaf Hendrik ter dien tijd binnen Delft garnizoen houdende als soldaat heeft gediend ende dat dezelfde Thomas Cant omtrent een week eer dat de voorsz. compagnie van Graaf Hendrik uit de voorsz. stad vertrok, van dezelfde comparante gescheiden en onder de compagnie van capitein Jacob Hillebrandsz. dienst genomen heeft. Verklaarde voorts hij deposant dat hij omtrent 1 jaar geleden een soldaat van de voorsz. compagnie van kapitein Jacob Hillebrandsz. gevraagd heeft gehad of de voorsz. Thomas Candt nog in levende lijve was, dewelke hem heeft (**pagina 404**) geantwoord, dat de voorsz. Thomas Cant dood en voor de belegering van de stad Berch was gebleven.

pagina 404 d.d. 16-08-1607.

T.v.v. Pieter Jansz. Lis schepen dezer stede hebben Joost Ariesz, oud ca 33 jr en Claas Hendriksz. van der Hout oud ca 29 jr beiden tijdwerkers, wonende binnen dezer stede, verklaard waar te zijn eerst de voorsz. Joost Ariesz. dat hij omtrent 14 dagen geleden zonder in de preciese dag behaald te willen zijn, geweest is ten huize van Christoffel van Rij alwaar de huisvrouw van dezelfde Christoffel mitsgaders zijn dochter genaamd Jannetgen van Rij met toorniger moede tegen hem deposant zeide dat Commerken Corstiaansdr. des requirantas nicht een hoer was omdat zij bij een andere vrouwen man geslapen had. Verklaart voorts hij deposant dat de voornoemde Christoffels huisvrouw en haar dochter voor date voorsz. tot verscheidene stonden tegen hem dezelfde woorden tot meerder malen hebben gesproken. De voorsz. Claas Hendriksz. verklaart, dat hij op zondag lestleden 8 dagen des avonds met de voorsz. Jannetgen van Rij sprekende hij tegen dezelfde o.a. redenen enig vermaan dede van fardegelijc (=met baleinen verstevigde onderrok) die zij onder haar klederen was dragende (**pag. 405**) dewelke hem daarop antwoordde dat zij die wel mocht afleggen, maar dat Commerken Corstiaansdr. voornoemd niet en mochte afleggen die dikke borsten die zij door bijslapen had gekregen, voegende daarbij, dat hij deposant hetzelfde de voornoemde Commertgen zou aanzeggen.

pagina 405 d.d. 20-08-1607.

Interrogatorium om daar op te horen en examineren Dirk Aartsz. Winter gezworen claphout telder t.v.v. Maarten Jorisz. Koj en Anthonis Cornelisz. Backer kooplieden alhier ter stede op zekere artikelen van Interrogatorium heeft daarop verklaard waar te zijn t gundt voor en benefens ieder dezer navolgende artikelen is gesteld.

In den eersten of waar is dat hij deposant in november 1606 lestleden in het schip van Daniel Leendertsz. schipper komende van Conincx-bergen enige dagen claphout heeft geteld.

Verklaart ja.

En of hij deposant in >t tellen van >t zelfde claphout onder elke laag van die een groot merkelyk deel rogge heeft gevonden

Ut supra

(**pag. 406**) Ende of dezelfde rogge bij ene Willem den Hooijcaas zo in manden als in zijn broek is vergaderd geworden

Ut supra

Ende of de bootsgezellen van de voorsz. Daniel Leendertsz. dat ziende daarop hebben gezegd Willem deze rogge en hoort U niet maar comt ons toe voor madtschodding

Ut supra

Item of de voorsz. Willem den Hooijcaas merkende dat de voorsz.bootsgezellen niet wel tevreden waren dat hij zo=n grote partij rogge uit het schip haalden een deel goede rogge onder de kwade geworpen heeft om daarmede de bootsgezellen haar ogen te vollen

Ut supra

Of hij deposant zeide dat ter goeder trouwe niet gehandeld en worden uit krachte van dien tegen de voorsz. Willem heeft gezegd dit is goed voor uw verkens ende of dezelfde daarop antwoordde dat het niet voor zijn verkens was maar dat zijn huisvrouw daar goed brood van zou bakken en of hij deposant alstoen weder antwoordde en zeide zo hebt gij en uw huisgezin daar al de winter brood genoeg aan.

Ut supra

Ten leste of hij deposant door monde van de voorsz. Hooijcaas heeft (**pag. 407**) verstaan dat hij alle de voorsz. rogge van de voorsz. schipper had gekocht en of hij deposant het schip van >t voorsz. claphout gelost wezende op de buiten Denning van die een groot deel rogge heeft gevonden, dewelke insgelijks bij den voorsz. Willem opgenomen en weggedragen werden.

Ut supra

pagina 407 d.d. 30-08-1607.

T.v.v. Jan Ruttensz. metselaar heeft Betgen Jansdr., oud ca 69 jr weduwe van Jan Cornelisz. schuifevoerder inwonende poorteresse dezer stede verklaard waar te zijn dat zij deposante circa 20 jr geleden geweest is tot Rotterdam ten huize van Engebrecht Pietersz. metselaar, zoon van de huisvrouw van de requirant geheel krank te bedde leggende, welke aan haar deposante verzocht dat zij zou gelieven te reizen alhier ter stede en zijn moeder aanzeggen dat hij heel krank was en daar

nevens aan haar verzoeken dat zij zoude gelieven met de eersten tot Rotterdam te komen ende een deel geld tot zijn behulpe mede brengen. Verklaart voorts zij deposante dat toen zij volgens kennelijk (**pag. 408**) is de voorsz. belastinge te weten aan de huisvrouw van de Requirant gedaan hadden dezelve geen half uur daarna en vertoefden, maar dat zij dienvolgens terstond naar Rotterdam heeft gereisd. Verklaart ook mede wel te weten dat de voorn. Engebrecht Pietersz. diezelfde avond als zijn moeder als boven tot Rotterdam gereisd was is gestorven ende overleden.

pagina 408 d.d. den lesten augustus 1607.

T.v.v. Meesgen Meesdr. huisvrouw van Adam Jansz. Schotsman jegenwoordig poorteresse dezer stede heeft Jan Watsz. Schotsman oud ca 38 jr verklaard waar te zijn dat hij nevens Adam Maguj Schotsman in de verleden gedane reise gevaren heeft op het schip van capitein Lambrecht Ariensz. Borselaar ende dat dezelve Adam Maguj de 18e augustus 1607 op de voorsz. reise overleden en gestorven is dewelke in het uiterste van zijn ziekte tegen hem bij forme van testament verklaard heeft dat zijn uiterste wille en begeerte was dat de voorsz. requirante van hem zoude erven en in eigendom behouden alle de gage die hem tot de dag van zijn overlijden toe uit kracht van zijn gedane dienst aan de admiraliteit ofte zijn voorsz. capitein stonde te ontvangen, mitsgaders mede zekere obligatie van 20 gld van 20-06-1607 die hem Adam Maguj van ene John Boed mede Schotsman over verkoping van kleren waren competerende ende dat alles ten regarde van goede behulpzaamheid die zij hem toentertijd hij tot haar huis was gelogeed, hadde bewezen mits dat dezelve daarentegen weder (**pag. 409**) omme zou gehouden wezen te betalen alle de schulden die hij iemand zou mogen schuldig zijn, tot welker einde de voorsz. Adam Maguj aan hem depositant verzochte, dat hij hetzelfde de voorsz. Requirante zou aanzeggen en ten behoeve van haar de waarheid te getuigen.

pagina 409 d.d. 02-09-1607.

T.v.v. Lambrecht Ariensz. Borselaar kapitein op een schip van oorlog hebben Philips Louwijsz. oud ca 30 jr, Pieter Pietersz. oud ca 22 jr, Thomas Gijsbrechtsz. mede oud ca 22 jr en Jan Hendriksz. oud ca 20 jr verklaard waar te zijn hetgeen volgt te weten de voorsz. Philips Louwijsz. als bottelier en de voorsz. Pieter Pietersz. en Thomas Gijsbrechtsz. beiden als kwartiermeesters mitsgaders de voorsz. Jan Hendriksz. als kok en dat zijlieden depositanten op de 19e juni lestleden met de voorsz. requirant om de buisen te convoyeren uit de Maze gezeild zijn en de 18e augustus daar naast volgende wederom in dezelfde Mase gekomen zijn en dat het schip toen zij in de Mase kwamen naar haar bedunkens ofte raminge, met nog voor een tijd van een maand victualie zo bier, brood, erwten, bonen en anders verzien was, uitgezonderd dat henlieden alleenlijk was ontbrekende vlees en boter.

pagina 410 d.d. 03-09-1607

T.v.v. Frans Naal schipper wonende ter Vere in Zeeland heeft Joost Hendriksz. schipper van Schiedam oud ca 60 jr verklaard waar te zijn dat hij depositant nevens Joris Jansz. zijn zwager met zijn schip geleden omtrent 3 j binnen der stede van der Vere voornoemd alwaar hem bij de voorsz. requirant ter hand gesteld werden (een) zakje met geld om >t zelve van zijnentwege te brengen op Maaslandse sluis als ene Cornelis Jacobsz. te dien tijd convooimeester aldaar en dat hij dienvolgens alzo zijn reise op Sluis voornoemd niet gelegen was het voorsz. zakje met geld een schipper van zijne kennis om al voor te bestellen heeft overgegeven, verklaart voorts hij depositant 3 ofte 4 dagen nadat hij >t voorsz. zakje met geld ten tijde voorsz. overgegeven had op sluis voornoemd gekomen te zijn en de voorsz. Cornelis Jacobsz. afgevraagd te hebben of hem door de schipper van Schiedam vanwege de requirant een zakje met geld was behandigd, dewelke daarop antwoordde ja en zeide meteen dit aan de Somme die hem Cornelis Jacobsz. in als van de requirant competerende 13 of 14 st tekort waren geweest.

pagina 410 d.d. 07-09-1607.

Dammis Pietersz. verkenslager gehoord ende geëxamineerd zijnde bij forme van recollement op deze navolgende artikelen van interrogatorie getrokken uit zekere certificatie in date de leste augustus 1607 bij hem tbv de voorsz. requirant verleden, mitsgaders insgelijks op zekere artikelen van contra interrogatorie daar jegens overgeleverd heeft daarop verklaard t gunt voor en benevens ieder der selver artikelen gesteld is. (**pag. 411**)

Verklaart ja

Eerst de voorsz. getuige af te vragen of hij met de requirant geleden omtrent 12 jr geweest is ten huize van Gerrit Ariensz. voerman

Verklaart ja

Ten tweede of ten selver tijde de voorsz. Gerrit Ariensz. van de requirant gehuurd heeft omtrent 16 hond weiland liggende buiten de Vrouwen poort dezer stede.

Verklaart ja en dat daarbij ende present was ene Hendrik de Ridder voerman.

Of dezelve Gerrit Ariensz. voor de huur van het voorsz. land beloofde te betalen een somma van 79 gld 10 st op kerstmis dien tijd toekomend.

Verklaart als boven maar dat hem niet bekend en is dat de voorsz. Ridder in het huren van het land met Gerrit Ariensz. enig paart of deel gehad heeft, maar dat ter contrarie de Requirant duidelijk zeide de voorsz. Gerrit Ariensz. alleen voor zijn huurman te houden,.

Ten leste of iemand ten zelve mede paart ofte deel aan de huur van het voorsz. land bij consent van de requirant gehad heeft.

Verklaard als boven niet te weten dat de voorsz. Ridder ten regarde dat hij zijn paarden op het voorsz. land zoude weiden daaraan een varen betaald heeft, maar dat hij van hetgene daarover in het gelag gegeven woorden mede helpen drinken heeft, doch hem niet kennelijk te zijn hetzelfde was.

pagina 411 d.d. 07-09-1607.

Op huijden den lesten july anno 1607 compareerde voor mij Willem Nieuwpoort de jonge openbaar nts bij den Hove van Holland (**pag. 412**) op de nominatie van de vroedschappen dezer stede Schiedam tot bediening van den notarisambt toegelaten Maritgen Jacobsdr. van Dam huisvrouw van Isbrand Jansz. oud ca 52 jr, Aaltgen Joppendr. huisvrouw van Gerrit Gerritsz. molenaar oud ca 50 jr, Annetgen Claasdr. huisvrouw van Dirk Marinusz. oud ca 36 jr en Geertgen Jansdr. oud ca 21 jr allen wonende hier ter stede naaste geburen van Pieter Lievensz. Schot ende hebben tvv dezelve Geertgen Jansdr. verklaard waar te zijn in de voorleden weke op Woensdag en Donderdag naar henliedder beste onthoud de huisvrouw van Nanning Aalbrechtsz. genaamd Trijn Sijbrantsdr. staande voor haar deur en op >s-heren straat veel schandeleuse injurieuse ende lelijke kijfachtige woorden gebruikte tegen de requirante en dat denzelve Trijn Sijbrantsdr. o.a. zeide gij hebt bij Claas Pieter Jonasz. geslapen ofte geboeleerd (boeleren = een vrijage hebben) tot verscheidene tijden, gij mocht zo lange niet beyden dat gij in t huis kwaamt toen deed gij >top het pothuis, toen waart gij een moeije vrouw ende ook mede met Gerrit Schone die most het doen of gij haalde zijn mannelijkheid op >t oneerlijkste zelfs uit zijn broek en diergelijke schanduleuze woorden, maar die met bekwaam en zijn omme te verhalen ofte genoemd te worden, >t zelve tot meermalen verhalende daarbij voegende noch had gij U daarmede niet geneert, gij had al lang de poort vuijt geweest, daarop de requirante die de voornoemde Trijn Sijbrantsdr. geen oorzake had gegeven zeide Trijn ziet wat gij zegt daar op zij alle de voornoemde schentreden weder verhaalde veel lijken dan te voren men kent U wel had gij daar iet tegen weten te doen, gij sou >t al wel overlange gedaan hebben. In zulken vougen dat de requirante ten lesten zeer bedroeffelijke zeide (**pag. 413**) Geburen dit leg ik in kennisse draagt doch daar kennisse van, opdat het eenmaal mag worden geweest. Ten lesten verklaren zijlieden gelijkelijc dat de voornoemde Trijn Sijbrantsdr. in alzulke ongerusten persone die niet bekwaam en is een buurte geleden te worden door haar onbehoorlijken kijven, Iniuieren en lasteren >t welk nimmermeer op en houdt zulks dat zijlieden deposanten nu genoodzaakt zijn geweest van >t gundt voorschreven is getuigenis der waarheid te geven.

Pot als procureur van Trijn Sijbrantsdr. heeft tegen deze verklaringe geprotesteerd ende sustineert dat dezelve voor geene gerecolleerde certificaten mag worden gehouden, vermits dat hem nevens de citatie van recollemente den inhoud van dien niet met artikelen en is geleverd volgens het 5e artikel van de ordonnantie op het stuk van de justitie gemaakt.

De deposanten in den tekst genomineerd gehoord ende geëxamineerd zijnde bij forme van recollemente hebben daarop bij ede verklaard den inhoud van dien waar te zijn ende daarbij als bij de waarheid te persisteren.

pagina 413 d.d. 07-09-1607.

T.v.v. Trijn Sijbrantsdr. huisvrouw van Nanning Aalbrechtsz. hebben Maartgen Jacobsdr. van Dam huisvrouw van Isbrand Jansz. oud ca 52 jr, Aaltgen Joppendr. huisvrouw van Gerrit Gerritsz. molenaar oud ca 50 jr, Annetgen Claasdr. huisvrouw van Dirk Marinusz. oud ca 36 jr en Geertgen Jansdr. oud ca 21 jr allen geburen gehoord ende geëxamineerd zijnde op de navolgende vraagstukken bij forme van contra Interrogatorie jegens zekere attestatie bij henlieden op de leste juli 1607 voor Willem Nieuwpoort nts en getuigen tvv Geertgen Jansdr. huisvrouw van Pieter Lievensdr. Schot verleden, hebbende daarop naar dat haar dezelve van woerde tot woerde vorgelezen waren (**pag. 414**) verklaard waar te zijn t gunt voor en benevens ieder der selver artikelen is gesteld.

Eerst of de voorsz. Geertgen Jansdr. Trijn Sijbrantsdr. zelf enige injurieaan zeide ende tot kijven veroorzaakt heeft.

Verklaren niet te weten dat Geertgen Jansdr. Trijn Sijbrantsdr. enige oorzaken om kijven gegeven heeft.

Ten tweede of >t gene Trijn Sijbrantsdr. zou gezegd hebben zij niet en zeide zij van horen zeggen of dat het de voorsz. Geertgen Jansdr. wel meer van anderen verweten was.

Ten derde of Geertgen Jansdr. toen ter tijde recht voor het kijven als Trijn Sijbrantsdr. een stenen

kannetje te haren huize kwam kopen, tegen dezelfde zeide wel kookster zal men nu weer struijff bakken, laat mijn neef thuis komen, ik zal hem zelfs wel goed sier aandoen, gij houdt hem op ende missaacht hem dik als men naar hem komt vragen.

Maartgen Jacobsdr. van Dam gehuwd met Isbrant Jansz. verklaart gehoord te hebben dat Geertgen Jansdr. aangaande de inhoud van het voorsz. artikel enige woorden tegen de requirante heeft gebruikt, maar niet affirmatievelijk de zelfde in assertie kunnen verklaren.

Aaltgen Joppendr, Annetgen Claasdr. en Geertgen Jansdr. verklaren dat Trijn Sijbrantsdr. voorsz. deze ofte dezer gelijke redenen tegen haarluiden heeft verhaald dewelke zij zei dat Geertgen Jansdr. tegen Trijn Sijbrantsdr. verweten had.

Ten vierde of Geertgen Jansdr. Trijn Sijbrantsdr. verweten heeft dat zij een bederf van veel jonge gehouden mans was ende dat zij 50 gld van een had gehad tussen dag en nacht.

Verklaren gelijkelijk naar vele voorgaande kijfachtige woorden gehoord te hebben, dat Geertgen Jansdr. zei dat er een manspersoon binnen dezer stede is die in een maand of zes weken 50 gld tot haren huize verteerd heeft.

pagina 415 d.d. 28-09-1607.

T.v.v. Jannetgen Jacobsdr. laatst weduwe van Thonis Ariensz. en jegenwoordig huisvrouw van Thomas Vork Engelsman hebben Pieter Jansz. Lis raad, vroedschap en schepen dezer stede oud ca 54 jr en Jan Cornelisz. Decker oud ca 48 jr verklaard waar te wezen t gunt volgt. Eerst de voorsz. Pieter Jansz. Lis dat ca 2 jr geleden onbehaald in de juiste tijd, de requirante hem last gelaten heeft alzo zij te dien tijd het leger was volgende; dat hij van harentwege zou innen zekere obligatie inhoudende in hoofdsom 72 gld, daarvoor haar ene Maartgen Dirksdr weduwe van Willem Jorisz. met haar voogds hand voor ene Joris Willemsz. wonende in de Hogenban des zelf Maartgen Dirksdr. borg met renunchiatie (=afstand doen) had gesteld ende dat hij dienvolgende alzo den boel van de voorsz. Joris Willemsz. fugatief is de voorsz. Maartgen Dirksdr. overleden was, Maartgen Willemsdr. weduwe Pieter Pietersz. cuijper wonende binnen dezer stede dochter en erfgename van de voorsz. Maartgen Dirksdr. aangesproken heeft dat hij vanwege de requirante de nagelaten boel van haar zalr. moeder zou doen toestaan om de voorsz. somme van 72 gld daar aan te verhalen, welke hem te dien tijd ende tot meer andere stonden tot antwoord gegeven ende aan hem verzocht heeft dat hij depositant zulks niet en zoude doen, zeggende ik zal maken dat de voorsz. obligatie voor vuijt mijn moeders boedel betaald zal worden alleen den zelfden boedel geroerd ofte dat bij mijn broeder daar te iet uitgeërd ende genoten werden zal, want dit is zowel mijn moeders schuld als enige andere, zulks dat bij hem depositant de voorsz. boedel om die redenen niet toegeslagen is geworden. Verklaren voorts zij depositanten tezamen dat zij drie maanden geleden insgelijks onbehaald in de juiste tijd door verzoek van requirante geweest zijn ten huize van de voornoemde Maartgen (**pagina 416**) Willemsdr. staande en gelegen in de Butterstraat dezer stede voornoemd alwaar de requirante dezelfde afvroegen of zij de voorsz. beloofden in voegen voren verhaald tegen hem Pieter Jansz. tot diverse stonden had gedaan ende dat bij dezelfde, daarop werd geantwoord ja. Ik heb het tegen hem gezegd, maar nu moet gij de preferente zoeken.

pagina 416 d.d. 02-10-1607.

T.v.v. Christoffel van Rij kleermaker hebben Joris Maartensz. Knapper oud ca 70 jr, Trijntgen Jansdr. oud ca 52 jr huisvrouw van Michiel Thijsz., Grietgen Hendriksdr. oud ca 41 jr, huisvrouw van Pouwels Jorisz. timmerman, Ariaantgen Jansdr. oud ca 30 jr huisvrouw van Arie Joosten wielmaker en Berber Simonsdr. oud ca 36 jr huisvrouw van Doem Lourisz. tezamen geburen van de voorsz. requirant verklaren waar te zijn dat zijlieden depositanten naast twee maanden herwaarts van vele tijkwerkers en weversknechten in haarlieder gebuurte ende voor de deur van de requirant zeer veel moedwille oneerbare liedekens van de dochters van de requirant horen zingen, hebben zeer schandelijk ende niet betamelijk en zijn genoemd te werden. Verklaarden voorts de voorsz. depositanten vuijt gezonderd de voorsz. Joris Knapper haarlieder kennelijk te zijn dat Frans Frederiksz. de zoon van Frederik Franz. lindeweaver een van de principalen is, die gedurende de voornoemde tijd meest alle avonden uit voorsz. moedwille helpen bedrinken en liedekens gezongen heeft. Ariaantgen Jansdr. en Berber Simonsdr. nog dat gisteravond de klok omtrent 10 uren zijlieden gehoord hebben dat Claas Jorisz. lindeweaver zeer veel moedwille voor en op de deur van de requirant gesteld heeft, nopende tot diverse malen comt er vuijt gij Bankroutiers, hoeren enz. Verscheen al te malen die daar binnen zijt

pagina 417 d.d. 16-01-1607.

Zijn de voorsz. getuigen vuijtgesondert Ariaantgen Jansdr. huisvrouw van Arij Joostenz. timmerman bij forme van recollement gehoord ende geëxamineerd ende hebben naar dat haar dezelfde certificatie van worde tot worde voorgelezen waren bij ede verklaard de inhoud van die waarachtig te zijn ende

daarbij als bij de waarheid te persisteren, vuytgezonderd dat zijlieden niet zekerlijk kunnen verklaren dat Claas Jorisz. lindeweaver in de voorsz. certificatie genomineerd op de deur van de requirant gelopen gesmeten ofte moedwillen bedreven heeft..

pagina 417 d.d. 07-10-1607.

T.v.v. Willem Manckelmoer Schotsman jegenwoordig gevangen hebben Huijbrecht Mongommerij oud ca 25 jr en Andries Muijr oud ca 20 jr beiden Schotten bij solemnele ede verklaard als volgt te weten de voornoemde Huijbrecht Mongommerij dat hij op maandag lestleden wezende 01-10-1607 nevens de voorsz. requirant mitsgaders ene Jacob Vleck en zijn huisvrouw tot Rotterdam geweest en aldaar met dezelfde in een herberg een kanne wijns gedronken heeft. Verklaart voorts dat de voorsz. Jacob Vleck te dien tijde zeide dat hij van mening was om naar Dordrecht te varen om voorts naar zijn garnizoen te reizen, maar dat dezelfde te lange getoefd ende het tij laten verlopen, hebbende met zijn huisvrouw om die reden naar Schiedam gereisd en dat hij deposant mitsgaders de requirant dezelfde tot de poort om naar Schiedam voornoemd te gaan geleijt hebben. Vorders verklaart hij deposant dat de voorsz. Vleck zo in de voorsz. herberg als in t leijden naar de poort de voorsz. requirant veel injurieuse en smadige woorden om oorzaak dat hij requirant de voorsz. Jacob Vleck versprak dat hij zijn huisvrouw daar tegen (**pagina 418**) hij tot smijntens toe was kijvende met en zoude staan, dewelke hij alle te zaam met blankmoedigheid was verdragende, dat de voorsz. Jacob Vleck dienvolgende met grammen moede van de requirant gescheiden ende de voorsz. requirant alstoen nog tot Rotterdam gebleven is de voorsz. Andries Muijr verklaart dat hij ten voorsz. dagen tot Rotterdam voornoemd zijnde omtrent >s-avonds klokke 6 uur van de voorsz. requirant verzocht is geworden dat hij hem tot dezer stede toe zoude willen vergezelschappen >t welk hij door >t voorsz. verzoek gedaan hebbende met dezelfde omtrent de klokke 7 uur binnen dezer stede gekomen en ten huize van de voorsz. Vleck gegaan is. Verklaart voorts dat zo als hij in voege voorsz. ten huize van de voorsz. Vleck was gekomen de huisvrouw van dezelfde en de requirant de voorsz kwestie tegen malkanderen hebbende verhaald ende dat overzulks de requirant tegen de voornoemde Jacobs huisvrouw zeide dat hij die nacht tot haren huize niet slapen en wilde, maar aan hem deposant verzocht dat zij tezamen tot Angniet Jansdr. zouden gaan slapen. Verklaart mede dat de voorsz. requirant te dier tijde een kanne klein bier deed halen ende een stuk kaas snede om hetzelfde opgegeten hebbende ten huize van de voorsz. Angniet Jansdr., te gaan slapen, maar dat zo haast de requirant het voorsz. stuk kaas had opgegeten de officier dezer stede met zijn dienaars ten huize voornoemd gekomen zijn en de requirant geapprehendeerd (apprehenderen= vangen, grijpen) hebben. Eindelijk verklaart hij deposant nog dat hij gestadig bij de voorsz. requirant geweest is de voorsz. Jacob Vleck van die avond nooit gehoord, gezien of gesproken te hebben dan toen dezelfde met de Officier en zijn dienaren voornoemd ten huize van de voorsz. Jacob kwamen.

pagina 418 d.d. 11-10-1607.

T.v.v. Jacob Pietersz. van Cleeff hebben Pieter Florisz. timmerman oud ca 32 jr en Cornelis Jansz. metselaar oud ca 33 jr (**pagina 419**) verklaard waar te zijn, dat zij deposanten ongeveer 10 of 12 dagen geleden door verzoek van de requirant een houten schuurtje staande achter zijn huis en responderende tot aan de schijtmuur van het huis van Jacob Lambrechtsz. en de requirant 3 of 4 voeten hoger als hetzelfde was, staande geweest, hebben gemaakt ende opgehaald zonder het oude fundament geroerd ofte palen van dien versteld te hebben, verklaart voorts de voorsz. Pieter Florisz, geen meerdere crammen ofte houtvasten op de voorsz. scheidmuur geslagen ofte vast gemaakt te hebben als daar in ten tijde toen hij daar eerst aan kwam verschenen waren stekende.

pagina 419 d.d. 13-10-1607.

T.v.v. Govert Pietersz. Knol pachter geweest zijnde van de impost van de bieren over deze stede voor den jare 1606 hebben Dirk Ariensz. lakenkoper, raad en vroedschap dezer stede oud ca 53 jr en Pieter Cornelisz. van der Pot oud ca 45 jr gehoord en geëxamineerd zijnde op de navolgende artikelen van Interrogatorie elk in hun kwaliteit verklaard waar te zijn >t gunt voor en benefens ieder der zelve artikelen gesteld is.

In den eersten de voorsz. Dirk Ariensz. te vragen of hij in 1606 als schepen heeft gediend. Verklaart ja Voorts beide de voorsz. deposanten te vragen of zij te weten de voorsz. Dirk Ariensz. als schepen en Pieter Cornelisz. als bode op 5 oktober 1606 door verzoek van Cornelis Ariensz. (**pag. 420**) Kividt te die tijd collecteur van de requirant over de voornoemde impost gegaan zijn geweest tot ene Cornelis >t Boerken stierman wonende op de Verbrande Erven binnen dezer stede, Verklaren in voegen als in de tekst tezamen gegaan te zijn vuytgezonderd dat Dirk Ariensz. verklaart door de lankheid des tijds van de perfecten datum geen affirmatieve verklaringen te kunnen doen. Ende of zij ten huize van de voornoemde Boerken komende op de vloer van dezelfde een half vat bier

getekend met het hellebaard met de Croon hebben gevonden.

Pieter Cornelisz. verklaart dat hij een half vat bier ten huize en vuilt de Brouwerie als in de tekst helpen vinden heeft maar Dirk Ariensz. verklaart als voren niet affirmatiefelijk te kunnen verklaren of het een half vat bier was dat zij ten huize voornoemd bevonden en ook niet weten vuilt wat Brouwerie ofte met wat merk het was getekend.

Item of haarlieder kennelijk is dat ten tijde toen het voorsz. half vat bier als voren was bevonden de bekeuringe van dien ten huizes voornoemd aan de huisvrouw van de voornoemde Cornelis gedaan werden terzake hetzelfde niet en was verimpost. Verklaren ja

Ten lesten de voornoemde Pieter Cornelisz. te vragen of hij ten zelfder tijde aan de huisvrouw van de voornoemde Cornelis Boertgen tegen Zaterdag alstoen naastkomende wezende de 7e oktober insinuatie gedaan heeft gedaan dat dezelfde haren man zijn rechtdag zou waarnemen ende zaken komen verantwoorden.

Verklaart ut supra ende hetzelfde bij de notulen die hij daarvan gehouden heeft te accorderen.

pagina 421.

Wij schout, burgemeesteren, schepenen en raden der stede Schiedam doen condit enen iegelijk, certificerende met kennis der waarheid dat op heden datum dezes voor ons persoonlijken gekomen ende gecompereerd zijn Maartgen Jacobsdr. van Dam huisvrouw van Isbrandt Jansz. oud ca 52 jr, Aaltgen Joppendr. huisvrouw van Gerrit Gerritsz. molenaar oud circa 50 jr, Anneken Claasdr. huisvrouw van Dirk Marinusz. oud ca 36 jr en Geertgen Jansdr. JD oud ca 21 jr, allen tezamen geburen wonende binnen dezer stede hebbende elk apart ende in het byzonder rechtelijk geropen en gedaagd zijnde omme der waarheid getuigenisse te geven t.v.v. Geertgen Jansdr. huisvrouw van Pieter Lievensz. Schot op de navolgende artikelen van interrogatorie bij forme van herhoringe en tweede recollemente naar voorgaande gedane solemnelen ede bij henlieden respectie met opgerechten vingeren aan God Almachtig gedaan en gestaafd afgenomen, verklaart en geaffirmeerd waar te zijn t gundt voor ende benevens ieder der zelve artikelen is gesteld.

In den eersten of zijlieden deposanten in het lest van juli lestleden gehoord hebben dat Trijn Sybrantsdr. huisvrouw van Nanning Aalbrechtsz. staanden in haar deur op >s-heren strate tegen de voornoemde Geertgen Jansdr. veel schanduleuze injurieuse lelijke kijfachtige woorden heeft gebruikt. Maartgen Jacobsdr. verklaart ja ende dat ten zelfden tijde tussen de stoepen van haar huis heeft gestaan Aaltgen Joppendr. verklaart de inhoud dezes waar te zijn en dezelfde injurie op haar werk binnen haren huize zittende gehoord te hebben. Anneken Claasdr. verklaart dat zij de inhoud van het nevenstaande artikel Trijn Sijbrantsdr. heeft horen verhalen. Geertgen Jansdr. verklaart ut supra.

Ende of dezelfde tegen de voornoemde Geertgen Jansdr. zeide dat zij met Claas Pieter Jonas geslapen ende tot verschijden tijden (**pagina 423**) met dezelfde geboeleerd hadde, voegende daarbij dat zij toen zo lange niet en mochten beiden dat zij in huis kwam maar dat zij het op het pothuis dede en zij alstoen een mooie vrouw was.

Aaltgen voornoemd verklaart dat Trijn Sijbrantsdr. deze of dezer gelijke woorden tegen Geertgen Jansdr. heeft gebruikt, maar alle dezelfde in specie niet affirmatiefelijk te kunnen verklaren.

Annetgen Claasdr. verklaart bij haar voorgaande dispositie deze aangaan gedaan te persisteren.

Geertgen Jansdr. verklaart den inhouden van >t voorgestelde artikel waardig te wezen en daarbij te persisteren.

Voorts haar deposanten te vragen of de voornoemde Trijn Sijbrantsdr. zeide dat de voorsz. Geertgen Jansdr. diergelijke doet meer met Gerrit Schoone mede hadde gedaan en dat hij Gerrit Schoone het doen moste of dat zij Geertgen Jansdr. zijn mannelijkheid op het oneerlijkste zelfs vuilt zijn broek haalde met diergelijke schandaleuze woorden meer die niet bekwaam en zijn omme verhaald ofte genoemd te worden.

Maartgen verklaart ut supra. Aaltgen verklaart ut supra. Annetgen Claasdr. verklaart affirmatiefelijk de inhoud dezes waarachtig te wezen. Geertgen Jansdr. verklaart ut supra.

Ende of de voorsz. Trijn Sijbrantsdr. de voornoemde schandaleuze ofte injurieuse woorden tot meermalen verhaalde en daarbij voegende had gij U zelve daarmede niet gemeerd, gij had allange de poort vuilt geweest. Maartgen Jacobsdr. ut supra. Aaltgen voornoemd verklaart als boven. Anneken voornoemd verklaart hiervan geen geheuchenis te hebben. Geertgen Jansdr. verklaart ut supra.

Item haarluiden deposanten te vragen of de voorsz. Geertgen Jansdr. de voorsz. Trijn Sijbrantsdr. tot het voornoemde kijven verwerkt ofte enige oorzaak gegeven hadden.

Maartgen ut supra verklaart in het minste niet te weten wie de eerste oorzaak van de kijvagie geweest is.

Aaltgen voornoemd verklaart Trijn Sijbrandsdr ten huize van Geertgen Jansdr. te hebben horen kijken maar als boven niet te weten wie de eerste oorzaak van 't zelfde kijken was. Annetgen verklaart insgelijks niet te weten wie de eerste oorzaak van 't kijken geweest was. Geertgen Jansdr. verklaart mede hiervan niets te weten.

pagina 423. Ende of bij de voorsz. Geertgen Jansdr. naar dat de voorgaande kijfachtige woorden door de voorsz. Trijn Sijbrandsdr. waren gebruikt werden gezegd. Trijn zeide wat gij zegt dezelfde Trijn alle de voorsz schendreden weder verhaalden, veel lelijker dan te voren zeggende men kent U wel had gij daar iet tegen weten te doen gij zou t wel over lange gedaan hebben. Maartgen Jansdr, verklaart de inhoud dezes waar te zijn. Aaltgen voornoemd verklaart ut supra.

Trijn Sijbrandsdr. in het repeteren van enige injurien in het nevenstaande artikel gesteld tegen Geertgen Jansdr. zeide is U wel meer aangezeid ende had gij daar iet tegen weten te doen, gij zou >t het wel gewrocken hebben.

Anneken voornoemd verklaart dat Geertgen Jansdr. in voegen als in den tekst enige woorden tegen Trijn Sijbrantsdr. heeft gezegd en dat dezelfde Trijn daarop antwoordde zeide moer dekt toe de pot daar is paling in.

Geertgen Jansdr. verklaart den inhouden dezes waar te weten.

Ende of de voorsz. Geertgen Jansdr. daarover zeer bedroefelijk zeide geburen dit leg ik in kennisse, draagt doch daar kennisse van opdat het eenmaal mag werden geweest.

Maartgen ut supra verklaart den inhoud dezes als boven waar te zijn, >t zelfde ampliërende verklaart dat Geertgen Jansdr. zeide ik zal recht zoeken zoverre als er recht in Schiedam is.

Aaltgen voornoemd verklaart den inhoud dezes waar te zijn.

Anneken Claasdr. verklaart den inhouden dezes zulks geschied is

Geertgen Jansdr. verklaart ut supra.

Ten lesten haar deposanten te vragen oft de voorsz. Trijn Sijbrantsdr. is een ongerustige vrouwe die niet bekwaam en is in een gebuurte geleden te werden ende dat alles door haar onbehoorlijke en menigvuldige injurieren ende lasteren.

Maritgen Jacobsdr. verklaart ut supra.

Aaltgen voorsz. te dezen aangaande niet te kunnen getuigen.

Anneken voornoemd persisteert bij de verklaring die zij dezen aangaande met certificaten heeft gedaan.

Geertgen Jansdr. verklaart deze waar te zijn.

Actum den 16e november 1607 ter presentie en overstaan van Baltasar Quinget, Willem Melchiorz. Welhouck en Maarten Willemsz. Sluijs schepenen als daar toe bij het Collegie van schepenen gecommitteerd zijnde.

pagina 424 d.d. 17-12-1607.

Engel Tijsz. keurmeester van de haring alhier ter stede oud ca 44 jr gehoord ende geëxamineerd zijnde t.v.v. Pieter Dirksz. wonende Delft op zekere artikelen van Interrogaterie hierna volgende heeft daarop verklaard waar te zijn t gunt voor en benefens ieder derselver artikelen is gesteld.

Of niet waar is dat op Vrijdag lestleden de requirant met Jan Cruijssert gekomen is in het Keurhuisje zeggende hij Cruijssert ik heb deze man denoterende de requirant 12 lasten haring verkocht op pack en keus en verzocht daarop zijn deposantes verklaringe hoe hij hem daarinne had te gedragen. De deposant in >t hoofd dezes gementioneerd verklaart te zijn de inhoud van het nevenstaande artikel waar te wezen.

Ende of hij Engel Tijsz. deposant daarop niet en antwoordende het is een oude costume dat gij gehouden zijt een last op te rechten ende die opgerecht zijnde dat de koopman alsdan zijn keur heeft of hij de pack ofte >t hier begeert of de sticx. ut supra.

Ende of Cruijssert daarop niet en zeide ik presentere dat wel, mits dat ik wil dat het over packt dat hij mijn dat buiten betaalt. ut supra.

Of de requirant daarop niet zegt Comt wat wilt gij dan hebben daarop Cruijssert eiste 50 st par last.

Ut supra.

Item of de requirant daarop niet en zeide Godt zij geloofft dat het zoveel ofgeslagen is, gij eiste mijn een woonsdag een pond groot en nu 50 st ut supra

pagina 425.

Ende of Cruijsser daar na niet en zeide kom ik zal U van een ander Block oprechten. ut supra.

Ende of Cruijsser dienvolgende niet een last haring opgerecht heeft van een blok groot wezende na zijn deposantes onthoud 5 lasten.

Ut supra hetzelfde ampliërende verklaart dat Pieter Dirksz. daarop antwoordde ik zal de nemen?

pagina 425 eodem die = 17-12-1607.

Dirk Ariensz. kuiper oud ca 49 jr raad en vroedschap dezer stede gehoord ende geëxamineerd zijnde t.v.v. Pieter Dirksz. wonende tot Delft op zekere artikelen van Interrogatorie hiernavolgende heeft daarop verklaard waar te zijn t gunt voor en benefens ieder der zelve artikelen is gesteld.

Of niet waar is dat hij deposant een maand geleden de requirant en Jan Cornelisz. Cruijsser zijn komen varen in een schuit van Rotterdam op Ouderschie alwaar dezelve Cruijsser met de requirant propoosten hadde van haring.

Verklaart tinnhouden dezes waar te zijn.

Ende of onder andere propoosten de voorsz. Jan Cruijsser de Requirant niet en setten de nombre van 12 lasten Cruijs haring op pack ende keur, mits dat hij voor iedere last tot set geld zou genieten 2 gld ut supra.

Item of den requirant dezelve conditie niet aan en nam. ut supra.

(pag. 426) Ende of daar na de voorsz. Jan Cruijsser de voorsz. 12 lasten haring in voegen voorsz. niet en sette op 127 gld 5 st ende bescheid te zeggen eer zijlieden te Overschie kwamen. Ut supra.

Item of hij Requirant eer zijlieden te Overschie kwamen de koop niet aan en gink daarover hetzelfde tot Ouderschie bewijncoopten met een vaem bier. ut supra

pagina 426 d.d. 18-12-1607

hebben Cornelis Rochuisz. Bouman oud ca 26 jr en Jan Pietersz. Groenewicht oud mede ca 26 jr beiden kuipers gehoord ende geëxamineerd zijnde t.v.v. Jan Cornelisz. Cruijsser koopman hier ter stede op zekere artikelen van Interrogatorie hierna volgende, hebbende daarop verklaard waar te zijn >t gunt voor en benefens ieder der zelve artikelen is gesteld.

Eerst hen getuigen af te vragen of zij op woensdag lestleden zijnde de 12e december niet en zijn geweest in de plaats van de requirant.

Cornelis Rochusz. Bouman verklaart ja en Jan Pietersz. verklaart ut supra.

Of zij deposanten niet gezien hebben dat de voorsz. Jan Cruijsser met Pieter Dirksz. koopman tot Delft aldaar in de plaats voorsz. gekomen zijn. ut supra.

(pag. 427) Ende of zij deposanten de voorsz. requirant niet en hebben horen zeggen tegen de voorsz. Pieter Dirksz. daar liggen twee blokken haring, daar zal ik U van leveren. ut supra

Ende of zij deposanten niet en hebben gehoord dat Jan Cruijssert zei tegen hen deposanten slaat U elk een tonne op ut supra.

Ende of zij deposanten >t zelfde staans voets niet en deden. ut supra.

Ende of ten zelve tijd de voorsz. Pieter Dirksz. deze haring niet en testte en click ut supra.

Ende of zij deposanten niet en hoorden dat de voorsz. requirant toen zeide wilt gij meer tonnen op zien, zal er U meer op slaan Jan Pietersz. verklaart hiervan geen kennis te hebben.

Of zij getuigen hoorden dat Pieter Dirksz. daar voor antwoord op gaf smijt wederom toe, ik heb genoeg gezien.

Voorts hem getuige of te vragen of Pieter Dirksz. op Vrijdag lestleden zijnde 14 december 1606 ziet gekomen en is in de plaats van de requirant ut supra

Ende of hij tegens hen deposanten zeide hoeveel hebt gij opgerecht? **pag. 428.** Of zij deposanten daar voor antwoord op gaven twee lasten ut supra

Of zij deposanten niet en hoorden dat Pieter Dirksz. daarop zeide hoe lange hebt gij nog werk ut supra

Ende of zij deposanten daarop voor antwoord gaven een uur ende of zij deposanten voorts vraagden of zij meer rechten zouden ut supra

Ende of de voorsz. Pieter Dirksz. daarop zeide ik zal daar en tussen wel weder kunnen ut supra

Ende ten lesten hen deposanten af te vragen of zij de voorsz Pieter Dirksz. wederom komende hebben horen zeggen packt het schoon af ende scheid het uit. ut supra

pagina 428 d.d. 18-12-1607.

Anthonie Cornelisz. Backer koopman en schutter hier ter stede gehoord ende geëxamineerd zijnde t.v.v. Jan Cornelisz. Cruijsser koopman alhier ter stede op zekere artikelen voor interrogatorie hierna volgende, heeft daarop verklaard waar te zijn t gunt voorsz. benefens ieder der zelve artikelen is gesteld.

Eerst hem deposant te vragen of hij op Vrijdag lestleden zijnde de 14e december 1607 als arbeider **(pag. 429)** met Hendrik Starrenburch van Dordrecht gekomen is geweest van Jan Cornelisz. Cruijssert en Pieter Dirksz. beiden kooplieden ten huize van Jacob Bolleman in de Pienas. De deposant in het hoofd dezes gesteld verklaart >t innhouden van de nevenstaande artikelen waar te zijn.

Ende of hij deposant met de voorsz. Sterrenburch af gegaan en is om zekere kwestie tussen Jan Cruijssert neer te leggen.

Verklaart ja ende tzelfde amplierende verklaart dat hij neven Sterrenburch afgegaan is geweest om ter neder te leggen een kwestie die de requirant tegen Pieter Dirksz. tot Delft was hebbende, aangaande de leverantie van 12 lasten haring door dezelfde Pieter Dirksz. van de requirant is gekocht.

Ende of hij deposant den voorsz. Cruijssert eerst oft ontboeden heeft om alzo hem te horen spreken. ut supra.

Ende of hij deposant de voorsz. Cruijssert onder andere propoosten heeft horen zeggen hij heeft mijn last geven dat ik U vrijdag zijn haring zou laten pakken. ut supra.

Ende of hij deposant met Starrenburch beneden zijnde Pieter Dirksz. off ontboden heeft om alleen te horen spreken ut supra

Ende ten leste of hij deoposant den zelfden Pieter Dirksz. niet afgevraagd en heeft ofte vuijt zijn zelve heeft horen (**pag. 429a**) zeggen >t is waar ik heb hem de haring heten pakken.

Verklaart dat hij deposant en Starrenburch Pieter Dirksz. hebben afgevraagd gehad of hij de haring hadden heten pakken en dat dezelfde bekenden de Requirant last gegeven te hebben om de haring te mogen beginnen te pakken.

pagina 429a d.d. 29-12-1607.

T.v.v. Jacob Bastiaansz. hebben Leentgen Cornelisdr oud ca 76 jr, Arie Bastiaansz. oud ca 65 jr, Anna Jansdr. oud ca 65 jr, Maartgen Jansdr. oud 40 jr en Trijntgen Lambrechtsdr. oud ca 29 jr verklaard waar te zijn dat zij Neeltgen Gerritsdr. weduwe Jan Jansz. Nagel in haar leven menige malen hebben horen verhalen dat zij vuijten custingbrief sprekende t.l.v Jacob Bastiaansz. lijndraaier voornoemd spruitende uit zake van de koop van het huis daar dezelfde Jacob Bastiaansz. in woonachtig is, niet meer en hadde te ontvangen als 5 of 6 ponden groot vlaams en dat op termijnen van 1 pond groot vlaams per jr, verklaart voorts de voorsz. Arijen Bastiaansz. alleen dat hij bij de voorsz. Neeltgen Gerritsdr. in haar laatste ziekte menig malen geweest heeft en dat dezelfde te dien tijde tot diverse stonden klaarlijke tegen haar zeide dat zij maar 5 pond vlaams in als uit de voorsz. custingbrief hadde te ontvangen en dat dezelfde daar bij voegende dat zo zij nog enige tijd lang leefde zij genooddrukt zou werden omme te solliciteren dat zij onderhoud van het huis van Bolloys zouden mogen genieten.

pagina 429b d.d. 22-12-1607.

De deposanten in den tekst verhaald hebbe rechtelijken gehoord ende geëxamineerd zijnde bij forme van recollemente op te navolgende attestatie onder ede verklaard waar te zijn en daarbij als bij de waarheid te persisteren uitgezonderd dat zij de ouderdom van Gerrit Claasz. Sas schip niet perfecteljik en konnen verklaren, maar dat zij dezelfde Gerrit Claasz. tot 3 of 4 malen hebben horen zeggen en repeteren dat zijn schip niet ouder en was dan 2 of 3 jr, onbegrepen hetzelfde schip van de voornoemde Sas bij dekenmeester en stadsscheepstimmerman van het schippersgilde tot Middelburg gevisiteerd zijnde, verklaard is geworden veel ouder te wezen als hetzelfde naar de tekst dezes is verkocht.

pagina 429b d.d. 26-11-1607 nts Melchior Caen te Middelburg.

Jan Jansz. du Mortier oud ca 28 jr en Pieter Pietersz. oud ca 27 jr elk voor hen of daaromtrent allen zeevarende lieden wonende Middelburg in Zeeland hebben getuigd tvv Jan Gerritsz. mede zeevarende man binnen dezer stede verklaren dat zij attestanten op 24 november 1607 zijn aan en bij geweest ten huize van de requirant en ook daar omtrent aldaar de voorsz. requirant en Gerrit Claasz, Sas (**pag. 430**) schipper van Schiedam zijn geweest in Loff ende boot van de mangeling van de voorsz. Gerrit Claasz. carveelschip jegens de cromstevens schuit van de voorsz. Jan Gerritsz. in welke onderhandeling de voorsz. Gerrit Claasz. Sas hem requirant expresseljik en met klare woorden toezeide dat zijn carveelschip niet anders en was twee jaren immers niet anders dan is het 3e jaar gaande ende van gelijke oudde als de cromstevensschuit van de requirant, dat ook hetzelfde carveelschip zo groot was dat hij daarin geladen had 23 lasten haring daarmede hij gekomen was tot Amsterdam en 25 last rogge daarmede hij geweest is tot Rotterdam, dat mede in het selfde schip van Gerrit Jansz. schip zo vele gewandts was dat het wel 100 gld waardig was, dat hij wel derven mochte. dewelke zij attestanten in het schip komende enige dagen na de gedane koop wel anders ende ter contrarie bevonden hebben eerstelijc dat het schip van de voornoemde Gerrit Jansz. Sas veel ouder en is dan daar op bij de requirant =t selve toegezegd heeft en ook veel minder dan de grootte hier boven verhaald ende aan de genen van het gewant verklarende hetzelfde alles zo beneden liggende stille in het schip als ook boven ten gebruike van de schepe wezende en > t selve wel gevisiteerd hebbende zeer kwalijk tezamen waardig te zijn ter somme van 10 pond groot vlaams, zeggende ook

meer dat de koop en mangeling van schip daar op toegegaan ende getroffen zijnde hij Gerrit Jansz. hem requirant zulks als voorts is nog meer dan tiennmalen daarnaar toegezegd ende beloofd heeft als hij requirant >t zelve zijn carveelschip ter zee een of tweemalen gebruikt had en hem hetzelfde niet en behaagde hem daar aff te ontslaan en dezelve mangel voor niet te houden om het gelag op de mangel (**pag. 431**) verteerd of voor een kanne biers of twee zeggende dat hij deze man niet ende was die iemand zocht te bedriegen ende hier mede eindigt haarlieder verklaringe voor mij nts residerende in het wapen van Andenaarden op de grote markt der stede Middelburg in Zeeland..

folo 431 d.d. 24-12-1607.

T.v.v. Govert Jacobsz. schipper hebben Gerrit Gijsbrechtsz. oud ca 43 jr en Arent Cornelisz. oud circa 29 jr verklaard waar te zijn te weten de voorsz. Gerrit Gijsbrechtsz. dat hij als stierman en de voorsz., Arent Cornelisz. als bootsgezel met de voorsz. Govert Jacobsz. geleden omtrent 10 weken uit de Mase naar Danswijk gezeild zijnd ende dat naar dien zij 6 of 7 dagen gezeild waren ter zee kwaad weer was zulks dat zij genoordrukt waren met het grote zeil alleen te zeilen en welken tijd zijlieden deposanten nevens ene Jacob Pietersz. Suijcker doende geweest is om de hals van het voorsz. zeil in te halen ende dat de voorsz. Jacob Pietersz. leggende met zijn lijf op de schoot van >t zeil ende menende dat de zeil haak in de louwer van >t zeil lag met een stormwind omvangen over boord in zee is gesmeten en de voorsz. zeil haak op de overloop van >t schip neer gevallen is. Verklaren voorts zij deposanten dat de voorsz. schipper ziende dat Jacob Pietersz. voorsz. in voegen voorsz. over boord gesmeten was, dezelfde als toen een touw (**pag. 432**) op zijn lijf geworpen heeft, teneinde hij daar mede gebracht mocht worden, maar dat >t zelfde bij de voorsz. Jacob Pietersz. niet en worde aangetast, zulks dat hij te dien tijde tot hun groot leedwezen zijn leven geëindigd heeft ende in zee verdronken is.

pagina 432 d.d. 10-01-1608.

Steven Thijsz. oud ca 28 jr schutter dezer stede gehoord ende geëxamineerd zijnde t.v.v. Christoffel van Rij als man en voogd van Jannetgen van Rij zijn huisvrouw mitsgaders haar dochter op zekere artikelen van interogatorie hiernaar volgende heeft daarop bij de eed als schutter dezer stede gedaan, verklaard waar te zijn >t gunt voor en beneffens ieder der zelve artikelen is gesteld.

Eerst of hij deposant omtrent 1 2 jr geleden achter voor zijn deur daar hij jegenwoordig in woont gestaan heeft aldaar hij zag dat Joost Ariensz. zijn naaste buurman niet achter voor zijn Joost Ariensz. huis stond ende of hij te dier tijd malcanderen aanspraken gelijk buurlieden gemeenlijk doen.

De deposant in de nevenstaande artikelen genomineerd, verklaart tot eniger tijde wel redenen tegen Joost Ariensz. zijn buurman gehad te hebben maar niet perfectelijk kunnen verklaren of hij tegen dezelfde ten tijde als hier gebruikt wordt enige redenen heeft gebruikt.

Ende of hij deposant de voorsz. Joost Ariensz. zijn buurman toen ter tijd hoorde zeggen: ziet daar gaan de heren tot Arie Ariensz. sloopstimmerman het goed uit het huis halen is niet een fraai werk en dat al om haar eigen (**pag. 433**) profijt nu het goed en >t avond ofte morgen het bloet.

Hij deposant verklaart ten tijde toen de heren schepenen tot Arie Ariensz. sloopstimmerman executie deden toen deze aangaande enige vermanen gehoord te hebben, maar hetzelfde hem door lankheid des tijds vergeten te zijn, zulks dat hij daarvan gene speciale verklaring en kan doen.

Ende of hij deposant de voorsz. Joost Ariensz. daarop tot antwoord gaf neen het is de here leed genoeg dat zij zulks moeten doen, want zij en hebben daar geen profijt van. Verklaart ja.

Item of hij deposant hoorde dat de voorsz. Joost Ariensz. daarop weer antwoordende zo hebben zij daar geen profijt af zo maken de predicanten de heren veel fabelen wijs ende brengen haar die in >t hoofd die zij >s-nachts leggen en dromen.

Hij deposant verklaart dat de huisvrouw van Joost Ariensz. deze woorden gebruikte ende dat daarop bij hem werd geantwoord de predikanten maken de heren geen fabelen wijs, maar dat het volk was als uwen vader zo zouden zij het volk fabulen mogen diets maken.

pagina 433 d.d. 16-01-1608.

Steven Thijsz. voornoemd heeft bij forme van recollement gedagvaard zijnde verklaard waar te zijn nadat hem de bovenstaande artikelen van woerde tot woerde voorgelezen waren de inhoud der zelve waar te wezen en daarbij als bij de waarheid te persisteren.

pagina 433 d.d. 23-01-1608.

T.v.v. Maartgen Ariensdr. weduwe van Salomon Jansz. hebben Willem Willemsz. Nieupoort den Ouden wachtmeester dezer stede oud ca 63 jr (**pag. 434**) en Engel Thijsz. kuiper keurmeester op >t verb.... van de haring oud ca 45 jr rechtelijk geroepen ende gedaagd zijnde om getuigenis der waarheid te geven t.v.v. Maartgen Ariensdr. weduwe Salomon Jansz. waar te zijn >t geen volgt te weten eerst de voorsz. Willem Willemsz. dat hij ten tijde toen de beroepinge der camers van Rethorica

tot Haastrecht geschiedde door Frans Crijnenz. in zijn leven rentmeester van het Gasthuis deser stede verzocht is geworden dat hij hem weder op de voorsz. camer begeben ende op dezelfde naar ouder gewoonte te compareren zouden en dat daarop bij hem deposant is geantwoord ik en begere op de camer niet weer te compareren voor en aleeer gij de oude schulden zult hebben afgerekend want Maartgen Ariensdr. heeft mijn geklaagd dat zij nog enige jaren kamerhuur ten achteren is Verklaart voors hij deposant dat de voorsz. Frans Crijnenz. daarop antwoordde laat zij niet klagen ik hebbe nog alle jaren voor haar betaald de rente die zij >t Giasthuis dezer stede schuldig is. Engel Thijsz. voornoemd verklaart tot diverse stonden de voorsz. Frans Crijnenz. te hebben horen zeggen dat hij jaarlijks aan de Gasthuismeesters dezer stede betaalde de rente die de requirante aan hetzelfde Gasthuis schuldig was.

pagina 434 d.d. 08-01-1608.

T.v.v. Dirk Ariensz. brouwer dezer stede heeft Sijbrant Cornelisz. oud ca 50 jr verklaart dat hij Ordinaris van Vlaardingen op Rotterdam en Schiedam met (**pag. 435**) zijn schuit om bier voor de burgeren van Vlaardingen ende ingezetenen aldaar is varende ende dat hem nooit binnen de voornoemde stede Rotterdam ofte deze stede van de pachters van de bieren der zelve steden om een biljet van die ende is gemojt ofte dat hij hem enig biljet of biljetten van de bieren die hij heeft geladen van de pachters derzelve is gehaald geworden, maar dat de bieren die hij tot Rotterdam en binnen dezer stede ladet bij hem tot Vlaardingen aan de collecteurs van de bieren aldaar werden aangegeven en de impost van dien bij de burgemeesters daar voren hij dezelfde heeft gebracht aan de voorsz. collecteurs werd betaald.

Verklaart voorts dat zulks bij alle bier voederen wordt gebruikt ende een oude observantie (= het inacht nemen van bepaalde voorschriften) is.

pagina 435 d.d. 28-01-1608.

Barend Wiggersz. oud ca 36 jr, Gleijn Cornelisz. oud ca 22 jr en Antonij van Dalen oud ca 26 jr hebben t.v.v. Gerrit Dirksz. en Jacob Aalbrechtsz. gehoord ende geëxamineerd zijnde op de navolgende artikelen van Interogatorie nadat haar dezelfde van woorde tot woorde voorgelezen waren, verklaard waar te zijn t gunt voor en benevens ieder der zelve artikelen gesteld is.

Of niet waar is dat de requirant op de 26e augustus lestleden met henlieden deposanten gegaan is in de Kerk met Staats Reijniersz. stadstimmerman.

Barent Wiggersz. verklaart ut supra. Antonij van Dael ut supra.

Gleijn Cornelisz. ut supra en Jacob Aalbrechtsz. ut supra.

pagina 436. Ende zijlieden deposanten met hem requirant aldaar gezocht hebben zijn brandladder ende dezelve niet en konden vinden noch bij de voorsz. stadstimmerman de requirant aangewezen werden
Ut supra.

Of zijlieden deposanten met de requirant uit de kerk komende omtrent de Cruisstraat gehoord hebben dat de requirant vanwege zijn ladder de burgemeesters ofte magistraten geinjureerd ofte onbehoorlijk aangesproken heeft. Verklaren van deze niet gehoord te hebben .

Of de requirant te zijnen huize niet wederom bij henlieden deposanten gekomen is ende naarder kennisse van zijn ladder volgens zijn brandemmermerk gekregen hebbende henlieder aangezegd heeft dat ze met hem wederom naar de kerk zouden gaan.

Verklaart deze naar de tekst ende inhouden van >t nevenstaande artikel gezegd te hebben.

Ende of henlieden deposanten gaande met de requirant naar de kerk niet onder wege ontmoet is op de schouwe den officier Daniel van der Houve dewelke de requirant aansprak ende verwijsde naar het register.

Verklaren ut supra.

Ende of de officier voornoemd niet zeer onstuimig, heftig ende met een bittere contentantie de requirant snauwende ende genoeg binnen smonds stuurig (=toornig) (**pagina 437**) antwoordde zoekt het zonder enig respect de requirant toe te dragen
verklaart ut supra.

In de kerk komende of de requirant niet heeft henlieden deposanten aangewezen ene ladder die hij vermoedde de zijne te zijn die vrij vervuld was ende bij henlieden deposanten te zijnen huize gebracht is
Verklaart ut supra.

pagina 437 eodem die = 28-01-1608.

Jan Willemsz. van Haarlem oud burgemeester oude ca 52 jr, Jacob Rochusz. oud ca 62 jr, Simon Melchiorz. Verus oud ca 52 jr en Dirk Ariensz. lakenkoper oud ca 49 jr, allen oude schepenen en vroedschappen dezer stede hebben gehoord ende geëxamineerd zijnde op de navolgende artikelen van introgatorie t.v.v. Gerrit Dirksz. van der Wolff verklaren waar te zijn >t gunt voor en beneffens elk der zelve artikelen is gesteld.

Of zij deposanten gaande op voorgaande jaren in >t stuk van haar officie met de officier Daniel van

der Houve op de brand schouwe gehoord hebben dat de requirant henlieden of de magistraat of iemand van henlieden vanwege zijn ladder heeft geinjurieerd.

De burgemeester Jan Willemsz. verklaart niet gehoord te hebben dat de requirant hem ofte de magistraat heeft geinjurieerd, Jacob Rochusz. verklaart niet te weten dat de requirant in de tijd dat hij als schepen heeft gediend in >t ommegaan van de schouwe hem of de magistraten aangaande zijn brandladder heeft geinjurieerd.

Dirk Ariensz. verklaart deze aangaande in het allerminste niet te weten dat de requirant hem of de magistraat heeft geinjurieerd. Simon Melchiorz. Verus verklaart in toto als Dirk Ariensz.

pagina 438. Of bij hem requirant zijn huisvrouw niet te allen tijde henlieden deposanten met beleefdheid aangediend is dat henlieder brandladder in het diepe van de haven vermist was ende daarom de schouw also gepasseerd is ende contentement genomen heeft ende bij henlieden weten is daarom de voornoemde Van der Wolff requirant nooit enige molestie aangedaan.

Jan Willemsz. voornoemd verklaart hem wel kennelijk te zijn dat bij de Requirant ofte zijn huisvrouw van zijn brandladder op >t doen van de schouwe in de tijd toen hij burgemeester was, executie zijn gedaan dezelfde in het diepe van de haven verloren was en dat zijns wetens de voornoemde Requirant daarom nooit bekeurd ofte molestatie is gedaan.

Jacob Rochusz. verklaart door lankheid des tijds dezer aangaande niet affirmatief te kunnen verklaren.

Dirk Ariensz. verklaart dat bij de requirant en zijn huisvrouw in die tijd dat hij als schepen diende op het doen van de schouwe altijd beleefde excuse zijn gedaan dat zijn ladder in het diepe van de haven verloren was ende dat derzelfde zijns wetens daarom nooit bekeurd ofte molestatie aangedaan is.

Simon Melchiorz. Veris verklaart dat hij ten tijde als hij schepen was in het doen van de schouwe de requirant aan de heren aangaande zijn ladder enig vermaan heeft horen doen maar niet zekerlijk de redenen van dien te hebben onthouden ende ook mede nooit te weten dat de Requirant door het vermessen van zijn ladder bekeurd ofte daarom enige molestatie aangedaan is.

pagina 438 eodem die = 18-01-1608.

T.v.v. als voren heeft Jan Willemsz. van Haarlem oud burgemeester voornoemd gehoord zijnde op deze navolgende artikelen bij ede als voren verklaart het gunt volgt.

Eerst de requirant niet op de 5e augustus ofte daaromtrent gekomen is bij hem deposant ende Daniel van der Houve wandelende tezamen op de Vismarkt ende jegens de (**pag. 439**) voornoemde Van der Houve beleefdelijk geëxecuteerd heeft, dat hij zijn brandladder niet kon vinden ende moste overzien worden op de aanstaande Schouwen.

Verklaart dat deze op de 2e brandschouwe ao 1608 is geschied.

pagina 439

Of hij Van der Houve de Requirant niet bejegend heeft daartegen met heftige handen en bittere contentantie in >t spreken ende dat hij Requirant met patientie dat verdragende heeft zonder daar tegen enige pestigheid te gebruiken.

Hij deposant verklaart dat bij de Baljuw de Requirant met heftige woorden werd geantwoord ik ben eiser en geen rechter, ghij meucht burgemeesteren spreken zonder dat hij weet dat de Requirant daar tegens enige heftigheid gebruikte.

pagina 439 d.d. 29-01-1608.

T.v.v. Gerrit Cornelisz. Hertich schipper hebben Dirk Jorisz. oud ca 34 jr en Dirk Ariensz. oud ca 25 jr verklaard waar te zijn dat zijlieden deposanten op 10-12-1607 met de requirant ende haar ander scheepsvolk geladen zijnde gezeild van Danswijk omme naar Calis in Vrankrijk te zeilen en dat zijlieden omtrent 18 dagen gezeild wezende ende gekomen zijn onder Jutland door grote storm ende wind omtrent een mijl benoorden Dolms met des requirantes schip aan strand geworpen zijn, zulks dat zij mitsgaders >t vordere scheepsvolk omme haar lijf te salveren daar door genootdanck waren >t voorsz. schip met de ingeladen goederen (**pag. 440**) te verlaten. Verklaren voorts dat >t voorsz. schip omtrent een dag of 1 2 gestrand gestaan hebbende zijlieden met hulp van de inwoonderen des lands alstoen nog enige huden ende spaans leer uit het schip geborgen hebben, daarvan de requirant bij verkoping de onkosten daarop gevallen afgetrokken zijnde, zuiver ontvangen heeft de somma van 70 rijksdaalders.

pagina 440 d.d. 02-02-1608.

T.v.v. Gerard van der Voorde koopman tot Amsterdam hebben Gerrit Cornelisz. Hertich wonende binnen dezer stede oud ca 26 jr schipper geweest zijnde van een reeboijer genaamd de Hoop oud 1 jr, groot 40 lasten mitsgaders Dirk Jorisz. oud ca 34 jr mede wonende binnen dezer stede en Dirk Ariensz. oud ca 25 jr wonende Delfshaven, beiden bootsgezellen, laatst gevaren hebbende met Gerrit

Cornelisz. voornoemd en verklaren waar te zijn dat zijlieden op de 3-12-1607 lestleden met >t voorsz. schip tot Danswijk gekomen zijde van eene Lucas Maijart factor aldaar bevracht zijn geworden en dat dezelfde Maijart >t voorsz. schip zoude doen laden op Calis in Vrankrijk te varen, met alzulke koopmanschappen als hem geliefde ende dat daar voor bij hem Gerrit Cornelisz. voornoemd tot vracht bedongen was de somma van 1200 gld, welke volgens de voorsz. Maijart in >t voorsz. schip heeft doen laden 155 tonnen pot asch (**pag. 441**) 21 pruisse delen, 100 gezouten huiden, een oosterse kist daarin gepakt lag 100 stukken spaans leer en 20 tonnekens Jopenbier, met al welke koopmanschappen zijlieden op de 10e december d.a.v. ten zijne voornoemd met goed weer en wind van Danswijk ter zeil zijn gegaan ende dat zij op de 28e der zelve maand in de nacht omtrent 3 uur voor dag zijnde onder Jutland door grote storm en wind omtrent 1 mijl benoorden met het voorsz. schip aan land geworpen zijn zodat zij om haar lijf te salveren vermits hetzelfde schip van de zee onder aan stukken gesmeten was, genooddrukt waren het schip met de voornoemde koopmanschappen te verlaten in voegen dat daar binnen een kwartier nadat zij als voren uitgevloten waren de zee uit en in was spoelende ende dat hetzelfde kwaad weer twee dagen aan de anderen continueerde. Zij verklaren mede de derde dag als het schip gestrand was met behulp van inwoonderen des lands aldaar de voorsz. kist met spaans leer heel nat zijnde ende omtrent huiden gebracht te hebben, van welke kist met spaans leer hij Gerrit Cornelisz. Hertich bij verkopinge gemaakt heeft 25 rijksdaalders ende van de voorsz. huiden het stuk tot een rijksdaalder in voegen dat hij hem daarvan onbehaald tezamen ontvangen is de somma van 102 of 103 rijksdaalders en dat bij hem aan de inwoonderen voornoemd tot bergloon en anders betaald is 27 of 28 rijksdaalders insgelijks onbehaald, zulks dat hij daarvan zuiver heeft gehouden de somma van 75 rijksdaalders. Eindelijk verklaren zij deposanten haar vlijt en naarstigheid gedaan te hebben om nog enige verdere goederen te bergen en bekomen maar dat hetzelfde door oorzaak het schip tegen de zee is hebbende en gestadig (**pag. 442**) tot de mast toe vol water was, niet heeft kunnen geschieden waarover zij aan de overste des lands last gelaten hebben indien naar het vertrek van henlieden enige van de voorsz. koopmanschappen alsnog in het schip zijnde, aan land mochten komen te drijven ofte gebergd werden, dat hij dezelfde bij een zoude gelieve te houden ter tijde en wijle bij de koopman die dezelfde zijn toebehorende daar naar vertaald en geëyst zoude worden, dewelke haar zulks beloofde te doen en dat zij vier dagen gestrand wezende en in voege voorsz. haar vlijt gedaan en last gelaten hebbende vandaar gescheiden en alstoen naar huis gereisd zijn.

pagina 442 d.d. 06-02-1608.

Capitein Dirk Gerritsz. oud ca 32 jr en Jacob Anderisz. van Delff stuurman op het schip van de voorsz. capitein genaamd >t vliegende hert oud ca 71 jr beiden burgers van Rotterdam verklaren rechtelijke gearresteerd zijnde, verklaren t.v.v. Hendrik Jansz. lakenkoper wonende Amsterdam voor hem zelve en namens zijn gemene reders van het schip de rode leeuw van Amsterdam daar kapitein generaal op is geweest Hendrik Jansz. Collandt waar te zijn dat zij getuigen in december 1606 met haar voorsz. schip >t Vliegende hert geweest zijn in de baai van Hilfoor in (**pag. 443**) Engeland en dat zij getuigen te dien tijd aldaar gevonden hebben de voorsz. capitein Hendrik Jansz. Cortlandt met zijn voorsz. schip de rode Leeuw mitsgaders zijn jacht op te welke hij gesteld had als capitein Hendrik van Raj en Aalbrecht van Benthen als luitenant, welk jacht zij getuigen nog op de 14e december gezien hebben neffens zijn voorsz. schip de Rode Leeuw in de voorsz. baai van Hilfoor door dien Dirk Stuijvesant met meer anderen van zijn scheepsvolk aan de voorsz. capitein Cortlandts boord geweest en aldaar goede sier gemaakt hadden, verklaarde voorts de voorsz. Stuijvesant alleen voor meerdere redenen van wetenschap, dat hij deposant zelf daarbij en present is geweest, toen de voorsz. Cortlandt de voorsz. van Raj en van Benthen mitsgaders alle het volk dat op het voorsz. jacht was de eed afgenomen heeft en dit bescheid daarvan gemaakt bij hem deposant als getuige mede ondertekend is en overzulks van alle hetgeen voorsz. staat zeer goede kennis en wetenschap te hebben, voegende daarbij tot vaste redenen van onthoud van de preciesendere van de 14e december voorsz. dat hij jegenwoordig nog bevindt in het journal van de voorsz. reis bij hem met zijn scheepsvolk gedaan en met de hand van Guillaume Blok zijn schrijver geschreven en dat zij dezelve dag aan boord van de voorsz. Cortlandt zijn geweest, gelijk ook hij deposant gehoord en gezien heeft dat de voorsz. generaal Cortlandt de voorsz. Hendrik van Raj zijnen gestelde capitein en alle deszelfs officieren expresselijk belast dat zijlieden met de eerste prijzen die zij konden komen te veroveren of recoevereren met het voorsz. jacht zonder deszelfs jacht te casseren bij hem zouden komen in het eiland van Wight, alwaar hij Cortlandt henlieden met zijn voorsz. schip verbrachten en order stellen (**pag. 444**) om met de veroverde prijs naar Holland te zeilen. Eindelijk verklaarden de voorsz. deposanten wederom tezamen dat te zelfder dage n.l. op 14 december voorsz. de voorsz. Cortlandt

uit zijn schip hem Stuijvesant bij gezet en overgedaan heeft een ton vlees daar wat uitgegeven was, een kinneke boters, een portie stokvis en erwten, 6 riemen tot zijn sloep, 2 riemen van 28 voeten lang tot zijn schip, 2 kazen en 25 ponden tabak daar jegens hij capitein Stuijvesant aan de voorsz. generaal i.p.v. die wederom geleverd twee franse wijn.

pagina 444 d.d. 12-02-1608.

T.v.v. Dirk Ariensz. Cuijper brouwer in de Aecker binnen dezer stede hebben Dirk Jansz. oud ca 34 jr, Claas Jansz. oud ca 28 jr schuitvoerders ordinarij varende op Delft en Thonis Jansz. Post oud ca 44 jr mitsgaders Jan Jansz. oud ca 30 jr mede schuitvoerders varende op Rotterdam, verklaard waar te zijn dat zijlieden van deze winter open water zijnde met hun schuiten en ook gedurende deze laatste vorst met sleden en wagens uit beiden de voorsz. steden gehaald en binnen dezer stedegebracht hebben en nooit van de pachters der imposten van bieren aldaar om biljet of biljetten van dezelfde bieren te halen gemoeid of aangesproken te zijn, (**pag. 445**) maar dat zijlieden de bieren die zij van de voorsz. steden binnen dezer stede gebracht hebben aan de pachters en de impostmeesters van bieren alhier ter stede naar oude herkommen en gewoonte hebben aangegeven en verimpost.

pagina 445 d.d. 15-02-1608.

T.v.v. Vop Jacobsz. vleeshouwer hebben Crijn Pietersz. oud ca 30 jr ambachtsbewaarder van het West Vrankenland dezer stede geweest zijnde over 1605 en 1606, Arie Pietersz. oud ca 43 jr gesubstitueerd ambachtsbewaarder van Gerrit Dirksz. van der Wolff jegenwoordig ambachtsbewaarder van het voorsz. Vrankenland verklaren waar te zijn dat zij voor het doen van de rekening van het voorsz. Vrankenland over het jaar 1606 Bruijn Ariensz. Cuijper te dien tijde oudste burgemeester dezer stede en dienvolgende dijkgraaf van het voorsz. Vrankenland tot diverse stonden hebben gevraagd wat zijlieden in kwaliteit van hare diensten zouden doen in de zake die tussen de baljuw dezer stede en Leendert Pietersz. Ruijchrock mitsgaders Fop Jacobsz. vleeshouwer beiden voor die tijd mede ambachtsbewaarders van het voorsz. Vrankenland geweest zijnde uitstaande en voor de gerechte dezer stede ongedecideerd hangende was en dat de voorsz. burgemeester en hen deposanten daarop altijd tot antwoord heeft gegeven ik en begeer niet dat gij de maats tot kosten jaagt, want ik ben dijkgraaf en zal mij zelve op het doen van de rekening presenteren; verklaart voorts de voorsz. Arij Pietersz. alleen dat (**pag. 446**) hij na het doen van de voorsz. rekening present de burgemeester Jan Jacobsz. de Recht en Gilis Gleijnsz. vleeshouwer, de burgemeester Bruijn Ariensz. voornoemd op het stadhuis dezer stede aangaande de voorsz. kwestie wederom aangesproken heeft wat hij daarin zou doen en dat dezelfde antwoordde en zeide ik bevin niet dat de mannen denoterende de voorsz. Leendert Pietersz. en Vop Jacobsz. schuld hebben, voegende daarbij hebben de mannen te goeder trouwe gehandeld zo en is het geen rede dat men haar moeite en schade zal aandoen.

pagina 446 d.d. 21-02-1608.

Compareerden Crijn Cornelisz. Coning schipper van een binnen schip oud ca 46 jr, Hendrik Flint oud ca 26 jr, Maartgen Pietersdr. JD oud ca 18 jr verdagvaard om getuigenis der waarheid te geven t.v.v. Gerrit Dirksz. van der Wolff en hebben bij deze verklaard eerst de voorsz. Crijn Cornelisz. schipper hoe dat waar is dat hij deposant van Dordrecht gekomen is met zijn schip op 30 december lestleden en vandaar mede gebracht heeft een brief van Pieter Simonsz. koopman aldaar aan de requirant alhier die hij deposant de requirant voornoemd behandigd heeft des zonnendaags morgens wezende 30 december, also hij deposant doen recht met zijn schip te Schiedam binnenkwam, verklaart mede hij deposant dat hij de requirant doen ook aandiende dat ingevalle hij requirant de twee last haring in de voorsz. missive (**pag. 447**) gementioneerd niet wilde leveren dat hij alsdan zou gaan tot Teunis Pietersz. om deze te leveren, daartoe hij deposant ordre en ook ene missive van Pieter Simonsz. aan de voorsz. Teunis Pietersz. dan heeft de requirant hetzelfde geaccepteerd en des maandags op 31 december lestleden, de voorsz. twee last afgepakt die bij hem deposant ten zelve dage nog ingenomen is en also hem deposant des anderen daags op de eerste januari meende ter zeil te gaan, zo is door de zeer sterke wind en de vorst belet geweest en heeft zijn reis moeten opschorten om schip en goed niet te perichten (= aan gevaar blootstellen) als sommige andere schippers wedervaren is en heeft hij deposant de voorsz. haring nog binnen scheepsboord leggende de vrachtbrief die hij deposant van de requirant hadde, verklaart mits deze op de eerste januari lestleden gegeven te hebben Hendrik Flint voornoemd om dezelfde tot Dordrecht te behandigen aan Pieter Simonsz. dan niet kennende de voorsz. Flint overmits de sterke vorst voort raken, zo is hij weder te rugge gekeerd en heeft de deposant de voorsz. brief wederom gegeven, die hij deposant toen weder door begeren van de requirant door een ander besteld heeft en zei hij requirant tot hem deposant dat hij gelijke missive dadelijk door een andere gezonden had, doch om beste verzekerdheid beide

zouden voortgaan. Eindelijk verklaart hij deposant dat in gelijke koop en leverantie van de haring die verstaan wordt te Schiedam ingevalle te zijn hem zijn vracht ende onkosten van de koper betaald worden en overzults heeft hij deposant de onkosten van het verschepen op de voorsz. haring verschoten (**pag. 448**) en verklaarde hij Hendrik Flint hoe dat waar is, dat hem deposant een brief behandigd is door Crijn Cornelisz. op dinsdag 9 januari om die bij hem deposant gaande naar Dordrecht besteld te worden, dan komende hij deposant tot Rotterdam en menende met het marktschip ofte andere schepen aldaar voor te raken, zo heeft hij niet gekomen alzo door de vorst en de wind de schippers niet dorsten en mochten afvaren en had hij deposant ook gaarne de voorsz. missive aan een marktschip gegeven om over land te gaan, alzo daar haast aan was, doch de schipper niet wetende wanneer hij gaan zou is hij deposant met de voorsz. brief weder te zonnendaags tot Schiedam gekeerd en heeft aan de dochter van de voorsz. Crijn Cornelisz wederom gegeven.

Ende verklaart Maartgen Pietersdr. JD. hoe dat haar deposante bij de requirant behandigd is des woensdags op de tweede januari lestleden zekere missive om bij haar deposante gaande naar Dordrecht besteld te worden, doch zij deposante komende tot Rotterdam en geen gelegenheid overmits de vorst hebbende om voort te komen, zo heeft zij haar reis gestaakt en de voorsz. brief door haar zuster aan de requirant te rugge gezonden.

pagina 449 d.d. 23-02-1608.

T.v.v. Simon Claasz. Pesser brouwer in de dubbelde lerie hebben Willem Fransz. capitein oud ca 43 jr en Fop Jacobsz. sergeant van de schutterij alhier ter stede oud ca 53 jr bij zijn eed als schutters waar te zijn eerst Willem Fransz. dat drie maanden geleden onbehaald van de juiste tijd, hij deposant met Willem Nieuwpoort vergaderd is geweest ten huize van Cornelis Aertsz. Kievit waard in Dordrecht met Cornelis Hendriksz. alias Heijn zoon, Wouter Pietersz. Knol en dezelfde Cornelis Aartsz. allen pachters respectiev van bieren zo van steden als statenwege om te accorderen van het bier dat bij de schutters zou worden gedronken en dat zijlieden eindelijk accordeerden dat ieder kwartier zou vrij in leggen en drinken 4 tonnen biers en wat ieder kwartier meer dronk dat hetzelfde de pachter mede pro rate de vier tonnen moesten werden betaald, dat op bij hunlieden deposanten vanwege de schutters twee stopen rijnsse wijn ter gelag werd betaald. Verklaren voorts beide de voorsz. deposanten dat zijlieden lange jaren als schutters en bevelhebbers gediend hebben, maar dat zij nooit het bier dat op de kwartieren werd gedronken, hebben aangebracht of biljet daarvan gehaald anders dan als de rekening van het kwartier gelegd was, de pachter werd ontboden en betaald van zoveel biers als daar was gedronken. Verklaren mede dat de pachters op alle de kwartieren werden genood en vrundelijk getraceerd en zults ogenschijnlijk zien en horen wat bier daar ligt en (**pag. 450**) gedronken werd. Eindelijk verklaren zij deposanten nog dat het voorleden jaar en op meer andere voorgaande jaren voor hun kwartieren bieren uit de brouwerij van de Lerie en Hellebaard binnen dezer stede gehaald zijn en dezelfde insgelijks als voren niet aangebracht of daar van een briefken gehaald te zijn.

pagina 450 d.d. 28-02-1608.

T.v.v. Herman Rendorp en Claas Burgagen kooplieden tot Amsterdam heeft Jan Gerritsz. oud 58 jr schipper geweest op het smalschip genaamd St Joris verklaart waar te zijn dat hij deposant 4 of 5 dagen voor Amsterdamse kermis lestleden van Hans Steentgen en Hans Coster mede kooplieden tot Amsterdam voornoemd, bevracht is geworden om tot Geusel in Oostland of daaromtrent te zeilen en dat dezelfde kooplieden tot dien einde het voornoemde zijn schip doen laden hebben met deze navolgende waren en koopmanschappen namentlijk 13 lasten haring, 1200 spaans zout, een ton met spaans leer daarmede hij deposant dinsdag naar Amsterdamse Kermis voornoemd ten fijne voorsz. het zeil gegaan is, welke volgende hem deposant naar dat hij 14 dagen gezeild geweest was op ten rijtsen boedem ontmoetet is een oorlogschip van koning Karel dewelke hem zijn voorsz. schip met alle de voorsz. koopman- (**pag. 451**) schappen ontnomen afhandig gemaakt en hem deposant mitsgaders al zijn scheepsvolk op Coerlandt aan land gezet heeft en met zijn voorsz geladen schip naar Paarnant gezeild is in voege dat hij deposant en zijn scheepsvolk maar alleenlijk mede klederen die zij waren aanhebbende daar zijn uitgesteld zonder dat hij deposant of iemand van het vervreemd zijn van >t scheepsvolk uit iet meer hebben gebracht en medegenomen.

pagina 451 d.d. 14-03-1608.

T.v.v. Balthasar Quinget en Frans Maas hebben Jan Willemz. Vermij oud ca 50 jr, keurmeester op de kennip en Willem Gerritsz. pekelaar oud ca 37 jr verklaard waar te zijn t gunt volgt en eerst Willem Gerritsz. dat hij ca 4 maanden geleden 15 bonden kennips de requiranten toebehorende om voor henlieden te pekelen te zijnen huize van Amsterdam ontvangen heeft en dat bij hem van de requiranten verstaan is dezelfde kennip henlieden voor goede reijtsse kennip verkocht te zijn, maar dat

hij in het gehele voornoemd bevonden heeft die van binnen heel nat en geen goed koopmansgoed was. Verklaart voorts de voorsz. Vermij de voorsz. kennip gevisiteerd te hebben en bij hem bevonden te zijn dat dezelfde doornat is en vochtigheid geen goed koopmansgoed was.

pagina 452 d.d. 19-03-1608.

T.v.v. Aalbrecht Storm baljuw over Delfland hebben Jan Thonisz. oud ca 51 jr en Hendrik Wod oud ca 34 jr beiden dezer stadsdienaars verklaard waar te zijn dat zijlieden door gebiedenis van Daniel van der Houve baljuw dezer stede en verzoek van Leendert Adriaansz. wonende op het huis de Cruijer omtrent Ouderschie, dewelke klaagde dat hij door de groot moedwille die van drie gasten van Ouderschie tot zijnen huize werden gebruikt uit het zelve zijn huis had moeten vluchten en dat zijn huisvrouw op zolder gevlooden was op zondags lestleden, zijnde de 16e maart henlieden hebben getransporteerd in het zelfde huis alwaar zij komende de voornoemde drie gasten binnen de voorsz. huize hebben bevonden te zitten drinken, dewelke zij deposanten ziende zochten haar te apprehenderen (= vangen, grijpen) maar zijn er twee van henlieden ontsprongen en wel geraakt en dat zij de derde genaamd Teus naar lange voorgaande gevecht en resistentie (= verzet bieden) hebben bekomen en geappreundeerd. Verklaren voorts dat zij de voorsz. Teus geappreundeerd hebben door de menigte van volk die door opmakinge van de geappreundeerd moeder roepen moord, moord aldaar van Ouderschie kwamen mitsgaders de resistentie die dezelfde en inzonderheid zijn broer met een blote opsteker in zijn hand hebbende om hem te verlossen en vrij te maken, genooddrukte en gedwongen waren hem te verlaten en vandaar te scheiden.

pagina 453 d.d. 25-05-1608.

T.v.v. Oede Lenerstr. weduwe en boedelhoudster van za. Crijn Jansz. van Dijck wonende op Ackersdijk hebben Jacob Vasz. oud ca 68 jr en Maartgen Cornelisdr. zijn huisvrouw oud ca 58 j verklaard waarachtig te zijn t gunt volgt te weten eerst Jacob Vasz. dat hij geleden omtrent 48 jr gewoond heeft als bouwknicht ten huize van Hillebrand Matheusz. in zijn leven schout van de Hogenban is geweest en dat er te zelfder tijde de waal gelegen aan de westzijde van de boomgaard genaamd de Doel bij de voorsz. Hillebrand Matheusz. vredig en zonder iemand tegenzeggen gebruikt, gepossiedeerd in het midden van dien palen gesmeten eendennesten gesteld werden in voegen dat hij deposant te dien tijd of ook daarna anders niet geweten of gehoord heeft of dezelfde wal was aan de voorsz. woning behorend en de voorsz. Maartgen Cornelisdr. verklaart in haar jonkheid de tijd van ca 12 jaar garen spinnen te hebben op een lijnbaan responderende aan het noordeinde van de voorsz. waal en overzulks insgelijks goede kennis en wetenschappen te hebben dat niemand de voorsz. waal als eigen toebehorende gebruiker dan degene die op de voorsz. woning van Doelen wonende was.

pagina 454 d.d. 03-04-1608.

T.v.v. Arij Claasz. lantman eertijds gewoond hebbende op de woning van Gerrit Jansz. Delft staande en gelegen in de Kethelpolder heeft Willem Nieupoort de jonge secretaris van de Kethel verklaard waar te zijn dat ca 2 jaar geleden hij deposant ter requisitie van de requirant gegaan is bij de voorsz. Gerrit Jansz. Delft als woonachtig binnen Schiedam om met dezelfde te accorderen van zekere 5 honden land die met winter gerst gebraecht wezende bezaaid was en met wintertarwe bezaaid moste wezen volgens de huurceel van dezelfde Gerrit Jansz. Delft als namentlijk wat hij requirant zoude toe geven dat de wintergerst minder was als de winter tarwe waartoe de voorsz. Delft niet ende wilde verstaan, maar eindelijk begeerde winter tarwe te hebben, hetwelk de requirant op die tijd ongelegen was, dat echter zijlieden door zijn deposantes tussenspreken accordeerde dat Arij de requirant het gewas van dezelfde 5 honden land aan hem zoude hebben ende daarvoor aan hem Gerrit Jansz. betalen de somma van 15 ponden groot vlaams aan geld zonder enige huur ofte ongelden van dezelfde 5 honden te betalen.

pagina 455 d.d. 11-04-1608.

T.v.v. Aaltgen Jansdr. huisvrouw van Pieter Pietersz. stierman wonende binnen dezer stede hebben Aalbrecht Regniersz. schipper geweest zijnde op >t schip genaamd de Roo Leeuw wonende te Amsterdam oud ca 30 jr en Egbert Jansz. bottelier van >t zelfde schip geweest zijnde wonende Delft oud mede 30 jr rechtelijken geroepen en gedaagd waren om getuigenis der waarheid te geven, verklaren waar te zijn, dat zijlieden op de 26e november lestleden met het voorsz. schip en haar ander scheepsvolk uit Texel gezeild gegaan zijn van meninge wezende met des schips ingeladen koopmansschappen wezende tarwe en stukgoed naar Liore en van Liore naar Malta te zeilen, maar dat hetzelfde henlieden deposanten mitsgaders Pieter Pietersz. stierman voornoemd op de 4e januari 1608 zijnde op de Spaanse zee omtrent Roxend van haar eigen scheepsvolk is belet geworden, dewelke met listen het geweer van het schip bekomen hebbende, verradelijk hem deposant Aalbrecht

Regniersz. voornoemd van koopman Marcus van Uffelen hebben geapprehendeerd en in de achter kajuit vier dagen gevankelijk gesteld, binnen welke tijd de voorsz. bootsgezellen die het voornoemde verraad hadden in het werk gesteld, het andere scheepsvolk dat ten eerste male toe niet (**pag. 456**) wilde behulpig zijn met fortse en dreigementen van de zee te werpen, hebben gedwongen ende henlieden deposanten mitsgaders de voorsz. koopman en nog een bootsgezel met een jongen in het schip genaamd t wapen van Engeland tot Hoorn thuis behorende, hebben overgezet. Verklaarden voorts dat de voorsz. Pieter Pietersz. stuurman ter uiteinde ende tot het afscheiden van hen deposanten toe, zijn uiterste vlijt en bestede omme met henlieden over te gaan ende naar huis te mogen varen, maar dat het meestendeel van het scheepsvolk hem dwongen op te moeten blijven of dat zij hem in de zee wilden werpen, zulks dat hij tegen zijn wil en dank om zijn leven te behouden, daarop gebleven is en zij deposanten op de 8e januari 1608 in voege voorsz. uit het schip zijn gescheiden en hem daar moeten verlaten hebben.

pagina 456 d.d. 17-04-1608.

T.v.v. Hendrick Ariensz. sloopstimmerman hebben Maartgen Leendertsdr. oud ca 51 jr eertijds gewoond hebbende omtrent het huis van de requirant mitsgaders Susanna Lourisdr. oud ca 47 jr en Engeltgen Cornelisdr. oud ca 44 jr zijn geburen verklaard waar te zijn door Jan Pietersz. Pansser zalr in zijn leven gepossiedeerd is geweest zeker huis staande over de Haven, strekkende voor van de straat tot voor en bezijden des requirantes huis tot achter aan de vest (**pag. 457**) toe en dat de requirant de voorsz. Jan Pietersz. ten tijde zijner possessie vergund heeft zekere poort zijn uitgang nemende op en over het erf van hem requirant, met conditie dat die onder haar beiden in het gemeen zou worden gebruikt. Item mede de twee opstaande vensters gesteld zijnde in de zuidmuur van het voorsz. huis van Pietersz. voornoemd, staande en gelegen aan de noordzijde van zijn requirantes huis, met expresse stipulatie dat alle het zelfde niet langer duurde als tot zijn requirantes wederzeggen, in voegen dat hij requirant tot zijn believe de voorsz. Jan Pietersz. dezelfde uitgang verbieden en lichten doen stoppen mochte. Eindelijk verklaart Engeltgen Cornelisdr. alleenlijk dat de requirant de poort van de voorsz. uitgang met zijn eigen sleutel sloot en ontsloot in maniere of dezelfde hem eigen toebehoord hadde..

pagina 457 d.d. 18-04-1608.

T.v.v. Ode Leendertsdr. weduwe van Crijn Jansz. van Dijck wonende op Ackersdijck hebben Jacob Ariensz. oud ca 50 jr wonende tot Overmaas op het Spui en Michiel Sijversz. oud ca 68 jr wonende Overschie secretaris van de Hogenban verklaart waar te zijn hetgeen volgt. Eerst de voorsz. Jacob Ariesz. dat ca 20 jr geleden (**pag. 458**) hij deposant getrouwd hebbende Appolonia Joppen naargelasten weduwe van Cornelis Jacobsz. Doelman te dien tijde met dezelfde wonende was tot Overschie voornoemd op de woning genaamd de Doelen en dat in de tijd van zijn possessie met Mr Govert Claasz. Bacx alstoen predikant tot Overschie, zijnde hem deposant een bode zond en daarvan rechten deed betekenen uit oorzaak hij sustinerende dat de waal leggende aan de westzijde mitsgaders zeker tuintje leggende aan het zuidende van de voorsz. woning van de Doelen hem toebehorende was en daarover hij Hillebrant Matheusz. anders genaamd schout Hillebrand die dezelfde woning aan Cornerlis Jacobsz. voornoemd leest verkocht hadde gegaan te zijn hem te kennen gevende dat Mr Govert voornoemd hem deposant uit oorzaak boven verhaald een bode gezonden en dag van rechte te doen betekenen hadde, dewelke daarop antwoordde weerstaat hem in rechte ik zal U vuitdragen wat daar af zal mogen komen en dat hij deposant dienvolgende met de voornoemde Mr Govert voor de gerechte van den Hogenban in proces getreden zijnde op ten zelfden sententie geobtineerd heeft, daarbij verklaard werden de voorsz. waal en het tuintje aan de voorsz. woning van de Doelen te behoren en dat Mr Govert voornoemd dienaangaand daarop of aan niet en hadde te zeggen of pretenderen. En Michiel Sijversz. voornoemd verklaart present geweest te zijn en gehoord te hebben dat de voorsz. Jan Ariensz. aan schout Hillebrand voornoemd te kennen gaf dat hij van Mr Govert in voegen voorsz. de bode gezonden was en bij dezelfde schout (**pag. 459**) Hillebrand daarop geantwoord te zijn t gunt voorschreven staat. Verklaart ook mede goede kennisse en geheugenisse te hebben dat de voorsz. Jacob Ariensz. met Mr Govert voornoemd in proces tredende de voorsz. sententie geobtineerd heeft, te meer alzo hem niet zeker voorstaat dat dezelfde sententie door hem als secretaris van de Hogenban voorsz. zelf is ontworpen en gepronuchieerd (= in het openbaar uitspreken).

pagina 459 d.d. 01-05-1618.

T.v.v. Simon Claasz. brouwer in de Lelie binnen dezer stede hebben Cornelis Willemsz. Penning oud ca 50 jr en Hendrik Bastiaansz. oud ca 44 jr beiden Overmans van een kwartier schutters verklaard waar te zijn dat drie maanden geleden onbehaald in de juiste tijd zijlieden uit de brouwerij van de Lelie

binnen dezer stede bij schoon dag op ten Doel doen brengen hebben vier tonnen biers om aldaar op het kwartier geconsumeerd te worden en zij deposanten alstoen van de brouwster huisvrouw van de requirant in het uitleveren van hetzelfde bier om biljet of biljetten gemoeid zijn, hebben geantwoord wij zijn met de pachter veraccordeerd belangende deze 4 tonnen biers en hebben nooit naar ouder gewoonten biljet of biljetten daarvan gehaald of geëxhibeerd.

pagina 460 d.d. 08-05-1608.

Wij schout, burgemeesteren en schepenen en raden der stede Schiedam doen kondt ene iegelijken die dezen vertoond zal worden dat op heden dato dezer voor ons persoonlijk gekomen en gecompareerd zijn Annetgen Bastiaansdr. vroedvrouw dezer stede, Ariaantgen Ariensdr. huisvrouw van Huijbrecht Leendertsz. oud ca 61 jr, Machteld Simonsdr. huisvrouw van Jan Jorisz. oud ca 53 jr en Maartgen Sierendr. oud ca 33 jr hebben verklaard waar te zijn dat zij tezamen geweest hadden in de arbeid van Neeltgen Ruttendr. dochter van Ruth Gerritsz. wonende binnen dezer stede oud ca ,17 jr dewelke in haar barensnood had verklaard waar te zijn dat zij omtrent 2 2 week voor vastenavond 1607 tot ene Jan Brattaingen wonende in den Haag op het Spui gaan wonen was en dat op pinxsteren daar naast volgende zijnde de voorsz. Jan Braittaingen en zijn huisvrouw tot Amsterdam gereisd Abram Artois de zwager van de voorsz. Jan Brattaingen bij haar Neeltgen Ruttendr. zoals zij te bedde was gekomen is haar aanzoekende en ook in het werk stellende om met haar vleselijk te converseren en hetzelfde ook volbracht zoude hebben, ten ware zij niet uit haar bedde en hadde gevloeden en dat zij daarover t gunt voorschreven is des morgens Maartgen Dirksdr. wonende achter op de plaats hetzelfde te kennen (**pag. 461**) gegeven hadde, verklarende nog zij getuige dat de voornoemde Neeltgen Ruttendr. voorts had verklaard dat Abram Artois voornoemd naar de voorsz. tijd haar met veelderlei listige aanslagen had aangezocht om bij haar als voren tot vleselijke conversatie te mogen kunnen, maar hem hetzelfde altoos met weigering en anders ontlid te hebben. Item mede dat omtrent in het leste van juli 1607 d.a.v. in de nacht zij Neeltgen Ruttendr. te bedde en in haar eerste slaap zijnde de voorsz. Jan Brattaignen haar meester van de zijde van zijn huisvrouw opgestaan zijnde, in zijn hemd bij haar in het bed gekomen is en hem tot vleselijke onversatie had gevorderd, hetwelk zij Neeltgen gevollende haar daar tegens omme het zelfde te beletten, naar haar uiterste vermogen had verweerd, maar dat hij met zijn hand haar mond toehoudende en hem daar tegens met fortse in het werk stellende, eindelijke zijne mening volbrach had, waarna de voorsz. Jan Brattaingen na die tijd nog 4 malen in de nacht invoege voorsz. bij haar gekomen was en niet jegenstaande haar uiterste verweringe die zij daar tegens had gedaan in voege als voren zijn wil volbracht te hebben. Verklaren voorts zij getuige de voorsz. Neeltgen Ruttendr. in barensnood als voren te hebben horen verklaren, dat zij omtrent 8 of 14 dagen voor Rotterdamse Kermis lestleden wezende zondag voor noen sant op de kamer van Abram Artois stroyde en dat alstoen de voorsz Jan Brattaignen zoals hij op het secreet was geweest haar Neeltgen Ruttendr. in haar middel genomen heeft en achterover op een stoel geslingerd had zodat zij daardoor haar macht schier kwijt was, hij alzo tegen haar wil en (**pag. 462**) dank wederom met haar vleselijk heeft geconverseerd, van welken tijd af zij Neeltgen Ruttendr. rekeninge gemaakt te hebben van de vrucht daarvan zij jegenwoordig verlost en dood ter wereld gekomen is. Ten lesten verklaren zij getuigen nog dat de voornoemde Neeltgen Ruttendr, ten tijde als voren verklaard heeft, dat zij haar ten allen tijde met uiterste vlijt verweerd had om de voorsz. conversatien tegens te houden en te beletten, ook met dat niemand anders vader van de voorsz. verloste dode vrucht is als de voorsz. Jan Brattaignen en met egene andere manspersonen ter wereld vleselijke conversatie gehad te hebben als bij Jan Braittaignen haar meester voornoemd.

pagina 462 d.d. 12-07-1608.

Jan Willemsz. van Haarlem oud burgemeester dezer stede oud ca 51 jr en Joris Willemsz. Goijer schipper van een buis genaamd den Davidt oud ca 54 jr hebben verklaard waar te zijn eerst Joris Willemsz. dat hij deposant in het eerste van de maand van mei lestleden stilo novo komende van Coningsbergen in de Sont geladen met tarwe, rogge, teer en hennip jegens 12 schipponden ieder last te rekenen en daarover 16 rijksdaalders betaald heeft, waarin hij deposant hem zelve de gerechte helft heeft geabuseerd, alzo niet meer als 6 schipponden voor iedere last gerekend en werden gelijk hij deposant ook niet meer als 8 rijksdaalders van Willem Jansz. koopsgezel tot Coningsbergen van 48 schipponden wezende de voorsz. 8 lasten hennip tot zout geld ontvangen heeft, welke volgende (**pag. 463**) hij deposant ook tot Schiedam al waar zijne rechte ontladinge heeft geweest niet meer als voor 48 schipponden vracht van alle de hennip die hij in zijn scheepsruim heeft gehad en heeft ontvangen. Jan Willemsz. van Haarlem verklaart dat hij deposant alle de hennip die schipper Joris Willemsz. de Goijer van bovenstaande reis ingeladen en uitgeleverd heeft ontvangen en opgedaan heeft, wezende 8 lasten tot 6 schipponden het last gerekend en 480 steen Coningsbergse gewichte

en dat hi deposant dienvolgens ook niet meer vracht als jegens 48 schipponden aan Joris Willemsz. schipper voornoemd betaald heeft.

pagine 463 d.d. 13-06-1608

T.v.v. Rochus Dammasz. schipper hebben Pieter Jacobsz. oud ca 31 jr schipper van een carveelschip wonende binnen dezer stede en Arent Ariensz. zijn knecht oud ca 20 jr mitsgaders Arie Cornelisz. Daemen mede schipper oud 53 jr en Arie Cornelisz. zijn knecht oud 22 jr verklaard waar te zijn t gunt volgt en eerst de voornoemde Pieter Jacobsz. en Arent Ariensz. zijn knecht dat zij op de 1e juni lestleden uit het schip van de requirant (**pag. 464**) leggende buiten aan het hoofd dezer stede laatst gekomen zijnde met rogge van Danswijck in het voorsz. haar carveelschip geladen en ingenomen hebben zekere nombre van rogge om de zelfs aan Cornelis Jacobsz. Vlaarding, Gerrit Dircksz. van der Wolff en Hendrick Pietersz. Sterrenburch te leveren die zijlieden deposanten verstonden dat dezelfde toebehorende waren en dat in het uitleveren van die met deze stadmeters gemeten dezelfde bevonden is en te bedragen de nombre van 20 lasten, 3 zakken en twee achtendelen. Verklarende voorts zij deposanten dat de requirant tegens henlieden heeft verklaard dat de voorsz. rogge bij hem van Lambrecht Karelsz. factor tot Danswijck ontvangen en ingenomen was, zonder de perfecte nombre van dezelfde te weten. Arie Cornelisz. Daemen en Arie Cornelisz. zijn knecht verklaren dat zij ten voorsz. dage mede uit het schip van de requirant in haar schip zekere nombre van rogge ingenomen hebben om dezelfde aan Alewijn Hendriksz. en Jan Willemsz. van Haarlem kooplieden binnen dezer stede te leveren en in het uitleveren met de voorsz. stadsmeters bevonden te zijn dat de voornoemde ingenomen rogge was bedragende de nombre van 14 lasten en 7 zakken. Verklarende insgelijks dat de requirant tegen henlieden verklaard heeft dat dezelfde rogge bij hem van Jan Cornelisz. Broers tot Danswijck voor 14 lasten rogge ontvangen was.

pagina 465 eodem die = 13-06-1608.

T.v.v. als voren. Bastiaan Jacobsz. oud ca 23 jr en Simon Andriesz. mede ca 23 jr hebben verklaard waar te zijn dat zijlieden in deze verleden voorzomer als bootsgezellen met de requirant gevaren en een Danswijkse reis hebben helpen doen en dat omtrent 14 dagen voor pinxsteren lestleden bij de requirant tot Danswijk Jan Cornelisz. Broers factor aldaar ontvangen en in zijn schip ingenomen is de nombre van 14 lasten rogge mitsgaders van Lambrecht Karelsz. mede factor aldaar omtrent 20 lasten rogge zonder de perfecte nombre van dien te weten en verklaren voorts dat de requirant hier ter stede aangekomen zijnde de rogge van Jan Cornelisz. Broers voornoemd ontvangen heeft gescheept en schipper Arie Cornelisz. Daemen en bij uitmeting van het zelfde bij deze stadmeesters alhier ter stede gedaan, bevonden te zijn de nombre van 14 lasten 5 zakken. Item dat de Rogge van Lambrecht Karelsz. ontvangen en gescheept is in het schip van ene Pieter Jacobsz. ende mede bij juiste metinge bij de voorsz. meters gedaan bevonden zijn de nombre van 20 lasten 3 zakken 2 achtendelen, alles breder blijkende met de rectificatien bij de voorsz. schippers op heden dienaangaande gedaan.

pagina 466 d.d. 18-06-1608.

Neeltgen Jan Fijcksdr. oud ca 21 jr eertijds binnen de stad van Rotterdam voor dienstmaagd ten huize van Cors Leendertsz. waard in het gulden fortuijn omtrent de Gaepers Brugge aldaar gewoond en gediend gehad hebbende en nu ter tijde met Crin Thomasz. op de Haven binnen dezer stede van Schiedam inwonende, welke zonder enige simulatie, persuasie ofte inductie van iemand en meer ten faveure van de justitie en ten rechtelijke requisitie van Machteltgen Thonisdr. haar gewezen vrouwe geëchte huisvrouw van de voornoemde Cors Leendertsz. verklaard en gedeposeerd heeft, getuigd en deposeert mits deze waar te zijn dat zij de requirante heeft horen bekennen en verklaren dat indien haar requirantes voornoemde man met haar getuige vleselijk te doen en geconverseerd had gehad, zulks zij requirante zeit gerust ofte boerts gewijs van enige verstaan te hebben, dat zij in zulke gevallen met goede redenen en oorzake haar man verlaten en overzulks met hem niet meer te doen zou willen hebben, maar dewijle het zulk niet is, zo verklaart zij getuige met rechter waarheid voorts dat des requirantes voorsz. man nooit de dagen zijns levens haar getuige oneerlijke aangetast, veel minder haar vleselijk bekend heeft gehad, dies Cors Leendertsz. des requirantes man als daar inne (**pag. 467**) onschuldig zijnde, daar van ontlast moet blijven, zulks dat zij getuige met goede redenen hem mede onschuldigen hem insgelijks daar van ontlast bij deze. Wijders verklaart zij getuige om alle suspitien en nadenken van de requirante af te weren dat zij getuige mitsdien niet vermag en derhalve op peijne van als mijnedig gestraft te werden, de voorsz. Cors Leendertsz. niet zal moijen, nocte doen moijen met rechten, noch daar buiten tot onderstand van hare getuiges kraamkosten, veel minder tot het onderhoud van haar dragende vrucht bij haar door Gods genade ter wereld is brengen, maar een ander jong persoon (haar getuige wel bekend) die daarvan de naturele vader is. Verklarende tot reden van wetenschap wel te weten, dat haar niet goeds en kan geschieden van

gehuwelijkte mans, maar wel schade, schande en grote ontere, mits het welk zij getuige haar altijds van alzodanige mans gewacht en onthouden heeft gehad en verhoopt haar vorder daarvan wel te wachten en te onthouden. Verklarende tot hare bewezenisse van deze dat haar getuige God almachtig zo waarlijk helpen most.

pagina 468 d.d. 26-07-1608.

Ten rechtelijken verzoeke van Cornelis Huijbrechtsz. Cuijper hebben Boudewijn Bonavontuijre oud ca 69 jr en Angenietgen Abrahamsdr. oud ca 28 jr gehuwd met Roelof Jacobsz. verklaard waar te zijn hetgeen volgt. Eerst de voorsz. Angenietgen Abrahamsdr. alleen dat zij op gisteren staande ten huize van Grietgen Pietersdr. huisvrouw van Arent Crijnenz. om enige waren te kopen gezien heeft dat Annetgen Leendertsdr. gehuwd met de requirant voornoemd bij het huis van dezelfde Grietgen Pietersdr. naar haar zusters huizinge passeerde en dat dezelfde van haar zuster verstaan hebbende dat Grietgen Pietersdr. voornoemd haar had verweten, dat zij een diefachtige hoer was, terstond van haar zuster scheidende zeide dat zij zulks tegen mij zeide ik zou haar denoterende Grietgen Pietersdr. op een tonne doen staan en dienvolgende voorbij het huis van de voorsz. Grietgen Pietersdr. kwam om naar huis te gaan, hetwelk dezelfde Grietgen ziende vluchtig uit haar huis tot op de straat naar Annetgen Leendertsdr. trad en dezelfde met de arm vattende en stotende zeide gij zeug, ik heb het tegen uw zuster gezegd en ik zeg het tegen U mede dat gij een diefachtige hoer zijt en gaat tot Delft waar over Annetgen Leendertsdr. gestoord wordende dezelfde Grietgen Pietersdr. wederom op haar arm stiet, dat zij schier op haar zusters met gink zitten de voorsz. Boudewijn Bonavontuijre verklaart mede volkomenlijk gehoord en gezien te hebben dat Grietgen Pietersdr. voornoemd de voorsz. Anneken Leendertsdr. invoege als voren aangetast (**pag. 469**) gestoten en de voorsz. smadige in jurieuse woorden verweten en aangezegd heeft, maar niet gezien te hebben dat Annetgen Leendertsdr. de voorsz. Grietgen Pietersdr. wederom op haar arm heeft gestoten.

pagina 469 d.d. 20-08-1869.

zijn de voorsz. getuigen rechtelijke geinsinueerd wezende bij forma van recollement gehoord en geexamineerd op de voorsz. hare depositie en hebbende naar dat haar dezelfde van woorde tot woorde voorgelezen was verklaard bij de inhoud van die te persisteren hetzelfde in voege als voren te zijn.

pagina 469 d.d. 29-07-1608.

Pieter Sijmons. Schot dezer stedes bode met de roede oud ca 40 jr en Pieter Woutersz. JG oud ca 20 jr ten rechtelijke verzoeke van Cornelis Hofflant pachter van de impost van de bieren binnen dezer stede over dezes jegenwoordige termijn gehoord en geexamineerd zijnde op deze navolgende artikelen van interrogatorie t.v.v. Cornelis Hofflant, hebben de voorsz. Pieter Simonsz. en Pieter Woutersz. naar dat hen dezelfde van woorde tot woorde voorgelezen waren, verklaard waar te zijn hetgunt voor en benefens elke der zelve artikelen is gesteld.

pagina 470. Eerst of waar is dat zij ter requisitie van de voorsz. pachter geassisteerd met de officier dezer stede gegaan zijn ten huize van Eeuwout Hubrechtsz. waard in het rood scharlaken alhier verklaren ja.

Of ten zelfde tijden de officier Jannetgen Eeuwoutsdr. de dochter van de voorsz. waard vroeg waar zij die een of twee emmers bier gelaten had daar zij mede in de voorgaande alstoen lest gepasseerde nacht langs de straten tot binnen haars vaders huis was gegaan en waar zij het bier gehaald had.

Verklaren dat de Officier die dochter in de tekst verhaald afvroeg in wat brouwerij dat zij het bier gehaald had, drr in een emmer die achter op de plaats lag geweest was en dat dezelfde daarop antwoordde waar het de manier was dat men bier in emmers haalde en dat zij geen bier in de voorsz. emmer had gehad.

Of zij niet antwoordde dat het gist was en dat zij deze uitgegoten hadde. Verklaart dat de dochter antwoordde zeide daar mag spoeling in de emmer geweest had.

Verklaren dat op de plaats op een bankje een schone emmer lag en dat zij daar in ruikende had bevonden, dat dezelfde de geur naar bier was hebbende.

pagina 471. Voorts of zij tot redenen van wetenschap niet en hebben gezien dat de emmers (daar het bier in geweest hadde) alsnog was bebiert en begisterd en waar en of zij het overgebleven bier niet hebben geproefd, dat het zwaar bier was en mede gezien dat er nog enig van het uitgegoten bier ter aarde neder lag en wat zij meerder gehoord en gezien hebben.

Verklaren dat zij haar vingers in het nat leggende in de goot voor de achterdeur van het huis van Eeuwout Hubrechtsz. voornoemd hadden gesteken en daaraan ruikende had bevonden dat hetzelfde enige rook naar bier had.

Verklaren verder deze aangaande niet meer byzonder te kunnen getuigen.

pagina 471 d.d. 29-07-1608.

Pieter Woutersz. JG oud ca 20 jr gehoord en geëxamineerd zijnde op de navolgende artikelen van Interrogatorie t.v.v. Cornelis Hofflant heeft daarop naar dat hem diezelve in het bijzonder voorgelezen waren verklaard te zijn het gunt voor en benevens elk der zelve artikelen is gesteld.

Eerst of waar is dat hij Pieter Woutersz. comparant niet met de voornoemde pachter (**pag. 472**) in de nacht omtrent een uur tussen de 25 en 26e dezer maand juli en jaar 1608 is komen gaan langs de Gooijstraat.

Verklaart bij hem gehad te hebben de requirant in deze.,

Of hij ter zelfder tijde niet heeft gezien dat Jannetgen Eeuwoutsdr.de dochter van Eeuwout Huijbrechtsz. waard in het rode scharlaecken alhier langs de voorsz. straat omtrent haar vaders huis is komen gaan, dragende een of twee emmers zwaar bier en gaande daar mede binnen >t huis van haar vader.

Verklaart dat hij de dochter in de tekst geroerd met een geladen emmer niet binnen >t huis van haar vader heeft zien gaan en dat doordien hij en de requirant daarop waren vervolgende de voorsz. dochter dezelfde emmer op de plaats van haar vader heeft uitgegoten en vermits zij geen licht kon bekomen, daardoor niet kon zien of het bier geweest was of niet.

Of zij daarover van de voorsz pachter niet worde bekeurd en gevraagd waar zij hetzelfde bier gehaald hadde en wat zij daarop antwoordde

Verklaart dat de requirant de dochter in de tekst gesteld heeft bekeurd en dat bij dezelve dochter werd ontkend dat het bier geweest was,.maar zeide dat er water in de voorsz. uitgegoten emmer geweest was.

Of hij Pieter tot reden van wetenschap hetzelfde bier niet heeft geproefd dat het zwaar bier was (**pag. 473**) en gezien dat zij mits de voorsz. bekeuring hetzelfde bier had uitgegoten..

Verklaart dat hij geen proevinge van het nat in de voorsz.emmer geweest gedaan heeft en dat dezelfde emmer in voegen boven verhaald als was uitgegoten eer de requirant de bekeuringe dede en voorts deze aangaande niet verder te kunnen verklaren.

pagina 473 d.d. 29-07-1608.

T.v.v. de erfgenamen van Herman Willemsz. Smith en Maartgen Gerritsdr. zijn vrouw beiden zalr hebben Leendert Pietersz. Ruijgrock oud ca 50 jr en Fob Jacobsz. oud ca 54 jr beiden schutters dezer stede verklaard waar te zijn t gunt dat volgt te weten de voorsz. Fop Jacobsz. dat hij volgende zeker appointment van de heren van de gerechte dezer stede en voorts Leendert Pietersz. dat hij als geassisteerde van de requirante geweest is in de herberg van de Nadorst om accoord te maken en uitsprake te doen van zekere eis van omtrent 94 gld die de voorsz. Maartgen Gerritsdr. op Cornelis Cornelisz. Kalff den ouden hadde gedaan en dat bij de voorsz. Cornelis Cornelisz. gesustineerd werde dat hem van dezelfde Maartgen Gerritsdrdaar tegen van arbeidslonen en anders kwam omtrent de som van 76 gld, waarover zij deposanten verzochten dat hij zijn (**pag. 474**) boek zou vertonen opdat men zou mogen zien waarvan hem dezelve somme competeerde en dat hij Cornelis Cornelisz. voorsz. antwoordende daarop hadde verklaard dat hij daar van geen boek of register aan hadde gehouden.

pagina 474 d.d. 01-08-1608.

Bastiaan Cornelisz. Casteleijn wonende op de Hij oud ca 56 jr en Lijntgen Corstiaansdr. oud ca 34 jr huisvrouw van Crijn Cornelisz. wonende binnen dezer stede gehoord en geëxamineerd zijnde op deze navolgende akte van Interrogatorie t.v.v. Pieter Jansz. Lis jegenwoordige schepen dezer stede hebben nadat haar dezelve van woorde te woorde voorgelezen waren daarop verklaard waar te zijn t gunt voor en beneffens elk der zelve artikelen is gesteld. In de eerste of zijlieden getuigen op de zesde juli lestleden met de requirant tot Delft geweest zijn en met dezelve vergezelschapt gegaan hebbende tot voor de (**pag, 475**) huizinge tot enen Quirijn Jansz. van der Hooch wonende aan de Corenmarkt aldaar.

Verklaren ja.

En of de requirant also doen tegen henlieden zeide dat hij de voorsz. Quirijn Jansz. wat te spreken hadde en dien volgens verzocht dat hij voor deszelfde Van der Hooch=s huis wat zou wachten en acht slaan op hetgeen hij dezelfde zou vragen en wat hij daarop tot antwoord zou krijgen ut supra.

Item of dienvolgende de requirant Quirijn Jansz. voornoemd sprekende vroeg of hij hem de penningen geliefde te betalen volgens de uitspraak vanwege zijn vader bij goede mannen gedaan. ut supra

pagina 476. En of Quirijn Jansz. voorsz. daarop antwoordde zeide neen ik mijn dunkt dat ik zoveel niet behoor te betalen.

Lijntgen Corstiaansdr. verklaart ja en Bastiaan Cornelisz. verklaart dit antwoord niet perfectelijk gehoord te hebben.

Eindelijk of de requirant daarop antwoordende zeide wel indien gij niet van mening zijt dezelfde penningen te betalen, zo zal ik daartoe raad in het werk stellen zulks mij oorbaar en geraden dunken zal. Verklaren ja.

En of Quirijn Jansz. wederom antwoordende tot twee of drie reizen zeide gij meucht doen dat U gelief en goeddunken zal
ut supra.

pagina 476 d.d. 14-03-1609.

T.v.v. als boven zijn de voorsz. deposanten ter secretarie gecompareerd en hebben bij forme van recollementelijk haarlieder depositie gepersisteerd en verklaard het inhouden van dien waar te zijn in zulken voege geschied te zijn.

pagina 477 d.d. 07-08-1608.

Simon Cornelisz. Bouman oud ca 52 jr en Elias Pietersz. Maarlant oud ca 34 jr gehoord en geëxamineerd zijnde op zekere artikelen van Interrogatorie ter requisitie van Hans Copier hoedenstoffeerder hebben nadat haar dezelve van woerde te woerde was voorgelezen verklaard waar te zijn het gunt voor en nevens elk derzelve artikelen is gesteld.

Eerstelijk of hunlieden deposanten kennelijk is dat hij requirant met Pieterella Gillisdr. zijn huisvrouw omtrent het einde van 1603 voor henlieden deposanten gekomen en uiten bande van huwelijk gescheiden is.

Verklarem dat de requirant henlieden in de secretarie ontboden hebbende verzocht van zijn huisvrouw gescheiden te zijn en niet affirmatievelijk te kunnen verklaren wat dienaangaande werd gedaan, maar dat hij henlieden op het voorsz. verzoek tot antwoord is gegeven zulks niet in haar vermogen te zijn.

En of de secretaris daarvan niet gevoucheerd heeft ene behoorlijke scheidbrief ten overstaan van hun deposanten (**pag. 478**) een als schepen en dat dezelfde geschreven werd op een vel pampier en niet in enig register.

Simon Cornelisz. Bouman verklaart na zijn beste onthoud geen kennisse te hebben dat door de secretaris een scheidbrief geschreven werd, maar dat hem voorstaat dat de requirant een geschrift exhiberende, dat tussen hem en zijn huisvrouw gemaakt was en Elias Pietersz. Maarlant verklaart deze aangaande niet zeker te kunnen deposeren dan enige geheugenisse te hebben dat de secretaris enig geschrift heeft ontworpen, daar bij de requirant en zijn huisvrouw beloofden van malkanderen in huishoudinge gesepareerd te blijven.

Of de inhouden en fundament van de scheidbrief niet was ter zake van overspel bij des requirantes huisvrouw voornoemd gecommiteerd.

Verklaren het ignoreren van het maken van een scheidbrief en wel indachtig te zijn dat de requirant en zijn huisvrouw met kijfachtige woorden malkanderen accuseerden van overspel.

Of zij Pieterella voorsz. voor hunlieden deposanten zulks met een confesseeerde en daarenboven noemde ook een zekere manspersoon, waarmede jegens haar belofte van echte heeft geconverseerd en een kind gewonnen gehad en dat er zelve expresselijk in de scheidbrief geinsereerd worden..

Simon Cornelisz. Bouman verklaart geheugenisse te hebben dat de huisvrouw van de requirant bekende dat zij bij een zeker manspersoon geconverseerd en daarbij een vrucht ofte misdracht had geprocureerd en hem kennelijk te zijn, dat de huisvrouw van de requirant voornoemd bekende met een manspersoon overspel geleeft te hebben gepleegd.

pagina 479. Of zij Pieterella zelfs niet begerig was gans tot de scheiding overmits haar overspel en overtredinge van echte en tot genen anderen einde met de requirant voor hunlieden deposanten compareerde als om van de requirant vrij te wezen, die om redenen verhaald van haar gesepareerd was levende.

Simon Cornelisz. Bouman staat voor, dat de huisvrouw van de requirant bij dezelfde requirant wel zou hebben willen blijven indien hij bij haar had willen huishouden en Elias Pietersz. zegt hier vandoor lankheid des tijds niet te weten.

Of zij Pieterella voornoemd de scheidbrief volmacht zijnde ten aanhoren van hunlieden deposanten niet zeide nog tot de requirant al zijn wij nu gescheiden zo hoop ik dat wij wel wederom in gemeenschap van huwelijk geraken en vergaderen willen,

Verklaren door lankheid des tijds deze aangaande niet zekere te kunnen getuigen.

pagina 480 d.d. 12-08-1608.

Gerrit Muijs secretaris oud ca 45 jr gehoord en geëxamineerd zijnde op zekere artikelen van interrogatorie t.v.v. Jan Copier heeft daarop nadat hem dezelve van woerde te woerde voorgelezen was, verklaard en gedeposeerd waar te wezen het gunt voor en nevens elk der zelve artikelen is gesteld.

Eerstelijk of hem deposant niet kennelijk is dat hij requirant met Pieterella Govertsdr. zijn huisvrouw

omtrent het einde van het jaar 1603 voor hun gekomen en uit de banden van huwelijk gescheiden is. Verklaart noch tijd noch jaar onthouden te hebben, doch weet wel dat de requirant met zijn huisvrouw om uit de band van huwelijk te scheiden ter instantie van de requirant in de secretarie alhier gecompereerd zijn..

En of een van henlieden deposanten namentlijk de secretaris daarvan niet gevoucheerd heeft een behoorlijke scheidbrief ten overstaan van Simon Cornelisz. Bouman en Elias (**pag. 481**) Pietersz. Maarlant een als schepen en dat dezelve geschreven werd op een vel pampier en niet in enig register. Soude mogen zijn iet gevoucheerd of bij gesteld te zijn, doch is hem deposant vermits de lankheid des tijds vergeten ende uit de memorie gegaan of daar iet van geschreven is geweest dan niet. Weet ook niet of daar een scheidbrief gemaakt geweest is, dan niet maar is hem deposant wel indachtig dat door zake en fundament was ter zake van overspel bij des requirantes huisvrouw gecommiteerd en staat hem deposant voor dit zij bekende met een manspersoon overspeld gepleegd en een kind bij dezelve geprocureerd te hebben, maar dunkt hem deposant naar zijn beste kennisse en geheugenisse dat zij niet wilde dat hetzelfde bij geschrift gesteld zou werden..

Of de inhoud en fundament van de scheidbrief niet was terzake van overspel door de requirantes huisvrouw voornoemd gecommiteerd.

Of zij Piernella voorsz. van hunlieden deposanten zulks niet consesseeerde en daarenboven noemende ook een zeker manspersoon waar mede zij jegens haar belofte van echte heeft geconverseerd en een kind gewonnen gehad en dat hetzelfde expresselijk in de scheidbrief geinsereerd worde.

pagina 482. Of zij Piernella zelfs niet begerig was gans tot de scheiding overmits haar overspel en overtredinge van echte en tot gene andere einde met de requirant voor hem deposant compareerde als om van de requirant vrij te wezen, die om redenen verhaald van hem verscheiden was levende.

Verklaart hij deposant daar af geen memorie te hebben anders dan dat de requirantes huisvrouw zeide dat zij verhoopde met de requirant nog in huwelijk wederom te verenigen.

Of zij Piernella voornoemd de scheidbrief volmacht zijnde ten aanhoren van hem deposant niet en zei al zijn wij nu gescheiden zo hoop ik dat wij wel wederom in gemeenschap van huwelijk geraken en vergaderen zullen.

Of hij deposant zekerlijk weet dat de voornoemde scheidbrief bij hem requirant en zijn huisvrouw gemaakt niet te vinden is of zou mogen berusten.

Verklaart hij deposant niet te weten dat er een scheidbrief gemaakt is.

pagina 483. Of hij ze na dato of naderhand dat ze gemaakt is geweest niet in handen gehad of gezien heeft.

Verklaart hiervan niet te weten noch geen memorie daarvan te hebben.

Of hem deposant niet indachtig is dat hij een dubbeld van de scheidbrief voorsz. aan de impetrants huisvrouw ten tijde van het voucheren van de zelve geleverd heeft.

Verklaart hij deposant aan des requirantes huisvrouw na zijn beste onthoud enig geschrift of akte overgeleverd te hebben zonder de teneur ofte inhoud van dien onthouden te hebben.

pagina 483 d.d. 07-08-1608,

Steffenijtgen Gijsbrechtsdr. weduwe Jan Thonisz. Mueijt oud ca 61 jr, Erckgen Crijnendr. oud ca 31 jr beiden wonende op de Hoogstraat en Anna Muijs oud ca 66 jr wonende op het Kerkhof gehoord en geëxamineerd zijnde op zekere akten van contra Interogatorie hebben daar op ter requisitie van Cornelis Hubrechtsz. als man en voogd van Annetgen Leendertsdr. die verklaart waar te zijn het gunt voor en beneffens elk derzelve artikelen is gesteld.

pagina 484 .Eerst elk van de voorsz. personen dinstinctelijken en apart te vragen waar zijlieden waren ten tijde Grietgen Pietersdr. met Maartgen Leendertsdr. kijfachtige woorden hadden en of zijlieden tzelve gezien hebben.

Anna Muijs verklaart dat zij Grietgen Pietersdr. en Maartgen Leendertsdr. niet heeft zien of horen kijven, Steffenijtgen Gijsbrechtsdr. verklaart op de dorpel in haar deur gezeten te hebben toen Maartgen Leendertsdr. en Grietgen Pietersdr. tegen de andere keven en dezelve kijffagie niet respectievelijk gehoord te hebben, vermits die met een vluchtig woord 3 of 4 gedaan was.

Erckgen Crijnendr. verklaart op de stoep van haar deur gezeten te hebben toen Maartgen Leendertsdr. en Grietgen Pietersdr. met malkanderen in kijfachtige woorden waren en de woorden van die niet respectievelijk onthouden te hebben

En of zijlieden toen niet mede wel gehoord hebben dat Grietgen Maartgen verweet dat zij een diefachtige hoer was en meer andere inurieuse woorden..

Annetgen Muijs ut supra.

Steffenijtgen voorsz. verklaart ja.

Erckgen Crijnendr. verklaart ut supra.

Item of Annetgen Leendertsdr. huisvrouw van de Interogatant na het gekijf niet gegaan is tot haar zuster voorbij de deur van Grietgen Pietersdr. Steffenijtgen verklaart ja.

Erckgen Crijnendr. ut supra Annetgen ut supra.

Steffenijtgen voornoemd verklaart de inhoud van het nevenstaande artikel niet gehoord te hebben.

Erckgen Crijnendr. ut supra.

pagina 485 En of dezelve Annetgen Leendertsdr. weder uit haar zusters huis komende, scheidende van haar zuster niet zei dat zij zulks tegen zeide ik zou haar (denoterende Grietgen Pietersdr.) op een tonne doen staan.

Steffenijtgen voorsz. verklaart dat Annetgen Leendertsdr. komende van haar zuster gink tot voor het huis van Grietgen Pietersdr. en hoorden dat dezelve aldaar ook en wederv over met malkanderen kijfachtige woorden hadden die zij niet perfectelijk heeft gehoord en ook mede niet zag dat Grietgen Pietersdr. Annetgen Leendertsdr bij de arm vatte.

En mitsdien gaande zij Annetgen Leendertsdr. weder naar huis en komende omtrent het huis van Grietgen Pietersdr. zijlieden niet gezien hebben dat Grietgen uit haar huis kwam schieten tot op de straat tredende na Annetgen Leendertsdr. en haar met de arm vattende en stotende niet zeide gij zeug ik heb het tegen Uw zuster gezegd en ik zeg het tegen U mede dat gij een diefachtige hoer zijt en gaat tot Delft.

Erckgen Crijnendr. verklaart deze aangaande niet gezien noch gehoord te hebben.

pagina 486. Ende of dezelve Annetgen Leendertsdr. daar over verstoord wordende alstoen dezelfde Grietgen op haar arm stiet dat zij op haar zusters net achter over gink zitten.

Anneken Muijs verklaarde zittende op de stoep van Hadewij Suijckers gezien te hebben dat Annetgen Leendertsdr. Grietgen Pietersdr. hebbende een kind op haar arm stiet dat zij achterover op haar zuster niet gink zitten.

Steffenijtgen verklaart zittend op de dorpel van haar huis voorsz. gezien te hebben dat Annetgen Leendertsdr. Grietgen Pietersdr. had gestoten en dat zij zwaaiende achterover op haar zusters niet gink zitten. Steffenijtgen en Erckgen Crijnendr. verklaren ut supra.

Ten lesten of zijlieden alle drie het gunt voorsz. in het regard van Annetgen Leendertsdr verhaald in persoon geziend en gehoord hebben, dan of zij geattesteerd hebben van horen zeggen of niet Ja. Erckgen Crijnendr. verklaart dat alhetgeen voorsz. gehoord en gezien te hebben als bij haar hier boven is verklaard.

pagina 486 d.d. 07-08-1608.

Steffenijtgen Gijsbrechtsdr. oud ca 61 jr, Erckgen Crijnendr. oud ca 31 jr en Annetgen Muijs oud ca 65 jr gehoord en geëxamineerd zijnde t.v.v. Grietgen Pietersdr. huisvrouw van Arent Crijnenz. op deze navolgende Interrogatorie hebben de voorsz. Steffenijtgen Gijsbrechtsdr., Erckgen Crijnendr. en Anna Muijs verklaard waar te zijn het gunt in dieselve Interrogatorie is gesteld.

Of niet waar is dat zij getuigen zonder enige simulatie, persuatie of inductie van iemand dan maar ten faveure van justitie (**pag. 487**) en ten rechterlijken verzoeke van de Interrogante op de 29e juli lestleden hebben getuigd en geattesteerd waar te zijn dat op de 25e juli >s-avonds omtrent 8 uur de Interrogante en Maritgen Leendertsdr. enige kijfachtige woorden met de anderen hadden en zagen dat Annetgen Leendertsdr. de zuster van de voorsz. Maartgen met een furieus gemoed kwam tot voor de deur van de Interrogante stotende dezelve, de welke een jong kind op haar arm had en bovendien inwendig met de band der natyure bij na ten hoogste begord was en alsnog is op haar borst zodat zij Grietgen ter aarde neder gevallen zou hebben, ten ware Machteltgen Pietersdr. haar zuster haar niet had ondersteut en voor het vallen benooijt (= benodigd) gehad en dat de interrogante daarover vergrammende over zulks tegens Annetgen Leendertsdr. zei gij verbruijden hoer, zult gij mij op mijn eigen erf of voor mijn deur komen smijten.

De deposanten in het hoofd dezes gesteld verklaren ja, uitgezonderd dat Annetgen Muijs verklaart de kijffagie tussen Grietgen Pietersdr. en Maartgen Leendertsdr. gevallen niet gehoord nog gezien te hebben.

pagina 488 d.d. 08-08-1608.

T.v.v. Willem Willemsz. van der Vecht en Jan Thijsz. van Tendelo hebben Cornelis Aartsz. Kievit oud ca 35 jr, Frans Hendriksz. Maas oud ca 38 jr gehoord en geëxamineerd zijnde op dit navolgende artikel van Interrogatorie waar te zijn het gunt bij het voorsz. artikel gesteld is.

Of niet waarachtig is dat in Oktober lestleden onbehaald in de juiste tijd zij deposanten met ene Wouter Pietersz. Cnoll, staande in propoosten voor het huis van Frans Maas voorsz. aldaar bij

henlieden kwam Michiel; Jansz. van Waart en onder andere propoosten zeggende ik ben de pacht kwijt, ik ben met Willem Canarij en Jan Thijsz. geaccordeerd, dat zij de pacht overgenomen hebben en ik mag denken heb ik daar wel een aar gewonnen en schijet ik hetzelfde daar (**pagina 489**) nu weder in dat het gelijk op komt en zij zullen ook hebben alle mijn gebrande en glaaskens.

Zij allen verklaren ja

Ende of zijlieden niet persisteren bij hetgene voorsz. is

Ut supra

pagina 489 d.d. 14-08-1608.

T.v.v. Claas Hendriksz. schipper hebben Jacob Pietersz. oud ca 30 jr, Jacob Reijesz. oud circa 24 jr woonachtig binnen dezer stede, beiden bootsgezellen, laatst gevaren hebbende met Claas Hendriksz. voornoemd. Zij verklaren waar te zijn dat zijlieden door hulpe van haar mede scheepsvolk te poort a poort in haar schip geladen hebben 12 kisten suiker en nog zeker geld hetwelk den schipper verklaard geweest te zijn in specie 990 realen van achtten.mitsgaders nog andere koopmanschappen de gemene reders toebehorende. Voorts dat zijlieden nog op vracht ingenomen hebben 108 kisten suikers en nog merklijke somme van penningen en dat zijlieden op de 6e juli lestleden met haar lading van poort a poort ter zeil gegaan zijn en dat zijlieden de 15e der zelve maand d.a.v. op de spaanse zee (**pagina 490**) in een nevel ofte mist gerencontreed hebben een engelse vrijbouter gemonteerd zijnde met omtrent 40 mannen, dewelke haarluider het schip ontweldigd en met fortse ingenomen hebben en dienvolgens twee kisten suikers uit des requirantes schip in haarlieder schip hebben overgezet en ondertussen haar beraad nemende en des requirantes schip haar wel aanstaande, hebben de voorsz. requirant met al zijn scheepsvolk in de kajuit gesloten en ettelijke kisten suiker (zonder perfect getal van dien te weten) buiten boord geworpen en het goed henlieden dienstig uit haar schip overgenomen en de requirant ten leste kennis krijgende aan de kapitein van het vrij buitschip (vermits hij binnen deze stede voor soldaat 2 jaren in garnizoen had gelegen), heeft dezelve kapitein medelijden hebbende met de requirant, dewelke zeer mistroostig en weemoedig was dezelve met al het scheepsvolk het leven gepreserveerd en de requirant gegeven en geschonken het schip wezende het vrije buitschip met hetgeen daar in was, zeggende benevens meer anderen van zijn scheepsgasten, dat zij het schip gekocht hadden voor 150 pond steerlincq en heeft bovendien de voorsz. requirant gegeven omtrent 40 pond broods met een half vat waters, waarmede zij deposanten benefens haar mede bootsgezellen wederom gezeild zijn naar poort a poort voorsz. en omtrent het land komende ontmoet zijn twee (**pag. 491**) Hamburgers en 2 Enkhuizers die welke haar van bier en brood victualleerden en zijn dienvolgens op de 7e dezer maand in de Maas gearriveerd met het voorsz. schip waarin nog waren twee kisten suiker, ettelijke balken en weinig pijpduigen.

pagina 491 d.d. 16-08-1608.

Wij schout, burgemeesters, schepenen en raden der stede Schiedam oorkonden en kennen dat voor ons persoonlijken gekomen en gecompareerd zijn Wouter Pietersz. Cnoll, Cornelis Aartsz. Kievit en Pieter Simonsz. Schot gezworen bode der stad also zij rechtelijke geroepen en gedaagd waren bij forme van recollemente t.v.v. Eeuwout Hubrechtsz. van der Vliet waard in het roode scharlaken op de inhouden van zekere attestatie hier na van woorde te woorde geincorporeerd en luidt als volgt: Op heden de 10e-08-1608 compareerden voor mij Willem Nieuwpoort de jonge openbaar notaris bij den Hove van Holland op de nominatie van de vroedschappen dezer stad Schiedam tot bedieninge van het notarisambt toegelaten en de getuigen hierna genoemd: Wouter Pietersz. Cnoll oud ca 38 jr, Cornelis Aartsz. Kievit oud circa 35 jr en Pieter Simonsz. Schot gezworen bode en roeddrager alhier ter stede oud ca 40 jr en hebben ter requisitie van (**pag. 492**) Eeuwout Hubrechtsz. van der Vliet waard in het roodscharlaken verklaard waar te zijn: Eerst Wouter Pietersz. Cnoll voorsz. dat hij als medestander en collecteur van de bierimpost over de stede Schiedam voor de termijn geëxpireerd ultimo maart lestleden, gecommuniceerd en te kennen gegeven heeft aan de requirant en zijn huisvrouw om bij de hand te nemen de nering van het biersteken binnen dezer stede en henlieden daartoe recommanderende de brouwer in de Handboog waarop de requirant antwoordde of hij (wezende herbergier) hetzelfde vermocht te doen daarop hij deposant repliceerde dat hij het zelve wel mochte doen met zijn consent in een kelder buiten zijn huis en dat zijlieden eindelijk accordeerden dat hij requirant een kelder zou huren en de voorsz. neringe bij de hand nemen, gelijk hij heeft gedaan, onder conditie dat hij geen bier zou mogen inslaan, dan met zijn kennis en geen bier uit laten gaan dan met behoorlijk billet, verklaart mede dat de requirant in zijn termijn van Maart ingeslagen 4 tonnen en 14 halve vaten biers heeft

Cornelis Aartsz. Kievit voorsz. pachter van het dijkagie geld van de tegenwoordige termijn, verklaart waar te zijn en hem kennelijk te wezen dat op 19 april lestleden de requirant bij hem (**pag. 493**) gekomen is, verzoekende consent om in de kelder te mogen inslaan 14 halve vaten biers, hetwelk hij

deposant niet welwillende consenteren ten lesten hem requirant aanzegde dat hij zou halen Pieter Simonsz. de bode en ordinaris peiler en dat hij requirant dienvolgende den zelve bode bij hem gebracht hebbende, hij deposant den bode belaste dat hij de 14 halve vaten biers zou aantekenen en daarbij blijven, totdat die in de kelder waren gedaan en dat hij bode meteen zou aantekenen het bier dat in de kelder lag. Pieter Simonsz. Schot bode verklaart door laste van Cornelis Aartsz. Kievit voorsz., de voorsz. 14 halve vaten ten zelfder dage wezende de 19e april voorschreven, geteld en aangetekend te hebben en daarbij gebleven totdat dezelve in de kelder waren; dat ook mede hij deposant over zag en telde het andere bier in de kelder liggende, presenterende hetzelfde te allen tijde (desnoods en verzocht zijnde) met ede te bevestigen, verzoekende hiervan akte. Aldus gedaan en verleden ten huize van de requirant ten bijwezen van Anthonij van Daal wijnverlater en Jan Dammasz. timmerman, getuigen van gelove hiertoe met mij nts gerequireerd. Onder stond ten oorkonde en was ondertekend W. Nieupoort nts en hebben de voorsz. Wouter Pietersz., Cornelis Aerts Kievit en Pieter Simonsz. **(pag. 494)** nadat over dezelfde attestatie van woorde te woorden voorgelezen was, verklaard de inhoud van dien waar te zijn en daarbij als bij de waarheid te persisteren en interpreteren de voorsz. Wouter Pietersz. zijn depositie verklaart de mening van het consent nn de voorsz. attestatie gesteld bij hem geweest te zijn gedurende de tijd van zijn pacht en verder niet.

folio 494 d.d. 16-08-1608.

Wouter Pietersz. Knol oud ca 38 jr en Pieter Simonsz. gezworen bode met de roede dezer stede oud ca 40 jr gehoord en geëxamineerd zijde op deze navolgende artikelen van contra interrogatorie hebben de voorsz. Knol en Pieter Simonsz, verklaard waar te zijn >t gunt voor en benefens elk derzelve artikelen is gesteld.

Of hij bij geïnterroeerde Cornelis Hoflant pachter of Jacob Christiaansz. medestander van de bierimpost voor de lopende termijn over Schiedam of deszelfs collecteur wel ooit te **(pag. 495)** kennen gegeven of bekend gemaakt, heeft gehad die nombre van 14 halve vaten biers bij Eeuwout Hubrechtsz. van der Vliet op de negentiende april lestleden ingeslagen, die bij hem geauterroeerde (naat hij die in Eeuwouts gehuurde kelder geteld hadde) aangetekend zijn zulks des interrogante nu ter ore gekomen is. verklaren ja

Voorts Wouter Knoll insgelijks bij ede scherpelijk afgevraagd en geëxamineerd te werden

Of niet waar is dat hij Eeuwout Huijbrechtsz. van der Vliet die neringe van bierstekerie geconsenteerd heeft gehad met die conditie dat van Vliet alle dinslagen zonder bieren Knol bekend maken en egeen bieren uit de kelder laten gaan most dan met behoorlijk biljet en of dies niet tegenstaande Eeuwout Huijbrechtsz van der Vliet niet wetens en willens en heeft achterwege gelaten aan te brengen die niombre van 14 halve vaten zwaar bier bij van der Vliet op de 19e april lestleden opgeslagen zonder hetzelfde Knol bekend te maken.

De deposant verklaart gedurende de tijd van zijn pacht Eeuwout Huijbertsz. geconsenteerd te hebben op de conditie als in de tekst de nering van bierstekerij te mogen gebruiken.

Verklaart hiervan geen kennis te hebben.

pagina 496 d.d. 20-08-1608.

Engel Cornelisdr., Maritgen Jansdr., Neeltgen Jansdr. en Maritgen Jansdr. alzo zij rechtelijkem geroepen en gedaagd waren bij forme van recollemente om der waarheid getuigenis te geven t.v.v. Cornelis Hubrechtsz. Cuijper op zekere attestatie gepasseerd voor nts en getuigen hiernaar van woorde te woorde geincorporeerd en luid als volgt Op heden 09-08-1608 compareerden voor mij Willem Niepoort de jonge openbaar nts etc. te Schiedam Engel Cornelisdr. oud ca 44 jr, Maritgen Jansdr oud ca 35 jr, Neeltgen Jansdr. oud ca 30 jr en Maritgen Jansdr. oud ca 42 jr allen wonende alhier ter stede en hebben ten requisitie van Cornelis Huijbrechtsz. man en voogd van Annetgen Leendertsdr. bij haar conscientie i.p.v. ede verklaard, geattesteerd en geaffirmeerd waar **(pag. 497)** te zijn dat omtrent 14 dagen geleden onbehaald in de juiste tijd zij deposanten zijnde achtergeburen van de requirant gezien en gehoord hebben dat ene Grietgen Pietersdr. huisvrouw van Arent Crijnenz. achter haar huis staande (alwaar des requirantes huisvrouw mede kwam gaan) tegen des requirantes huisvrouw zeide: comt gij stukke hoers wilt gij mijn op een tonne doen staan en dat des requirantes huisvrouw hetzelfde horende terstond zonder enig woord te spreken, in huis gink en viel van haar zelve ende dat des niettegenstaande de voorsz. Grietgen Pietersdr. tegen haar zelve bleef staan tieren en banen, met luider stemme als met een bezinnig mens presenterende hetzelfde tot allen tijde des ende verzocht, zijnde met ede te bevestigen, verzoekende hiervan akte.

pagina 498 d.d. 28-08-1608.

Engeltgen Cornelisdr. oud ca 44 jr, Neeltgen Jansdr. oud ca 30 jr, Maartgen Jansdr. huisvrouw van Arent Hendriksz. oud ca 35 jr en Maartgen Jansdr. huisvrouw van Carel Willemsz. oud ca 42 jr elk in

het byzonder wel scherpelijken gehoord en geëxamineerd zijnde op deze navolgende artikelen van contra interrogatorie overgeleverd bij of vanwege Grietgen Pietersdr. gehuwd met Arent Crijnenz. jegens zekere certificatie bij haarlieden getuigen gedeposeerd voor schepenen dezer stede t.v.v. Cornelis Huijbrechtsz. Cuijper als man en voogd van Annetgen Leendertsdr. hebben nadat haar dezelve artikelen perfectelijken van woorde te woorde voorgelezen waren, met ede bij haar in de voorsz. certificatie gedaan, verklaard, getuigd en gedeposeerd waar te wezen t gunt voor en beneffens ieder der zelve artikelen is gesteld.

Of niet omtrent een maand of luttel meer of minder tijds geleden waarachtelijken gebeurd is, dat Annetgen Leendertsdr. die huisvrouw van Cornelis Huijbrechtsz. zittende in haar achter deur of daar omtrent henlieden niet heeft verteld openbaarlijken overluid (**pag. 499**) dat Grietgen Pietersdr. zou gezegd hebben dat zij Annetgen een diefachtige hoer was en of Annetgen in het overluid vertellen van die niet zeide ik zal die zeug (denoterende en nominerende Grietgen Pietersdr.) op een tonne doen staan.

Engeltgen Cornelisdr. verklaart dat Annetgen Leendertsdr. komende van de dijk tegen haar deposante zeide hoort wat mij hier beurt van Grietgen Pietersdr. sniers zeggende zij maakt een diefachtige hoer van mij, maar ik zal haar daarom op uw tonne doen staan.

Neeltgen Jansdr. verklaart dat Annetgen Leendertsdr. gestoord van gemoede zijnde en gaande naar haar huis zei dat Grietgen Pietersdr. haar verweten had dat zij een diefachtige hoer was en dat zij tot Delft of Rotterdam mocht gaan al waar men wel wist wat zij was. Verklaart voorts dat de voorsz. Annetgen Leendertsdr. dienvolgens in de post van haar huis ging zitten en zei ik zal het haar wel verleren, ik zal haar op een ton doen staan.

Maartgen Jansdr. huisvrouw van Arent Hendriksz. verklaart in toto als Engeltgen Cornelisdr. uitgezonderd dat zij niet heeft gehoord dat Annetgen Leendertsdr. zeide dat zij Grietgen Pietersdr. op een ton zou doen staan.

Maartgen Jansdr. huisvrouw van Carel Willemsz. verklaart dat Annetgen Leendertsdr. zeer vermoeid en gestoord zijnde tegen haar heeft gezegd, dat Grietgen Pietersdr. haar verweten had dat zij een diefachtige hoer was en dat zij tot Delft en Rotterdam zou gaan, ook mede dat men wel wist wat dat zij was, waarover zij Annetgen Leendertsdr. zei ik zal hier hetzelfde verleren al zou ik haar op een ton doen staan of zij zal de woorden in haar hals halen.

Voorts of Grietgen hetzelfde gehoord hebbende daar door (te voorschijn komende) niet vergramde zeggende zij Grietgen derhalve daar na (**pag. 500**) en niet eerder jegens Annetgen wel moeder zout gij mij op een tonne doen staan, voorzeker gij zult en Grietgen dat (niet vreemds) ter herten nemende maackte enig gebaar.

Engeltgen Cornelisdr. verklaart dat Grietgen Pietersdr. terstond (nadat Annetgen Leendertsdr. de voorsz. woorden tegen haar had gezegd) achter in haar deur kwam staan en tegen dezelfde Annetgen riep hoer wilt gij mij op een ton doen staan met meer andere furieuze woorden.

Neeltgen Jansdr. verklaart dat Grietgen Pietersdr. als boven achter in haar deur kwam staan en zeer groot misbaar met roepen maakte waarover Annetgen Leendertsdr. zonder spreken in huis ging en daarna van haar zelve viel.

Maartgen Jansdr. verklaart toto ut supra.

Maartgen Jansdr. huisvrouw van Carel Willemsz. verklaart ut supra.

pagina 500 d.d. 28-08-1608.

Annetgen Abrahamsdr. huisvrouw van Roelof Gerritsz. oud ca 28 jr en Boudewijn Bonavontuijra oud ca 69 jr elk in het byzonder gehoord en geëxamineerd zijnde op deze navolgende artikelen van contra interrogatorie jegens zekere certificatie overgeleverd bij of vanwege Grietgen Pietersdr. huisvrouw van Arent Crijnenz. t.v.v. Cornelis Huijbrechtsz. Cuijper als man en voogd van Annetgen Leendertsdr. zijn huisvrouw voor schepenen dezer stede verleden hebben naar dat haar de (**pagina 501**) zelfde artikelen van woorde te woorde wel perfectelijken voorgelezen waren, met ede bij haar in de voorsz. certificatie gedaan, verklaart getuigd en gedeposeerd waarachtig te wezen het gunt voor en beneffens elk der zelve artikelen is gesteld.

Eerst waar door (tsij door voorgaande instigatie of persuatie met liefelijke woorden van Cornelis Huijbrechtsz. of Annetgen Leendertsdr. zijn huisvrouw) zij Agniesgen in hare certificatie bij haar op de 26e juli t haar der requisitie gepasseerd en bij de secretaris Muijs ondertekend o.a. verhaald substantielijken deze woorden en dat Annetgen Leendertsdr. huisvrouw van Cornelis Huijbrechtsz. van haar zuster verstaan hebbende, dat Grietgen Pietersdr. haar had verweten dat zij een diefachtige hoer was terstond bij haar zuster schreiende zeide dat zij zulks jegens mij zeide, ik zou haar (denoterende Grietgen Pietersdr.) op een tonne doen staan en dienvolgende naar het huis van Grietgen kwam gaan

en waarom dezelfde woorden niet zijn verhaald in haar Agniesgens (**folio 502**) certificatie van gelijke data bij des voornoemde secretaris clerq ondertekend.

De deposante in de tekst verklaart de verklaring door haar t.v.v. Cornelis Huijbrechtsz. gedaan alleenlijken gedeposeerd te hebben ten rechtelijk verzoek van dezelfde, zonder daartoe geïnduceerd, misleid of geïnstigeerd geweest te zijn en specialijken interpreterende de getuigenisse in somma in de nevenstaande tekst gesteld, verklaart dat zij heeft gestaan binnen het huis van Grietgen Pietersdr. omtrent de post van de voordeur en dienvolgende gehoord en gezien te hebben, dat Annetgen Leendertsdr. tegen haar zuster zeide in substantie de woorden in dezelfde tekst en in hare depositie geëxpreseerd, verklarende voorts zij getuige dat Annetgen Leendertsdr. met het verhalen der voorsz. woorden van haar zuster scheide en voorbij de deur van Grietgen Pietersdr. kwam gaan om naar huis te gaan, waarover Grietgen Pietersdr. dewelke de voorsz. woorden mede gehoord had, uit haar huis schoot tot omtrent het venster daar ordinaris haar potten op staan en aldaar op >s heren straat Annetgen Leendertsdr. op haar arm stiet en zeide gij seug ik heb het tegen uw zuster gezegd, als breder bij haar certificatie werd verhaald en voorts deponerende op het leste lid van het nevenstaand artikel, verklaarde dat haar ten eerste instantie bij Cornelis Huijbrechtszn. niet meer en was afgevraagd als bij dezelfde certificatie werd verhaald en ook mede dat zij het verder warre van de tweede certificatie daarna bij forme van ampliatio heeft gedeposeerd.

Boudewijn Bonavontuyra verklaart t.v.v. Cornelis Huijbrechtsz. suiwer zonder instigatie of misleiding van dezelfde en alleenlijken ter rechtelijke verzoek van die getuige en gedeposeerd te hebben en dat hij van het vordere inhouden van het nevenstaande artikel geen kennis heeft.

Of zij Agniesgen deze woorden Maritgen Leendertsdr. heeft horen spreken wanneer, waar en waarom die bij Maritgens gesproken zouden mogen zijn, dan of zij Agniesgen gehoord heeft dat Annetgen Leendertsdr. dezelfde woorden zelfs op straat sprak en al kijkende zij Annetgen (**folio 503**) zulks Grietgens verweet of niet, daar Agniesgen wel voordachtelijk moet antwoorden gemerkt zij op ene tijd niet kan geweest zijn op twee verscheidene plaatsen.

Agniesgen Abrahamsdr. verklaart niet gehoord te hebben dat Maartgen Leendertsdr. enige woorden tegen haar zuster Annetgen verhaalde, maar dat zij perfectelijk gehoord en gezien heeft dat Annetgen Leendertsdr. de woorden in het voorgaande artikel gesteld tegen haar zuster Maartgen zeide toen zij van dezelfde gink en voorbij de deur van Grietgen Pietersdr. om naar huis te gaan, kwam.

Boudewijn verlaart hiervan niets te weten.

Wijders of Grietgen (ten tijde van Annetgen=s gekijf) niet was staande binnen haar baalge (=afgesloten ruimte) hebbende en dragende een jong kind op haar arm.

Verklaart dat Grietgen Pietersdr. haar kind in de arm had toen zij deposante daarom was kwam en toen Annetgen Leendertsdr. enige der voorsz. woorden tegen haar zuster zei maar dat Grietgen hetzelfde kind haar zuster (die voor de deur zat en beide) overgaf om haar getuige bescheid te doen, ook mede dat Grietgen Pietersdr. vluchtig uit haar huis schoot en het voorsz. kind onder haar slinker arm greep, toen zij Annetgen Leendertsdr. zag komen van voorbij haar deur te gaan, welke volgende zij (het kind onderin haar arm hebbende) Annetgen Leendertsdr. bij de arm greep en de voorsz. woorden met grammam moede repeteerde.

Boudewijn verklaart dat Grietgen een weinig teijnde hare leuijff was toen zij Annetgen op haar arm stiet en alstoende de woorden bij hem met certificatie getuigd verhaalde, maar niet perfectelijk gezien te hebben, dat zij een kind in hare arm hadde.

Of Grietgen haar jonge kind op haar arm niet kont tinnelijken en bleef behoudende en of zij niet gedurig also (gelijk de waarheid is) binnen haar baalge is blijven staan zonder daar buiten te komen.

Verklaart dat Grietgen Pietersdr. distinctelijken haar kind op, onder en van haar arm heeft gehad als bij het voorgaande artikel werd gezegd en teijnde haar baalge omtrent het voorsz. venster geweest te hebben toen zij Annetgen Leendertsdr. op de arm stiet.

Verklaart aangaande het houden van het kind niet te kunnen getuigen en dat Grietgen als voren een weinig buiten haar leuijff was toen zij Annetgen op haar arm stiet (**pag. 504**). Hoe dat het overzulks toegegaan kan zijn dat Grietgen Annetgen geslagen of gestoten zou mogen hebben.

Verklaart het voorsz. stoten in manieren voren verhaald geschiet en toegegaan te zijn

Verklaart dat Grietgen in voegen voren verhaalt buiten haar Leuijff is geweest.

Of derhalve niet eerder gelofelijk en de waarheid ook zulks is dat Annetgen (zijnde ledig lijffs nergens mede verladen nochtans wel ontsint) Grietgen op haar borst of anderszins gestoten heeft zodat Grietgen ter aarde neder gevallen zou hebben, ten ware Machteltgen Pietersdr. haar zuster haar niet had ondersteutet ende also voort vallende bevrijdt dan of het alleenlijk waar is dat zij Agniesgen verklaard heeft dat Annetgen Grietgens op haar arm stiet zodat Grietgen dies op haar zusters niet

achter over most gaan zitten.

Agniesgen verklaart dit stoten geschied te zijn in voegen als bij haar voor deze t.v.v. Cornelis Huijbrechtsz bij certificatie is gedeposeerd.

Boudewijn verklaart alleenlijk gezien te hebben dat Grietgen Pietersdr. Annetgen Leendertsdr. op haar arm heeft gestoten,

pagina 504 d.d. 28-08-1608.

T.v.v. Joost Ariensz. schipper geweest zijnde van een schip genaamd de Oraingen boom wonende hier ter stede hebben Aam Matheusz. als constapel oud ca 44 jr en Rochus Pietersz. hoogbootsman (pag. 505) oud ca 32 jr beiden in die kwaliteit laatst gevaren hebbende met de requirant voornoemd verklaard waar te zijn dat onder zekere gotelingen en twee kamerstukken dewelke de requirant van de Admiraliteit tot Rotterdam ontvangen had geweest zijn twee gotelingen van de zwaarste dewelke een groot stuk van de mont afgeborsten waren en dat onder de andere zes geweest zijn nog vier gotelingen niet bekwaam om het schip te gebruiken, verklarende zij getuigen dezelve geen half geld waardig geweest te zijn.

pagina 505 d.d. 30-08-1608.

Eeuwout Huijbrechtsz. lakenkoper burger dezer stede dewelke gehoord en geëxamineerd zijnde bij forme van recollemente rechtelijk verzoeke van Beatrix Jansdr. huisvrouw van Gerrit Jansz. van Delff op deze navolgende certificatie bij hem op de leste juni 1600 voor ons schout, burgemeesters en schepenen van Schiedam gepasseerd..

De raad van Schiedam doet kondt dat op heden dato dezes voor ons gekomen en gecompareerd is Eeuwout Huijbrechtsz. lakenkoper burger dezer stede oud ca 37 jr, Alzo bij rechtelijke geroepen en gedaagd was om getuigenis der waarheid te geven (**pag. 506**) t.v.v. Beatrix Jansdr. huisvrouw van Gerrit Jansz. van Delff en heeft bij solemnele ede verklaard waar te zijn dat omtrent kerstmis lestleden onbehaald van de juiste tijd Huijbrecht Jansz. lakenkoper zijn deposantes vader zalr. tegen hem depositant gezegd en verklaard heeft dat Gerrit Jansz. van Delff des requirantes man een bastaard kind had hetwelk Huijbrecht Jansz. zelfs tot Vlaardingen had besteed, zonder dat er enig gerucht af gink en zonder dat iemand af wist wie de vader van hetzelfde kind was en dat Gerrit Jansz. Delff hetzelfde kind tot Vlaardingen had doen besteden tot de minne zonder dat iemand wist wie de vader van het kind was als voorsz. is. Actum op de leste juni 1600. get. G. Muijs heeft daarop nadat hem de voorsz. certificatie van woorde te woorde voorgelezen was bij ede als voren verklaard de inhoud van dien waarachtig te wezen en daarbij te persisteren.

pagina 506 d.d. 05-09-1608.

T.v.v. Maartgen Willemsdr. weduwe Pieter Pietersz. Cuijper hebben Jan Dirksz. van Coelen oud ca 63 jr, Fop Jacobsz. oud ca 54 jr en Arie Pietersz. Lantman oud ca 48 jr (**pag. 507**) verklaard waar te zijn dat zijlieden omtrent mei lestleden een jaar geweest zijn in de herberg van Dirkgen Geroens binnen dezer stede, alwaar ten zelfder tijd door tussenspreken van henlieden ene Jacob Jansz. Monck van de voorsz. Maartgen Willemsdr. huurde de helft van 1 morgen land met dezelfde Jacob Jansz. omtrent Ouwerschie in de jurisdictie van de Ketel in het gemeen leggende voor 18 gld vrij geld tzij verponding, molengeld en anders, egeen van die in het alderminst uitgezonderd, ende dat in dezelfde hure geconditionneerd werd, dat hij die gereed zou betalen, ook mede dat het voorsz. land omtrent oktober alstoen naastkomende van malkanderen zou worden gedeeld en gesepareerd.

pagina 507 d.d. 06-09-1608.

T.v.v. Maarten Willemsz. Sluijs jegenwoordig schepen dezer stede heeft Willem Gerritsz. heekelaar oud ca 38 jr rechtelijken geroepen en gedaagd zijnde om der waarheid getuigenis te geven, verklaard getuigd en gedeposeerd waar te wezen dat hij depositant uit 2 bossen hennips die hij van Baarthout Warnaartsz. te zijnen huize ontvangen had op de 28e augustus 1608 ten profijte van dezelfde Baarthout zuivers gehekeld heeft volgens zijn wichte 1549 ponden (**pag. 508**) welke 2 voorsz. bossen de voornoemde Baarthout Warnaartsz. uit hetzelfde schip waaruit de requirant mede twee bossen ontvangen had.

pagina 508 d.d. 06-09-1608.

T.v.v. Bruijn Ariensz. en Cornelis Jacobsz. Vlaardingen weesvaders alhier ter stede heeft Herman Wijnantszn. slootmaker oud ca 32 jr gehoord en geëxamineerd zijnde op deze navolgende artikelen van interrogatorie bij de eed als schutters verklaart waar te zijn het gunt neffens ieder der voorsz. artikelen is gesteld.

In den eersten hem getuige te vragen of hij aan de grootste kist in het weeshuis (toen die nieuw was) twee verscheidene sloten en twee sleutels van die, namentlijk tot elk slot een sleutel heeft gemaakt.

Verklaart ja.

En of hij onlangs geleden tot de sloten der voorsz. kist gemaakt heeft nog enige nieuwe sleutels. Verklaart hij getuige na de kennis die hij van de sleutelen der voorsz. kist is hebbende omtrent een maand of 3 weken geleden na diezelfde sleutelen twee nieuwe sleutels gemaakt te hebben.

pagina 509. Item wie hem besteed en gelast heeft dezelve sleutelen te maken. Verklaart dat Aaltgen Cornelisdr. hem de voorsz sleutelen heeft besteed en doen maken. Verklaart ut supra

Ende van gelijke wie hem de sleutelen geleverd heeft daar hij de nieuwe heeft nagemaakt.

Verklaart dat hij de ene sleutel door handen van Leentgen Boeren heeft ontvangen en dat dezelfde zeide dat hij deposant die van Aaltgen Kornelisdr. voornoemd zou maken en dat de andere sleutel hem door Aeltgen Cornelisdr. zelf of haar dienstbode is behandigd, doch niet affirmatief te kunnen verklaren wie van beiden hem dezelfde heeft ter hand gesteld, door dien het hem ten dele uit de memorie gegaan is.

Of hij de sleutelen daarna hij de nieuwe heeft gemaakt, zo lang bij hem heeft behouden tot dat diezelfde nieuwe heeft gemaakt zo lang bij hem heeft behouden, totdat dezelfde nieuwe waren gemaakt, dan of hij die in lood heeft afgedrukt en gerestitueerd.

Verklaart de sleutelen zo lang bij hem gehouden te hebben, tot dat de nieuwe gemaakt waren.

Ten leste wie hij de sleutelen geleverd heeft toen die gemaakt waren en wie hem daarvoor heeft betaald.

Verklaart de oude en de nieuwe sleutelen ten huize van Aaltgen Cornerlisdr. gebracht te hebben en dat dezelfde hem daarvoor heeft betaald.

pagina 510 d.d. 13-09-1608.

T.v.v. Willem Nieupoort de jonge heeft Arijen Cornelisz. opperclerk ter secretarie ordinaris de rechtdage en volle waarnemende gehoord en geexamineerd zijnde op de navolgende artikelen waar te wezen het gunt bij ieder der voorsz. artikelen is gesteld.

Of Maarten Coij en Anthonis Cornelisz. op deze ende tegen Daniel Leendertsz. ooit zo schriftelijk als mondeling gedurende den processe bij Daniel Leendertsz. om zijn vrachte geintenteerd hebben gedaan, eis van reconventie.

Verklaart dat gedurende de dingtalen van het processe in den tekst gementioneerd door Maarten Jorisz. Coij en Tonis Cornelisz. tezamen nooit is gediend van eis in reconventie maar bij het wetboek te bevinden dat Maarten Jorisz. Coij op 03-02-1607 eis gedaan heeft op Daniel Leendertsz. om te hebben rekening, bewijs en reliqua van 4 2 lasten maatgens haring en 1 2 last maatjes haring bij Daniel Leendertsz. tot Coningsbergen verkocht, mitsgaders mede van 6 lasten 36 schepel rogge bij dezelfde tot Coningsbergen ingenomen en dat bij Thonis Cornelisz. op een rechtdag als den requirant de zake voor zijn mr bepleitte o.a. allegatien zeide is dat hij te vreden was de vracht te betalen, mitsdat daaraan zou gekort worden, de ondermate wanleveringe van rogge en anders die hij op Daniel Leendertsz. pretenteerde

(pagina 511) Iten of zijlieden ooit in indicie van schriftelijk antwoord in conventie en eis in reconventie. Verklaart neen.

Of mede dezelve wel hebben gediend van productie of bewijs daarin o.a. deposant geweest is Maarten Willemsz. schepen ut supra.

Of hij als clerk daarvan aan de requirant copie heeft geleverd ut supra

Of hij ook van alle hetgeen voorsz. is iet te boek vind ut supra

En of ter contrarie niet waar is dat in september ao 1607 voorleden mijn heren van de gerechte op een woensdag daartoe extra ordinaris gelegd op de zake van Daniel Leendertsz. vergaderende Maarten Coij een weinig tijds voor de vergadering hem deposant in de hand gegeven heeft zekere schrifture door een advocaat gemaakt inhoudende antwoord in conventie en eis in reconventie.

Verklaart dat hem getuige (toen hij ter fijne als in de tekst op het raadhuis dezer stede compareerde) door Maarten Jorisz. Coij behandigd is alle de stukken en munimenten die hij Coij en Thonis Cornelisz. tot hare defentie waren producerende en dat onder die zelfde stukken een schriftuur was als beginnende in de nevenstaande tekst, zonder dat hij weet of het door een advocaat gemaakt was of niet

(pagina 512) Item het voorgeroerde bewijs tot de eis in reconventie zonder dat partijen daarvan wisten nog hetzelfde nooit gezien te hebben.

Verklaart voorts dit onder de voorsz. munimenten (naar zijn onthoud) ook een attestatie was geschreven en ondertekend bij Maarten Willemsz. Sluijs koopman, maar niet te weten of die requirant of zijn mr daarvan wisten, of dezelfde gezien hadden of niet.

Ende of op dezelve stukken geen recht is gedaan.

Zegt hierop ongehouden te zijn te verklaren.

Ten lesten of Willem Nieupoort niet heeft gediend en overgelegd een instructie en beginnende instructie of memorie dienende in die zake van Daniel Leendertsz. Verklaart ja

pagina 512 d.d. 25-09-1608.

T.v.v. Beatrix Jansdr. van Dorp te horen en examineren Annetgen Eeuwoutsdr. weduwe Sebastiaan Jacobsz. oud ca 57 jr welke gehoord en geëxamineerd zijnde op dit navolgende artikel van interrogatorie heeft bij ware woorden verklaard zonder ede waarachtig te wezen het gunt bij het voorsz. artikel gesteld is

(pagina 513) Of niet waar is dat omtrent Kerstmis 1600 onbehaald van de juiste tijd, zij deposante wezende ten huize van Huijbrecht Jansz. lakenkoper zalr. aldaar uit de mond van dezelfde Huijbrecht Jansz. gehoord en verstaan heeft dat Gerrit Jansz. Delff des requirantes man een bastaard kind had, hetwelk hij Huijbrecht Jansz. zelf tot Vlaardingen had besteed, zonder dat er enig gerucht of gink en zonder dat er iemand van wist wie de vader van hetzelfde kind was en dat Gerrit Jansz. Delff hem hetzelfde kind tot Vlaardigen had doen besteden tot de minne zonder dat iemand wist wie de vader van het voorsz. kind was, als voorsz.is.

Verklaart haar getuige voor te staan, dat op een tijd ten huize van Huijbrecht Jansz. haar oom deze aangaande enige verhaal gedaan is, maar dat zij door lankheid des tijds op de inhoud van deze geen particuliere nog affirmative verklaringen kan doen.

pagina 513 d.d. 25-09-1608.

T.v.v. B astiaantje Dirksdr. weduwe Bruijn Reijmbrantsz. Cuijper hebben Engel Jansdr. oud ca 42 jr huisvrouw van Hillebrand Cornelisz., Maartgen Jansdr. oud ca 29 jr huisvrouw van Jan Willemsz. en Hilletgen Pietersdr. JD oud ca 21 jr verklaard waar te zijn het gunt volgt, te weten eerst de voorsz. Engel Jansdr. **(pag. 514)** en Hilletgen Pietersdr. tezamen dat zijlieden op Zaterdag lestleden geweest zijnde de 20e septembris gehoord hebben dat Jannetgen Jasperdr. in heftige woorden wezende met Commer Dirksz. o.a. zeide dat Bastiaantgen Dirksdr. voornoemd een oude pokkige hoer was en dat menige malen haar schurft de pokkige hoofd had schoon gemaakt. Verklaart voorts de voorsz. Engel Jansdr. alleen dat de voorsz. Jannetgen Jaspersdr hare kijffagie vermerende had gezegd dat de hoeren zaten op de lippen van de voorsz. Bastiaantgen Dirksdr. en dat hetzelfde haar daar na vergaat gelijk zulks aan hare twee zoons zijnde schelmen en rabauwen, dagelijks beklijff.

De voorsz. Maartgen Jansdr. verklaart dat zij op Ketelse kermis mede lestleden gehoord heeft, dat de voorsz. Jannetgen Jaspersdr. insgelijks met heftige en kijvende woorden zei dat de hoeren zaten op de lippen van Bastiaantgen Dirksdr. voornoemd en dat dezelfde in hare kelen scheten

pagina 514 d.d. 27-09-1608.

T.v.v. Claas Bastiaansz. Schipper hebben Jacob Bastiaansz. lijndraaier oud ca 47 jr en Hendrik Hartog schipper oud ca 28 jr verklaard waar te zijn dat de requirant op 10-09-1608 met zijn schip binnen de Maas gearriveerd is **(pag. 515)** en hebbende op zijn schip 3 gezonde mannen en de andere van zijn scheepsvolk gans machteloos en ziek in hare kooien leggende, verklaarde voorts Jacob Bastiaansz. . alleen dat hij die zieken in haar onmacht geassisteerd heeft, alle behulpzaamheid gedaan en tot hare huizen helpen dragen en eindelijk verklaren zij deposanten nog dat de voorsz. requirant met meer andere schepen op de reis leggende, het sedert de 10e september voorsz. tot op heden toe nooit goeden wind heeft gehad om zijn reis te achtervolgen en te vorderen.

pagina 515 d.d. 10-10-1608.

T.v.v. Gerrit Pietersz. Blick stierman van een buis havenende hier ter stede hebben Ary Jacobsz. oud ca 47 jr en Cornelis Simonsz. oud ca 43 jr beiden bootsgezellen varende met de voorsz. stierman verklaard waar te zijn, dat in de laatst gedane reizen geleden omtrent 3 weken ene Rochus Jacobsz. Jong gezel (nevens henlieden met de voorsz. stierman voor bootsgezel varende) door de schoot van het midderzeil, drijvende over band geworpen is en dat zijlieden hetzelfde ziende, terstond het schip hebben gewend om de voorsz. Rochus Jacobsz. te bekomen zijn leven te mogen conserveren, maar dat dezelfde (alleer zij het schip terdege gewend hadden) al gezonken en van leven ter dood geraakt was.

pagina 516 d.d. 20-10-1608

heeft Claas Hendriksz. schipper geweest zijnde van zeker bootje ter requisitie van de gemene zijn reders verklaard en geaffirmeerd waar te wezen n.l. dat hij deposant te poort a poort in Spangien arriverende o.a. koopmansschappen binnen zijn scheepsboord ingeladen heeft gehad tot scheeps eigen koopmanschappen zeker getal van kazen, 4 steenstukken, buijssse repen en ander slege want en dat hij deposant bij verkopinge van het gunt voorsz. is tot scheepsprofijt als voren gemaakt heeft na zijn beste onthoud en wetenschap 277 realen van achten eer meerder dan minder op 4 of 5 realen onbegrepen, verklaart eindelijk dat hij van poort a poort voorsz. naar Holland het zeil gaande binnen

zijn scheepsboord behouden en van daar gebracht heeft gehad 3 tonnetgens buskruid en 2 repen en een kleine tros leggende onder in het ruim, wezende het zelve als boven gemene scheepsgoederen en dat dezelve goederen hier te lande tot scheepslasten gekocht zijn ter somme van 150 gld.

pagina 517 d.d. oktober 1608.

T..v.v. Bruijn Arijensz. cuijper heeft Staas Reijniersz. stadstimmerman en erfscheider gehoord en geëxamineerd zijnde op deze navolgende artikelen van interrogatorie, verklaard waar te zijn het gunt bij en nevens ieder der voorsz. artikelen gesteld is.

Eerst of waar en hem kennelijk is dat de grond van het huis in kwestie van de requirant en het huis van Danecop Willemsz. daar tegenwoordig bezitter van is Jacob Abrahamsz. Veer eertijds niet is geweest de timmerwerf van Cornelis Jacobsz. de Corte. Verklaart ja en het zelve notoir wezen.

En of ten tijde toen Danecop Willemsz. de voorsz. grond van de voorsz. Cornelis Jacobsz. gekocht heeft gehad, hij depositant in de voorsz. kwaliteit dezelve grond voor de aanvang of aanleggen van de timmerage op deze grond tegenwoordig (**pagina 518**) staande ten overstaan van Burgemeesters en gecommitterden niet heeft geraaid en afgepaald voor, achter en bezijden >s-heren straat in voegen als de voorsz. grond nu betimerd, beheind en bepaald is staande.

Verklaarde vercheiden malen met Burgemeesters en gedeputeerden ene Thijs Bastiaensz. in zijn leven stadsmetselaar in loco geweest te zijn en geraaid te hebben.

En of hij depositant ettelijke jaren geleden gewoond heeft in het huis van Cornelis Jacobsz. Corte voornoemd. Verklaart omtrent 1575 12 jr in dit huis gewoond te hebben.

En of de ingang of deur van dezelve huizinge gelegen waar omtrent 6 voet van het huis daar nu tegenwoordig possesseur of is ene Hendrik Ariensz. Semelaar en of het pad of Heerweg voorbij deszelfs huis strekkende was responderende over de timmerwerf van de Corte voorsz. Verklaart in toto ja.

pagina 519 d.d. 03-11-1608.

T.v.v. Willem Willemsz. van der Vecht waard in Canarijen hebben Willem Nieupoort den ouden oud ca 64 jr wachtmeester der stede Schiedam bij de eed zijner officie en Servaas Ruttensz bij de eed als schutter der zelfder stede gedaan, verklaard tezamen en elk in het bijzonder waar te zijn dat een half jaar luttel minder of meerder tijds onbegrepen geleden, zij ten huize van de requirant vergezelschap zijn geweest met Heijman Corstiaansz. van der Mast en Claas Dammasz. Landman dewelke enig kwestie moveerden van een nacht tabberd die Van der Mast de voorsz. Landman had, welke enige kwestie bij de depositanten naar voorgaande haarlieder geblijf werden geassopieerd en tenietgedaan, waarna de voorsz. Landman zei daar is nog een pond vlaams ten gelage overgeschoten, hetwelk niet verteerd is van de koop van het land bij mij van U gekocht, hetwelk ik begere en wil dat alhier (denoterende het huis van de requirant) verteerd zal worden dat Imme van der Mast consenteerde en tot reden van wetenschap verklaarde de depositanten dat de voorsz. Landman hetzelfde zou betalen, gelijk het ook aldaar verteerd is.

pagina 520 eodem die = 03-11-1608.

Wij schout, burgemeesters en schepen der stede Schiedam doen cond enen iegelijk certificerende met kennisse der waarheid dat op heden dato dezese voor ons persoonlijk gecompareerd zijn Willem Willemsz. Nieupoort den ouden wachtmeester oud ca 64 jr en Servaas Ruttensz. oud ca 48 jr gehoord en geëxamineerd zijnde op zekere artikelen van contra interrogatorie tvv Claas Dammasz. Landman verklaren waar te zijn het gunt voor en nevens ieder der voorsz. artikelen gesteld is.

Eerstelijk of zij depositanten wel weten en waar is dat deze navolgende woorden als n.l. (daar is noch een pond vlaams ten gelag overgeschoten, hetwelk niet verteerd is etc.) door hem requirant en niet door Heijman Corstiaansz. zijn uitgesproken en gezegd geweest.

Verklarende dezelfde woorden in kwestie door hem requirant gesproken te zijn.

pagina 521. Item of zij depositanten niet weten wie die personen zijn geweest die dit gelag in kwestie hebben verteerd en diezelfde wetende hoe dieselve bij naam en toenaam zijn genoemd of geheten.

Zijn geweest zij beide depositanten Heijman Corstiaansz. en Willem Canarij met zijn wijf en hij requirant zelf.

Item of zij depositanten niet weten of hij requirant in het verteren van ditzelve gelag daarmede hij naar ofte omtrent is geweest of niet.

Item of zij depositanten hebben gehoord dat hij requirant dit gelag in kwestie aan de waard of zijn huisvrouw afgesproken en hetzelfde aan hem te betalen beloofd heeft.

Verklaren hiervan niet het minste te weten.

pagina 521 d.d. 09-11-1608.

Compareerden voor schepenen ondergenomen Heijman Corstiaansz. burger en inwoonder en verklaarde in zeker jaarlijks inkomen te zijn zulks hier na volgt n.l. een woning leggende in de Ketel groot 18 2 morgen daar bruiker van is Annetgen Dirksdr. weduwe van Jan (pag. 522) Frederiksz. zalr. voor de somma van 308 gld per jr vrij geld, nog een losrente van 36 gld per jr sprekende op de stad Schiedam verschijnende jaarlijks Petri ad Cathedram, te lossen de penning 16, nog een lijfrente van 12 gld per jr sprekende op dezelfde stede, staande ten lijve van hem comparant verschijnende jaarlijks op 11 oktober, mits nog 1/6e part van een losrente van 87 gld 10 st per jr te lossen de penning 7 mede op de voorsz. stede sprekende, spruitende uit zake van de capitale settinge jaarlijks op 10 juni zonder dat hij comparant van zalr Eland Arijensz. zijn grootvader enig inkomen meer heeft, waar jegens hij comparant jaarlijks moet uitreiken van de cusing van zijn huis en de verponding 214 gld, met nog een rente van 6 gld per jr verhypothekeerd op de boven verhaalde woning en land, dewelke ontvangen wordt bij Hendrik Storm rentmeester van de conventuale goederen binnen Delft. Compareerde mede Willem Melchiorz. Welhoek rentmeester van de boedel van zalr. Fijfge Frankendr. weduwe Eland Arijensz. voornoemd verklaarde goede kennisse en wetenschap te hebben, dat de voorsz. Heijman Corstiaansz. (**pag. 523**) niet meer jaarlijks zeker inkomen is hebbende als boven verhaald en dat de voorsz. lasten daar uit betaald moeten worden.

pagina 523 d.d. 12-11-1608.

T.v.v. Gerrit Jansz. Delft heeft Geertgen Huibrechtsdr. huisvrouw van Cornelis Barentsz. Guldenknecht oud ca 44 jr wonende Schiedam gehoord en geëxamineerd zijnde op zeker artikel van Interrogatoria verklaart waar te zijn hetgeen bij het voorsz. artikel gesteld is.

Of niet waarachtig is dat ten tijde Beatrix Jansdr. van Dorp gehuwd met Gerrit Jansz. Delft wonende binnen dezer stede gezegd heeft tot haar deposante Ik wil gaan varen naar Zeeland en halen daar 1000 gld menende of zeggende tot Melchior Wijntgens haar dochters man.

Verklaart zij deposante dat Beatrix Jansdr. tegen haar gezegd heeft Ik wil gaan varen naar Zeeland maar niet gezegd heeft Ik wil gaan halen 1000 gld en verklaart daar in het minste geen kennisse of wetenschap van te hebben.

folio 524 d.d. 25-11-1608.

T.v.v. Jan Jacobsz. waard in de Dissel hebben Leendert Jansz. Cuijper oud ca 20 jr en Jacob Hendriksz. Juijst oud ca 18 jr gehoord en geëxamineerd zijnde op zeker artikel in Interrogatorie rechtelijk geroepen en gedaagd zijnde om der waarheid getuigenis te geven en hebben de voorn. Leendert Jansz. bij de eed als pakker gedaan en Jacob Hendriksz. bij ede verklaard het gunt voorsz. nevens het zelve artikel is gesteld.

Of niet waar is dat zij deposanten ene Pieter Woutersz. onder andere woorden hebben horen en zien zeggen in forme deze woorden in gevallen mijn moeder de glazen betaald of zeide dat ze dezelfde glazen betalen zal ik zal ze wederom in smijten, denoterende de glazen van Jan Jacobsz. requirant Leendert Jansz. verklaarde de woorden in dit artikel gesteld tegens hem bij ene Pieter Woutersz. de zoon van Wouter Reijnsz. Scherp gezeid en uitgesproken te zijn, maar niet in presentie na zijn beste onthoud van Jacob Hendriksz. Juijst dewelke verklaart hier van in het minste geen kennisse te hebben...

pagina 525 d.d. 26-11-1608.

T.v.v. Anthonius Copyer hebben Willem Willemsz. Nieupoort oud ca 30 jr en Eeuwout Huijbrechtsz. van Vliet oud circa 48 jr verklaard waar te zijn dat zijlieden op 9 oktober lestleden ten huize van de voorsz. Eeuwout Huijbrechtsz. door de requirant verzocht zijn omme waar het doenlijken te accorderende quaecken en onenigheden tussen hem requirant en zijn broer Jan Copyer ontstaan ter zake van zekere obligatie en rentebrieven hunlieder competerende waarin zij deposanten ten zelve dage zo veel te wegen brachten dat de requirant en Jan Copyer hunlieder verschil en different clax allonunie submitterden aan de voorsz. deposanten die daarvan zekere uitspraak beraamden en bij de voornoemde Nieupoort bij geschrifte gesteld werden, welke uitspraak de requirant en zijn broer voorgelezen, verzochten zij deposanten de ondertekening van partijen hetwelke Jan Copyer terstond dede en de requirant de ondertekening van die avond weigerde. Verklaren voorts zij deposanten dat zijlieden des anderen daags ten voorsz. plaatse weder werden ontboden om de voorsz. uitspraak te doen effectueren al waar Anthonie Copyer hem beklagde de 3 Rozenobels zijn broer toegebonden en het gelag hem te veel te wezen, doch ten lesten door vele redenen onderlinge de drie rozenobel modereerden (**pag. 526**) op 20 gld en hetzelfde in het contract van de uitspraken deden veranderen, hetwelke daarna mede na vele hecstige en wichtige propoosten bij de requirant neffens hun deposanten ondertekend werd in confirmatie het zelve onder de requirant en zijn broer is berustende.

pagina 526 d.d. 28-11-1608.

hebben Wolphert Lubbertsz. schipper oud ca 64 jr en Willem Gerritsz.lakenkoper oud ca 46 jr tvv Jacob Reijmbrantsz., zeevarende man en van Engel Thijsz. cuijper als gehuwd hebbende Neeltgen Reijmbrantsdr. en in die kwaliteit erfgenamen van Geertgen Cornelisdr. huisvrouw in haar leven van Maarten Cornelisz. anders genaamd Lange Maarten beiden tot Emden overleden, verklaard en geaffirmeerd waar te zijn en haar kennelijk te wezen dat de voornoemde Geertgen Cornelisdr. was een zuster van Aemel Cornelisdr. moeder van Jacob Reijmbrantsz. en Neeltgen Reijmbrantsdr. beiden voormeld en overzulks haar moeie van moederszijde geweest is.

pagina 527 eodem die (=28-11-1608). Acte doorgehaald.

T.v.v. Aelbrecht Volkertsz. verklaren de ondergeschreven Cramers en Vettewaryers waar te wezen dat alhier ter stede in gebruik en observantie is dat de schepen die van buiten alhier ter stede bij de schuitvoerders wordt gebracht onslieden bij dezelve werd thuis gebracht, welke schuitvoerders ook daar van halen of bij haar jongens of knechten doen halen van de pachter biljet zonder dat wij daarmede bemoeid zijn, ofte dit ons in contrarie van die enig verzoek of insinuatie is gedaan. Ter oorconde dit ondertekend op 21 november 1608 was ondertekend Jan de Recht Jacobsz., Elias Pietersz. Maarland, Gillis Pietersz. Lis en Hendrik Jansz. van Delff. De deposanten verklaren bij hun depositie te persisteren.

pagina 528 Idem als vorige doorgehaalde akte.

Coram Maarten Willemsz. Sluijs schepen op 28 november 1608.

pagina 528 Eodem die (= 28-11-1608).

Contra Interrogatorium om daarop vanwege Jan Fransz. jegenwoordig pachter van de zeepimpost over die stede van Schiedam alle de getuigen van de voorsz. attestatie bij ede gehoord en geëxamineerd te worden.

pagina 529.

Of zij als goede patriotten des vaderlands en onderdanige onderzaten van de Graaf van Holland plichtshalve verobligeerd en gehouden zijn onder andere het generaal placaat tot verzekerdheid der gemene middelen, mitsgaders de ordonnantie op de zeepimpost gestatueerd te onderdanige te achtervolgen en naar te komen of niet.

Verklaren ja onverminderd haarluider voorgaande vrijheid.

pagina 529 d.d. 03-12-1608.

T.v.v. Aelbrecht Volkertsz.. Ik ondergeschrevene als pachter geweest zijnde van de impost van de zeep voor de termijn geëxpireerd ultimo septembris verleden, verklare en attestere mits deze t.v.v. als boven waar en mij kennelijk te wezen dat van de voorsz. termijn de schuitvoerders enige zeep van buiten alhier ter stede innebrengende daar van gehaald hebben voor sommige biljetten, hetwelk zij onder haar bewaarden ter expiratie van de pacht ten welker tijde ik alsdan van haar lichte de biljetten omme ze te confereren met mijn boek en mijne gerechtigheid daarom te ontvangen. Ten oirconde dit ondertekend op de 21e november 1608 en was ondertekend P.S. Schot.

Pieter Simonsz. Schot bij de eed door hem deze stede op officie gedaan zulks waar te zijn en daarbij te persisteren. Acte op 03-12-1608.

pagina 530 d.d. 03-12-1608.

Contra interrogatorie om daarop vanwege Jan Fransz. tegenwoordig pachter van de zeep impost van de stede Schiedam bij ede te horen en te examineren Pieter Simonsz. Schot voorgaande pachter van de impost.

Eerst of de cramers en vettewariers zelfs dan of de schuitvoerders van halen het wegen de biljetten hebben gehaald van hem voor de zeep die zijlieden binnen de tijd sijns pachts hebben ingeslagen en opgedaan.

Verklaart dat somwijlen de vettewariers zelfs gedurende zijn pacht biljet of biljetten van de zeep gehaald hebben, somtijds door de schuitvoerders of hun knechten hebben doen halen na hare gelegenheid.

Of diezelve biljetten niet zijn gehaald van de inslagings en opdoening van zeep.

Verklaart hiervan geen affirmative verklaringen te kunnen doen.

Voorts of de biljetten onder de schuitvoerders bezwarenderhand zijn gebleven ter expiratie zijnder pacht toe en of zij vettewariers deze zeepimpost zo lang heeft geborcht.

Verklaart dat de schuitvoerders of hun knechts de biljetten zo lang onder henlieden hebben bewaard ten tijde toe hij deposant dezelve haarlieder afeiste. Nopende het tweede lid van dit artikel zegt hierop niet te kunnen verklaren.

pagina 531 d.d..09-12-1608

Interrogatorie om daarop t.v.v. Mr Carel Lambrechtsz. te horen en examineren Pieter Pietersz. van der

Burch oud burgemeester dezer stede oud ca 64 jr, Jacob Lambrechtsz. brouwer in het Hellebaard met de cronen oud ca 61 jr en Willem Jacobsz. Brasser oud ca 36 jr beiden vroedschappen dezer stede. Eerst of waar is dat zijlieden omtrent april 1607 voorleden ten huize van Cornelis Aertsz. Kievid waard in Dordrecht voorgaande clacq geblijff als arbiters of zegslieden zekere uitsprake gedaan hebben tussen Mr Carel Lambrechtsz requirant voorsz. en ene Quiring Jansz,. Verhooch wonende te Delft nopende zekere erfpachtsbrief. Verklaren ja

En of henlieden deposanten voornoemd de zake geassopieerd en de voorsz. uitsprake gedaan zijnde kennelijk is en de voorsz. Verhooch hebben horen zeggen dat hij hem met dezelve uitsprake gegraveerd vonde en hem daar aan niet wilde houden.

De voormelde Van der Burch verklaart hiervan geen kennisse te hebben overmits de uitsprake gedaan zijnde hij vandaar vertrokken is.

Op de 16e maart 1609 hebben Jacob Lambrechtsz. en Willem Jacobsz. Brasser bij de eed als vroedschappen verklaard bij forme van recollemente bij haarlieder depositie te persisteren en het inhouden van dien waarachtig en in zulke voege geschied te zijn.

pagina 532. Willem Brasser verklaart dat hij Quiring Verhooch heeft horen zeggen zich aan de uitsprake niet te houden en dat hij tot meermalen bij hem aangehouden hadde op dat de arbiters nog eens zouden willen vergaderen en de zaak hervatten.

Jacob Lambrechtsz. verklaart mede de voorsz. Verhooch te hebben horen zeggen dat hij hem met de gedane uitspraak gegraveerd vonde en van dezelve niet was houdende.

pagina 532 d.d. 12-12-1608.

Interrogatorium om ten rechtelijke verzoeke van Jan Fransz. pachter van de zeepimpost gehoord en geëxamineerd te worden Jan Jansz. oud ca 30 jr varende met de marktschuit van hier ter stede op Rotterdam.

Eerst of waar is dat hij Jan Jansz. op de 8e oktober lestleden alhier geweest zijnde verkenmerkt van Rotterdam door last en tbv Hestertgen Twasvettewarierster alhier huisvrouw (**pag. 523**) van Aalbrecht Volkertsz. gebracht heeft een half vat zeep. Verklaart ja bij ziin consentie i.p.v. ede.

Of zij Hestertgen of deszelfs man hem Jan Jansz. voor zijn uitvaren gelast heeft van de voorsz. zeep van de pachter of deszelfs commies te halen billet of niet.

Verklaart neen maar dat de zeep in kwestie gebracht wezende van der Goude bij Aalbrecht Volkertsz. hem is ingegeven tot Rotterdam.

Wijders of hij Jan Jansz. na dat hij met de zeep alhier tot Schiedam gearriveerd was, Adriaan Maartensz. zijn jongen terstond niet heeft gezonden ten huize van de voorsz. vettewarierster teneinde zij een billet van de pachter of zijn commies halen ofte doen halen zoude alear hij Jann Jansz. de zeep over scheepsboord begeerde te zetten.

Verklaart ja dan van het billet geen mentie gemaakt te hebben.

Voorts of Hestertgen met haar man daar op niet achtende Jan Jansz. zijn jongen de zeep niet hebben thuis doen brengen in zijn Jan Jansz. absentie en afwezen zonder dat hem Jan Jansz. voor nochte na enig billet van de voorsz. zeep is gebleken. Verklart ja

Of Hestertgen en haar man (**pag. 534**) (ziende dat daar door het spit in dassche gewend was) Jan Jansz. Jongen naderhand niet zijn angeweest hem induceren (=iemand tot iets overhalen) dat hij zeggen zoude dat hij een billetgen van de zeep gehaald had, zulks Jan Jansz. uit de mond van zijn jongen heeft verstaan.

Verklaart dat Aalbrecht Volkertsz. geweest is ten huize van Maarten Jansz. vader van zijn deposantes jongen om dezelfde jongen te misleiden, teneinde hij zeggen zou dat hij Aalbrecht Volkertsz. voornoemd voor dato van het bekeuringe billet van de voorsz. zeep de pachter of zijn collecteur had afgevorderd en gehaald, zeggende de pachter heeft hier geen tuig bij.

pagina 534 d.d. 17-12-1608.

T.v.v. Hans en Wessel Schenk kooplieden hebben Joseph Jansz. oud ca 38 jr van Medemblik geset schipper van een boot genaamd de blauwe leeuw, Willem Dirksz. oud ca 36 jr stierman, Gillis Bouwensz. oud ca 26 jr hoog bootsman, Jan Meijnartsz. oud ca 34 jr constapel en Thonis Jansz. oud ca 24 jr kok allen officomiers varende met de voorsz. schipper, verklaren waar te zijn dat zijlieden voor de 4e dezer lopende maand december liggenden in het Texel, door storm, tempeest en onstuimig weer geleden hebben schade aan haarlieder kabel zo dat hetzelfde met 30 gld nauwelijks geresarcieerd en vergoed zal (**pag. 535**) worden. Verklaren voorts dat zijlieden deposanten deze schade geleden hebbende van het Texel op de 4e decembris lestleden gezeild zijn met de boot achter aan het voorsz. schip slepende, welke boot zijlieden in het uitlopen van Texel verloren hebben, waardig wezende 30 gld, niettegenstaande zijlieden deposanten het schip in de wind staken en alle

mogelijk devoirs deden om dezelfde boot te bekomen en dat zijlieden voort zeilende in zee zijnde verloren hebben 5 tonnen broods, staande op de overloop door het geweld des waters en voorts genoodzaakt zijn geweest door lekkagie en grote nood van storm en onweder om schip, lijf en goed te salveren de Maze in te lopen en tot dien einde een loodsmans genaamd Wouter van den Briele voor de Maze komende ingenomen hebben en dat zijlieden met de voornoemde schepe komende binnen de derde tonnen aldaar stotende het roer van het schip door het verlies van 4 haas verloren hebben en een vingerling met het hout achter uit de steven invoegde dat zijlieden het anker terstond hebben laten vallen, leggende aldaar op drie vadem water.

Verklarende en affirmerende voorts dat dewijl zijlieden aldaar in groten nood en perikel lagen dicht aan de stranden aan henlieder boord gelegen hebbende een visser hoeker van Maaslandsluis en een kaagschuit van den Briel om het schip met alle mogelijke hulp en assistentie te helpen en salveren en slepen voor den Briel tot welker einde zij deposanten genoodzaakt zijngeweest de kabel af te hakken en dat alstoen de schipper op de Kaag met dezelfde kaag het schip slaags hielp en het afgehakte anker en kabel salveerde en de voornoemde hoeker het schip sleepte (**pag. 536**) en bracht tot voor den Briel daar voor de voorsz. Joseph Jansz. aan de voorsz. vissers moest betalen 8 gld en aan de cagenaar 10 gld, makende tezamen 18 gld en daarenboven nog aan de piloot 36 gld van pilotagie tot voor den Briel en van daar tot in de haven van Schiedam aldaar zijlieden den 7en wezende des zondags avond gekomen zijn, om het schip wezende geladen met koren te ontladen, gelijk hetzelfde ook aldaar geschied is en in 4 lichters overgeschoten, dewelke nog jegenwoordig daarmede beladen zijn en blijven zitten tot de volkomen en effectuele reparatie van de lekkagie en andere schade en om middelertijd door hulp en behoorlijke vlijt van timmerlieden de lekken bij de kiel bekwamelijken te vinden en het schip weder te repareren om alzo de voorgenomen reis bekwamelijken te mogen voldoen.

pagina 536 d.d. 19-12-1608.

T.v.v. Ruth Leendertsz. schipper van het schip genaamd Habacuc wonende Schiedam hebben Rijck Ruttensz. oud ca 23 jr zoon van de voorsz. Ruth Leendertsz., Arie Cornelisz. oud ca 49 jr, Claas Maartensz. oud ca 23 jr en Simon Theusz. oud ca 24 jr allen bootsgezellen in de voorleden zomer 1608 gevaren hebben met de voorsz. schipper, verklaren waar te zijn dat dezelfde (**pag. 537**) **bevracht** zijnde van Jacob Simonsz. koopman tot Oossanen omtrent 8 dagen na Pasen zijn schip tot 't Zentrek in Frankrijk geladen heeft met zout en 8 pijpen wijnen om daarmede te zeilen naar Stockholm in Zweden en aldaar de zelfde lading te lossen, verklaart voorts de voorsz. Rijck Ruttensz. alleen dat hij met het voorsz. schip gearriveerd zijnde tot Stockholm voornoemd van de uitlevering van het voorsz. zout dagelijks gehouden heeft de navolgende aantekeningen, n.l. 29 mei gelost 26 tonnen etc. en de 21e juni doen zij los geworden. Item verklaren voorts alle deposanten uitgezonderd de voorsz. Rijck Ruttensz., dat de voorsz. aantekeningen ten tijde van de uitlevering van het voorsz. zout in voegen als boven bij Rijck Ruttensz. dagelijks gehouden is geweest. Verklaren nog dat het voorsz. schip gelost zijnde zijlieden hetzelfde vanwege de voorsz. koopman geladen hebben vol ballast (**pag. 538**) scheeps en daarmede gevaren zijn tot Danswijk, alwaar zij het zelfde hebben gelost en aldaar weder geladen met asschen, klaphout en schoppen, zo vol en dicht als maar enigszins na gewoonte een schip ladende is, daarmede zij tot Amsterdam gearriveerd en ingekomen zijn.

pagina 538 d.d. 20-12-1608.

T.v.v. Annetgen Melsertsdr. gehuwd met Willem Mourisz. sloopstimmerman hebben Barber Theuwen huisvrouw van Hendrik Leendertsz. oud ca 40 jr en Leentgen Leendertsdr. huisvrouw van Dirk Davidsz. oud ca 42 jr verklaard waar te zijn dat omtrent 5 of 6 weken geleden des zondags tussen 9 en 10 uren in de avond bij haarlieden heeft staan praten ene Melsert Willemsz. des requirantes zoon en dat daar en tussen Jaques Cornelisz. en Thonis Marinusz. met het ijzer van de hoogbrugge in zijn arm de dijk bij de Rotterdamse poort zijn af komen lopen. Verklaren eindelijk zij beide deposanten in het minste niet te weten dat de voorsz. Melsert Willemsz. zich bij de voorsz. Thonis Marinusz. heeft vervoegd.

pagina 539 eodem die (=20-12-1608)

Interrogatorium om daarop vanwege Daniel van der Houve Baljuw der stede Schiedam te horen en bij ede te examineren Arie Cornelisz. gewezen gezworen klerk van de secretaris der voorsz. stede en Dirck Jacobsz. Gommersbach nts publiek.

Eerst of niet waar is dat de jonge Willem Nieupoort op de eerste maart lestleden van Daniel Leendertsz. pleitende jegens Maarten Jansz., Coij en Thonis Cornelisz. den Elsen in cas van oppositie de Ed heren schepenen ter judicialiter dienaangaande recht en justitie administrerende gezegd heeft met een furieus heftig gemoed dat schepenen een zeer absurd en kwaad vonnis in die zake gewezen

hadden.

Adriaan Cornelisz. verklaart dat Willem Nieupoort ten tijde als indertijd gesteld egene furie of gramschap gemerkt te hebben, dat hij zou gezegd hebben dat schepenen een zeer absurd kwaad vonnis hadden gewezen, maar hem wel voor te staan, dat bij dezelfde Nieupoort allegerende werd gezegd dat schepenen een abusievelijk vonnis hadden gewezen, alzo vier of enige van de schepenen de zaak zelf hadden geconcerneerd.

Gommersbach verklaart de juiste dag door lankheid der tijd ontgaan te zijn, dan hem wel voor te staan ten tijde als deze zake in het nevenstaande artikel geroerd, bepleit wordt, dat Nieupoort zeer heftig de zake was drijvende, sustinerende en allegerende dat vier van de schepenen partijen waren in de zake en overzulks in haar eigen zaken zouden sententieren.

pagina 540. Of hij Nieuwpoort perseverende in zijn heftig boos voorstel mede niet uitdrukkelijk zeide. dat vier van de schepenen partijen waren en overzulk het vonnis naar haren appetijt en wel gevallen hadden gewezen, perturberende alzo de Ed heren schepenen in hare besoiingen in klein achttinge gevende verlopen die van de justitie ten aanhoren van veel vrome burgers en andere uitheemsen.

Adriaan Cornelisz. voornoemd verklaart als voren geen boos voornemen aan de voorsz.. Nieupoort bemerkt te hebben, ook mede niet zekerlijk te weten of bij hem het woord vier of enige van de schepenen werd geallogeed en dat de allegatie geschiedde ten aanhoren van vele personen.

Of hij dezelfde schepenen (die hij zeide partijen te zijn) met naam en toenaam niet nomineerde.

Adriaan Cornelisz. verklaart dat hem voorstaat dat Nieuport de schepenen die hij zeide dat die zaken hadden aangegaan nomineerde en daar nevens tot probatie van zijn allegatien zeide dat Doe Jorisz. of Balthasar Quinget gezocht of in het werk gesteld hadden iet voor de reconventie in te houden en de schipper te korten.

Gommersbach verklaart van Nieupoort gehoord te hebben dat Maarten Jansz. Coij, Maarten Willemsz. Sluijs, Balthasar Quinget en Doe Jorisz. in de zake partijen waren.

pagina 541 d.d. 24-12-1608.

Interrogatorium om daarop ten rechtelijke verzoek van Jan Cornelisz. Cruijser koopman alhier te horen en bij ede te nomineren Cornelis Jansz. schipper van een carveel oud ca 36 jr en Pieter Claasz. anders genaamd slaat dood oud ca 29 jr met de voorsz. schipper gevaren hebbende.

Eerst of niet waar is dat zij deposanten hier ter stede uit Lou Dicke schipper van een damloper 5 lasten en van de keten 9 lasten rogge ingenomen hebbende, makende tezamen 14 lasten achtervolgens de verklaringen van de korenmeters.

Verklaren bij solemnele ede na het zeggen van de korenmeters 14 lasten rogge ingenomen te hebben.

Daarna of zij niet weten dat hier ter stede of buiten aan het hoofd bij dag ofte nacht enig goed of iet van de voorsz. rogge uit het schip gelost is.

Verklaren in het minst geen goed of rogge uit het schip binnen der stede of buiten aan het hoofd uitgelost te zijn.

Of zij deposanten varende naar (**pag. 542**) Middelborg enige landroering met het schip gedaan hebben en aldaar enig goed uitgelost is of over boord in andere schepen overgegaan.

Verklaren zij deposanten onderweg geen landroeringe gedaan nochte geen schepen of schuiten aan boord gehad te hebben.

Wanneer zij deposanten hier vandaan gezeild en tot Middelburg gearriveerd zijn.

Verklaren de perfecte dag van de maand niet onthouden te hebben, dan verklaren op een maandag des avonds hiervandaan gezeild en op vrijdag d.a.v. des morgen tot Middelburg gearriveerd te zijn.

Of ook haarlieden niet kennelijk is dat tot Middelburg enig goed bij nacht over boord gezet of aan land gegaan is.

Verklaren geen goed tot Middelburg over scheepsboord gezet te zijn voor en alear hetzelfde bij de meters gemeten en bij de dragers aan land gedragen is.

Of ook de schipper in het lossen van de voorsz. rogge zelf present is geweest of zijn knecht.

De schipper voornoemd verklaart in het lossen van de rogge tot Vlissingen geweest te zijn daar de voorsz. Pieter Claasz. verklaart van het eerste tot het leste in het meten en uitdragen present geweest te zijn en verklaart door veranderinge van twee meters de dragers vermaand te hebben dat zij een abuis hadden van 10 zakken alzo de dragers 10 in het getal waren.

En of hij de voorsz. rogge opgemeten wordende geen acht (**pag. 543**) op de meter genomen heeft en gemeten zijnde of daar niet 34 zakken rogge te kort zijn geweest.

De schipper verklaart hiervan in het minst niet te weten alzo hij naar Vlissingen geweest was en Pieter Claasz. verklaart naar het zeggen van de dragers 34 zakken rogge tekort geweest te zijn. Of

ook daarover Guillaume Cambrij factor aldaar niet weigerig is geweest haarlieder de vracht te betalen. Verklaren dat Guillaume Cambrij weigerig is geweest haarlieden de vracht te betalen en dat hij Cornelis Jansz. daarover bereid is geweest en de voorsz. Cambrij gepresenteerd heeft op kosten van ongelijk de voorsz. rogge over te doen meten, dewelke hetzelfde niet heeft willen toelaten alzo hij zeide dat dezelve rogge onder andere rogge vermengd was.

Pieter Claasz. verklaart hiervan mede geen kennis te hebben.

pagina 543. de lesten december 1608.

Interrogatorium om vanwege Anthonis Cornelisz. te horen en bij ede te examineren Pieter Simonsz. zeilmaker oud ca 36 jr.

Eerstelijk of niet waar is dat hij met de (**pag. 544**) interrogant op de 26e des presenteren maand decembris (geweest zijnde de tweede kerstdag) des namiddags heeft gaan wandelen achter het huis van Cornelis Joppensz. stierman.

Verklaart ja bij de eed als schutter.

Of tussen beiden enige propoosten of in het alderminste enige mentie bij de een of de ander gedreven of aangeroid ja wel een woord vermaand werde van de persoon van Rochus Coij of Maarten Coij deszelfs Rochus broeder zonder mitsdien op hem verdaagd te wezen.

Verklaart in het minste van de persoon van Rochus Coij of Maarten Coij geen mentie gemaakt te zijn.

Of des niettegenstaande de zelfde Coij toendertijd niet is komen staan voor de persoon van de interrogant zeggende hij Rochus Coij tegen de interrogant (zonder dat hem van de interrogant daartoe met woorden of werken in het alderminste oorzaak werde gegeven) substantieel deze of diergelijke woorden gij eerloze meinedige schelm, wilt gij niet weder een valse eed zweren en of de interrogant daarop niet zei Ik heb geen valse eed gedaan. En terstond daarna of Rochus Coij niet was zijn schede ontledigen, daaruit trekkende een grote poniaard waarmede hij dadelijk zonder (**pag. 545**) voor de woorden of wederwoorden op >s-heren strate niet en heftig uitgenomen boos gemoed zeer het menselijker worden interrogant gestoten en gesteken heeft.

Verklaart de voorsz. Rochus Coij in het begin of aanvanck tegen de interrogant gezegd te hebben naar zijn beste onthoud in forma deze ofte diergelijke woorden, sijt gij dien man die wel wederom een valse eed zou willen doen, waarop de requirant zei Ik heb geen valse eed gedaan, waarop de voorsz. Rochus Coij antwoordde gij meinedigen schelm gij doet immers gebruikende nog weinig woorden en antwoorden op het leste lid van dit artikel. Verklaart hetzelfde in forma zo geschied te zijn.

pagina 545 eodem die = 31-12-1608.

Interrogatorium omme daarop vanwege Anthonie Cornelisz. den Elsen te horen en bij ede téxamineren Arent Bruijnsz. van der Dussen oud ca 49 jr, Cornelis Cornelisz. >t Hooft oud ca 54 jr mitsgaders Huijbrecht Cornelisz. Cuijper en Jan Cornelisz. Cruijser.

Eerstelijk of niet waar is dat zij deposanten op 26-12-1608 geweest zijnde de tweede Kerstdag des namiddags gezien hebben dat Rochus Coij de vismarkt of een andere passagie hem kwam gegaan, alwaar zij enige moeiten of zwaarigheid gewaar werden.

Arent Bruijnsz. verklaart bij de eed als schutter, Cornelis Cornelisz. >t Hooft, Huijbrecht Cornelisz. Cuijper en Jan Cornelisz. Cruijser verklaren niet te weten van wat weg Rochus Coij kwam aangaan.

Of zij korts daarna op de verscher? daad niet mede hebben gezien dat Rochus Coij met een grote poniaard op >s-heren straat feitelijk met een heftich (**pag. 546**) uitgenomen boos gemoed zeer furieuselijken gestoten en gesteken heeft naar de interrogant zonder woord of wederwoord.

Arent Bruijnsz. verklaart gezien te hebben dat Rochus Coij zonder veel woorden te gebruiken een poniaard achter van zijn lijf uit de schede getrokken heeft en terstond daarop gevolgd een mes hetwelk bij de requirant uit de zak ontbloot wordt.

Huijbrecht Cornelisz., Cornelis >t Hooft en Cruijser verklaren gezien te hebben dat Rochus Coij een poniaard en Theunis Cornelisz. een mes in de hand hadden niet wetende wie van beiden dezelve eerst getrokken had.

Of zij deposanten niet met grote moeite hem Coij van de interrogant hebben afgedrongen, belettende alzo zijn Coijs boos voornemen om de interrogant niet te kwetsen.

Arent Bruijnsz. verklaart ja, Huijbrecht Cornelisz. en Cornelis >t Hooft verklaren met scheiden niet partijen geweest te zijn en Cruijser verklaart aan wederzijden met scheiden partijen geweest te zijn en Rochus Coij meest vast gehouden te hebben

Of zij daarna Coij niet hebben wegens de interrogant horen zeggen dat hij ene valse eed gedaan had en ene meinedige schelm was of diergelijke woorden zonder dat hem bij de interrogant daartoe enige oorzaken met woorden of werken werden gegeven

Arent Bruijnsz. verklaart na het scheiden van hem deposant gezegd te hebben gij zijt een meinedige

schelm een stukke dief en een verrader zonder te weten wie deen of dander oorzaak van zulks had gegeven.

Huijbrecht Cornelisz. en Cornelis >t Hooft verklaren gehoord te hebben dat Rochus Coij zeide gij meinedige schelm en Cruijser verklaart hetzelfde ook gehoord te hebben en dat Rochus Coij zei wilt gij nog een mes op mijn trekken, waarop de woorden gij meinedige schelm gevallen zijn.

pagina 547 d.d. 02-01-1609.

Interrogatorie om vanwege Anthonie Cornelisz. den Elsen te horen en bij ede te examineren Willem Nieupoort den Ouden oud ca 65 jr, Cornelis Aertsz. Kievit oud ca 36 jr en Jacob Florisz. metselaar oud ca 28 jr

Eerst of niet waar is dat op Zaterdag 20 december 1608 zijnde alhier ter stede de Schiedamse rechtdag de interrogant met Maarten Coij (haarlieder questieuse zake bij eis en bewering bepleit hebbende) gekomen zijn van schepens kamer gaande daarna wandelen op de voorzaal van het Stadhuis, vattende hij Maarten Coij (zonder dat hem daartoe met woorden of welke oorzaak werd gegeven) de interrogant bij zijn mantel hem dagende van het stadhuis buiten te komen met een furieus grammig gemoed hem gelaten dreigde de interrogant (indien hij buiten gekomen had) te slaan, hij Coij geen aanschou nemende, dat hij met de interrogant in rechte was staande, nocte hij Coij mede (**pag. 548**) niet achtende dat schepenen als toen ter tijd in haarlieder zake ter vierschaar in de kamer ter advies waren besoingeren.

Cornelis Aertsz. Kievit verklaart gehoord te hebben dat tussen Maarten Coij en Anthonis Cornelisz. komende uit schepens kamer enige harde en heftige woorden gevallen zijn en dat Rochus Coij broeder van Maarten Coij voornoemd, tussen henlieder beide te cederende de requirant uitdaagde.

Nieupoort den oude verklaart niet gehoord noch gezien te hebben dat Maarten Coij de interrogant was uitdagende, nog van t gunt in dit artikel was gesteld, geen verklaringen te kunnen doen.

Jacob Florisz. verklaart gezien te hebben dat Rochus Coij broer van Maarten Coij hem interrogant bij zijn mantel was vattende en in dier voegen was uitdagende.

pagina 548. Wijders of Rochus Coij niet op de verscher daet bij de interrogant kwam doende gelijke uitdaginge hem niet alleenlijk ongeoctasioneerd als voren gelatende de interrigrant tewillen slaan, maar voren dat erger is zonder ook dadelijk op des stadhuis voorsaal de interrogant geslagen hebben, ten ware hem enige van de partijen hetzelfde niet hadden belet en of dit mede alles niet geschiedde staande vierschaar zonder aanschouw te nemen als voren.

De oude Nieupoort verklaart hiervan geen kennisse te hebben.

Of de interrogant al hetzelfde niet in kennisse en leide en daarvan wel expresselijk protesteerde.

Verklaart dit gehoord te hebben.

Jacob Florisz. verklaart insgelijks ja.

pagina 549 d.d. 06-01-1649.

T.v.v. Beatris Jansdr. van Dorp heeft Wijnant Jacobsz. gezworen bode en roededrager der stede Schiedam oud ca 50 jr verklaart waar te zijn dat hij deposant in januari of februari 1606 t.v.v. Gerrit Jansz. Delff (alstoen huishoudende alhier ter stede) rechtelijke gedagvaard heeft de requirante voorsz. om getuigenisse der waarheid te geven op zekere twee interrogatoria die hij deposant de requirante beneffens de citatie overleverden de ene concernende Jan Thielmans van der Block schoonzoon en dander Daniel van der Houve baljuw dezer stede haar zwager zonder dat hij deposant de substantie derselver onthouden heeft. Compareerde mede Willem Nieupoort nts en procureur voor de gerechte dezer stede Schiedam en verklaarde van de voorsz. dagvaardinge aan de requirante in voegen voorsz. gedaan volkomen kennisse te hebben en dat de voorsz. Interrogatoria (na zijn beste onthoud en kennisse) geschreven waren bij de hand van Gerrit Jansz. van Delff voorsz.

pagina 549 d.d. 14-01-1609.

T.v.v. Arent van der Wolff vanwege Wessel Schenk koopman hebben Willem Dirksz. oud ca 36 (**pag. 550**) jr stierman van een boot genaamd de blauwe leeuw, Jan Meindersz. oud ca 34 jr constapel, Pieter Douss oud ca 23 jr timmerman en Theunis Jansz. oud ca 24 jr kok allen met de voorsz. boot varende en jegenwoordig alhier gehavend, verklaard met goede kenisse en wetenschappen der waarheid, dat de voorgenoemde schipper van de voorsz. boot genaamd Joseph Jansz. een ton haring Wessel Schenk requirant voornoemd in rekening gebracht heeft, dewelke niet te sloop gekomen is. Verklaren wijders haarluider wel kennelijk te zijn, dat de voorsz. Joseph Jansz. een franse jongen het derde part van de leste huur heeft onthouden, dat zij ook de zelfde jongen wel hebben horen klagen, dat hij nog geen huur van de Napelse reis had ontvangen.

pagina 550 d.d. 26-01-1609.

Interrogatorium om daarop t.v.v. de baljuw Daniel van der Houve te horen en bij ede te examineren Huijbrecht Cornelisz. Cuijper oud ca 60 jr, Cornelis >t Hooft mede cuijper oud omtrent 61 jr en Jan

Cornelisz. Cruijser oud ca 31 jr.

Eerst of niet waar is (**pag. 551**) dat op de 26e december lestleden geweest zijde de tweede kerstdag ene Thonis Cornelisz. den Elsen en Rochus Coij omtrent de oude vismarkt tegen malkanderen vechtenderhand geweest zijn.

Verklaren ja.

Mede of hen deposanten kennelijken is en gezien hebben dat de voornoemde Thonis Cornelisz. een bloot mes en de voorsz. Coij een ponjaard in de hand hadden om deen dander daarmede te grieveen, maar hetzelve door de omstanders belet is geweest.

Verklaren gezien te hebben dat Thonis Cornelisz. een bloot mes en Rochus Coij een ponjaard in de hand hadden.

Eindelijk wie van henlieden zijn mes of ponjaard respectieve eerst heeft uitgetrokken.

Cruijser zegt niet te kunnen verklaren of Rochus Coij eerst zijn ponjaard dan of Anthonis den Elsen eerst zijn mes getrokken heeft.

Huijbrecht Cornelisz. en Cornelis >t Hooft verklaarden mede hierop geen affirmatieve verklaring te kunnen doen, also Anthonis Cornelisz. den Elsen en Rochus Coij tegen de anderen vechtenderhand waren aleez zij deposanten daarbij kwamen.

pagina 552 ten dage voorsz. = 26-01-1609.

Interrogatorium om ter requisitie van Mr David Jacobsz chirurgijn in den Brielle bij ede te horen en te examineren Dirk Adriaansz. Cuijper brouwer in den Aecker alhier ter stede oud ca 50 jr.

Eerst of Anthonis Jansz. Pansser de bieren die hij van hem deposant steekt ofte slijt als biersteker op zijn naam of zijn dochters naam haalt.

Verklaart als vroedschap dat Anthonis Jansz. de voorsz. bieren altijd op zijn dochters naam heeft gehaald.

Item of dezelfde Thonis Jansz. voor de eerste malen bij hem deposant komende om te bier steken zeide dat hij het zelf zou doen of zijn dochter.

Verklaart dat de voornoemde Anthonis Jansz. zeide dat zijn dochters zouden bier steken, aangezien hij een tapper was en overzulks het zelfs niet vermochte te doen.

En op wiens naam de eerste bieren van hem deposant gehaald zijn n.l. Thonis Jansz. of zijn dochters naam.

Verklaart op zijn dochters naam de eerste bieren gehaald te zijn.

Voorts te vragen of de billetten de eerste malen gemerkt zijn op Thonis Jansz. of op zijn dochter.

Verklaart mede dat de eerste billetten gemerkt zijn op de naam van de dochter van Thonis Jansz. voornoemd.

pagina 553.

Item wie de betalingen doet de vader of de dochter aangezien de dochter maar een kind is.

Verklaart dat Thonis Jansz. altijd de betalingen gedaan heeft, dan also hij deposant mede bieren levert aan dezelfde Thonis Jansz. als tapper.

Verklaart dat Thonis Jansz. voorsz. zijn dochter betalende altijd zeide hij deposant dat op zijn dochters rekening zou stellen.

En op wiens crediet hij hetzelve levert.

Verklaart dat hij deposant hetzelve bier is leverende op het crediet van de voorsz. Thonis Jansz.

pagina 553 d.d. 03-02-1609.

Interrogatorium om vanwege Anthonis Cornelisz. te horen en bij ede te examineren Joris Jacobsz. stierman oud ca 38 jr.

Eerstelijk of niet waar is dat hij Joris Jacobsz. wetende het wrevelig gemoed en het inwendig boos hart hetwelk Rochus Coij tot de interrogant was dragende niet meningmaal derhalve de voorsz. Coij in het vrundelijk heeft vermaand daarvan te willen desisteren en zodanige gemoed en boos hart van hem te weren, aangezien zulk punt god geenszins mochte bestaan.

Verklaart dat hij Rochus Coij (indien opinie zijnde dat zijn broer Maarten Coij de haring in kwestie door het misleiden en bedroch van Anthonis Cornelisz. den Elsen had ingescheept) met veel goede woorden en vermaningen heeft ondergaan, dat hij allen deze aangaande uit zijn zin zou stellen.

pagina 554

Of Coij niet jegenstaande die vrundelijke vermaningen (als daarop niet achtende) echter niet is in zijn boos hardnekkig gemoed volhardig gebleven voornemende de interrogant te doen steken, hebbende tot dien einde niet voor weten hem voorzien met een ponjaard die hij daartoe dagelijks was dragende, zeggende hij heeft ene valse eed gedaan en is een meinedige schelm of diergelijke woorden.

Het effect van dien is gebleken, maar verklaart hij deposant niet te weten dat Rochus Coij een ponjaard tot alzulke kwaden einde was dragende als hem deposant die kwade attestatie wegens de

voorsz. Anthonis Cornelisz. onbewust geweest zijnde.

Wijders of Rochus Coij derhalve niet menigmaal is gekomen ter plaatse daar de interrogant ging wandelen om zijn (Coijs) voornemen (van de interrogant te doorsteken) te wege te brengen en het effect doen

Verklaart hiervan geen kennis te hebben.

Of Joris Jacobsz. hetzelfde wel wetende niet tot verscheidene reizen is gekomen ten voorsz. wandelplaatse en hem Rochus Coij van dezelve plaatse geleidet om alzo zijn voors Coijs bekende voornemen te beletten.

Verklaart dat hij de voorsz. Rochus Coij wandelende ter plaatse alhier gementioneerd door het vermoeden van enig kwaad eens van daar heeft gelegd.

pagina 555 d.d. 13-02-1609.

Jan Cornelisz. Cruijser koopman wonende alhier ter stede en Claas Hendriksz. schipper geweest zijnde van zeker bootgen, verklaarden en affimeerden dat zekere 12 kisten suiker en het getal van 713 hele en nog 5 halve realen van achten bij Franchoijs Vlaming te Poort a Poort met het voorsz. schip gescheept de gemene reders van het zelve schip waren toebehorende, niet jegenstaande de twee cognossementen mitsgaders de generale rekeninge op de naam van Jan Cornelisz. Cruijser depositant voornoemd waren luidende.

Eindelijk verklaart Claas Hendriksz. alleen amplierende zijn depositie gedateerd 20 oktober 1608 dat de 277 realen van achten tot Poort a Poort voorsz. geprocedeerd zijnde van de goederen bij specie in zijn voorsz. depositie verhaald uit voorsz. schip geweest zijn ten tijde als hij genomen werd.

pagina 555 d.d. 18-02-1609.

Interrogatorium om daarop t.v.v. Jan Jacobsz. de Recht gewezen weduwnaar en boelhouwer van zal; Neeltgen Thijlemansdr te (**pag. 556**) horen en te examineren Jan Dirksz. van Coelen lakenkoper en Simon Claasz. Pesser.

pagina 556 Eerst Jan Dirksz. van Coelen alleen te vragen of niet waar is dat Dirk Claasz. Panser bij hem depositant is geweest verzoekende dat hij de voorsz. Jan Jacobsz. de Recht zou spreken om te zien of hij die kwestie of geschil nopende zekere obligatie door Panser voornoemd gehouden zou willen te nederleggen en voor hetgeen Panser hem zegt te competeren, dat in de boel gebleven is als caars speten en smeertobben, houten mate tobbetgens, raam en pors hoekbanken en diergelijke dingen de vettewarije neringe aangaande van wege zaliger gedachten zijn moeders erfenisse te eenenmale met malkanderen af te doen om vorder niet te rechten en daarvan een clax gebliff te zeggen.

Voorts Simon Claasz. te vragen of niet waar is (**pag. 557**) dat Crijn Jansdr. huisvrouw van Govert Jacobsz. (de Vos) geweest is ten huize van de requirant verzoekende dat hij de voorsz. verhaalde kwestie clax zou willen submitteren ter decisie en arbitrage van Jan Dirksz. van Coelen voornoemd, waartoe de requirant niet heeft willen verstaan, gevende tot antwoord dat hij Panser voornoemd niets schuldig was, daarom alle geschil en onvrede te voorkomen, wilde de requirant hierover tot een mede arbiter geroepen te werden Simon Claasz. voornoemd nevens Jan Dirksz. van Coelen en hem wel tevreden te willen houden met de uitspraak dat zijlieden daarvan zouden pronuncieren.

Jan Dirksz. van Colen verklaart dat Dirk Claasz. Panser de kwestie nopens deze obligatie en nog enige andere goederen met de dood van zalr. Neeltgen Tielemansdr. huisvrouw in haar leven van de requirant door tussengaan van Crijn Jansdr. huisvrouw van Govert Jacobsz. schipper aan te zeggen van hem depositant clax gesteld heeft zulks hij depositant daar in dede dat de voorsz. Panser daar inne te vreden was..

Simon Claasz. verklaart dat hij vanwege de requirant hiertoe door Crijn Jansdr. verzocht is geweest. En of zijlieden dit clax gebliff aangenomen hebben en dienvolgende naar rijpe onderlinge communicatie voor uitspraken verklaart hebben dat de voorsz. interrogant en de voorsz. Dirck Claasz. zouden betalen de somma van 85 pond.

Verklaren beide ja en dat de uitspraak geweest is op 85 gld gereserveerd zekere kwestie van 33 pond. waarmede alle kwesties geëindigd en gedecideerd zouden wezen en ingevallen in toekomende tijd enige kwesties (**pag. 558**) en geschillen tussen hunlieden kwam te ontstaan dat dezelve kwestie en geschillen zouden staan ter decisie van de voorsz. goede mannen zouden de een de ander deze aangaande in rechte te zullen mogen betrekken, maar in alles zich te gedragen en te regelen naar de uitspraak van de voorsz. goede mannen.

Verklaren zulks waar te zijn en dat de voorsz. requirant aan de voorsz. Panser beloofde met de anderen eerstdaags te schiften en te delen de verdere goederen nl. de haring ter plaatse, mits zij enige andere goederen nog gemeen zijnde.

pagina 558 d.d. 05-03-1609.

T.v.v. Crijn Cornelisz. Coninck hebben Jan Dirksz. oud ca 22 jr., Arijen Lievensz. oud ca 20 jr en Pieter Bastiaensz. oud circa 17 jr bij haarlieder conscientie ipv ede verklaard waar en haarlieder kennelijk te zijn dat op dinsdag lestleden wezende de derde maart des requirantes dochter gelopen is in de deur van ene Kees Daemen in het Broersveld om te emiteren en te ontwijken een sneeuwbal bij de voorsz. Jan Dirksz. naar de voorsz. requirantes dochter geworpen. Verklaren wijders dat toen de voorsz. dochter in de voorsz. Kees Daemens deur was staande, zeker meisje, hetwelk in het zelfde huis met nog een ander meisje was spelende, een knechtgen omtrent 10 jr oud te rugge stiet, zodat het voorsz. knechtgen van de plank die voor de voorsz. Kees Daemensz. huis lag, tot in de goot viel en verklaren in zulken (**pag. 559**) voegen des kinds been boven de knieën gebroken te zijn. Verklaren eindelijk des requirantes dochter hierinne onschuldig te zijn, presenterende hetzelve des noods en verzocht te zijn te allen tijde bij ede te bevestigen.

pagina 559 d.d. 16-03-1609.

Contra Interrogatorium verzocht vanwege Crijn Cornelisz. Coning te horen en scherpelijk bij ede te examineren Joris Jansz. oud ca 33 jr.

Eerst of niet waar is dat op een dinsdag geweest zijnde in des presenten maands maart 1609 omtrent des avonds in het Broertgensveld hij gezien heeft dat Dignum Thonisz., Ermpgen Fransdr. het jongwif van Cornelis Daemen met Maritgen Ariensdr. en Henrickgen Crijnendr. des interrogantes dochter, mitsgaders een knechtgen of jongen oud ca 10 jr, zijnde het zoontgen van Jacob Wouters met sneeuw speelde en deen dander met sneeuwballen wierp

Verklaart bij solemnele ede dat het zoontgen van Jacob Woutersz. met sneeuwballen geworpen heeft naar de dochters die in het huis van Cornelis Daemen waren, zonder dat hij depositant dezelve was kennende.

Of de voorsz Henrickgen Crijnendr. daar door niet is gelopen tot in de deur of poort van de voornoemde Cornelis Daemen ontwijkende een iegelijk en insonderheid die sneeuwbal die Jan Dirksz. naar haar was werpende. Verklaart dat niet gezien te hebben (**pagina 560**). En of daarna het voorsz. jongske niet is komen lopen naar de voorsz. Ermpgen Fransdr. van haar begeren zijn kan die zij hem afhandig gemaakt en met sneeuw gevuld had, dreigende haar met sneeuwballen te werpen, zeggende geeft mij mijn kanne wederom, zo zal ik U niet werpen en of de voorsz. Ermpgen het jongske alstoen niet stiet van de plank die voor Cornelis Daemens deur was leggende, zulks dat het jongsken ter aarde mede viel en daardoor zijn beentgen brak, roepende och mijn beentge, och mijn beentge.

Verklarende geen kennis te hebben van woorden gevallen tussen het jongsken en Ermpgen Fransdr. in dit nevenstaande artikel geroerd. Verklaart wijders dat hij depositant het voorsz. jongsken heeft zien vallen van de plank die voor de voorsz. Daemens deur lag, zodat het zelfde jongske zijn been brak en van pijn zeer riep en kreet zonder dat hij depositant weet hoe hetzelve geschied is, anders dan dat hij (corts nadat het jongske van de voorsz. plank gevallen was) gezien heeft dat Henrickgen Crijnendr. des requirantes dochter het hoofd buiten de deur van Cornelis Daemens uitstak.

Of Henrickgen Crijnendr. als hetzelfde ongeluk gebeurde alsnog niet was staande in de deur of poort van de voorsz. Cornelis Daemen daar zij om de sneeuwballen te ontwijken als voorschreven staat, gevluhtet en voortgaande gelopen was.

Verklaart dat Henrickgen Crijnendr. toen het voorsz. ongeluk gebeurde was staande om het hoekje van de deur van Cornelis Daemen, zonder dat hij weet of de voorsz. Henrickgen Crijnendr. aldaar gelopen was om de sneeuwballen te ontwijken of niet.

Of Dignum Thonisz. en Maritgen Ariensdr. (geen 13 jr oud was) om dat zij met het jongske met sneeuwballen bezig waren en inzonderheid Ermpgen Fransdr. omdat zij het jongsken van de voorsz. plank stiet (als Henrickgen en Cornelis Daemen poort was staande) op de vierde maart lestleden voor de (**pag. 561**) jonge Nieupoort nts en zekere getuigen, zeker haar getuigenisse contrarie de waarheid niet en hebben gepasseerd, het haar der verschoningen en ontlastingen, menende alzo Henrickgen daarin te beleggen met onwaarachtigheden, gemaakt Pieter Bastiaansz. met henlieder mede ten huize van de voorsz. nts ten getuigenisse verdaagd en om dezelfde te doen gekomen was en gevraagd zijnde, hoe het voorsz. ongeluk was toegekomen of Pieter Bastiaansz. daarop niet antwoordde zeggende jegens Ermpgen Fransdr. meid gij hebt het gedaan haar tot dien einde zoetelijk op haar schouders kloppende en of Pieter Bastiaansz. derhalve worden ten getuigenisse niet werd ongemoeid gelaten en mitsdien doorging.

De depositant verklaart dat Pieter Bastiaansz. jegens Ermpgen Fransdr. zeide meid ik meende dat gij

het gedaan had of ik zou het op U gehouden hebben en daarna wegging, zonder dat hem meer gevraagd werde.

Tot wat einde dan Joris Jansz. in zijn getuigenis van de voorsz. Nieupoort gepasseerd, verhaald wegens Henrickgen gezegd te hebben gij stoute meid, had gij het mijn kind gedaan ik zou Crijn Coning uw vader wel vinden, aangezien Joris Jansz. jegens de interrogante heeft bekend niet gezien te hebben dat zijn dochter het voorsz. ongeluk handdadig is geweest, maar dat hij ten tijde als het voorsz. ongeluk gebeurd had binnen de poort van Cornelis (**pag. 562**) Daemen voorgaande had begeert en daar binnen alsnog was staande als het geschied als voorsz. is Omdat hij daar niemand anders of nader daar omtrent zag heeft hij deposant des requirantes vader mede willen beschuldigen.

pagina 562 d.d. 20-03-1609. Jan Hendriksz. de gouwe schipper geweest zijnde van zeker koopvaardijship genaamd de Hoop en verklaart waar te zijn dat alzulke penningen als van koop van het voorsz. schip tot Lisboa in Spanje zijn geprocedeerd, mits de penningen van de vracht (welke penningen de reders van het zelfde schip hier te lande hadden verzekerd of te doen verzekeren) hij comparant door ene Joost Benning koopman tot Lisboa voornoemd per wissel hadden doen overmaken.

pagina 562 eodem die = 20-03-1609.

Contra Interrogatorium t.v.v. Dirck Claasz. Pansser daarop te horen en te exsamineren Jan Dirksz. van Coelen lakenkoper oud 62 jr en Simon Claasz. Pesser oud 56 jr.

Eerst Jan Dirksz. van Coelen of niet waar is dat de requirant door zijn intercessie en omhanden ten lasten aan hem van Coelen gesteld en gebleven heeft de questie of geschil van 200 gld (**pag. 563**) Jan de Recht beloofd had de requirant aan zekere obligatie ten bate te komen en te laten genieten.

Verklaart ja door tussen gaan van Crijn Jacobsdr. huisvrouw van Govert Jacobsz. schipper.

En of hij deposant daarna Jan de Recht gesproken hebbende tegens hem requirant niet zei dat hij de Recht benefens de voorsz. obligatie mede begeerde afgedaan te hebben wat hij zou betalen voor de gereedschappen en behoeften de vettewarije neringen aangaande.

Verlaren beide de deposanten dat de gereedschappen de vettewarije neringe aangaande mede begrepen is in de uitspraak van 85 gld die Dirck Claasz. van de voorsz. gereedschappen niet genieten zal.

Of hij requirant daarop niet antwoordde gij (denoterende hem deposant) hebt mij mare verzocht van de kwestie van de obligatie en wat Jan de Recht dit nu hier bij trekken (verstaat de gereedschappen als tobben, speeten, hoekbank etc.) hetwelk doch niet veel te beduiden is en gij moogt zien wat gij daar voor krijgen meugt.

De depopsanten verklaren dat zij in de kwestie aan henlieden gesubmitteerd geen uitsprake hebben willen doen, ten ware dat de kleine kwestie nopens de gereedschappen van het vettewarije daarinne mede zouden gesmolten worden, hetwelk bij henlieden deposanten is gedaan.

Of hij deposant hem requirant niet voor sloeg nopende het assopieren (-in der minne schikken) van de voorsz. kwestie van de obligatie dat hij de requirant daar voren zou vinden 100 gld.

Daarop de requirant zei dat het veel te weinig zou wezen en dat Jan de Recht zijn woord behoorde te presteren (**pag. 564**) doch zo het zo weinig gevonden werd, dat hij Jan de Recht egene wilde schenken om dergelijke redenen.

Jan Dirksz. van Coelen verklaart dat Dirck Claasz. zulks wel voorgeslagen heeft, doch dat zijlieden het niet hoger hebben kunnen brengen dan op 80 pond.

pagina 564. En of hem deposant daarna niet toegezonden is voor de kwesie van de obligatie de somma van 85 gld daarinne gesmolten wezende de voorsz. tobben, caersspeten etc.

En of hij requirant iet meer te blijven verzocht is of ooit aan hem van Colen gebleven heeft.

Vorder te vragen Simon Claasz. Pesser of hij ooit van de requirant tot het voorsz. gebliff verzocht of bij hem requirant daarvan aangesproken heeft. Verklaart neen.

Te vragen beide de deposanten of zij op het beslechten van de kwestie voren verhaald de requirant ooit hebben ontboden, gehoord of gesproken te zijn in presentie van Jan de Recht of apart zoveel als naar de uitspraak.

Verklaren de requirant nooit ontboden te hebben noch voor noch na de uitspraak.

Item of zij deposanten niet alleen hebben uitspraak gedaan van (**pag. 565**) de voorz. obligatie en de rommelinge latende het verdere van de boedel in het gemeen zonder dat daarinne gesmolten is hetgeen de requirant bij liquidatie van hem Jan de Recht daarboven is competerende.

Verklaren dat hij haarlieden uitspraak niet anders gedecideerd is dan de kwestie van obligatie daarin gesmolten de smeertobben en andere rommelinge en dat zij lieden met de vordere liquidatie haar niet hebben bemoeid.

Item of Jan de Recht niet gehouden is het vordere van de boedel met de requiranr te schiften en te delen. En of Jan de Recht hetzelfde niet heeft beloofd.
Zijn ongehouden hierop te antwoorden en alzo dat niet is begrepen in de submissie van de goede mannen.

pagina 565 d.d. 25-03-1609.

Interrogatorium om daarop t.v.v. Annetgen Jacobsdr. huisvrouw van Jacob Woutersz. zeevarende man (tegenwoordig in zee zijnde) bij ede gehoord en geëxamineerd te werden Joris Jansz. schipper oud ca 33 jr.

Eerstelijk of hij deposant staande op de 3e maart lestleden zijnde vastelavondsdag voor zijn huis gezien heeft dat voor het huis van Cornelis Daemen landman haar interrogantes kind zijnde een knechtgen van ca 10 jr van de plank geschopt of gestoten werd dat het mede ter aarde vallende zijn been brak.

Verklaart dat het kind in dat artikel geroerd uit de deur van Cornelis Daemen op de straat gestoten is geweest.

pagina 566. Item of hij deposant niet weet of gezien heeft wie dat het voorsz. knechtgen alzo was stotende of stoppende en/of hij dezelfde persoon bij naam en toenaam niet is kennende.

Verklaart dat ten tijde als dit knechtgen uit de deur als boven werd gestoten, de dochter van Crijn Coninck genaamd Hendrickgen Crijnendr haar hoofd uit dezelfde deur stekende was.

Item of hij deposant die persoon die het knechtgen alzo gestoten hadden niet aansprak of vroeg waarom dezelfde het voorsz. knechtgen alzo gestoten hadden..

Heeft hij deposant de voorsz. Hendrickgen Crijnendr. staande om de hoek binnens huis van Cornelis Daemen voornoemd aangesproken met deze woorden gij baldadige meid, hebt gij U niet kwalijk gemaakt, daar hebt gij het kind zijn been gebroken zonder dat de voorsz. Hendrickgen hem deposant daarop enig taal of antwoord gaf.

Item of de persoon die hij deposant hiervoor aansprak zich altereerde of enige perplexiteit of verbaasdheid aan dezelve bemerkte of bespeurd werd.

Verklaart dat dezelfde Hendrickgen zeer verslagen en bekommerd van herten was, uitwijzende haar uitwendig gemoed.

Of hij deposant niet weet of gezien heeft dat ene zekere Jan Dircksz. jonggesel mede daarbij stond toen hij deposant zag dat het knechtgen in voegen voorsz. gestoten werd of dat hij naderhand eerst daar bij kwam. Verklaart neen.

Item of hij deposant niet weet of gezien heeft of dezelfde Jan Dircksz. nuchter was of dronken, ingeval ja de reden van wetenschap van zijn dronkenschap.

Verklaart dat hij deposant korts daarna ene Jan Dirckvsz. heeft aangesproken, dewelke na zijn deposantes kennis en wetenschap dronk was.

pagina 567. Of hij deposant enige propoosten nopende dit stoten van het kind met dezelfde JanDircksz. had of niet, ingeval ja wat propoosten dezelfde zijn geweest.

Verklaart naar huis gaande het kind van de mede opgenomen wezende gezegd te hebben waar het mijn kind ik zou Coninck Crijn wel vinden, waarop de voorsz. Jan Dircksz. ongevraagd of ongemoeid van hem deposant antwoordde en zegde in forma deze woorden: wat zegt gij dat het Coninx Crijnend gedaan heeft kan ik weder van een tonne biers dat zij zegt dat zij hetzelfde niet gedaan heeft.

Item of hij deposant ook gezien heeft dat toen het voorsz. knechtgen alzo gestoten werd als voorsz. is, ene zekere Pieter Bastiaansz. jongezel daarmede bij was. Verklaart neen.

En of hij deposant op het verschier daad niet gehoord heeft wie dezelfde Pieter Bastiaansz.zei gezien te hebben dat het voorsz. knechtgen (als voren) deze gestoten had.

Ut supra en dat de kinderen aldaar omtrent wezende en de ommestaande voren riepen en hetzelfde in meerdere itereerden zo dat heeft Hendrikgen Crijnendr. gedaan.

26-03-1609. Inteerrogatorie om daarop t.v.v. Annetgen Jacobsdr. huisvrouw van Jacob Woutersz. zeevarende man, tegenwoordig in zee zijnde bij ede gehoord en geëxamineerd te werden Neeltgen Ijsbrantsdr oud ca 18 jr.

Eerstelijk of zij deposante op 3 maart lestleden wezende vastelavondsdag, gezien heeft dat het zoontgen van haar interrogante (**pag. 568**) wezende een knechtgen van 10 jaren, tegens enige meisskens met sneeuballen geworpen heeft. verklaart neen.

Of zij deposante gezien heeft dat hetzelfde knechtgen door een van dezelfde meisskens van de plank van Cornelis Damen landman gestoten is geworden dat het zijn been brak.

Verklaart neen, maar dat zij deposante staande in de deur van het huis van Trijn Jansdr. het knechtgen liggende ter neder voor het huis van Cornelis Damen landman heeft horen roepen och mijn

been is aan stukken en dat Henrickgen Crijnendr. binnen het huis of op de dorpel van het voorsz. huis van Cornelis Damen ter rugge was wijkende.

Of zij deposante weet en gezien heeft wie die persoon is geweest die datzelve alzo geschopt of gestoten heeft en hoe dezelve is genaamd?

Heeft het stoten noch het schoppen noch de val van het knechtgen gezien.

Of zij deposante gehoord heeft dat de persoon die zij zegt dat het voorsz. feit gecommiteerd heeft hetzelfde negerende, lochende of dat zelve een ander geimpoteerd heeft terstond doe dat zelve geschied was. Verklaart hiervan geen wetenschap te hebben.

Of ook aan dezelfde meer als een dāndere bij wezende personen enig perplexiteit of verlegentheid (terstond nadat het feit voorsz. begaan was is gepeurd geworden of niet.

Heeft hierop geen zicht of aanschouwe genomen.

Of zij deposante ook niet weet of gezien heeft of een zekere Jan Dirksz. of Pieter Basrtiaansz. daarbij stonden en het voorsz. feit aan het knechtgen begaan is gezien hebben.

Verklaart deze personen niet gezien te hebben ten tijde dast het ongeluk gebeurde.

paging 569 eodem die = 26-03-1609.

Interrogatorie om daarop t.v.v. Annetgen Jacobsdr huisvrouw van Jacob Woutersz. zeevarende man (tegenwoordig in zee zijnde) bij ede gehoord en geëxamineerd te worden Pietertgen Damendr. oud ca 18 jr en Maartgen Cornelisdr. oud ca 20 jr.

Eerstelijk of zij deposanten gezien hebben wie dat haar interrogantes kind op de vastelavondsdag voorleden gestoten heeft toen het zijn been brak.

Pietertgen Damendr verklaart bij ede niet gezien te hebben wie dat het kind gestoten of gescharpt hadden, Maartgen Cornelisdr. verklaart bij ede ut supra.

Of zij deposanten daar mede bij aan of uitelijk zijn geweest toen dit geschiedde.

Verklaart neen, alzo zij binnen het huis van Joost de Vlaming stond.

Verklaart ut supra alzo zij in het huis was gegaan.

Of zij deposanten op de verschier daad nadat het feit geperpetueerd was daarbij kwamen. Verklaart ja.

Of zijlieden daar het gemeen gerucht niet hoorden wie dat men zeide dat het voorsz. kind alzo gestoten of geschapt hadden.

Verklaart dat gemeen gerucht te zeggen was dat hetzelfde door Henrickgen Crijnendr. was geperpetueerd ut supra.

Of de persoon die men dit aanteech daar alsnog tegenwoordig was toen zij deposanten daarbiu kwamen. Hiervan geen kennis (te hebben).

pagina 570. Of de betijchde persoon daartegens in het aantijch met woorden of werken protesteerden of met stilwijgen ditzelfde approbeerde ut supra.

Of wat redenen van defentie de betijchde persoon daar tegen sprak ut supra.

Of dezelfde mede in het aanzicht omziet en een verbaasd gelaat had ut supra.

Of zij deposanten gezien hebben dar een zekere Jan Dirksz. jonggezel mede bij het gekwetste knechtgen stond toen zij eerst daarbij kwamen, of dat hij naar haarlieden deposanten eerst mede daarbij kwam.

Verklaart dat Jan Dirksz. naderhand als het knechtgen in het huis was gedragen bij haar deposanten staande op de straat onder meer ander volk is komen staan. ut supra.

Of dezelfde nuchter, wel geconditionneerd of dronken was. Verklaart dat dezelfde dronken was.

Of zij deposanten niet weten in of bij wat compagnie hij Jan Dirksz. had zitten drinken.

Verklaart zij deposante dat hij een half vat bier had helpen drinken ten huize van Willem Arijensz. Pomp wonende in het Broersveld alhier ter stede met Lodewijk de broer van dezelfde Jan Dirksz. mitsgaders met de zoon van Marinus de smid genaamd Anthonis Marinusz. met nog enige andere zijn gezelschap zonder die met name of toenames te kunnen noemen

pagina 571. Interrogatorie om daarop t.v.v. Annetgen Jacobsdr. de huisvrouw van Jacob Woutersz. zeevarende man (tegenwoordig in zee zijnde) bij ede en conscientie respectievelijk gehoord en geëxamineerd te worden, tezamen of elk bijzonder DignumThonisdr. oud ca 15 jr, Ermpgen Fransdr. nu mede oud ca 15 jr en Maartgen Ariensdr. oud over de 13 jr.

Of zij deposanten op 3 maart lestleden (wezende vastelavondsdag) tezamen geweest zijn in het Broersveld, voor, in of omtrent het huis van Cornelis Daemen landman malkanderen met sneeuballen werpende of door anderen met sneeuballen geworpen worde.

Dignum Thonisdr. verklaart bij solemnele ede hier mede present geweest te hebben zonder dat zij met sneeuballen wierp of door anderen geworpen worden.

Ermpgen Fransdr. verklaart ut supra en Maartgen Ariensdr. ut supra.

Wat personen (hetzij meiskens of knechtgens) mee bij haar depositanten te zelfder tijd geweest zijn.

Dignum Thonisdr. stond omtrent de blauwe poort aldaar alleen, Ermpgen Fransdr verklaart hier present geweest te zijn namelijk Henrickgen Crijnendr., Maartgen Ariensdr. zij depositanten zelfs staan tezamen binnen het huis van Cornelis Daemen en Maritgen Arijensdr. verklaart ut supra.

Of zij depositanten gezien hebben dat terzelfder tijd Wouter Jacobsz., het zoontgen van interrogante oud ca 10 jr, mede bij of omtrent haarluiden geweest zijnder, met sneeu geworpen heeft of geworpen geworden is.

Dignum Thonisdr. verklaarde dat Wouter Jacobsz. in dit artikel gemeld met een handloze snee op ene Henrickgen Crijnendr. aldaar geworpen heeft.

Maartgen Ariensdr. verklaart ut supra.

pagina 572. Of zij depositanten niet gezien hebben dat het voorsz. knechtgen door iemand met het hoofd of lijf in de sneeu gedompeld of gestoten is geworden.

Dignum Thonisdr. verklaart dat de voorsz. Henrickgen Crijnendr. dit knechtgen in de sneeu te werden stiet en met het hoofd daar in doude.

Maartgen Ariensdr. ut supra.

Of dat knechtgen wederom opgestaan zijnde, gepoogd heeft diezelve persoon (die hem alzo in de sneeu gedompeld en gestoten hadde, wederom met sneeu te werpen.

Verklaart ja en dat op dezelve Henrickgen Crijnendr. ut supra.

Maartgen Ariensdr. ut supra.

Item op wie van haarlieder dat het zelfde knechtgen (nu wederom uit de sneeu opgestaan zijnde) zich zocht te revengeren om dezelve wederom met sneeu te werpen en ook wie en waar hij dien volgens dezelve datmaal raakte en geworpen heeft.

Verklaart als voren dat dit knechtgen die voorsz. Henrickgen Crijnendr. op haar borst met een loosen sneeubal heeft geworpen.

Verklaart in toto ut supra. Maartgen verklaart ut supra

Of toenmaals die persoon die door het voorsz.. knechtgen alzo met een sneeubal geraakt was, het zelve niet bij de kop vattende en hetzelve alzo stiet dat het van de plank ter aarde in de goot vallende zijn beenbrak.

Dignum Thonisdr. verklaart hij ede als voren dat dit knechtgen in voegen voorsz. op de voorwsz. Henrickgen Crijnendr. werpende, van dezelve Henrickgen Crijnendr. met een vuist op zijn borst achterover ter aarde is gestoten en door het zelve stoten gevallen is op zekere plank liggende voor het huis van Cornelis Daemen landman wonende in het Broersveld, zo dat hetzelve knechtgen rollende van de zelfde plank riep och mijn been is aan stukken en verklaart zij deposante voor redenen van wetenschap, dat zij het been van hetzelve knechtgen brekende heeft horen knappen.

pagina 573 Ermpgen Fransdr. verklaart dat Henrickgen Crijnendr. het knechtgen haar met sneeu werpende op zijn borst achterover stiet in voegen dat hetzelve stoten zijn been brak, roepende och mijn been is aan stukken, waarop de voorsz. Henrickgen Crijnendr. nog zeide Jou bengel ik zal u wel beet hebben.

Maartgen Ariensdr. verklaarde in voegen boven verhaald het knechtgen achterover gestoten te zijn en zijn been gebroken te hebben, roepende als toen och mijn been is aan stukken

Of in dat zelve stoten van het knechtgen (als ook daar te voren) daar aan iemand meer handvaardig was als een persoon.

Verklaart niemand als Henrickgen Crijnendr. alleen

Ermpgen ut supra en Maartgen Arijensdr. ut supra.

Of zij depositanten ook weten en gezien hebben dat ene zekere Pieter Bastiaansz. en Jan Dirksz. jon-gezellen mede daarbij gestaan en gezien hebben dat het voorsz. kind gestoten werd dat het zijn been brak.

Verklaart gezien en aangesproken te hebben ene Pieter Bastiaansz. in dit artikel gesteld hem vragende heeft het die meid niet gedaan, wijzende op Henrickgen Crijnendr. voornoemd, waarop dezelfde Pieter Bastiaansz. antwoordde ja.

Ermtgen Fransdr. verklaart als toen gezien te hebben ene Pieter Bastiaansz. staande omtrent de Blauwe Poort in het Broersveld aldaar.

Maartgen Arijensdr. verklaart neen alzo zij deposante zeer verbaasd en bekommerd was doordien dit knechtgenzo deerlijk ter aarde lag.

Of dat zijlieden of een van hen haar beiden daarbij kwam, doch het knechtgen weggedragen en het feit al geschied was.

Verklaart hiervan geen affirmatieve verklaring te kunnen doen, maar dat zij kort na het begane feit Pieter Bastiaansz. gezien en aangesproken heeft ignorierend de voorsz. Jan Dircksz.

Ermppgen Fransdr. verklaart dat de voornoemde Pieter Bastiaansz. ten tijde dit ongeval gebeurde mede daar bij of uitelijk (-waarneembaar) was. Verklaart hiervan te ignoreren.

pagina 574. O dezelfde personen beide of een aan wie van dezelve dronken en heel beschonken was.

Conde niet bemerken dat Pieter Bastiaansz. dronkig of beschonken was ut supra heeft hiervan geen kennis.

Item of zij deposanten gezien hebben dat Jan Dirksz. van ommestanders horende wie diegene was die het voorsz. kinds been in voegen voorsz. gebroken had, Hendrickgen de dochter van Crijn Cornelisz. Coening ter sijde alleen nam en haar iets hymeliks in het oor toefluisterde.

Verklaart hiervan geen kennis te hebben.

Ermppgen Fransdr. verklaart dat ene Jan Dirksz. omtrent een kwartier uurs na het feit de voorsz. Henrickgen Crijnen ter sijde alleen nam en haar hijmeliks in het oor fluisterde ut supra.

Of zij deposanten Pieter Bastiaansz. hebben horen zeggen dat hij gezien heeft en wel weet wie het voorsz. kind stiet dat het zijn been brak.

Verklaart zij getuige de voorsz. Pieter Bastiaansz. aansprekende en vragende heeft het die meid gedaan wijzende op Henrickgen Crijnen hij Pieter antwoordde ja zij.

Ermppgen verklaart dat Pieter Bastiaansz. zeide dat hij wel wist wie het voorsz. kinds been had gebroken.

Pieter Bastiaansz. had van anderen horen zeggen dat Henrickgen Crijnendr. dit zelfde feit had aangericht

Of de voorsz. Pieter Bastiaansz. mede ten comptoire van Willem Nieupoort nts t.v.v. haar requirante is geweest om te deponeren wie de persoon was die het voorsz. knechtgen alzo gestoten had. Verklaart ja.

en 2 maal ut supra.

Of de zelve Pieter Bastiaansz. (**pag. 575**) ten comptoire van de voorsz. notaris zijnde, deposeerde wie het feit voorsz. (aan het knechtgen begaan) gedaan had.

Verklaart dat Pieter Bastiaansz. ten comptoire van de voorsz. notaris van Nieupoort niet affirmatieve deze aangaande en wist te getuigen. 2 maal ut supra.

Wat de redenen en oorzaak was dat die zelfde Pieter Bastiaansz. zijn naam uit de minute van de voorsz. nts doorgehaald zijnde, zonder deponeren van de voor de voorsz. nts is heten weg gaan?

Verklaart de oorzaak geweest te zijn, vermits hij niet zeker kan verklaren wie het feit had aangericht

pagina 575 d.d. 26-03-1609. Contra Interrogatorie vanwege Crijn Cornelisz. te horen en bij ede scherpelijk te examineren en Maritgen Arijensdr. oud 14 jr, Dignum Thonisdr. oud 15 jr, Ermppgen Fransdr. mitsgader Neeltgen Isbrantsdr.

Eerst of niet waar is dat op een dinsdag geweest zijnde de derde maart laatstleden omtrent de avond in het Broertgensveld ene Maritgen Arijensdr. en zij Dignum Thonisdr. met Ermppgen Fransdr. het jongwif van Cornelis Daemen en Henrickgen Crijnendr. mitsgaders een knechtgen of jonckgen oud omtrent 10 jr, wezende het zoontgen van Jacob Woutersz. die met anderen met sneeu speelde en sneeuballen wierpen.

Neeltgen Isbrantsdr. verklaart hiervan niet te weten.

Ermppgen Fransdr. verklaart dat niemand met sneeu wierp of geworpen worde dan dat Henrickgen Crijnendr., van Wouter Jacobsz. het zoontgen van Jacob Woutersz. uit het Broertgensveld met sneeu geworpen worde.

Dignum Thonisdr. verklaart ut supra.

pagine 576. Of Henrickgen Crijnendr. niet terstond is voortvluchtig geworden en gelopen tot in de deur of poort van Cornelis Daemen ontwijkende een iegelijk of inzonderheid de sneeuballen die Jan Dircksz. naar Henrickgen was werpende. Ut supra geen kennis. en ut supra.

Dignum Thonisdr. verklaart dat Henrickgen Crijnendr. staande op de plank leggende voor het huis van Cornelis Daemen om een sneeubal van Jan Dircksz. te ontwijken in huis is gelopen.

Of daar na het voorsz. jongskén niet is komen lopen naar de voorsz. Ermppgen Fransdr. van haar eisende zijn kan die zij hem afhändig had gemaakt en met sneeu gevuld had dreigende haar met sneeuballen te werpen, zeggende daarbij geeft mij mijn kan wederom zo zal ik niet werpen en of derhalve de voorsz. Ermppgen het jongskén niet stiet van de plank voor Cornelis Daemen deur of poort leggende, zulks dat het jongskén ter neder viel en zijn beentgen brak, roepende och mijn beentgen, och mijn beentgen.

Verklaart hiervan geen kennis in het minste te hebben.

Ermptgen Fransdr. vermacht niet te getuigen op de vraag tussen haar persoon concerneren.

Dignum Thonisdr. verklaart dat het knechtgen zijn can was eisende, zonder te weten van wie en antwoordende wijders op het laatste lid. Verklaart neen.

Of Henrickgen Crijnen toen ter tijd als hetzelfde gebeurde niet was staande in de deur of poort van Cornelis Daemen daar zij voorgaande was gevlucht en gelopen om de sneeuballen te ontwijken als voorschreven staat.

Verklaart dat Henrickgen Crijnen alleen in de deur van Cornelis Daemen stond.

Digna ut supra.

pagina 577. Of Ermptgen Fransdr. (als zij het voorsz. jongskens van de plank gestoten had) niet was ongeschuld en of zij terstond niet liep tot in de keuken van Cornelis Daemen haar meester haar als toen ter tijd stil houden zonder veel te zeggen.

Verklaart dat zij deposante Ermptgen Fransdr. het kind niet heeft zien schoppen of stoten, noch in huis heeft zien lopen.

Dignum verklaart dat Ermptgen Fransdr. ongeschuld wezende en hieraan geen schuld heeft.

Waarom dat de voornoemde Maritgen Arijensdr. op Joris Jansz. zeggen antwoordde dat zij het niet gedaan had en het jongskens niet gestoten had en waarom zij Henrickgen Crijnendr. op haar afvragen antwoordde ik heb het niet gezien dat gij het gedaan hebt.

Heeft hiervan geen kennis.

Tot wat einde dan zijluiden haar getuigenisse zo op de 4e als op de 15e maart voor notaris en getuigen verscheidentlijk gedaan Ermptgen Fransdr.verschonen schijnen te willen ontlasten van het voorsz. ongeluk, doch bij de laatste getuigenissen mede als bij de eerste, hetwelk een groot nadenken en presumtie (=presumptie = vermoeden) geeft.

Verklaart dat zij de vragen heeft gedeposeerd van >t gundt zij gezien of gehoord heeft zonder daar iemand in te beleggen met onwaarachtigheden. Dignum ut supra

Of zij derhalve hetzelfde (zo het mits de voorsz. redenen kwalijk schijnt en blijkt) niet doen (**pagina 578**) door voorgaande ingeven onderrichtingen en misleidingen van Ermptgen Fransdr., zij zelfs dienen de anderen, Annetgen Jacobsdr. of iemand anders wie en hoe genaamd. Immers eindelijk (mits de verscheidenheid en veranderingen harer getuigenis) wat oorzaak henlieden daar toe dwingt en moveert, die zij ten faveure van de justice gehouden zijn met goede redenen van wetenschap duidelijk en klaarlijk te verklaren of zij enige dronkenschap aan Jan Dirksz.hennem gezien of enige redenen zijner dronkenschap weten te getuigen.

Verklaart van niemand misleid, gecorrumpeerd of geinstigeerd ter liefde van de waarheid in de justice gedeposeerd te hebben, zonder alteratie van de inhoud van haar depositie en antwoorden op het laatste lid.

Verklaart Jan Dirksz. niet gezien te hebben en overzulks geen reden van wetenschap weet te betuigen.

Dignum verklaart ut supra.

Ermptgen Fransdr. verklaart geen getuigenis misleid nog onderricht te hebben noch hetzelfde heeft doen doen dat Jan Dirksz. uitwijzende zijn zeide en manier dronkig was

Voorts mede te herhoren en bij ede elk bijzonder te verzoeken als voren scharpelijk te examineren Pietertgen Damen die oud is ca 18 jr en Maritgen Cornelisdr. oud ca 20 jr.

Eerst daarop te letten staat haarluider elk bijzonderlijk volgens haar eigen verklaring van 15 maart lestleden voor te dragen dat zij op vastelavond de 3e maart niet eerder in het Broertgensveld op straat onder het volk (aldaar **pag. 579** wezende) en zijn gekomen, dan naderhand als Annetgen Jacobsdr. kind of knechtgens beentgen was gebroken, zodat zij geen reden van wetenschap van het ongeluk en konden geven, hoe het toegegaan is, daar zij met voordachten raad gehouden zijn en op antwoorden moeten.

Pietertgen Damendr verklaart niet bij noch ontboden geweest te zijn ten tijde als het ongeluk gebeurde. Maartgen Cornelisdr. verklaart ut supra.

Zulks zij ook geen redenen van wetenschap kunnen geven dat Jan Dirksz. niet eerder ten voorsz. dage op straat is geweest als zijlieden, gemerkt Jan Dircksz. lang voor haarlieder komende aldaar met sneeuballen hadden gespeeld, dat zijlieden mede te beantwoorden hebben.

Verklaart dat zij deposante Jan Dirksz. niet heeft gezien dat ten tijde het gekwetste knechtgen was thuis gedragen zonder dat zij enige redenen of verder kennisse deze belangen is hebbende.

Wat dronkenschap zij aan Jan Dircksz. hebben gespeurd en wat redenen van wetenschap zij dienaangaande weten te zeggen of zij toen ter tijd met hem te bier of te wijn of om een buurgeklap

geweest zijn

Verklaart dat hij dronkig was dat uitwijzende zijn wezen in manieren antwoorden op het laatste lid van dit artikel verklaart neen. Ut supra

pagina 579 d.d. 28-03-1609. Interrogatorium daar op Lijntgen Martensdr. tot Amsterdam weduwe van Marten de Calue verzoekt pertinentelijken onder ede verhoord te hebben de persoon van Cornelis Willemsz. Penning burger te Schiedam om getuigenis der waarheid te geven.

pagina 580. In den eersten wat schrijven, ordre of commissie dat hij deposant van Jan Courten heeft ontvangen gehad van zijn 50 rozenobels die hij op 08-03-1603 aan Abraham Willemsz. vlaskoper tot Rotterdam heeft overgeleverd en daarvan de kopie authentiek aan de requirante tot hare kosten te willen laten volgen of te zeggen redenen van zijn weigering.

Verklaart dat Jan Courten hem deposant in bewaig heeft gegeven de 50 rozenobels in kwestie dat bij hem deposant gemaakt uit malkander gesmeden werden 2 ceelkens of pampierkens met grote letters beschreven waarvan Jan Courten en hij deposant elk een behield, verklaart wijders dat hem deposant van Jan Courten belast werde de 50 rozenobels uit te reiken aan degene die het ceeltgen hem deposant zou behandigen, dewelke dienvolgende bij hem deposant aan Abraham Willemsz. vlaskoper tot Rotterdam zijn betaald.

Hoe of met wat bescheid dat Court Jansz. bij hem deposant is komen vereisen naar zekere 50 rozenobels bij zijn vader aan hem deposant eertijds in bewaring gegeven, daarvan aan de producerende mede als voren de copij authentiek te verlenen.

Verklaart hiervan geen kennisse te hebben.

Hoe lange tijd dat hij deposant die van Jan Courten heeft in bewaring gehad en van wie ontvangen, wat bescheid hij van de voorsz. Jan Courten voor leven sterven en daarvan heeft verleend of gepasseerd of verantwoord gehad.

Verklaart dat hij dezelve een jaar in bewaring heeft gehad en van Jan Courten ontvangen; dat de voorsz. Jan Courten anders geen bescheid daarvan heeft ontvangen als het ceeltgen als boven is verhaald.

Wat antwoord hij aan de voorsz. Marten de Calue heeft gezonden of geschreven gehad op zijn missive van 16-05-1603 (**pagina 581**) daarbij de voorsz. de Calue hem deposant heeft gezeid dat het geen reden was dat zijn vrund Jan Courten die hem hem hele rozenobels had gezonden, ontvangt 6 gld bij het afzetten van het geld aan de halve rozenobels zou moeten verliezen en hij deposant met de voorsz. Marten de Calue antwoordde zou schrijven of hij hem de halve rozenobels wederom zou bestellen of dat hij deposant aan de voorsz. Jan Courten zou vergoeden of ander geld daar voor beschikken.

Verklaart geen antwoord op de missive van Marten de Calue te hebben, dewijl hij deposant dezelfde specien van geld aan Abraham Willemsz. had uitgekeerd die hij van Jan Courten in bewaring had ontvangen.

En om de voorsz.weduwe of de producent als voren de copie autentiek daarvan met eden te willen verlenen.

Verklaart dat geen brieven deze zake aangaande onder hem zijn berustende en dat de missive van Marten de Calue door Court Jansz. van hem deposant is gelicht.

Waarom dat hij de voorsz. Marten de Calue=s missive heeft onbeantwoord gelaten daar dezelve zo noodlijken antwoord eiste.

Omdat hij deposant de penningen had overgeleverd.

Of hij deposant geen missive meer van de voorsz. Marten de Calue of van Jan Courten heeft ontvangen gehad tzij voor of na, mentionerende van de voorsz. 50 rozenobels van Jan Courten daarvan mede aan de voorsz. requirant copie autentiek te laten volgen als voren.

Verklaart geen brieven meer ontvangen te hebben van Marten de Calue noch ook van Jan Courten.

Of hij deposant aan de voorsz. Jan Courten (**pag. 582**) nooit heeft geadviseerd dat hij de voorsz. 50 rozenobels van zijnentwege aan de voorsz. Abraham Willemsz. of Marten de Calue heeft geteld of besteld gehad en wanneer de copie daarvan te verzoeken.

Verklaart dat hij kort na het overleveren van de 50 rozenobels Jan Courten daarvan verwittigd heeft en zegt daarvan geen dubbel gehouden te hebben, aangezien deze zake zijn particulier koopmanschappen was en concerneerde.

Of het sedert mei 1603 nooit na de voorsz. 50 rozenobels meer bij hem is vernomen nog getaald geworden dan alleenlijk bij de voorsz. Court Jansz.

Verklaart dat na het overleveren van de voorsz. 50 rozenobels daar bij mij en niet anders dan bij Court Jansz. alleen naar is vernomen.

Wat propoosten dat Court Jansz. met hem deposant van de voorsz. 50 rozenobels heeft gehad en hoe dat het te pas of bij gekomen is dat hij deposant van de voorsz. Marten de Calue missive met de voorsz. Court Jansz. is komen te spreken en hem daarvan de copie heeft geleverd en behandigd gehad

Zegt dat Court Jansz. van hem deposant vernomen heeft waar de 50 rozenobels waren geleverd die zijn vader hem deposant had in bewaring gegeven en wijders of hij daarvan enige schrift en papieren had, waarop hij deposant de voorsz. Court Jansz. de missive van Marten de Calue vertoonde, welke hij naar hem nam.

Of Court Jansz. geen bescheid gebracht (heeft?) van zijn vader Jan Courten., item of de voorsz. Jan Courten van zijn zaken of affairen geene cladt of memoriaal of andere boeken heeft nagelaten.

Verklaart hiervan geen kennis te hebben.

pagina 583 d.d. 08-04-1609.

Contra Interrogatorie om hierop gehoord en geëxamineerd te werden Jacob Lambrechtsz. oud ca 61 jr vanwege Dirck Evertsz. van der Pol als procuratie hebbende van Mr Carel Lambrechtsz..

Of Jacob Lambrechtsz. de bekentnisse van 80 gld van 10 jr erfpacht heeft gezien te staan, begrepen in een kwitantie of meer geschreven bij de hand van Mr Carel Lambrechtsz.

Verklaart niet te weten of in een of meer kwitanties begrepen is geweest.

Of hij deposant wel weet welk het laatste jaar van betalingen volgens de kwitanties van dezelve Mr Carel Lambrechtsz. is geweest.

Verklaart insgelijks hiervan geen kennis te hebben.

pagina 583 d.d. 10-04-1609.

Contra Interrogatorie om daarop t.v.v. Annetgen Jacobsdr. gehuwd met Jacob Woutersz. zeevarende man (jegenwoordig in zee zijnde) elk bijzonder bij solemnele ede gehoord en geëxamineerd te werden Jan Dircksz. oud ca 22 jr. Arie Lievensz. oud ca 20 jr en Pieter Bastiaansz. oud ca 17 jr..

Eerstelijk of zij deposanten wel en perfectelijk hebben gezien dat haar interrogantes kind (wezende een knechtgen van ca 10 jr) op de (**pag. 584**) derde maart lestleden van de plank leggende voor het huis van Cornelis Daemen landman geschupt of gestoten werden, dat het ter aarde vallende en boven de knie zijn been brak.

Jan Dircksz. verklaart bij solemnele ede dat hij het kind wel heeft zien vallen van de plank in zulken voege, dat het zijn been brak, maar dat hij vastelijk kon affirmeren vanwie hetzelve kind van de voorsz. plank gestoten of geschupt is geweest.

Arie Lievensz. verklaart bij solemnele ede dat hij niet heeft gezien door wie het knechtgen gestoten of geschupt werd nog ook hetzelve heeft zien vallen.

Pieter Bastiaansz. verklaart dat hij het kind heeft zien vallen van de plank in zulken voege dat het zijn been brak.

Item of zij deposanten wel weten en sekerlijken hebben gezien wie die persoon was die dat voorsz. knechtgen alzo was stotende en/of zij dezelve bij naam en toenaam zijn kennende.

Jan Dircksz. verklaart neen, Arie Lievensz. verklaart mede dat niet te weten.

Pieter Bastiaansz. verklaart dit perfectelijk te weten.

Of zij deposanten allen jegenwoordig waren toen de stoot en val van het kind gebeurde of dat zijlieden de een voor en de ander na daar eerst bijkwamen.

Jan Dircksz. verklaart dat hij met Arie Lievensz. recht over de deur van Cornelis Daemensz. stond en dat Pieter Bastiaansz. ook daar omtrent was toen het ongeluk gebeurde.

Arie Lieversz. verklaart dat hij bijkans over de deur van Cornelis Daemen. heeft gestaan met de voorsz. Jan Dircksz. en dat Pieter Bastiaansz. een weinichgen van haarlieden, ter zij of na de dijk stonden.

Pieter Bastiaansz. verklaart ut supra.

Item of zij deposanten in de deur van Cornelis Daemens landman meer meiskens hebben zien staan (**pag. 585**) als ene toen de voorsz. stoot en val van het kind gebeurde.

Jan Dircksz. verklaart dat Henrickgen Crijnen om de hoek van de deur van Cornelis Daemen stond omme teniteren ene sneeubal door hem deposant naar de voorsz. Henrickgen geworpen en dat in dezelfde deur een ander meisje (hetwelk hij niet kende) hetzelfde knechtgen van de plank af stiet.

Arijen Lievensz. verklaart dat hij niemand anders ten tijde als het ongeluk gebeurde heeft zien staan in de deur van Cornelis Daemen als Henrickgen alleen.

Pieter Bastiaansz. verklaart dat hij een meisje in de deur van Cornelis Daemen heeft zien staan, dat hij niet kende.

Te verklaren redenen van wetenschappen waarbij zij deposanten weten dat die dochter van Crijn

Cornelisz. Coninck in deze zake onschuldig is.

Verklaart tot redenen van wetenschap, dat hij Henrickgen Crijnen zeer wel van aanzicht kent en die persoon die hier aan handdadig is geweest niet te kennen.

Arie Lievensz. gevende redenen van wetenschap verklaart dat hij Henrickgen Crijnen heeft zien staan in de deur van Cornelis Daemen, toen de val van het kind gebeurde.

Pieter Bastiaansz. verklaart tot redenen van wetenschappen dat Henrickgen Crijnen. kort nadat het knechtgen van de plank gevallen was, haar hoofd buiten de deur van Cornelis Daemen=s huis uitstak.

Levendige redenen van wetenschap mede te verklaren waardoor zij deposanten weten dat dit voorschreven feit ene zekere Ermpgen Fransdr.en niet de dochter van Crijn Cornelisz. Coninck zou hebben gedaan.

Jan Dircksz. verklaart hiervan niets te weten.

Arie Lievensz. verklaart dat niet te weten.

Pieter Bastiaansz.verklaart mede dat niet te weten.

Arie Lievensz. verklaart dit niet te weten.

Pieter Bastiaansz. verklaart mede dit niet te weten.

pagina 586 Eodem die = 10-04-1609.

Interrogatorie vanwege Crijn Cornelisz. Coninck te horen bij ede scherpelijk texamen of elk bijzonder op haarlieder voorgaande certificatie te examineren Jan Dircksz. oud ca 22 jr, Arie Lievensz. oud ca 20 jr en Pieter Bastiaansz. oud ca 17 jr.

Eerst of niet waar is henlieders kennelijk is dat op een dinsdag geweest zijnde drie maart lestleden Henrickgen Crijnendr. des requirantes dochter (gehaald wezende) is gelopen in de deur van Cornelis Daemen om te ontwijken een sneeubal die door de voorsz. Jan Dircksz. naar des voorsz. requirantes dochter geworpen.

Jan Dircksz. heeft bij solemnele ede verklaard de inhoud van dit artikel waar te zijn.

Arie Lievensz. verklaart ut supra.

Pieter Bastiaansz. verklaart mede hetzelfde waar te zijn bij solemnele ede.

Wijders als de voorsz. dochter in des voorsz. Cornelis Daemen deur was staande of alstoen niet zeker meisje (hetwelke in het huis van Cornelis Daemen met nog andere meisjes was spelende) niet een knechtgen van omtrent 10 jr oud te rugge stiet zodat het voorsz. knechtgen van de plank (leggende voor Kees Daemens huis) viel in de goot aldaar, zulks dat hetzelfde knechtgen zijn been brak boven de knie.

Jan Dircksz. verklaart als voren.

Arie Lievensz. verklaart dat Henrickgen Crijnen in de deur van Cornelis Daemens huis stond toen het knechtgen van de plank te rugge gestoten werd, doch verklaart niet te weten wie hetzelfde van de plank schopte of stiet.

Pieter Bastiaansz. verklaart dat Henrickgen Crijnend in de deur van Cornelis Daemens wel heeft gestaan, maar niet gezien dat het kind door een ander meisje van de plank gestoten is.

pagina 587. Eindelijk of des requirantes dochter voorsz in deze niet is onschuldig.

Jan Dirksz. verklaart dat Henrickgen Crijnen hierin onschuldig is als in de text.

Arie Lievensz. verklaart mede dat Henrickgen hier mede onschuldig is.

Pieter Bastiaansz. verklaart ja

Wat redenen van wetenschap zijlieden tezamen en elk in het byzonder dienaangaande hebben.

Verklaart tot redenen van wetenschap dat hij de voorsz. Henrickgen van aanzicht zeer wel kent en dat zij gehaald wezende stond binnens huis ter zijden Cornelis Daemens deur, ter welker tijd een van de andere meisjes (die hij niet kende) in Cornelis Daemens deur kwam lopen, stotende het voorsz. knechtgen van de plank zodat het ter neder viel en zijn been brak zoals voorschreven staat,

Arie Lievensz. zegt tot redenen van wetenschap dat hij des requirantes dochter in Kees Daemens deur heeft zien staan toen het ongeluk gebeurd is.

Pieter Bastiaansz. geeft voor redenen van wetenschap en zegt dat kort nadat het kind gevallen was Henrickgen Crijnen buiten de deur van Cornelis Daemen haar hoofd uitstak.

Of zij niet is Ermpgen Fransdr. genaamd en ongehaald was die het voorsz. knechtgen stiet daardoor het voorsz. ongeluk toegekomen is en dat het knechtgen zijn been brak.

Verklaart van dit laatste artikel geen kennis te hebben.

Arie Lievensz. verklaart ut supra hiervan niet te weten

Pieter Bastiaansz. verklaart dit niet affirmatievelijk te kunnen verklaren.

pagina 588 d.d. 17-04-1609.

T.v.v. Willem Jorisz., schipper van Schiedam hebben Pouwels Jacobsz. oud ca 30 jr en Theunis Jansz. oud ca 26 jr beiden bootsgezellen, lest met de voorsz. schipper in zee geweest zijnde, verklaren waren te zijn dat omtrent gelegen een maand of vijf weken op de laatste reis ene Huich Huijbrechtsz. jongezel mede met de voorsz. schipper varende tussen het anker en het schip door gevallen is in zee en dat zijlieden hetzelfde ziende de boot uitgezet hebben om hem te bekomen en hetzelfde te preserven, maar dat dit zelve aleer zijlieden met de boot daar bij gekomen waren, al gezonken en van leven ter dood geraakt was.

pagina 588 d.d. 22-04-1609.

Interrogatorium t.v.v. Quirijn van der Hooch of te vragen Jacob Lambrechtsz. tot Schiedam.

Of waar is dat hij deposant onder andere dingen van de requirant gezien heeft een quitance geschreven en ondertekend bij de hand van Mr Carel Lambrechtsz. van Heijnsberch tot Schiedam, inhoudende dat de voorsz. Mr Carel bekende ontvangen te hebben uit handen van de requirant de som van 80 pond om 10 jr verlopen rente of erfpacht tot 8 gld per jr.

Jacob Lambrechtsz. verklaart dat hij gezien heeft een quitance geschreven naar zijn beste onthoud bij de hand van Mr Carel Lambrechtsz. inhoudende de som van 80 gld over 10 jr erfpacht en dat er geen betalingen meer geallegeerd werden als die van de voorsz. 80 gld.

pagina 589. Of mede waar was dat hij deposant in de herberg van Dordrecht geweest is te Schiedam daar mede present waren Pieter Jansz. Lis en Lambert Carelsz. en of de voorsz. Van Lis en de voorsz. Lambert Carelsz. aldaar bekenden ontvangen te hebben de somma van 80 gld over 10 jr verlopen rente of erfpacht.

Jacob Lambertsz. verklaart dat Pieter Jansz. Lis en Lambert Carelsz. bekenden ontvangen te hebben de voorsz. 80 gld in de voorgaande apostille gemetioneerd.

pagina 589 d.d. 08-05-1609.

T.v.v. Simon Melchiorz. Veris nazaat van Claas Hendriksz. in zijn leven schipper heeft Leendert Lambrechtsz. oud ca 25 jr verklaard en geaffirmeerd waar te zijn hoe dat in 1608 lestleden voor hoog bootsman heeft gevaren met het schip daar schipper op was Thonis Pietersz. de Visscher genaamd het Vliegende Hart, bevracht zijnde met tarwe op Venetië, alwaar zijn ontladinge zou zijn en dat hij deposant benevens zijn ander mede scheepsvolk op de 24e januari van 1608 voorsz. met inkomen van de Veneetsche golf gekomen zijnde bij Claas Hendriksz. schipper voornoemd mede van meninge zijnde naar Venetië te zeilen, bij dezelve de gehele dag gezeild te hebben en gebleven, ook aangesproken, mitsgaders daags d.a.v. de zelve van verre nog gezien hebben. Voorts (**pag. 590**) dat zijlieden des anders daags wezende de 26e van de voorsz. maand in de Veneetsche golf gekomen zijnde, de zelve aldaar gemist en nooit na data van dien gezien of vernomen hebben, verklaart eindelijk voor redenen van wetenschappen hij deposant dat hij kort op het overkomen binnen Ventië geweest is bij ene schipper dewelke zei Van Winckel te zijn en verklaardde dat hij de voors. Claas Hendriksz. nog daags tevoren, wezende op de 29e januari voornoemd (zo op dezelfde nacht grote tempeest en storm was ontstaan en) gezien en aangesproken had, zo dat de voorsz. schipper vermoedde dat hij van diezelfde nacht met schip en goed gebleven en aflijvig geraakt was.

pagina 590 d.d. 14-05-1609.

Interrogatorium om daarop te horen en te examineren t.v.v. Pieter Willemsz. Penning stierman ene Jacob Reijmbrantsz. varende man burger dezer stede oud ca 60 jr.

Of waar is dat hij met zijn vader en moeder met name Reijmbrant Cornelisz. (de Gilde) en Amel Cornelisdr eertjds gewoond heeft in het huis daar de requirant jegenwoordig in woont.

Verklaart met ja bij de eed als poorter.

En of hetzelfde niet was al voor de tijd dat Jacob Crijnenz. met zijn ouders aldaar kwam wonen.

Verklaart ut supra.

pagina 591 Item of hij deposant daaroverniet wel volkomen kennisse heeft dat de voorsz. huizinge van de requirant altijd zijn vrije waterloop en waterlozinge gehad heeft van het middelplaatsje van de requirant aan de westzijde van hetzelfde huis over de plaatsen van Hendrik Leendertsz. nu Leendert Hendriksz. tot de Haven toe.

Verklaart goede kennisse te hebben dat het huis in questie altijd zijn vrije waterloop en lozinge gehad heeft in zulken voege als in het nevenstaande artikel is verhaald.

Of hij deposant kennisse heeft dat zijn ouders ooit enig belet of verhindering daar tegen is gedaan.

Verklaart dat bij niemand te eniger tijd zijn ouders enig belet of verhindering is gedaan ter zake van de waterlozinge.

En of zijn deposantes ouders niet allerlei water tzij vuil, schoon, zeepsop of diergelijke na gelegenheid van de huishouding daar door hebben geloosd of gegoten

Verklaart dat zijn deposantes ouders daar door allerlei water hebben geloosd alzo het huis toen ter tijd anders geen goten had om water door te lozen dan deze alleen.

pagina 592 d.d. 16-05-1609.

Interrogatorium om daarop t.v.v. Govert Jacobsz. schipper uit de naam of vanwege zijn gemene reders te horen en examineren Jan Andriesz. oud ca 32 jr, Adriaan Cornelisz. Cruijck oud ca 29 jr, beiden boortsgezellen de laatste gedaan reize met de voorsz. schipper gevaren hebben.

pagina 592. Eerst of niet waar is dat de voorsz. schipper nevens hem deposant en het andere scheepsvolk met schip en goed is verongelukt en hetzelfde schip genaamd den Vos verongelukt achter gelaten in december 1608 lestleden tussen valster baan en trilburg in de stenen.

Verklaren beiden bij solemnele ede ja.

En of zijlieden nevens ander scheepsgezellen met perikel desnoods van blijven, zijnde voor eerst niet hebben gebergd der kooplieden ingeladen goederen nl was, veren, gerst, meel en droge tarwe, ook natte rogge en tarwe gevist hebben, zoveel doenlijk en dezelve te bekomen was aleer zijlieden enig goed het particuliere schip of reders concerneren gepoogd hebben te salveren of te bergen.

Verklaren dat korts op blijven alzo het meestendeel van die ingeladen koopmanschappen waren gesalveerd, een geweldige storm is ontstaan, welke storm continueerden de tijd van 9 opeenvolgende dagen, dat mede zijlieden over de leste geborgen greijnen een zeil hebben gespreid, teneinde dezelve van menigvuldigheid des waters niet zouden worden gespild.

En of zijlieden op de 12e dag d.a.v. en eerder niet (het voorsz. schip door het geweld der zee in stukken geslagen zijn en het scheepsgoed niet hebben gebergd, n.l. ankers, kabels en andere staande en lopende wanten, hetwelke meestal gedistraheerd.gesneden en gestolen was.

Verklaren ja.

pagina 593. En of zijlieden dezelve goederen niet hebben gebracht in zekere vervallen kerk of klooster en d=Inlanders tot bergloon hebben laten volgen de planken en houten, dewelke door de zee aan land werden gespoeld. Verklaren ut supra.

En of de voorsz. Jan Andriesz. de meeste tijd niet alleen is geweest bij de goederen die gebergd waren als in die sprake, die daar te lande gebruikt werd, best ervaren zijnde.

Adriaan Cornelisz. verklaart ja.

Jan Andriesz. affineerde mede hetzelfde waar te zijn.

Eindelijk of de schipper hem niet getrouwelijken heeft gedragen en met der kooplieden goederen gehandeld als een goed en getrouw schipper schuldig is en behoort te doen

Verklaren dat zijlieden geen ontrouwigheid ter wereld aan de schipper hebben bespeurd, dat hij ook de koopmansgoederen niet gezocht heeft te verminderen en dat hij daarmee als met zijn eigen goed getrouwelijken heeft gehandeld.

pagina 593 den 20e mei 1609.

Ten verzoeke van Leendert Leendertsz. kannedecker hebben Jan Dirksz. Cagenaar oud ca 30 jr en Thijs Dirksz.oud ca 19 jr, tezamen gebroeders (**pag. 594**) bij ede verklaard en geaffirmeerd waar te zijn hoe dat in presentie en ten overstaan van de voorsz. Leendert Leendertsz. op heden geleden 8 dagen gekocht heeft van Leendert Jansz. tinnegieter wonende te Rotterdam zekere kaagschuit met zijn toebehoren, zo dat zelve reilt en zeilt en dat voor de som van 390 kar. gld zonder meer, namentlijk dat hij dezelve 390 pond zou betalen met 100 pond op meidagen, waarvan de eerste 100 gld zouden vervallen in mei van het jaar 1610 en dat boven het gundt voorschreven is de voorsz. requirant de voorsz. Leendert Jansz.op de voorsz. koop zou aangaan en laten volgen zekere crabschuit mede met zijn toebehoren, gerekend jegens de waarde van 122 pond, welke som de voorsz. Leendert Leendertsz. zou korten en inhouden aan de voorsz. 390 gld ipv gerede penningen, alzo de koop van de voorsz. kaagschuit speciaal daarop was aangegaan en hem requirant dezelfde al had geleverd.

pagina 594 d.d. 05-06-1609.

T.v.v. Hendrik Jansz. Delff wonende binnen dezer stede heeft Eeuwout Huibrechtsz. van der Vliet waard in het rood scharlaken oud ca 48 jr getuigd en geaffirmeerd waar te zijn hoe dat op 22 mei 1609 lestleden (**pagina 595**) vrijdaags te zijnen huize gezeten zijn de voorsz. Hendrik Jansz. met ene Thomas Arentsz, timmerman wonende op Delfshaven en dat dezelfde Hendrik Jansz. hem Thomas Arentsz. aldaar verkocht heeft drie stapels elzen hout te honderd tot 54 pond met expresse conditie dat de voorsz. Thomas Arentsz.=s-maandags d.a.v. de voorsz. koop voor zonnenschijn niet zei of dede aanzeggen dat alsdan dezelfde koop zou van nul en van geender waarde zijn en dat zaterdags aan de voorsz. Vrijdag de voornoemde Hendrik Jansz. te zijnen waards huize gekomen is met Abraham Thijsz. mede van Delfshaven hem requirant afvroeg of zijn hout verkocht was, zeggende hij requirant ja, doch optie als voorsz. verhaald is en dat de voornoemde Abraham Thijsz. daarin geen

goed genoeg nemen en alzo het uit weder bleek, hij requirant hem Abraham Thijsz. de koop van hetzelfde hout heeft aangeboden, indien hij een stoop wijn wilde ten gelage geven en dat zoverre de voorsz. Thomas Arentsz. de koop voor zonneshijn op maandag als toen toekomende niet dan nuncieerde of aan zeide waarover de voorsz. Abraham Thijsz. 2 stopen wijns presenteerde te betalen indien hij hem die koop in dier voegen wilde toezeggen en dat over zulks de koop tussen hem requirant en de voorsz. Abraham Thijsz. op diezelfde conditie is geaccordeerd en vastelijk overgegeven, wasarop zij malkanderen de hand gegeven en de koop alzo bevestigd hebben. Verklaren eindelijk dat (**pagina 596**) de voorsz. Thomas Arentsz >s-maandags als voor de koop van hetzelfde hout voor zonneshijn heeft afgezegd.

pagina 596 d.d. 08-06-1609.

T.v.v. Jan Gerritsz. schipper hebben Adriaan Willemsz. van der Elst en Leendert Jansz. van Delft verklaard dat zij deposanten in de jare 1607 omtrent Amsterdamse Kermis binnen Amsterdam gekocht hebben zeker smalschip groot omtrent 36 lasten genaamd St Joris met zijn toebehoren zo hetzelfde reilende en zeilende was voor de somma van 1600 gld de ene helft gereed en de andere helft te betalen een jaar na datum van de koopdag. Verklaren mede dat op het uitreden van het voorsz. schip aan onkosten gevallen zijn 290 gld. Op welk smalschip zij deposanten tot schipper gesteld hadden Jan Gerritsz. requirant voornoemd, dienvolgens is hij requirant met het voorsz. schip omtrent 14 dagen na de voorsz. koopdag uit het kleine zeil gegaan naar haar sel of naar de winden bevracht zijn door Hans Coster koopman wonende Hamburg en komende omtrent Perdolen is hij requirant van zekere schepen van de koning van Zweden aangeranst geweest dewelke hem schip en goed afhandig gemaakt hebben en hem met zijn scheepsvolk aangezet op Coerland (**pag. 597**) en verklaren dat zij deposanten nog ook de requirant in het minste van het verloren schip en goed geen genot of profijt gehad of genoten hebben.

pagina 597 d.d. 11-06-1609.

T.v.v. Leendert Cornelisz. Crujck schipper van een koopvaardij schip genaamd de Hazewind hebben Jacob Jacobsz. van Rotterdam oud ca 28 jr stierman, Arent Arentsz. timmerman oud ca 23 jr, Thonis Cornelisz. hoogbootsman oud ca 27 jr, Claas Jorisz. Cock oud ca 42 jr Belleman Cornelisz. bootsgezel oud ca 37 jr, Jacob Pietersz. trompetter oud ca 24 jr, Abraham Jacobsz. van Cleeff oud ca 20 jr allen in die kwaliteit de laatste gedane reize gevaren hebbende met de voorsz. Leendert Cornmelisz. verklaart geaffirmeerd waar te zijn dat zijlieden op de 25e mei lestleden van St Rubus ter zeil zijn gegaan de wind omtrent ZZW met 2 schotse schepen wel gemonteerd en dat op de 27e mei d.a.v. haar grote ree in stukken gebroken is, groot zeil alzo geschalgeerd is geweest en zijlieden nochtans niet tegenstaande het gunt voorsz. is haar uiterste devoirs en naarstigheid deden om met de voorsz. schotse schepen in compagnie te blijven en dezelve te volgen, ook het zeil gerepareerd en aan de ree wederom gebracht hebben (**pag. 598**) en dat zijlieden >s-nachts d.a.v. van de voorsz. twee schotse schepen versteken zijn en dezelve vermist hebben. Voorts dat zijlieden daags daaraan voormiddag in de wind van haar gezien hebben een schip hetwelk naar hen toe voor de wind kwam zeilen, hetwelk zijlieden meenden dit een van de schotse schepen waren en alzo hetzelfde henlieden onder wijlen maken bemerkten dat het een vrij beuijtschip of zeerover was zijlieden haar zeilen genat en alle mogelijke extreme diligentie weer gedaan hebben hetzelfde te ontzeilen, dienvolgende bemerkende dat zij het perikel van het nemen niet konden ontgaan of ontzeilen, een ieder zijn neerstigheid heeft gedaan om zijn goed te versterken, dat mede Claas Jorisz. voornoemd binnen scheepsboord twee pakjes met goed door last van de schipper zeer heimelijk verborgen heeft op alzulke plaats daarvoor dees tijd meer koopmansgoederen verborgen waren geweest, welke Claas Jorisz. lange tijd bij hem requirant gevaren en niet dan alle trouwigheid over hem bespeurd heeft, dat mede niemand van het scheepsvolk bewust was dat de voorsz. pakjes te scheep waren dan alleen de stuurman Jacob Jacobsz. Claas Jorisz. en de requirant allen voornoemd zulks zijlieden van de vrijbuiters zijn aangeranst en geëxpungeerd en dit voor vier van haarlieden scheepsgasten gedrongen zijn geweest over te gaan met het voorsz. vrijbuitersschip en ipv hetzelfde (**pag. 599**) 18 of 19 mannen uit het schip van de requirant over genomen en aldaar drie dagen vervolgens gebleven zijn onderzoekende zeer scherpelijk zo bij nacht als daags. Voorts dat de voorsz. schipper binnen het schip van de vrijbuiters continnelijkste geweest is omtrent twee nachten en drie dagen alzo zij van meninge waren het goed en het schip van de schipper voor prijs te houden, dien volgens hebben de voornoemde beuiters de zeilen van de ree gesneden en al dat haar gadinge en gediensig was, geplunderd en ten laatste de voornoemde requirant door het ootmoedig smeken en bidden van hetzelfde schip hetwelk zijlieden in haar geweld hadden, hem geschonken en gerestitueerd hebben, verklaart eindelijk Claas Jorisz. alleen dat hij wederom het scheep komende de plaatsen alwaar de

pakgens waren verborgen en onderzoekende dezelve pakgens gemist hebben, dat zijlieden met dezelfde pakgens zo getrouwelijk hebben gehandeld, gelijk men met koopmansgoederen schuldig is en behoort te handelen, zo waarlijk moest haarlieder god almachtig helpen.

pagina 599 d.d., 26-06-1609.

Interrogatorium om daarop t.,v.v. Cornelis Aartsz. Kievit pachter van de bierimpost c.s. en de officier (**pag. 600**) met henluiden als gevoegden te horen en te examineren Barthout Barentsz. Veris oud ca 45 jr en Sybrant Cornelisz. Steertgen. Eerst Barthout Veris of hij deposant op de 25e mei lestleden niet is geweest in het gezelschap van Cornelis Aartsz. Kievit, Jan Fransz. en Wouter Knol requiranten met henluiden te varen over de Maas. Verklaart ja bij den eed als schutter.

Of de requiranten voornoemd niet zijn gegaan in het huis van Gerrit Dirksz. van der Wolff daar tegenwoordig in woont Jan Centen bier tappende persoon met de kleine maat.

Verklaart ut supra dat hij is blijven staan voor de deur.

Of de voorsz. Jan Fransz. toen ter tijd niet is gaan peilen het bier hetwelk aldaar in de kelder lag en uit de kelder komende en het bier met een rietje gepeild te hebben, of de waardinne hem Jan Fransz. vroeg hoeveel bier dat er op was.

Verklaart dat Jan Fransz. het bier in Jan Centens kelder leggende, heeft gepeild en dat hij de waardin heeft horen vragen hoeveel biers dat er nog op was.

Te vragen of hij deposant niet van daar gescheiden is met de drie requiranten voornoemd om naar Overmaas te reizen, gelijk zij ook met de anderen gereisd zijn.

Verklaart dat hij deposant vandaar is gegaan met de drie requiranten naar het hoofd huisgen alwaar zij lange met de andere zaten en verwachten een schuit also het zeer kwaad en onstuimig weder was.

pagima 601. Wat tijd zijlieden tezamen en gelijkelijc wederom komende overgezet zijn tussen het Hooft en de nieuwe woning, gaande hij deposant met Wouter Knol en Jan Fransz. voorsz. uit blijvende de voorsz. Cornelis Aertsz. Kievit achter om zijn genoeg te doen.

Verklaart dat zijlieden tussen 't Hooft en de nieuwe woning aangezet zijnde omtrent der zonnen ondergang tussen 8 en 9 uur hij deposant met Wouter Knol voorsz. uit gegaan is en dat Jan Fransz. een weinig achter zijnde haarlieder beiden mede volgde blijven Cornelis Kievit om die hoek van het huis van Gerrit Dirksz. van der Wolff zo hij deposant raamt om zijn genoeg te doen.

Gecomen zijnde omtrent het huis van Jacob van Cleeff of hij deposant niet hoorde roepen en ommeziende bemerkte dat Cornelis Aertsz. Kievit haarlieder weuijffde en riep waar naar zij terug zijn gegaan naar de voorsz. Cornelis Kievit die voor zekere schuit stond daar in lag een half vat met een klein tonnetje bier in een zeil gewonden.

Verklaart de inhoud van dit artikel waar te zijn en dat hij deposant met Wouter Knol en Jan Fransz. gegaan is naar Cornelis Kievit dewelke zij vonden staan voor zekere schuit daarin lag een half vat bier een tonneke bier zijnde bedekt of gewonden in een zeil tot ampliatio van zijn verklaring dat hem deposant als hij na Cornelis Kievit toeging, omtrent de herberg van Kievit bejegt is Bastiaan Pietersz. zoon van Pieter de Boter rood in het aangezicht ontsteken zijnde, dewelke hij deposant vroeg wat er te doen was en daarommet haar riep en weuijffde, antwoordde zeide daarvan niet te weten.

Sijbrant Cornelisz. Steentgen verklaart gezien te hebben dat Bartout Veris zijnde omtrent het huis van Jacob van Cleeff met Wouter Knol en Jan Fransz. werde geroepen en geweiijffde door Cornelis Kievit staande voor de schuit van Pieter de Booter in welke schuit hij heeft zien liggen een half vat bier gedekt met een zeil en dat zijlieden na de voorsz. Kievit (**pag. 602**) toetraden Interimhem Veris ontmoet de zoon van Pieter de Booter dewelke door Veris gevraagd werd wat er te doen was daarom hij geroepen werd en hem antwoordde zeide dit niet te doen.

Wat personen toen ter tijd bij of omtrent de schuit waren.

Verklaarde toen Kievit bij de schuit staande, hij deposant met Wouter Knol en Jan Fransz. daar bijkwamen, dat ten zelver tijde Sijbrant Steen mede daarbij kwam treden, met welke hij deposant ginds weder daar bij de schuit ging wandelen, zonder dat uit eerst aankomen meer personen daar bij waren, zegt dat te zelfder tijd de huisvrouw van Jan Centen met zekere dienstmaagd voor haar deure staande en zekere personen van de herberg van Kievit.

Sijbrant Steen verklaart dat hij deposant daar eerst bij was, daarna kwamen Baertout Veris, Jan Fransz. en Wouter Knol geroepen zijnde door Cornelis Kievit.

Of mede door niemand van de excijssenaren werd gevraagd wie dat de voorsz. schuit toebehoorde en wat daarop voor antwoord werd gegeven.

Verklaart hiervan geen kennisse te hebben.

Sijbrant verklaart dat Pieter de Booter gevraagd zijnde wie de schuit toebehoorde daar bier in was

bevonden, antwoordde zeide dat dezelve hem (denoterende zijn eigen persoon) toebehoorde. Of Pieter de Booter niet zeide dat hij met het bier over de maas wilde en vermocht te varen waarin de excijssenaars niet wilden consenteren of bewilligen ten ware bij haarluiden noemende de persoon of personen welke hij Booter (**pag. 603**) hetzelfde zou leveren, hetwelk hij weigerich was te doen, zeggende hij Booter dat het haarluider excijssenaars niet roerde.

Verklaart dat Booter zijn schuit dewelke gemeerd lag aan de koopvaardij buis van Jacob Goetijd poogde los te maken, zeggende dat hij met het bier overmaas wilde varen en alzo hij was en begeerde te zeggen waar hij deposant het bier lossen en aan wie hij hetzelfde leveren zou zijn, de excijssenaars weigerig geweest de voorsz. Booter zijn schuit te laten volgen.

Verklaart ut supra.

En of hij deposant gezien heeft dat zij excijssenaars de schuit vast hielden Interim nemende hij Booter in zijn hand een haakboom onder met een ijzeren pin stotende en daarmede na Jan Fransz. dewelke onder de boom gekomen zijnde, heeft hem dien ontweldigd en gedemanueerd.

En of hij deposant gezien heeft dat zij excijssenaars de schuit vast hielden interim nemende hij Booter in zijn hand een haakboom onder met een ijzeren pin stotende en daarvan mede naar Jan Fransz. dewelke onder de boom gekomen zijnde, heeft hem dien ontweldigd en gedemenuerd.

Verklaart dat de excijssenaars de schuit vast hielden zonder dezelve te laten volgen alzo de voorsz. Booter en zijn woorden varnerende zeggende eerst met het bier over maas te willen varen en daarna hem eigen toe te komen.

Zegt mede waar te wezen en gezien te hebben dat Pieter de Booter Jan Fransz. met een ijzeren haakboom onder met een pinne meende te stoten, welke boven hem door Jan Fransz. afhandig gemaakt en gedemanueerd is nu Sijbrant verklaart mede dat hij Pieter de Booter heeft horen zeggen dat het bier hem toekwam en hem eigen was. Voorts verklaart toto ut supra.

Of dien volgen hij Pieter de Booter de boom hem afhandig gemaakt zijnde, niet uit zeker tresoortgen staande voor in de schuit gehaald heeft een opsteker, met de welke hij andermaal jegens de voorsz. Jan Fransz. intrad, waarna Jan Fransz. door vrezen tot zijn lijfs defentie zijn poniaard ontblootte.

Verklaart mede gezien te hebben dat Pieter de Booter als voren hem ontweldigd zijn uit zeker tresoortgen voor uit zijn schuit gelangt heeft zeker mes met hetwelk hij op Jan Fransz. intrad zeer tierende en barende, waarop Jan Fransz. antwoordde gij oude Rabaut wilt gij dat gat uit zo zal ik U toekomen en zijn poniaard ontblotende, dreigde dezelve daar mede zonder nochtans dat hij de voornoemde Booter verachte? of zo na was dat hij hem op het hart mocht zetten.

Sijbrant verklaart hiervan geen kennis te hebben.

(pagina 604) Eindelijk hen deposanten generalijke af te vragen, wat zij meer van deze zake gezien of gehoord hebben.

Zegt en verklaart dat Pieter de Booter zijn mes werd afhandig gemaakt door Bastiaan Pietersz. zijn zoon, waarna de voornoemde Booters huisvrouw hetzelfde van Bastiaan voorsz. bekomen hebbende zeide gij stuk schelm, waar ik nu een man zowel als ik een vrouw sij Ik zou dat mes U in Uw hart omdraaien.

pagina 604 d.d. de leste juni 1609.

T.v.v. Willem Jorisz. schipper hebben Arij Jacobsz oud ca 25 jr en Jacob Claasz. oud ca 22 jr met de requirant op de leste reis gevaren hebbende, bij solemnele ede verklaard dat zijlieden op 18 dezer presenten maand van Vlamburger Hooft hare koers gezet hebben, ZO naar Soan en dat haar stierman Douwe Jansz. de koers deed veranderen in ZZO en zuid ten oosten waarinne de schipper niet wilde consenteren, maar hetzelfde zeer tegen hield, doch alzo de stierman zei dat zijlieden voorsz. zouden geen nood hebben, alzo zij dezelve al waren gepasseerd, hebbende de streek in koers gehouden in zulken voege als de stierman haar belastende aan te gaan en komende op Haasberger zand hebben aldaar met mooi en goed weer de wind NNO zijn schip en goed verloren.

pagina 605 d.d. 04-07-1609.

Maarten Claasz. constabel geweest zijnde op het schip genaamd de groene Papegaai daar schipper op was Jan Barten, dewelke gehoord en geëxamineerd zijnde op zekere attestatie onder zijn hand voor nts gepasseerd bij forme van recollement luidende hetzelfde attestatie van woorde tot woorde als volgt Op heden de 23e juni 1609 compareerde voor mij Jan Leendertz. Schouten 12 juni 2011n nts publiek bij den Hove van Holland geadmitteerd Maarten Claasz. constabel geweest op het schip genaamd de groene papegaai daar schipper op was Jan Barten voorsz., toen ter tijd tot Calis in Frankrijk verklaart bij attestatie tvv Anthonis Jansz. Gouwenaar geweest zijnde scheepstimmerman op de voorsz. schepe, dat hij was expresselijk renuncieerde van zijn ondertekening die hij gedaan heeft onder de attestatie gemaakt op de voor schepe en ondertekend zijn bij het gemene scheepsvolk

belangende dat de requirant zekere kwetsure gegeven zoude hebben aan ene Barent Barentsz. en andere onbehoorlijkheid in de voorsz. schepe bedreven te hebben gelijk dezelve abusieve attestatie medebrengh. Verklarende hij attestant daarvan niet te weten noch geen getuigenis daarvan te kunnen geven, maar dat de schipper hem attestant daarna toegepersuadeerd (persuaderen = overtuigen) en wijs gemaakt heeft (**pagina 606**) dat hij hetzelfde wel mochte doen van horen zeggen, daartoe hij attestant door slechtigheid is gecomoveerd geworden, menende dat hij anders niet had getekend dan dat hij zulks van horen zeggen had verstaan. Verklaart desniettemin enige wel zondige ondertekeninge gedaan te hebben om aan zijn huur te geraken, zonder enigszins te weten, gehoord, gezien of het 5 pond is geweest te hebben daar de voorsz. Barent Barentsz is gekwetst en dat nu het ondertekende geschrift is gesteld zonder weze geschied, maar achterwaart hij attestant voor de waarheid, dat de requirant hem eerlijk, vromelijk en getrouw op de reis heeft gedragen en zijnen dienste als een jongeman met ere toestaat te doen, dat hij mede Marcus Marcusz. die het voorsz. geschrift dus kwalijk luiden met hem attestant ondertekend heeft, dikmaals heeft horen zeggen en bekennen dat hij dezelfde ondertekening deed om zijn huur van de schipper te bekomen en voorders niet. Verklaart nog waar te zijn dat Lourens Belling op het voorsz. schip gekomen is omtrent de 20e maart lestleden ten welken tijde al geschied zouden moeten wezen het gundt in de abusive attestatie verhaald is, over zulks de voorsz. Louis Belling de voorsz. attestatie mede van horen zeggen heeft ondertekend het gundt voorschreven is. Verklaart hij attestant waar te wezen presenterende het zelve breder bij ede te sterken des verzocht zijnde.

pagina 607. Heeft daarop nadat hem dezelve van worde tot worde was voorgelezen bij solenmele ede verklaard daarbij te persisteren en de inhoud van dien waar te zijn.

pagina 607 Eodem die = 04-07-1609.

Interrogatorie t.v.v. Anthonis Jansz. scheepstimmerman burger van Rotterdam om daarop bij ede te examineren Hendrik Cornelisz. burger dezer stede Schiedam, oud ca 20 jr. Of niet waar is dat hij deposant in auguistus 1608 voorleden onbehaald in de juiste dag tot Ligorne in Italië op het schip van Jan Bart genaamd de groene papegaai gekomen is en met dezelfde verzeild tot Lisboa, van Lisboa weder op Ligorne en vandaar op Calis Malis. Heeft bij solemnele ede verklaard ja.

Of de requirant niet als timmerman alle de voorsz. reizen met de voorsz. Jan Barten heeft gedaan.

Verklaart ja ut supra.

Of de requirant hem altoos binnen scheepsboord niet eerlijk en vredelijk gehouden en gedragen heeft en zijn werk en officie wel en behoorlijk waar genomen.

Verklaart dat de requirant hem altoos binnen scheepsboord vroom en eerlijk gekweten heeft en dat hij deposant geen kwaad van hem weet te zeggen.

pagina 608. Of hij weet of gezien heeft dat de requirant ene Barent Bartensz. stierman van hetzelfde schip gekwetst heeft.

Verklaart dat niet te weten noch binnen scheepsboord van iemand van de maats gehoord of verstaan te hebben dat de requirant de stierman zou gekwetst hebben.

Of hij mede niet weet dat nadat de requirant tot Calais van het schip gegaan was, de schipper een schrift tlv de requirant door zijn jonge dede schrijven en door verscheidene van het scheepsvolk ook deed tekenen.

Verklaart de inhoud van dit artikel waar te zijn en in zulken voege geschied.

Of hij deposant niet veel van de maten die getekend hadden, daarna heeft zien en horen zeggen, dat de schipper haar tot de ondertekening gedrongen had en gepersuadeerd en dat zij getekend hadden om aan haar huur te geraken, maar dat het niet zulks was als de schipper doen schrijven had.

Verklaart ja en dat de schipper verscheidene maten gedrongen heeft het schrift te tekenen, zeggende en dreigende dat hij diegene die onwillig was en dit niet begeerde te tekenen niet een penning van de huur zou geven.

pagina 608 d.d. 14-07-1608.

Interrogatorie om daarop t.v.v. Mr Franchois Persijn dr in de medecijnen tot (**pag. 609**) Dordrecht om bij ede gehoord en geëxamineerd te worden Cornelis Stoffelen van Montfoort timmerman oud ca 60 jr. Eerstelijk of hem deposant nog niet is indachtig of kennelijk dat enige jaren geleden hij deposant gerepareerd, vermaakt of verruimd heeft zekere houten heining, staande in de tuin van hem requirant alhier in het Groene weegje, wezende de scheijtheining tegenwoordig van de voorsz. tuin des voorzegde requirants en de huisinge, tuin of erf van Cornelis Jansz. van Delff.

Verklaart bij ede als poorter dat hij omtrent geleden de tijd van 9 jr de heining in dit nevenstaande artikel gementioneerd, heeft gerepareerd naar zijn beste onthoud.

Tot wiens requisitie of verzoek hij deposant de voorsz. heining vermaakt of gerepareerd heeft en wie

hem deposant daarvan geloond en betaald heeft en of hij deposant niet weet of onthouden heeft hoeveel jaren dat hetzelfde geleden is.

Verklaart hetzelfde geschied te zijn door verzoek zo hij meent van de voorzegde requirant die welke hem daarvan ook betaald en geloond heeft.

Item toen hij deposant dezelfde heining was reparerende of vermakende of hij deposant alstoen uit haar plaatse verzet of gesteld heeft, dan of de palen daar dezelfde heining tegenover genageld was en haar zelve plaatse zijn blijven staan of niet.

Verklaart dat hij maar alleenlijk de heining heeft gerepareerd en de palen in het alderminst niet heeft verzet, maar dat dezelfde op haar plaats zijn blijven staan.

pagina 610 d.d. 21-07-1609.

Compareerde Cornelis Haringsman wonende in den Briel rechterlijk gedaagd zijnde en heeft t.v.v. Esaias de Tuwart tafelhouders tot St Geertruyt den Berge verklaard en verklaarde mits deze bij solemnele ede dat de penningen begrepen in zekere schuldbrief door de requirant op 14-04-1608 tbv de comparant voor schepenen van Geertruyt den Berge verleden, hij comparant hetzelfde van wege en uit de naam van de requirant gedebourseerd heeft aan Cornelis Balbiaan.

pagina 610 d.d. 23-07-1609.

Sr Bertram du Verger luitenant bij Sr Berniste kapitein van de franse infanterie in garnizoen alhier t.v.v. Margarita van der A femme de Heijman Corstiaansdr. van der Mast verklaart dat op de 17e juni gepasseerd om 9 uur etc. Acte in het frans gesteld.

pagina 611 d.d. 28-07-1609.

Aaltgen Jorisdr. JD oud ca 31 jr en Willempgen Jorisdr. oud ca 28 jr gehuwd met Vas Cornelisz. tijkwerker hebben t.v.v. Cornelis Jansz. van Delff verklaard en geaffirmeerd waar te zijn dat zekere oude heining gestaan (**pag. 612**) hebbende tussen de requirant en dr Francois Persijn wezende te dien tijd het scheid van haarlieder erven, bij haar deposanten geheugenisse en memorie is uitgerooid en in het geheel weggenomen geweest en een nieuwe heining wederom gesteld werde, haar deposanten onbekend door wie of wiens last dezelfde heining werd gemaakt. Verklarende voor redenen van wetenschap dat dezelfde heining zo oud en vergaan was, dat niet een nagel plank of paal bekwaam is geweest tot gebruik of reparatie van de nieuwe heining in kwestie, ja dat dezelfde oude heining zo ontsteld en vervallen was dat zij deposanten daar menigmaal door en overliepen. presenterende hetzelfde te allende tijde bij ede te bevestigen.

pagina 612 d.d. 30-07-1609.

T.v.v. Sijmon Melchiorz. Veris als getrouwd hebbende Lijsbeth Adriaansdr. nagelaten weduwe van Claas Hendriksz. in zijn leven schipper heeft Pieter Cornelisz. Keeloff oud ca 38 jr getuigd en verklaard bij solemnele ede waar te zijn dat hij deposant omtrent 4 jr geleden onbehaald in de juiste tijd door last en onthield van Claas Hendriksz. voornoemd, gebracht heeft tot Ouderschie in de herberg van de Swaan zeker groot pakket van papier, hetwelk niet goed gevuld was en wel vast tezamen gebonden was, hetwelk hij deposant in de Swaan voorsz. aan twee (**pag. 613**) vrouwspersonen heeft behandigd, volgens het bevel van Claas Hendriksz. die hem deposant gezegd had dat hij hetzelfde pakket zou overgeven aan twee vrouwspersonen die hij in de Swaan te Overschie zou vinden, waaraan de jongste van henlieder beiden het voorsz. pakket naar zich nam en heeft de voorsz. Pieter Cornelisz. nog getuigd dat die voorsz. twee vrouwspersonen hem twee bieren deden tappen die zij betaalden en nog daarenboven geld tot brengloon presenterende, hetwelk hij deposant refuseerde, door dien Claas Hendriksz. hem had belast, dat hij geen geld van haar zou nemen en dat hij haar zou aanzeggen dat Claas Hendriksz. ten 2 uren na noen aldaar tot Ouderschie in de Swaan bij haar zou komen.

Verklaart mede dat de twee voorsz. vrouwspersonen hadden Amsterdamse heucken aldaar zij in de Swaan waren vernacht.

Maartgen Hermansdr zijn huisvrouw (mede comparerende) oud ca 50 jr heeft gedeposeerd en verklaard bij solemnele ede als boven waar te zijn en haar deposante kennelijk te zijn, dat haar voorsz. man zeker pakket, wezende vast toegebonden, gehad heeft, hetwelk zij naar Ouderschie wilde brengen, voor redenen van wetenschap verklaart dat zij deposante haar voorsz. man zeide dat hij zijn dag-huur niet wilde verzuimen door dien het in de zomer was en dat het alstoen wel een stuiver te winnen stond, hetwelk de voorsz. Pieter Cornelisz. (**pag. 614**) wederleggende, zei dat Claas Hendriksz. hem daarvan wel zoude lonen, tonende haar hetzelfde pakket en haar daarmee op de arm kloppende.

pagina 614. de leste juli 1609.

T.v.v. Hendrik Cornelisz. Hartoch schipper heeft Jan Cornelisz. burger alhier ter stede oud ca 26 jr bij

solemnele eed verklaard waar te wezen dat hij deposant wezende als bootsgezel met de requirant in zee onder de buissen bezig zijnde met haring over te nemen op Vrijdag na St Jan lestleden, de kapitein op het convooischip van Rotterdam scheidende uit zijn requirantes schip onder andere zei: Azo gij (denoterende de schipper requirant alhier) nog 2 of 3 dagen onder de buissen blijft moogt mij nog eens spreken eer gij of loopt of bakenen geziende, gevende daar van voor redenen van wetenschappe dat hij deposant te dien tijde stond beneffens de schipper en dat de andere scheepsgasten bezig waren d=een boven en d=ander beneden
pagina 614 d.d. 05-08-1609.

T.v.v. Pieter Willemsz. van Bergen voerman hebben Maartgen Pietersdr. oud ca 54 jr huisvrouw van Theunis Jansz. Back en Lijntgen (**pag. 615**) Gerritsdr. Moolen huisvrouw van Aam Theunisz. oud ca 40 jr verklaard waar te zijn dat zij deposanten op gisteravond tussen 8 en 9 uren de dochter van Willem Jorisz. woonachtig tot Delft genaamd Stijntgen Willemsdr. gevallen was van des requirantes wagen en van dezelfde val ten huize van Willem Fransz. ziek te bedde liggende, gebracht hebben op hetzelfde ongeluk was toegekomen door verzuimenis van de voerman requirant alhier, waarop de voornoemde jongedochter voor antwoord gaf dat het ongeluk buiten de voermans verzuimenisse of schuld was gebeurd en dat hij daarin ontschuldig was, presenterende hetzelve ten allen tijde bij ede te sterken.

Andries van Swieten JG van Leiden oud ca 22 jr, Maartgen Hendriksdr. dochter van Hendrik Willemsz. Juijst oud ca 20 jr en Gooltgen Willemsdr. de dochter van Willem Fransz. oud ca 18 jr hebben verklaard en getuigd waar te zijn dat op gisteren =s- morgens wezende de 4e augustus zijlieden deposanten met meer gezelschap zijn uitgereden naar Maaslant sluis, alwaar op een andere wagen mede gekomen is een zekere jongedochter met name Stijntgen Willemsdr., wezende alleen vergezelschapt met een andere dochter, welke twee jongedochters zij deposanten hebben gehaald aldaar tot Sluis mede herbergen daar zij deposanten waren, dies volgende scheidende van Sluis zijn zij drie deposanten gaan zitten op de wagen die de voorsz. Stijntgen Willemsdr. had afgehuurd en daar zij mede van Schiedam (**pag. 616**) was gekomen en dat de voorsz. Stijntgen Willemsdr. is gaan zitten voor in de cratte van dezelfde wagen bij de voerman, verklarende mede dat zijlieden tezamen en elk van henlieden in het byzonder, mitsgaders de voerman zelfs de voorsz. Stijntgen Willemsdr. dikwijls vermanende en zeide dat zij daar vandaan zou komen en gaan zitten op een bank in het midden van de wagen, die voor haar open stonde, hetwelke de voorsz. Stijntgen Willemsdr. nederleggende zeide dat zij zeer gaarne bij de voerman zat, welke volgens zijn in dier voegen tezamen voorts gereden en komende op de Schipluidense weg omtrent Schipluiden is de voorsz. Stijntgen Willemsdr. voorsz. uit de wagen geschoten in voege dat haar aangezicht door de val bebloed was, zonder dat zij deposanten vast en affirmatievelijk kunnen verklaren of de wielen van de wagen over haar lijf gelopen zijn of niet. Zij affirmeert en verklaart met volkomen kennis der waarheid dat, ten tijde van dit ongeluk in voegen voorsz. gebeurde, de wagen niet stijver of harder voort werd gedreven als behoorlijk was.

Eindelijk verklaren zijlieden tezamen en elk van haarlieden in het bijzonder dat zij de voorsz. jongedochter hebben horen zeggen dat het ongeluk buiten verzuimenisse of schuld van de voorsz. voerman was toegekomen en dat men de voerman daarom ontschuldig zoude houden. Itereren en verhalen hetzelve tot meer malen, presenterende hetzelve te allen tijde bij ede te sterken.

pagina 612 d.d. 07-08-1609.

Dirk Aartsz. oud ca 72 jr en Hendrik Jansz. van Delft oud ca 64 jr beiden inwonende burgers en schutters dezer stede hebben tvv Frans Jorisz. van der Houve bij de eed door hen als schutter dezer stede gedaan verklaard waar en hen deposanten kennelijk te zijn dat Osijer Mattheusz. van der Houve voor de troubles gewoond heeft buiten de Kethelpoort omtrent de voorsz. stede op een huis met een toren (daar jegenwoordig op staat de woning van Aart Schol zalr) welk huis afgebrand is geweest ten tijde als de huize van Mathenesse Spangien en Spierinxhoek afgebrand en gedemolueerd zijn en dat de voorsz. Osijer van der Houve had twee wettige zonen n.l. Mattheus van der Houve en Daniel van der Houve tegenwoordig baljhuv en schout dezer stede voornoemd en dat ook mede henlieden deposanten wel gedenkt?en kennelijk is dat de voorsz. Mattheus en Daniel van der Houve voor de troubles zo lang haarlieder deposanten gedekken om altijd plachten met de houder die haar vader tot de jacht was houdende in het veld op de jacht te gaan, dat ook mede niemand omtrent (**pag. 618**) Schiedam te dier tijde houdende tot de jacht en was houdende dan de heren van Mathenesse en Spangien en de voorsz. Van der Houve. Eindelijk verklaren de voorsz. deposanten dat de voornoemde Daniel van der Houve (als ook mede zijn kinderen) nog dagelijks hetzelve continueren en met de houder? ter jacht gaan. Voor redenen van wetenschap verklaarde de voorsz. Dirk Aartsz. dat het huis

van de voorsz. Arent Pietersz. zijn deposantes vader stond naast aan de Kethelpoort en dat hij dagelijks met Matheus- en Daniel Osijers zonen als met zijn speelgenoten converseerden en ommezingen.

Hendrik Jansz. verklaart voor redenen van wetenschappen dat hij dikwijls met zijn vader ten huize van Osijer Matheusz. frequenteerden en dat zijn vader (wezende een weijman?) dikwijls met het roer in het veld ging en de voorsz. Daniel van der Houve met het roer heeft leren schieten en lange tijd goede kennis en conversatie met malkanderen hebben gehouden.

(pagina 618) d.d. 07-08-1609.

t.v.v. Willem Mauritsz. scheepstimmerman hebben Machteld Dirksdr. huisvrouw van Marinus Willemsz. smith oud ca 56 jr, Leentgen Dirksdr. JD oud ca 25 jr en Annetgen Pietersdr. de dochter van Pieter Suijcker oud ca 20 jr verklaerd en getuigd waar te zijn het gundt vltg en eerst de voorsz. Machteld **(pag. 619)** Dirksdr. zegt dat op dinsdag lestleden acht dagen de requirant is komen gaan over de rode brugge nabij het huis van Leendert Hendriksz. zeilmaker wiens huisvrouw voor haar huis bezig was met boeten en zijnde omtrent het huis van Haastgen Doene (Beijensz.) is de requirant weder terug gekomen naar Annetgen Pietersdr. huisvrouw van Leendert Hendriksz. voorsz. dewelke van het boeten opstaande in haar huis is gegaan en van de requirant vervolgens geweest tot op de dorpel van haar huis en zegt dat de requirant met zijn voet tweemaal naar de voorsz. Anna Pietersdr. schupte, zonder nochtans te weten of zij door de requirant geraakt werd of niet, waarna de requirant daar vandaan is gegaan en naar het einde, dewelke Leendert Hendriksz. nat ging, hetwelk zij deposante ziende, zeide tegen Annetgen Pietersdr. dat zij haar man zou terugroepen. waarop zij antwoordde het ene raakt u niet, wilt gij zulk volk voorstaan, wilt gij dienen voorstaan. Leentgen Dirksdr. en Annetgen Pietersdr. verklaren dat de requirant gaanden voorbij het huis van Leendert Hendriksz. wegens deszelfs huisvrouw zei hebt gij nu geen die men in U waart, verhaalt hetzelfde nog eens of twee malen, waarop zij antwoordde neen wij vaar, neen wij Voorts zeggende jegens haar dat zij hoerachtig en diefachtig was, waarop de huisvrouw van Leendert Hendriksz. zei tegen de requirant dat hij zou op Sluijs gaan en dat men hem daar wel zeggen zou wat hij voor een man was.

(pag. 620) De deposanten bij forme van recollemente op haar depositien gehoord zijnde, verklaarden bij dezelve dispositie te persisteren, uitgezonderd de voorsz. Machteld Dirksdr. dewelke verklaarde, dat zij deposante ten tijde als Willem Mauritsz. nar des requirant=s huisvrouw schopte haar op de laan van de rode brugge en daar van daan naar huis gaande, zeide jegens de interpetrants huisvrouw dat zij haar man zou terugroepen, waarop dezelfde jegens haar deposante antwoordde in formele woorden gij stuknvees, staat gij zulk volk voorsz. staat gij dienen voorsz.

pagina 620 d.d. 09-08-1609.

T.v.v. Joost Ariensz. schipper hebben Arie Ariensz. Cagenaar oud ca 40 jr, Leenedert Leendertsz. oud ca n30 jr, beiden wonende binnen dezer stede, zijnde geloofwaardige getuigen, getuigd en verklaard waar te zijn. Eerst de voorsz. Arie Ariensz. dat hij deposant op 29-07 lestleden gekocht heeft van de voorsz. Joost Ariensz. de nombre van 7 tonnen maatjes en diep waters haring zee stuks, iedere ton tot 10 gld min 5 stuivers, te leveren volgens zijn deposantes expres bespreek, goed haring goed geld en dat hij deposant in het ontvang van dien heeft opgeslagen 3 tonnen 2 halve vaten en bevonden dat dezelve gastich en opgelopen en geen leverbaar goed was en overzulk van de voorsz. koop afstand heeft gedaan en dezelve haring wederom aan de voornoemde verkoper geleverd heeft. Leendert Leendertsz. verklaart dat hij als toen in cope was dingende de nombre van 16 en 19 tonnen maatje haring, tezamen uitbrengende 26 tonnen en merkende met openen van dien dat dezelfde haring gastig en opglopick was als voren, maar de koop in zijn geheel teniet gedaan.

pagina 621. Interrogatorie daarop te horen Aachgen Pietersdr. huisvrouw van Pieter de Booter oud ca 79 jr t.v.v. Gijsbrecht Bastiaansz. schoenmaker.

Of niet waar is dat geleden omtrent 8 of 9 jaren, onbehaald in de juiste tijd, zij deposante woonde in een kamer achter het huis van Neel Jansdr. alias Schoon hemmetgen daechs, wonende toentertijd achter op de Haven dezer stede ene Amplonia Jansdr. haar Neel Jansdr. zuster, aldaar kwam vragen naar dezelfde Neel Jansdr. Verklaart ja, zeggende zij deposante dat zij tot Rotterdam was.

Of zij deposante dezelfde Amplonia niet vroeg of zij haar niet begeerde dat dezelfde deposante de boodschap wel zou doen. ja

En of alstoen dezelfde Amplonia met haar deposante pratende onder andere propoosten niet zeide dat zij van Pieter Cornelisz. brouwer in de Aecker tot Delft gekocht had de brief van Gijsbrecht Bastiaansz. die zij Neel Jansdr. schuldig was en haar deposante diezelfde brief vertoonde. ja

pagina 622. Item of zij deposante daarop niet zeide wel, wat wilt gij nu doen Uw zuster uit het huis werpen?
ut supra.

Of Amplonia Jansdr. haar daarop niet antwoordde neen zo zij haar draagt, ik zal haar laten zitten of wonen zo lang zij leeft. Zij mag het huis niet verkopen of verzetten of meer andere diergelijke redenen. Ja

Item of zij omtrent 4 of 5 jaar geleden zij deposante wonende op het Hooft hier ter stede tot haar huis niet genomen is de voorsz. Neel Jansdr. aanbiedende haar deposante het voorsz. huis te verkopen.

Ja en dat tot verscheidene stonden.

Of zij deposante toen niet zeide gij moogt het niet verkopen U zo komt de brief toe. Ja

Of zij Neel Jansdr. daarop niet zeide het huis komt mijn toe, de brieven zijn uit mijn huis gestolen. Ut supra

Of zij deposante daarop niet zeide zo most uw zuster denoterende

(pag. 623) Amplonia voorsz. den dief wezende die heeft mij al over enige jaren de brief getoond en verklaart dat zij die gekocht en betaald had.

Verklaart dat Appolonia voorsz. na het zeggen van het zelve die brief gekocht had en haar deposante dezelfde vertoond heeft, maar zo Neel aangaat. Het letste lid van dit artikel hiervan geen kennis te hebben.

pagina 623 d.d. 18-08-1609.

T.v.v. Jhr Arent van Duijvenvoorde baljuw van Rijnland heeft Magdaleentgen Adriaansdr. oud ca 62 jr huisvrouw van Jan Ariensz. de Zeeuw verklaard en getuigd waar te zijn dat zij deposante op de 3e augustus 1609 is geweest tot Zegwaard onder de parochie van Soetermeer ten huize van Jan Andriesz. Coster zittende des avonds over tafel in de keuken is ene Thonis Hendriksz. geheel dronken en beschonken zijnde gekomen achter op de plaats en erf van Jan Coster en gaan leggende in een raam responderende op dezelve plaats welke overmits de grote hitte open stonde, zeggende Jan Coster dat gij hem wat te spreken hadde en dat hij buiten zou komen, waarop Jan Coster zei dat hij niet van mening was toen buitens te komen, zo hij **(pag, 624)** iet te zeggen had, dat hij des anderen daags zou komen, daarna zeggende tegens zijn huise Neel komt gij dan waarop zij antwoordde ik wilde niet, welke volgende de voorsz. Thijs Hendriksz. zeer veel ongeschikte en vilaine woorden gebruikte, zeggende jegens de voorsz. Jan Coster=s huisvrouwe dat zij was een hoer, een kijvende hoers hoer, willende zij deposante om elke moeite te verhoeden de ramen toe sluitende, heeft zeer furieuzelijke naar haar deposante met een opsteker gestoten en gesneden door de glazen, zulks dat het gemene volk riep dat zij deposante al gestoken of gekwetst, de ramen en vensters gesloten zijnde, zegt dat hij voor aan des voorsz. Jan Costers is gekomen, hem tot meermalen uitdagende en met een opsteker in de hand zeggende Jan komt buiten, ik zal U betalen. Iterende hetzelfde tot meermalen.

pagina 624 d.d. 20-08-1609.

Interrogatorie om daarop t.v.v. Margrieta Claasdr. van der A huisvrouw van Heijman Corstiaansz. jegenwoordig absent zijnde, bij ede gehoord en geëxamineerd te worden Dirkgen Dirksdr. oud ca 26 jr.

Eerstelijk of haar deposante niet indachtig en ten vollen kennelijke dat deze lest voorleden Delftse Kermis welke tussen de woensdag en donderdag >s-nachts **(pag. 625)** tegens de deur van haar interrogantes huizinge ene grote menigte van uit zeker secreet uitgeruimde vuiligheid gegoten en gestort is geweest.

Verklaart ja.

Of zij deposante niet heeft gezien of gelet op enig spoor of merkteken, waarbij men kom zien en bemerken uit wat huis men zulk werk en neringe des nachts gedaan en gedragen had.

Heeft gezien zeker spoor of merkteken door het steegje tot het huis van Hendrik de Cleermaker naaste gebuur van Pieter Cornelisz. houtkramer en zegt dat zij hetzelfde spoor niet verder heeft nagezien.

Item of haar deposante mede niet indachtig is dat op vrijdag d.a.v. geweest zijnde de 19e juni op de rechte middag dat zij interrogante met haar kinderen en haar deposante aan de tafel zat om het middagmaal te houden, hebbende een brood in de hand met een mes om haar en de haren brood te snijden, Pieter Cornelisz houtcrakramer tot haar interroganters huis over haar maaltijd in gekomen is en hem gelaten geheel gram en verstoord te zijn. Verklaart

ja.

En of dezelfde Pieter Cornelisz. tegen haar interrogante niet was (haar eerst op haar rechterarm daar zij het **(pag. 626)** mes in had een sterke slag gevende) dese of in effectie diergelijke woorden gij sacramentse allemanse hoer en straat verken, wat zegt gij dat ik de drek of vuiligheid uit ons secreet

geruimd voor uw deur uitgestort of gegoten heb, Uw pollen mogen het hebben gedaan.

Ut supra.

En of zij interrogante toenmaals niet zeide dat dezelfde vuiligheid uit zijn huis wel gekomen was, doch of dezelve door zijn Pieter Cornelisz. onthield aldaar gestort was dat hem dat zelve best bekend was. Verklaart ja.

Wijders of zij deposante niet gehoord en gezien heeft dat de voorsz. Pieter Cornelisz. haar interrogante zeer atrocelijk (= wreed) was injuriërende en dat hij dezelve tot diverse malen was noemende een hoer, ja een allemans hoer en straat verken en dat zij ook bij alle de wereld daarvoor gereputeerd, geacht en erkend was.

Verklaart dat Pieter Cornelisz. wegens haar interrogante zeer wel injuriërende en vilaine woorden was gebruikende.

(pagina 627) Of zij deposante ook niet gezien heeft dat de voorsz. Pieter Cornelisz. alzulke woorden met haar interrogante hebbende, dezelve in haar huis met een hand of vuist in haar aangezicht geslagen, gesmeten of gestoten heeft en of na zulk smijten of stoten geen lijkteken gevolgd is hetwelk zij enige dagen gedragen heeft.

Verklaart dat zij niet gezien heeft, dat de interrogante gestoten of geslagen werd, door dien zij te dien stonde was gegaan boven op de bovenkamer, maar beneden komende zegt gezien te hebben, dat de interrogante een blauw oog had.

pagina 627 d.d. 26-08-1609.

Contra Interrogatorie om daarop t.v.v. Pieter Cornelisz. van Arckel deze nageschreven personen bij ede gehoord en geëxamineerd te worden.

Eerst Aafgen Gilpertsdr. oud ca 17 jr te vragen of zij op de 19e juni j.l. des nacht op straat is geweest en perfectelijk gezien heeft dat de Interpretant aan Assuarus zijn gewezen knecht enige gegeten brood stukken vuiligheid of drek voor de deur van Grietgen Claasdr. van der A huisvrouw van Heijman Christiaansz. gestort en gegoten hebbende of niet

Verklaart neen.

(pagina 628) Of zij insgelijks daags daaraan perfectelijk gezien en geroken heeft dat daar iet van alzulke vuiligheid ten tijde voorsz. voor des interrogantes door en tussen deszelfs stoepen heeft gelegen of niet.

Verklaart dat zij daags daaraanvolgende de uitgestorte vuiligheid heeft zien liggen voor het huis van Grietgen Heijmens.

Voorts of zij deze voorsz. knecht jegens de voorsz. Grietgen heeft horen zeggen ja ik heb de vuiligheid voor uw deur gestort en gegoten en zal het nog wel meer doen.

Verklaart ja, niet dat hij zeide dat hij hetzelfde wilde wederom doen.

Of zij de voorsz. Grietgen Claasdr. ten tijde voorsz. jegens dezelfde knecht niet stoutelijk heeft horen zeggen gij en uw meesters (met verlof gezegd) hebt de strond voor mijn door gegoten en men behoort hem (nominerende de interrogant) achter een karre langs de straten te slepen en hij behoorde in een achter gat aan de vest te wonen die fielt, die stukke schelms, dien vodde en stukken dief als hij is en diergelijke meer andere calumnieren en injurieren.

Verklaart ja.

(pag. 629) Adriaan Cornelisz. Molswijk notaris oud ca 23 jr te vragen of hij de interrogant duidelijk jegens Grietgen Claasdr. heeft horen zeggen allemanshoer en straatverken en dat zij van een ieder daarvoor bekend is.

Verklaart neen.

Of hij niet heeft gezien dar Grietgen Claasdr. twee of driemaal met een bloot broodmes naar de interrogant gesneden en gestoken heeft, zulks dat zij een gat in zijn mantel stak en hij mitsdien benodigd werde haar van hem te moeten weren.

Verklaart dat Grietgen Heijmens eens naar hem interrogant gestoken en eens over zijn slinke schouder gesneden heeft zonder dat hij deposant een gat in zijn mantel gezien heeft of benodigd was te scheijden.

Mees Leendertsz. oud ca 47 jr en Machteld Huijgendr. oud ca 60 jr te vragen of zij eerder voor Grietgen Claasdr. huis zijn gekomen dan als zij haar raam geopend had en straat gezicht maakte.

Machteld Huijgendr. verklaart dat zij komende uit het portaal van Grietgen Heijmens haar ontmoette Pieter Cornelisz. requirant alhier zeggende veel injuriërende woorden.

Mees Leendertsz. verklaart dat Grietgen Heijmens het raam geopend zijnde riep kracht en geweld in mijn eigen huis.

Of zij Grietgen Claas met de interrogant d=een zowel als d=ander niet hebben horen gebruiken heftige kijfachtige woorden.

Mees Leendertsz. verklaart ja en Machteld Huijgendr. ingnoreert.

(pag. 630) Of zij de interrogant perfectelijk jegens Grietgen Claasdr. hebben horen zeggen Uw man is

een dief van dat hij goed uit mijn vaders schip gestolen heeft, dies maar een pot vuil is gemaakt. Mees Leendertsz. zegt ja en Machteld verklaart zulks niet gehoord te hebben.

pagina 630 d.d. 26-08-1609.

Interrogatorie om daar op t.v.v Margrietgen Claasdr. van der A huisvrouw van Heijmen Corstiaansz. bij ede gehoord en geëxamineerd te werden Adriaan Cornelisz. Molswijk notaris publiek oud ca 23 jr.

Eerstelijk of hem deposant niet kennelijk is dat op Vrijdag in de leest voorleden Delftse kermis weken als geweest zijnde de 19e juni hij deposant op de rechter middag tot haar Interrogante in huis gekomen zijnde aldaar ten zelve huis Pieter Cornelisz. van Arckel niet gehouden heeft en hem genoegd is de tafel aldaar gedekt en de spijs daar nog op staand.

Verklaart dat hij op date als in de tekst ten huize van de Interrogante is gekomen, maar niet gelet te hebben of de tafel gedekt was en dan zag dat de voorsz. interrogante een venezoen (Venisoen= wildgebraad) op haar schoot had liggen.

Of hij deposant niet gehoord (**pag. 631**) en gezien heeft dat de voorsz. Pieter Cornelisz. haar interrogante zeer atrocelijken was injurierende haar tot verscheiden malen noemende een hoer, ja een allemans hoer, een straatverken en dat zij ook bij alle de wereld daar voor gereputeerd, geacht en erkend was.

Verklaart dat Pieter Cornelisz. tegen haar Interrogante onder meer kijvende woorden zei gij hoer of verken maar niet gij allemans hoer of dat zij daar voor bij alle de wereld gekend was.

Item of hij deposant ook niet gehoord en gezien heeft dat de voorsz. Pieter Cornelisz. de voorsz. injuriërende tot diverse malen repeterende en itererende niet mede zeide ja gij zijt een hoer een straatverken ja ik zelve (denoterende zijn eigen persoon) heb U zo dikmaals gebezigd (hetzelve werk met het alder oneerlijkste vocabulum en woord noemen) als ik gewild hebbe.

Verklaart dat Pieter Cornelisz. zeide gij hoer ofte verken, gij waart zo dronken toen gij tot mijn broer tot Schoonhoven waart, dat ik al getast hebbe, of zou mogen hebben, wat ik gewild had, maar weet wel dat hij niet zei ik heb U zo menigmaal gebezigd als ik gewild hebbe.

Of ook dezelve Pieter Cornelisz. van het injurieren niet op houden, niet wijders zei ook zo is uw man een dief want hij heeft het goed uit mijn vaders schip gestolen, zulks dat er maar een pot vuil is.

Verklaart dat hij de voorsz. Pieter Cornelisz. in de furie van het kijven hoorde zeggen het woord dief, maar dat hij het zelfde met geen aanwijzigingen en beweerde ook mede dat hij niet zeide daar is een pot vuil gemaakt.

(**pag. 632**) Of hij deposant ook mede niet gezien heeft dat de voorsz. Pieter Cornelisz. alzulke woorden met haar interrogante hebbende, dezelve niet met een hand of vuist binnen haar huis in haar aangezicht geslagen, gesmeden of gestoten heeft of na zulk smijten of stoten geen bloed uit haar interrogantes aangezicht terstond gevolgd is en of hij deposant ook niet gezien heeft dat zij interrogante het lidteken enige dagen daarvan gedragen heeft.

Verklaart dat de interrogante in het kijven met het mes dat zij in de hand had Pieter Cornelisz. op het lijf stiet en dat hetzelfde met kijven meer en wederover bet (=beter) gerezen zijnde, de voorsz. Grietgen Claasdr. met het voorsz. mes de voorsz. Pieter Cornelisz. snede op zijn slinker schouder en dat de voorsz. Pieter Cornelisz. als doen zeide wil ik die hoer of de vacht weder een vuist in haar bakhuis geven, welke vervolgens hij naar dezelfde Grietgen met zijn vuist omtrent haar oog stiet en dat zij Grietgen hetzelfde gevoelen (zonder nood) terstond oprack haar raam en riep moord, moord, ziet hier beurt mijn kracht en geweld in mijn eigen huis, verklaart nog dat al het gundt voorschreven staat is geschied in het bijwezen alleenlijke van hem deposant en de dienstmaagd van de interrogante.

Item of hij deposant de voorsz. Pieter Cornelisz. van haar interrogantes lijf niet gehouden en haar niet enige slagen meer beschut en van haar lijf geweerd heeft en of dezelve Pieter Cornelisz. niet in zijn zak was tastende naar zijn mes, zeggende wil ik die hoer een bruij in haar bakhuis geven.

Verklaart dat de voorsz. Pieter Cornelisz. hem niet meer vervordende de voorsz. Grietgen Claasdr. te stoten of te slaan en dat de woorden in de tekst in voegen als voren verklaard, zijn geschied ook mede dat hij in het minste niet gezien heeft, dat de voorsz. Pieter Cornelisz. naar een mes tastte of hem daarvan enigszins hoorde vermanen.

(**pag. 633**) Item of hij deposant wel bij solemnele ede zou willen verklaren, dat hij niet enige dagen na deze geschiedenis (de voorsz. Pieter Cornelisz. verstaan hebbende dat zij interrogante haar actie van injuriëren wilde institueren door last en bevel van dezelfde Pieter Cornelisz. op haar interrogantes verzocht heeft dat haar gelieven zoude om haar intentie te desisteren, haar belovende dat Pieter voorsz. bij haar zou komen om zijn fouten en schuld tegens haar in presentie van twee geburen of andere eerlijke personen te bekennen.

Verklaart dat hij (verstaan hebbende dat deze kwestie om een strond was toegekomen) uit zijn eigen voorstel hem getransporteerd heeft ten huize van Grietgen Claasdr. om de kwestie te decideren en dat buiten weten van Pieter Cornelisz. zijn huisvrouw of iemand ter wereld.

Ingevalle van ontkenning dat dezelfde Molswijk dan speciaal zal verklaren, dat het gundt voorschreven is bij de voorsz. Pieter Cornelisz. nooit verzocht geweest te zijn en dat hij het zelve proprio suo motu pretatis causa en als om vredes wille uit zich zelve gedaan heeft.

Verklaart ut supra dat hetzelfde door hem is gedaan en ten fine dat vele kosten, moeiten, grote twist en haat daardoor zouden worden belet en geschond.

pagina 634 d.d. 26-08-1609.

Interrogatorie omme daarop t.v.v. Margrietgen Claasdr. van der A huisvrouw van Heijman Corstiaansz. van der Mast bij ede gehoord en geëxamineerd te werden Aafgen Gilpertsdr. oud ca 17 jr, Mees Leendertsz. oud ca 47 jr en Machteld Huijgendr oud ca 60 jr.

Eerstelijk de voorsz. Aafgen Gilpertsdr. alleen te vragen of haar deposante niet kennelijk is dat deze leste voorleden Delftse kermis weken tussen de woensdag en donderdag >s-nachts tegens dezelve haarder interrogantes huizinge een grote menigte van uit zeker secreet uit geruimde vuiligheid gegoten en gestort is geweest en of zij deposante des morgens vroeg op zijnde aan haar interrogantes deur niet aanklopte om haar van t gundt voorschreven is te waarschouwen.

Verklaart ja maar dat een ander haar onbekend aan de deur klopte.

En of zij deposante met haar interrogantes dienstmaagd de deur geopende zijnde aan hetzelfde bevonden als boven het spoor (**pagina 635**) van de afgedropen vuiligheid niet gezocht en gevolgd hebbende dat zelve haar niet van haar interrogantes deure door het kleine steegje bezijden haar huizinge tot op de dorpel van Pieter Cornelisz. huizinge toegeleid heeft als namelijk de voorsz. weg met de voornoemde vuiligheid bestrooid zijnde.

Verklaart ja, vervolgende het spoor tot aan de deur van Pieter Cornelisz.

Ook mede of zij deposante niet gehoord heeft dat zij interrogante wezende met de knecht van Pieter Cornelisz. over de voorsz. vuiligheid voor haar door gestort in woorden, dat dezelve knecht zei ja ik heb het gedaan en zal het nog wel meer doen, haar interrogante bovendien zeer schoffierlijk aansprekende.

Verklaart gehoord te hebben dat de knecht van Pieter Cornelisz. zei gij vuile hoer ik heb het gedaan, maar heeft niet gehoord dat hij zei ik zal het wel meer doen.

Item Mees Leendertsz. en Machteld Huijgendr. te vragen of zijlieden haar gerucht van de voorsz. kijvagine niet mede daarbij of omtrent gekomen zijn gehoord en gezien hebben dat de voorsz. Pieter Cornelisz. zei en tot diverse malen tegen haar interrogante (**pag. 636**) vercleerde en repeteerde zeggende ja gij zijt een hoer en straatverken, ja ik zelve (denoterende zijn eigen persoon) heb U zo dikmaals gebezigd (hetzelfde werk met het aldan oneerlijke vocabulum woord noemende als ik gewild heb.

Mees Leendertsz. en Machteld Huijgendr. verklaren ja in toto

Of ook dezelve Pieter Cornelisz. van het injuriëren niet ophoudende niet wijders zeide Ook zo is uw man een dief, want hij heeft het goed uit mijn vaders schip gestolen, zulks dat er maar een pot vuil is.

Mees Leendertsz. verklaart hetzelfde gehoord te hebben en Machteld Huijgendr. heeft hiervan geen kennisse alzo zij is hardhorend.

Item of zij niet gezien hebben dat de voorsz. Pieter Cornelisz. al zulke woorden met haar interrogante hebbende dezelve niet met een hand of vuist binnen haar huis in haar aangezicht geslagen, gesmeten of gestoten heeft of na zulk smijten of stoten geen bloed uit haar interrogantes aangezicht terstond gevolgd is en of zij ook niet gezien hebben dat zij Interrogante het lidteken enige dagen daarvan gedragen heeft.

Machteld Huijgendr. heeft op diezelfde dag het lidteken gezien, Mees Leendertsz. heeft hierop geen acht geslagen.

pagina 637 d.d. 03-09-1609.

Interrogatorie omme daarop ten rechtelijke verzoek van Pieter Cornelisz. van Arckel houtcramer gehoord en bij ede scherpelijk geëxamineerd te werden Neeltgen Gijsendr. huisvrouw van Pieter Michielsz. ende Jannetgen Govertsdr. oud ca 22 jr.

Eerst of zijlieden in de Delftse Kermis week als op de 18e of 19e juni lestleden onbehaald in de juiste dag >s-morgens vroeg of daarna als Bastiaan en Joseph Arijensz. zonen bezig waren met het maken van de straat bij of omtrent des Interrogantes huizinge perfectelijk gezien en geroken gehad hebben gehad, dat enige gegeten brood stuickende vuiligheid langs de straten aldaar, mitsgaders binnen des interrogantes baalgen en stoepen, ja tot deszelfs dorpel van zijn voordeur toe gestort was ingevalle ja

wie dat dan gedaan had

Neeltgen Gijssendr. verklaart geen kennisse te hebben van het gundt in dit artikel is gesteld.

Jan Govertsz. verklaart niet gezien te hebben dat enige vuiligheid als in den tekst zo omtrent de Interrogantes huisinge als binnen deszelfs stoepen of op de dorpel gestort is geweest, dan zegt en verklaart dat de interrogant dragende twee emmers met water met haar deposante >s-morgens omtrent 4 uren is komen gaan tot zijn huizinge en de voorsz. 2 emmers op de dorpel zijner huizinge mede zette in voegen dat enig water stortte en viel in zekere zaagmolen, hetwelk op de dorpel lag.

Of zij inzonderheid niet hebben gezien en gehoord dat Margrietgen van der A met een heftig boos gemoed ten huize van de Interrogant is gekomen stoutelijk Assuero deszelfs interrogantes (**pag. 638**) gewezen knecht in zijne interrogantes absentie dat hij met zijn meester in de als toen voorleden nacht een grote menigte van gegeten broods stukken en vuiligheid voor haar van der A door de huizinge gezamenlijk gestort en gegoten hadden.

Jannetgen Govertsdr. verklaart dat Margrietgen van der A gekomen is ten huize van de interrogant in deszelfs absentie, zeggende jegens Assuerus deszelfs gewezen knecht dat hij met zijn meester (denoterende de requirant) in de alstoen voorleden nacht zekere vuiligheid tot in textu voor haar deure had uitgestort.

Neeltgen Gijssendr. verklaart dat zij wezende op haar hangkamertje, wel eer gerucht gehoord heeft, maar zegt op de woorden die hinc in die zijn gevallen geen acht geslagen te hebben en daarvan geen verklaringe te kunnen doen en komende zij deposante van het voorsz. hangkamertje heeft gezien en gehoord dat Margrietgrietgen van der A enige redenen hadde in het franchois met zeker franchois soldaat genaamd Nicolas die te venster uit lag.

Of de voorsz. knecht daarop niet zeide dat het onwaarachtig was en of zij daar door vergrammen overzulks met de andere niet geraakte in kijfachtige woorden, zodat Margrietgen van der A onder andere (in haar vorder hoog calumnieren injuriëren voorts waren) in absentie van de interrogant tot verscheidene reizen zeide en repeterende ja overluid riep waar is Uw meester Pieter de Pijpelulleman dien stukke schelm die stukke diefs en hij behoort aan een achter gat aan de vest te wonen en is waardig dat men hem achter een karre de stad uit geselt.

Jannetgen verklaart dat Margrietgen van der A zeer verstoord en heftig vergramd zijnde alle injurieuse woorden als in de tekst voegen , daar bij is dat consistorie volk men behoort hem aan een karre te binden en alsdan de stad uit te geselen.

Neeltgen Gijssendr. verklaart hiervan geen kennisse te hebben.

pagina 639 Jannetgen Govertsdr. alleen nog af te vragen of zij ten voorsz. tijde ten huize van de interrogant op zijn verzoek in zijne voorsz. zijns huisvrouwen absentie (geen dienstmaagd gebruikende) haarluider uit de vaten niet heeft gewassen. Verklaart ja.

Wijders of zij als toen of voorgaande of daarna enige gegeten broodstukken vuilig op de plaats of de privaat aldaar gestort was of niet. Indien ja door wie.

Verklaart niet gezien te hebben dat het zulke vuilig als in de tekst op de plaats of privaat is gestort geweest, maar zegt dat de vuile vaten gewassen zijnde, zij deposante die plaats heeft afgespoeld en het water opgeschapt hebbende, heeft hetzelve in het secreet gegoten, de bril van het secreet afgenomen hebbende door dien dezelve los was en zegt dat er enig vuiligheid voor aan het privaat geraakte, hetwelk zij niet afspoelde doordien zij geen water bij de hand hadde, haar haastig naar huis moste gaan.

pagina 639 eodem die = 03-09-1609.

Contra Interrogatorie om daarop t.v.v. Margriete Claasdr. van der A bij ede gehoord en geëxzmineerd te worden Neeltgen Gijsen huisvrouw van Pieter Michielsz. en Jannetgen Govertsdr, oud ca 22 jr.

Eerstelijk of zij deposante in de lest voorleden Delftse kermis week (als geweest zijnde de 18e juni lestleden) niet gezien en gehoord hebben, dat zij interrogante hebbende verstaan en bij onbedriegelijke (**pagina 640**) merktekenen dat het uitgeruimde secreets vuiligheid dezelve nacht tegen haar deure aan-gestort uit Pieter Cornelisz. houtkramers huis was gekomen, ten huize van dezelfde Pieter Cornelisz. gekomen is gekomen is en mits zijn absentie deszelfs knecht aangesproken heeft, vragende wie de voorsz. vuiligheid tegen haar deur gegoten of gestort had en/of zulks hij zijn meester of de soldaten (te zijnen huize gelogeed) hetzelve gedaan hadden of niet.

Neeltgen Gijsen heeft hiervan geen kennisse.

Jannetgen verklaart dat Grietgen Claesdr. zeide jegens de knecht van Pieter Cornelisz. dat hij met zijn meester in de voorleden nacht de vuiligheid voor haar deur had uitgestort.

En of dezelve knecht doenmaals niet zeide dat zijn meester de zelve voorleden nacht niet thuis maar tot Delff was geweest.

Neeltgen Gijsen heeft hiervan geen wetenschap.

Jannetgen verklaart dat de knecht zeide jegens dinter mijn meester heeft de voorleden nacht in het huis geweest, komt als hij thuis is.

Item of zij interrogante anders zeide dan dat het fielten, guijten, rabauwen ja schelmen waren, die zulke oneerlijk werk gedaan hadden en dat alzulke personen in geen buurt met eren maar achter aan de vest in een achtergat behoorden te wonen, ja waardig waren om achter een karre de stad uitgegeseld te worden.

Neeltgen Gijsen verklaart hiervan niet te weten.

Jannetgen verklaart dat de interrogante zeide waar is die pijpelulleman, die stukke schelms, hij behoort aan de vest te wonen in een achtergat, daar geen mensen ontrent komen, ja achter een karre gebonden de stad uitgegeseld te worden.

pagina 641. Of onder andere injurieuse en smadelijke woorden door de voorsz. knecht tegens haar interrogante uitgesproken hij niet mede zeide ja gij stikke hoers en varken, ik heb het gedaan en zal het nog wel meer doen ook.

Neeltgen Gijsen ingnorant.

Jannetgen heeft de knecht tegens de interrogante horen zeggen Awat deze cluijft den bout \cong kom als de baas thuis is en al had ik gedaan zo most gij het evenwel liegen, gaande daarmede naar de keuken.

En of sommige van de ommestanders dat zelfde horende toen niet zeiden hoort gij wel dat hij het bekend, legt het nu in kennisse

Jannetgen verklaart hiervan niet te weten.

Item Jannetgen Govertsdr alleen te vragen of dat naar dien zij daags de vuile schotels tot Pieter Cornelisz. was wassende of zij niet enige der voorsz. vuiligheid hetzij van het secreet huisken of van enige plaatsen binnen de voorsz. huize gereinigd of schoon gemaakt of enige overblijfselen van alzulke voorzegde vuiligheid, gezien, gehandeld of geroken heeft.

Jannetgen verklaart dat zij >s-morgens ontrent de klok van vier uur de plaats van Pieter Cornelisz. heeft gereinigd en afgespoeld en het water opgeschept hebbende, heeft hetzelve in het secreet gegoten, de bril van het secreet genomen hebbende doordien dezelve los was en zei dat er enige vuiligheid door het omspoelen voor aan het privaat geraakte, hetwelk zij niet af spoelde door dien zij geen water bij de hand hadde en haastig naar huis moste gaan.

pagina 642 d.d. 16-09-1609.

Interrogatorie om daarop t.v.v. Leendert Hendriksz. zeilmaker bij ede gehoord en geëxamineerd te worden Machteld Lambrechtsdr. oud ca 19 jr, Claartgen Huijgendr. oud ca 23 jr, Leentgen Dirksdr. oud ca 25 jr, Annetgen Pietersdr. oud ca 20 jr en Dirk Dirksz. jonge carreman oud ca 19 jr.

Eerstelijck haar deposanten gelijkelijk (behalve Dirk Dirksz.) te vragen of niet waar is dat op een dinsdag achtermiddags zijnde 28 juli 1609 zijn interrogantes huisvrouw achter op de Haven voor haar deur gezeten heeft, bezig geweest zijnde met haar want te boeten en te verzien, zij deposanten alle vier bij haar zittend en haar ontrent zijnde

Machtelt Lambrechtsdr. verklaart ja.

Claartgen Huijgendr. verklaart je.

Leentgen Dirksdr. verklaart te persisteren bij haar depositie gedaan alhier ter secretarie op de 7^e augustus 1609 lestleden.

Annetgen Pietersdr. verklaart dat zij nevens de drie deposanten bij des interrogantes huisvrouw heeft ten dage ut in textu zitten boeten.

En of zij deposanten alle vier niet gezien en gehoord hebben dat Willem Mauritsz. scheepstimmerman daar voorbij gaande zijn interrogates huisvrouw aangesproken heeft in deze manieren hebt gij nu geen dieven in uw want, hetzelfde meermalen repeterende.

Machtelt Lambrechtsdr. verklaart gehoord te hebben dat Willem Mauritsz. scheepstimmerman zei jegens des interrogantes huisvrouw hebt gij nu geen dieven in Uw want. Itererende hetzelfde tot meermalen.

Claartgen Huijgendr. verklaart mede de inhoud van dit artikel waar te zijn.

Annetgen Pietersdr. ut supra.

pagina 643. En of zijn interrogantes huisvrouw met Claartgen Huijgendr. deposante niet terstond opstaande naar binnen haar deur of huizinge toe gingen zijn interrogantes huisvrouw zeggende vriend ik kan uw redenen niet verstaan of ik versta U wat gij zeggen wilt of meent.

Machtelt Lambrechtsdr. verklaart ja.

Claartgen Huijgendr. verklaart dat zij deposante met des interrogantes huisvrouw binnen haar

huizinge is gegaan en dat dezelve zeide zulke of diergelijke woorden zei als in den tekst.

Annetgen Pietersdr. verklaart mede ja.

Voorts of zijn interrogantes huisvrouw in huis gegaan zijnde hij Willem Mauritsz. haar tot binnen haar deur toe niet gevolgd is.

Machtelt Lambrechtsdr. verklaart dat Willem Mauritsz. des interrogantes huisvrouw vervolgde en bleef op de drempel van haar huizinge staan.

Claartgen Huijgendr. verklaart ut supra.

Annetgen Pietersdr. verklaart mede ja en dat Willem Mauritsz. op de dorpel van des interrogantes huizinge bleef staan.

Item de voorsz. Claartgen Huijgendr. en Machtelt Lambrechtsdr. beiden te vragen of zij niet gezien hebben dat dezelfde Willem Mauritsz. zijn interrogantes huisvrouw binnen de deure in haar huize (zonder meer woorden jegens haar gebruikt te hebben als voren) met voeten voor haar schenen geschopt heeft.

Machtelt Lambrechtsz. verklaart dat Willem Mauritsz. des interrogantes huisvrouw voor haar schenen schopte zonder dat dezelve jegens hem meer woorden was gebruikende als omschreven is.

Claartgen Huijgendr. verklaart mede dat des requirantes huisvrouwe door Willem Mauritsz. voor haar schenen geschopt is geweest.

Pagina 644. Nog de voorsz. Leentgen Dirksdr. en Annetgen Pietersdr. alleen te vragen of de voorsz. Willem Mauritsz. naar dien zij weggegaan zijn interrogantes huisvrouwe getraceerd als boven binnen een uur of minder tijds niet wederom gekomen is bij zijn interrogantes huisvrouwe achter in de winkel menende haar wederom (niet tegenstaande zij met de band der naturen gebonden was) te tracteren als boven, zo zij deposanten de deure met geweld niet toe gehouden hadden.

Annetgen Pietersdr. verklaart dat Willem Mauritsz. meende in de winkel te komen en dat Leentgen Dirksdr. de deure toe was houdende.

En of dezelve Willem Mauritsz. toen zijn interrogantes huisvrouw niet schoffierlijke onbeleefdelyk was aansprekende noemende dezelve en dikwijls repeterende ene diefachtige hoere.

Annetgen Pietersdr. verklaart dat Willem Mauritsz. tegens des interrogantes huisvrouwe zeide gij diefachtige hoer en dat hij dit meermalen herhaalde.

Item de voorsz. Dirk Dirksz. alleen te vragen of hij op de voorsz. 28^e juli des achtermiddags buiten de Rotterdamse poorte dezer stede niet heeft gestaan en van verre over het water of over de haven gezien dat Willem Mauritsz. hem interrogant op de kade tussen de eerste timmerwerf en (**pag. 645**) de stad met een blote opsteker zeer furieuselyk naar gelopen en tot binnen de stad toe vervolgd heeft. Dirk Dirksz. verklaart bij ede dat hij geleden ontrent zeven weken op een namiddag tegen de avond wezende buiten de Rotterdamse poorte gezien heeft dat Willem Mauritsz. de interrogant ter plaatse als in de tekst zeer furieus na liep, hebbende iet in zijn hand, zonder dat hij depositant weet of gezien heeft of het een opsteker was dan niet.

pagina 645. Eodem die = 16-09-1609.

Contre Interrogatorie om t.v.v. Willem Mauritsz. scheepstimmerman bij ede daarop te horen en examineren Machtelt Lambrechtsdr. oud ca 19 jr, Claartgen Huijgendr. oud ca 23 jr, Leentgen Dirksdr. oud ca 25 jr, Annetgen Pietersdr. oud ca 20 jr en Dirk Dirksz. jonge carreman oud ca 19 jr.

Op de eerste vrage of alle de voorsz. depositanten (behalve Dirk Dirksz.) te vragen in wiens werk dat zij depositanten waren.

Machtelt Lambrechtsdr. zegt en verklaart dat zij in het werk van Leendert Hendriksz. zeilmaker bezig is geweest.

Claartgen Huijgensdr. verklaart ut supra.

Leentgen Dirksdr. en Annetgen Pietersdr. verklaren mede dat zij in Leendert Hendriksz. werk bezig waren.

Item op het 2^e artikel aldaar verhaald wordt dat de contra interrogant des interrogantes huisvrouw vroeg of zij nu geen dieven in haar want hadde.

Of des interrogantes huisvrouw opstond en met Claartgen Huijgendr. in huis ging zonder een woord te spreken dan of dezelfde daarop niet antwoordde neen ik hebbe hier geen dieven, maar gij zijt een dief, uw wijf is een dief met al uw kinderen.

Machtelt Lambrechtsdr. verklaart dat de huisvrouwe van Leendert Hendriksz. met Claartgen Huijgensdr. in haar huis ging zeggende jegens de requirant Ik versta u niet of ik weet niet wat gij zeggen wilt.

Claartgen Huijgendr. verklaart mede als boven.

Leentgen en Annetgen Pietersdr. verklaren ut supra.

pagina 646. Machtelt Lambrechtsdr. verklaart dat de huisvrouw van Leendert Hendriksdr. noch deze noch diergelijke woorden jegens de requirant heeft uitgesproken.

Claartgen Huijgendr. verklaart als Machtelt Lambrechtsdr.

En of zij als toen opstaande (vrezende hem Willem Mauritsz. contra interrogant daarmede vestoord te hebben) in huis of in haar deure ging, makende nog enige kakelarije.

Machtelt Lambrechtsdr. verklaart neen.

Claartgen Huijgendr. verklaart neen

Leentgen en Annetgen Dirksdr. verklaren als boven.

Op het derde artikel te vragen of des interrogants huisvrouw in huis wezende geen andere woorden gebruikte dan in hetzelfde artikel verhaald staat..

Machtelt Lambrechtsdr. verklaart dat de huisvrouw van Leendert Hendriksz. geen kwade woorden jegens de requirant was gebruikende.

Claartgen Huijgendr. verklaart ut supra.

Leentgen en Annetgen Pietersdr. hebben haar anders horen zeggen.

En of zij daarbij niet zeide dat hij zoude op Sluijs gaan en dat men hem daar wel zeggen zoude wat hij voor een man was en verklaart meer vilijnige injurieuze woorden.

Machtelt Lambrechtsdr. verklaart hiervan niets te weten.

Claartgen verklaart dat niet gehoord te hebben.

Leentgen Dirksdr. en Annetgen Pietersdr. verklaren dat als de contra-interrogant jegens de huisvrouw van Leendert Hendriksz. zeide dat zij een diefachtige hoer was, zij daarop zeide gaat op Sluijs men zal U daar wel zeggen wat gij voor een man zijt.

Op het vierde artikel de voorsz. getuigen te vragen of zij de contra-interrogant binnen des interrogantes huizinge gezien hebben en of hij bleef staan voor de deur of voor de drempel.

Machtelt Lambrechtsdr. zei dat de contra-interrogant stond op de dorpel van Leendert Hendriksz. huizinge.

Claartgen Huijgendr. verklaart ut supra.

Leentgen en Annetgen verklaren dat zij de contra-interrogant niet verder hebben gezien als op de dorpel.

pagina 647. Op het 5^e artikel de voorsz. Claartgen Huijgendr. en Machtelt Lambrechtsdr. te vragen of zij gezien hebben dat hij contra-interrogant des interrogants huisvrouw voor haar schenen geschopt en geraakt heeft en of hij het zelfde in huis dede.

Machtelt Lambrechtsdr. verklaart dat Willem Mauritsz. staande op de dorpel als voorsz. is de huisvrouw van Leendert Hendriksz. voor haar schenen schupte in haar huis wezende.

Claartgen Huijgendr. verklaart in toto als boven.

En of hetzelfde geschiedde zonder meer woorden bij des interrogants huisvrouwe te gebruiken, dan waar (denoterende de contra-interrogant) ik kan u niet als in dezelfde vrage geinsereerd is. Machtelt Lambrechtsdr. verklaart dat zij Leendert Hendriksz. huisvrouwe anders geen woorden heeft horen gebruiken als in de tekst.

Claartgen Huijgendr. verklaart als boven.

Op de zesde vrage te examineren Leentgen Dirksdr. en Annetgen Pietersdr. of zij gezien hebben dat de contra-interrogant des requirants huisvrouw geschopt of in haar huis enigszins aangeraakt of kwalijken getracteerd heeft als mede twijfelachtig in dezelve vragen tot tweemaal is begrepen.

Leentgen en Annetgen verklaren niet gezien te hebben dat Willem Mauritsz. de huisvrouw van Leendert Hendriksz. heeft geschopt.

Item of hij contra-interrogant (na t gunt voorschreven is geschied wezende) ontrent een ure daarna weder gekomen is bij des requirantes huisvrouw achter in de winkel of niet.

Verklaart dat de contra-interrogant weder achter de huizinge van Leendert Hendriksz. is gekomen en dat zij Leentgen Dirksdr. is opgestaan en de deur toegesloten heeft.

Ende wat kennisse zij deposanten van zijn meninge hebben.

Verklaren niet te weten of hij van meninge was in de winkel te komen dan niet.

pagina 648. Item hoe dat hij contra interrogant daar binnen was gekomen alzo gebracht en gezegd werd dat zij deposanten de deure met geweld toe hadden gehouden en ten ware zij deposanten dat niet hadden gedaan, hij contra-interrogant van meninge was des interrogants huisvrouw te tracteren als boven.

Leentgen en Annetgen Pietersdr. verklaren dat de contra-interrogant in de winkel niet is geweest.

Op de 7^e vrage wel te letten en de getuigen voornoemd te vragen met wat discrete en beleefde propoosten des interrogants huisvrouwe gegeven, toegesproken en bejegend heeft.

Verklaren dat zij niet hebben gehoord dat Leendert Hendriksz. huisvrouw de contra interrogant onbeleefelijk aansprak.

Op de leste vrage te examineren Dirk Dircksz. of hij de contra-interrogant naar Leendert Hendriksz. heeft zien lopen met een blote opsteker in zijn hand en wat redenen van wetenschap hij daarvan kan verklaren.

Dirk Dircksz. verklaart bij ede dat hij de contra-interrogant naar Leendert Hendriksz. heeft zien lopen, hebben iet in zijn hand, zonder nochtans gelet te hebben of het een opsteker was of niet. Voor redenen van wetenschappe verklaart dat hij ten tijde als hetzelve geschiedde hij buiten de Rotterdamse poorte gestaan en hetzelve gezien heeft.

En of ten contrarie de contra-interrogant maar naar de stede toegegaan is zonder opsteker en dat Leendert Hendriksz. de contra-interrogant zien kunnen uit zijn zelve niet en keerde en naar de stad toeliep.

Verklaart van de opsteker niet te weten, maar dat hij gezien heeft dat Leendert Hendriksz. voorliep naar de stad en dat de contra-interrogant hem naliep.

pagin 649 d,d, 19-09-1609.

Interrogatorium omme tvv Bartholomeus van der Swaen secretaris tot Poortugaal te horen en te examineren Pieter Ariensz. Leenman oud ca 46 jr schout en Claas Jansz. Waart schepen van Hoogvliet oud ca 57 jr.

Eerst of niet waar is dat zij deposanten met de requirant, mitsgaders ene Cornelis van Dijk procureur tot Schiedam hebben op de 12^e september 1609 na de noon zitten drinken in de herberg genaamd de Boot binnen derzelve stede.

Verklaren bij de eed bij haarlieder de grafelijkheid gedaan, daar geweest te zijn met de requirant mitsgaders Cornelis van Dijk zonder de juiste dag onthouden te hebben.

En of onder andere de voorsz. Van Dijk tegen de requirant niet zeide en verhaalde dat de requirant in de voorwaarde van de desolate boedel van wijlen Gijs Gijsen in zijn leven schout van Hoogvliet valselijk had gesteld en hetzelve haar niet voorgelezen zekere artikelen, waarbij die van de gerechte van Hoogvliet voorsz. beloofden te betalen al zijn meesters pachters daar voor hij requirant als deurwaarder de goederen van zalr Gijs Gijsen in arreste hadden genomen.

Verklaren wel enige kijfachtige woorden gehoord maar niet perfectelijke op dezelve gade geslagen te hebben, zulks dat zij deposanten niet affirmatelijke kunnen verklaren noch te getuigen.

pagina 650 d.d. 22-09-1609.

Contra interrogatorie daar op ten rechtelijke verzoek van Pieter Cornelisz. van Arckel houtcramer gehoord en geëxamineerd te werden Bastiaan Ariensz. oud ca 22 jr en Joseph Ariensz. oud ca 20 jr.

Eerstelijk of zij in de Delftse kermis week als op de 18^e of 19^e juni lestleden des morgens vroeg ten tijde als zij bezig waren met het maken van de straat bij of ontrent des interrogants huizinge perfectelijke gezien of geroken hebben gehad dat enige gegeten broods stinkende vuiligheid langs der strate aldaar mitsgaders binnen des interrogantes baalgen en stoepen ja tot deszelfs dorpel van zijn voordeur toe gestort was.

Verklaren hiervan niets te weten.

Of zij inzonderheid niet hebben gezien en gehoord dat Margriete van der A met een heftig boos gemoed ten huize van de interrogant is gekomen stoutelijk Assuero deszelfs interrogantes gewezen knecht in zijn interrogantes absentie aanzeggende dat hij met zijn meester in de alstoen verleden nacht een grote menigte (**pag. 651**) van gegeten broods stinkende vuiligheid voor haar Van der A door een huizinge tsamentlijk gestoten en gegoten hadden.

Of de voorsz. knecht daarop niet zeide dat het onwaarachtig was en of zij daardoor grammende overzulks met de anderen niet geraakten in kijfachtige woorden zodat Margriet van der A onder andere (in haar vorder hooch calumnieren en injurieren voorts varen in absentie van de interrogant tot verscheidene reizen zeide en repeteerde ja overluid riep Waar is uw meester Pieter de Pijpelulleman, die stukke schelms, die stukke diefs, hij behoort in een achtergat aan de veste te wonen en is waardig dat men hem achter een karre de stad uitgeseld.

Verklaren van dit artikel geen wetenschap te hebben.

pagina 651 d.d. 26-09-1609.

T.v.v. Jan Jacobsz. de Recht oud burgemeester heeft Huijch Woutersz. Bol oud ca 51 jr verklaard en getuigd waar te wezen hoe dat ontrent 3 jr geleden zonder de (**pagina 652**) perfecte tijd onthouden te hebben, de requirant hem heeft gepresenteerd zekere 4 gemeten en ettelijke roeden weilands leggende binnen de heerlijkheid van Heenvliet in huur te geven de hoop des jaars om 20 kar. guldens hem deposant daar neffens presenterende dat hij zou beesten kopen om de voorsz. weiden daarmede

te beslaan, waarvan d'een helft zou komen tot profijte van de requirant en d'ander tbv de deposant, mits dat de requirant het geld van de beesten alleen zoude verschieten en met conditie dat de deposant gehouden zou wezen de beesten waar te nemen, welke presentatie hij deposant niet heeft willen accepteren.

pagina 652 d.d. 02-10-1609.

T.v.v. Maartgen Willemsdr. dr van Willem Jansz. orgelist hebben Stijntgen Francen gehuwd met Pieter Claasz. oud ca 60 jr, Maartgen Cornelisdr. huisvrouw van Leendert Ariensz. oud mede ontrent 60 jr geburen van de voorsz. requirante en Neeltgen Ruttendr. gehuwd met Pieter Cornelisz. van Arckel houtcramer oud ca 33 jr, allen getuigen van gelove wonende binnen dezer stede (**pag. 653**) verklaard en geaffirmeerd waar te zijn dat zijlieden goede kennissen zijn van de voorsz. Maartgen Willemsdr. en dat dezelve een eerlijke en bekwame persone is zonder dat zij in het alderminst van enige oneer of schandaal berucht is dan alleenlijk dat zij met Bertram du Vergen luitenant van kapitein Beauste tegenwoordig tot Elburg garnizoen houdende buiten wettige huwelijke een kind heeft geprocureerd. Wijders verklaart Neeltgen Ruttendr. attestante voornoemd alleen dat de voorsz. luitenant tot haar huis binnen dezer stede is gelogeerd geweest en dat zij in presentie van haar man hem dikwijls heeft horen zeggen dat hij de voorsz. Maartgen Willemsdr. tot zijn huisvrouw zoude trouwen.

pagina 653 d.d. 02-10-1609.

Interrogatorie om daarop t.v.v. Leendert Hendriksz. zeilmaker bij ede gehoord en geëxamineerd te werden Kors Cornelisz. oud ca 24 jr en Dirk Marinusz. smid oud ca 29 jr.

Eerstelijk of niet waarachtig is dat zij deposanten op 28 juli lestleden gezien hebben (te weten de voorsz. Kors Cornelisz. staande met zijn wagen onder de Rotterddamse dezer stede en de voorsz. Dirk Marinusz. staande op de Molenwerf) (**pag. 654**) dat Dirk Dirksz. de jonge carreman van buiten de Rotterdamse poort voorsz. naarstelijk naar binnen toe is komen lopen,

Cors Cornelisz. verklaart ja hem vragende wat er te doen was, daarop Dirk Dirksz. antwoordde daar lopen malkanderen twee na. Dirk Marinusz. verklaart dat hij met drie andere personen staande op de Rotterdamsedijk is komen lopen naar de Hoofdpoort toe.

En of hij Koos voorsz. dezelfde Dirk de jonge Carreman niet vroeg waar dat hij zo naarstelijk liep en of dezelve carreman daarop niet antwoordde kom wilt gij mede buiten de Hoofdpoorte daar wordt er zo geweldig een met een blote opsteker nagelopen dat het (een) wonder is.

Verklaren daarvan niets te wetem.

Item of de voorsz. Dirk Marinusz. staande op de Molenwerf en de voorsz. jonge Karreman mede zeer naarstelijk naar de Hoogbrugge zien lopen niet mede vroeg waarom hij zo zeer was lopende.

Dirk Marinusz. heeft op de Molenwerf niet gestaan.

En of dezelfde jonge Karreman niet mede zeide als boven Com ziet daar buiten de Hoofdpoorte hoe zeer dat er daar een met een blote opsteker vervolgd en nagelopen wordt.

Dirk Marinusz. ignoreert vorders.

Item of zij deposant van de voorsz. jonge Carreman niet verstonden of zelfs gezien hebben wie de vervolgde of naecloper en wie de vervolgde of voorloper was of niet.

Verklaart deze aangaande niet te kunnen verklaren ok mede hiervan geen kennisse te hebben.

Dirk Marinusz. verklaart hiervan geen kennisse te hebben.

pagina 655 d.d. 23-10-1609.

Contra-interrogatorium om daarop t.v.v. Leendert Hendriksz. zeilmaker bij ede gehoord en geëxamineerd te werden Machtelt Dirksdr. gehuwd met Marinus Willemsz. smid oud ca 56 jr, Leentgen Dirksdr. oud ca 25 jr en Annetgen Pietersdr. oud ca 20 jr.

Eerstelijk de voornoemde Machtelt Dirksdr. alleen te vragen waar of op wat plaatse dat zij deposante heeft gestaan toen zij zag dat Willem Mauritsz. naar zijn interrogants huisvrouw was schoppende Machtelt Dirksdr. verklaart dat zij deposante ten tijde als Willem Mauritsz. naar des requirants huisvrouw schopte lag op de laan van de rode brug en daar vandaan naar huis gaande zeide jegens des requirantes huisvrouw dat zij haar man zou terug roepen, waarop dezelfde jegens haar deposante antwoordde gij stukke vlees staat gij zulk volk voorschreven staat gij dieven voor?

Item haar deposanten tezamen en elk byzonder te vragen of zij niet gezien hebben dat Willem Mauritsz. na dat hij des contra-interrogants huisvrouw geschopt had (als voren) weder terug keerde en weder over de robrugge ging of niet.

Machtelt Dirksdr. verklaart dat Willem Mauritsz. ging naar het einde.

Leentgen Dirksdr. en Annetgen Pietersdr. verklaren dit niet te weten.

Ook mede of zij niet gezien hebben dat de contra-interrogant terstrond na deze geschiedenis langs de

zijde van zijn huizinge (**pag. 656**) naar het einde toeging.

En of de voornoemde Willem Mauritsz. niet weder over de Rode brug voorbij zijn interrogants huizinge komende, mede niet naar het einde toegegaan is.

Verklaren tezamen ende gelijkelijc hiervan geen kennis te hebben.

Iten de voorsz. Leentgen Dirksdr. en Annetgen Pietersdr. alleen te vragen of zij gehoord hebben dat zijn interrogantes huisvrouw tegen de voornoemde Machtelt Dirksdr. zeide wilt gij zulk volk voorstaan, wilt gij dien voorstaan.

Leentgen Dirksdr. en Annetgen Pietersdr. verklaren zulks niet gehoord te hebben.

pagina 656 d.d. 30-10-1609.

Cornelis van Dijk oud ca 55 jr notaris alhier verklaart met ede en ten rechtelijke requisitie van Philippus van Leeuwen schout tot Alphen in Rijnland waar te zijn dat hij depositant het luitenant baljuwschap van Rijnland ettelijke jaren heeft bediend en dat tot dien tijde ene Salomon Willemsz. geboren in Aarlanderveen (**pag. 657**) gewezen bode aldaar van zijn gecommiteerd overspel hem depositant uit de naam van Jhr Arent van Duijvenvoorde baljuw van Rijnland voorsz. niet wel weten deszelfs en Loth Huijgensz. Gael schout tot Leiden (die wijlen het delict aldaar was gecommiteerd) heeft betaald elk 10 pond vlaams naar zijn depositants beste onthoud, verklarende tot redenen van wetenschap hetzelfde met opene brieven aan de voornoemde baljuw door Lindenborre deurwaarder van het Hof van Holland geschreven te hebben met expresse uitdrukkinge dat hem depositant leed was dat alzulke ene Saolom tot administratie van de Justitie met het voorsz. luitenant baljuwschap geëmployeerd werd.

pagina 657 d.d. 07-11-1609.

T.v.v. Claas Claasz. Hoijsschuur koopman tot Amsterdam heeft Govert Jacobsz. oud ca 49 jr wonende alhier schipper geweest zijnde van zeker koopvaardijship genaamd de Vos, welk schip de voorsz. schipper verklaarde en ook kennelijk is dat hij verloren heeft op Trilburg ontrent 14 dagen voor kerstmis 1608, verklaarde voorts dat Pieter Dirksz. het Hontgetgen op die tijd zijn depositants stierman op de voorsz. reis tot Danzig met het voorsz. schip ingenomen heeft drie lasten geers en enige tonnetjes Jopenbier voor zijn eigen koopmanschap (**pag. 658**) waarvan op Trilburgh voornoemd 2 lasten geers mitsgaders enige tonnetgens jopenbier gebergd werden.

pagina 657 d.d. 20-11-1609.

T.v.v. Daam Ariensz. wagenaar heeft Joris Ariensz. wonende in Oud Mathenesse oud 70 jr getuigd en geaffirmeerd waar te zijn dat zekere tijd geleden hij depositant staande op de Rotterdamse dijk voor zijn deur komen rijden is met zijn wagen de voornoemde Daam Ariensz., geladen hebbende een mans persoon van kwaliteit zo het scheen en dat voor dezelfde wagen gingen twee vrouwspersonen hem onbekend, hebbende geen heucken en komende de voorsz. Daam Ariensz. met zijn wagen ontrent dezelfde personen stil gehouden heeft en tegen haarlieder zeide meissies wil op wil op en dat de persoon die op de wagen was zittend, zeide komt op, de voerman is om uwent wille komen rijden, maar dat de voorsz. vrouwspersonen niet jegenstaande voort zijn gegaan en zeiden dat zij maar drie stuivers wilden betalen. Wijders dat de voorsz. voerman een weinig voortrijdende, wederom stil gehouden heeft om zijn paarden de straat op te steken en onderwijl de voorsz. vrouwspersonen bij de wagen (**pag. 658**) komende, gearbeid heeft op de wagen te klimmen, zettende haar ene voet op de diselboom en dezelve ziende dat de ander voort was gaande, haar wederom op het garen heeft begeven, niet jegenstaande dat de voorsz. Daam Ariensz. gebod dat zij op zoude komen en de persoon die op de wagen was gezeten, zeide dat de voerman om harentwille naar Rotterdam was gereden, alzo hij maar een dubbelde stuiver voor vracht zou betalen.

pagina 658 d.d. 21-11-1609.

Leendert Cornelisz. Cruijck schipper oud ca 60 jr heeft tvv Jan Hendriksz. toegezeid de Gouwe Jan schipper geweest zijnde van zeker buisschip getuigd en verklaard waar te zijn dat in januari lestleden van dit jaar tot Lisboa in Portuigaal tussen de voornoemde Jan Hendriksz. en zijn stierman genaamd Simon Jansz. wonende Amsterdam, mitsgaders zijn andere bootsgezellen zeker verschil of kwesties ontstaan is geweest en dat dien volgens ene Jan Doemen koopman toen ter tijd woonachtig tot Lisboa voorsz. ten presentie van hem depositant de bootsgezellen van de voorsz. Jan Hendriksz. uit de naam van wege dezelve betaald heeft en geld gegeven. Voorts dat hem depositant liggende met zijn schip tot St Tynbus een open briefken is behandeld (**pag. 659**) geweest en geschreven met de hand van de voorsz. Jan Hendriksz., de inhoud van hetwelk was, dat hij met alle vrundschap op Leendert Cruijck begeerde ten einde bij de voorsz. stierman in zijn schip zou over willen nemen.

Met dank aan Nita Friedel en Sjef Jansen.

Spijkenisse. september 2011.